22
9-82

de
rés

12004

22 4685-ա.կ. 520-Կ.Կ.

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ
ԹՈՒՂԹՔ ՊՕՂՈՍԻ ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅՑ
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Տպեալ վեհափառ Հրամանաւ Տ՟ն
Յօհաննիսի Սրբզն և Ած՟աբան
Պատրիարքի Կոստանդնուպօլսի։
Խորհրդով և հաւանութեամբ Ած՟ա-
սէր և գերապայծառ
Իշխանապետաց։

Ի Թուականութե՟ փրկչին 1810։ և
ի թուին՝ ՌՄԾԹ, յԱ՟պրիլ 6։

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
Ի Տպարանի ս՟բ Ած՟ածնի։

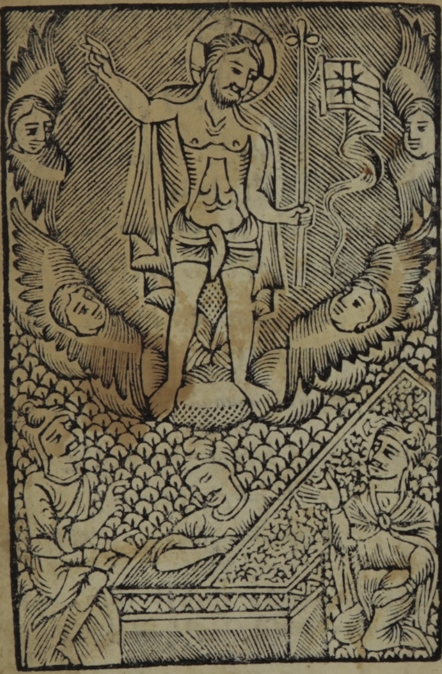

աէ Գ աէ Գ աէ Գ աէ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ—Арм. ССР
им. А. Мясн...
ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎ.

31483-64

պազ առ դրան տաճարին, որ կոչէր գեղեցիկ, խնդրել ողորմութ͞ յայնցանէ՝
3 որ մտանէին ՚ի տաճարն ։ * Սա տեսեալ զպետրոս և զյովհաննէս՝ զի մտանէին ՚ի տաճարն, աղաչէր ողորմութ͞ի
4 առնուլ ։ * Հայեցաւ ՚ընա պետրոս յովհաննու հանդերձ, և ասէ, հայեա՛ց ՚ը
5 մեզ ։ * Նա դարձաւ ՚ի նս͞, և ակն ու-
6 նէր առնուլ ինչ ՚ի նոցանէ ։ * Եւ ասէ պետրոս ։ արծաթ և ոսկի ո՛չ ունիմ, բայց զոր ունիմս՝ զայս տաց քեզ ։ յանուն յս͞ի քս͞ի նազովրեցւոյ արի՛ և գնա՛
7 * Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նր͞ յարոյց զնա ։ և անդէն հաստատեցան բարձք
8 նր͞՝ և սրունք ։ * ՚Ի վեր վազեաց և սկըսաւ գնալ, և եմուտ ը͞ն նս͞ ՚ի տաճարն ։ գնայր և վազվազէր՝ և օրհնէր զա͞ծ ։
9 * Եւ ետես ա͞մ ժողովուրդն զնա՝ զի
10 գնայր և օրհնէր զա͞ծ ։ * և գիտէին զնա՝ զի սա էր, որ նստէր վ͞ս ողորմութ͞ առ գեղեցիկ դրան տաճարին, և լցան զարմանալեօք ՚ի վ͞ր նշանին՝ որ եղև ։
11 * Եւ մինչ նա ունէր զպետրոս և զյովհաննէս, ընթացաւ ա͞մ ժողովուրդն առ նս͞ ՚ի սրահն՝ որ կոչէր սողոմոնի՝ զար-
12 մացեալք ։ * Իբրև ետես պետրոս, պատասխանի ետ ժողովրդեանն ։ ա՛րք իսրայէլացիք՝ զի՞ զարմացեալ էք ՚ի վերայ այսորիկ՝ կամ ը͞ն մեզ՝ զի՞ էք պշուցեալ, իբրու թէ անձին զօրութ͞բ ինչ կամ բա

ջութ՟ արարեալ իցէ գնալը դմա։ *Ած՟ 13
աբրահամու՝ եւ ած՟ սահակայ՝ եւ ած՟ յա
կովբայ, ած՟ հարցն մերոց փառաւորեաց
զորդի իւր զյս՟. զոր դուքն մատնեցէք՝
եւ ուրացայք առաջի պիղատոսի, ՚ի դա_
տել նր՟ արձակել. *Այլ դուք զսբ՟ն եւ 14
զարդարն ուրացայք. եւ խնդրեցէք այր
մի մահապարտ շնորհել ձեզ. *Այլ զա_ 15
ռաջնորդ կենացն սպանէք, զոր ած՟ յա
րոյց ՚ի մեռելոց. որում մեք իսկ վկայ
եմք։ *Այլ հաւատովք անուան նորա 16
զսա՝ զոր տեսանէքս եւ գիտէք, հաստա
տեաց անուն նր՟. եւ հաւատքն՝ որք նո_
վաւ, ետուն դմա զառողջութիւն զայս
յանդիման ձեր ամենեցուն։ *Այլ արդ 17
եղբարք՝ գիտեմ զի անգիտութ՟ արարէք՝
ոպ՟ եւ իշխանքն ձեր։ *Այլ ած՟ որպէս 18
յառաջագոյն պատմեաց ՚ի բերանոյ ա_
մենայն մարգարէից զչարչարելն քի՟ իւ_
րոյ, նոյնպէս եւ կատարեաց։ *Արդ՝ ա_ 19
պաշխարեցէք եւ դարձարուք ՚ի ջնջել ըզ
մեղս ձեր. *որպէս զի եկեսցեն ժամա_ 20
նակք հանգստեան յերեսաց տն՟. եւ ա_
ռաքեսցէ զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ՝
զյս՟ քս՟։ *Որ պարտ է երկնից ընդու_ 21
նել մինչեւ ՚ի ժամանակս ամենեցուն
հաստատելոյ. զորոց խօսեցաւ ած՟ ՚ի բե
րանոյ սբ՟ց իւրոց մարգարէից։
*Մովսէս ասաց ցհարսն մեր, թէ մար 22
գարէ յարուսցէ ձեզ տր՟ ած՟ ձեր յեղ

17նալ։ *Այլ զի մի՛ առաւել հրապարակեսցի
՚ի ժողովուրդն, սպառնասցուք նց՟ մի՛ ևս
խօսել յանունն յայն՝ մի՛ ումեք ՚ի մարդ
18կանէ։ *Եւ կոչեցեալ զն՟ս պատուիրե-
ցին ամենևին մի՛ խօսել՝ և մի՛ ուսուցա
19նել յանուն յ՟ի։ *Իսկ պետրոս և յով
հաննէս պ՟տասխանի ետուն՝ և ասեն ցն՟ս,
եթէ արժա՞ն իցէ առաջի ա՟յ՝ ձեզ լսել
20 առաւել քան ա՟յ, ընտրեցէ՛ք։ *Այլ
մեք ո՛չ կարեմք՝ զոր տեսաքն և լուաք՝
21 չխօսել՝ Նոքա սպառնացեալ արձակեցին
զն՟ս՝ և ոչինչ գտեալ թէ ո՟պ պատուհա-
սեսցեն զն՟ս վ՟ն ժողովրդեանն, զի ամե
նեքեան փառաւոր առնէին զա՟ծ՝ վ՟ն ի
21 րացն եղելոց։ *Զի ամաց էր այրն՝ աւե
լի քան զքառասուն․ յորում էր եղև նշանս
23 այս բժշկութե՟ն։ *Եւ նոքա արձակեալ
եկին առ իւրեանսն, և պատմեցին՝ որ-
չափ ինչ ասացին ցն՟ս քահանայապետքն
24 և երիցունքն։ *Եւ նց՟ լուեալ համբար
ձին զձայնս իւրեանց առ ա՟ծ՝ և ասեն։
Դու տ՟ր ա՟ծ՝ որ արարեր զերկինս և զեր
25 կիր՝ զծով և զա՟մ որ ՚ի նս՟։ *Որ ՚ի բերա
նոյ հօր մերոյ դաւթի ծառայի քո՝ ՚ի
ձեռն հոգւոյն ս՟րբ ասացեր․ զմէ՞ խռո-
վեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խոր
26 հեցան ՚ի սնոտիս․ *Յանդիման եղեն
թագաւորք երկրի, և իշխանք ժողովե
ցան ՚ի միասին վ՟ն տ՟ն և վ՟ն օծելոյ ն՟ր։
27 Ժողովեցան արդարև ՚ի քաղաքիս յայս

միջ ՚ի վ՟ր ս՟բյ որդւոյ քո յ՟սի՝ զոր օծերն՝
հերովդէս եւ պոնտոս պիղատոս՝ ազգօք
եւ ժողովրդովք ի՟է՟լի· *առնել՝ որչափ 28
ձեռն քո եւ կամք յառաջագոյն սահմա
նեցին լինել· *Եւ արդ տ՟ր՝ հայեաց ՚ի 29
սպառնալիս ն՟ց, եւ տուր ծառայից քոց
ա՟մ համարձակութ՟բ խօսել զբանն քո·
*ձգել զձեռն քո ՚ի բժշկութ՟ի, եւ նշանս 30
եւ զարուեստս՝ լինել անուամբն ս՟բյ
որդւոյ քո յ՟սի· *Եւ մինչ կային նոքա 31
յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին յորում էին
ժողովեալ, եւ լցան ա՟մքին հոգւովս՟բվ·
եւ խօսէին զբանն ա՟յ համարձակութ՟բ·
ԼԶ *Եւ բազմութ՟ն հաւատացելոցն էր սիրտ 32
եւ անձն մի· եւ ոչ ոք ՚ի նոցանէ ասէր զըն
չից իւրոց թէ իւր իցէ· այլ էր նոցա ա՟մ
ի՟նչ հասարակաց· *Եւ զօրութ՟բ բազ 33
մաւ տային վկայութ՟ի առաքեալքն զյա
րութ՟ն տ՟ն յ՟սի ք՟սի, եւ շնորհք մեծամեծք
էին ՚ի վ՟ր ա՟մնեցուն ն՟ց: *Եւ ոչ ոք կարօ
տէր ՚ի ն՟ս· զի որ միանգամ տեարքն
էին գեղից կամ ապարանից՝ վաճառէին
եւ բերէին զգինս վաճառելոցն, *դնէին 35
առ ոտս առաքելոցն· եւ բաշխէին իւրա
քանչիւր՝ ո՟ր ումեք պիտոյ ինչ լինէր·
*Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառնաբաս յա 36
ռաքելոց անուն, որ թարգմանի՝ որդի
մխիթարութ՟ն, ղեւտացի յազգէ՝ կիպրա
ցի· *էր ն՟ր գիւղ, վաճառեաց՝ եւ եբեր 37
զգինսն՝ եւ եդ առ ոտս առաքելոցն·

ԳԼ. Ե.

1 Իսկ այր ոմն անանիա անուն, հանդերձ
կնաւ իւրով սափիրաւ՝ վաճառեաց
2 ագարակ. * եւ խորեաց ՚ի գնոյ անտի՝
գիտելով եւ կնոջն. եւ եբեր մասն ինչ՝ եդ
3 առ ոտս առաքելոցն։ *Ասէ պետրոս.
անանիա՝ ընդէ՞ր ելից սատանայ զսիրտ
քո՝ ստել քեզ հոգւոյն սբյ՟, եւ խորել ՚ի
4 գնոյ գեղջն. *ո՞չ ապաքէն մինչ կայրն՝
քո էր, եւ ՚ի վաճառելն՝ ը՟ քո իշխանութ՟
էր. զի՞ է՝ զի եդեր ՚ի սրտի քում զիրս
զայս. ո՛չ ստեցեր մարդկան, այլ այ՟.
5 *Իբրեւ լուաւ անանիա զբանս զայսոսիկ,
անկաւ՝ եւ եհան զոգի. եւ եղեւ ահ մեծ
՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուանն զայն.
6 *Յոտն կացին երիտասարդքն՝ եւ ամփո
7 փեցին զնա, եւ տարեալ թաղեցին։ *Իբրեւ
եղեւ իբրեւ ժամք երեք անցին, եւ կինն նր՟
ո՛չ գիտէր զինչ եղեալն էր, եմուտ ՚ի
8 ներքս։ *Պատասխանի ետ նմ՟ պետրոս՝
եւ ասէ. ասա՛ դու ինձ՝ թէ այնչափի՞ գնոց
զգեօղն վաճառեցէք։ եւ նա ասէ. այո՛
9 այնչափի. *Իբրեւ ասէ ցնա պետրոս. զի՞ է՝
զի միաբանեցայք դուք փորձել զհոգին
տն՟. ահա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն քո
10 ՚ի դրան, հանցեն եւ զքեզ։ *Իբրեւ անկաւ
անդէն առ ոտս նր՟՝ եւ եհան զոգի. մտին
երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ, եւ
11 հանին թաղեցին առ առն իւրում։ Իբրեւ

Բ

եղև երկիւղ մեծ ՚ի վ՟ր ա՟մ եկեղեցւոյն,
և ՚ի վ՟ր ամենեցուն՝ որ լուան զայս:
Աւ: *Եւ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք 12
և արուեստք բազումք ՚ի ժողովրդեանն.
և էին միաբան ամենեքեան ՚ի սրահին
սողոմոնի, *Եւ յայլոց անտի ոչ ոք իշխէր 13
մերձենալ առ ն՟ս. այլ յարգէր զն՟ս ժողովուրդն,
*Եւ առաւել ևս յաւելուին 14
հաւատացեալքն ՚ի տ՟ր, բազմութ՟ի արանց
և կանանց. *մինչև ՚ի հրապարակ 15
սըն հանել զհիւանդս և դնել պատգարակօք
և մահճօք իւրեանց, զի ը՟ն անցանելն
պետրոսի՝ գոնէ հովանին ն՟ր հասցէ
ումեք ՚ի նոցանէ: *Եւ ժողովէր բազմութ՟ի 16
շուրջ ՚ի քաղաքաց անտի յե՟մ.
բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայսոց
պղծոց. որք և բժշկէին ամենեքեան:
*Յարուցեալ քահանայապետն, և ամենեքին 17
որ ը՟ն ն՟մ և աղանդ սադուկեցւոց՝
լցան նախանձու: *Եւ արկին զձեռս 18
յառաքեալսն, և եդին զն՟ս հրապարակաւ
՚ի բանտի: *Ապա հրեշտակ տ՟ն 19
գիշերի եբաց զդուրս բանտին, և հանեալ
զն՟ս՝ ասէ. *գնացէ՛ք կացէ՛ք ՚ի տաճարին, 20
և խօսեցարո՛ւք ը՟ն ժողովրդեանն
զա՟մ պատգամս կենացս այսորիկ: *Եւ 21
իբրև լուան, մտին ը՟ն առաւօտն ՚ի տաճարն՝
և ուսուցանէին: Եկն քահանայապետն՝
և որ ընդ նմա. կոչեցին միաբան
զատեանն՝ և զա՟մ ծերակոյտ որդւոցն
ի՟ղի.

ելի, եւ առաքեցին ՚ի բանտն ածել զնոսա.
22* Եւ իբրեւ եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին
զնոսա ՚ի բանտին. դարձեալ անդրէն պատ-
23մեցին, * եւ ասեն. Թէ զբանդիտն գտաք
փակեալ ամենայն զգուշութեամբ, եւ զպահապան-
սն զի կային առ դրանն. բացաք՝ եւ ՚ի
24ներքս զոք ոչ գտաք. * Իբրեւ լուան
զբանս զայս իշխանք տաճարին եւ քահա-
նայապետքն՝ հիանային վասն նոցա, Թէ զի՞նչ
25արդեօք լինիցի այն։ * Եւ եկն ոմն պատ-
մեաց նոցա՝ Թէ ահա արքն զորս եդիք ՚ի
բանտի՝ կան ՚ի տաճարին, եւ ուսուցա-
26նեն զժողովուրդն։ * Յայնժամ երԹեալ
իշխանն սպասաւորօքն հանդերձ՝ ածէր զնոսա
ոչ բռնութեամբ. քանզի երկնչէին ՚ի ժողովր-
27դենէն՝ զի մի՛ քարկոծեսցին։ * Եւ ած-
եալ զնոսա՝ կացուցին յատենի. եհարց ցնոսա
28քահանայապետն, * եւ ասէ. Ո՞չ պատ-
ուիրելով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի՛ ուսու-
ցանել յանունն յայն. եւ արդ՝ ահաւա-
սիկ լցէք զԵրուսաղէմ ուսմամբ ձերով, եւ կա-
միք ածել ՚ի վերայ մեր զարիւն զառն զայ-
29նորիկ։ * Պատասխանի ետ Պետրոս եւ
այլ առաքեալքն եւ ասեն. Հնազանդել
30պարտ է Աստուծոյ առաւել քան մարդկան։ * Աստուած
հարցն մերոց յարոյց զՅիսուս՝ զոր դուք սպա-
31նէք կախեալ զփայտէ. * Զնա Աստուած ա-
ռաջնորդ եւ փրկիչ բարձրացոյց աջով
իւրով տալ ապաշխարութիւն Իսրայէլի՝ եւ Թո-
32ղութիւն մեղաց։ * Եւ մեք եմք վկայք բա-
նիցս

37483. 69

ՊԵՏ ԳՈՒՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос библиотека
ՀՍՍՌ-Арм.ССР
им. А. Мясникяна

նիցս այսոցիկ. եւ հոգին սբ՝ զոր ետ ած
հնազանդելոց իւրոց։ *Եւ նոքա իբրեւ 33
լուան, առաստանային եւ խորհէին սպա-
նանել զնոսա։

ԲԿ *Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փարի 34
սեցի՝ որում անուն էր գամաղիէլ օրէնս
ուսոյց՝ պատուական ամենայն ժողովր
դեանն. հրամայեաց սակաւիկ մի զարսն
արտաքս տանել։ *Եւ ասէ ցնս. արք 35
իէլացիք՝ հայեցարուք ՚ի ձեզ ՚ի վս արանցս
այսոցիկ՝ զինչ արժան իցէ գործել։ *Յա 36
ռաջ քան զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ
Թեւդաս՝ ասել զանձնէ, թէ իցէ ոմն.
յոր անկան արք թուով իբրեւ չորեքհա
րիւր. որ սպանաւ՝ եւ ամենեքեան որ միա
բանեալ էին ընդ նմ, քակտեցան՝ եւ եղեն
յոչինչ։ *Յետ նր յարեաւ յուդա գալի 37
լեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին. եւ ապ
ստամբեցոյց ժողովուրդ բազում զկնի
իւր. եւ նա կորեաւ՝ եւ ամենեքեան որ
նմայն հաւանեալ էին, ցրուեցան։ Եւ 38
զարդիս ասեմ ձեզ. ՚ի բա՛ց կացէք յա-
բանիցդ յայդցանէ՝ եւ թո՛յլ տուք դոցա.
զի թէ ՚ի մարդկանէ իցէ խորհուրդդ
այդ կամ գործդ, քակտեսցի. *ապա թէ 36
յայ է՝ ո՛չ կարէք քակտել զդոսա. գու-
ցէ եւ աստուածամարտք գտանիցիք։ *Հաւա 40
նեցան նմա. եւ կոչեցեալ զառաքեալսն՝
գան հարին, եւ պատուիրեցին մի՛ եւս խօ
սել յանուն յսի. եւ արձակեցին զնոսա.
*Եւ

41 *Եւ նոքա գնացին խնդալով յերեսաց ատենին, զի վն անուանն տն արժանի
42 եղեն անարգելոյ։ *Եւ զամ օր ՚ի տաճարին և առտնին ոչ դադարէին ուսուցանել՝ և աւետարանել զյս քս։

Գլ. Զ։

1 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ ՚ի բազմանալ աշակերտացն, եղև տրտունջ յունացն առ հեբրայեցիսն, զի արհամարհեալ լինէին ՚ի պաշտամանն հանապա-
2 զորդ այրիք նց։ *Կոչեցին երկոտասանքն զբազմութի աշակերտացն՝ և ասեն. ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ զբանն այ՝ և
3 պաշտել զսեղանս։ *Ընտրեցէք եղբարք վկայեալս ՚ի ձէնջ արս եօթն, (լի հոգւով սրբով և իմաստութբ.) զորս կա-
4 ցուսցուք ՚ի վր պիտոյիցս այսորիկ. *և մեք աղօթից և պաշտաման և բանին
5 հպատակ լիցուք։ *Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամ բազմութեն. և ընտրեցին զստեփաննոս՝ այր լի հաւատովք և հոգւով սրբով, և զփիլիպպոս և զպրոքորոն և զնիկանովրա և զտիմոնիա և զպարմենա՝ և զնիկողայոս զեկն անտիո-
6 քացի։ *Զորս կացուցին առաջի առաքելոցն. և աղօթս արարեալ՝ եդին ՚ի
7 վերայ նոցա զձեռս. *Եւ բանն այ աճէր. և բազմանայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերուսաղէմ։ և բազում ժողովք

դքա

՚ի քահանայիցն անսային հաւատոյն·
ԲԲ *Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և զօրու 8
թ՟բ, առնէր արուեստս և նշանս մեծա
մեծս ՚ի ժղ՟վրդեանն։ *Յարեան ոմանք 9
՚ի ժողովրդենէն, որ կոչէր լիբետացւոց՝
և կիւրենացւոց՝ և աղեքսանդրացւոց՝ և
որ ՚ի կիւլիկեցւոց՝ և յասիայ, վիճէին ը՟ն
ստեփաննոսի· *և ոչ կարէին զդէմ ու 10
նել իմաստութ՟ն և հոգւոյն, որով
խօսէր։ *Յայնժամ հրապուրեցին արս 11
ոմանս ասել· թէ լուաք զդորա խօսել
բանս հայհոյութ՟ե ՚ի մովսէս և յա՟ծ·
*Եւ խռովեցին զժողովուրդն և զերի 12
ցունս և զդպիրսն· և հասեալ ՚ի վ՟ր յափշ
տակեցին զնա՝ և ածին յատեանն։ *Եւ 13
կացուցին վկայս սուտս՝ որ ասէին, այրս
այս ոչ դադարէ խօսել բանս հայհոյու
թ՟ե զտեղւոյս սր՟բյ՝ և զօրինացն։ *Լու 14
աք ՚ի դմանէ զի ասէր՝ թէ յի՟ս նազովրե
ցի՝ նա քակեսցէ զտեղիս զայս, և փո
խեսցէ զօրէնս՝ զորս ետ մեզ մովսէս։ *Եւ 15
հայեցեալ ՚ի նա ամենեցուն՝ որ նստէին
յատենին, տեսին զերեսն ն՟ր իբրև զե
րեսս հրեշտակի։

ու Է

Գլ. Է.

Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարև 1
այդ այդպէ՟ս իցէ։ *Եւ նա ասէ· 2
արք եղբարք և հարք՝ լուարու՟ք ինձ. Ա՟ծ
փառաց երևեցաւ հօր մերում աբրահա
մու

մու մինչդեռ ՚ի միջագետս էր, մինչչև
բնակեցուցեալ էր զնա ՚ի խառան․ և ա
3 սէ ցնա։ *Ել յերկրէ քումմէ և յազգէ
քումմէ, և ե՛կ յերկիրն՝ զոր ցուցից քեզ։
4 *Յայնժամ ելե՟լ յերկրէն քաղդեացւոց
բնակեցաւ ՚ի խառան։ և անտի յետ մե-
ռանելոյ հօր ն՟ր՝ փոխեաց, և պանդխ-
տեցոյց զնա յերկիրս յայսմիկ, յորում
5 դուք այժմ բնակեալ էք։ *Եւ ոչ ետ
ն՟մ ժառանգութ՟ի ՚ի սմա, և ոչ քայլ մի
ոտին․ և խոստացաւ տալ ն՟մ զսա ՚ի բնա
կութ՟ի, և զաւակի ն՟ր յետ ն՟ր․ մինչ ոչ
6 գոյր ն՟ր որդի։ *Խօսեցաւ ա՟ծ այսպէս,
թէ եղիցի զաւակ ն՟ր պանդուխտ յօտար
երկրի․ և ծառայեցուսցեն զնա՝ և չար-
7 չարեսցեն ամս չորեքհարիւր։ *Եւ զազ
գն՝ որում ծառայեսցեն՝ դատեցայց ես,
ասէ ա՟ծ․ և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշ
8 տեսցեն զիս ՚ի տեղւոջս յայսմիկ։ *Եւ
ետ ն՟մ ուխտ թլփատութ՟ե։ և այսպ ծնաւ
զիսահակ, և թլփատեաց զնա յաւուր
ութերորդի․ և իսահակ զյակոբ․ և
9 յակոբ զերկոտասան ն՟հպետսն։ *Եւ
նահապետքն նախանձեալ ը՟դ յովսեփայ՝
վաճառեցին յեգիպտոս․ և էր ա՟ծ ը՟դ ն՟մ։
10 *Եւ փրկեաց զնա յա՟մ նեղութ՟եց ն՟ր․
և ետ նմա շնորհս և իմաստութ՟ի առաջի
փարաւոնի արքային եգիպտացւոց․ և
կացոյց զնա իշխան եգիպտացւոցն՝ և ա՟մ
11 տան նորա։ *Եւ եկն սով յա՟մ երկիրն

եգիպ

եգիպտոսի, և 'ի քանան նեղութ՟ մեծ.
և ոչ գտանէին կերակուր հարքն մեր:
*Եւ լուեալ յակոբայ թէ գտանի կե 12
րակուր յեգիպտոս, առաքեաց զհարսն
մեր յառաջագոյն: *Եւ յերկրորդումն 13
եւ ծանօթս յովսէփ եղբարց իւրոց. և
յայտնի եղև ազգն նր՟ փարաւոնի:
*Առաքեաց յովսէփ՝ և կոչեաց զյա- 14
կովբ զհայր իւր, և զամ՟ ազգատոհմն՝
ոգիս եօթանասուն՝ և հինգ: *Եւ էջ 15
յակովբ յեգիպտոս՝ և վախճանեցաւ
ինքն և հարքն մեր: *Եւ փոխեցին 'ի սիւ 16
քեմ, և եդան յայրին, զոր ստացաւ աբ-
րահամ գնոց արծաթոյ յորդւոցն եմով-
րայ՝ 'ի սիւքեմ: *Իբրև մերձեցաւ ժա 17
մանակ աւետեացն՝ զոր խոստացաւ ած՟
աբրահամու, աճեաց ժողովուրդն՝ և
բազմացաւ յեգիպտոս. *մինչև յարեաւ 18
այլ թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանա
չէր զյովսէփ: *Նա հնարեցաւ ազգին 19
մերում, և չարչարեաց զհարսն մեր՝ առ-
նել ընկեցիկ զմանկունս նց՟՝ զի մի՛ ապ
րեսցին: *Յորում ժամանակի ծնաւ և 20
մովսէս. և էր կայտառ առաջի այ՟. որ և
սնաւ 'ի տան հօր իւրոյ ամիսս երիս:
*Եւ յընկեցիկն առնել զնա՝ եբարձ զնա 21
դուստր փարաւոնի, և սնոյց զնա իւր
յորդեգիրս: *Եւ վարժեցաւ մովսէս 22
ամ՟ իմաստութ՟ եգիպտացւոցն. և էր զօ
րաւոր բանիւք և գործովք իւրովք: *Իբ 23

րև լցաւ նր՟ քառասնամեայ ժամանակ.
անկաւ 'ի սիրտ նր՟ շրջել զեղբարսն
24 իւրովք՝ զորդւոցն Իղի։ *Եւ տեսեալ
զոմն զրկեալ՝ զչարեցաւ, և խնդրեաց ըզ
վրէժ զրկելոյն՝ սպանել զեգիպտացին։
25 *Ոմտաւ ածէր թէ իմասցին եղբարք
նր՟, զի Աճ՟ 'ի ձեռն նր՟ տալոց էր զփրկու
26 թի՟ նց՟. և նոքա ոչ իմացան։ *Եւ 'ի
վաղիւն անդր երևեցաւ նց՟ մինչդեռ մար
տնչէին՝ և վարեաց զնս՟ 'ի խաղաղու
թի՟, ասէ. արք՝ եղբարք էք, ընդէ՞ր զրկէք
27 զմիմեանս։ *Իսկ որ զրկէր զընկերն,
մերժեաց զնա՝ և ասէ. ո՞ կացոյց զքեզ
28 իշխան և դատաւոր 'ի վր՟ մեր։ *Միթէ
սպանանե՞լ կամիցիս զիս՝ զոր օրինակ ըս
29 պաներ երէկ զեգիպտացին։ *Եւ փախ
եաւ Մովսէս 'ի բանիցս յայսցանէ, և եղև
պանդուխտ յերկրին Մադիամու. ուր
ծնաւ երկուս որդիս։

ԲԳ

30 *Եւ 'ի կատարել ամացն քառասնից,
երևեցաւ նմա յանապատի լերինն Սի
նայ հրեշտակ Տն՟ 'ի բոց հրոյ մորենւոյն։
31 *Եւ Մովսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ը՟
տեսիլն, և 'ի մատչելն նր՟ նշմարել՝ եղև
32 ձայն Տն՟։ *Ես եմ Աճ՟ հարց քոց. Աճ՟
աբրահամու՝ և սահակայ՝ և յակովբայ.
և զահի հարեալ Մովսէս՝ ոչ իշխէր հայ
33 ել. *Եւ ասէ ցնա Տր՟. լոյծ զկօշիկս ո
տից քոց, զի տեղին՝ յորում դու կա
34 ցեր՝ երկիր Սբ՟ է։ *Տեսանելով տեսի

զչար

զչարչարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ յեգիպտոս,
և լուայ հեծութե՟նց, և իջի
փրկել զն՟ս. և արդ՝ ե՛կ առաքեցից զքեզ
յեգիպտոս։ *Զայն մովսէս՝ զոր ուրացան 35
և ասեն, ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և
դատաւոր ՚ի վ՟ր մեր, զնա Ա՟ծ իշխան և
փրկիչ առաքեաց ՚ի ձեռն հրեշտակին,
որ երևեցաւ նմա ՚ի մորենւոջն։ *Նա 36
եհան զն՟ս՝ արարեալ նշանս և արուեստս
յերկրին եգիպտացւոց՝ և ՚ի կարմիր
ծովուն, և յանապատին՝ ամս քառասուն։
*Նա է մովսէս, որ ասաց ցորդիսն 37
ի՟լի. մարգարէ յարուսցէ ձեզ տ՟ր
Ա՟ծ ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս, նմա
լուիջիք։ *Նա է՝ որ եղև յեկեղեցւոջն 38
յանապատին ը՟ հրեշտակին, որ խօսեցաւ
ը՟ նմա ՚ի լերինն սինայ՝ և ը՟ հարսն
մեր. որ ընկալաւ զպատգամս կենդանիս՝
տալ մեզ. *Որում ո՛չ կամեցան 39
հնազանդ լինել հարքն մեր. այլ մերժեցին՝
և դարձան սրտիւք իւրեանց յեգիպտոս։
*Եւ ասեն ցահարոն. արա՛ 40
մեզ աստուածս, որ երթայցեն առաջի
մեր. զի մովսէսն այն՝ որ եհան զմեզ
յերկրէն եգիպտացւոց, ո՛չ գիտեմք զի
եղև նմա։ *Եւ արարին յաւուրսն յայնոսիկ 41
որթ, և մատուցին զոհս կռոց, և
ուրախ լինէին ՚ի գործս ձեռաց իւրեանց
*Դարձոյց Ա՟ծ՝ և մատնեաց զնոսա ՚ի 42
պաշտօն զօրուէ երկնից. ո՟պ և գրեալ

է ի գիրս մարգարէից · մինչ զոհս և
պատարագս մատուցէք ինձ զամս քառա
43սուն յանապատին՝ տուն ի՟լի · *և ա-
ռէք զխորանն մողոքայ, և զաստղն աս-
տուծոյն հռեմփայ, զպատկերսն՝ զոր ա-
րարէք երկիրպագանել նց՟ · և փոխեցից
44զձեզ յայն կողմն բաբելացւոց · *Խո-
րանն վկայութեան էր ը՟ հարսն մեր յանա-
պատին · որպ՟ հրամանն էր որ խօսէրն ընդ
մովսէսի, առնել զայն ը՟ օրինակին զոր
45ետես · *Զոր և ընկալեալ ածին հարքն
մեր հանդերձ յեսուաւ ի բնակութիւն ազ-
գացն, զորս մերժեաց ա՟ծ յերեսաց հար
46ցն մերոց · մինչև յաւուրս դաւթի · *Որ
եգիտ շնորհս առաջի ա՟յ, և խնդրեաց
47գտանել յարկս ա՟յ յակոբայ · *Նա
48և սողոմոն շինեաց նմա տուն · *Այլ
ոչ եթէ բարձրեալն ի ձեռագործ տա-
ճարս բնակէ · այլ որպ՟ մարգարէն ասէ ·
49*Երկինք աթոռ իմ են, և երկիր պատ
ուանդան ոտից իմոց · որպիսի տուն շի
նեսջիք ինձ ասէ տ՟ր · կամ զի՞նչ տեղի
50հանգստեան իմոյ · *Ո՞չ ձեռն իմ արար
51զայս ա՟մ · *Խստապարանոցք և անթլ
փատք սրտիւք և ականջօք · դուք հա-
նապազ հոգւոյն ս՟բյ հակառակ կայք ·
52որպ՟ հարքն ձեր և դուք · *Զո՞ ի մար-
գարէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր · և
սպանին զայնոսիկ որ յա՟ռջագոյն պատ-
մեցին վ՟ն գալստեան արդարոյն · որոյ

դուք այժմ մատնիչք եւ սպանօղք եղէք.
* Որք առէք զօրէնս ՚ի հրամանս հրեշ 53
տակաց, եւ ոչ պահեցէք։ *Իբրեւ լուեան 54
զայս զայրանային ՚ի սիրտս իւրեանց, եւ
կրճտէին զատամունս ՚ի վ̅ր ն̅ր։ *Իբրեւ 55
նա էր լի հոգւով սրբով. հայեցաւ յեր
կինս՝ եւ ետես զփառս Ա̅յ, եւ զՅ̅ս զի
կայր ը̅ աջմէ Ա̅յ. եւ ասէ՝ ահա՛ տեսա
նեմ զերկինս բացեալ՝ եւ զորդի մարդոյ
զի կայ ը̅ աջմէ Ա̅յ։ *Աղաղակեալ ՚ի 56
ձայն մեծ՝ խցին զականջս իւրեանց, եւ
դիմեցին առ հասարակ ՚ի վ̅ր ն̅ր։ *Իբրեւ 57
հանին արտաքոյ քաղաքին՝ քարկոծէին.
եւ վկայքն դնէին զհանդերձս իւրեանց առ
ոտս երիտասարդի միոջ՝ որ կոչէր սա
ւուղ։ *Իբրեւ քարկոծ առնէին զստեփա 58
նոս, որ կարդայր եւ ասէր. Տ̅ր Յ̅ս՝ ըն
կա՛լ զոգի իմ։ *Իբրեւ դնէր ծունր՝ եւ աղաղա 59
կեաց ՚ի ձայն բարձր. Տ̅ր՝ մի՛ համարիր
դոցա զայս մեղս. եւ զայս իբրեւ ասաց՝
ննջեաց. եւ սօղոս էր կամակից սպան
մանն նորա։

ԳԼ. Ը.

Իբրեւ եղեւ յաւուր յայնմիկ հալածումն 1
մեծ ՚ի վ̅ր եկեղեցւոյն յե̅ր̅մ. եւ
ամենեքեան ցրուեցան ՚ի գեօղս Հրէաս
տանի եւ ՚ի սամարիա՝ բաց յառաքելոցն։
*Իբրեւ թաղէին զստեփանոս արք երկիւ 2
ղածք՝ եւ արարին կոծ մեծ ՚ի վ̅ր նորա։

*Բայց

ԲԴ

3 *Բայց սողոս վնասակար էր եկեղեց-
ւոյն. ՚ի տուն տուն մտանէր քարշէր
զարս և զկանայս՝ մատնէր ՚ի բանտ։
4 *Իսկ սփռեալքն՝ շրջէին աւետարանէին
5 զբանն. *Իսկ փիլիպպոս իջեալ ՚ի քա-
ղաքն սամարացւոց՝ քարոզէր նց զՔս։
6 *Ունկն դնէին ժողովուրդքն բանիցն
փիլիպպոսի միաբան՝ ՚ի լսել նց և ՚ի տե-
7 սանել զնշանսն զոր առնէր։ *Զի
բազումք որ ունէին զայսս պիղծս՝ աղա-
8 ղակէին ՚ի ձայն մեծ և ելանէին. *և բա-
զում անդամալոյծք և կաղք բժշկէին.
9 *Եւ եղև ուրախութի մեծ ՚ի քաղաքին
յայնմիկ. Այր ոմն անուն սիմովն՝ յա-
ռաջագոյն էր ՚ի քաղաքին. մոգ էր, և
ապշեցուցանէր զազգն սամարացւոց. ա-
10 սել զանձնէ թէ իցէ մեծ ոմն։ *Որ
հայէին ամենեքին ՚ի փոքուէ մինչև ՚ի
մեծամեծս. և ասէին, սա է զօրութի
11 այ՝ որ կոչի մեծ։ *Հայէին ՚ի նա վս
բազում ժամանակաց մոգութեքն ապ-
12 շեցուցանելոյ զնս։ *Բայց յորժամ հա-
ւատացին փիլիպպոսի, որ աւետարանէր
վս արքայութեն այ, և անուանն յիսի քսի,
մկրտէին ամենեքեան արք և կանայք.
13 *Այլ և ինքն սիմոն հաւատաց, և մկր-
տեալ կանխէր առ փիլիպպոս. տեսեալ
զնշանսն և զմեծամեծ զօրութիւնսն որք
14 լինէին՝ զարմանայր։ *Իբրև լուան՝ որ
յէմ առաքեալքն էին, թէ և ՚ի սամա
րիա

րիա ընկալան զբանն ա՟յ, առաքեցին առ
նո՟ս զպետրոս և զյովհաննէս։ *Որք ի- 15
ջեալ կացին յաղօթս ՚ի վ՟ր նց՟, որպ՟ զի
առցեն զհոգին ս՟ր. *զի ցայնժամ չև- 16
և՛ս էր և ոչ ՚ի վ՟ր միոյ նց՟ հասեալ. բայց
միայն մկրտեալք էին յանուն տ՟ն յս՟ի։
*Յայնժամ եդին զձեռս ՚ի վ՟ր նց՟ և 17
առնուին հոգի ս՟ր։ *Տեսեալ սիմոնի՝ 18
թէ ձեռն ՚ի վ՟ր դնելով առաքելոցն՝ տը-
ուեալ լինի հոգին ս՟ր, մատոյց նց՟ ինչս՝
և ասէ. *տո՛ւք և ինձ զիշխանութիս զայս 19
զի յոյր վ՟ր դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հոգի
ս՟ր, Եւ պետրոս ասէ ցնա. * արծաթ 20
քո ը՟ն քեզ լիցի ՚ի կորուստ, զի զպար-
գևն ա՟յ համարեցար ընչիւք ստանալ։
*Ո՛չ գո՟յ քեզ մասն և վիճակ ՚ի բանիդ 21
յայդմիկ. քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ
առաջի ա՟յ։ *Ապաշաւեա՛ դու ՚ի չար- 22
եացդ քոց յայդցանէ, և աղաչեա՛ զտ՟ր.
թերևս թողութի՟ լիցի քեզ ՚ի մտածմանէ
խորհրդոց սրտի քո։ *Քանզի ՚ի դառ- 23
նութի՟ մաղձի, և ՚ի կնճիռն անիրաւու-
թե՟ տեսանեմ զքեզ։ *Պատասխանի 24
ետ սիմոն և ասէ. աղաչեցէ՛ք դուք վ՟ս
իմ զտ՟ր, զի մի՛ ինչ եկեսցէ ՚ի վ՟ր իմ՝ յո-
րոց դուքդ ասացիք։ *Եւ նոքա եդեալ 25
զվկայու՟թի՟ խօսեցան զբանն ա՟յ, և դար-
ձան յե՟ղմ. և ՚ի բազում գեօղս սամա-
րացւոցն աւետարանէին,

ԲԵ *Հրեշտակ տ՟ն խօսեցաւ առ փիլիպպոս՝ 26

եւ ասէ. արի՛ եւ գնա՛ դու ՚ի կողմն հարաւոյ՝
՚ի ճանապարհ որ իջանէ յեղ՟մէ ՚ի
27 գազայ. զի այս է անապատ։ *Եւ յարեաւ
գնաց։ *Եւ ահաւասիկ այր մի եթէովպացի
ներքինի հզօր՝ կանդակայ
տիկնոջ եթէովպացւոյ. որ էր ՚ի վր՟ ամ՟
գանձուց նր՟. որ եկեալ էր երկիրպագանել
28 յեղ՟մ. *Եւ էր անդրէն դարձեալ,
եւ նստեալ ՚ի կառս իւրում. ընթեռնոյր
29 զմարգարէն զեսայի։ *Ասէ հոգին ցփիլիպպոս.
մատի՛ր՝ եւ յարեա՛ց ՚ի կառսդ
30 յայդոսիկ։ *Եւ ընթացեալ փիլիպպոս
լուէր զի ընթեռնոյր զեսայի մարգարէ.
եւ ասէ. գիտիցե՞ս արդեօք՝ զոր ընթեռնուցուսդ։
31 *Եւ նա ասէ՝ զիա՞րդ կարիցեմ,
թէ ոք ոչ առաջնորդեսցէ ինձ, եւ
աղաչեաց զփիլիպպոս ելանել նստել ընդ
32 նմ՟. *Եւ գլուխ գրոյն զոր ընթեռնոյր
էր այս. իբրեւ զոչխար ՚ի սպանդ վարեցաւ,
եւ իբրեւ զորոջ առաջի կտրչի իւրոյ
անմռունչ, այնպէս ոչ բանայ զբերան
33 իւր։ *Ի խոնարհութ՟ե նր՟ դատաստան
նր՟ բարձաւ, եւ զազգատոհմն նր՟ ո՛ պատմեսցէ.
զի բառնի յերկրէ կեանք նր՟։
34 *Պատասխանի ետ ներքինին փիլիպպոսի.
եւ ասէ. աղաչեմ զքեզ՝ վ՟ ո՞յր ասէ
մարգարէն զայս. վ՟ իւ՞ր՝ եթէ վասն այլոյ
35 ուրուք։ *Եբաց փիլիպպոս զբերան
իւր, եւ սկսեալ ՚ի գրոցս յայսցանէ՝ աւետարանեաց
36 նմ՟ զյս՟։ *Իբրեւ երթային

զճա

զճանապարհայն՝ եկին ՚ի ջուր ինչ. եւ
ասէ ներքինին, ահաւասիկ ջուր՝ զի՞նչ
արգելու զիս ՚ի մկրտելոյ. *Եւ ասէ 37
ցնա. եթէ հաւատաս բոլորով սրտիւ
քով՝ մարթ է. Պատասխանի ետ եւ ասէ.
հաւատամ՝ եթէ յս̃ քս̃ է որդի այ̃: *Եւ 38
հրամայեաց կացուցանել զկառսն. եւ ի-
ջին երկոքեան ՚ի ջուրն՝ փիլիպպոս եւ ներ
քինին, եւ մկրտեաց զնա. *Եւ իբրեւ ե-39
լին ՚ի ջրոյ անտի՝ հոգին տն̃ եկն ՚ի վր̃
ներքինւոյն. եւ հրեշտակ տն̃ յափշտա
կեաց զփիլիպպոս՝ եւ ոչ եւս ետես զնա ներ
քինին. եւ գնայր զճանապարհ իւր ուրա
խութբ̃: *Այլ փիլիպպոս գտաւ յա-40
զովտոս. եւ շրջեալ աւետարանէր զմ̃
քաղաքացն մինչեւ ՚ի գալ նր̃ ՚ի կեսարիա.

ԳԼՈՒԽ. Թ. Դ

Բ.Զ Իսկ սօղոս տակաւին լցեալ սպառնա 1
լեօք եւ սպանմամբ աշակերտացն տն̃,
մատուցեալ առ քահանայապետն. *Խնդ- 2
րեաց ՚ի նմանէ թուղթս ՚ի դամասկոս
առ ժողովուրդսն. որպ̃ թէ զոք գտցէ
զայնր ճանապարհի՛ արս կամ կանայս,
կապեալս ածցէ յեմ̃: *Եւ ը̃ երթալ 3
նր̃՝ եղեւ մերձենալ ՚ի դամասկոս. յան-
կարծակի շուրջ զնովաւ փայլատակեաց
լոյս յերկնից. *Եւ անկեալ յերկիր, 4
լուաւ բարբառ՝ որ ասէր ցնա, սաւո՛ւղ
սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս, *Եւ ասէ

ո՞վ ես տ՟ր։ Եւ նա ասէ. ես եմ յս՟ զոր
դու հալածես. խիստ է քեզ ընդ գեղեմ
5 խթանի աքացել։ *(Եւ զարհուրեալ՝
և անշշունջ լեալ ասայ. տէ՛ր՝ զիս զի՞նչ
7 կամիս առնել։ *և ասէ ցնա տ՟ր։) Այլ
յոտն կաց՝ և մուտ ՚ի քաղաքդ, և պատ
մեսցի քեզ՝ զի՞նչ պարտ իցէ առնել. իսկ
արքն՝ որ ը՟ նմայն երթային, կային անշը
շունջ. զձայնն միայն լսէին, բայց տեսա
8 նէին և ոչինչ։ *Յարեաւ սօղոս յերկրէ
անտի, և աչօք բացօք ոչ զոք տեսանէր.
զձեռանէ առեալ ն՟ր՝ մուծին ՚ի դամաս
9 կոս։ *Եւ էր անդ աւուրս երիս՝ և ոչ
10 տեսանէր, և ոչ եկեր՝ և ոչ արբ։ *Եւ
էր ոմն աշակերտ ՚ի դամասկոս՝ անանիա
անուն. ասէ ցնա տ՟ր ՚ի տեսլեան,
անանիա։ Եւ նա ասէ, աւասիկ եմ տ՟ր։
11 *Եւ ասէ ցնա տ՟ր. յոտն կաց՝ և գնա՛ ը՟
փողոցն՝ որ կոչի ուղիղ, և խնդրեսցես
յապարանսն յուդայ՝ սօղոս անուն զտար
12 սոնացի, զի կայ դեռ յաղօթս։ *Եւ ե
տես ՚ի տեսլեան այր մի անանիա անուն՝
մտեալ և եդեալ ՚ի վ՟ր ն՟ր ձեռն, ոպ՟ զի
13 յտեսցէ։ *Պատասխանի ետ անանիա.
տ՟՛ր՝ լուայ ՚ի բազմաց վ՟ն առնն այնորիկ՝
14 որչափ չար չարիս սրբոց քոց յ՟եմ. *և
աստ ունի իշխանութի՟ ՚ի քահանայապե
տից կապել զամենեսեան՝ որ կարդան
15 զանուն քո. *Ասէ ցնա տ՟ր. երթ դու՝
զի անօթ ընտրութե՟ է ինձ նա, կրել

զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ եւ թա-
գաւորաց՝ եւ որդւոցն իսրայէլի։ *Քանզի 16
զի ես ինքն ցուցից նմա որչափ պա́րտ իցէ
նմա չարչարիլ վասն անուան իմոյ։ *Եւ 17
գնաց անանիա՝ եւ եմուտ յապարանսն.
եւ եդեալ ՚ի վերայ նորա ձեռս, ասէ. սաւուղ
եղբայր՝ ՚ի վե՛ր հայեաց, Տէր առաքեաց
զիս՝ Յիսուս որ երեւեցաւ քեզ ՚ի ճանապար-
հին՝ յորում գայիրն, որպէս զի տեսցես՝ եւ
լցցիս հոգւով սրբով. *Եւ վաղվաղակի 18
անկան յաչաց նորա իբրեւ կեղեւանք, եւ տես
եւ յարեաւ մկրտեցաւ. *եւ առեալ կե- 19
րակուր՝ զօրացաւ. եւ եղեւ ՚ի դամասկոս
ընդ աշակերտսն աւուրս ինչ. *Եւ վաղ- 20
վաղակի ՚ի ժողովուրդսն քարոզէր զՅիսուս,
թէ սա է որդին Աստուծոյ. *Զարմացեալ 21
էին ամենեքեան որ լսէինն, եւ ասէին.
ոչ սա էր՝ որ աւերէր հարկանէր յԵրուսաղէմ զայ-
նոսիկ, որ կարդային զանունն Յիսուսի. եւ
այսր նմին իրի եկեալ է, զի կապեալս ըզ
նոսա տարցի առ քահանայապետսն։ *Սաւ- 22
ղոս առաւել եւս զօրանայր՝ եւ յաղթա-
հարէր զհրէայսն, որ բնակեալ էին ՚ի
դամասկոս. եւ խելամտեցուցանէր թէ
սա՛ է Քրիստոս։ *Իբրեւ կատարէին աւուրք 23
բազումք. խորհեցան հրէայքն սպանա-
նել զնա։ *Յայտնեցաւ սաւղոսի նենգու- 2
թիւն նոցա. քանզի պահէին զդրունսն ՚ի տուէ
եւ ՚ի գիշերի՝ որպէս զի սպանցեն զնա։ *Եւ 25
առեալ զնա աշակերտացն ՚ի գիշերի՝ ընդ

պարսպան կախեալ իջուցին փանդակաւ.
26 *Եւ եկն Սօղոս յԵրուսաղէմ, ընդե-
լանէր յարել յաշակերտսն. և ամենե-
քեան երկնչէին 'ի նմանէ, չհաւատային
27 թէ իցէ աշակերտ: *Բայց Բառնաբաս
առեալ զնա՝ ած առ առաքեալսն. և
պատմեաց նոցա՝ որպէս 'ի ճանապարհին ետես
զՏէր, և զի խօսեցաւ ընդ նմա. և զի 'ի Դա-
մասկոս համարձակեցաւ յանուն Յիսուսի.
28 *Եւ էր ընդ նոսա 'ի մտանել և ելանել յԵրուսաղէմ
29 համարձակեալ յանուն Տեառն: *Խօսէր՝
և վիճէր ընդ Յոյնսն. և նոքա խորհէին
30 սպանանել զնա: *Իբրեւ իմացան եղբարքն՝
իջուցին զնա 'ի Կեսարիա, և առաքեցին
31 զնա 'ի Տարսոն: *Բայց եկեղեցին ընդ
ամենայն Հրէաստան՝ և 'ի Սամարիա և 'ի Գա-
լիլեա ունէր խաղաղութիւն, շինեալ և եր-
թեալ կհետ երկիւղի Տեառն. և մխիթա-
րութեամբ Հոգւոյն սրբոյ բազմանայր.
32 *Եւ եղեւ 'ի շրջելն Պետրոսի առ ամե- ԲԷ
նեքումբք, իջանել նմա և առ սուրբսն, որ
33 բնակեալ էին 'ի Լիւդիայ: *Եւ եգիտ
անդ այր մի, որում անուն էր Ենեաս,
ութ ամեան դնէր 'ի մահիճս անդամա-
34 լոյծ: *Եւ ասէ ցնա Պետրոս. Ենեա՛
բժշկէ զքեզ Տէր Յիսուս Քրիստոս. արի՛ և քեզէն
թօթափեա՛ զանկողինս քո. և վաղվա-
35 ղակի յարեաւ. *Եւ տեսին զնա ամե-
նեքեան, որ բնակեալ էին 'ի Լիւդիայ և
'ի Սարոնեայ, որք և դարձան իսկ 'ի Տէր.
*Եւ

*Եւ ՚ի յոպպէ էր կին ոմն աշակերտեալ 36
անուն տաբիթա, որ թարգմանի կոչի
այծեմնիկ. սա էր լի գործովք բարեօք
և ողորմութեամբք զոր առնէր։ *Եւ եղև 37
յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և
մեռանել. լուացին զնա՝ և եդին ՚ի դըս-
տիկոնի անդ։ *Եւ մերձ էր լիւդիա ՚ի 38
յոպպէ. աշակերտացն լուեալ եթէ պետ-
րոս անդ է, առաքեցին երկուս արս առ
նա՝ աղաչել, զի մի՛ դանդաղեսցի գալ առ
նմա։ *Եւ յարուցեալ պետրոս՝ եկն ընդ 39
նոսա. զոր իբրև եկն՝ հանին ՚ի վերնա-
տունն, և կացին շուրջ զնովաւ այրիքն
ամենայն. լային և ցուցանէին զձորձս և ըզ-
հանդերձս՝ որչափ առնէր նոցա այծեմնիկն.
*Եւ հանեալ արտաքս զամենեսեան 40
պետրոսի, եդ ծունր՝ եկաց յաղօթս. և
դարձաւ ՚ի մարմինն և ասէ. տաբիթա՝
արի՛ կա՛ց յանուն տեառն յիսուսի քրիստոսի. և նա եբաց
զաչս իւր, և տեսեալ զպետրոս՝ նստաւ
կանգուն։ *Ձեռն ետ նմա՝ և յարոյց 41
զնա. կոչեաց զսուրբսն և զայրիսն, առաջի
կացոյց զնա կենդանի։ *Եւ յայտնի եղ- 42
և ընդ ամենայն յոպպէ, և հաւատացին բա-
զումք ՚ի տէր ։ *Եւ եղև աւուրս բա- 43
զումս լինել նմա ՚ի յոպպէ՝ առ ումեմն
սիմոնի խաղախորդի ։

Գլ. Ժ.

1 Այր մի էր ’ի Կեսարիա անուն Կոռնէ գ.Կ
լիոս՝ հարիւրապետ, ’ի գնդէ որ
2 կոչէր Իտալացի. *բարեպաշտօն՝ և եր-
կիւղած յա՟յ ա՟մ տամբ իւրով. առնէր ո-
ղորմութիւն բազ՟մս ’ի ժողովրդեանն, և յա
3 ղօթս կայր առ ա՟ծ յա՟մ ժամ. *Ետես
’ի տեսլեան յայտնապէս զիններորդ ժա
մու աւուրն՝ զհրեշտակ ա՟յ, զի մտանէր
4 առ նա՝ և ասէր ցնա. Կո՛ռնելիէ. *Եւ
նա հայեցեալ ը՟դ նա՝ զարհուրեցաւ, և
ասէ. զի՞ է տ՟ր. և ասէ ցնա. աղօթք քո
և ողորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ առա
5 ջի ա՟յ. *Եւ արդ՝ յղեա՛ արս ’ի Յոպպէ՝ և
կոչեա՛ զսիմոն զոմն՝ որ կոչի պետրոս.
6 *Նա մտեալ է առ սիմովնի ումեմն խա-
ղախորդի, որոյ է տունն մերձ ’ի ծով.
7 *Եւ իբրև գնաց հրեշտակն՝ որ խօսէր
ը՟դ նմ, կոչեաց երկուս ’ի ծառայից իւրոց՝
և զինուոր մի բարեպաշտօն ’ի սպասա-
8 ւորացն իւրոց, *և պատմեալ ն՟ց զա՟մ՝
9 առաքեաց զն՟ս ’ի Յոպպէ. *Եւ ’ի վա-
ղիւն անդր ’ի ճանապարհ անկանելն ն՟ց՝ և
մօտ ’ի քաղաքն լինել, ել պետրոս ’ի տա
նիսն կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն.
10 *Քաղցեաւ՝ և կամէր ճաշակել. և ’ի
պատրաստելն ն՟ց՝ եղև ’ի վ՟ր ն՟ր զարմա
11 ցումն. *Եւ տեսանէր զերկինս բացեալ.
և զչորեցունց տըռանոց կապեալ անօթ
ինչ

ինչ իբրև զկտաւոյ մեծի, իջեալ նստանել'ի
վ͞ր երկրի. *յորում էին ա͞մ չորքոտա- 12
նիք և սողունք երկրի՝ և թռչունք երկ-
նից: *Եւ եղև ձայն առ նա. արի՛ պետ- 13
րոս, զե՛ն՝ և կե՛ր. *Եւ պետրոս ասէ. 14
քա՛ւ լիցի տ͞ր, զի ո՛չ երբէք կերայ խառ-
նակ ինչ և անսուրբ. *Ձայն եղև կր- 15
կին անգամ առ նա. զոր ա͞ծ սրբեաց՝
դու մի՛ պղծեր. *Այս եղև երիցս՝ և 16
վերստին անօթն յերկինս. *Եւ մինչդեռ 17
զարմացեալ էր ընդ միտս պետրոս, թէ
զի՞նչ իցէ տեսիլն՝ զոր ետես. ահա՛ արքն
առաքեալք՝'ի կոռնելեայ՝ հարցին զա-
պարանիցն սիմոնի, կային առ դրանն.
*կոչեցին՝ և հարցանէին, եթէ սիմոն՝ 18
որ կոչի պետրոս՝ աստ մտեա՞լ իցէ. *Եւ 19
մինչդեռ պետրոս զմտաւ ածէր վ͞ս տես-
լեանն, ասէ հոգին ցնա. ահաւասիկ արք
ոմանք խնդրեն զքեզ. *Այլ արի՛ էջ՝ 20
և երթ ը͞ն նոսա առանց իրիք խղճելոյ, զի
ես առաքեցի զն͞ս: *Եւ իբրև էջ պետ- 21
րոս առ նոսա, ասէ. ահաւասիկ ես եմ՝
զոր խնդրէքդ. զի՞նչ իրք են՝ վ͞ս որոյ ե-
կիքդ. *Եւ նոքա ասեն, կոռնելիոս 22
հարիւրապետ՝ այր արդար և երկիւղած
յա͞յ, վկայեալ յա͞մ ազգէն հրէից. հրա-
ման առ'ի հրեշտակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ
'ի տուն իւր՝ և լսել բանս'ի քէն: *Կո- 23
չեաց զն͞ս 'ի ներքս՝ և առ իւր ագոյց. և
'ի վաղիւն անդր յարուցեալ պետրոս գնաց

ը՟ նս ։ և ոմանք յեղբարց անտի որ ՚ի յոպ
24 պէ էին՝ եկին ընդ նմ ։ *Եւ ՚ի վաղիւ
անդր մտին ՚ի կեսարիա ։ և կոռնելիոս
մնայր նց՟՝ կոչեցեալ զազգատոհմն իւր՝
և զկարևոր բարեկամսն ։
25 *Եւ եղև ՚ի մտանելն պետրոսի՝ ը՟ ա գ. բ
ռաջ եղև նմ կոռնելիոս ։ անկեալ առ
26 ոտսն՝ երկիր պագանէր ։ *Եւ պետրոս
կանգնեաց զնա՝ և ասէ ։ յոտն կաց՝ և
27 ես ինքն մարդ եմ ։ *Եւ խօսելով ը՟ նմ
եմուտ ՚ի ներքս ։ և գտանէր անդ ժողո
28 վեալ բզ՟մս ։ *Եւ ասէ ց՟նս ։ դուք ինք
նին գիտէք՝ ոչ՟ անմարթ է առն հրէի
հպել կամ մերձենալ առ այլազգի ։ և
ինձ ա՟ծ եցոյց մի՛ զոք խառնակ կամ ան
29 սուրբ ասել ՚ի մարդկանէ ։ *Վասն այ
սորիկ և առանց ը՟ բանս ինչ ածելոյ եկի
կոչեցեալ ։ բայց արդ հարցանեմ՝ յի՞նչ
30 պէտս կոչեցէք զիս ։ *Եւ կոռնելիոս
ասէ ։ յառաջ ք՟ զչորս աւուրս մինչ ցայս
ժամ կայի յաղօթս յիններ ժա՟մն ՚ի տան
իմում ։ և ահա այր մի եկն եկաց առաջի
իմ ՚ի հանդերձս սպիտակս ։ և ասէ ։
31 *Կոռնելիէ՝ լսելի եղեն աղօթք քո ։ և
32 ողորմութիւնք քո յիշեցան առաջի ա՟յ ։ *Եւ
արդ՝ յղեա՛ ՚ի յոպպէ՝ և կոչեա՛ զսիմոն,
որ կոչեցեալն է պետրոս ։ սա մտեալ է ՚ի
տուն սիմոնի ուրուե՟մն խաղխորդի մերձ
՚ի ծովն ։ որ եկեսցէ ։ և խօսեսցի բանս
33 ը՟ քեզ ։ *Եւ ես իսկ և իսկ յղեցի առ քեզ ։

դու. բարւոք արարեր՝ զի եկիր։ արդ՝ ամենեքին
մեք առաջի այ՟ կամք լսել զամ՟
զոր հրամայեալ է քեզ ՚ի տնէ՟։ * Բացեալ 34
պետրոս զբերան իւր՝ եւ ասէ։ Ճշմարտութբ՟
հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնառութ՟
առ ՚ի յայ՟։ * այլ յամ՟ ազգս՝ որ երկնչին 35
՚ի նմանէ՝ եւ գործեն զարդարութի՟, ընդունելի
են նմ՟։ * Զբանն առաքեաց որդւոցն 36
իլի՟ աւետարանել զխաղաղութի՟
՚ի ձեռն յի՟ քի՟։ սա է տր՟ ամ՟։ * Դուք 37
գիտէք զբանն, որ եղեւ ընդ ամ՟
հրէաստան սկսեալ ՚ի գալիլեէ յետ մկրտութեանն՝
զոր քարոզեաց յովհաննէս։
* Զյս՟ որ ՚ի նազարեթէ՝ զոր օծ ած՟ 38
հոգւովն սրբով եւ զօրութբ՟։ որ շրջեցաւ
բարի առնել՝ եւ բժշկել զամ՟ ըմբռնեալս
՚ի սատանայէ։ զի ած՟ էր ը՟ նմա։ * Եւ 39
մեք վկայ եմք ամ՟ի, զոր արար յերկրին
հրէաստանի՝ եւ յեր՟մ։ զոր եւ սպանին կախեալ
զփայտէ։ * Զնա ած՟ յարոյց յերրորդ 40
աւուր։ եւ ետ նմ՟ յայտնի լինել։
* ոչ ամ՟ ժողովրդեանն, այլ մեզ վկայիցս 41
յառաջագոյն ընտրելոցս յայ՟։ որ եւ կերաք՝
եւ արբաք ը՟ նմ՟ յետ յարութեն՟ նր՟
՚ի մեռելոց։ * Եւ պատուիրեաց մեզ 42
քարոզել ժողովրդեանն՝ եւ վկայութի՟ դնել
թէ նա է սահմանեալն յայ՟ դատաւոր
կենդանեաց եւ մեռելոց։ * Սմա ամ՟ մարգարէքն 43
վկայեն, թողութի՟ մեղաց առնուլ
անուամբ նր՟ ամ՟ հաւատացելոց ՚ի
նա։

44նա ։ * Եւ մինչդեռ խօսէր պետրոս զբա-
նս զայս, հանգեաւ հոգին սբ ՚ի վր
45ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն ։ * Զար-
մացան՝ որք ՚ի թլփատութէ անտի հա-
ւատացեալք եկեալ էին ըն պետրոսի ։ զի
և ՚ի հեթանոսս պարգևք հոգւոյն սբյ
46զեղուին ։ * Քանզի լսէին ՚ի նոցանէ խօ-
սել լեզուս՝ և մեծացուցանել զած ։
47* Յայնժամ պատասխանի ետ պետրոս
միթէ ջուր ոք արգելուլ կարէ՛ առ ՚ի
չմկրտելոյ զսոսա, որք և զհոգին սբ ըն-
48կալան՝ որպէս և մեք ։ * Եւ հրամայ-
եաց նց մկրտել յանուն յսի քսի ։ յայն
ժամ աղաչեցին զնա լինել անդ աւուրս
ինչ ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Լուան առաքեալքն և եղբարքն որ էին Գ.Գ.
՚ի կողմանս հրէաստանի, զի և ՚ի
2 հեթանոսս ընկալան զբանն այ ։ * Եւ յորժ
յորժամ ել պետրոս յէմ ։ խղճէին ՚ի
նմանէ որ ՚ի թլփատութէ անտի հաւա
3 տացեալքն ։ * և ասէին ։ թէ ընդ անթլփատս
4 մտեր անթլփատս՝ և եկեր ըն նմ ։ * Եւ
սկսաւ պետրոս պատմել նոցա կարգաւ՝ և
5 ասէ ։ * Ես էի ՚ի քաղաքին ՚ի յոպպէ
յաղօթս՝ և տեսանէի ՚ի զարմացմանն
տեսիլ ։ իջանել անօթ ինչ իբրև կտա-
ւոյ մեծի զչորեցունց ծագաց կախեալ
6 յերկնից՝ և եհաս մինչև առ իս ։ * Յոր
պր

պշուցեալ հայէի . և տեսի զչորքոտանիս
երկրի , և զգազանս՝ և զսողունս , և
զթռչունս երկնից . *և լուայ բարբառ՝ 7
որ ասէր ցիս . արի՛ պետրոս՝ զե՛ն և կե՛ր :
*Եւ ասեմ . քա՛ւ լիցի տ̄ր . զի խառնակ 8
ինչ և անսուրբ ո՛չ երբէք եմուտ 'ի բե-
րան իմ . *Պատասխանի ետ ինձ երկիցս 9
անգամ բարբառն յերկնից . զոր ա̄ծ
սրբեաց՝ դու մի՛ խառնակ համարիր :
*Այս եղև երիցս , և վերացաւ ամե- 10
նայն դարձեալ յերկինս : *Եւ ահա՛ 11
անդրէն երեք արք եկին կային առ ա-
պարանիցն՝ ուր եսն էի , առաքեալք 'ի
կեսարիայ առ իս : *Եւ ասէ ցիս հո- 12
գին՝ երթալ ը̄ նա̄՝ և մի՛ ինչ խղճել : Ե-
կին ը̄ իս և սոքա վեցեքին եղբարքս , և
մտաք 'ի տուն առնն այնորիկ . *Եւ 13
պատմեաց մեզ՝ ո̄պ ետես զհրեշտակն 'ի
տան իւրում , զի կայր և ասէր ցնա . ա-
ռաքեա՛ 'ի յոպպէ , և կոչեա՛ զսիմոն ըզ-
կոչեցեալն պետրոս . *որ խօսեսցի բանս 14
ը̄ քեզ , որովք կեցցես դու՝ և ա̄մ տուն
քո : *Եւ իբրև սկսայ խօսել՝ եկն հո- 15
գին ս̄բ 'ի վ̄ր ն̄ց . ո̄պ և 'ի վերայ մեր 'ի
սկզբանն : *Յիշեցի զբանն տ̄ն զոր ա- 16
սէրն . յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր .
բայց դուք մկրտիցիք 'ի հոգին ս̄բ : *Իսկ 17
արդ՝ եթէ զհաւասարակաց պարգևն ետ
ա̄ծ և նոցա՝ ո̄պ և մեզ՝ 'ի հաւատալն 'ի
տ̄ր յ̄ս ք̄ս , ես զի՞նչ կարօղ էի արգելուլ

զա̄ծ

18 զԱծ։ *Եւ լուեալ զայս՝ լռեցին եւ փա
ռաւոր առնէին զԱծ՝ եւ ասէին. ուրեմն
եւ ՚ի հեթանոսս ետ Ած զապաշխարու‿
թիւն կենաց։

19 *Եւ ցրուեալքն ՚ի նեղութենէ որ եղեւ Գ.Դ
՚ի վերայ ստեփաննոսի՝ հասին մինչեւ ՚ի
փիւնիկէ եւ ՚ի կիպրոս եւ յանտիոքիայ.
ոչ ումեք խօսէին զբանն, բայց միայն
20 հրէից։ *Եւ էին ոմանք ՚ի նոցանէ արք
կիպրացիք եւ կիւրենացիք՝ որք մտեալ
յանտիոք՝ խօսէին ընդ յոյնսն աւետարա‿
21 նեալ զՏր Յս։ *Եւ էր ձեռն Տն ընդ նմա.
եւ բազմութի հաւատացելոց դարձաւ ՚ի
22 Տր. *Եւ եղեւ բանս այս յականջս
եկեղեցւոյն՝ որ էր յԵմ, վն նց. եւ ա‿
ռաքեցին զբառնաբաս մինչեւ յանտիոք.
23 *Որ իբրեւ եկն՝ եւ ետես զշնորհսն Այ՝
ուրախ եղեւ, մխիթարէր զամենեսին՝
24 յօժարութբ սրտի կալ նց ՚ի Տր. *Զի
էր այր զուարթամիտ՝ եւ լի հոգւով սբով
եւ հաւատով. եւ յաւելաւ ժողովուրդ
25 բզմ Տն։ *Եւ ել ՚ի տարսոն խնդրել
զսօղոս. եւ գտեալ զնա՝ ած յանտիոք.
26 *Եւ եղեւ նց զամն ողջոյն ժողովել յե‿
կեղեցին՝ եւ ուսուցանել ժողովուրդ բա
զում, եւ անուանել նախ յանտիոք զա‿
27 շակերտսն՝ Քրիստոնեայս։ *Ի նոյն ա‿
ւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յԵրմէ մարգա‿
28 րէք՝ յանտիոք։ *Յարուցեալ մի ոմն ՚ի
նոցանէ անուն Ագաբոս՝ նշանակեաց
հոգ

հոգւովն սով մեծ լինել ընդ ամենայն աշխարհ՝
որ եղև առ կղօդեաւ ։ *Բայց յաշակերտաց 29
անտի որպէս զիարդ կարող ոք էր՝
իւրաքանչիւր ոք ՚ի նոցանէ որոշեցին առաքել
՚ի սպաս եղբարցն որ բնակեալ
էին ՚ի հրէաստանի ։ *Զոր և արարին 30
իսկ՝ առաքեալ առ երիցունսն ՚ի ձեռն
բառնաբայ և սօղոսի ։

ԳԼ. ԺԲ.

գեր Ընդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ արկ հերովդէս 1
արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմանս
յեկեղեցւոյն ։ *և սպան զյակովբոս 2
զեղբայրն յովհաննու սրով ։ *Ետես 3
եթէ հաճոյ է հրէից, յաւել և ունել
զպետրոս ։ և էին աւուրքն բաղարջակերաց ։
*Զոր իբրև կալաւ՝ եդ ՚ի բանտի, 4
և մատնեաց չորից չորրորդաց զինուորաց
պահել զնա, և կամէր յետ զատկին ածել
զնա ժողովրդեանն ։ *Եւ պետրոս 5
՚ի պահեստի էր ՚ի բանտին ։ և աղօթք
ստէպ լինէին յեկեղեցւոյն վասն նորա առ
աստուած ։ *Իբրև կամեցաւ զնա ածել հերովդէս ։ 6
՚ի գիշերին յայնմիկ էր պետրոս
՚ի քուն ՚ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ
կրկին շղթայիւք ։ և պահապանքն
առաջի դրանն պահէին զբանտն ։ *Եւ 7
ահա հրեշտակ տեառն եկն եկաց ՚ի վերայ՝ և
լոյս ծագեաց ՚ի տանն, և խթեաց ըզկողն
պետրոսի՝ յարոյց զնա՝ և ասէ ։

արի՛ վաղվաղակի ։ եւ անկան շղթայքն ՚ի
8 ձեռաց նր̅ ։ * Եւ ասէ հրեշտակն ցնա ։
ա՛ծ զգօտիս քո , եւ ա՛րկ զհողաթափս յոտս
քո ։ եւ արար այնպէս ։ եւ ասէ ցնա , ա՛րկ
9 զձորձս քո՝ եւ ե՛կ զկնի իմ ։ * Եւ ելեալ
երթայր զհետ , եւ ո՛չ գիտէր՝ թէ ճշմա
րիտ իցէ որ ինչ եղեւն ՚ի հրեշտակէն ։
10 զի համարէր երազ տեսանել ։ * Եւ իբ_
րեւ անցին նք̅ ը̅ն մի պահ եւ ը̅ն երկուս ,
եկին մինչեւ ՚ի դուռն երկաթի՝ որ հա
նէր ՚ի քաղաքն ։ որ ինքնին բացաւ նց̅ ։
եւ մտեալ անցին ը̅ն փողոց մի ։ եւ վաղ_
վաղակի ՚ի բաց եկաց ՚ի նմանէ հրեշ
11 տակն ։ * Եւ պետրոս իբրեւ ՚ի միտս ե_
կեւ , ասէ ։ Արդ գիտեմ ճշմարիտ եթէ
առաքեաց տր̅ զհրեշտակ իւր , եւ փըր_
կեաց զիս ՚ի ձեռաց հերովդի , եւ յամ
12 ակնկալութե̅ ժողովրդեանն հրէից ։ * Եւ
լեալ ՚ի միտս՝ եկն ՚ի տուն մարեմու մօր
յովհաննու , որ կոչեցաւն մարկոս ։ ուր
էին բզ̅մք ժողովե̅լ՝ եւ աղօթս առնէին ։
13 * Եւ ՚ի բախել զդուրս դրանն , մա_
տեաւ աղախին մի ունկն դնէր , որում
14 անուն էր հռովդէ ։ * Եւ ծանուցեալ
զձայնն պետրոսի՝ ՚ի խնդութե̅ ո՛չ եբաց
զդուռն ։ ՚ի ներքս ընթացեալ պատմեաց ,
15 թէ պետրոս առ դրանն կայ ։ * Եւ նքա
ասեն ցնա՝ մոլիս ։ եւ նա եւս պնդէր՝ թէ
այսպէս է ։ եւ նոքա ասէին՝ հրեշտակ նր̅
16 իցէ , * Եւ պետրոս ստէպ բախէր ։
իբ_

իբրև բացին, տեսին զնա և զարմացան։
*Եւ նա ձեռամբ ցուցանէր նշան լռել. և 17
պատմեաց՝ որպէս տէր եհան զնա ի բան-
տէն. և ասէ՝ պատմեցէք յակովբայ և
եղբարց զայս, և ել գնաց յայլ տեղի։
*Եւ իբրև այգ եղև՝ էր խռովութիւն մեծ 18
ի մէջ զինուորացն, զի՞ արդեօք պետ-
րոսն եղև։ *Իսկ հերովդէս իբրև խնդ- 19
րեաց զնա՝ և ոչ եգիտ, հարցեալ զպա-
հապանսն՝ հրամայեաց սպանանել։ և
իջեալ ի հրէաստանէ ի կեսարիա՝ և
անդ լինէր. *Եւ էր հերովդէս ցաս- 20
մամբ ընդ տիւրացիս և ընդ սիդոնացիս. և
նոքա առ հասարակ եկին առ նա. և ի
բանի արարեալ զբղաստոս սենեկապետ
արքայի, խնդրէին զխաղաղութիւն վասն կե-
րակրելոյ երկրին նոցա յարքունուստ։
*Յաւուր միում յերևելւոջ՝ հերովդէս 21
զգեցեալ էր զհանդերձ թագաւորութեան՝
և նստէր յատենի, և խօսէր ընդ նոսա հրա-
պարակաւ. *և ամբոխն աղաղակէր՝ 22
թէ այ բարբառ է, և ոչ մարդոյ. *Եւ 23
անդէն եհար զնա հրեշտակ տն. փոխա-
նակ զի ոչ ետ փառս այ. և եղեալ որդ-
նալից սատակեցաւ. *Եւ բանն այ ա- 24
ճէր և բազմանայր,

Գ.Զ. *Բառնաբաս և սօղոս դարձին յերուսաղէմէ՝ 25
իբրև կատարեցին զպաշտօնն. առեալ
ընդ իւրեանս և զյովհաննէս՝ որ կոչե-
ցաւն էր մարկոս.

Գլ.

Գլ. ԺԳ.

1 Էին ոմանք յանտիոք ը̅դ եկեղեցւոյն,
մարգարէք եւ վարդապետք, բառնաբաս՝
եւ շմաւոնն կոչեցեալն նիգեր,
եւ ղուկիոս կիւրենացի, եւ մանայէն դայեակորդի
հերովդի չորրորդապետի, եւ
2 սօղոս: * Մինչդեռ ՚ի պաշտաման տ̅ն
կային՝ եւ պահէին, ասէ հոգին ս̅բ. որոշեցէք
ինձ զբառնաբաս եւ զսօղոս ՚ի
գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զդոսա:
3 * Յայնժամ պահեալ՝ եւ աղօթս արարեալ՝
եդին ձեռն ՚ի վ̅ր ն̅ց՝ եւ արձակեցին:
4 * Եւ նոքա առաքեալքն ՚ի հոգւոյն
ս̅բյ՝ իջին ՚ի սելեւկիա, եւ անտի նաւեցին
5 ՚ի կիպրոս: * Եւ հասեալ ՚ի սաղամինա՝
պատմէին զբանն ա̅յ ՚ի ժողովուրդս
հրէիցն. ունէին եւ զյովհաննէս պաշտօնեայ:
6 * Շրջեալ ը̅դ ա̅մ կղզին մինչեւ
՚ի պափոս, գտին անդ զայր ոմն մոգ
սուտ մարգարէ՝ հրեայ՝ որում անուն
7 էր բարյեսու: * Որ էր ը̅դ փոխանակի
դատաւորին սերգեայ պօղոսի՝ առն իմաստնոյ:
Ն̅ր աղաչեալ զբառնաբաս եւ զսօղոս՝
8 խնդրէր լսել զբանն ա̅յ. * Եւ դէմ
եկաց ն̅ց եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս
թարգմանի անուն ն̅ր. խնդրէր շրջել
9 զփոխանակ դատաւորին ՚ի հաւատոց: * Իսկ
սօղոս, որ եւ պօղոսն՝ լցեալ հոգւով ս̅բ.
10 հայեցաւ ՚ի նա. * եւ ասէ. ո՛վ լի
ա̅մ

ամ՟ նենգութ՟ և խորամանկութ՟՝ որդի
սատանայի՝ թշնամի ամ՟ արդարութե՟, ոչ
լռես ՚ի թիւրելոյ զճանապարհս տն՟ զու
ղիղս. *Եւ արդ՝ ահա ձեռն տն՟ ՚ի վ՟ր 11
քո և եղիցիս կոյր՝ չտեսանել զարև մին
չև ՚ի ժամանակ մի։ և անդէն անկաւ
՚ի վ՟ր ն՟ր մէգ և խաւար, և շրջեալ խնդ-
րէր առաջնորդս. *Յայնժամ տեսեալ 12
փոխանակն բդեշխին զիրսն որ եղեն՝ հա
ւատաց, զարմացեալ ընդ վարդապետ
տութիւն տն՟.

Գե *Եւ ամբարձեալ ՚ի պափեայ պօղո 13
սեանց՝ եկին ՚ի պերգէ պամփիլեայ.
յովհաննէս մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ դար
ձաւ յե՟մ. *Եւ նոքա գնացեալ ՚ի պեր 14
գեայ՝ եկին յանտիոք պիսիդեայ, և մը
տեալ ՚ի ժողովուրդն յաւուր շաբաթուց՝
նստան։ *Եւ յետ ընթեռնլոյ զօրէնսն 15
և զմարգարէս, առաքեցին առ ն՟ս ժո
ղովրդապետքն՝ և ասեն. արք եղբարք՝
եթէ իցեն ՚ի ձեզ բանք մխիթարութ՟
առ ժողովուրդդ՝ խօսեցարուք. *Յոտն 16
եկաց պօղոս՝ շարժեաց զձեռն և ասէ.
արք իսրայէլացիք՝ և որք երկնչիքդ յա՟յ՝ լուա
րուք. *Ա՟ծ ժողովրդեանս այսորիկ իս 17
րայէլի ընտրեաց զհարսն մեր. և զժո
ղովուրդն բարձրացոյց ՚ի պանդխտու
թե՟ յերկրին եգիպտացւոց. և ՚ի բազուկ
բարձր եհան զն՟ս անտի։ *Եւ իբրև քա 18
ռասնամեայ ժամանակ կերակրեաց զն՟ս

19 յանապատի։ *Եւ քակեաց ազգս եօթն
յերկրին քանանու՝ ժառանգեցոյց նց̅
20 զերկիր նց̅՝ *Իբրև ամս չորեքհարիւր և
յիսուն։ և յետ այսորիկ ետ նց̅ դատաւորս
21 մինչև ՚ի սամուէլ մարգարէ։ *Եւ
անտի յառաջ խնդրեցին թագաւոր. և
ետ նց̅ ա̅ծ զսաւուղ որդի կիսեայ՝ այր
յազգէ բենիամենի, ամս քառասուն։
22 *Եւ իբրև փոխեաց զնա, յարոյց նոցա
զդաւիթ թագաւոր, որում և ասաց
վկայութի̅. գտի զդաւիթ որդի յեսսեայ
այր ըստ սրտի իմում. որ արասցէ զա̅մ
23 զկամս իմ։ *Ի սորա զաւակէ ա̅ծ ը̅ս աւետեացն
24 յարոյց ի̅ղի փրկիչ զյ̅ս. *Ը̅ն յառաջագոյն
քարոզութե̅ն յովհաննու. առաջի
երեսաց մտիցն նր̅ մկրտութի̅ ապաշխարութե̅՝
25 ա̅մ ժողովրդեանն ի̅ղի. *Եւ
իբրև լնոյր յովհաննէս զընթացսն, ասէր.
զո՞ ոք կարծէք զինէն թէ իցեմ.
չե՛մ ես այն. այլ ահա գայ զկնի իմ,
որում չե՛մ արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել։
26 *Արք եղբարք՝ որդիք աբրահամեան
տոհմին. և որ ՚ի ձեզ երկիւղածք
իցեն յա̅յ. ձեզ բանս այս փրկութե̅
27 առաքեցաւ։ *Բայց որ բնակեալ
են յե̅մ, և իշխանք նց̅՝ անծանօթ եղեն
՚ի նմանէ. և ը̅ն բարբառոյ մարգարէիցն,
որ զա̅մ շաբաթս ընթեռնուին՝
28 դատեալ կատարեցին. *և ոչ մի ինչ
պատճառս մահու գտեալ՝ խնդրեցին ՚ի պի

ղատոսէ սպանանել զնա։ * Եւ իբրեւ 29
կատարեցին զա՟մ՝ որ վ՟ն նր՟ գրեալ էր.
իջուցեալ ՚ի փայտէն՝ եդին ՚ի գերեզ-
մանի։ * Այլ ա՟ծ յարոյց զնա ՚ի մեռե- 30
լոց. որ երեւեցաւ աւուրս բազումս այ-
նոցիկ. * որ ելեալ էին ը՟նմա ՚ի գալի- 31
լեէ յե՟մ. որք եւ արդ իսկ վկայք են նր՟
առ ժողովուրդն։ * Եւ մեք զձեզ աւե- 32
տարանեմք զխոստումն՝ որ առ հարսն ե-
ղեալ էր. * Զի զնոյն ա՟ծ կատարեաց 33
առ մեզ որդւոց ն՟ց՝ յարուցեալ զյ՟ս. ո՟պ
եւ ՚ի սաղմոսին գրեալ է յերկրորդում.
որդի իմ ես դու. եւ ես այսօր ծնայ ըզ-
քեզ։ * Եւ զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, 34
եւ ո՛չ եւս դառնալոց է յապականութի՟ն.
այսպէս ասէ, եթէ տաց ձեզ զսրբու-
թիւնս դաւթի զհաւատարիմս։ * Վասն 35
զի եւ ՚ի միւսումն ասէ. ո՛չ տացես սրբոյ
քում տեսանել զապականութի՟ն. * Զի 36
դաւիթ յազգի անդ իւրում պաշտեաց,
եւ ՚ի կամս ա՟յ ննջեաց. եւ յաւելաւ առ
հարս իւր՝ եւ ետես զապականութիւն.
* Իսկ զոր ա՟ծն յարոյց՝ ո՛չ ետես զա- 37
պականութի՟ն. * Յայտնի լիցի ձեզ արք 38
եղբարք, զի սովաւ ձեզ թողութի՟ն մեղաց
աւետարանի։ եւ յա՟մէ՝ յորմէ ո՛չ կարա-
ցիք օրինօքն մովսիսի արդարանալ, * սո 39
վաւ՝ ա՟մ որ հաւատայ՝ արդարանայ.
* Զգո՛յշ կացէք՝ գուցէ եկեսցէ ՚ի վ՟ր 40
ձեր ասացեալն ՚ի մարգարէս։ * Տեսէք 41

ար

արհամարհողք՝ և զարմացարուք և եղ
ծարուք. զի գործ մի գործեմ ես յաւու
րս ձեր, գործ՝ որում ոչ հաւատայցէք՝
42 եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ։ *Իսկ իբրև ե_
լին անտի, աղաչէին 'ի միւսում շաբա_
43 թու խօսել նոցա զնոյն բանս. *Իբրև
արձակեցաւ ժողովուրդն, զհետ եր_
թային բազումք 'ի հրէից անտի և 'ի պաշտօ
նէիցեկամտից՝ զպօղոսի և զբառնաբայ.
որք խօսէին ը̅ նս̅, և հաւանեցուցանէին
զն̅ս կալ մնալ 'ի շնորհսն ա̅յ.
44 *Իսկ 'ի գալ միւսոյ շաբաթուն, գրեթէ ԴԿ
ա̅մ քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն ա̅յ։
45 *Իբրև տեսին հրէայքն զամբոխն՝ լցան
նախանձու. և ընդդէմ դարձեալ ասա
46 ցեալսն 'ի պօղոսէ՝ հայհոյէին. *Հա_
մարձակեցան պօղոսի և բառնաբայ՝ ա_
սէին. առ ձեզ նախ պա́րտ էր խօսել զբա_
նն ա̅յ. և քանզի դուք մերժեցէք զնա, և
ոչ արժանի համարիք զձեզ կենացն յա_
ւիտենականաց, ահաւասիկ դառնամք
47 'ի հեթանոսս. *Զի այսպէս պատ
ուիրեաց մեզ տ̅ր. եդի զքեզ 'ի լոյս
հեթանոսաց՝ լինել քեզ 'ի փրկութ̅ի մին_
48 չև 'ի ծագս երկրի։ *Զայս լուեալ հե_
թանոսացն՝ ուրախ լինէին, և փառաւոր
առնէին զբանն տ̅ն. և հաւատացին՝ որք
էին կարգեալ 'ի կեանսն յաւիտենականս.
49 *Իսկ շրջէր բանն ա̅յ ը̅ ա̅մ գաւառն.
50 *Իսկ հրէայքն գրգռեցին զպաշտօ_
նեայ

նեայ կանայս զգաստս՝ և զգլխաւորս
քաղաքին, և յարուցեալ հալածանս ՚ի
վ͞ր պօղոսի և բառնաբայ՝ հանին զն͞ս ՚ի
սահմանացն իւրեանց։ *Եւ նոքա թօթա- 51
փեալ զփոշին յոտից ՚ի վ͞ր ն͞ց, եկին յի-
կոնիոն։ *Եւ աշակերտքն լնուին խըն- 52
դութ͞բ և հոգւով սրբով,

Գլ. ԺԴ.

Եւ եղև յիկոնիոն ՚ի միասին մտանել 1
ն͞ց ՚ի ժողովուրդ հրէիցն, և խօսել
նոյնպէս. մինչև հաւատալ հրէից՝ և
յունաց բազմաց յոյժ. *Բայց անհաւ- 2
անն հրէայքն յարուցին և չարացուցին
զանձինս հեթանոսացն ՚ի վ͞ր եղբարց։
*Բազում ժամանակս շրջէին համար- 3
ձակեալք տ͞ն վկայութ͞բ, բանին շնորհաց
իւրոց. և տալ նշանս և արուեստս լինե-
լոյ ՚ի ձեռս ն͞ց։ *Եւ եղեն հերձուածք 4
՚ի բազմութե͞ քաղաքին. ոմանք էին ՚ի
հրէայսն, և ոմանք յառաքեալսն։ *Իբ- 5
րև եղև դիմել հեթանոսացն և հրէից
իշխանօքն իւրեանց՝ ՚ի թշնամանել և
՚ի քարկոծել զն͞ս, *ազդ եղեալ նոցա՝ 6
փախեան ՚ի քաղաքս լիկայոնացւոց ՚ի
լիւստրա և ՚ի դերբէ՝ և շուրջ զգաւա-
ռաւն, և անդ աւետարանէին.

ԴԲ

*Եւ այր մի լիւստրացի տկար յոտից 7
նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ
երբեք չէր գնացեալ։ *Սա լսէր զխօսսն 8

պօ

պօղոսի. որոյ հայեցեալ ՚ի նա, և տե-
9 սեալ՝ թէ ունի հաւատս փրկութե՟, * ա-
սէ մեծաձայն. քե՛զ ասեմ յանուն տե՟ն
մերոյ յս՟ի քս՟ի՝ յոտն կաց՚ի վ՟ր ոտից քոց
10 ուղիղ: և վաղվաղէր՝ և գնայր: * Եւ
ժողովրդոցն տեսեալ զոր արարն պօղոս.
բարձին զձայնս իւրեանց լիկայոնարէն
և ասեն. աստուածք նմանեալք մարդ-
11 կան իջին առ մեզ: * Եւ կոչէին զբառ-
նաբաս՝ դիոս, և զպօղոս՝ հերմէս, քան
12 զի նա էր առաջնորդ բանին: * Իսկ
քուրմն դիայ՝ որ կայր առաջի քաղաքին
ցուլս և պսակս հասուցեալ ՚ի դուռնն
հանդերձ բազմութե՟քն՝ կամէր զոհել:
13 * Եւ լուեալ առաքելոցն բառնաբայ և
պօղոսի՝ պատառեալ զհանդերձս իւ-
րեանց, արտաքս վազեցին յամբոխն.
14 աղաղակէին՝ * և ասէին. ա՛րք՝ զի՞նչ
գործէք զայդ. մեք ձեզ նմանօղք կա-
րեօք մարդիկ եմք, աւետարանել ձեզ
յայդպիսի ունայնութե՟ց դառնալ յա՟ծ
կենդանի. որ արար զերկինս և զերկիր
15 և զծով՝ և զա՟մ որ ՚ի նոսա: * Որ յան-
ցեալ ազգսն՝ թոյլ ետ ա՟մ հեթանոսաց
16 գնալ ՚ի ճանապարհս իւրեանց: * և սա-
կայն ո՛չ եթէ առանց վկայութե՟ զինքն
եթող՝ բարերարութե՟ն տալ յերկնից
ձեզ անձրևս՝ և ժամանակս պտղաբերս,
լնուլ կերակրովք և ուրախութե՟ զսիրտս
17 ձեր: * Եւ զայս ասացեալ՝ հազիւ լռե

ցուցանէին զժողովուրդն ՚ի չզոհելոյ
նց̅. այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս։
Դ Դ *Իբրև ՚ի շրջէին նց̅ և յուսուցանէին՝ եկին 18
հասին յանտիոքէ և յիկոնիէ հրեայք.
և ՚ի վիճել նց̅ համարձակութ̅բ՝ պատրե-
ցին զժողովուրդն ՚ի բաց կալ ՚ի նոցա-
նէ. և ասէին՝ թէ ոչինչ ճշմարտուի̅ ա-
սեն, այլ զա̅մ սուտ. և քարկոծեալ
զպօղոս՝ քարշեցին արտաքս քան զքա-
ղաքն, և համարէին զնա մեռել̅. *Իբր 19
՚ի պատել զնովաւ աշակերտացն՝ յա-
րեաւ եմուտ ՚ի քաղաքն. և ՚ի վաղիւ̅
անդր ել բառնաբաւ հանդերձ ՚ի դեր-
բէ. *Աւետարանեալ ՚ի քաղաքին յայն 20
միկ՝ և աշակերտեալ զբզ̅մս. դարձան ՚ի
լիւստրայ՝ և յիկոնիոն՝ և յանտիոքիայ,
*Հաստատել զանձինս աշակերտելոցն՝ 21
և մխիթարել կալ հաստատուն ՚ի հա-
ւատսն. և թէ բզ̅մ նեղութ̅բ պարտ է
մեզ մտանել յարքայութի̅ն ա̅յ. *Ձեռ- 22
նադրեցին նց̅ ը̅ս եկեղեցւոյ՝ երիցունս.
աղօթս արարեալ հանդերձ պահօք,
յանձն արարին զն̅ս տ̅ն՝ յոր հաւատա-
ցեալն էին. *Իբր շրջեալ ը̅ պիսիդիայ՝ 23
եկին ՚ի պամփիւլիայ. *և խօսեցեալ 24
՚ի պերգէ զբանն տ̅ն, իջին յատտալիայ։
*Իբր անտի նաւարկեալ՝ գնացին յան- 25
տիոք, ուստի էին յանձն արարել̅ շնոր-
հացն ա̅յ՝ ՚ի գործն զոր կատարեցին։
*Եկեալ և ժողովել̅ զեկեղեցին՝ պատ 26
մէ-

մեցին որչափ արար ա͞ծ ը͞ն նոսա. և զի
եբաց հեթանոսաց դուռն հաւատոյ։
27 *Շրջէին ժամանակս ոչ սակաւ ը͞ն ա-
շակերտսն ։

Գլ. ԺԵ.

1 Եւ ոմանք իջեալ ՚ի Հրէաստանէ՝ ու- ԴԴ
սուցանէին զեղբարսն. եթէ ո՛չ թլփա-
տիք ը͞ս օրինացն Մովսէսի՝ ո՛չ կարէք
2 ապրել։ *Եւ ՚ի լինել ոչ սակաւ հա-
կառակու͞ե և խնդրոյ՝ Պօղոսի և Բառ-
նաբայ ը͞ն ն͞ս, եդին ելանել Պօղոսի և
Բառնաբայ և ոմանց ՚ի նոցանէ՝ առ ա-
ռաքեալսն և երիցունս յեր͞մ վ͞ս խնդ-
3 րոյն այնորիկ։ *Նոքա յուղարկեալք
յեկեղեցւոյն, շրջեցան ը͞ն Փիւնիկէ. և
ը͞ն Սամարիայ պատմէին զդարձն հեթա-
նոսաց, և առնէին ուրախու͞ի մեծ ա͞մ
4 եղբարց։ *Եւ հասեալք յեր͞մ, ընկա-
լեալք յեկեղեցւոյն և յառաքելոցն և
յերիցանց՝ պատմեցին որչափ ինչ արար
5 ը͞ն ն͞ս ա͞ծ։ *Յարեան ոմանք ՚ի հերձ-
ուածոյն փարիսեցւոց հաւատացեալք,
և ասէին՝ թէ պա՛րտ է թլփատել զդոսա,
և պատուիրել պահել զօրէնսն Մովսէ-
6 սի։ *Եւ ժողովեցան առաքեալքն և ե-
րիցունք տեսանել վ͞ս բանիս այսորիկ։
7 *Եւ յետ բա͞զմ խնդրոյ լինելոյ՝ յոտն ե-
կաց Պետրոս՝ և ասէ ց͞ն͞ս. ա՛րք եղբարք՝
դուք ինքնին գիտէք, զի յաւուրցն ա-

ռաջ

ռաջնոց՝ ի միջի ձերում ընտրեաց ած բերանով
իմով լսել հեթանոսաց զբանն
աւետարանի, և հաւատալ: *Եւ սրտագէտն 8
ած վկայեաց նոցա, տուեալ նոցա
զհոգին սբ՝ ոպ և մեզ. * և ոչինչ ընտրութիւն 9
արար ՚ի մէջ նոցա և մեր, հաւատովք
սրբեալ զսիրտս նոցա: *Արդ՝ ընդէր 10
փորձէք զած, դնել լուծ ՚ի վերայ պարանոցի
աշակերտացն, զոր ոչ հարքն մեր՝
և ոչ մեք կարացաք բառնալ: *Այլ 11
շնորհօքն տն յսի հաւատամք ապրել,
զօրօրինակ և նոքա: *Լռեաց ամ՝ 12
ժողովուրդն, և լսէին բառնաբայ և պօղոսի
պատմելոյն, որչափ արար ած նշանս
և արուեստս ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռն
նոցա:

ԴՆ *Եւ յետ լռելոյն նց պատասխանի ետ 13
յակոբոս և ասէ. արք եղբարք՝ լուարուք
ինձ: *Շմաւոն պատմեաց՝ ոպ 14
յառաջագոյն ած այց արար առնուլ ժողովուրդ
՚ի հեթանոսաց անուան իւրոյ:
*Եւ այսմ միաբանին բանք մրգրէիցն 15
ոպ և գրեալ է: *Յետ այսորիկ դարձայց 16
և շինեցից զայրկան դաւթի զանկեալն,
և զկործանեալսն նր վերստին
շինեցից՝ և կանգնեցից զնա. *ոպ զի 17
խնդրեսցեն մնացորդք մարդկան զտր.
և ամ հեթանոսք յորս կոչեցեալ է
անուն իմ, ասէ տր. որ առնէ զայս ամ
*Յայտնի է ՚ի յաւիտեանց, (տն գործ 18
իւր.)

19իւր։) *Վասն որոյ և ես իրաւունս համարիմ,
մի՛ նեղել զայնոսիկ՝ որք ՚ի հեթանոսացն
20դառնան առ ա̅ծ։ *Այլ
առաքել թուղթ առ ն̅ս, խորշել ՚ի կերակրոց
կռոց՝ և ՚ի պոռնկութենէ և ՚ի մեռելոտւոյ՝
21և յարենէ։ *Զի Մովսէս յազգացն
առաջնոց ը̅ս քաղաքաց զքարոզիչսն
իւր ունի ՚ի ժողովսն ը̅ս ա̅մ շաբաթուց
22ընթերցեալ։ *Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ
առաքելոցն և երիցանցն ա̅մ եկեղեցեաւն,
արս ընտրեալս ՚ի նոցանէ առաքել
յԱնտիոք ը̅դ Պօղոսի և ը̅դ Բառնաբայ,
զՅուդա՝ զկոչեցեալն Բարսաբա
և զՇիղա՝ արս գլխաւորս։ *Գրեալ առ
23եղբարս ՚ի ձեռն նոցա զայս ինչ։ Առաքեալք
և երիցունք և եղբարք, յԱնտիոք
և ՚ի Սուրիա և ՚ի Կիլիկիայ եղբարցդ՝
24որ ՚ի հեթանոսացդ էք, ողջոյն։ *Քանզի
լուաք՝ թէ ոմանք ելեալ ՚ի մէնջ
խռովեցուցին զձեզ բանիւք, խախտել
զանձինս ձեր, ասեն թլփատել և պահել
զօրէնսն՝ որոց ոչ հրամայեցաք։
25*Հաճոյ թուեցաւ մեզ միաբան ժողովելոցս,
արս ընտրեալս յղել առ ձեզ ը̅դ
սիրելիս մեր՝ ը̅դ Բառնաբայ և ը̅դ Պօղոսի։
26*Արք՝ որք մատնեցին զանձինս իւրեանց
վ̅ս անուան տ̅ն մերոյ յ̅ի ք̅ի։
27*Արդ՝ առաքեցաք զՅուդա և զՇիղա,
28և ն̅ք ՚ի բանից զնոյն պատմել։ *Զի
հաճոյ թուեցաւ Հոգւոյն ս̅բյ և մեզ,
մի

մի՛ ինչ աւելի բեռն դնել ձեզ. բայց
միայն ՚ի կարեւորացս յայսոցիկ. *՚ի բաց 29
կալ, ՚ի զոհելոյ կռոց՝ եւ յարենէ՝ եւ ի
հեղձուցելոյ՝ եւ ՚ի պոռնկութ̅է. յորոց
պահեսջիք զանձինս բարւոք գործէք. ողջ
լերուք: *Եւ նոքա արձակեալք՝ եկին 30
յԱնտիոք, եւ ժողովեալ զժողովուրդն՝
ետուն զթուղթն. *Եւ ընթերցեալ ուրախ 31
եղեն ՚ի վ̅ր մխիթարութ̅ն: *Յուդա 32
եւ Շիղա, զի եւ նոքա մարգարէք էին՝
բանիւք բազմօք մխիթարեցին զեղբարս՝
եւ հաստատեցին: *Եւ եղեալ անդ ժամանակս 33
արձակեցան խաղաղութ̅բ յեղբարց
առ առաքեալսն: *Եւ հաճոյ 34
թուեցաւ Շիղայի մնալ անդէն: *Բայց 35
Պօղոս եւ Բառնաբաս շրջէին յԱնտիոք,
ուսուցանել եւ աւետարանել՝ եւ այլովք
բազմօք՝ զբանն Տ̅ն:

Դ.Զ *Եւ յետ աւուրց ինչ ասէ Պօղոս ցԲառնաբաս 36
դարձցուք եւ շրջեսցուք զեղբարբք՝ ը̅ ա̅մ քաղաքաց յորս քարոզեցաք
զբանն Տ̅ն՝ թէ որ̅պ ունիցին: *Բառնաբաս 37
կամէր առնուլ եւ զՅովհաննէս
զկոչեցեալն Մարկոս. *Բայց Պօղոս աղաչէր, 38
թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի Պամփիւլիայ՝
եւ զչեկեալն ը̅ նս̅ ՚ի գործն,
մի՛ առնուլ ը̅ ինքեանս: *Եւ եղեւ գժտութի̅՝ 39
մինչեւ մեկնել նց̅ ՚ի միմեանց,
Բառնաբայ առնուլ զՄարկոս՝ նաւել ՚ի
Կիպրոս: *Եւ Պօղոսի ընտրեալ զՇիղա՝ 40

ել, յանձն արարեալ շնորհացն Աստուծոյ՝ յեղբարց անտի։ 41 Եւ շրջէր ՚ի կողմանս Ասորւոց և Կիւլիկեցւոց, և հաստատէր զեկեղեցիսն։

Գլ ։ ԺԶ ։

1 Եկն եհաս ՚ի Դերբէ և ՚ի Լիւստրա. և ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն Տիմոթէոս, որդի կնոջ Հրէի հաւատացելոյ՝ և հօր Հեթանոսի. 2 Որ վկայեալ էր ՚ի Լիւստրացւոց և յիկոնացւոց եղբարց։ 3 Զսա կամեցաւ Պօղոս ընդ իւր տանել. և առեալ թլփատեաց զնա վասն Հրէիցն. որ էին ՚ի տեղիսն յայնոսիկ. քանզի գիտէին ամենեքին զհայր նորա՝ թէ Հեթանոս էր։ 4 Եւ որպէս անցանէին ընդ քաղաքսն՝ աւանդէին նոցա պահել զհրամանսն պատուիրեալս յառաքելոցն և յերիցանցն՝ որ յԵրուսաղէմ։ 5 Եւ եկեղեցիքն հաստատէին ՚ի հաւատս, և յաւելուին ՚ի թիւն հանապազօր։

6 Եւ շրջեցան ընդ Փռիւգիա և ընդ կողմանս Գաղատացւոց, արգելեալք ՚ի Հոգւոյն Սրբոյ խօսել զբանն յԱսիա։ Դէ 7 Եկեալ առ Միւսեաւ՝ թևակոխէին երթալ ՚ի Բիւթանիա, և ոչ համարձակեաց նոցա Հոգին Յիսուսի։ 8 Եւ անցեալ ընդ Միւսիաւ՝ իջին ՚ի Տրովադա։ 9 Եւ տեսիլ երևեցաւ ՚ի գիշերին Պօղոսի. այր ոմն Մակեդոնացի կայր, աղաչէր զնա՝

և ասէր. անցեալ ՚ի Մակեդոնիա՝ օգնեսցես մեզ: *Իսկ իբրև զտեսիլն ետես, 10
վաղվաղակի խնդրեցաք ելանել ՚ի Մակեդոնիա. տեղեկացեալք՝ թէ հրաւիրեաց զմեզ Տր աւետարանել նոցա:
*Իսկ ելեալ ՚ի Տրովադայ՝ դէպ ուղիղ 11
գնացաք ՚ի Սամոթրակէ, և ՚ի վաղիւն անդր ՚ի Նոր քաղաք. *և անտի ՚ի Փի- 12
լիպպոս, որ է առաջին վիճակ Մակեդովնացւոց քաղաք՝ կողոնիա. և անդ ՚ի քաղաքին դադարեցաք աւուրս ինչ.
*յաւուրն շաբաթու ելաք արտաքոյ քա- 13
ղաքին առ գետափն ուր համարէր աղօթս մատուցանել. և նստեալ խօսէաք ընդ ժողովեալ կանայսն. *Իսկ կին ոմն 14
անուն Լիդիա ծիրանավաճառ՝ ՚ի Թիւատիր քաղաքէ՝ երկիւղած յայ՝ լսէր. զորոյ Տր իսկ եբաց զսիրտն անսալ խօսիցն Պօղոսի: *Իսկ իբրև մկրտեցաւ 15
ինքն և տուն իւր, աղաչէր և ասէր. եթէ համարիջիք զիս հաւատացեալ Տն, մտեալ ՚ի տուն իմ ագերուք. և բռնադատեաց տարաւ զմեզ. *Իսկ եղև 16
մինչ երթայաք մեք յաղօթս, պատահեաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր այս հարցուկ. որ շահս բզմս տայր տերանց իւրոց՝ մոլեգնելովն: *Սա զհետ եղեալ Պօ- 17
ղոսի և մեր՝ աղաղակէր և ասէր. արքս այս՝ ծառայք այ բարձրելոյն են, որ պատմեն ձեզ զճանապարհս փրկութն: *և 18

զայս առնէր ՚ի բզ՟մ աւուրս ։ Ձանձրա
ցեալ պօղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայսն .
պատուիրեմ քեզ յանուն յ՟սի ք՟սի , ե՛լ
19 ՚ի դմանէ . և ել ՚ի նմին ժամու . * Իբ
րև տեսին տեարքն ն՟ր եթէ հատաւ յոյս
շահին ն՟ց , առեալ զպօղոս և զշիղա՝ ձգե
20 ցին ՚ի հրապարակ առ իշխանսն . * Եւ
ածեալ զն՟ս առ զօրագլուխսն՝ ասէին .
արքս այս խռովեցուցանեն զքաղաքս
21 մեր . ինքեանք հրեայք են , * և պատմեն
մեզ օրէնս՝ զոր չէ՛ արժան մեզ ը՟դունել ,
և ո՛չ առնել . զի հռովմայեցիք եմք ։
22 * Եւ կուտեցաւ ամբոխն ՚ի վ՟ր ն՟ց . և
զօրագլուխքն պատառեցին զհանդերձս
իւրեանց . հրամայեցին գան հարկանել .
23 * և բզ՟մ վէրս եդեալ ՚ի վ՟ր ն՟ց՝ արկին
՚ի բանտ , պատուիրեցին բանտապետին
24 զգուշութ՟ պահել զն՟ս . * Որոյ առեալ
զայսպիսի պատուէր՝ արկ զն՟ս ՚ի ներքին
բանտ . և զոտս ն՟ց պնդեաց ՚ի կոճեղս .
25 * Եւ ՚ի մէջ գիշերոյն պօղոս և շիղա
կային յաղօթս՝ և օրհնէին զա՟ծ . և ուն
26 կըն դնէին ն՟ց կալանաւորքն . * Եւ ե
ղև յանկարծակի շարժումն մեծ՝ մինչև
՚ի շարժել հիմանց բանտին . և բացան
անդրէն դրունքն ամ՟ , և ամ՟ց կապանք
27 լուծան . * Իբրև զարթեաւ բանտապե
տն՝ և ետես բացեալ զդուրս բանտին .
ձգեաց զսուսեր՝ և կամէր երթալ զիւ
րովին . կարծէր փախուցեալ զկապեալսն .

*Եւ գոչեաց 'ի ձայն մեծ պօղոս՝ և ասէ. 28
մի՛ ինչ գործեր ընդ անձն քո չար,
քանզի ամենեքեան աստ եմք. *Խնդրեաց 29
լոյս՝ և դիմեաց 'ի ներքս. և դողահարեալ
անկաւ առաջի պօղոսի և շիղայի.
*Եւ ածեալ զնոսա արտաքս՝ ասէ. տեա՛րք՝ 30
զի՞նչ պարտ է ինձ առնել՝ զի ապրեցայց.
*Եւ նոքա ասեն. հաւատա՛ 'ի տր յս 31
քս, և ապրեսջիս դու՝ և ամ տուն քո.
*Եւ խօսեցան նմա զբանն տն՝ և ամենեցուն 32
որ էին 'ի տան նր. *Եւ առեալ 33
զնս 'ի նմին ժամու գիշերւոյն՝ լուաց 'ի
վիրաց անտի, և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն
ամենեքեան անդէն վաղվաղակի.
*Եւ ածեալ զնս 'ի տուն իւր, եդ առաջի 34
նց սեղան. և ուրախ եղև ամ տամբն
հաւատացեալ յած։ *Եւ իբրև այգ 35
եղև՝ առաքեցին զօրագլուխքն զնուիրակսն,
և ասեն. արձակեա՛ զարսդ զայդոսիկ.
*Եւ պատմեաց բանտապետն 36
զբանսն՝ պօղոսի, եթէ առաքեցին զօրագլուխքն
զի արձակիցէք. արդ ելէք՝
և երթայք խաղաղութբ. *Իսկ պօղոս 37
ասէ ցնս. գան հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝
արս անմեղս հռովմայեցիս որ
էին 'ի բանտ, և արդ լռելեայն հանեն
զմեզ. ո՛չ այդպէս, այլ եկեսցեն ինքեանք
իսկ հանցեն զմեզ. *Եւ պատմեցին 38
զօրագլխացն նուիրակքն զբանսն.
զահի հարան իբրև լուան՝ թէ հռովմայե

ցիք

39 ցիք են. և եկեալ աղաչեցին զնս։ * Եւ
իբրև հանին, աղաչէին գնալ ՚ի քաղա
40 քէն։ * Եւ ելեալ ՚ի բանտէն՝ մտին առ
Լիւդիա. և տեսեալ զեղբարսն՝ մխիթա
րեցին զնս, և գնացին.

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ շրջեալ ը̄ Ամփիպօլիս և ը̄ Ապողոնիա, եկին ՚ի Թեսաղոնիկէ, ուր ԵԿ
2 էր ժողովուրդ հրէից։ * Եւ ըստ սովորութեն Պօղոս եմուտ առ նս, և ՚ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ը̄ նոսա ՚ի գրոց։
3 * բանայր՝ և դնէր առաջի, եթէ պա՛րտ
էր քսի չարչարիլ և յառնել ՚ի մեռելոց.
և թէ նա է քսն յս՝ զոր ես պատմեմ
4 ձեզ։ * Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ հաւանեցան, և վիճակեցան Պօղոսի և Շիղայի։
բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց էր բազմութի յոյժ, և ՚ի կանանց գլխաւորաց
5 ոչ սակաւք։ * Եւ նախանձեցան հրէայքն
և առեալ արս ոմանս գռեհիկս անօրէնս՝
ամբոխ արարեալ խռովեցին զքաղաքն.
և կուտեալ առ ապարանսն Յասոնի.
խնդրեցին զնոսա ածել ՚ի հրապարակ.
6 * Եւ իբրև ոչ գտին զնս. քարշէին զՅասոնն և զոմանս եղբարս առ քաղաքապետսն. բողոք բարձեալ՝ թէ որք զաշխարհս խռովեցին՝ սոքա և այսր հասին.
7 * զորս ընկալեալ է Յասոնի. և սոքա
ամենեքին հակառակ հրամանացն կայսեր

գոր

գործեն. Թագաւոր զոմն ասեն զՅս։
*Եւ խռովեցուցին զժողովուրդսն և 8
զքաղաքապետսն, որ լսէին զայս։ *Եւ 9
առեալ երաշխաւորութի առ ՚ի Յասով
նայ և յայլոցն՝ արձակեցին զնս։ *Բայց 10
եղբարք վաղվաղակի գիշերայն յուղար
կեցին զՊօղոս և զՇիղայ ՚ի Բերիա. որք
իբրև հասին անդր՝ ՚ի ժողովուրդն Հրէից
գնացին։ *Զի սոքա էին ազնուականա 11
գոյնք՝ քան որ ՚ի Թեսաղոնիկէն էին. որք
ընկալան զբանն ամ՟ յօժարութբ. հա
նապազ քննէին զգիրս, եթէ իցէ այս
այսպէս։ *Եւ բազումք ՚ի նոցանէ հաւա 12
տացին. և ՚ի յունաց կանանց զգաստից՝
և յարանց՝ ոչ սակաւք։ *Բայց իբրև 13
գիտացին՝ որ ՚ի Թեսաղոնիկէ Հրէայքն
էին, եթէ և ՚ի Բերիայ պատմեցաւ ՚ի
Պօղոսէ բանն Այ, եկին և անդր՝ շար
ժել և խռովեցուցանել զժողովուրդսն։
*Յայնժամ՝ վաղվաղակի զՊօղոս առա 14
քեցին եղբարք գնալ մինչև ՚ի ծովեզր.
և մնացին Շիղա և Տիմոթէոս անդէն։
*Եւ որք տանէին զՊօղոս, ածին զնա 15
մինչև յԱթէնս. և առեալ պատուէր ՚ի
նմանէ առ Շիղա և Տիմոթէոս, զի վաղ
վաղակի եկեսցեն առ նա. և գնացին։
ԵԲ *Եւ յԱթէնս ՚ի մնալ նց Պօղոսի, զայ 16
րանայր հոգի նր ՚ի նմա. զի տեսանէր ՚ի
կռապաշտութե զքաղաքն։ *Եւ խօսէր 17
՚ի ժողովրդեանն ը Հրէայս և ը պաշտօ

նեայսն

նեայսն՝ և 'ի հրապարակսն, զամ օր, ը֊
18 րոց և պատահէին։ *Ոմանք յեպիկու֊
րեանցն, և 'ի ստոյիկեանց փիլիսոփայից
հակառակէին ը նմ. և ոմանք ասէին,
զի՞նչ կամիցի սերմանաքաղս այս խօսել.
իսկ այլք, Թէ օտարոտի իմն դից Թուի
պատմիչ լինելոյ. քզի զյս և զյարու֊
19 Թիւնն աւետարանէր։ *Եւ առեալ զնա
ածին յարիսպագոսն, և ասէին. կարա֊
ցուք իմանալ՝ Թէ զի՞նչ է նոր վարդա֊
20 պետուԹիւդ՝ որ 'ի քէն պատմի։ *Օտա֊
րացուցիչս իմն բերես 'ի լսելիս մեր. կա֊
միմք գիտել՝ Թէ զի՞նչ կամիցի այս լի֊
21 նել։ *Եւ աԹենացիք ամենեքին՝ և
եկքն օտարք ո՛չ յայլ ինչ պարապէին,
բայց ասել ինչ կամ լսել նորագոյնս.
22 *Եկաց պօղոս 'ի մէջ արիսպագին՝ և
ասէ. ա՛րք աԹենացիք, ըստ ամի իբրև
23 պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ։ *Քան
զի շրջեալ և տեսեալ զպաշտամունս ձեր,
գտի բագին մի՝ յորում գրեալ էր, ան֊
ծանօԹի այ. զո՛ր դուք յանծանօԹս
24 պաշտէք, ես զնոյն պատմեմ ձեզ։ *Ած
որ արար զաշխարհս և զամ որ 'ի նմա,
նա երկնից և երկրի է տր. ո՛չ 'ի ձեռա֊
25 գործ տաճարս բնակէ, *և ո՛չ 'ի ձե֊
ռաց մարդկան պաշտի իբրև կարօտ ի֊
միք. նա տայ ամի կեանս և շունչ՝ և զա֊
26 մենայն ինչ։ *Արար 'ի միոջէ արենէ
զամ ազգս մարդկան՝ բնակեալ 'ի վր

ամ̄ երեսաց երկրի. հաստատեաց կար
գեալ ժամանակս եւ սահմանադրութիս
բնակութե̄ նց՝ խնդրել զա̄ծ. *զի թերեւս 27
զննիցեն զնա՝ եւ գտանիցեն. նա եւ ոչ
հեռի իսկ է յիւրաքանչիւր ումեքէ ՚ի
մէնջ: *Զի նովաւ կեամք եւ շարժիմք 28
եւ եմք, ոպ̄ եւ ոմանք ՚ի ձերոց քերթողաց
ասացին, թէ նր̄ եւ ազգ իսկ եմք: *Եւ 29
արդ՝ որովհետեւ ազգ եմք այ̄, ոչ պար
տիմք համարել ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝
կամ քարի, որ ՚ի ճարտարութէ̄ եւ ՚ի մտաց
մարդոյ քանդակեալ իցէ՝ զա̄ծայինն
լինել նմանօղ: *Զայս զժամանակս ան 30
գիտութե̄ն անտես արարեալ այ̄, արդ
զայս պատուիրէ մարդկան՝ ամ̄ ուրեք
ապաշխարել, *Քանզի հաստատեաց 31
օր, յորում այժմ է դատել զաշխարհս
արդարութբ̄, ՚ի ձեռն առն որով սահ
մանեաց տալ հաւատս ամենեցուն՝ յա
րուցեալ զնա ՚ի մեռելոց: *Իբրեւ լուան 32
զյարութի̄ մեռելոց, ոմանք ծաղր առ
նէին. կէսքն ասէին լուիցուք ՚ի քէն վս̄
այդորիկ միւսանգամ: *Եւ այսպէս պօ 33
ղոս ել գնաց ՚ի միջոյ նց̄: *Եւ ոմանք 34
արք անկեալք ՚ի նա, հաւատացին. ը̄դ
որս էր եւ դիոնէսիոս արիսպագացի, եւ
կին մի անուն դամարիս՝ եւ այլք ընդ
նոսա:

ԳԼ:

ԳԼ. ԺԸ.

1 Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յաթե- ԵԳ
2 նացւոց անտի՝ եկն 'ի կորնթոս. *Եւ
եգիտ հրեայ զոմն անուն ակիւղաս՝ յազ-
գէ պոնտացի. այն նոր եկեալ յիտա-
լիայ. եւ զպրիսկիղա կին նր՟, վն՟ հրա-
մանին կղօդեայ՝ որոշել զա՟մ հրեայս 'ի
3 հռովմայ. եւ յարեցաւ 'ի նս՟։ *Եւ վն՟
զի համարուեստ էր, եղեւ առ նոսա՝ եւ
գործէր. քանզի էին խորանակարք ար-
4 ուեստիւ։ *Եւ խօսէր 'ի ժողովրդեանն
ըստ ա՟մ շաբաթուց, եւ հաւանեցուցանէր
5 զհրեայս եւ զհեթանոսս ։ *Իբրեւ իջին
'ի մակեդոնիայ՝ շիղա եւ տիմոթէոս,
ստիպէր հոգւովն պօղոս դնել վկայու՟ն
6 հրէիցն՝ թէ յս՟ է քս՟։ *Եւ ընդդէմ
դառնալ նոցա՝ եւ 'ի հայհոյել, թօթա-
փեաց զձորձս՝ եւ ասէ ցնս՟. արիւն ձեր 'ի
գլուխ ձեր, քաւեալ եմ ես. յայսմ
7 հետէ 'ի հեթանոսս երթամ։ *Եւ գը-
նացեալ անտի եմուտ 'ի տուն ուրումն,
որում անուն էր տիտոս յուստոս՝ պաշ-
տօնեայ այ՟. որոյ ապարանքն էին մերձ
8 'ի ժողովրդեանն։ *Կրիսպոս ժողովրդա-
պետ հաւատաց 'ի տր՟ ա՟մ տամբն իւրով.
եւ բազումք 'ի կորնթացւոցն լուեալ՝ հա-
9 ւատային եւ մկրտեցան։ *Եւ ասէ տր՟
'ի գիշերին տեսլեամբ ցպօղոս. մի՛ երկն-
10 չիր՝ այլ խօսեա՛ց՝ եւ մի՛ լռեր. *քանզի
ես

ես ըդ քեզ եմ, և ոչ ոք ընդդէմ դարձցէ
քո՝ ի չարչարել զքեզ. քզի ժողովուրդ
է իմ բզմ՝ ի քաղաքիս յայսմիկ ։ *Եւ 11
նստաւ անդ տարի մի և ամիսս վեց՝ ուսուցանել նոցա զբանն այ ։

ԵԴ *Ի գաղիոնին փոխանակաւ բդեշ- 12
խին աքայեցւոց՝ յարեան միաբան հրեայքն ի վր պօղոսի, և ածին զնա յատեան. *և ասէին, եթէ արտաքոյ օրի- 13
նաց պատրէ սա զմարդիկ պաշտել զած ։
*Եւ իբրև մերձ էր պօղոս բանալ զբե 14
րան իւր, ասէ գաղիոնն ցհրեայսն. եթէ էր ինչ անիրաւութի կամ խարդախութի չարեաց՝ ով հրեայք, ի դէպ էր
ինձ անսալ ձեզ ։ *Ապա եթէ խնդիրք 15
ինչ են վս բանի և անուանց և օրինաց
ձերոց, տեսջիք ձեզէն. քանզի դատաւոր
այդպիսի իրաց չկամիմ լինել ։ *Եւ 16
մերժեաց զնս յատենէն անտի ։ *Եւ ա- 17
ռեալ ամենեցուն յունացն զսոսթենէս
ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի ատենին. և ոչինչ զայնմանէ գաղիոնի
փոյթ լինէր ։ *Բայց պօղոսի տակաւին 18
մնացեալ աւուրս բզմս, յեղբարցն հրաժարեալ՝ նաւէր յասորիս. և ըդ նմ պրիս
կիղա և ակիւղաս, փոքրել զգլուխ ի կենքրեայ, քանզի ուխտաւոր էր ։ *Եւ հա 19
սեալ յեփեսոս՝ զնս եթող անդ, և ինքն
մտեալ ի ժողովուրդն խօսէր ըդ հրեայսն ։
*Եւ աղաչէին զնա՝ բզմ ժամանակս 20
լինել

21 լինել անդ. եւ ոչ առ յանձն. * այլ
հրաժարեաց ՚ի նոցանէ, եւ ասէ. դար
ձեալ շրջեցայց առ ձեզ ա̅յ կամօք. ամ
22 բարձաւ յեփեսեայ, * եւ իջեալ ՚ի կե
սարիայ՝ ել եւ ետ ողջոյն եկեղեցւոյն:
23 Էջ յանտիոք, * եւ եղեալ անդ ժամա
նակ ինչ, ել շրջել կարգաւ ընդ գա
ղատացւոց աշխարհն եւ ը̅ն փռիւգիայ,
հաստատել զամենայն աշակերտեալսն:
24 * Հրեայ ո̅մն ապեղէս անուն՝ աղեքսանդ
րացի յազգէ, այր ճարտարաբան, եկն
եհաս յեփեսոս. զօրաւոր էր գրովք:
25 * Սա էր տեղեկացեալ ճանապարհին
տ̅ն, եւ եռայր հոգւով. խօսէր՝ եւ ուսու
ցանէր ճշմարտութբ̅ վ̅ն յ̅սի. գիտէր միայն
26 զմկրտութիւն յովհաննու: * Սա սկսաւ
համարձակել ՚ի ժողովրդեանն. եւ լու
եալ ՚ի նմանէ ակիւղայ եւ պրիսկիղայ,
առին զնա առ իւրեանս, եւ ճշմարտա
գոյնս պատմեցին նմ̅ զճանապարհն տ̅ն:
27 * Իբրեւ կամեցաւ նա գնալ յաքայիա,
յօժարեալ եղբարքն՝ գրեցին առ աշա
կերտսն ընդունել զնա: որ իբրեւ եհաս
անդր՝ բզ̅մ օգնական լինէր հաւատացե
28 լոցն ՚ի ձեռն շնորհացն: * Քանզի պն
դագոյն զհրեայսն յանդիմանէր հրա
պարակաւ, ցուցանել գրովք՝ եթէ ք̅ս̅ն
է յ̅ս̅:

Գլ:

Գլ. ԺԹ.

ԵԵ Եւ եղեւ մինչդեռ ապօղոսն ՚ի կորն- 1
թոս էր, պօղոսի շրջեալ զվերին
կողմամբքն՝ եւ իջեալ յեփեսոս, եւ գը-
տեալ զոմանս զաշակերտս· *ասէ ցն̅ս· 2
եթէ հոգի ս̅բ ընկալարո՞ւք ՚ի հաւա-
տալն։ Նոքա ասեն ցնա· այլ եւ ոչ թէ
հոգի ս̅բ գուցէ՝ լուեալ է մեր։ *Եւ 3
ասէ, իսկ յի՞նչ մկրտեցարուք։ Նոքա ա-
սեն· ՚ի յովհաննու մկրտութ̅ին։ *Եւ 4
ասէ պօղոս· յովհաննէս մկրտեաց մկր-
տութ̅ն ապաշխարութե̅ ա̅մ ժողովրդեանն·
եւ ասէր· զի որ գալոցն է յետ նր̅՝ ՚ի նա
հաւատասցեն· այսինքն է՝ ՚ի յ̅ս ք̅ս·
*Եւ իբրեւ լուան, մկրտեցան յանուն 5
տ̅ն յ̅ի։ *եւ ՚ի դնել ՚ի վ̅ր ն̅ց պօղոսի 6
զձեռն, եկն հոգին ս̅բ ՚ի վ̅ր ն̅ց· խօսէին
լեզուս՝ եւ մարգարէանային։ *Եւ էին 7
ամենեքեան արք իբրեւ երկոտասան։
*Եւ մտեալ ՚ի ժողովուրդն՝ համարձա- 8
կէր ամիսս երիս· խօսէր եւ հաւանեցու-
ցանէր վ̅ն արքայութե̅ն ա̅յ։ *Իբրեւ ո- 9
մանք խստանային՝ եւ ը̅ դէմ դառնային
բամբասել զճանապարհն առաջի բազ-
մութե̅ն, մեկնեալ ՚ի նոցանէ որոշեաց
զաշակերտսն· հանապազօր խօսէր ՚ի դի-
ւանին տիւրաննեայ ուրումն։ *Եւ այս 10
եղեւ զերկեամ մի, մինչեւ ա̅մ բնակչացն
ասիացւոց լսել զբանն տ̅ն՝ հրէից եւ հե-
թա-

11 Թանոսաց։ *Եւ զօրութիւնս ոչ սակաւս
12 առնէր ա͞ծ ի ձեռն պօղոսի․ *մինչ զի
և ի հիւանդս տանել ի քրտանէ նորա
թաշկինակս և կամ փարշամակս, և մեկ
նել ի նոցանէ ախտիցն, և այսոց չա
13 րաց ելանել։ *Յանդգնեցան ոմանք և
ի շրջող հրէիցն՝ որ երդմնեցուցիչքն
էին, անուանել ի վ͞ր այնոցիկ՝ որ ու
նէին այսս չարս, զանուն տ͞ն յ͞սի․ և ա
սէին, երդմնեցուցանեմ զձեզ ի յ͞ս՝ զոր
14 պօղոսն քարոզէ։ *Էին ոմանք որդիք սկևեայ
հրէի քահանայապետի եօթն որդիք, որ
15 զայս առնէին։ *Պատասխանի ետ այսն
չար՝ և ասէ ցն͞ս․ զյ͞ս գիտեմ, և զպօղոս
16 ճանաչեմ, բայց դուք ո՞վ էք։ *Եւ վա
զեաց այրն յորում էր այսն չար, ըմբռ
նեալ զերկոսեան՝ յաղթահարեաց զն͞ս,
մինչև մերկս և վիրաւորս փախչել ի տա
17 նէ անտի։ *Եւ այս յայտնի եղև ամ͞
հրէից և հեթանոսաց, որ բնակեալ էին
յեփեսոս․ և անկաւ երկիւղ յամենե
սեան ի ն͞ս․ և մեծանայր անունն տ͞ն յ͞սի։
18 *Եւ այլ բազումք ի հաւատացելոցն
գային և խոստովան լինէին՝ և պատմէին
19 զգործս իւրեանց։ *Եւ բազումք ի կա
խարդասարացն բերէին զգիրսն, այրէին
առաջի ամենեցուն․ և համարեցան ըզ
գինս ն͞ց, և գտանէին արծաթոյ բիւրս
20 հինգ․ *Եւ այսպէս բանն տ͞յ աճէր՝ և
զօրանայր։

*Եւ

Ե.Զ *Եւ իբրեւ կատարեցաւ այս, եդ պօղոս 21
՚ի մտի շրջել ընդ մակեդոնիա և ընդ աքայիա՝
և գալ յեմ. ասէ, եթէ յետ
երթալոյն իմ անդր, պարտ է ինձ և զհռովմ
տեսանել. *Առաքեաց ՚ի մակեդոնիա 22
երկուս ՚ի պաշտօնէիցն իւրոց՝ ըզտիմոթէոս
և զերաստոս, և ինքն մնաց
ժամանակ ինչ յասիայ. *Եւ եղև ՚ի 23
ժամանակին յայնմիկ խռովութի ոչ սակաւ
վս ճանապարհին. *Իսկ դեմետրիոս 24
ոմն անուն՝ արծաթագործ, գործէր
մեհեանս արծաթիս արտեմի դից,
և տայր ճարտարացն լինել ոչ սակաւ
շահ. *որ ժողովեաց իսկ զձեռագետս 25
արուեստին, և ասէ. արք՝ դուք ձեզէն
իսկ գիտէք, զի յայսմ գործոյ է շահ
մեր. *Եւ տեսանէք և լսէք՝ եթէ ոչ 26
միայն զեփեսացւոց, այլ գրեթէ զամ
իսկ ասիացւոց՝ պօղոսս այս հաւանեցուցեալ
շրջեաց բազում ժողովս՝ ասել թէ
ոչ են աստուածք՝ ձեռագործք. *Եւ 27
ոչ միայն այս ճգնէ զմեր կողմնս գալ ՚ի
յանդիմանութի, այլ և զմեծին այ արտեմեայ
զմեհեանն յոչինչ համարել.
նաև քակելոց ևս իցէ մեծութին, զոր
ամ ասիա՝ և տիեզերք պաշտեն. *Եւ 28
զայս իբրև լուան, լի եղեն բարկութ.
աղաղակէին և ասէին, մեծ է արտեմիս
եփեսացւոց. *Եւ լցաւ քաղաքն խռովութ. 29
դիմեցին առ հասրկ ՚ի թէատրոնն,

յափշ

յափշտակէին զգայիոս և զարիստարքոս մակեդոնացի՝ զուղեկիցն պօղոսի:
30 *Բայց պօղոսի իբրև կամեցաւ մտանել
յամբոխն, ոչ թողին զնա աշակերտքն:
31 *Ոմանք և յասիարքեստացն՝ որ էին նորա
բարեկամք, յղէին առ նա՝ և աղաչէին,
32 մի՛ տալ զանձն ՚ի թէատրոնն: *Այլք
այլ ինչ աղաղակէին. զի էր ժողովն նոցա
խռովեալ. և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գիտէին
33 թէ վասն էր ժողովեալ իցեն: *Եւ յամ
բոխէն բազմութէ յառաջ կացուցին զաղէք
սանդրոս. և իբրև ածին զնա հրէայքն
յառաջ, աղէքսանդրոս շարժեաց զձեռն՝
և կամէր պատասխանի առնել ամբոխին:
34 *Իբրև գիտացին՝ եթէ այն հրեայ է,
միաբարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբ
րև ժամս երկուս աղաղակել, եթէ մեծ
35 է արտեմիս եփեսացւոց: *Լռեցոյց
դպրապետն զամբոխն՝ և ասէ. Արք ե
փեսացիք՝ իսկ ո՞ է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ
գիտէ զեփեսացւոց քաղաքս մեհենա
զարդ՝ մեծին արտեմեայ դիցն, և դիո
36 պետեայ: *Եւ զի այդ այդպէս է անշուշտ՝
ձեզ պարտ է հանդարտել, և մի՛ ինչ
37 յանդգնութեամբ գործել: *Ածէք զարսդ
զայդոսիկ այսր, ոչ մեհենակապուտս՝
38 և ոչ հայհոյիչս դիցն մերոյ: *Ո՛ ի եթէ
դեմետրիոս և որք ընդ նմա ճարտարք՝ ու
նիցին ինչ ընդ ումեք բանս, յատեանս են
թիցեն, և դատաւորք գոն, և ամբաս

տան լիցին զմիմեանց։ *Ապա եթէ վասն 39
այլ իրիք խնդրէք իցէ, յօրինաւոր ժողովն վճարեսցեն։ *Քանզի եւ մեզ վերայ վը- 40
տանգի է ընդ կռուոյս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելոյ. զորմէ
ոչ կարասցուք պատասխանի տալ վասն
ժողովոյս այսորիկ։ *Եւ զայս ասացեալ
արձակեաց զժողովն։

Գլ. Ի.

Եւ Եւ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց 1
Պօղոս զաշակերտսն եւ մխիթարեաց.
ողջոյն ետ, եւ ել գնաց ՚ի Մակեդոնիա։
*Եւ շրջեալ ընդ կողմանսն ընդ այնոսիկ՝ 2
եւ մխիթարեալ զնոսա բանիւք բազմօք, եկն
յԵլլադա։ *Արար անդ ամիս ե- 3
րիս, եղեւ նմա դաւ ՚ի Հրէիցն, մինչդեռ
կամէր ելանել յԱսորիս. խորհուրդ կալաւ դառնալ ընդ Մակեդոնիայ։ *Եւ 4
երթայր ընդ նմա մինչեւ յԱսիա՝ Սոսիպատրոս Պիւռոս Բերիացի, եւ ՚ի Թեսաղոնիկեցւոց՝ Արիստարքոս եւ Սեկունդոս՝ եւ Գայիոս Դերբեացի, եւ Տիմոթէոս, եւ Ասիացիք՝ Տիւքիկոս եւ Տրոփիմոս։ *Սոքա յա- 5
ռաջ երթեալ մնային մեզ ՚ի Տրովադայ։
*Եւ մեք նաւեցաք յետ աւուրցն բա- 6
ղարջակերաց ՚ի Փիլիպպեայ՝ եւ եկաք առ
նոսա ՚ի Տրովադա՝ մինչեւ յաւուրս հինգ.
անդ դադարեցաք աւուրս եօթն։ *Եւ 7
յաւուրն շաբաթուց մինչդեռ ժողովեալ
էաք

էաք բեկանել զհացն, պօղոս խօսէր ընդ
նոսա, զի գնալոց էր ի վաղիւն անդր. և եր-
կայնեաց զբանն մինչև ի մէջ գիշերոյն։
8 *և էին լապտերք բազումք ի վերնա-
9 տանն, ուր էաքն ժողովեալ։ *Եւ նս-
տէր ոմն երիտասարդ՝ անուն Եւտիքոս
ի վերայ պատուհանին, ննջէր ի քուն
թանձրութեամբ ի խօսելն պօղոսի յաճախ,
ընկղմեալ ի քնոյ անտի՝ անկաւ յերրորդ
դստիկոնէն ի վայր, և բարձաւ մեռեալ։
10 *Եւ իջեալ պօղոսի՝ անկանէր զնովաւ.
առնոյր զնա ընդ գիրկս՝ և ասէր. մի՛ խռո-
11 վիք, քանզի հոգի սորա՛ ի սմին է։ *Եւ-
ել եբեկ զհացն՝ և ճաշակեաց. և բազում
ևս խօսեցաւ մինչև յառաւօտ, և ապա
12 ել գնաց։ *Եւ ածին զպատանին կեն-
13 դանի, և մխիթարեցան ո՛չ սակաւ։ *Եւ
մեք մտեալ ի նաւն՝ ամբարձաք յա-
սոնն. անտի ակն ունէաք միւսանգամ
առնուլ զպօղոս. զի այնպէս պատուի-
րեալ էր՝ մինչ ինքն զցամաքաւն երթա-
14 լոց էր։ *Եւ իբրև դիպեցաւ մեզ ի յա-
սոնն, առեալ զնա եկաք ի միտիլինէ։
15 *և անտի նաւեալ ի վաղիւն անդր հա-
սաք հանդէպ քիայ. և ի միւս օրն հա-
սաք ի սամոս. և ի վաղիւն անդր եկաք
16 ի մելիտոն։ *Զի ի միտի եդեալ էր պօ-
ղոսի նաւել առ եփեսեաւ, որպէս զի մի՛ լի-
ցի նմա ժամանակ ինչ յամել յասիայ.
քանզի փութայր՝ եթէ հնար լինիցի նմա

զօրն պենտեկոստէից երթալ յեր՟մ։
ՁԴ *Իսկ ՚ի Մելիտեայ յղեալ յեփեսոս՝ կոչեաց 17
զերիցունս եկեղեցւոյն։ *Իբրեւ 18
եկին առ նա, ասէ ցն՟ս։ Դուք ձեզէն
գիտէք յօրէ յառաջնմէ յորմէ եկի յասիա,
որպէս ը՟ն ձեզ զա՟մ ժամանակսն
էի։ *Ծառայել տ՟ն ա՟մ խոնարհութ՟բ 19
և բազում արտասուօք և փորձութ՟բք՝ որ
դիպեցան ինձ ՚ի նենգութ՟եց հրէից։
*Որպէս ոչինչ զանգիտեցի յօգտակարացն 20
պատմել ձեզ, և ուսուցանել զձեզ
հրապարակաւ և ըստ տանց։ *տալ վկայութ՟ի 21
հրէից և հեթանոսաց զապաշխարութ՟են՝ որ առ ա՟ծ, և զհաւատոցն որ
՚ի տ՟ր մեր յ՟ս ք՟ս։ *Եւ արդ՝ ահաւասիկ 22
ես կապեալ հոգւովս երթամ յեր՟մ. և
որ ինչ անդ ը՟ն իս անցանելոց իցէ՝ չգիտեմ։ *Բայց զի հոգին ս՟բ ը՟ս քաղաքաց 23
վկայէ ինձ՝ և ասէ, եթէ կապանք և նեղութիւնք մնան քեզ։ *Այլ և ոչ ինիք հա 24
մարիմ զանձն իմ պատուական՝ ո՟պ զկատարել զընթացս իմ ուրախութ՟բ, և զպաշտօնն զոր առի ՚ի տ՟նէ յ՟սէ՝ վկայ լինել
աւետարանի շնորհացն ա՟յ։ *Եւ արդ՝ 25
ահաւասիկ գիտեմ ես, թէ ոչ ևս տեսանելոց էք զերեսս իմ դուք ամենեքեան, յորս շրջեցայ քարոզել զարքայութ՟ին ա՟յ։ *Վասն որոյ վկայութ՟ի դնեմ 26
ձեզ յաւուր յայսմիկ՝ զի սուրբ եմ յարենէ ամենեցուն։ *Քանզի ոչ խորշեցայ 27

՚ի

ի պատմելոյ ձեզ զամենայն կամս ա՟յ.
28*Զգո՛յշ կացէք անձանց եւ ա՟մ հօտին,
յորում եդ զձեզ հոգին ս՟բ տեսուչս՝ հով
ուել զժողովուրդ տ՟ն, զոր ապրեցոյց
29արեամբ իւրով: *Քանզի գիտեմ ես՝
եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ՝ գայցեն գայլք
յափշտակողք ի ձեզ, որ ոչ խնայես-
30ցեն հօտին: *Եւ ի ձէնջ յարիցեն արք՝
որք խօսիցին թիւրս, ձգել զաշակերտսն
31զկնի իւրեանց: *Վասն այսորիկ ար
թուն կացէք. եւ յիշեցէք՝ զի զերկեամ մի
զցայգ եւ զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտասու
օք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր:
32*Եւ արդ՝ յանձն առնեմ զձեզ ա՟յ՝ եւ
բանի շնորհաց ն՟ր, որ կարօղն է շինել՝
եւ տալ ձեզ ժառանգութի՟ ը՟ ս՟բսն ա՟մ:
33*Զարծաթոյ՝ կ՟մ ոսկւոյ կ՟մ հանդերձից՝
34ոչ ուրուք ի ձէնջ ցանկացայ. *Դուք ինք
նին գիտէք՝ զի զպէտսն իմ եւ որոց ը՟ իսն
35էին՝ պաշտեցին ձեռքս այս: *Եւ զա՟մ
ինչ ցուցի ձեզ. զի այսպէս պա՛րտ է վաստա
կել, եւ դարմանել զհիւանդս. եւ յիշել
զբանն տ՟ն յի՟ի, զոր ինքն իսկ ասաց. ե-
րանելի է մանաւանդ տալ՝ ք՟ առնուլ:
36*Եւ զայս իբրեւ ասաց, եդեալ ծունր
37ամենեքումբք՝ եկաց յաղօթս: *Բա
զում լալիւն եղեւ ամենեցուն. եւ ան
կեալ զպարանոցաւն պօղոսի՝ համբու
38րէին զնա: *Մորմոքէին մանաւանդ ի
վերայ բանին զոր ասէր, թէ ոչ եւս տե

սա

սանելոց են՝ զերեսս նորա. եւ յուղարկեցին
զնա ՚ի նաւ անդր:

ԳԼ. ԻԱ.

ՁԲ Եւ իբրեւ եղեւ ելանել մեզ եւ մեկնել ՚ի 1
նոցանէ, համբուրեալ գնացեալ եկաք ՚ի
Կով. եւ ՚ի վաղիւն անդր ՚ի Հռոդոն, եւ
անտի ՚ի Պատարայ: *Եւ գտեալ նաւ 2
մի՝ զի երթայր ՚ի Փիւնիկէ, եւ ելեալ ՚ի
նա գնացաք: *Եւ յայտ եղեալ Կիպ- 3
րեայ՝ թողաք զնա ՚ի ձախակողմն, նաւ-
եցաք յասորիս, եւ իջաք ՚ի Տիւրոս.
Քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբեռինն:
*Եւ գտեալ զաշակերտսն՝ կացաք անդ 4
աւուրս եօթն. որք ասէին ցՊօղոս ՚ի
ձեռն հոգւոյն՝ մի՛ ելանել յԵրուսաղէմ: *Եւ 5
իբրեւ եղեւ մեզ կատարել զաւուրսն՝ ե-
լեալ գնայաք, յուղարկեալ զմեզ ամենե-
ցուն հանդերձ կանամբք եւ որդւովք մինչ
չեւ արտաքոյ քաղաքին. եւ եդեալ ծունր
առ ծովեզերբն՝ կացաք յաղօթս: *Եւ 6
հրաժարեցաք ՚ի միմեանց՝ եւ ելաք ՚ի
նաւն. եւ նոքա դարձան յիւրեանց տե-
ղիս: *Եւ մեք զնաւն աւարտեալ ՚ի 7
Տիւրոսէ՝ հասաք ՚ի Պտղոմայիդա. եւ
ողջոյն տուեալ եղբարցն՝ եղաք օր մի առ
նոսա: *Եւ ՚ի վաղիւն անդր ելեալ անտի՝ 8
եկաք ՚ի Կեսարիա. եւ մտեալ յապա-
րանսն Փիլիպպոսի աւետարանչի, որ էր
յեօթանց անտի, ագաք առ նմա: *Սո 9
րա

րս էին դստերք չորք կուսք՝ մարգարէք.
10 *Եւ ՛ի լինելն մեր անդ աւուրս բազումս,
էջ ոմն ՛ի հրէաստանէ մարգարէ՝ անուն
11 ագաբոս. *Եւ եկեալ առ մեզ, առեալ
զգօտին պօղոսի՝ կապեաց զոտս և զձեռս
իւր, և ասէ. այսպէս ասէ հոգին սբ.
զայրն՝ որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կապեսցեն
յերուսաղէմ հրէայք, և մատնեսցեն ՛ի
12 ձեռս հեթանոսաց. *Եւ իբրև լուաք
զայն՝ աղաչէաք մեք, և որ ՛ի տեղւոջն
13 էին՝ չելանել նմա յերուսաղէմ. *Յայնժամ
պատասխանի ետ պօղոս. զի՞նչ գործէք,
զի՞ լայք և խռովեցուցանէք զսիրտ իմ.
քանզի ես ոչ միայն կապել՝ այլ և մեռանել
յերուսաղէմ պատրաստ եմ վասն անուանն
14 տն յսի քսի. *Եւ ՛ի չհաւանելն
նր՝ լռեցաք, ասեմք. տն կամք լիցին.
15 *Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդերձեալ
16 ելանէաք յերուսաղէմ. *Եկին ը մեզ և
յաշակերտաց անտի կեսարացւոց, և տանէին
զմեզ առ որում վանս ունելոց էաք՝
մնասոնի ումեմն կիպրացւոյ՝ առաջին աշակերտի.
17 *Եւ ՛ի մտանելն մեր յերուսաղէմ,
18 խնդութեամբ ընկալան զմեզ եղբարք. *՛Ի վաղիւ
զկնի՝ անդր եմուտ պօղոս ը մեզ առ յակովբոս.
19 և եկին ամ երիցունքն. *Եւ ողջոյն
տուեալ նց՝ պատմէր մի ըս միոջէ զոր արար
ած ՛ի հեթանոսս ՛ի ձեռն պաշտաման
20 նր. *Եւ նք լուեալ փառաւոր առնէին
զած. և ասեն ցնա. տեսանես եղ-
բայր

բայց՝ քանի՛ բիւրք են հաւատացելոցն
Հրէից, և ամենե՛քեան նախանձաւոր օրի
նացն են։ *Բայց իրազեկ եղեն վ՟ս քո՝ 21
թէ ապստամբութի՟ ուսուցանես 'ի Մով
սէսէ՝ որոց 'ի հեթանոսս ամ՟ Հրեայք են.
ասես՝ մի՛ թլփատել զորդիս ն՟ց, և մի՛ ը՟ս
կրօնիցն գնալ. *Արդ՝ զի՞նչ լինիցի՝ ա 22
պաքէն լսեն, եթէ եկեալ ես. *Արդ 23
զայս արա՛ զոր ասեմք քեզ. են 'ի մեզ արք
չորք ուխտաւորք յանձինս իւրեանց.
*զն՟ս առեալ սրբեսցիս ը՟ն ն՟ս. և ծախեսցե՛ս 24
ինչ 'ի ն՟ս զի գերծցեն զգլուխս. և գի
տասցեն ամենեքին, թէ զորոց իրազեկն
եղեն զքէն՝ ոչի՛նչ է. այլ միաբանիս և
դու պահել զօրէնս։ *Բայց վ՟ս հաւա 25
տացելոցն հեթանոսաց, մեք առաքե
ցաք՝ ո՟չ ընտրեցաք, մի՛ ինչ այնպիսի պա
հել ն՟ց. բայց միայն զգուշանալ 'ի կռոց
զոհելոյ, և յարենէ, և 'ի հեղձուցելոյ.
և 'ի պոռնկութենէ։ *Յայնժամ պօղոսի 26
առեալ զարսն՝ 'ի վաղիւ՟ անդր ը՟ն ն՟ս սր
բեալ եմուտ 'ի տաճարն. յայտ առնել
զկատարումն աւուրցն սրբութե՟, մինչև
մատեաւ 'ի վ՟ր իւրաքանչիւր ուրուք 'ի
նոցանէ պատարագ։

ՁԴ *Իսկ իբրև մերձ էին եօթն աւուրքն 'ի 27
կատարել, տեսեալ զնա 'ի տաճարին ա
սիացւոց հրէիցն՝ զեղուին զնովաւ զամ՟
զամբոխն. և արկեալ 'ի նա ձեռս՝ աղա
ղակէին. *Արք իսրայելացիք՝ օգնեցէ՛ք. այս 28

Ե այր

այր է՝ որ հակառակ ժողովրդեանն և
օրինաց և տեղւոյս այսորիկ՝ ամենեցուն
ա՟մ ուրեք ուսուցանէ՝ մինչև հեթանոսս
ևս եմոյծ ՚ի տաճարն՝ և պղծեաց
29 զտեղին։ *Քանզի էր յառաջագոյն
տեսեալ զՏրոփիմոս զեփեսացի՝ ՚ի քաղաքին
ը՟ն ն՟մ. զոր կարծէին եթէ ՚ի տաճարն
30 եմոյծ Պօղոս։ *Շարժեցաւ
քաղաքն ա՟մ, և կուտեցաւ ժողովուրդն՝
և առեալ զՊօղոս ձգէին արտաքոյ տաճարին.
և վաղվաղակի փակեցան դրունքն.
31 *Եւ խնդրէին զնա սպանանել՝
եհաս զրոյց ՚ի հազարապետ գնդին, եթէ
32 խռովեալ է ա՟մ եէմ։ *Որ անդէն
առեալ զօրականս և հարիւրապետս՝ ընթացաւ
՚ի վ՟ր ն՟ց. և ն՟ց տեսեալ զհազարապետն
և զզօրականսն, դադարեցին
33 ՚ի հարկանելոյ զՊօղոս. *Յայնժամ
մատուցեալ հազարապետն կալաւ զնա,
և հրամայեաց կապել կրկին շղթայիւք.
և հարցանէր թէ ո՞վ իցէ, և զի՞նչ իցէ
34 արարեալ։ *Եւ այլք այլ ինչ աղաղակէին
զնմանէ յամբոխին. իբրև ոչ կարաց գիտել
զստոյգն վ՟ս ամբոխին, հրամայեաց
35 ածել զնա ՚ի բանակն։ *Եւ իբրև եհաս
յաստիճանսն, դէպ եղև բառնալ
բերել զնա ՚ի զօրականացն՝ վ՟ս բռնութեան
36 ամբոխին. *քանզի զհետ երթայր
բազմութ՟ին ժողովրդեանն, և աղաղակէին՝
37 բա՛րձ զդա։ *Մինչդեռ մտանէ-

լոց

լոյ եր պօղոս 'ի բանակն, ասէ ցհազարապետն՝
եթէ արժան իցէ ինձ խօսել ընդ
քեզ: Եւ նա ասէ. յունարէն գիտես.
*Ո՞չ ապաքէն դու իցես եգիպտացին, որ 38
յառաջ քան զայս աւուրս ապստամբեցուցեր և հաներ յանապատ չորս հազարս
արս սիկարեանս: *Եւ ասէ պօղոս, ես 39
եմ այր հրեայ 'ի տարսոնէ կիլիկեցւոց,
ոչ աննշան քաղաքի քաղաքացի. աղաչեմ
զքեզ, հրամայեա ինձ խօսել առ ժողովուրդ. *Եւ 'ի հրամայելն նորա, պօղոս 40
կացեալ 'ի վերայ աստիճանացն՝ շարժեաց
զձեռն ժողովրդեանն. եւ բազում
լռութիւն լինէր, սկսաւ բարբառել հեբրայեցւոց բարբառովն՝ և ասէ.

[illegible]

Արք եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ 1
այժմ առ ձեզ պատասխանատուութեան. *Իբրև լուան՝ եթէ հեբրայեց 2
ւոց լեզուաւն բարբառեցաւ նոցա, առաւել ևս դադարեցին 'ի լռութենէ. *Եւ 3
ասէ. ես եմ այր հրեայ ծնեալ 'ի տարսոնի կիլիկեցւոց՝ սնեալ 'ի քաղաքիս
յայսմիկ առ ոտս գամաղիէլի խրատեալ
ըստ ճշմարտութեան հայրենի օրինաց. նախանձայոյզ էի այ՝ որպէս ամենեքին դուք
այսօր. *Որ զայս ճանապարհ հալածեցի 4
մինչև 'ի մահ, կապել և մատնել 'ի
բանտս արս և կանայս. * որպէս և քահա 5
նա

նայապետն վկայէ ինձ և ամենայն ծերակոյտ.
յորոց և թուղթս առեալ առ
եղբարս ՚ի Դամասկոս երթայի, ածել և
անտի կապեալս յԵ՟մ, զի պատժեսցին.
6 *Եւ եղև ինձ ՚ի գնալն և ՚ի մերձենալ
՚ի Դամասկոս, զմիջաւուրբն յանկարծակի
յերկնից փայլատակեաց լոյս սաստիկ
7 զինև. *Եւ անկայ յերկիր, և լուայ
բարբառ՝ որ ասէր ցիս. Սաւո՛ւղ Սաւուղ՝
8 զի՞ հալածես զիս. *Եւ ես ետու պատասխանի՝
թէ ո՞վ ես Տ՟ր. և ասէ ցիս.
ես եմ Յ՟ս Նազովրեցի՝ զոր դուն հալածես.
9 *Եւ այք որ ը՟ իս էին՝ զլոյսն տեսանէին,
այլ զձայնն ո՛չ լսէին՝ որ խօսէր
10 ը՟ իս. *Եւ ասեմ, զի՞նչ արարից Տ՟ր. և
ասէ ցիս Տ՟ր. յարուցեալ երթիջիր ՚ի Դամասկոս,
և անդ պատմեսցի քեզ վ՟ս ամ՟ի.
11 որ հրամայեալ է քեզ առնել. *Եւ որպէս ոչ
տեսանէի ՚ի փառաց լուսոյն այնորիկ.
ձեռնկալեալ ձգեալ ՚ի նոցունց որ ը՟ իս էին,
12 մտի ՚ի Դամասկոս. *Անանիա ոմն այր
երկիւղած ըստ օրինաց, վկայեալ յամ՟
բնակչաց՝ որ ՚ի Դամասկոս հրէայքն էին.
13 *եկն եկաց առ իս՝ և ասէ. Սաւո՛ւղ եղբայր՝
14 ՚ի վե՛ր հայեաց. *Եւ ես նոյն ժամայն ՚ի վեր հայեցայ ՚ի նա. և նա ասէ ցիս՝
Ա՟ծ հարցն մերոց յառաջագոյն ընտրեաց
զքեզ ճանաչել զկամս նր՟, և տեսանել
զարդարն, և լսել բարբառ ՚ի բերանոյ
15 նր՟. *զի եղիցիս վկայ նր՟ առ ամ՟ մարդիկ

դիկ՝ որոց տեսերն և լուար։ *Եւ արդ՝ 16
զի՞ հեղգաս, արի՛ մկրտեա՛ց և լուա՛ զմեղս
քո ՚ի կարդալ զանուն նր̅։ *Եւ 17
եղև ինձ ՚ի դառնալն յեղ̅մ՝ և կալ յաղօթս
՚ի տաճարին, լինել ՚ի զարմացմանն.
*և տեսանել զնա զի ասէր ցիս. 18
փութա՛ ե՛լ յեղ̅մէ վաղվաղակի, քանզի
չե՛ն ընդունելոց զքո վկայութի̅ւ վ̅ս իմ։
*Եւ ես ասեմ. տ̅ր՝ ինքեանք իսկ գիտեն՝ 19
զի ես էի որ ՚ի բանտն տայի, և գան
հարկանէի ը̅ս ժողովրդոցն զհաւատացեալս
՚ի քեզ։ *Եւ յորժամ հեղոյր արիւնն 20
ստեփաննոսի վկայի քո, ես ինքն
էի՝ որ ՚ի վերայ կայի, և կամակից լինէի
սպանման նր̅, և պահէի զհանդերձս
սպանողացն նր̅. *Եւ ասէ ցիս. գնա՛, 21
զի ես ՚ի հեթանոսս հեռաւորս առաքեցից զքեզ։
*Եւ ունկն դնէին նմ̅ մինչև 22
ցայս բանս. ապա բարձին զձայնս իւրեանց՝
և ասեն. բա՛րձ յերկրէ զայդպիսիդ,
զի չէ՛ պարտ այդպիսւոյդ կեալ։
*Եւ յաղաղակելն նոցա՝ և ընկենուլ 23
զհանդերձս՝ և զփոշին ցանել յօդս,
*հրամայեաց հազարապետն մուծանել 24
զնա ՚ի բանակն. ասէր՝ գանիւ հարցանել
զնա, զի գիտասցէ վ̅ս որոյ յանցմանս
այնպէս աղաղակէին զնմանէ։ *Եւ իբրև 25
արկեցին զնա փոկովք, ասէ պօղոս
ցհարիւրապետն՝ որ ՚ի վ̅ր կայր. եթէ
զայր հռովմայեցի և անպարտ պա՛տո լ-

ցէ

26ցէ ձեզ զայն հարկանել. *Իբրեւ լուաւ հարիւրապետն, մատուցեալ առ հազարապետն պատմեաց եւ ասէ. զի՞նչ կամիս առնել՝ քանզի այրս այս հռովմայեցի է։

27*Եւ մատուցեալ հազարապետն, ասէ ցնա. ասա́ դու զիս՝ հռովմայեցի՞ ես. և
28նա ասէ, այո։ *Պատասխանի ետ հազարապետն. ես բզ̃մ գնոց զքաղաքութիւն զայս ստացայ. ասէ պօղոս. ես ծնեալ
29իսկ ի դմին եմ։ *Եւ վաղվաղակի ի բաց կացին ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա. և հազարապետն իսկ երկեաւ, իբրեւ գիտաց եթէ հռովմայեցի է, և զի կապեալն եւ էր զնա։

30*Եւ ի վաղիւն անդր կամէր գիտել զճշմարիտն, թէ զի՞նչ չարախօսութ̃ի իցէ հրէիցն. արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց կոչել զքահանայապետսն և զամենայն ատեանն. և իջուցեալ զպօղոս կացոյց ի մէջ նոցա։ Չ.Չ

ԳԼ. ԻԳ։

1 Եւ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ ասէ. Արք եղբարք՝ ես ամ̃ ուղիղ մտօք գնացեալ եմ առաջի ա̃յ մինչեւ ցայսօր։
2 *Եւ քահանայապետն անանիա հրամայեաց սպասաւորացն հարկանել զբե-
3 րան նր̃ *Յայնժամ պօղոս ասէ ցնա. հարկանելոց է զքեզ ա̃ծ՝ որմ բռեալ. և դու նստիս դատել զիս ը̃ս օրինաց. և առանց

ռանց օրինաց հրամայես զիս հարկանել:
*Եւ որ շուրջն կային՝ ասեն. զքահանայապետն ա՟յ հայհոյես: 4
*Եւ ասէ պօղոս. ո՛չ գիտէի ե՛ղբարք՝ եթէ իցէ քա 5
հանայապետ. գրեալ իսկ է՝ զիշխան ժո
ղովրդեան քո ո՛չ հայհոյեսցես: *Իբրեւ 6
գիտաց պօղոս՝ եթէ մի կողմն սադուկեց
ւոց է՝ եւ միւսն փարիսեցւոց, աղաղակէր
՚ի մէջ ատենին. ա՛րք եղբարք՝ ես փարի
սեցի եմ. որդի փարիսեցւոյ. վ՟ն յուսոյ
եւ յարութ՟ մեռելոց՝ ես այսօրիկ դատիմ:
*Եւ զայս իբրեւ ասաց՝ եղեն հերձու 7
ածք փարիսեցւոցն եւ սադուկեցւոց. եւ
պատառեցաւ բազմութ՟ին. *Քանզի 8
սադուկեցիքն ասեն, չիք յարութ՟ի. ո՛չ
հրեշտակ՝ եւ ո՛չ հոգի. բայց փարիսե
ցիքն խոստովանին զերկոսեան: *Եւ 9
եղեւ աղաղակ մ՟ծ. յոտն կացին ոմանք
՚ի դպրաց անտի ՚ի կողմանէ փարիսեց
ւոց. հակառակէին եւ ասէին. ոչինչ չա
րութ՟ի գտանեմք յառնս յայսմիկ, բայց
թէ հոգի խօսեցաւ ՚ի դմա՝ կամ հրեշ
տակ: *Եւ ՚ի բազմանալ ամբոխին՝ եր 10
կուցեալ հազարապետն թէ գուցէ ձեղ
քեցի պօղոս ՚ի նոցանէ, հրամայեաց զօ
րականին իջանել յափշտակել զնա ՚ի
միջոյ ն՟ց, եւ ածել ՚ի բանակն: *Եւ ՚ի 11
վաղուեան գիշերին եկաց առ ն՟մ տ՟ր, եւ
ասէ. քաջալերեա՛ց պօղէ. զի որպ՟ վկայե
ցեր վ՟ իմ յերուսաղէմ, նոյնպ՟ս պա՛րտ

է

և քեզ և 'ի Հռովմ վկայել .

ԶԵ

12 Եւ իբրև այգ եղև՝ արարեալ ժողով
Հրէիցն՝ նզովեցին զանձինս ոչ ուտել և
13 ոչ ըմպել, մինչև սպանցեն զպօղոս . Եւ
էին աւելի քան զքառասուն՝ որոց զայս
ընդ միմեանս երդմունս արարեալ էր .
14 Որք մատեան առ քահանայապետսն և
երիցունսն՝ և ասեն . Նզովիւք նզովեցաք
զանձինս՝ ոչինչ ճաշակել, մինչև սպան-
15 ցուք զպօղոս . Արդ դուք զգացուցէք
Հազարապետին Հանդերձ ատենիւ, զի
իջուսցէ զնա առ ձեզ, որպ՟ թէ կամիցիք
ճշմարտագոյնս ինչ գիտել զնմանէ . և
մեք յառաջ քան զմօտելն նր՟ պատրաստ
16 եմք 'ի սպանանել զնա . Եւ լուեալ քեռ-
որդւոյն պօղոսի զդաւաճանութիւնն, եկն
եմուտ 'ի բանակն անդր՝ պատմեաց պօ-
17 ղոսի . Եւ կոչեցեալ պօղոսի առ իւր
զմի 'ի Հարիւրապետաց անտի՝ ասէ . ըզ-
պատանիս զայս տար առ Հազարապետն,
18 զի ունի ինչ պատմել նմա . Եւ նորա
առեալ զնա տարաւ առ Հազարապետն՝
և ասէ . կապեալն պօղոս կոչեաց զիս,
և աղաչեաց զպատանիս զայս ածել առ
19 քեզ, ունի ինչ խօսել ընդ քեզ . Եւ կա-
լեալ զձեռանէ նր՟ Հազարապետին՝ գնաց
մեկուսի, Հարցանէր՝ թէ զի՞նչ ունիս
20 խօսել ընդ իս . Եւ նա ասէ . Հրէայք
միաբանեցին աղաչել զքեզ, զի 'ի վաղ-
ջին զպօղոս իջուսցես յատեան, իբրև

Թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցա
նել վ՟ն նորա. *արդ՝ դու մի' անսայցես 21
նց՟. քանզի դարան գործեալ են նմ՟ ՚ի նո
ցանէ՝ արանց աւելի քան զքառասուն,
որ նզովեցին զանձինս՝ ոչ ուտել եւ ոչ ըմ
պել՝ մինչեւ սպանցեն զնա. արդ պատ
րաստ են՝ եւ սպասեն քում հրամանի ։
*Ապա հազարապետն արձակեաց զպա 22
տանին, պատուիրեալ մի' ումեք ասել՝
թէ զայս զգացուցեր ինձ ։ *Եւ կոչեաց 23
երկուս ՚ի հարիւրապետացն՝ եւ ասէ,
պատրաստեցէ՛ք զօրականս երկերիւր,
ոպ՟ զի երթիցեն մինչեւ ՚ի կեսարիա. եւ
հեծեալս եօթանասուն՝ եւ տիգաւորս եր
կերիւր, ՚ի յերրորդ ժամու գիշերոյն. *Եւ 24
գրաստ պատրաստականս՝ ոպ՟ զի իջուցեն
զպօղոս ապրեցուսցեն. եւ առ փելիքս դա
տաւոր գրեալ թուղթ, *որ ունէր օրի 25
նակ զայս, *Կղօդիոս լիւսիաս առ քաջ 26
դատաւորդ փելիքս՝ ողջոյն ։ *Զայր 27
զայս կալեալ ՚ի հրէից՝ եւ մերձ ՚ի սպա
նանել ՚ի նոցանէ. հասեալ ՚ի վ՟ր զօրա
կանաւ ապրեցուցի, իմացեալ թէ հռով
մայեցի է ։ *Կամեցայ գիտել զպատճառն՝ 28
վ՟ն որոյ ամբաստանէինն զդմանէ, իջու
ցի զդա յատեան նց՟ ։ *Զոր գտի ամ 29
բաստանեալ վասն խնդրոյ իրիք իւ
րեանց օրինաց. եւ ոչինչ արժանի մահու
կամ կապանաց ունէր վնաս ։ *Իբրեւ 30
ազդ եղեւ ինձ նենգութ՟ե յայսմ լինելոյ
՚ի

ի նոցանէ՝ յղեցի առ քեզ. հրամանս տու-
եալ եւ չարախօսացն խօսել զնմանէ ա-
31 ռաջի քո, ողջ լեր։ * Եւ զօրականացն
ըստ հրամանին նորա առեալ զՊաւղոս՝ ածին
32 գիշերայն յԱնտիպատրիս։ * Եւ ի վա-
ղիւն անդր արձակեալ զհեծեալսն ընդ նմա
33 երթեալ՝ դարձան ՚ի բանակն։ * Որք
մտին ՚ի Կեսարիա, եւ տուեալ դատաւո-
րին զթուղթն, առաջի կացուցին նորա եւ
34 զՊաւղոս։ * Իբրեւ ընթերցաւ՝ եհարց թէ
յորմէ՛ նահանգէ իցէ. եւ ստուգեալ է-
35 թէ ՚ի Կիլիկեցւոց է. * Լուայց քեզ ասէ՝
յորժամ եւ չարախօսքն քո եկեսցեն. եւ
հրամայեաց յապարանսն Հերովդի պա-
հել զնա։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայա- Կ
պետն Անանիա հանդերձ ծերովք
ոմամբք, եւ Ճարտարախօսաւ Տերտիւ-
ղեաւ ոմամբ. որք եւ զգացուցին դատա-
2 ւորին վասն պօղոսի։ * Եւ ի կոչելն զնա՝
սկսաւ տերտիւղոսն ամբաստան լինել
եւ ասել. Բազում խաղաղութիւն գտեալ
է ՚ի քէն, եւ բազում ուղղութիւն ազգիս այսո-
3 րիկ քով խնամովդ. * ամենայնի եւ ամենուրեք
շնորհակալ եմք՝ քաջդ փելիքս՝ ամենայն գո-
4 հութեամբ։ * Բայց զի մի՛ աւելի ես աշխատ
արարից զքեզ, աղաչեմ լսել մեզ կարճ
5 ՚ի կարճոյ՝ քոյին հեզութեամբդ։ * Քանզի
գտաք

գտաք զայրս զայս ապականիչ և խռովիչ
ամ՟ն հրէից՝ որք են ը՟դ տիեզերս, և
առաջնորդ նազովրեցւոց հերձուածոյն.
*որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղծել. 6
զոր և կալաք, և ը՟ս մերոց օրինաց դատել
կամեցաք. *Եկեալ լիսիաս հազարապետ՝ 7
մեծաւ բռնութ՟բ ի ձեռաց մերոց
եհան. *Հրամայեաց և չարախօ 8
սացն նր՟ա գալ առ քեզ. յորմէ դու իսկ
բաւական լինիցիս վերստին դատաւոր,
ամ՟ի հասու լինել, զորոց մեք ամբաստանեմք
զդմանէ. *Միաբանեցին և 9
հրեայքն՝ ասեն, այդ այդպէս է. *Պատասխանի 10
ետ պօղոս, յակնարկել նմա
դատաւորին խօսել. Ի բզ՟մ ամաց լինել
քեզ դատաւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ.
յոժարութ՟բ վ՟ս իմոց իրաց պատասխանի
առնեմ. *Քանզի կարող ես գիտել, 11
զի ոչ ինչ աւելի է իմ քան զաւուրս
երկոտասան՝ յորմէ հետէ ելի երկիրպագանել
յեմ՟ղ: *Եւ ոչ ի տաճարի անդ 12
գտին զիս ը՟դ ումեք խօսեցեալ, և կամ
ժողովս արարեալ բազմաց, ոչ ի ժողովուրդս՝
*և ոչ ի քաղաքի. և ոչ յանդիմանել 13
կարեն քեզ՝ վասն որոյ
այժմիկ չարախօսեն զինէն: *Բայց զայս 14
խոստովանիմ քեզ, եթէ ը՟ս ճանապարհին
զոր ասեն հերձուած, այնպէս պաշտեմ
զհայրենի ած՟ն. հաւատացեալ ամ՟ի՝ որ
ինչ յօրէնս և ի մարգարէս գրեալ է.

*Ու

15 *Ունիմ յոյս առ ա̃ծ. որում եւ դոքա
իսկ ակն ունին՝ եթէ յարութ̃ի լինելոց է
16 արդարոց եւ մեղաւորաց։ *Յորում եւ ես
իսկ ջանիմ, անխիղճ՝ միտս ունել առ ա̃ծ
17 եւ առ մարդիկ յամ̃ ժամ։ *Յետ բազում
ամաց ողորմութիւնս եկի առնել յազգ-
18 իմ. եւ եւս պատարագս. *որովք գտին
զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝ ոչ բազմօք եւ
19 ոչ ամբոխիւ. *Այլ ոմանք յասիացւոց ան-
տի հրեայք՝ որոց պա՛րտ էր գալ առաջի
քո՝ եւ ամբաստան լինել, եթէ ունիցին
20 ինչ զինէն. *Եւ կամ ինքեանք սոքա ասաս-
ցեն, զի՞նչ գտին յիս անիրաւութի̃
21 մինչդեռ կայի յատենին։ *Բայց միայն
վ̃ն միոյ բարբառոյս այսորիկ՝ զոր աղա-
ղակեցի մինչ կայի ՚ի մէջ ն̃ց. եթէ վ̃ն
յարութ̃ե մեռելոց դատիմ ես այսօր ՚ի
22 ձէնջ. *Իսկ յապաղեաց զն̃ս Փելիքս,
զի ստուգագոյնս գիտէր վ̃ն ճանապար-
հին. ասէ. յորժամ Լիւսիաս հազարա-
պետ իջցէ այսր, տեղեկացայց վ̃ն ձեր։
23 *Հրամայեաց հարիւրապետին պահել
զնա. եւ ունել յընդարձակի. եւ մի՛ զոք
յիւրոց անտի արգելուլ ՚ի պաշտելոյ
զնա։
24 *Իսկ յետ աւուրց ինչ եկն Փելիքս հան- Լ. Բ
դերձ դրուսիղաւ կնաւ իւրով, որ էր
հրեայ. կոչեաց զպօղոս՝ եւ լուաւ ՚ի նմա
25 նէ վ̃ն որ ՚ի յ̃ս ք̃ս հաւատոցն։ *Իսկ ՚ի
խօսելն ն̃ր վ̃ն արդարութ̃ե եւ ժուժկա-
լու-

լութե՟ եւ հանդերձեալ դատաստանին, զահի հարեալ Փելիքս, ետ պատասխանի. դու առ այժմ երթ՝ եւ յորժամ ժամ լինիցի, կոչեցից զքեզ: *Մանաւանդ 26 եւ ակն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա ի պօղոսէ. վ՟ն որոյ եւ ստէպ կոչեցեալ զնա՝ խօսէր ընդ նմա: *Եւ ի կատարել եր 27 կուց ամաց՝ եկն փոխանակ Փելիքսի՝ Փեստոս պորկիոս. իբրեւ կամեցաւ շնորհս առնել հրէիցն Փելիքս, եթող զպօղոս կապեալ:

Գլ. ԻԵ.

Փեստոս իբրեւ եհաս յիշխանութիւնն, 1 յետ երից աւուրց ել յեր՟մ ի Կեսարիայ. *Եւ զգացուցին նմա քահանայապետքն եւ գլխաւորք հրէիցն զպօղոսէ, 2 *եւ աղաչէին խնդրել շնորհս ի նմանէ. զի կոչեսցէ զնա յեր՟մ. դարան գործեալ սպանանել զնա ի ճանապարհի: 3 *Իսկ Փեստոս արար պատասխանի՝ պահել զնա ի Կեսարիայ. թէ ինքն իսկ ըդ՟ հուպ անդր երթալոց է: 4 *Եւ որ ի ձէնջ կարողքիցեն՝ առէ, ըդ՟ իս իջցեն, 5 եւ եթէ իցէ ինչ յառնն վնաս՝ ամբաստան լիցին զնմանէ: *Եւ լեալ անդ աւուրս՝ ոչ աւելի ք՟ զութ կամ զտասն, 6 եկն էջ ի Կեսարիա. եւ ի վաղի՟ն անդր նստեալ յատենի՝ հրամայեաց ածել զպօղոս: *Եւ իբրեւ եկն, կացին շուրջ 7 զնո

զնովաւ՝ որ յե՟ղմէ իջեալ էին Հրեայք․
բազում և ծանր վնասս դնէին՝ զոր ոչ
8 կարէին ցուցանել։ *Վ՟զի տանէր պա-
տասխանի պօղոս, եթէ ոչ յօրէնս Հրէից՝
և ոչ ՚ի տաճարին՝ և ոչ ՚ի կայսր ինչ վնա-
9 սակար եմ։ *Բայց փեստոս կամեցեալ
Հրէիցն շնորհս առնել, պատասխանի ետ
պօղոսի՝ և ասէ․ կամի՞ս յե՟ղմ ելանել՝
և անդ վ՟ս դոցին իմոյ դատել առաջի
10 իմ։ *Եւ ասէ պօղոս․ յատենի կայսեր
հասեալ կամ, ուր պարտ է ինձ դատել․
Հրէից ինչ չե՟մ վնասակար, որ՟պ և դու
11 իսկ քաջ գիտես։ *Ապա թէ վնասա-
կար իցեմ՝ և արժանի մահու ինչ գոր-
ծեցի, ոչ զանգիտեմ ՚ի մեռանելոյ․ իսկ
եթէ ոչինչ իցէ՝ զորոց սոքա ամբաստան
լինին զինէն, ոչո՛ք կարէ զիս դոցա շնոր-
12 հել․ ՚ի կայսր բողոքեմ ։ *Յայնժամ
փեստոս խօսեցեալ ը՟ խորհրդակցին՝ ա-
րար պատասխանի, ՚ի կայսր բողոքեցեր՝
առ կայսր երթիջի՛ր։
13 *Իբրև անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպպաս Գ
արքայ և բերինիկէ եկին ՚ի կեսարիա՝
14 յողջոյն փեստոսի։ *Եւ իբրև աւուրս
բազումս հանէին անդր, փեստոս զէ-
կուց արքային զպօղոսէ՝ և ասէ․ այր մի է
15 աստ մնացեալ կապեալ ՚ի փիլիքսէ։ *Վ՟ն
որոյ իբրև շոգայ յե՟ղմ, զգացուցին ինձ
քահանայապետքն և գլխաւորք Հրէիցն․
խնդրէին յինէն առնել նմ՟ պատուհաս։

* որոց ետու պատ̅ախանի, եթէ չէ՛ օրէն 16
հռոմայեցւոց շնորհել ումեք զք̅, մինչ-
չեւ ամբաստանեալն յանդիման ունիցի
զդատախազսն, եւ տեղի պատասխանւոյ.
առնուցու վ̅ս ամբաստանութե̅ն։ *Արդ 17
իբրեւ եկին այսր՝ ոչինչ յապաղեցի, այլ
՚ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրամայե-
ցի ածել զայրն. *Վասն որոյ մատու- 18
ցեալ ամբաստանողքն՝ եւ ոչ մի ինչ վնաս
յարուե̅ ՚ի մէջ բերէին, զորոց ես կար-
ծէի. *Բայց խնդիրս ինչ՝ որ վ̅ս իւրեանց 19
պաշտաման ունէին ը̅ նմ̅. եւ վ̅ս յիսի ու-
րումն մեռելոյ. զորմէ ասէր պօղոս թէ
կենդանի է։ *Իբրեւ յանհնարս մտի վ̅ս 20
այսպիսի իրաց քննութե̅, ասեմ եթէ կա-
միցի՝ երթալ յեր̅մ, եւ անդ դատել վ̅ս
նոցին իրաց։ *Բայց ՚ի պօղոսի բողո- 21
քելն՝ զի պահեսցի ՚ի քաջի արանցն յան-
դիմանութի̅, հրամայեցի պահել զնա՝
մինչեւ տաց տանել առ կայսր. *Ագրիպ- 22
պաս ցփեստոս ասէ. կամէի եւ ես լսել
առնն. եւ նա ասէ՝ ՚ի վաղիւն լուիցես.
ԷԳ *Եւ ՚ի վաղիւն անդր իբրեւ եկին ագրիպ- 23
պաս եւ բերինիկէ՝ բզմ̅ եւ երեւելի պա-
տուք, եւ մտին յատեանն հանդերձ հա-
զարապետօքն եւ արամբք պատուականօք
քաղաքին. եւ հրամայեալ փեստոսի՝ ա-
ծին զպօղոս։ *Եւ ասէ փեստոս, ար- 24
քայ ագրիպպա՝ եւ ամ̅ արք որք ընդ մեզ
էք. տեսանէք զսա, վ̅ս ոյ̅ ամ̅ ժողովք

Հրէից ամբաստան եղեն ինձ յԵ՟մ, և
աստ աղաղակէին՝ թէ չէ՛ պարտ դմա
25 կեալ։ *Բայց ես 'ի վ՟ր հասի՝ թէ ոչի՛նչ
է դորա արժանի մահու գործեալ. և
դորա ինքնին բողոք կալեալ առ քաջ
26 արանցն, խորհեցայ յղել։ *Վասն որոյ
ստուգութ՟ ի՛նչ գրել տեառն իմում ո՛չ
ունիմ. վասն այնորիկ ածի զդա առաջի
ձեր՝ և մանաւանդ առաջի քո արքա՛յ Ագրիպպա.
ո՟պ վերստին քննեալ՝ մարթացից
27 ցից ինչ գրել. *Քանզի անպատեհ իմն
թուի ինձ՝ տալ տանել կապեալ մի, և
ոչի՛նչ վնաս զնմանէ նշանակել։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Եւ Ագրիպպաս ասէ ցՊօղոս. հրամայեալ
է քեզ՝ վ՟ս քո խօսել։ յայնժամ
Պօղոսի ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատասխանի։
2 *Վասն ամ՟ ամբաստանութ՟
հրէիցդ զի՛նչ՝ արքա՛յ Ագրիպպա՝ համարիմ
զանձն երանելի. զի քո առաջի
3 այսօր տալոց եմ պատասխանի. *Մանաւանդ
զի գիտակ ես իսկ ամ՟ կրօնից
և խնդրոց հրէից. վ՟ս որոյ աղաչեմ երկայնմտութ՟
4 լսել ինձ. *Քանզի զկենացս
իմոց՝ որ 'ի մանկութ՟է. 'ի սկզբանէ
լեալ յազգի իմում յԵ՟մ, անգէտ են
5 ամ՟ հրէայք. *Յառաջագոյն գիտեն 'ի
վաղուց հետէ, եթէ կամիցին վկայել.
զի ը՟ս ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մե-

րոց կեցեալ եմ փարիսեցի: * Եւ արդ 6
վն̃ յուսոյն առ հարսն եղելոյ աւետեացն
յա̃յ՝ դատեալ կամ յատենի. * յոր եր 7
կոտասան ազգատոհմիս մերոյ անդա
դար զցայգ եւ զցերեկ պաշտեն՝ ակն ու
նին հասանել. վն̃ որոյ յուսոյ ամբաս
տանիմ արքայ՝ ՚ի հրէից: * Ո՞ ի՞նչ ան 8
հաւատ թուի ձեզ՝ եթէ ած̃ զմեռեալս
յարուցանէ: * Ես իսկ ինքնին պատշաճ 9
համարէի՝ զբազում ինչ հակառակ ան
ուանն յի̃ի նազովրեցւոյ գործել: * Որ 10
եւ արարի իսկ յե̃մ. եւ զբազումս ՚ի սըր
բոցն ես բանտարգել առնէի, ՚ի քահա
նայապետացն առեալ իշխանութի̃. եւ զըս
պանելոցն նց̃ բերէի համար: * Եւ ընդ 11
ա̃մ ժողովրդոցն՝ բզ̃մ անգամ պատժել
զն̃ս բռնադատէի հայհոյել. առաւել
եւս մոլեալ ՚ի վերայ նց̃՝ հալածէի մինչեւ
յարտաքին քաղաքսն: * Որով եւ գնացեալ 12
՚ի դամասկոս՝ իշխանութբ̃ եւ հրամանօք
քահանայապետացն, * զմիջաւուրբն ՚ի 13
ճանապարհին տեսի՝ արքայ՝ յերկնից ա
ռաւել քան զլուսաւորութի̃ արեգական
ծագեալ զինեւ լոյս, եւ զնոքօք որ ը̃ն իսն
երթային: * Եւ ամենեցուն մեր անկա 14
նել յերկիր, լուայ ձայն՝ որ ասէր ցիս
հեբրայեցւոց բարբառովն. սաւուղ սա
ւուղ՝ զի՞ հալածես զիս. խիստ է քեզ ը̃ն
դէմ խթանի աքացել: * Եւ ես ասեմ. 15
ո՞վ ես տր̃. եւ տր̃ն ասէ. ես եմ յս̃՝ զոր

Ո

դուն

16 դուն հալածես: *Այլ արի՛ եւ կա՛ց ՚ի
վ̅ր ոտից քոց. զի վ̅ն այսորիկ երեւեցայ
քեզ՝ առնուլ զքեզ ՚ի ձեռն պաշտօնեայ
եւ վկայ՝ որոց տեսերդ զիս, եւ որոց երեւեցայց
17 քեզ. *փրկել զքեզ ՚ի ժողովրդենէդ՝
եւ ՚ի հեթանոսաց, յորս ես առաքեցից
18 զքեզ. *բանալ զաչս ն̅ց. դարձուցանել
՚ի խաւարէ ՚ի լոյս, եւ յիշխանութէ
սատանայի՝ յա̅ծ. առնուլ նոցա
զթողութի̅ մեղաց, եւ վիճակ ը̅ սր̅բս՝ հաւատովքն
19 որ յիս: *Ուստի արքա՛յ ագրիպպա՝
ոչ եղէ անհաւան երկնաւոր
20 տեսլեանն. *այլ նախ՝ որոց ՚ի դամասկոս
եւ յեէ̅մ էին, եւ ընդ ա̅մ գաւառս
հրէաստանի եւ ՚ի հեթանոսս, պատմեցի
զզղջանալ՝ եւ դառնալ յա̅ծ կենդանի,
արժանի ապաշխարութե̅ գործս գործել:
21 *Վասն այսորիկ հրէից կալեալ
զիս ՚ի տաճարին, կամէին սպանանել.
22 *օգնութի̅ հասեալ առ յա̅յ՝ մինչեւ ցայսօր
կացի վկայեալ փոքու եւ մեծի. ոչինչ
արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն
եւ մովսէս խօսեցան զհանդերձելոցն
23 լինելոյ. *եթէ չարչարելոց է ք̅ն,
եթէ առաջին ՚ի յարութե̅ մեռելոց՝ լոյս
պատմելոց է ժողովրդեանն եւ հեթանոսաց:
24 *Զայս նորա պատասխանի
տուեալ, փեստոս ՚ի ձայն մեծ ասէ. մոլիս
պօ՛ղէ, բազ̅մ դպրութիւնք զքեզ ՚ի մոլութի̅
25 դարձուցանեն: *Իսկ պօղոս ասէ,

սէ, ոչ մոլիմ՝ քա՛ջդ փեստոս, այլ զգաստութե̅ եւ զճշմարտութե̅ բանս բարբառիմ:

*Գիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ, ը̅ որում եւ համարձակեալդ խօսիմ. քանզի ծածկել ՚ի քէն իմիք ՚ի սոցանէ՝ չհաւանիմ յանձն. զի ոչ եթէ յանկեան ուրեք գործեալ իցէ այս: 26

*Հաւատա՞ս արքայ ագրիպպա մ̅գ̅րէից. գիտեմ զի հաւատաս: 27

*Եւ ասէ ագրիպպաս ցպօղոս, փոքու ի̅ն հաւանեցուցանես զիս լինել քրիստոնեայ: 28

*Եւ պօղոս ասէ. խնդրեմ յա̅յ՝ եւ փոքու եւ մեծաւ, ոչ միայն զքեզ՝ այլ զամենեսեան որ լսեն ինձ այսօր՝ լինել այսպիսի ո̅պ̅ եւ ես եմ, բաց ՚ի կապանացս այսոցիկ: 29

*Յոտն եկաց արքայն եւ դատաւորն եւ բերենիկէ, եւ որ ը̅ նոսայն նստէին: 30

*Եւ իբրեւ գնացին, խօսէին ը̅ միմեանս եւ ասէին. թէ ոչ ինչ արժանի մահու կ̅մ կապանաց գործէ այրս այս: 31

*Իսկ ագրիպպաս ցփեստոս ասէ. արձակել մա՛րթ էր զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր բողոքեալ ՚ի կայսր: 32

ԳԼ. ԻԷ.

ԿԵ Եւ իբրեւ հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտալիա, տային զպօղոս՝ եւ զայլս ոմանս կապեալս ցհարիւրապետ մի, որում անուն էր յուլիոս սեբաստեան գնդին: 1

*Եւ ելեալ ՚ի նաւ մի անդրամիտացի, որ երթալոց էր ՚ի կողմանս ասիացւոց՝ գնա- 2 գնացաք. էր ընդ մեզ եւ արիստարքոս՝ մակեդոնացի թեսաղոնիկեցի։ 3 *Եւ ՚ի վաղիւն անդր իջաք ՚ի սիդոն. եւ մարդասիրութիւն ցուցեալ յուլիոս առ պօղոս, հրամայեաց առ բարեկամսն երթալ՝ եւ դարման գտանել. 4 *Եւ անտի ելեալ խոնարհագոյն նաւեցաք ՚ի կիպրոս՝ վասն հողմոյն ընդդէմ լինելոյ։ 5 *Զայնժամ ընդ մէջ ծովուն կիլիկեայ եւ պամփիլեայ նաւեալ՝ իջաք ՚ի միւռայ լիկիացւոց։ 6 *Եւ անդ գտեալ հարիւրապետին զնաւ մի աղեքսանդրացի՝ որ երթայր յիտալիա, եմոյծ զմեզ անդր։ 7 *Եւ ՚ի բազում աւուրս ծանրանաւեալք՝ հազիւ հասաք առ կնիդաւ. եւ ՚ի չթողացուցանել մեզ հողմոյն, նաւեցաք խոնարհագոյն ՚ի կրետէ առ սաղմոնեաւ։ 8 *Հազիւ անցեալ առ նովաւ՝ եկաք ՚ի տեղի ինչ՝ որ կոչէր գեղեցիկ նաւահանգիստ. յոր հուպ էր քաղաքն ղասեայ։ 9 *Եւ իբրեւ բազում ժամանակք անցանէին, եւ սխալ եւս լինէր նաւելոյն. եւ վասն այն ինչ եւս պահոցն անցանելոյ, տայր խրատ պօղոս. 10 *Եւ ասէ ցնոսա. արք՝ տեսանեմ զի թշնամանօք եւ բազում վնասու՝ ոչ միայն բեռինն եւ նաւին, այլ եւ անձանց մերոց լինելոց է նաւարկութեանս։ 11 *Բայց հարիւրապետն նաւապետին եւ նաւավարին առաւել անսայր՝ քան բանիցն պօղոսի. 12 *Իբրեւ դժպատեհ իմն թուէր նաւահան-

հանգիստն առ 'ի ձմերել, բ̅զմք խորհե-
ցան գնալ անտի, թերեւս կարասցեն հա-
սանել 'ի փիւնիկէ՝ ձմերել 'ի նաւա-
հանգստին կրետացւոց. որ հայէր ը̅ղ հա-
րաւակողմն եւ ը̅ղ աշխարհն: *Եւ 'ի շըն- 13
չել հարաւոյն, համարեցան ուր դիտելն
էին հասանել. եւ արկեալ՝ մօտ անցա-
նէին զկրետեաւ: *Եւ ո՛չ յետ բազում 14
ժամուց՝ անկաւ զնովաւ հողմուռուցիկ
որ կոչի եւրակլիկլոն: *Ընդ յափշտա- 15
կել նաւին՝ եւ 'ի չհանդուրժել ը̅ղ դէմ
հողմոյն, թոյլ տուեալ երթայաք եւ գայ-
աք. *'ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչէր 16
կղօդեա, հազիւ կարացաք ըմբռնել
զմակոյկն. *զոր առեալ՝ յօգնականու- 17
թի կապէին ը̅ղ նաւն. երկուցեալ թէ
գուցէ 'ի յորձանուտն անկանիցին. ի-
ջուցեալ զառագաստն՝ այնպ̅ս երթային
եւ գային: *Եւ 'ի սաստկագոյն վշտա- 18
նալոյն մերոյ՝ 'ի վաղիւն անդր զկարասին
ընկեցիկ առնէին. *եւ յերիր աւուր ը̅ղ 19
իւրեանց ձեռն՝ զգործին նաւին ընկե-
ցին: *Իբրեւ ո՛չ արեւ՝ եւ ո՛չ աստեղք ե- 20
րեւէին 'ի բ̅զմ աւուրս, եւ ձմեռն ո՛չ սա-
կաւ կայր 'ի վ̅ր. ապա բառնայր ա̅մ
յոյս փրկութե̅ մերոյ: *Եւ զի բ̅զմ աւու- 21
րըս նօթի էին, յայնժամ պօղոս կացե̅լ
'ի մէջ ն̅ց՝ ասէ. պա՛րտ էր ձեզ ո՛վ արք՝
անսալ ինձ, եւ ո՛չ ելանել 'ի կրետեայ՝
եւ շահել զվիշտս զայս՝ եւ զխնաս. *Եւ 22

արդ՝ խրատեմ զձեզ քաջալերել. զի
վնաս անձին՝ և ոչ միում ՚ի ձէնջ լինիցի
23 բայց ՚ի նաւուդ։ * Քանզի երևեցաւ ինձ
յայսմ գիշերի հրեշտակ ա̅յ՝ որոյ եմն եմ,
24 և պաշտեմ զնա, * և ասէ. մի՛ երկնչիր
պօղէ, կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման
լինել. և ահա շնորհեալ է քեզ ա̅ծ զամենեսեան,
25 որ են ը̅ քեզ ՚ի նաւուդ։ * Վ̅ն
այսորիկ քաջալերեցարուք արք, զի հաւատամ
յա̅ծ՝ թէ այսպէս լինի՝ զորօրինակ
26 խօսեցաւ ը̅ իս։ * Բայց ՚ի կղզի ինչ
հասանել մեզ անկանել.

է Զ

27 * Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր՝
մինչ դեռ ծփէաք ՚ի հանդրին անդունդս,
՚ի մէջ գիշերին կարծէին նաւավարքն՝
եթէ հասեալ իցեն յաշխարհ ուրեք։
28 * Եւ ընկեցեալ զգունդն՝ գտին
գիրկս քսան. և սակաւ ինչ դադարեալ՝
դարձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս
29 հնգետասան։ * Ահի հարեալ՝ թէ
գուցէ ՚ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցին,
յետուստ կողմանէ ընկեցին խարիսխս
30 չորս. ըղձանային այգուն լինելոյ։ * Բայց
նաւավարքն խնդրէին փախչել ՚ի նաւէ անտի.
և իջուցին զկուրն ՚ի ծով անդր՝
պատճառանօք՝ ո̅պ թէ առաջոյ կողմանէ
31 խարիսխս ձգելոց իցեն։ * Ասէ պօղոս
ցհարիւրապետն և ցզօրականսն. եթէ
ոչ դոքա մնան ՚ի նաւիս՝ դուք ապրել
32 ոչ կարէք։ * Յայնժամ զօրականքն
հա

Հատին զլարս կռփին՝ եւ ի բաց ընկեցին:
*Եւ մինչ դեռ այգն կամէր լինել, ա- 33
ղաչէր պօղոս զամենեսեան առնուլ կե-
րակուր, ասէ. այս չորեքտասաներորդ
օր է՝ որում ակն ունիք նօթիս կատա-
րել, եւ չէ́ ինչ ճաշակեալ. *Վն որոյ ա- 34
ղաչեմ զձեզ՝ ճաշակել կերակուր, զի
այն լինի վս ձերոյ փրկութեն է. զի ոչ
ուրուք ի ձէնջ մազ մի ի գլխոյ կորն-
ցէ: *Եւ իբրեւ ասաց զայս, առեալ 35
հաց՝ գոհացաւ զայ առաջի ամենեցուն.
եբեկ՝ եւ սկսաւ ուտել. *Եւ քաջալե- 36
րեցան ամքին, եւ նք առին կերակուր:
*Եւ էաք ամ հոգիքս ի նաւին՝ երկերիւր 37
եօթանասուն եւ վեց: *Եւ իբրեւ յագե- 38
ցան կերակրովն, թեթեւացուցին զնաւն՝
թափեալ զցորեանն ի ծովն: *Եւ իբ- 39
րեւ այգ եղեւ՝ զերկիրն ոչ ճանաչէին,
բայց զգոգ մի նշմարէին՝ թէ ափն ծո-
վուն իցէ. յոր խորհէին թէ հնար լինի-
իցէ՝ զերծուցանել զնաւն: *Եւ զխա- 40
րիսխսն հատեալ՝ ընկեցին ի ծովն, թո-
ղացուցին զխառնելս թեւոցն, եւ ի բաց
առին զառագաստն. եւ ետուն հողմոյն
յաջին կոյս ծովուն: *Անկեալ ի տե- 41
ղի մի երկծով՝ թիւրեցին զնաւն. եւ ա-
ռաջին կողմն նաւին խրեալ անշարժ մը-
նայր. եւ յետին կողմն քակէր ի բռնու-
թեն: *Եւ զօրականացն խորհուրդ ա- 42
րարեալ՝ զի զկապեալսն սպանցեն, եւ մի՛

43 ոք լուղիցէ և փախիցէ։ *Այլ հարիւրապետն
քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել
զպօղոս՝ արգել զն̃ս ՚ի խորհրդոյն․ հրամայեաց՝
զի որ կարօղն իցեն լուղել, անկանիցին
նախ և ՚ի ցամաք ելանիցեն․
44 *Եւ զայլսն՝ զորս ՚ի տախտակս, և զորս
յայլ ինչ կայս ՚ի նաւէ անտի․ և այսպէս
եղև ամենեցուն փրծանել յերկիր․

ԳԼ․ ԻԸ։

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ
Մելիտինէ էր անուն կղզւոյն․ բայց
բարբարոսքն շնորհեցին ոչ սակաւ մար
2 դասիրութ̃ի մեզ․ *Քանզի լուցին խարոյկ՝
և ընկալան զամենեսին զմեզ վ̃ն
անձրևին՝ որ սաստիկ էր, և վասն ցրտոյն։
3 *Եւ ՚ի ժողովել պօղոսի խուրձ ինչ բազում՝
և դնել ՚ի վերայ խարուկին, իժ
մի ՚ի ջերմութ̃ենէն ելեալ՝ կալաւ զձեռա
4 նէ նր̃ *Եւ իբրև տեսին բարբարոսքն՝
կախեալ զգազանն զձեռանէ նր̃, ասէին
ցմիմեանս․ ուրեմն սպանող է այրս այս․
որ թէպէտ և ապրեցաւ ՚ի ծովէն, իրաւունքն
5 չթողուն կեալ․ *Եւ նր̃ թօթափեալ
զգազանն ՚ի հուրն, եղև նմ̃ չար
6 և ոչինչ․ *Եւ նոքա ակն ունէին նմա
այտնելոյ՝ կմ̃ անկանելոյ՝ և յանկարծակի
մեռանելոյ․ իբրև շատ ակն կալեալ՝
և տեսանէին թէ ոչինչ վնաս եղև նմա՝
դարձեալ դարձուցեալ զբանսն՝ ասէին
թէ

Թէ աստուած ոմն է։ *Եւ շուրջ զտեղեաւն 7
զայնուիկ էին գիւղք գլխաւորի
կղզւոյն՝ որում անուն էր Պոպղիոս․ որ
առ զմեզ յերաշխի զերիս աւուրս՝ եւ սիրով
ընկալաւ։ *Եւ եղեւ հօրն Պոպղեայ 8
՚ի ջերմն եւ յախտ թանչից հիւանդագինեալ՝
դնել․ առ որ մտեալ Պօղոս՝ եւ կացեալ
յաղօթս՝ եդ զձեռն եւ բժշկեաց զնա։
*Եւ իբրեւ այս եղեւ, այլ հիւանդքն՝ որ 9
էին ՚ի կղզւոջն՝ գային եւ բժշկէին․ *որք 10
եւ բազում պատուովք պատուեցին զմեզ․ եւ
իբրեւ գնացաք, ետուն որ ինչ պէտք էին։
եէ *Եւ յետ երից ամսոց ելաք ՚ի նաւ մի 11
աղեքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ՚ի կղզւոջն
նշանաւորաւ դիոսկուրացւոց։ *Եւ 12
իջեալ ՚ի սիրակուսա՝ եղաք աւուրս երիս․
*ուստի գնացեալ հասաք ՚ի հռեգիոն։ 13
Եւ յետ աւուր միոյ ՚ի շնչել հարաւոյն,
երկօրեայք եկաք ՚ի պատիողոս։ *ուր 14
եւ գտաք եղբարս՝ աղաչեցեալք ՚ի նոցանէ
լինել աւուրս եօթն։ եւ ապա ելաք ՚ի
հռոմ։ *Եւ անտի լուեալ եղբարցն զմէնջ՝ 15
ելին ընդ առաջ մեր մինչեւ յորդոստայն
ապփեայ՝ եւ երիցն կրպակաց․ զորս
տեսեալ պօղոսի՝ գոհացաւ զած, եւ քաջալերեցաւ։
*Եւ իբրեւ մտաք ՚ի հռոմ, 16
հրամայեցաւ պօղոսի լինել առ անձին
հանդերձ զինուորաւն՝ պահապանաւ իւրով․
*Եւ եղեւ յետ երից աւուրց՝ կոչեաց 17
նա զհրէիցն գլխաւորս․ եւ իբրեւ եկին,

կէին, ասէ ցնոսա. Ես՝ արք եղբարք՝ ոչինչ
հակառակ գործեալ ժողովրդեանն՝ կամ
կրօնից հայրենեաց, կապեալ յԵրուսա
ղեմէ՝ մատնեցայ ի ձեռս Հռովմայեց
18 ւոց: *Որք իբրեւ դատեցան զիս, կամե
ցան արձակել՝ վասն և ոչ մի ինչ պատճառ մա
19 հու գտանելոյ յիս: *Ի հակառակ ասել
Հրէիցն, հարկ եղեւ բողոքել ի կայսր.
բայց ոչ եթէ զազգէն իմմէ ունէի ինչ չա
20 րախօսել. *Վասն այսր պատճառանաց
աղաչեցի զձեզ տեսանել և խօսել. քանզի
վասն յուսոյն Իսրայէլի կամ ի շղթայս
21 յայսոսիկ: *Եւ նոքա ասեն ցնա. Մեք
ոչ թուղթ ինչ վասն քո ընկալաք ի Հրէա
ստանէ, և ոչ եկեալ ոք յեղբարց պատմ
եաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո չար ի
22 *Այլ աղաչեմք ի քէն լսել՝ թէ զինչ
խորհիցիս. զի վասն հերձուածոյդ այդո
րիկ յայտ իսկ է մեզ. զի ամենայն ուրեք
23 հակառակութիւն կրէ: *Եւ կարգեալ
նմա օր մի, եկին ի վանս առ նա բազումք.
որոց պատմէր վկայութեամբ զարքայութի
ւն Աստուծոյ. և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն Յիսուսի,
յօրինացն Մովսիսի և ի մարգարէից՝ յայ
24 գուէ մինչև ցերեկոյ: *Եւ ոմանք հա
ւանէին բանիցն, և կէսքն չհաւատային:
25 *Եւ անմիաբանք լեալ միմեանց՝ արձա
կէին, յասելն Պօղոսի բան մի. Թէ բար
ւոք խօսեցաւ Հոգին սուրբ ի ձեռն Եսայ
26 եայ մարգարէի առ հարսն մեր. *Եւ աս
է:

ան. Ե՛րթ առ ժողովուրդն, և ասասցես.
Լսելով լուիջի՛ք` և մի՛ իմասջի՛ք, և տեսա
նելով տեսջի՛ք` և մի՛ տեսջի՛ք. *Զի 27
թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն այնո
րիկ, և ականջօք իւրեանց ծանր լուան.
և զաչս իւրեանց կափուցին, զի մի՛ եր
բեք տեսցեն աչօք` և ականջօքն լուիցեն`
և սրտիւք իմասցին` և դարձցին, և բը
ժշկեցից զնս. *Այլ արդ` յայտնի լի 28
ցի ձեզ, զի հեթանոսաց առաքեցաւ
փրկութին այ` նոքին և լուիցեն. (*Եւ 29
իբրև զայս ասաց` արտաքս գնացին ի
նմանէ հրէայքն, որք ունէին խնդիր ին
քեանց զբազում խնդիրս.)*Եւ եկաց 30
զերկեամ մի բովանդակ իւրում վարձու.
*Եւ ընդունէր զամենեսեան որ մտանէին 31
առ նա, *Քարոզէր զարքայութին այ, 32
և ուսուցանէր զՏն մեր յի քի անխա
փան` ամենայն համարձակութբ.

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՀՌՈՄԱՅԵՑԻՍ.

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ԾԱՌԱՅ ԱԲ
յսի քսի, կոչեցեալ առա-
քեալ, որոշեալ յաւետարանն
2 այ. * որ յառաջ խոստացաւ
'ի ձեռն մարգարէից իւրոց գրովք սըր-
3 բովք. * վն որդւոյ իւրոյ եղելոյ 'ի զա-
4 ւակէ դաւթի ըս մարմնոյ. * սահմանե-
լոյ որդւոյն այ զօրութբ ըս հոգւոյն սըր-
բութն, 'ի յարութէ մեռելոց յսի քսի
5 տն մերոյ. * որով ընկալաք շնորհս և
առաքելութի 'ի հնազանդութի հաւա-
տոց յամենայն հեթանոսս վն անուան
6 նր. * յորս և դուք էք կոչեցեալ յսի քսի.
7 * Ամենեցուն՝ որոց էք 'ի հռովմ, սիրե-
լեաց այ կոչեցելոց սրբոց. շնորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութի յայ հօրէ մերմէ՝ և
8 'ի տնէ յսէ քսէ։ * Նախ գոհանամ զայ
իմոյ

իմոյ ՚ի ձեռն յ՟ի ք՟ի վ՟ս ձեր ամենեցուն
զի հաւատք ձեր պատմեալ են ը՟ ա՟մ աշ-
խարհ: *Վկայ է ինձ ա՟ծ, զոր պաշ- 9
տեմս հոգւով իմով յաւետ՟րանի որդւոյ
նր՟: *Թէ ո՟պ զյիշատակս ձեր առնեմ 10
յա՟մ ժամ յաղօթս իմ աղաչելով՝ զի թեր
եւս երբեք յաջողեսցի ինձ կամօքն ա՟յ
գալ առ ձեզ: *Քանզի անձկացեալ եմ 11
տեսանել զձեզ, զի փոխեցից ՚ի ձեզ շը-
նորհս ինչ հոգեւորս՝ առ ՚ի հաստատել
զձեզ. *այսինքն է՝ մխիթարակից լի- 12
նել ձեզ վ՟ս ը՟ միմեանս իմոյ եւ ձերում հա-
ւատոց: *Ո՛չ կամիմ եթէ անգէտ իցէք 13
եղբարք. զի բ՟զմ անգամ յօժարեցի գալ
առ ձեզ, եւ արգելայ մինչեւ ցայժմ. զի
եւ ՚ի ձեզ գտից պտուղ ինչ՝ ո՟պ եւ յայլ
հեթանոսս: *Քանզի յունաց եւ բար- 14
բարոսաց՝ իմաստնոց եւ անմտից պարտա
պան եմ *այնպէս՝ որչափ իմոյսանն 15
յօժարութ՟բ՝ եւ ձեզ որ ՚ի Հռովմ էք՝
աւետարանել: *Զի ոչ եթէ ամօթ ինչ 16
համարիմ զաւետարանն, ք՟զի զօրու թ՟ի
այ՟ է ՚ի փրկութ՟ի ա՟մ հաւատացելոց. նախ
հրէի՝ եւ ապա հեթանոսի: *Զի արդա 17
րութ՟ի՟ն այ՟ նովաւ յայտնի ՚ի հաւատոց
՚ի հաւատս. ո՟պ եւ գրեալ է, թէ ար-
դարն ՚ի հաւատոց կեցցէ:

Ա Դ *Քանզի յայտնելոց է բարկութ՟ի՟ն այ՟ 18
յերկնից ՚ի վ՟ր ա՟մ ամբարշտութ՟ե՟ եւ ա-
նիրաւութ՟ե՟ մարդկան. որք զճշմարտութ՟ի՟ն

անի-

19 անիրաւութ՟բ ունին․ *Վ՟ա զի գիտու-
թի՟ն ա՟յ յայտնի է ՚ի ն՟ս․ քանզի ա՟ծ իսկ
20 յայտնեաց ն՟ց․ *Զի աներեւոյթք ն՟ր ՚ի
սկզբանէ աշխարհի՝ արարածովքս իմա-
ցեալ տեսանին․ այսինքն է՝ մշտնջենա-
ւորութ՟ն և զօրութ՟ն և ա՟ծութ՟ն ն՟ր․ զի
ոչ գտանիցեն ամենեւին տալ պատասխա-
21 նի։ *Զի ծանեան զա՟ծ, և ոչ իբրև
զա՟ծ փառաւորեցին՝ կամ գոհացան․
այլ նանրացան ՚ի խորհուրդս իւրեանց,
և խաւարեցան անմտութ՟բ սիրտք ն՟ց։
22 *Զանձինս առ իմաստունս ունէին՝ յի-
23 մարեցան։ *և փոխեցին զփառս անեղ-
ծին ա՟յ՝ ՚ի նմանութ՟ի պատկերի եղծա-
նելի մարդոյ և թռչնոց և չորքոտանեաց
24 և սողնոց։ *Վասն որոյ մատնեաց զն՟ս
ա՟ծ ՚ի ցանկութ՟ի սրտից ն՟ց ՚ի պղծութ՟ի,
անարգել զմարմինս իւրեանց յանձինս
25 իւրեանց․ *որք փոխանակեցին զճշմար-
տութի՟ն ա՟յ ը՟ն ստութ՟ե․ հնազանդեցան՝
և պաշտեցին զարարածս, և ոչ զարա-
րիչն․ որ է օրհնեալ յաւիտեանս, ամէն։
26 *Վ՟ա այնորիկ մատնեաց զն՟ս ա՟ծ ՚ի կա-
րիս անարգութ՟ե․ զի էգք ն՟ց փոխանա-
կեցին զպէտս բնականս ՚ի պէտս անբնա-
27 կանս․ *Նոյնպէս և արուքն թո-
ղ՟եալ զբնական պէտս իգուն, բորբոքե-
ցան ցանկութ՟բ իւրեանց ՚ի միմեանս․
արուք ը՟ն արուս զխայտառակութ՟ի գոր-
ծէին, և զվարձ փոխարինին՝ որ պարտ
էր

էր մոլորութե՟ն նց՟՝ յանձինս իւրեանց
ընդունէին, *Եւ որպ՟ զի ոչ ընտրեցին 28
զա՟ծ ունել ՚ի գիտութե՟, մատնեաց զն՟ս
ա՟ծ ՚ի միտս անպիտանութե՟ն՝ գործել զա
նարժանս · *զլցեալսն ա՟մ անիրաւու՟բ՝ 29
պոռնկու՟բ անզգամու՟բ՝ ագահու՟բ՝
չարու՟բ, լի նախանձու, սպանու՟բ հե
րիւ՝ նենգու՟բ չարաբարու՟բ, շոգմոգս
*չարախօսս ա՟ծատեացս թշնամանողս 30
ամբարտաւանս ամբարհաւաճս, գտիչս
չարեաց, ծնողաց անհնազանդս· *անմիտս 31
ուխտադրուժս անգորովս աննուէլս
անողորմս ։ *Որք հաստատեալ էին յա՟յ իրա
ւանցն վ՟յ · եթէ որք զայսպիսիսն գոր
ծեն՝ արժանի են մահու · և ոչ միայն որ
զայն առնեն, այլ և որ կամակիցն լինին
գործելեացն ·

ԳԼ․ Բ․

Վասն որոյ առանց պատասխանի տա 1
լոյ ես ով մարդ՝ որ դատիսդ · զիո
րոյ դատիս զընկերն, զանձն քո դատա
պարտես, զի դու զնոյն գործես՝ որով
դատիսն ·
Ա Դ *Գիտեմք՝ եթէ ա՟յ դատաս 2
տանն ճշմարտու՟բ է ՚ի վ՟յ այնոցիկ՝ որ
զայնպիսիսն գործեն ։ *Իսկ արդ՝ խոր 3
հիցի՞ս զայս ով մարդ, որ դատիս զայ
նոսիկ որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու զն
նոյն գործես, եթէ դու ապրելոց իցես
՚ի

4 ի դատաստանաց անտի ա՟յ։ *Եթէ ըզ
մեծութ՟բ քաղցրութ՟ե նր՟, եւ զներելոյն
եւ զերկայնմտութ՟ն արհամարհիցես.
չգիտիցես՞ զի քաղցրութ՟ն ա՟յ զքեզ յա-
5 պաշխարութ՟ի ածէ ։ *Այլ ը՟ս խստու-
թ՟ե քում, եւ ը՟ս անզղջ սրտի՝ գանձես
անձին քում բարկութ՟ի՝ յաւուր բար-
կութ՟ե եւ յայտնութ՟ե արդար դատաւո-
6 րութ՟են ա՟յ։ *Որ հատուցանէ իւրաքան-
7 չիւր ը՟ս գործս իւրեանց ։ *որ համբե-
րութ՟բ են ի գործս բարութ՟ե՝ զփառս
եւ զպատիւ եւ զանեղծութ՟ի խնդրեն,
8 զկեանսն յաւիտենից. *Իսկ որ ի հա-
կառակութ՟ե անսաստ են՝ եւ ապստամբեն ի
ճշմարտութ՟են՝ եւ զհետ երթեալ զանի-
րաւութ՟ե, բարկութ՟ի եւ սրտմտութ՟ի,
9 *Նեղութ՟ի եւ անձկութ՟ի ի վ՟ր ա՟մ մար-
դոյ՝ որ գործէ զչար. նախ Հրէի՝ եւ ապա
10 Հեթանոսի. *Փառք եւ պատիւ եւ խա-
ղաղութ՟ի ա՟մի՝ որ գործէ զբարի. նախ
11 Հրէի՝ եւ ապա Հեթանոսի ։ *Զի ոչ է
ակնառութ՟ի առաջի ա՟յ։

12 *Որք միանգամ առանց օրինաց մե- Աե
ղան, առանց օրինացն եւ կորիցեն. եւ
որք ը՟ն օրինօքն մեղան, օրինօքն եւ դա-
13 տեսցին. *Զի ոչ եթէ որ լսելիք օրի-
նացն են՝ արդարացեալ են առաջի ա՟յ,
այլ առնելիք օրինացն արդարասցին.
14 *Այլ յորժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս
ոչ ունին, բնութ՟բ զօրինացն գործիցեն,

նո

նոքա որ զօրէնսն ո՛չ ունին՝ անձանց իւ
րեանց լինին օրէնք. *որք ցուցանեն 15
զգործս օրինացն գրեալ ՚ի սիրտս իւր
եանց՝ վկայութ՟ե մտաց իւրեանց, և յան
դիմանել զմիմեանս ՚ի խորհրդոց իւր֊
եանց, կ՟մ թէ պատասխանի իսկ տալ.
*յաւուրն յորում դատիցի ա՟ծ զգաղտ 16
նիս մարդկան՝ ը՟ս աւետարանիս իմոյ, ՚ի
ձեռն յ՟ի ք՟ի. *Իսկ արդ եթէ դու հրեայ 17
անուանեալ ես, և յեցեալ ես յօրէնսն՝
և պարծիս յա՟ծ, *և գիտես զկամս ն՟ր, 18
և ընտրես զլաւն, և խրատեալ ես յօրի
նացն. *վստահ ես յանձն քո առաջնորդ 19
լինել կուրաց՝ լոյս խաւարելոց՝ *խրա 20
տիչ անզգամաց՝ վարդապետ տղայոց.
ունել զկերպարանս գիտութ՟ե և ճշմար
տութ՟ե օրինացն. *Իսկ արդ՝ որ ուսուցա 21
նես զընկերն, զանձն քո ո՞չ ուսուցանես.
որ քարոզես չգողանալ՝ գողանաս. *որ 22
ասես չշնալ՝ շնաս. որ պարշիս ՚ի մեհե
նաց՝ զսեղանս կողոպտես. *որ օրինօքն 23
պարծիս՝ յանցանել ը՟ս օրէնսն զա՟ծ ա֊
նարգես: *Զի անուն ա՟յ վ՟ն ձեր՝ հայ 24
հոյի ՚ի մէջ հեթանոսաց ո՟պ և գրեալ է.
Ա.Զ *Թլփատութ՟ի օգնէ՝ եթէ զօրէնսն պա 25
հիցես. ապա եթէ յանցաւոր օրինացն
իցես, թլփատութ՟ի քո անթլփատութ՟ի
եղև. *Իսկ եթէ անթլփատութ՟ին զի 26
րաւունս օրինացն պահիցէ. ո՞չ ապա
քեն անթլփատութ՟ի ն՟ր ՚ի թլփատութ՟ի

27 համարեսցի. * եւ դատիցի՝ որ ՚ի բնէ
անթլփատութիւն՝ զօրէնսն կատարելով
զքեզ, որ գրովն եւ թլփատութեամբն յանցա-
28 ւոր օրինացն իցես: * Զի ոչ եթէ որ
յայտնի Հրէայն է, եւ ոչ որ յայտնի մարմ-
29 նով թլփատութիւն. * այլ որ ՚ի ծածուկ
Հրէայն է, եւ թլփատութիւն սրտի հոգւով՝
եւ ոչ գրով. որոյ գովութիւն, ոչ ՚ի մարդկա-
նէ է, այլ յԱստուծոյ:

Գլ. Գ:

1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ աւելի է Հրէին, կամ
զի՞նչ օգուտ ՚ի թլփատութենէ անտի:
2 * Բազում ինչ՝ ամենայն իրօք. նախ այն իսկ,
զի հաւատարիմ եղեն պատգամքն Աստուծոյ.
3 * Իսկ արդ՝ եթէ չէ՛ր հաւատացեալ ո-
մանց՝ միթէ անհաւատութիւն նոցա զԱստուծոյ հա-
4 ւատոյն խափանիցէ՞. քա՛ւ լիցի. * Արդ՝
եղիցի Աստուած ճշմարիտ՝ եւ ամենայն մարդ սուտ,
որպէս եւ գրեալ է. որպէս արդար եղիցիս ՚ի
բանս քո, եւ յաղթեսցես ՚ի դատել քեզ:
5 * Իսկ արդ՝ եթէ ապիրատութիւն մեր զԱստուծոյ
արդարութիւն յանդիման կացուցանէ,
զի՞նչ ասեմք. միթէ անիրաւ ի՞նչ է Աստուած՝
6 որ ածէ զբարկութիւն, * ըստ մարդկութեան ա-
սեմ. քա՛ւ լիցի: ապա թէ ոչ՝ զիա՞րդ դա-
7 տի Աստուած զաշխարհ. * Զի եթէ ճշմար-
տութիւն Աստուծոյ յիմում ստութեանն առաւելաւ ՚ի
փառս նորա, զի՞ եւս ես իբրեւ զմեղաւոր
8 դատիմ: * Եւ կամ թէ՝ որպէս հայհոյիմքն,

և ոչ՛ ասեն զմեզ ոմանք ասել, թէ ա-
րասցուք զչար՝ զի եկեսցէ բարի. որոց
դատապարտանքն յիրաւի են. *Եւ արդ՝ 9
ի՞նչ ի՞նչ լինիք առաւել իցեմք. ապաքէն և ոչ
ինչ. քանզի յառաջագոյն իսկ մեղադրեր
եղեաք Հրէից և հեթանոսաց՝ ամենե-
ցուն ը՟դ մեղօք լինելոյ. *Որպէս և գրեալ 10
է. թէ ոչ՛ք է արդար՝ և ոչ մի. *և ոչ 11
գոյ՝ որ իմանայ, և ոչ՛ք է՝ որ խնդրէ զա՟ծ.
*Ամենեքեան խոտորեցան, ՚ի միասին 12
անպիտանացան. ոչ՛ք է որ առնէ զքաղց-
րութի՟, և ոչ՛ք է մինչև ՚ի մի. *Գերեզ- 13
ման բացեալ է կոկորդ ն՟ց, լեզուօք իւրեանց
նենգաւորք եղեն. թոյնք իժից ՚ի ներ-
քոյ շրթանց նոցա. *որոց բերանք անի- 14
ծիւք և դառնութ՟ լի են. *Երագ են 15
ոտք ն՟ց հեղուլ զարիւն. *Բեկումն և 16
թշուառութի՟ ՚ի ճանապարհս նոցա. *և 17
զճանապարհն խաղաղութե՟ ոչ ծանեան.
*Ո՛չ է երկիւղ ա՟յ առաջի աչաց ն՟ց. 18
ԲԴ *Բայց գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օ- 19
րէնքն ասեն, այնոցիկ որ ը՟դ օրինօքն են
ասեն. զի ա՟մ բերան խցցի, և դատա-
պարտ լիցի ա՟մ աշխարհ ա՟յ. *Զի ՚ի 20
գործոց օրինաց ոչ արդարասցի ա՟մ մար-
մին առաջի ն՟ր. ք՟զի ՚ի օրինօքն է գիտութի՟
մեղաց. *Բայց արդ՝ առանց օրինաց 21
իսկ արդարութի՟ ա՟յ յայտնեալ է՝ վկայ-
եալ յօրինաց անտի՝ և ՚ի մարգարէից.
*Քանզի արդարութի՟ ա՟յ ՚ի հաւատոց 22

ան

անուէն յսի քսի յամէն հաւատացեալս. և
23 ոչ ի՛նչ է խտիր։ * Քանզի ամենեքեան
մեղան. և նուաղեալ են ՚ի փառաց անտի
24 ա՟յ. * Արդարանան ձրի նորին
շնորհօք ՚ի ձեռն փրկութե՟ն որ ՚ի քսի յսի.
25 * զոր յառաջն եդ ա՟ծ ՚ի քաւութի՟ ՚ի ձեռն
հաւատոց արեամբն նր՟. ՚ի հանդէս ար-
դարութե՟ նր՟ վս՟ թողութե՟ յառաջագոյն
26 մեղացն գործելոց, * ՚ի ներելն ա՟յ՝ ՚ի
հանդէս արդարութե՟ նր՟ ՚ի ժամանակիս
յայսմիկ. զի եղիցի նա արդար, և ար-
դարացուսցէ զայն՝ որ ՚ի հաւատոցն յսի։
27 * Իսկ արդ՝ ո՞ւր են պարծանքն. արգե-
լան։ յորո՞ց օրինաց, ՚ի գործոց անտի՞.
28 ո՛չ, այլ ՚ի հաւատոյն օրինաց * ք՟զի հա-
մարիմք հաւատովք արդարանալ մար-
29 դոյ՝ առանց գործոց օրինաց։ * Եթէ
հրէի՞ց միայն իցէ ա՟ծ՝ և հեթանոսաց ո՛չ.
30 այո՝ և հեթանոսաց։ * Զի եթէ մի է
ա՟ծ՝ որ արդարացուցանէ զթլփատութի՟ն
՚ի հաւատոց, այս և զանթլփատութի՟ն
31 նովին հաւատովք։ * Արդ՝ զօրէնսն ի՞նչ
խափանեմք հաւատովքս, քաւ լիցի.
այլ զօրէնսն հաստատեմք։

ԳԼ. Դ։

1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք զգտանելն աբ- ԲԺ
րահամու նահապետին մերոյ ըստ
2 մարմնոյ. * Զի եթէ աբրահամու գոր-
ծովք էր արդարացեալ՝ ունէր ունէր պար-
ծանս՝

ծանս՝ այլ ոչ առ ա̄ծ ։ * Իսկ զի՞նչ ա- 3
սիցէ գիր . հաւատաց Աբրահամ յա̄ծ՝
և համարեցաւ նմ̄ յարդարութի̄ ։ * Բայց 4
այնմ որ գործիցէն, ոչ համարին վարձքն
ը̄ս շնորհաց՝ այլ ը̄ս պարտուց ։ * Իսկ այնմ 5
որ ոչն գործիցէ՝ բայց հաւատայցէ յայն
որ արդարացուցանէ զամբարիշտն, հա
մարին հաւատքն նր̄ յարդարութի̄ ։ * Որ- 6
պէս և Դաւիթ ասէ զերանութի̄ մարդոյ՝
որում ա̄ծ համարի արդարութի̄ առանց
գործոց ։ * Երանի՛ որոց թողան անօրէ- 7
նութիւնք, և որոց ծածկեցան մեղք իւ-
րեանց ։ * Երանեալ է այր՝ որում ոչ 8
համարեսցի տ̄ր զմեղս նր̄ ։ * Արդ՝ ե- 9
րանութի̄ս այս ՚ի վ̄ր թլփատութե̄՞ է,
եթէ ՚ի վ̄ր անթլփատութե̄ . քանզի ա-
սեմք՝ եթէ համարեցան աբրահամու
հաւատքն յարդարութի̄ ։ * Արդ զիա՞րդ 10
համարեցան . մինչ դեռ ՚ի թլփատութե̄՞
էր՝ եթէ յանթլփատութե̄ ։ ոչ ՚ի թլ-
փատութե̄ն, այլ յանթլփատութե̄ , * Եւ 11
նշանակ առ զթլփատութի̄ն, կնիք արդա-
րութե̄ հաւատոցն՝ որ յանթլփատութէ ան-
տի . * զի եղիցի նա հայր ամ̄ հաւատա- 12
ցելոց, որ յանթլփատութէ անտի իցեն .
առ ՚ի համարելոյ և նց̄ արդարութի̄ . և
հայր թլփատութե̄ որոց ոչ ՚ի թլփա-
տութէ անտի և եթ, այլ և որոց երթայ-
ցեն ՚ի հետս անթլփատութե̄ հաւատոց
հօր մերոյ աբրահամու .

* Զի

Գ Դ

13 * Ո՛չ եթէ օրինօքն են աւետիքն Աբրահամու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լինել աշխարհի, այլ ՚ի հաւատոցն ար-
14 դարութէ. * Ո՛չ եթէ որք յօրինացն են, ժառանգ իցեն. ապա ընդունայն են
15 հաւատքն՝ և դատարկ աւետիքն. * Քանզի օրէնքն զբարկութիւն գործեն. բայց ուր
16 ո՛չ են օրէնք՝ և ո՛չ յանցանք լինին. * Վասն այսորիկ ՚ի հաւատոց անտի, զի ըստ շնորհացն իցէ, առ ՚ի լինելոյ հաստատուն աւետեացն ամենայն զաւակին. ո՛չ այնմ միայն՝ որ յօրինացն անտի, այլ և այնմ՝ որ ՚ի հաւատոցն Աբրահամու. որ է հայր
17 մեր ամենեցուն. * որպէս և գրեալ է, թէ հայր ազգաց բազմաց արարի զքեզ առաջի Աստուծոյ. որում հաւատաց՝ եթէ կենդանի առնէ զմեռեալս, և կոչէ զչգոյսն
18 իբրև զգոյս: * Որ յանյուսն յուսով հաւատաց լինել նմա հայր ազգաց բազմաց. որպէս և ասացաւն, թէ այնպէս եղիցի զա-
19 ւակ քո: * Եւ նա ո՛չ երկմտեաց ՚ի հաւատոցն. թէպէտ և հայեցաւ ՚ի մարմին իւր այնուհետև իբրև ՚ի մեռեալ. քանզի զհարիւրամենիւք ուրեմն էր. և ՚ի մե-
20 ռելութիւն յարգանդին Սառայի. * Բայց յաւետեացն Աստուծոյ ո՛չ երկմտեաց անհաւատութեամբ. այլ զօրացաւ հաւատովք, ետ
21 փառս Աստուծոյ. * և հաստատեցաւ ՚ի միտս իւր, եթէ որ խոստացաւն՝ կարող է ա-
22 ռնել. * Վասն որոյ համարեցաւ նմա յար-

դարութի ։ *Բայց՝ զի գրեցաւն, ոչ եթէ 23
վ՟ն նորա միայն՝ եթէ համարեցաւ նմա.
*այլ և վասն մեր՝ որոց համարելոց է. 24
որք հաւատամք յայն՝ որ յարոյցն զՅ՟ս
զՏ՟ր մեր ՚ի մեռելոց. *որ մատնեցաւ 25
վ՟ն յանցանաց մերոց. և յարեաւ վասն
զմեզ արդարացուցանելոյ.

ԳԼՈՒԽ . Ե.

Այսուհետև արդարացեալք ՚ի հաւա 1
տոց անտի, խաղաղութի՟ կալցուք առ
Ա՟ծ ՚ի ձեռն Տ՟ն մերոյ Յ՟սի Ք՟սի. *որով 2
և զընծայութի՟ ընկալաք հաւատովք ՚ի
շնորհս յայսոսիկ՝ յորում կամք, և պար-
ծիմք յուսով փառացն Ա՟յ. *Եւ ոչ 3
այսչափ միայն, այլ և պարծիմք ևս ՚ի
նեղութիս մեր. քանզի գիտեմք, եթէ
նեղութի՟ք զհամբերութի՟ գործեն, *համ 4
բերութի՟ զհանդէս, հանդէս զյոյս.
*յոյս՝ ոչ երբէք ամաչեցուցանէ. զի 5
սէրն Ա՟յ սփռեալ է ՚ի սիրտս մեր՝ ՚ի ձեռն
հոգւոյն սրբոյ՝ որ տուեալ մեզ. *Զի մինչ 6
դեռ տկարքն էաք՝ Ք՟ս վ՟ն մեր ՚ի ժամա
նակի ՚ի վ՟ր ամպարշտաց մեռաւ. *Զի 7
վ՟ն արդարոյ հազիւ ոք մեռանիցի. այլ
վ՟ն բարւոյ թերևս համարձակիցի ոք մե-
ռանել. *Յայտնեաց Ա՟ծ զսէրն իւր ՚ի 8
մեզ. զի մինչդեռ մեղաւորքն էաք,
*Ք՟ս վ՟ն մեր մեռաւ. որչափ ևս առա- 9
ւել յարդարանալս մերում այժմիկ ա-
րե

րեամբն նր՟՝ ապրեսցուք նովաւ ՚ի բարկութ՟է
10 անտի ։ *Զի եթէ մինչ թշնամիքն
էաք՝ հաշտեցաք ը՟ այ՟ մահուամբ
որդւոյ նր՟. ո՞րչափ եւս առաւել ՚ի հաշտելս
մերում՝ ապրեսցուք կենօքն նր՟։
11 *Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ եւ պարծիմք
եւ յա՟ծ ՚ի ձեռն տ՟ն մերոյ յի՟ի քի՟ի. որով
եւ զհաշտութ՟ին իսկ ընկալաք։
12 *Զի որպ՟ ՚ի միոջէ մարդոյ մեղք յաշխարհ Դ․Զ
մտին՝ եւ ՚ի մեղաց անտի մահ. եւ
այնպ՟ յամ՟ն մարդիկ տարածեցաւ մահ,
13 որով ամենեքին մեղան։ *Վասնզի մինչեւ
յօրէնսն մեղք էին յաշխարհի. բայց
մեղք ոչ համարէին. ուր օրէնք ոչ էին
14 *Այլ թագաւորեաց մահ յադամայ
մինչեւ ցմովսէս՝ եւ ՚ի վ՟ր չյանցուցելոցն,
ը՟ նմանութ՟ե յանցուածոցն ադամայ.
15 որ է օրինակ հանդերձելոցն ։ *Այլ
ոչ որպ՟ յանցանքն, նոյնպէս եւ շնորհքն.
զի եթէ միոյն յանցանօք բազումք մեռան,
որչափ եւս առաւել շնորհքն այ՟ եւ
պարգեւքն՝ շնորհօքն միոյն մարդոյ յի՟ի քի՟ի
16 ՚ի բազումս առաւելաւ։ *Եւ ոչ որպ՟ ՚ի միոջէ
յանցուցելոյն պարգեւքս. զի դատաստանն
՚ի միոջէ յանցուածոյ անտի
՚ի պատժապարտութ՟ի. այլ շնորհքն ՚ի բազմաց
17 յանցուածոցն յարդարութ՟ի։ *Զի
եթէ ՚ի միոյն յանցանաց մահ թագաւորեաց
միովն, որչափ եւս առաւել՝ որք
զառաւելութ՟ի շնորհաց եւ զպարգեւաց

ար

արդարութե՟ն առնուցուն, կենօք թագա-
ւորեսցեն ՚ի ձեռն միոյն յի՟ի ք՟սի ։ * Ա 18
պա ուրեմ՟ն՝ որ՟պ միոյն յանցանօք յա՟մ մար-
դիկ դատապարտութի՟, նոյնպէս և միոյն
արդարութե՟բ՝ յա՟մ մարդիկ արդարութի՟
կենաց ։ * Զի որ՟պ անհնազանդութե՟բ 19
միոյն մարդոյ՝ մեղաւորք բազ՟մք եղեն ։
նոյնպէս և հնազանդութե՟բ միոյն՝ ար-
դարք բազ՟մք եղիցին ։ * Բայց օրէնք ՚ի 20
ներքս անկան, զի յանցանքն բազմաս-
ցին ։ զի ուր առաւել եղեն մեղքն, ա-
ռաւել եւս յաւելան շնորհքն ։ * Զի որ՟պ 21
թագաւորեցին մեղքն ՚ի մահու անդ ։
նոյնպ՟ս և շնորհքն թագաւորեսցեն ար-
դարութե՟բ ՚ի կեանսն յաւիտենից ՚ի ձեռն
Կ. Ա. յի՟ի ք՟սի տ՟ն մերոյ ։

Գլ. Զ.

Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք, յաճախես- 1
ցո՞ւք ՚ի մեղսն՝ զի շնորհքն բազմաս-
ցին ։ * Քաւ լիցի ։ որք մեռաք մեղացն ։ 2
զիա՞րդ տակաւին ՚ի նմին կեցցեմք ։ * Ե 3
թէ ո՞չ գիտէք՝ զի որ միանգամ մկրտե-
ցաք ՚ի ք՟ս յ՟ս՝ ՚ի մահ անդր ն՟ր մկրտեցաք ։
* Թաղեցաք ը՟նդ նմին մկրտութե՟բն ՚ի մահ ։ 4
զի որպէս յարեաւ ք՟ս ՚ի մեռելոց փառօք
հօր, նոյնպէս և մեք ՚ի նորոգութ՟ն կե-
նաց շրջեսցուք ։ * Զի եթէ տնկակից 5
եղեաք նմանութե՟ մահու ն՟ր ։ ապա և յա-
րութե՟ն ն՟ր լինիցիմք ։ * Զայս գիտասջի՛ք 6
զի

զի հին մարդն մեր խաչակից եղեւ նորա՝
զի խափանեսցի մարմին մեղացն, մի՛ եւս
7 ծառայել մեզ մեղացն: *Զի որ մեռա
նին՝ արդարացեալ է ՚ի մեղաց անտի:
8 *Իսկ եթէ մեռաք ը՟ ք՟սի, հաւատամք
9 թէ եւ կեցցուք ը՟ նմ՟: *Գիտեմք՝ եթէ
ք՟ս յարուցեալ է ՚ի մեռելոց. այսուհե-
տեւ ոչ մեռանի, եւ մահ նմ՟ ոչ եւս տիրէ:
10 *Զի որ մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ մի
անգամ, եւ որ կենդանին է՝ կենդանի
11 է ա՟յ: *Նոյնպէս եւ դուք համարեսջի՛ք
զանձինս մեռեալս մեղացն, եւ կենդա-
նիս ա՟յ ՚ի ք՟ս յ՟ս ՚ի տ՟ր մեր.
12 *Մի՛ այսուհետեւ թագաւորեսցեն մեղք դկ
՚ի մահկանացու մարմինս ձեր՝ հնազան
13 դել ցանկութեանց նր՟: *Եւ մի՛ պատրաս-
տէք զանդամս ձեր զէն անիրաւութ՟
մեղացն. այլ պատրաստեցէք զանձինս
ձեր ա՟յ՝ որպ՟ ՚ի մեռելոց ՚ի կենդանիս. եւ
զանդամս ձեր զէն արդարութ՟ ա՟յ:
14 *Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն. քանզի
15 ոչ էք ը՟ օրինօք՝ այլ ը՟ շնորհօք: *Իսկ
արդ՝ զի՞ արդ. մեղիցո՞ւք՝ զի չե՛մք ը՟ օրի
16 նօք, այլ ը՟ շնորհօք. քա՛ւ լիցի. *Ո՞չ գի
տէք՝ թէ որում պատրաստէք զանձինս
ձեր ծառայս ՚ի հնազանդութ՟, ծառա՛յ
էք, որում հնազանդիքն. եթէ մեղաց՝
՚ի մահ, եւ եթէ ՚ի հնազանդութ՟ արդա
17 րութ՟՝ ՚ի կեանս: *Այլ շնորհք ա՟յ.
զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազանդեցայք
՚ի

'ի սրտէ՝ որում աւանդեցայք յաւանդ
վարդապետութ՟ն։ *Եւ՝ ազատեցեալք 18
'ի մեղաց՝ ծառայեցէ՛ք արդարութ՟ն ։
*Մարդկօրէն ասեմ վ՟ն տկարութ՟ն մար 19
մնոյ ձերոյ. զի ո՟պ պատրաստեցիք զան-
դամս ձեր ծառայս պղծութ՟ե և անօրէ
նութ՟ե յանօրէնութ՟ի. նոյնպէս և այժմ
պատրաստեցէ՛ք զանդամս ձեր ծառայս
արդարութ՟ե 'ի սրբութ՟ի ։ *Զի մինչ 20
ծառայքն էիք մեղաց՝ ազատեցեալ էիք
յարդարութ՟են. *Իսկ արդ՝ զի՞նչ պտուղ 21
ունէիք յայնժամ, որովք այժմդ զամօթի
հարեալ էք. զի վախճան նց՟ա մահ է ։
*Բայց արդ ազատեցեալք 'ի մեղացն՝ և 22
ծառայեալք այ՟՝ ունէիք զպտուղ ձեր 'ի
սրբութ՟ի. և վախճանն կեանք յաւի-
տենից. *Զի թոշակն մեղաց մահ է. 23
այլ շնորհքն այ՟ կեանք յաւիտենից 'ի ք՟ս
յ՟ս 'ի տ՟ր մեր ։

Գլ. Է ։

դդ *Եթէ ո՞չ գիտէք եղբարք, զի ը՟դ գի- 1
տունս օրինաց խօսիմ. զի օրէնք տի
րեն մարդոյ՝ որչափ ժամանակս կենդա-
նի իցէ. *Քանզի կին առնակին 'ի կեն 2
դանի այր իւր կապեալ կայ օրինօք. իսկ
եթէ մեռցի այրն, արձակեալ է յօրինաց
առն. *Ապա ուրեմն մինչ կենդանի է 3
այրն, շուն կոչի՝ եթէ լինիցի առն այ
լում. և եթէ մեռցի այրն, ազատ է յօ-
րէ

րինացն, չհամարեսցի շուն՝ եթէ լինիցի
4 առն այլում։ *Այսուհետեւ եւ դուք եղ-
բարք՝ մեռայք օրինացն մարմնովն քի,
լինել այլում որ ՚ի մեռելոց յարուցեա-
5 լ է, զի պտղաբերեսցուք այ։ *Քանզի
մինչ էաքն մարմնով, կիրք մեղաց՝ որ
օրինօքն էին՝ զօրանային յանդամս մեր,
առ ՚ի պտղաբերել առնելոյ զմեզ մահու։
6 *Բայց այժմ դատարկացաք յօրինաց
սնոտի. քզի մեռաք այնմիկ՝ որով ըմբռ-
նեալն էաք, առ ՚ի ծառայել մեզ նորո-
գութբ հոգւոյն՝ եւ ոչ հնութբ գրոյն։
7 *Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք. օրէնքն մե՞ղք
իցեն. քա՛ւ լիցի. այլ զմեղս ոչ գիտէի,
եթէ ոչ օրինօք. եւ զցանկութի ոչ ճա-
նաչէի, եթէ ոչ օրինացն էր ասացեալ՝
8 մի՛ ցանկանայցես։ *Պատճառս առին
մեղքն պատուիրանաւն, եւ գործեցին
յիս զամ ցանկութի. զի առանց օրինացն
9 մեղքն մեռել էին։ *Եւ ես առանց օրի-
նացն երբեմն էի կենդանի. այլ ի բերել
եհաս պատուիրանն, մեղքն կենդա-
10 նացան. *եւ ես մեռայ. եւ գտաւ ինձ
պատուիրանն՝ որ ՚ի կեանսն էր, նոյն ՚ի
11 մահ։ *Զի մեղացն պատճառս առեալ
պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս, եւ նո-
վին սպանին.
12 *Այսուհետեւ օրէնքն սբ են՝ եւ պատուիրա-
13 րանն սբ եւ արդար եւ բարերար։ *Իսկ
արդ՝ ինձ բարին մա՞հ եղեւ. քա՛ւ լիցի.
այլ

այլ մեղքն. զի երեւեսցին մեղքն բար-
եաւն գործէ, ինձ զմահ. զի եղիցին յ՟յ
առաւելութ՟ե մեղքն մեղաւոր 'ի ձեռն
պատուիրանին. * Գիտեմք՝ զի օրէնքն 14
հոգեւոր են. այլ ես մարմնաւոր եմ, ը՟դ
մեղօք վաճառեալ: * Զի զոր գործեմս 15
ոչ գիտեմ. ոչ եթէ զոր կամիմն՝ զայն առ-
նեմ. այլ զոր ատեամն՝ զայն գործեմ.
* Ապա թէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առ- 16
նեմ, վկայեմ օրինացն՝ եթէ բարւոք են.
* Արդ ոչ եթէ ես գործեմ զայն, 17
այլ բնակեալ յիս մեղքն. * Գիտեմ զի 18
ոչ բնակեալ է յիս, այսինքն 'ի մարմնի
իմում, բարի ինչ. զի կամքն առաջի կան
ինձ. և առնել զբարին ոչ. * Զի ոչ ե- 19
թէ՝ զոր կամիմ զբարին՝ առնեմ. այլ
զոր ոչն կամիմ զչարն, զայն գործեմ.
* Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առ- 20
նեմ, ոչ եւս ես առնեմ զայն՝ այլ բնա-
կեալ յիս մեղքն. * Իսկ արդ՝ գտանեմ 21
զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին. առնել յիս
զբարին. և ինձ չարն առաջի կայ. * Հա- 22
ճեմ ը՟դ օրէնսն Ա՟յ ը՟ս ներքին մարդոյն.
* Բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս 23
իմ, զինեալ հակառակ օրինաց մտաց
իմոց. և գերեալ զիս օրինացն մեղաց՝ որ
են յանդամս իմ. * Այր մի տառապեալ 24
եմ ես՝ ո՞ փրկեցուսցէ զիս 'ի մարմնոյ
աստի մահու: * Այլ շնորհքն Ա՟յ 'ի ձեռն 25
Յ՟սի Ք՟սի Տ՟ն մերոյ.

Ապա ուրեմն ես ինքնին մտօք իմովք ծառայեմ օրինացն ա՟յ․ և մարմնովն օրինացն մեղաց ։

Գլ․ Ը․

1 Եւ է այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատապար-
2 տութի՟ է այնոցիկ՝ որ ՚ի քս՟ յս՟․ *Զի
օրէնք հոգւոյն կենաց ՚ի քս՟ յս՟ ազատե-
3 ցին զիս յօրինաց մեղացն և մահու ։ *Զի
որ անհնարինն էր օրինացն՝ որով տկարա-
նայր մարմնով․ ա՟ծ զորդին իւր առա-
քեաց ՚ի նմանութի՟ մարմնոյ մեղաց՝ և վ՟ս
մեղաց, և դատապարտեաց զմեղս ՚ի
4 մարմնի անդ․ *զի արդարութի՟ օրինացն
կատարեսցի ՚ի մեզ, որք ոչ ըս՟ մարմնոյ
5 գնայցեմք՝ այլ ըս՟ հոգւոյն ։ *Զի որք
ըս՟ մարմնոյն՝ զմարմնոյն խորհին, և
6 որք ըս՟ հոգւոյն՝ զհոգւոյն․ *Զի խոր-
հուրդ մարմնոյ՝ մահ է, և խորհուրդ հոգ-
7 ւոյն, կեանք և խաղաղութի՟ ․ *Քանզի
խորհուրդ մարմնոյ թշնամութի՟ է յա՟ծ՝
զի օրինացն ա՟յ ոչ հնազանդի․ նաև կա-
8 րէ իսկ ոչ ։ *Զի որ մարմնովքն են, ա՟յ
9 հաճոյ լինել ոչ կարեն ․ *Բայց դուք
ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով, եթէ իցէ
հոգին ա՟յ ՚ի ձեզ բնակեալ․ ապա եթէ
10 ոք զհոգի քս՟ի ոչ ունի, նա չէ նր՟․ *Իսկ
եթէ քս՟ ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ
է վ՟ս մեղաց․ և հոգին կենդանի է վ՟ս
11 արդարութե՟ ։ *Իսկ եթէ հոգի այնորիկ՝

որ յարոյցն զյս̅ ի մեռելոց, բնակեալ է
ի ձեզ. ապա և որ յարոյց զյս̅ քս̅ ի մեռելոց՝
կենդանացուսցէ զմահկանացու
մարմինս ձեր բնակեալ հոգւովն իւրով
Կ.Զ. ի ձեզ։

*Այսուհետև եղբարք՝ պարտապան 12
եմք ոչ մարմնոյ՝ ըս̅ մարմնոյ կեալ. *Զի 13
եթէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռանելոց էք.
իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմնոյ սպանանիցէք՝
կեցջիք. *Զի որ հոգւովն այ̅ 14
վարին, նոքա են որդիք այ̅։ *Զի ոչ 15
առէք զհոգին ծառայութե̅ միւսանգամ
յերկիւղ, այլ առէք զհոգին որդեգրութե̅.
որով աղաղակեմք աբբայ՝ հայր։
*Նոյն ինքն հոգին վկայէ հոգւոյս մերում, 16
եթէ եմք որդիք այ̅. *Իսկ եթէ 17
որդիք, ապա և ժառանգք. ժառանգք
այ̅՝ և ժառանգակիցք քի̅. եթէ չարչարանացն
կցորդ լինիմք, և փառացն հաղորդ
լինելոց եմք. *Ինձ այսպէս թուի՝ 18
եթէ ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտնելոց
են ի մեզ. *Զի ակնկալութի̅ 19
արարածոց՝ յայտնութե̅ որդւոյն այ̅ սպասէ։
*Զի ը̅նդ ունայնութե̅ արարածք հնազանդեցան, 20
ոչ իւրեանց կամաւ՝ այլ վս̅ այնորիկ՝
որ հնազանդեցոյցն յուսով. *Զի և 21
ինքեանք իսկ արարածքն ազատեսցին ի
ծառայութե̅ ապականութե̅՝ յազատութի̅
փառաց որդւոյն այ̅։ *Քանզի գիտեմք 22

տեմք, եթէ ամ̅ արարածք հեծեծեն եւ երկ
23նեն մինչեւ ցայժմ ։ * Եւ ոչ այսչափ
միայն. այլ եւ մեք իսկ՝ որ զպտուղ հոգւոյն ունիմք, անձամբ յանձինս մեր հեծեմք՝ որդեգրութե̅ ակն կալեալ փրկ-
24կութե̅ մարմնոյ մերոյ ։ * Զի յուսով ապ
րեցաք. այլ յոյս տեսանելի՝ չէ՛ յոյս. զի
25զոր տեսանէ ոք՝ զի՞ եւ յուսայ ։ * Ապա
թէ զոր ոչն տեսանեմք յուսամք, համ-
26բերութբ̅ ակն ունիմք ։ * Նոյնպէս եւ
Հոգին ՚ի թիկունս հաստանէ տկարութե̅
մերում. զի զոր կամքն յաղօթս՝ որպ̅ ար
ժան իցէ՝ ոչ գիտեմք. այլ ինքնին Հոգին բարեխօս լինի ՚ի հեծութի̅ս անմ-
27ռունչս. * Այլ որ քննէն զսիրտս՝ գի-
տէ զինչ խորհուրդ է Հոգւոյն. զի ըս̅ ա̅յ
28բարեխօսէ վ̅ս սրբոց ։ * Այլ գիտեմք՝
եթէ որոց սիրեն զա̅ծ՝ յա̅մի գործակից
լինի ՚ի բարիս՝ որք հրաւիրանաւն կոչե
29ցան ։ * Զի զորս յառաջն ճանաչէր՝ յա
ռաջագոյն եւ հրաւիրեաց կերպարանա-
կից լինել պատկերի որդւոյն իւրոյ. զի
եղիցի նա անդրանիկ ՚ի մէջ եղբարց բազ-
30մաց ։ * Եւ զորս յառաջագոյնն հրաւի-
րեաց՝ զնոսին եւ կոչեաց ։ եւ զորս կոչ-
եացն, զնոսին եւ արդարացոյց. եւ զորս
արդարացոյցն, զնոսին եւ փառաւորս ա-
31րար ։ * Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք առ այս.
եթէ ա̅ծ ՚ի մեր կոյս է, ո՞վ իցէ մեր հա
32կառակ ։ * Որ յիւր որդին ոչ խնայեաց.
այլ

այլ վ՟ն մեր ամենեցուն մատնեաց զնա.
զիա՞րդ ոչ նովաւ հանդերձ զա՟մ շնորհեսցէ
մեզ։ *Ո՞վ իցէ որ մեղադիր լինիցի ընտ- 33
րելոց ա՟յ. ա՟ծ է որ արդարացուցանէ.
*Իսկ արդ՝ ո՞վ է որ դատապարտ առնի- 34
ցէ. Ք՟ս յ՟ս՝ որ մեռաւն, մանաւանդ թէ
յարուցեալ իսկ է. և է ը՟ աջմէ ա՟յ, որ
և բարեխօս իսկ է վ՟ն մեր. *Արդ՝ ո՞վ 35
մեկնեսցէ զմեզ 'ի սիրոյն ք՟սի, նեղուի՞
թէ անձկութ՟ի՞ թէ հալածանք՝ թէ սով՝
թէ մերկութ՟ի՝ թէ վիշտք՝ թէ սուր.
*ոպ՟ և գրեալ է. վ՟ն քո մեռանիմք զօր- 36
հանապազ, համարեցաք իբրև զոչխար
'ի սպանդ։ *Այլ յայսմ ա՟մի՝ առաւել 37
յաղթեմք նովաւ որ սիրեացն զմեզ։
*Քանզի հաստատեալ եմ, եթէ ոչ 38
մահ և ոչ կեանք և ոչ հրեշտակ և ոչ իշ-
խանութ՟իք, և ոչ որկանս և ոչ հանդեր-
ձեալքն, և ոչ զօրութ՟իք, *և ոչ բարձրութ՟ի 39
և ոչ խորութ՟ի, և ոչ այլ ինչ արարած՝
կարէ մեկնել զմեզ 'ի սիրոյ անտի ա՟յ,
որ 'ի ք՟ս յ՟ս 'ի տ՟ր մեր։

ԳԼ. Թ.

ԵԴ Ստուգութ՟ ասեմ 'ի ք՟ս և ոչ ստեմ, 1
վկայէ ինձ միտք իմ 'ի հոգի ս՟ր.
*զի տրտմութ՟ի է ինձ յոյժ՝ և անպակաս 2
ցաւք սրտի իմոյ։ *Օ ի ուխտիւք խնդ- 3
րէի ես իսկ ինքնին նզո՛վ լինել 'ի ք՟սէ.
վ՟ն եղբարց իմոց և ազգականաց ը՟ մար-
Ը մնոյ,

4 մնոյ, * որ են իէ՟լացիք. որոց որդեգրութի՟ն
և փառքն և կտակարանքն և օրէնսդրութի՟ն
5 և պաշտօնն և աւետիքն, * որոց
հարքն, յորոց և քս՟ ըս՟ մարմնոյն, որ
է ի վր՟ ամենեցուն ած՟ օրհնեալ յաւի-
6 տեանս. ամէն. * Ոչինչ է մարթ՝ եթէ
անկած լինիցի բանն այ՟, զի ոչ ամենե-
քեան՝ որ յիսրայէլէն են, նք՟ իէ՟լեանք
7 իցեն. * և ոչ որ զաւակն աբրահամու
են՝ ամենեքեան որդիք իցեն. այլ իսա-
8 հակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ: * Այսին-
քն՝ ոչ եթէ որ որդիք մարմնոյն են, են
որդիք այ՟. այլ որդիք աւետեացն համա-
9 րին ի զաւակ: * Քանզի աւետեաց իսկ
էբանս այս, եթէ ի ժամանակի յայս-
10 միկ եկից՝ և եղիցի որդի սառայի. * Եւ
ոչ այնչափ միայն՝ այլ և ի հռեբեկայ
ի միոջէ անկողնոյ սահակայ հօր մե-
11 րոյ. * Զի մինչչև ծնեալ էին, և մինչչև
բարի ինչ՝ կամ չար գործեալ էին. զի ըս՟
ընտրութեանն առաջադրութի՟ն այ՟ հաստա-
12 տեսցի. * ոչ ի գործոց՝ այլ յայնմանէ
13 որ կոչեացն՝ ասացաւ նմ՟. * թէ երէցն
կրտսերոյն ծառայեսցէ. ոպ՟ և գրեալ
է, թէ զյակոբ սիրեցի, և զեսաւ ա-
14 տեցի. * Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասեմք. միթէ
15 անիրաւութի՞ իցէ այ՟. քա՛ւ լիցի: * Զի
մովսէսի ասէ. ողորմեցայց՝ որում ողոր-
մեցայցն, և գթացայց՝ յորս գթացայցն.
16 * Ապա ոչ ըս՟ այնմ ինչ է՝ որ կամիցին,

և ոչ ըստ այնմ՝ որ ընթանայցէ․ այլ ըստ այ՝ որ ողորմին։

Ե.Զ *Բանզի ասէ գիր ցփարաւոնն․ Թէ վս 17
այնորիկ գործեցի զքեզ՝ ի քեզ ցուցից զզօրութի իմ, և պատմեսցի անուն իմ ը ամ երկիր։ *Ապա ուրեմն՝ ում 18
կամի ողորմի, և ում կամի՝ խստանայ,
*Իսկ արդ՝ ասիցես, թէ մեղևս զի՞ 19
դնէ՝ զի կամացն նր ո՞վ կայ հակառակ։
*Իսկ արդ՝ դու ո՞վ ես մարդ՝ որ պատասխանի տաս այ ։ մի թէ ասիցէ՞ ստեղծուածն ցստեղծիչն՝ թէ ընդէ՞ր այդպէս արարեր զիս։ *Եւ թէ ո՞չ ունիցի իշխա 21
նութի բրուտն կաւոյն, ՚ի նմին զանգուածոյ առնել անօթ՝ զոմն ՚ի պատիւ և զոմն յանարգանս։ *Ապա եթէ կամեցեալ 22
ած ցուցանել զբարկութի, և յայտնի առնել զզօրութի իւր․ որ համբերեաց բազում երկայնմտութբ անօթոցն բարկութե՝ պատրաստելոցն ՚ի կորուստ ։ *Ո ի 23
յայտնի արասցէ զմեծութի փառաց իւրոյ ՚ի վր անօթոցն ողորմութե, զոր պատրաստեաց ՚ի փառս ։ *Որս և կոչեաց 24
զմեզ, ոչ միայն ՚ի հրէից՝ այլև ՚ի հեթանոսաց․ *որպ և յովսէէ ասէ․ կոչեցից՝ 25
զոր ոչ ժողովուրդն իմ, ժողովուրդ իմն
և զչսիրեցեալն՝ սիրեցեալ, և զչողորմեալն՝ ողորմեալ․ *Եւ եղիցի ՚ի տեղւոջ 26
յորում ասացաւ նց՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք, անդ կոչեսցին նոքա որդիք այ կեն

27 կենդանւոյ։ *Եսայի աղաղակէ վ՟ն Ի՟ղի.
եթէ իցէ թիւ որդւոցն Ի՟ղի իբրեւ զաւազ
ծովու՝ սակաւ ինչ մնացորդք մնասցեն։
28 *Զի բան մի հակիրճ եւ համառօտ ար-
դարութ՟բ. զբանն հակիրճ արասցէ Տ՟ր
29 ՚ի վերայ երկրի։ *Եւ ո՟պ ասէ Եսայի.
թէ ոչ տ՟ր զօրութ՟ց թողեալ էր մեզ
զաւակ, իբրեւ զսոդոմ լինէաք՝ եւ գո-
մորայ նմանէաք։
30 *Արդ զի՞նչ ասիցեմք. զի հեթա- ՁԿ
նոսք՝ որ ոչ երթային զհետ արդարութ՟ե,
հասին արդարութ՟ե, այնմ արդարութ՟ե՝
31 որ ՚ի հաւատոց անտի։ *Ի՟ղէլ եր-
թայր զհետ օրինացն արդարութ՟ե՝ եւ յօ-
րէնս արդարութեանն ոչ ժամանեաց։
32 *Ընդէ՞ր. զի ոչ ՚ի հաւատոց՝ այլ իբրեւ
՚ի գործոց օրինաց. քանզի գթեցին ն՟ք
33 առ վիմին գայթագղութ՟ե. *որպէս
եւ գրեալ է. ահաւասիկ դնեմ ՚ի սիոն
քար գայթագղութ՟ե եւ վէմ՝ գլորման, եւ
ա՟մ որ հաւատասցէ ՚ի նա՝ մի՛ ամաչեսցէ։

ԳԼ. Ժ.

1 Եղբարք՝ իմ կամք սրտի եւ աղօթք առ
2 ա՟ծ, վ՟ն ն՟ց են ՚ի փրկութ՟ի. *քանզի
վկայեմ ն՟ց՝ թէ զնախանձն ա՟յ ունին,
3 այլ ոչ գիտութ՟բ։ *Զի տգէտ են ա՟յ
արդարութ՟են, եւ զիւրեանցն խնդրեն
կացուցանել. զի արդարութ՟են ա՟յ ոչ
4 հնազանդեցան։ *Քանզի կատարած

օրի

օրինացն քն է՝ յարդարութիւն ամ հաւատացելոց.
ԶԴ *Մովսէս գրէ զարդարութիւն, որ յօրինաց 5
անտի է, թէ արասցէ զայն մարդ՝
կեցցէ նովիմբ. *Իսկ զհաւատոցն արդարութէ 6
այսպէս ասէ. մի՛ ասիցես ՚ի սրտի
քում, ո՞վ ելանիցէ յերկինս, այսինքն է՝
զքս իջուցանել. *կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս, 7
այսինքն է՝ զքս հանել ՚ի մեռելոց.
*Այլ զի՞նչ ասէ գիր. մերձ է 8
բանն ՚ի բերան քո՝ և ՚ի սրտի քում է.
այսինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քարոզեմք.
*Զի եթէ խոստովանեսցես բերանով 9
քով զտր, և հաւատասցես ՚ի
սրտի քում, թէ այ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց,
կեցցես. *Զի սրտիւ հաւատայք 10
յարդարութիւն, և բերանով խոստովանիք
՚ի փրկութիւն. *Քանզի ասէ գիր. 11
ամ՝ որ հաւատասցէ ՚ի նա, մի՛ ամաչեսցէ.
*Զի ո՛չ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի. 12
քանզի նոյն տր է ամենեցուն, բաւական
յամենեսին՝ որք կարդան առ նա.
*Զի ամ՝ որ կարդասցէ զանուն տն՝ 13
կեցցէ. *Իսկ զիա՞րդ կարդասցեն՝ յոր 14
ո՛չ հաւատացին. կամ զիա՞րդ հաւատասցեն՝
որում ո՛չ լուան. կամ զիա՞րդ լուիցեն
առանց ուրուք քարոզելոյ. *կամ 15
զիա՞րդ քարոզեսցեն, եթէ ո՛չ առաքեսցին.
որպէս և գրեալ է. Իբրև զի գեղեցիկ
են ոտք աւետարանչացն խաղաղութե

16 և աւետարանչացն բարութե։ *Այլ ոչ
ամենեքեան հնազանդք եղեն աւետարա-
նին. եսայի աղաղակէ. տ̅ր՝ ո՛ հաւա-
17 տաց լրոյ մերում։ *Ապա ուրեմն՝ հա-
ւատք՝ ի լսելոյ են, և լուր՝ ի բանէն ք̅ի։ Վ.Ժ.
18 *Այլ ասեմ. միթէ ոչ լուան. մանա-
ւանդ՝ զի ը̅ն ա̅մ երկիր ել բարբառն ն̅ց
19 և ը̅ն ծագս տիեզերաց խօսք ն̅ց։ *Այլ
ասեմ, միթէ իսրայէլ ոչ լուաւ. նախ
մովսէս ասէ, ես նախանձեցուցից զձեզ
ոչինչ ժողովրդեամբ, և ազգաւ անմը-
20 տաւ զկծեցուցից զձեզ։ *Իսկ եսայի
համարձակի իսկ՝ և ասէ. գտայ այնո-
ցիկ՝ որ զիս ոչ խնդրէին. յայտնի ե-
ղէ այնոցիկ՝ որ զինէն ոչ հարցանէին.
21 *Այլ առ իսրայէլ ասէ. զօ՛ր ա̅մ ձը-
գեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ անհա-
ւան՝ և հակառակօղ։

Գլ. ԺԱ։

1 Իսկ արդ՝ ասեմ, միթէ մերժեաց ա̅ծ Զ.Զ.
զժողովուրդ իւր. քա՛ւ լիցի. քանզի և
ես իսրայէլացի եմ, ՚ի զաւակէ աբրա-
2 համու յազգէ բենիամենի։ *Ո՛չ մեր-
ժեաց ա̅ծ զժողովուրդ իւր, զոր յառաջն
ծանեաւ. թէ ոչ գիտէք յեղիա զինչ
ասէ գիր. որպէս ամբաստան լինի ա̅յ զիս-
3 րայէլէ։ *Տէ՛ր՝ զմարգարէս քո կոտո-
րեցին, և զսեղանս քո կործանեցին. ես
մնացի միայն, և խնդրեն զանձն իմ.
*Այլ

*Այլ զի՞նչ ասէ նմա պատասխանին. 4
Թողի ինձ ասէ՝ եօթն հազար այր, որ
ոչ կրկնեցին ծունր Բահաղու: *Նոյն 5
պէս և յայսմ ժամանակի մնացորդք՝ ըստ
ընտրութե՟ն շնորհացն եղեն. *Իսկ եթէ 6
շնորհօք՝ ոչ ևս ի գործոց. ապա թէ ոչ՝
շնորհքն՝ ոչ ևս շնորհք լինին: *Իսկ 7
արդ՝ զոր խնդրէրն Իսրայէլ, այնմ ոչ եհաս
բայց ընտրութե՟ն եհաս. և այլքն կուրա-
ցան. *Որպ՟ գրե՟լ է. Ետ նց՟ ած՟ հոգի 8
յիմարութե՟. աչս՝ որովք ոչ տեսանիցեն,
և ականջս՝ որովք ոչ լսիցեն մինչև ցայ
սօր ժամանակի: *Եւ Դաւիթ ասէ, Ե- 9
ղիցին սեղանք նց՟ յորոգայթ և ի յորս և
ի գայթագղութի՟ և ի հատուցումն նո
ցին: *Խաւարեսցին աչք նց՟ զի մի՛ տես- 10
ցեն. և զթիկունս նց՟ հանապազ կորա-
ցո: *Իսկ արդ ասեմ, միթէ վ՟ն այնո- 11
րիկ յանցեան՝ զի կործանեսցին. քա՛ւ լի-
ցի: այլ նց՟ յանցանօքն փրկութի՟ հեթա-
նոսաց. զի նախանձ արկցէ նց՟. *Իսկ 12
եթէ յանցանքն նց՟ մեծութի՟ աշխարհի,
և պակասութի՟ն նց՟ մեծութի՟ հեթանո-
սաց. ո՞րչափ ևս առաւել լրումն նց՟:
եկ *Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսացդ՝ ցորչափ 13
ժամանակս լինիմ հեթանոսաց առաքեալ,
զպաշտօնն իմ փառաւոր առնեմ. *Զի 14
թերևս նախանձ արկից նց՟ մարմնոյ իմոյ
և ապրեցուցից զոմանս ի նցանէ: *Զի 15
եթէ մերժումն նց՟ հաշտութի՟ աշխարհի
է.

ե. իսկ ընդունելութիւն զինչ իցէ, եթէ
16 ոչ կենդանութիւն ի մեռելոց: * Իսկ եթէ
սկիզբն սուրբ է՝ եւ զանգուածն. եւ եթէ
17 արմատն՝ ապա եւ ոստքն. * Ապա եթէ յոստոյ
անտի ոմանք փշրեցան, եւ դու որ
ձիթենիդ վայրենի էիր՝ պատուաստեցար
ի նոսա, եւ բաժանորդ եղեր արմատոյն՝
18 եւ պարարտութեան ձիթենւոյն. * Մի՛
պարծիր առ ոստովքն. ապա եթէ պարծիցիս՝
ոչ եթէ դու զարմատն ի վեր ունիս,
19 այլ արմատն զքեզ: * Իսկ ասիցես,
ոստքն փշրեցան՝ զի ես պատուաստեցայց:
20 * Բարւոք է՝ անհաւատութեամբն
փշրեցան. եւ դու հաւատովք հաստատեցար.
մի՛ հպարտանար՝ այլ երկիր:
21 * Զի եթէ Աստուած ի բնական ոստոցն ոչ խնայեաց,
գուցէ եւ ի քեզ ոչ խնայիցէ:
22 * Արդ տես զքաղցրութիւն եւ զսաստկութիւն
Աստուծոյ, ի վերայ կործանելոցն սաստկութիւն,
եւ ի վերայ քո քաղցրութիւն Աստուծոյ, եթէ
կացցես ի նմին քաղցրութեան. ապա թէ
23 ոչ՝ եւ դու կոտորեսցիս: * Եւ նոքա եթէ
ոչ ի նմին անհաւատութեան կայցեն
պատուաստեսցին. զի կարող է Աստուած միւսանգամ
24 պատուաստել զնոսա: * Զի եթէ
դու ի բնէ ի վայրենի ձիթենւոյ
անտի հատար՝ եւ յանբնութիւն բարի ձիթենւոյն
պատուաստեցար, որչափ եւս
առաւել նոքա՝ որ բնութեամբն իսկ են՝ պատուաստեսցին
յիւրեանց ձիթենւոյն.

* Ոչ

ԿԲ *Ո՛չ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտ լինիցիք 25
խորհրդոյս այսմիկ, զի մի՛ յանձինս ձեր
լինիցիք իմաստունք. զի կուրուի՟ փոքր ՚ի
շատ եղև իէ՟լի. մինչև լրումն հեթա-
նոսաց մտցէ, *և ապա ամ՟ իէ՟լ կեցցէ. 26
ոպ՟ և գրեալ է. եկեսցէ ՚ի սիօնէ փրկ-
կիչ՝ և դարձուսցէ զամբարշտութիւն ՚ի
յակոբայ: *Եւ այս նոցա՝ որ յինէն 27
ուխտ, յորժամ բարձից զմեղս նոցա:
*Ըստ աւետարանիս թշնամիք են վ՟ս 28
ձեր, ը՟ստ ընտրութ՟են սիրելիք վ՟ս հարցն.
*Քանզի անզեղջ են շնորհք՝ և կոչումն 29
ա՟յ: *Զի ոպ՟ և դուք երբեմն ապըս- 30
տամբ էիք յա՟յ, և արդ ողորմուի՟ գտէք
առ նց՟ ապստամբութ՟ն, *Նոյնպէս և 31
նոքա այժմ ապստամբ եղեն առ ձերով
ողորմու՟բք. զի և նոքա ողորմուի՟ գտ-
ցեն: *Քանզի արգել ա՟ծ զամենեսին 32
յանհաւանութ՟ե, զի ամենեցուն ողոր-
մեսցի: *Ո՛վ խորք մեծութ՟ե և իմաս 33
տութ՟ե և գիտութ՟ե ա՟յ. որպէս զի առանց
քննելոյ են դատաստանք ն՟ր, և առանց
զննելոյ են ճանապարհք ն՟ր. *Զի ո՛վ 34
գիտաց զմիտս տ՟ն. կ՟մ ո՛վ խորհրդակից
եղև նմա. *կ՟մ ո՛վ ետ նմա փոխ, և առ 35
նուցու զփոխարէն ՚ի նմանէ: *Զի ՚ի 36
նմանէ՝ և նովաւ՝ և ՚ի նոյն ամ՟: նմա
Կ.Հ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Գլ.

Գլ. ԺԲ.

1 Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գթութեամբքն այ՟՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի սբ՟՝ հաճոյ այ՟՝ զխօսուն
2 պաշտօնս ձեր. *Եւ մի՛ կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ. այլ նորոգեցարո՛ւք ՚ի նորոգութ՟ մտաց ձերոց, առ ՚ի քննել ձեզ զկամն, եւ եթէ զինչ են կամքն այ՟, բարին եւ հաճոյն եւ կա-
3 տարեալն: *Զայս ասեմ շնորհօքն այ՟ որ տուեալ են ինձ, ամ՟ի որ է ՚ի ձեզ. մի՛ առաւել ինչ խորհել ք՟ զարժանն խորհելոյ. այլ խորհել ՚ի զգաստանալ իւրաքանչիւր՝ ոպ՟ եւ բաժանեաց ած՟ չափ
4 հաւատոց: *Որպէս ՚ի միում մարմնի. անդամս բազումս ունիմք. եւ անդամքն
5 ամ՟ ո՛չ զնոյն գործ ունին: *Այնպէս եւ բազումքս մի մարմին եմք ՚ի քս՟. այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք:
6 *Բայց ունիմք մեք շնորհս ըս՟ շնորհացն որ տուեալ են մեզ ազգս ազգս. եթէ մարգարէութ՟՝ ըստ չափուն հաւատոց,
7 *եթէ պաշտօն՝ ըս՟ պաշտամանն, եթէ որ ուսուցանէն՝ ըս՟ վարդապետութ՟ն.
8 *եթէ որ մխիթարէն՝ ըս՟ մխիթարութ՟ն. որ առատն է՝ զուարթութ՟բ, որ վերակացուն է՝ փութով, որ ողորմին՝ լրջմտու-
9 թ՟բ. *Սէր առանց կեղծաւորութ՟ն, ա-
10 տեաց զչար, զհետ երթալ բարեաց. *յեղ

բայ

եղբայրսիրութե̅ առ միմեանս գթածք. ՚ի
պատիւ զմիմեամբք ելանել. *՚ի փոյթ՝ 11
մի՛ վհերոտք. հոգւով եռացեա՛լք, տ̅ն ծա
ռայեցէ՛ք, *յուսով խնդացէ՛ք, նեղութե̅ 12
համբերեցէ՛ք, աղօթից ստէ՛պ կացէք.
*՚ի պէտս սրբոց հաղորդեցարո՛ւք. ըզ- 13
հիւրասիրութե̅ զհետ երթա՛յք. *Օրհ 14
նեցէ՛ք զհալածիչս ձեր, օրհնեցէ՛ք և մի՛
անիծանէք. *Խնդալ ը̅ խնդացօղս, 15
լալ ընդ լացօղս. *զնոյն միմեանց խոր- 16
հեցի՛ք. մի՛ ամբարտաւանէք՝ այլ ը̅ խո
նարհս զիջանիցի՛ք. մի՛ լինիք իմաստունք
յանձինս ձեր. *Մի՛ ումեք չարի չար հա- 17
տուցանէք. խորհեցարո՛ւք զբարիս ա-
ռաջի ա̅մ մարդկան. *Եթէ հնարինչ 18
իցէ ձեզ՝ ը̅ ա̅մ մարդկան զխաղաղութի̅
կալջի՛ք. *Մի՛ զանձանց վրէժ խնդրեք 19
սիրելիք, այլ տո՛ւք տեղի բարկութե̅.
քանզի գրեալ է. իմ է վրէժխնդրութի̅,
և ես հատուցից ասէ տ̅ր. *Այլ եթէ 20
քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝ հա՛ց տուր նմ̅,
և եթէ ծարաւի՝ ջո՛ւր տուր նմա. զայս
արարեալ՝ կայծակունս հրոյ կուտեսցես
՚ի գլուխ ն̅ր. *Մի՛ յաղթիր ՚ի չարէն, 21
այլ յաղթեա՛ բարեաւն չարին.

ԳԼ: ԺԳ.

Ամենայն անձն՝ որ ը̅ իշխանութե̅ իցէ, 1
՚ի հնազանդութե̅ կացցէ, քանզի ո՛չ
ուստեք է իշխանութի̅, եթէ ոչ յա̅յ. և

որ

2 որ ենն, յԱստուծոյ կարգեալ են: *Այսու-
հետեւ որ հակառակ կայ իշխանութեան,
Աստուծոյ հրամանին հակառակ կայ. եւ որք
հակառակն կան, անձանց դատաստանս
3 ընդունին. *զի իշխանքն ոչ են յերկիւղ
բարեաց գործոց՝ այլ չարաց: Կամի՞ս
չերկնչել յիշխանութենէ անտի, զբարիս
գործեա՛, եւ ընկալցիս զգովութիւն ՚ի նմա-
4 նէ. *զի Աստուծոյ պաշտօնեայ է քեզ ՚ի բա-
րիս: Ապա եթէ զչար գործիցես, երկի՛ր.
զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ է սուսեր
ընդ մէջ, Աստուծոյ սպասաւոր է՝ վրէժխնդիր ՚ի
բարկութիւն. այնմ՝ որ զչարն գործիցէ,
5 *Վասն որոյ հարկ է հնազանդ լինել
ոչ միայն վասն բարկութեանն, այլ եւ վասն միտացն
6 խղճի: *Վասն այնորիկ եւ հարկս հարկա-
նէք, զի Աստուծոյ սպասաւորք են ՚ի նոյն կա-
7 ցեալք: *Արդ՝ հատուցէք իւրաքան-
չիւր զպարտս. որում զհարկ՝ զհարկն.
որում զմաքս՝ զմաքսն, որում զերկիւղ՝
զերկիւղն, որում զպատիւ՝ զպատիւն:
8 *Եւ մի՛ ումեք պարտական գտանիցիք,
բայց զմիմեանս սիրել. զի որ սիրէ զըն-
9 կերն, զօրէնսն կատարէ. *զմի՛ շնայցես,
եւ մի՛ սպանանիցես, եւ մի՛ գողանայցես,
եւ մի՛ սուտ վկայիցես, եւ մի՛ ցանկանայ-
ցես. եւ եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝ յայսմ
բան բովանդակի, եթէ սիրեսցես զըն-
10 կեր քո իբրեւ զանձն քո: *Սէր ընկերի
իւրում չար ոչ առնէ. լրումն օրինացն
սէր

սէր է: *Եւ զայս գիտասջի՛ք՝ զի ժամանակիս. 11
զի ա՛րդ ժամ իսկ է մեզ ՚ի
քնոյ զարթնուլ. զի այժմ մերձ է մեզ
փրկութ՟ի քան յորժամ հաւատացաքն.
*Գիշերն մերժեցաւ՝ և տիւն մերձեցաւ՝ 12
՚ի բաց արասցուք այսուհետև զգործսն
խաւարի, և զգեցցուք զզէնն լուսոյ:
*Որպէս ՚ի տուընջեան զգաստացե՟լք շրջեսցուք. 13
մի՛ անառակութ՟ք՝ և արբեցութ՟ք,
և մի՛ խառն անկողնովք՝ և պղծութ՟ք,
և մի՛ նախանձու՝ և հակառակութ՟բ.
*Այլ զգեցարո՛ւք զտ՟ր յ՟ս ք՟ս, և 14
մարմնոյ խնամ մի՛ տանիք ՚ի ցանկութիս:

ԳԼ. ԺԴ.

Այլ զտկարացեալն ՚ի հաւատս ընկալարո՛ւք՝ 1
մի՛ խղճիւ երկմտութ՟եց:
*Ոմն հաւատայ ուտել զա՟մ. և որ հիւանդն է, 2
բանջար կերիցէ. *Որ ուտէն, 3
զայն՝ որ ո՛չն ուտէ՝ մի՛ անգոսնեսցէ.
և որ ո՛չն ուտէ, զայն՝ որ ուտէն, մի՛
դատեսցի. քանզի ա՟ծ զնա ընկալաւ:
*Դու ո՞վ ես՝ որ դատիս զայլոյ ծառայ 4
իւրում տ՟ն կայ՝ կամ անկանի. բայց կացցէ՝
զի կարօղ է տ՟ր հաստատել զնա: *Ոմն 5
պահէ օր ը՟ս օրէ՝ և ոմն պահէ զօրհանապազ.
իւրաքանչիւրոք զիւր միտս հաճեսցէ:
*Որ խորհի զօրն, տ՟ն խորհի. և որ 6
ո՛չն խորհի զօրն, տ՟ն չխորհի. և որ ուտէ,
տ՟ն ուտէ, և գոհանայ զա՟յ. և որ
ո՛չն

ո՛չն ուտէ, տ՟ն չուտէ, և գոհանայ զա՟յ:
7 *Զի ոչ ոք 'ի մենջ անձամբ կեայ, և ոչ
8 անձամբ մեռանի: *Եթէ կեամք՝ տ՟ն
կեամք, և եթէ մեռանիմք՝ տ՟ն մեռա-
նիմք. և արդ՝ եթէ կեամք և եթէ մե-
9 ռանիմք՝ տ՟ն եմք: *Քանզի 'ի նոյն իսկ
և ք՟ս մեռաւ և եկեաց, զի մեռելոց և
կենդանեաց առ հասարակ տիրեսցէ:
10 *Դու զի՞ դատիս զեղբայր քո. կ՟մ ը՟նդէ՞ր
անգոսնես զեղբայր քո: ք՟զի ամենեքին
11 կալոց եմք առաջի ատենին ք՟սի: *Զի
գրեալ է. կենդանի եմ ես ասէ տ՟ր. զի
ինձ կրկնեսցի ա՟մ ծունր, և ա՟մ լեզու
12 խոստովանեսցի ա՟յ: *Ապա ուրեմն՝ իւ-
րաքանչիւր ոք 'ի մենջ վ՟ն անձին համար
13 տացէ ա՟յ: *Այսուհետև՝ մի՛ զմիմեանս
դատեսցուք. այլ առաւել զայս դիք 'ի
միտ՝ չդնել գայթագղութի՟ն եղբօրն:
14 *Զի գիտեմ, և հաստատեալ եմ 'ի
ք՟ս յ՟ս, զի ոչինչ է պիղծ նովաւ. բայց
այնմ, որ համարիցի զինչ պիղծ՝ նմա է
15 պիղծ: *Զի եթէ վասն կերակրոյ եղ-
բայրն քո տրտմի, ոչ ևս ըստ սիրոյ գնայցես.
մի՛ կերակրովդ քով զնա կորուսաներ, վ՟ն
16 որոյ ք՟ս մեռաւ. *Մի՛ հայհոյեսցի բա
17 րին ձեր: *Զի ոչ է արքայութի՟ն ա՟յ կերա
կուր և ըմպելի, այլ արդարութի՟ւն և խնդութի՟ւն
18 և խաղաղութի՟ւն 'ի Հոգին ս՟բ: *Զի որ
այսմ ծառայէ ք՟սի, հաճոյ է ա՟յ՝ և ըն
19 տիր մարդկան: *Ապա այսուհետև ըղ-
հե՛տ

Հե՛տ երթիցուք զխաղաղութե՟, և զշի
նութե՟՝ որ առ. միմեանս: *Մի՛ վ՟ն կե 20
րակրոյ քակեր զգործ այ՟: ամ՟ ինչ ս՟բ է.
այլ չար այնմ մարդոյ է՝ որ խղճիւն ու
տիցէ: *Բա՛ւ է ոչ ուտել միս, և ոչ ըմ 21
պել գինի. և ոչ՝ որով եղբայրն քո գայ
թագղի կա՟մ գթէ կա՟մ տկարանայ: *Դու 22
ապաքէն հաւատս ունիս. կա՛լ առանձինն
առաջի այ՟. երանի՛ որ ոչ դատիցի զանձն
որով զընտրելն փորձիցէ: *Բայց որ խըղ 23
ճէն, թէպէտ և ուտիցէ՝ դատապարտեալ
է՝ զի ոչ ը՟ս հաւատոց, զի ամ՟ ինչ՝ որ ոչ
՚ի հաւատոց է՝ մեղք են: Այլ այնմ
որ կարօղն է հաստատել զձեզ ը՟ս աւե
տարանիս իմում և ը՟ս քարոզութե՟ն յի՟ի
ք՟սի, ը՟ս յայտնութե՟ խորհրդոյն՝ ժամանա
կօքն յաւիտենից լռեցելոյ, և յայտնելոյ
այժմիկ ՚ի ձեռն. գրոց մարգարէականաց
ը՟ս հրամանի մշտնջենաւորին այ՟, ՚ի հնա
զանդութի՟ հաւատոց, յա՟մ հեթանոսս
ծանուցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն այ՟, ՚ի
ձեռն յի՟ի ք՟սի, որում փառք յաւիտե՟նս.
ամէն:

Գլ. ԺԵ:

ԷԴ Պա՛րտ է մեզ որ կարօղս եմք՝ զտկարու 1
թի՟ տկարացն բառնալ. և մի՛ ան
ձանց և եթ հաճոյ լինել: *Այլ իւրա 2
քանչիւրոք ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ լիցի
՚ի բարիս՝ վ՟ն շինութե՟: *Քանզի և ք՟ս ոչ 3
եթէ

եթէ անձին հաճոյ եղև, այլ ոպ̅ և գրեալ
է. Նախատինք նախատողաց քոց անկան
4 ՚ի վր̅ իմ: *Զայց որ ինչ գրեցաւն.
՚ի մեր վարդապետութի գրեցաւ. զի
համբերութե̅ և մխիթարութե̅ գրոց
5 զյոյսն ընկալցուք: *Այլ ա̅ծ համբերութե̅
և ա̅մ մխիթարութե̅ տացէ ձեզ
զնոյն խորհել ընդ միմեանս ը̅ս յս̅ի քի̅ի.
6 *զի միաբանութե̅ ՚ի մի բերան փառաւոր
առնիցէք զա̅ծ, և զհայր տն̅ մերոյ յս̅ի
7 քի̅ի: *Վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս,
ոպ̅ և քս̅ ընկալաւ զձեզ ՚ի փառս
8 ա̅յ: *Ասեմ՝, թէ քս̅ի սպասաւոր
թլփատութե̅ն լինել՝ վս̅ ճշմարտութե̅ն
ա̅յ էր, առ ՚ի հաստատութն առնելոյ զաւետիս
9 հարցն: *Այլ հեթանոսք վս̅ ողորմութե̅
փառաւոր առնեն զա̅ծ, ոպ̅ և
գրեալ է. վս̅ այսորիկ գոհացայց զքեն
՚ի հեթանոսս, և անուան քում սաղմոս
10 ասացից: *Եւ դարձեալ ասէ. ուրախ
լերուք հեթանոսք ըն̅ ժողովրդեան նր̅:
11 *Եւ դարձեալ՝ թէ օրհնեցէք ա̅մ հեթանոսք
զտ̅ր, և գովեցէք զնա ա̅մ ժողովուրդք:
12 *Եւ դարձեալ եսայի ասէ,
եղիցի արմատն յեսսեայ. և որ կանգնելոցն
է իշխան հեթանոսաց, ՚ի նա հեթանոսք
13 յուսասցեն, *Այլ ա̅ծ յուսոյ՝ լցուսցէ
զձեզ ա̅մ խնդութե̅ և խաղաղութե̅.
առաւելուլ ձեզ յուսով զօրութե̅
հոգւոյն սրբոյ:

*Համ

ԻԴ *Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղ- 14
բարք իմ՝ վ՟ն ձեր, զի դուք լի էք բա-
րութ՟բ. լի էք ամ՟ գիտութ՟բ, կարող էք
զմիմեանս խրատել: *Այլ համարձա- 15
կագոյնս գրեցի առ ձեզ եղբարք իմ՝
փոքր ՚ի շատէ. իբրև յիշեցուցանելով
ձեզ վասն շնորհացն որ տուեալ են ինձ
յա՟յ. *լինել ինձ պաշտաւոր յ՟սի ք՟սի ՚ի 16
հեթանոսս, ըղձակերտս տանել զաւե-
տարանն ա՟յ, զի եղիցի պատարագն հե-
թանոսաց ընդունելի՝ սրբեալ հոգւովն
սրբով: *Ունիմ այսու հետև պարծանս 17
՚ի ք՟ս յ՟ս առ ա՟ծ. *Ք՟զի ոչ իշխեմ խօ- 18
սել ինչ՝ զոր ոչ գործեաց ք՟ս ինև ՚ի հնա-
զանդութ՟ն հեթանոսաց՝ բանիւք և ար-
դեամբք, *զօրութ՟բ նշանաց և արուես- 19
տից, զօրութ՟բ հոգւոյն ս՟բյ. որ՟պ ինձ յե-
րուսաղէմէ և շուրջ՝ մինչև ՚ի կողմանս
Իլիւրիկացւոց լնուլ զաւետարանն ք՟սի:
*Այնպէս առատացեալ յաւետարա- 20
նել, ոչ ուր անուանեցաւ ք՟ս, զի մի՛ ի-
րև յայլոյ հիմանն վ՟ր շինիցեմ. այլ որ՟պ
և գրեալ է, *Թէ որոց ոչ պատմեցաւ 21
վ՟նր՝ տեսցեն. և որոց ոչ իցէ լուեալ՝
՚ի միտ առցեն: *Վասն որոյ շատ խա- 22
փանեցայ գալ առ ձեզ: *Բայց արդ՝ 23
ոչ ևս գոյ ինձ տեղի ՚ի կողմանս յայսո-
սիկ. և անձուկ յոյժ ունիմ ՚ի բազում
ամաց գալ առ ձեզ: *Յորժամ անցա- 24
նիցեմ ՚ի սպանիա, ակն ունիմ յանցա-

նկըն առ նմ՝ տեսանել զձեզ. և ՚ի ձէնջ
յուղարկել անդր, եթէ նախ իսկ փոքր
25 ՚ի շատէ ձերօք լցայց: *Բայց այժմ եր-
26 թամ յԵ՟մ պաշտել զսուրբսն: *Քանզի
հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն և ա-
քայեցւոցն հաղորդութիւն ինչ առնել ը̄
27 աղքատս սրբոցն՝ որ են յԵ՟մ. *Հա-
ճոյ թուեցաւ, քանզի և պարտապանս իսկ
են նոցա. զի եթէ հոգևորացն նոցա հաղորդ-
եղեն հեթանոսք, պարտին և մարմնա-
28 ւորացն կցորդ լինել նոցա. *Արդ՝ զայս
կատարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ նոցա, ան-
29 ցից առ ձեօք ՚ի սպանիա. *Օ.այս գի-
տեմ, զի ՚ի գալն առ ձեզ, լրութբ̄ օրհ-
նութե̄ աւետարանին ք̄ի եկից:
30 *Աղաչեմ զձեզ եղբարք ՚ի ձեռն տ̄ն Ե
մերոյ յ̄ի ք̄ի և սիրով հոգւոյն, պա-
տերազմակից լինել ինձ յաղօթս վ̄ իմ
31 առ ա̄ծ. *զի ապրեցայց յապստամբեա-
ցն. որ ՚ի հրէաստանի են. և պաշտօնն
իմ որ յԵ՟մ, ընդունելի լիցի սրբոցն.
32 *զի խնդութբ̄ եկեալ առ ձեզ ՚ի կամս
33 ա̄յ, հանգեայց ը̄ ձեզ: *Եւ ա̄ծ խա-
ղաղութե̄ եղիցի ընդ ձեզ ամենեսին.
ամէն:

Գլ. ԺԶ.

1 Յանձն առնեմ ձեզ զփիբէ զքոյր մեր,
որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն կենք-
2 րացւոց. *զի զնա ընդունիջիք ՚ի տ̄ր արժա-

նի սրբոց, և վերակացու լինիջիք նմա՝
յոր պէտս իրաց և կոչեսցէ զձեզ. քզի
և նա վերակացու եղև բազմաց, և ինձ
իսկ գլխովին։ *Ողջոյն տայջիք Պրիս- 3
կեայ և Ակուիղեայ՝ գործակցաց իմոց ՚ի
քս̃ յս̃. *որք վն̃ անձին իմոյ զիւրեանց 4
պարանոցս մատուցին. զորոց ոչ ես մի-
այն գոհանամ, այլ և ամ̃ եկեղեցիք հե-
թանոսաց։ *Եւ առ տունն եկեղեցւոյն 5
նց̃. Ողջոյն տայջիք Եպենետեայ սիրելւոյ
իմոյ՝ որ է պտուղ Ասիացւոց ՚ի քս̃. *Ող- 6
ջոյն տայջիք Մարեմայ՝ որ բզմ̃ վաստակս
վաստակեաց ՚ի ձեզ։ *Ողջոյն տայջիք 7
Անդրոնիկեայ և Յունեայ ազգականաց
իմոց՝ և գերեկցաց, որք երևելիքն իսկ
են յառաքեալս. որք և յառաջ իսկ քան
զիս եղեն ՚ի քս̃։ *Ողջոյն տայջիք Ամպ- 8
ղեայ սիրելւոյ իմոյ ՚ի տր̃։ *Ողջոյն տայ- 9
ջիք Ուրբանեայ գործակցի իմոյ ՚ի տր̃, և
Ստաքեայ սիրելւոյ իմոյ։ *Ողջոյն տայ- 10
ջիք Ապեղեայ՝ որ ընտիրն է ՚ի տր̃։ *Ող- 11
ջոյն տայջիք նոցա, որ յԱրիստաբուղեայ
տանէ անտի են. Ողջոյն տայջիք Հերով-
դիոնեայ ազգականի իմոյ, Ողջոյն տայ-
ջիք այնոցիկ՝ որք ՚ի Նարկիսեայ տանէն
իցեն ՚ի տր̃. *Ողջոյն տայջիք Տրիփոնեայ 12
և Տրիփոսեայ վաստակաւորաց ՚ի տր̃։
Ողջոյն տայջիք Պերսիդեայ սիրելւոյ, որ
բազում վաստակս վաստակեաց ՚ի տր̃։
*Ողջոյն տայջիք Ռուփեայ ընտրելոյ ՚ի 13
տր̃՝

14տր̅, և մօր նորա և իմոյ ։ *Ողջոյն տա-
ջիք ասինկրիտեայ՝ փղեգոնտեայ՝ երմեայ՝
պատրոբեայ՝ երմայ, և որ ը̅ն նոսա
15եղբարք իցեն ։ *Ողջոյն տաջիք փիղողոգեայ՝
յուղեայ՝ ներեայ՝ և քեռ նորա, և
ողիմպեայ, և որ ը̅ն նոսա սուրբք ամենեքին
16իցեն ։ *Ողջոյն տաջիք միմեանց
՚ի համբոյր սրբութե̅ ։ Ողջոյն տան ձեզ
ամենայն եկեղեցիք քս̅ի ։

17*Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ զգուշ լինել զայնպիսիսն, ԷԶ
որ հերձուածս և գայթակղութիւս
առնիցեն արտաքոյ վարդապետութեանն՝
զոր դուքն ուսայք. և խորշեցարուք
18՚ի նոցանէ ։ *Զի այնպիսիքն տն̅
մերում քս̅ի ոչ ծառայեն, այլ իւրեանց
որովայնի. և քաղցրաբանութբ̅ և օրհնութե̅
19պատրեն զսիրտս անմեղաց ։ *Զի
ձեր հնազանդութիւն առ ամենեսեան հասեալ
է. և արդ՝ ՚ի ձեզ ուրախ եմ. բայց
կամիմ զձեզ իմաստունս լինել ՚ի բարիս՝
20և անմեղս ՚ի չարիս ։ *Եւ ած̅ խաղաղութե̅
խորտակեսցէ զսատանայ ը̅ն ոտիւք
ձերովք մերձ ը̅ն մերձ ։ շնորհք տն̅ մերոյ
21յս̅ի քս̅ի ը̅ն ձեզ ։ *Ողջոյն տայ ձեզ տիմոթէոս
եղբայր և գործակից իմ, և ղուկիոս,
և յասոն, և սոսիպատրոս՝ ազգականք
22իմ ։ *Ողջոյն տամ ձեզ՝ և ես
տերտիոս, որ զթուղթս գրեցի ՚ի տէր ։
23*Ողջոյն տայ ձեզ գայիոս ասպնջական
իմ, և ամենայն եկեղեցւոյն ։ Ողջոյն տայ
ձեզ

ձեզ Երաստոս շահապ քաղաքիս, եւ կուարտոս
եղբայր. *Շնորհք տ՟ն մերոյ յ՟սի 24
ք՟սի ընդ ձեզ ընդ ամենեսին. ամէն:
*Այլ այնմ, որ կարողն է հաստատել 25
զձեզ ըստ աւետարանիս իմում, եւ ըստ
քարոզութեանն յ՟սի ք՟սի, ը՟ յայտնութե՟
խորհրդոյս այսորիկ՝ ժամանակօք յաւիտենից
լռեցելոյս. *Եւ յայտնելոյ այժմ 26
մեկ ի ձեռն գրոց մարգարէականաց ը՟
հրամանի մշտնջենաւորին ա՟յ, ի հնազանդութ՟ի
հաւատոց. յամենայն հեթանոսս
ծանուցելոյ, *միայնոյ իմաստ 27
նոյն ա՟յ ի ձեռն յ՟սի ք՟սի. նմա պատիւ
եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Առ Հռովմայեցիս գրեցաւ ի Կորնթոսէ ի ձեռն
Փիբեայ սպասաւորի.

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՌԱՋԻՆ.

ԳԼ. Ա.

Ադ

1 ՊՕՂՈՍ ԿՈՉԵՑԵԱԼ
առաքեալ յ՟սի ք՟սի կամօքն
ա՟յ, և սոսթենէս եղբայր.
2 *եկեղեցւոյդ ա՟յ որ է 'ի
կորնթոս՝ նուիրելոց 'ի ք՟ս յ՟ս, կոչեցե-
լոց սրբոց, ամենեքումբք հանդերձ,
որք կարդան զանուն տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի
3 յա՟մ տեղիս ն՟ց՝ և մեր. *Շնորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութիւն յա՟յ հօրէ մերմէ՝ և
4 'ի տ՟նէ յ՟սէ ք՟սէ. *Գոհանամ զա՟յ իմոյ
յա՟մ ժամ վ՟ն ձեր՝ 'ի վ՟ր շնորհացն ա՟յ,
5 որ տուեալ են ձեզ 'ի ք՟ս յ՟ս. *զի յա՟մի
մեծացարուք դուք նովաւ՝ ա՟մ բանիւ և
6 ա՟մ գիտութ՟բ. *ո՟պ վկայութ՟ին իսկ ա՟յ
7 հաստատեցաւ 'ի ձեզ. *զի դուք մի՛ նը-
ւազիցէք՝ և մի՛ իւիք շնորհօք, ակնկա-
8 լեալ յայտնութ՟ե տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի. *որ
և հաստատեսցէ զձեզ մինչև 'ի կատա-
րած՝ անարատս՝ յօր՟ն տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի.
9 *Հաւատարիմ է ա՟ծ, որով կոչեցարուք
'ի հա

ի հաղորդութ՟ն որդւոյ նորա յի՟ի քի՟ի
տն՟ մերոյ:

Ա.Զ *Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն տն՟ 10
մերոյ յի՟ի քի՟ի. զի զնոյն բան ունիցիք
ամենեքեան, և մի՛ իցեն ի ձեզ հերձ-
ուածք. ք՟զի եղէք հաստատեալք ի նոյն
միտս և ի նոյն հանճար: *Ազդ եղեւ 11
ինձ վ՟ ձեր եղբարք՝ ի քղուացւոց ան-
տի, թէ հակառակութիւնք են ի ձեզ:
*Եւ այդ ասեմ իսկ, եթէ իւրաքան- 12
չիւրոք ի ձէնջ ասէ, ես պօղոսեան եմ,
և միւսն՝ եթէ ես ապողոսեան, և միւ-
սն՝ եթէ ես կեփայեան. և միւսն՝ եթէ
ես քս՟եան: *Իսկ արդ բաժանեա՞լ իցէ 13
քս՟. միթէ պօղո՞ս ի խաչ ելեալ իցէ
վ՟ ձեր, կ՟մ յանուն պօղոսի՞ մկրտեցա-
րուք: *Գոհանամ զա՟յ իմոյ՝ զի ոչ զոք 14
ի ձէնջ մկրտեցի, բայց միայն զկրիսպոս
և զգայիոս. զի մի՛ ոք ասիցէ, *թէ յիմ 15
անուն մկրտեցարուք: *Տալ եւս կնիք 16
և տանն ստեփանեայ. և զայլ ոք ոչ
գիտեմ ամենեւին՝ թէ մկրտեցի: *զի 17
ոչ առաքեաց զիս քս՟ մկրտել՝ այլ աւե-
տարանել. ոչ ճարտարութ՟բ բանից, զի
մի՛ ընդունայն լիցի խաչն քի՟ի: *Զի 18
ճառ խաչին՝ կորուսելոցն յիմարութիւն է.
այլ փրկելոցս մեզ՝ զօրութ՟ն այ՟: *զի 19
գրեալ է. կորուսից զիմաստութ՟ն իմաստ-
նոց. և զխորհուրդս խորհրդականաց
արհամարհեցից: *Ու՛ր իմաստուն, ու՛ր 20

դպիր, ո՞ւր քննիչ աշխարհիս այսորիկ.
ո՞չ ապաքէն յիմարեցոյց ա՟ծ զիմաստութի՟ն
21 աշխարհիս այսորիկ. * Քանզի իմաստու-
թ՟բն ա՟յ ոչ ծանեաւ աշխարհ իմաստու-
թ՟բն զա՟ծ. հաճեցաւ ա՟ծ յիմարութ՟բ քա-
րոզութ՟ն ապրեցուցանել զհաւատացեալս: ԲԿ
22 * Իսկ որովհետև հրէայք նշան հայցեն,
23 և հեթանոսք զիմաստութի՟ խնդրեն. * Մեք
քարոզեսցուք զխաչելեալն ք՟ս, հրէից
գայթագղութի՟, և հեթանոսաց յիմա-
24 րութիւն. * բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն
հրէից և հեթանոսաց, զք՟ս՝ ա՟յ զօրութի՟
25 և ա՟յ իմաստութի՟. * Զի յիմարն ա՟յ ի-
մաստնագոյն է քան զմարդիկ, և տկարն
26 ա՟յ զօրագոյն է քան զմարդիկ. * [illegible]ւէ
պէտ և զձեր իսկ կոչումնդ. տեսէք եղ-
բարք, զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմ-
նոյ, և ոչ բազում հզօրք, և ոչ բազում
27 ազնուականք. * այլ զյիմարս աշխար-
հիս ընտրեաց ա՟ծ, զի յամօթ արասցէ
զիմաստունս. և զտկարս աշխարհիս ընտ-
րեաց ա՟ծ, զի յամօթ արասցէ զհզօրս.
28 * և զանտոհմս աշխարհի և զարհամար-
հեալս ընտրեաց ա՟ծ՝ և զոչինչսն, զի զէ-
29 սըն ի՟մն խափանեսցէ. * ո՟պ զի մի՛ պար-
30 ծեսցի ա՟մ մարմին առաջի ա՟յ. * Զ ի՛ի
նմանէ դուք էք ի ք՟ս յ՟ս, որ եղև մեզ
իմաստութի՟ յա՟յ, արդարութի՟ և սրբու-
31 թի՟ և փրկութի՟. * զի ո՟պ և գրեալ է.
որ պարծին՝ ի տ՟ր պարծեսցի:

ԳԼ. Բ.

Գլ. Բ.

Եւ ես թէպէտեւ եկի առ ձեզ եղբարք՝ 1
ոչ եկ՟ առաւելութ՟ բանից իմաս-
տութ՟ պատմել ձեզ զվկայութիւն այ՟ ։ * Զի 2
ոչ եթէ ՚ի միտ եդի գիտել ինչ ՚ի ձեզ՝
բայց միայն զյս՟ քս՟, եւ զնոյն ՚ի խաչ ե-
լեալ ։ * Եւ ես տկարութ՟ եւ երկիւղիւ եւ 3
դողութ՟ բազմաւ եղէ առ ձեզ ։ * եւ բանն 4
իմ եւ քարոզութի՟, ոչ պատիր բանիւք ի-
մաստութ՟՝ այլ արդեամբք հոգւոյն եւ
զօրութ՟ ։ * զի հաւատք ձեր մի՛ իցեն ի- 5
Վ. Ձ. մաստութ՟ մարդկան, այլ զօրութ՟ այ՟ ։
* Զիմաստութի՟ խօսիմք ընդ կատարեալս. 6
զիմաստութ՟՝ ոչ զաշխարհիս այսորիկ, եւ
ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ զխա-
փանելեացս ։ * այլ խօսիմք զայ՟ իմաս- 7
տութին ծածուկ խորհրդով, զոր յառաջ
քան զյաւիտեանս սահմանեաց այ՟ ՚ի
փառս մեր ։ * զոր ոչ ո՛ք յիշխանաց աշխար- 8
հիս այսորիկ ծանեաւ. զի եթէ էր ծա-
նուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց ՚ի խաչ
հանէին ։ * Այլ որպէս եւ գրեալ է. զոր 9
ակն ոչ ետես, եւ ունկն ոչ լուաւ, եւ ՚ի
սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, պատրաստեաց
այ՟ սիրելեաց իւրոց ։

ԲԴ * Այլ մեզ յայտնեաց այ՟ հոգւովն իւ- 10
րով ։ զի հոգին զամ՟ քննէ՝ եւ զխորս այ՟ ։
* Զի ո՛ ոք ՚ի մարդկանէ գիտէ ինչ զ- 11
մարդոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն որ ՚ի
նմա ։

նմա. նոյնպէս եւ ո՛չ զա͞ծոյն ոք գիտէ՝ եթէ
12 ոչ Հոգին ա͞յ: * Այլ մեք ո՛չ եթէ
զհոգի աշխարհիս առաք՝ այլ զՀոգին որ
յա͞յ. զի ծանիցուք զայն՝ որ յա͞յն շնորհեցաւ
13 մեզ: * Եւ զոր խօսիմքս՝ ո՛չ եթէ
մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարութ͞ե բանից,
այլ վարդապետութ͞ե հոգւոյն ը͞ հոգեւորս
14 զհոգեւորսն համեմատեմք: * Ք͞զի
շնչաւոր մարդ ո՛չ ը͞ունի զհոգւոյն ա͞յ,
զի յիմարութի է նմա. եւ ո՛չ կարէ գիտել՝
15 եթէ հոգեւպէս քննիցի: * Իսկ հոգեւորն
քննէ զա͞մ, եւ ինքն յումեքէ ո՛չ
16 քննի: * Իսկ արդ՝ ո՞վ գիտաց զմիտս տ͞ն,
որ եւ խրատտու լինիցի նմա: այլ մեք
զմիտս ք͞սի ունիմք.

ԳԼ. Գ.

1 Եւ ես եղբա՛րք՝ ո՛չ կարացի խօսել ընդ
ձեզ իբրեւ ը͞ հոգեւորս՝ այլ իբրեւ ը͞
2 մարմնաւորս: * Իբրեւ տղայոց ՚ի ք͞ս,
կաթն ջամբեցի ձեզ՝ եւ ո՛չ կերակուր,
զի ո՛չ եւս կարէիք. նա եւ արդ իսկ ո՛չ կարէք.
3 Ք͞զի դեռ մարմնաւոր էք: * Ուր եւ
արդ են իսկ ՚ի ձեզ հեռ եւ նախանձ. ո՞չ
ապաքէն մարմնաւոր էք՝ եւ ը͞ս մարդկան
4 գնայք: * Յորժամ ասէ ոք ՚ի ձէնջ՝ ես
պօղոսեանն եմ, եւ միւսն՝ թէ ես ապողղեան,
ո՛չ մարդիկ էք. իսկ արդ՝ ո՛վ է
5 պօղոսն, կ͞մ ո՛վ է ապօղոսն: * Պաշտօնեայք՝
որովք հաւատացէքն, եւ իւրա_
քան

քանչիւր ոպ̃ եւ տ̃ր ետ. *Ես տնկեցի, Ապողոս 6
ջուր ետ, այլ ա̃ծ աճեցոյց. *Ապասահետեւ՝ 7
ոչ այն ոք ինչ է՝ որ տնկեացն,
եւ ոչ այն՝ որ ջուրն ետ. այլ որ աճեցոյցն
ա̃ծ. *Որ տնկեացն եւ որ ջուրն ետ՝ մի 8
են. բայց իւրաքանչիւրոք զիւր վարձս
առնուցու ըս̃տ իւրում վաստակոց. *Զի 9
ա̃յ գործակիցք եմք, ա̃յ արդիւն էք, ա̃յ
շինած էք. *Ըստ շնորհացն ա̃յ՝ որ տուեալ 10
է ինձ. իբրեւ իմաստուն ճարտարապետ
հիմն եդի. բայց այլ է որ շինէ.
այլ իւրաքանչիւրոք զգոյշ լիցի՝ թէ որպ̃
շինիցէ. *Զի հիմն այլ ոք ոչ կարէ դնել 11
քան զեղեալն՝ որ է յս̃ քս̃.
*Ապա թէ ոք շինէ ՚ի վ̃ր հիմանս այսորիկ 12
ոսկի արծաթ՝ ականս պատուականս,
փայտ խոտ եղէգն, *իւրաքանչիւր գործն 13
յայտնելոց է. զի օրն ընտրեսցէ, զի
հրով յայտնելոց է. *Եւ զիւրաքանչիւր 14
գործն զինչ՛ եւ իցէ՝ հուրն փորձեսցէ:
*Ապա թէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կացցէ, 15
վարձս առցէ. եւ եթէ ուրուք գործն
այրեսցի՝ տուժեսցի, բայց ինքն կեցցէ.
այլ այնպէս՝ որպ̃ թէ ՚ի հուր. *Ո՞չ գիտէք՝ 16
եթէ տաճար էք ա̃յ՝ եւ հոգի ա̃յ բնակեալ է ՚ի ձեզ: *Ապա թէ ոք զտաճար 17
ա̃յ ապականէ, ապականեսցէ զնա ա̃ծ.
զի տաճար ա̃յ սուրբ է, որ էք դուք:
*Մի՛ ոք զանձն խաբեսցէ. եթէ ոք կարծեսցի՝ 18
ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխար

հիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի եղիցի ի-
19 մաստուն։ *Զի իմաստութիւն աշխարհիս
այսորիկ՝ յիմարութիւն է առաջի Այ. Քզի
գրեալ է՝ թէ որ ըմբռնէ զիմաստունս
20 'ի խորամանկութեան իւրեանց։ *Եւ դարձեալ՝
թէ Տր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստնոց՝
21 զի են ընդունայն։ *Այսուհետեւ մի՛ ոք
22 պարծեսցի 'ի մարդկանէ։ *Զի ամե-
նայն ինչ ձեր է. եթէ Պօղոս, եթէ Ա-
պօղոս, եթէ Կեփաս, եթէ աշխարհ, ե-
թէ կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանս,
եթէ հանդերձեալքն. ամ ինչ ձեր է.
23 *Դուք Քի, Քս Այ.

ԳԼ. Դ.

1 Այսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ,
իբրեւ զպաշտօնեայս Քի՝ եւ հազա-
2 րապետս խորհրդոցն Այ. *Արդ՝ խնդ-
իր է 'ի մէջ հազարապետաց՝ եթէ ոք
3 հաւատարիմ գտցի. *Այլ ինձ եւ այս
անարգանք են, եթէ 'ի ձէնջ դատեցայց՝
կամ յատենաւ իսկ 'ի մարդկանէ. նաեւ զանձն
4 իմ ոչ քննեմ. *Զի ոչ ինչ գիտեմ զանձին
իմոյ. այլ ոչ եթէ այսու արդարա-
5 նամ, զի որ քննէն զիս՝ Տր է։ *Այսու-
հետեւ մի՛ յռաջ ք զժամանակէն դատիք.
մինչեւ եկեսցէ Տր, որ լուսաւոր առնիցէ
զգաղտնիս խաւարի, եւ յայտնիցէ զխոր-
հուրդս սրտից. եւ ապա իւրաքանչիւր
6 գովութի եղիցի յԱյ։ *Զայս եղբարք՝
առն

առակեցի յանձն իմ և յապողոս վ̄ն ձեր.
զի 'ի մեզ ուսջիք՝ մի՛ ինչ առաւել քան
զգրեալսն իմանալ. զի մի՛ այր քան զըն-
կեր հպարտանայցէք 'ի վերայ ընկերին:
*Իսկ արդ ո՞վ է՝ որ քննիցէ զքեզ. զի՞նչ 7
ունիս՝ զոր ո՛չ ընկալար. և եթէ ա-
ռեր՝ զի՞ պարծիս իբրև զչառեալ: *Ա՛ր 8
դէն իսկ յագեցեալ էք՝ և արդէն մեծա
ցարուք, առանց մեր թագաւորեցէք. և
երանի՛ թէ թագաւորէիք՝ զի և մեք ըն̄
ձեզ թագաւորեաք: *Ինձ այսպ̄ս թուի՝ 9
եթէ զմեզ զառաքեալս յետինս արար
ած̄՝ իբրև զմահապարտս. զի տեսիլ ե-
ղեաք աշխարհի, և հրեշտակաց և մարդ-
կան: *Մեք յիմարք վ̄ն քս̄ի, և դուք 10
իմաստունք 'ի քս̄. մեք տկարք՝ և դուք
հզօրք. դուք փառաւորեալք՝ և մեք ա-
նարգք: *Մինչև ցայսօր ժամանակի 11
և քաղցեաք և ծարաւեցաք՝ և մերկ գնա
ցաք և կռփահարեցաք՝ և անհանգիստ
եղեաք. *և աշխատեցաք ձեռօք մե- 12
րովք. բամբասեալք զմեզ՝ օրհնեմք. հա
լածեալք՝ յանձն առնումք. *Հայհոյեալք. 13
աղաչեմք, իբրև աղբ նշաւակի եղեաք
ամ̄ աշխարհի. ամենեցուն փարելի լի-
նել մինչև ցայժմ: *Ո՛չ եթէ ամօթ 14
ինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ զայս, այլ իբ-
րև զորդիս սիրելիս խրատեմ: *Զի թէպէտ 15
և բիւր դաստիարակս ունիցիք 'ի քս̄, այլ
ոչ եթէ բազում հարս. զի 'ի քս̄ յս̄ աւե̄

16 աւետարանաւն ես ծնայ զձեզ։ *Արդ.
աղաչեմ զձեզ նմանօղք ինձ եղիջի՛ք, ոպ̅
17 և ես ք̅ի։ *Վ̅ս այսորիկ առաքեցի առ
ձեզ զտիմոթէոս, որ է իմ որդի սիրե-
լի և հաւատարիմ ՚ի տ̅ր. որ յիշեցուս-
ցէ ձեզ զճանապարհս իմ, որ ՚ի ք̅ս յ̅ս.
ոպ̅ և ա̅մ ուրեք՝ յա̅մ եկեղեցիս ուսու-
18 ցանեմ։ *Որպէս թէ ես չիցեմ գալոց
19 առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան։ *Այլ
եկից հուպ ը̅ն հուպ՝ եթէ տ̅ր կամեսցի.
և ՚ի միտ առից ո՛չ զբանս հպարտացելոցն,
20 այլ զզօրութի̅. *Զի ո՛չ եթէ բանիւք է
21 արքայութի̅ն ա̅յ, այլ զօրութե̅բ։ *Արդ.
ո՞պ̅ կամիք՝ գաւազանա՞ւ եկից առ ձեզ,
եթէ սիրով հոգւոյն՝ հեզութե̅ և ար-
դարութե̅ և խոնարհութե̅։

Գլ. Ե.

1 Բնաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ընդհ՟ր
պոռնկութի̅. և այնպիսի պոռնկութի̅
որ ո՛չ և ՚ի հեթանոսս, ոպ̅ թէ զկին հօր
2 իւրոյ ունել։ *Եւ դուք հպարտացեալ
էք. և ո՛չ առաւել սգացարուք, զի բարձ-
ցի ՚ի միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն զայն գոր-
3 ծեաց։ *Զի ես թէպէտ մարմնով հե-
կուսի եմ, սակայն հոգւով մերձ եմ.
բայց արդէն իսկ իբրև ՚ի մօտոյ ընտրե-
4 ցի. զայն՝ որ այնպէսն գործեաց. *Յա-
նուն տ̅ն մերոյ յ̅ի ք̅ի՝ ժողովել ձեզ
՚ի միասին՝ և իմով հոգւոյս՝ զօրութե̅ն

հանդ

Հանդերձ տն՟ մերոյ յսի՟ քսի՟, *մատնել 5
զայնպիսին սատանայի ՚ի սատակումն
մարմնոյ. զի ոգին ապրեսցի յաւուրն տն՟
մերոյ յսի՟ քսի՟: *Ո՛չ բարւոք են պար 6
ծանքդ ձեր. ո՞չ գիտէք՝ եթէ փոքր մի
խմոր զամն՟ զանգուածն խմորէ: *Սրբե 7
ցէք ՚ի բաց զհին զխմորն՝ զի եղիջիք նոր
զանգուած, որպէս էքդ անխմորք. քանզի
զզատիկ մեր զենաւ քս՟: *Այսու հետեւ 8
արասցուք տօնս. մի՛ ՚ի խմորն հին, եւ մի
՚ի խմորն չարութ՟ն եւ անզգամութ՟ն. այլ
յանխմորս սրբութ՟ն եւ ճշմարտութ՟ն:
Բ. Զ *Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդր չխառնա 9
կել ընդ պոռնիկս: *եւ ո՛չ եթէ ընդ պոռ 10
նիկս աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ ագահս
եւ ընդ յափշտակօղս՝ կամ ընդ կռապաշտս.
ապա թէ ոչ՝ պա՛րտ էիք եւ յաշխարհէ
ելանել. *Բայց արդ՝ գրեցի ձեզ 11
չխառնակել. եթէ ոք եղբայր անուա
նեալ կամ պոռնիկ իցէ կամ կռապաշտ՝
կամ ագահ կամ բամբասօղ՝ կամ արբեցօղ
կամ յափշտակօղ, ընդ այնպիսում՟ եւ հաց
մի՛ ուտել: *Զի՞ կայ իմ եւ զարտա 12
քինսն դատելոյ. ո՞չ ապաքէն դուք զներ
քինսդ դատիցիք. *եւ զարտաքինսն ա՟ծ 13
դատեսցի. բարձէք զչարն ՚ի միջոյ ձերմէ:

ԳԼ. Զ.

Իշխէ՞ ոք ՚ի ձէնջ՝ եթէ իրք ինչ իցեն ընդ 1
ընկերի իւրում, դատել առաջի ան
իրա

2 իրաւաց, և ոչ առաջի սրբոց։ *Եթէ
ոչ գիտէք՝ զի ս՟բք զաշխարհ դատին․
և եթէ ձեւք դատի աշխարհ՝ ապա ոչ էք
3 արժանի անարգ ատենից։ *Ո՞չ գիտէք
եթէ զհրեշտակս դատիմք, թո՛ղ թէ
4 զերկրաւորս։ *Օ երկրաւոր ատեանս
թէ յանձն առնուցուք, զանարգսն եկե-
5 ղեցւոյ դատաւորս նստուցէ՛ք։ *Առ ամօ-
թոյ ձերոյ ասեմ․ այնչափ ոչ գոյ դէ ի-
մաստուն ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս
6 ընտրել ի մէջ եղբօր իւրոյ։ *Այլ եղ-
բայր ը՟ն եղբօր դատի, և զայն՝ ի մէջ
7 անհաւատից։ *Եւ արդ՝ ամենևին իսկ
պարտաւորութի՟ է ի ձեզ, զի դատաս-
տանք իսկ գոն ի միջի ձերում․ ընդէ՞ր
ոչ դուք զրկէք, և ոչ դուք առաւել նե-
8 ղիք․ *Այլ դուք զրկէք և նեղէք, և
9 այդ՝ զեղբարս ևս։ *Եթէ ոչ գիտէք,
զի անիրաւք զարքայութի՟ն ա՟յ ոչ ժառան-
գեն․ մի՛ խաբէք՝ ոչ պոռնիկք, ոչ կռա-
10 պաշտք, ոչ շունք, *ոչ իգացեալք, ոչ
արուագէտք, ոչ գողք, ոչ ագահք՝ ոչ ար-
բեցողք, ոչ բամբասողք և ոչ յափշտա-
կողք՝ զարքայութի՟ն ա՟յ ոչ ժառանգեն։
11 *Եւ դուք այնպիսիք ոմանք էիք․ այլ
լուացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ ար-
դարացարուք յանուն տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի,
և ի հոգին ա՟յ մերոյ։
12 *Ամենայն ինչ ինձ մարթէ՝ այլ ոչ ա՟մ գ Կ
ինչ օգուտ է․ ա՟մ ինչ ինձ մարթէ, այլ

ոչ եթէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք լինիցիմ։
*Կերակուր որովայնի, և որովայն կե- 13
րակրոյ. այլ Աստուած զսա և զնոսա խափանես-
ցէ. բայց մարմին ոչ պոռնկութեան՝ այլ
Տեառն, և Տէր մարմնոյ։ *Այլ Աստուած՝ որ և 14
զՏէրն յարոյց, և զմեզ յարուսցէ զօրութեամբ
իւրով. *Ոչ գիտէք՝ եթէ մարմինք ձեր 15
անդամք են Քրիստոսի. արդ՝ առեալ զանդամս
Քրիստոսի, առնիցեմք անդամս պոռնկի՞. քա՛ւ
լիցի. *Եթէ ոչ գիտէք՝ զի որ մերձե- 16
նայ ՚ի պոռնիկ՝ մի մարմին է. եղիցին,
ասէ, երկոքեան ՚ի մարմին մի։ *և որ մեր- 17
ձենայ ՚ի Տէր՝ մի հոգի է։ *Փախերուք 18
՚ի պոռնկութենէ։ Ամենայն մեղս՝ զոր և գոր-
ծէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է, իսկ
որ պոռնկէն՝ յիւր մարմինն մեղանչէ.
*Եթէ ոչ գիտէք՝ զի մարմինք ձեր տա- 19
ճար են Հոգւոյն սրբոյ՝ որ է ՚ի ձեզ՝ զոր ու-
նիք յԱստուծոյ. և չէք անձանց տէր, *քանզի 20
գնոց գնեցայք։ փառաւոր արարէք զԱստուած
՚ի մարմինս ձեր և յոգիս, որ է յԱստուծոյ։

ԳԼ. Է.

Այլ վասն որոյ գրեցէքն առ իս, բարւոք 1
է մարդոյ ՚ի կին մարդ չմերձենալ։
*Բայց վասն պոռնկութեան իւրաքանչիւր 2
ոք զիւր կին կալցի. և իւրաքանչիւր ոք
կին զիւր այր կալցի։ *Կնոջ՝ այր իւր 3
զպարտսն հատուսցէ. նոյնպէս և կինն՝
առն իւրում։ *Ոչ կին մարմնոյ իւրում 4

ժ

ոչ իշխէ՝ այլ այրն. նոյնպէս և այրն իւ
5 րում մարմնոյ ոչ իշխէ՝ այլ կինն: *Մի
զրկէք զմիմեանս. բայց եթէ ինչ ՚ի միա
բանութե՟ առ ժամանակ մի, զի ուխտիցն
պարապիցէք, և դարձեալ ՚ի նոյն դարձ
ջիք, զի մի՛ փորձեսցէ զձեզ սատանայ
6 վն՟ անխառնութե՟ ձերոյ: *Զայս ասեմ
7 ներելով՝ և ոչ հրաման տալով. *Քանզի
կամիմ եթէ ամ՟ մարդ լինէր իբրև զիս.
այլ իւրաքանչիւրոք զիւր շնորհս ունի յայ՟,
8 ոմն այսպ՟ս և ոմն այնպ՟ս: *Բայց ամու
րեացն և այրեացն ասեմ, լաւ է նոցա ե
9 թէ կայցեն իբրև զիս. *ապա թէ ոչ ու
նիցին ժոյժ՝ ամուսնասցին. զի լաւ է ա
10 մուսնանալ ք՟ զջեռնուլ: *Այլ կանամ
բեացն պատուիրեմ, ոչ ես՝ այլ տր՟. կնոջ
11 յառնէ մի՛ մեկնել: *Ապա եթէ մեկ
նեսցի, անայր մնասցէ՝ կամ անդրէն ընդ
առն իւրում հաշտեսցի. և առն՝ զկին
իւր մի՛ թողուլ. Վ. Ջ.
12 *Բայց այլոց ես պատուիրեմ, ոչ եթէ
տր՟. եթէ ոք եղբայր՝ կին ունիցի անհա
ւատ, և նմ՟ հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմ՟՝ մի՛
13 թողցէ զնա: *Եւ կին, որ ունիցի զայր
անհաւատ՝ և նմ՟ կամիցի բնակել ընդ նմ՟,
14 մի՛ թողցէ զայրն. *զի սուրբ է այրն ան
հաւատ կնաւն, և սուրբ է կինն՝ անհա
ւատ արամբն. ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր
15 պիղծ են. բայց այժմ սուրբ են: *Ա
պա եթէ անհաւատն մեկնեսցի, մեկ

նեացի․ զի ոչ ի՛նչ հարկ ՚ի վերայ կայ եղբօրն
կմ քեռն՝ յայնպիսի իրս․ քզի ՚ի խաղաղութի
կոչեաց զմեզ ած․ *Ո՞ ի՞նչ գիտես 16
կի՛ն դու՝ եթէ զայր քո ապրեցուցանես․
կամ զի՞ գիտես այր դու՝ եթէ զկին
քո ապրեցուցես․ *եթէ ոչ՝ իւրաքանչիւր 17
ումեք որպս և բաժանեաց տր, զիւրաքան
չիւրոք որպս և կոչեաց ած՝ այնպս գնասցէ․
և այսպս և ամ եկեղեցիս պատուէր տամ․
*Թլփատեալ ոք կոչեցաւ՝ մի՛ յանկասցի 18
անթլփատութե․ յանթլփատութե ոք
կոչեցաւ՝ մի՛ թլփատեսցի․ *զի թլփատութի 19
ոչ ի՛նչ է՝ և անթլփատութի ոչ ի՛նչ․
այլ պահպանութի այ պատուիրանացն․
*Իւրաքանչիւրոք յոր կոչումն կոչեցաւ, 20
՚ի նմին կացցէ․ *Ծառայ կոչեցար՝ 21
մի՛ փոյթ լիցի քեզ․ այլ թէ և կարօղ
ես ազատ լինել՝ քեզ այնպէս լաւ իցէ․
*զի որ ՚ի տր կոչեցեալ է ծառայն՝ ազատ 22
այն է․ նոյնպէս և որ ազատն կոչեցեալ
է՝ ծառայ քսի է․ *Գնոց գնեցայք՝ 23
մի՛ լինիք ծառայք մարդկան․ *Իւրաքան 24
չիւրոք՝ յոր կոչումն կոչեցաւ՝ եղբարք,
՚ի նմին կացցէ առաջի այ․

ԳԴ *Վասն կուսանաց հրաման ինչ ՚ի 25
տնէ ոչ ունիմ․ բայց խրատ տամ՝ որպս
ողորմեալ ուրուք ՚ի տնէ, հաւատարիմ
լինել․ *Համարիմ՝ թէ այնպէս լաւ իցէ․ 26
բայց վն վտանգին որ ՚ի վր կայ՝ բարւոք
է մարդոյ՝ թէ այսպէս իցէ․ *Կապ 27
եալ

պեալ ես ՚ի կին, մի՛ խնդրեր արձակել.
արձակեալ ես ՚ի կնոջէ, մի՛ խնդրեր կին.
28*Օ ի եթէ ամուսնանայցես՝ ոչ մեղար.
և եթէ ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մեղաւ.
բայց նեղութի մարմնոյ ունիցին այնպի
29սիքն. այլ ես խնայեցի ՚ի ձեզ: *Բայց
զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ ժամանակս
կարճեալ է այսուհետև. զի որ ունիցին
30կանայս՝ ոպ՟ թէ չունիցին. *և որ լայ
ցեն՝ ոպ՟ թէ ոչ լայցեն. և որ խնդան՝
ոպ՟ թէ չխնդայցեն. և որ գնեն՝ ոպ՟ թէ
31չունիցին. *և որ վարեն զաշխարհս՝ ոպ՟
թէ չվայելիցեն. զի անցեալ է վայելչու-
32թի աշխարհիս այսորիկ: *Այլ կամիմ
զձեզ անհոգս լինել. զի որ անկինն է՝
հոգայ զտն՟, թէ որպէս հաճոյ լիցի տն՟.
33*և որ կանամբին է, հոգայ զաշխարհիս,
34թէ ոպ՟ հաճոյ լիցի կնոջ իւրում: *[illegible]
ահա մեկնեցան ՚ի միմեանց ամուսնականն
և կոյսն. զի կոյսն հոգայ զտն՟՝ զի լիցէ
սբ՟ հոգւով և մարմնով, և ամուսնականն հո
գայ զաշխարհիս՝ թէ ոպ՟ հաճոյ լիցի առն
35իւրում. *Այլ զայս վս՟ ձերոյ օգտի ա-
սեմ. ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ ձեզ,
այլ վս՟ պարկեշտութե՟ և հպատակութե՟
տն՟ առանց զբաղմանց:
36*Ապա թէ ոք ամօթ համարեսցի վս՟ Գ. Զ
կուսին իւրոյ՝ եթէ լիցէ ելեալ ժմ՟ չափ,
և այնպէս ինչ պարտ լիցէ լինել. զոր կա
մեսցի արասցէ, ոչ մեղանչէ՝ ամուսնաս

ցի։ *Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւրում, և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմ՟, իշխանութի՟ ունի ՚ի վ՟ր կամաց իւրոց. և զայն ընտրեաց ՚ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն իւր, բարւոք առնէ։ *Այլ որ ամուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ. և որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ ևս առնէ։ *Կին կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս կենդանի է այր ն՟ր. ապա եթէ ննջիցէ այր ն՟ր, ազատ է՝ ում կամիցի ամուսնանալ. այլ միայն տ՟րամբ։ *Բայց երանելի ևս է՝ եթէ այնպէս կացցէ ը՟ս իմում խրատու. ես այսպէս համարիմ, եթէ և յիս իցէ Հոգի ա՟յ։

37 38 39 40

ԳԼ. Ը.

Այլ վ՟ս զոհից կռոցն գիտեմք՝ եթէ ամենեքին գիտութի՟ ունիմք. գիտութի՟ հպարտացուցանէ, այլ սէր շինէ։ *Եթէ ոք կամիցի գիտել ինչ, չև ևս գիտաց՝ որպէս արժանն էր գիտել. *Բայց որ սիրէ զա՟ծ, նա է տեղեկացեալ ՚ի նմանէ. *Այլ վ՟ս կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք, եթէ ոչի՛նչ իսկ կուռքդ են յաշխարհի. զի ոչի՛ք ոք ա՟ծ բաց ՚ի միոյն. *Զի թէպէտ և իցեն անուանեալ աստուածք՝ եթէ յերկինս, և եթէ յերկրի. որպէս և են աստուածք բ՟զմք՝ և տեարք բ՟զմք. *այլ մեզ մի է ա՟ծ հայր՝ յորմէ ամենայն, և մեք ՚ի նա. և մի տ՟ր յ՟ս ք՟ս՝ որով

1 2 3 4 5 6

ամենայն, եւ մեք նովաւ․
7 *Այլ ո՛չ յամենեսին գիտութիւն․ ոմանք
առ խղճի մտաց մինչեւ ցայժմ ընդ
կռոցն իբրեւ զզոհեալ ուտեն․ եւ խիղճ
մտացն նոցա՝ քանզի տկար է, պղծի․
8 *Այլ կերակուր զմեզ առաջի ա՟յ ո՛չ կացուցանէ․
ո՛չ եթէ չուտեմք՝ պակասիմք
ինչ, եւ ո՛չ եթէ ուտեմք՝ առաւելումք
9 ինչ։ *Բայց զգո՛յշ լերուք՝ գուցէ իշխանութիւնդ
ձեր այդ՝ գայթագղութիւն լինիցի
10 տկարացն։ *Զի եթէ ոք տեսանիցէ ըզքեզ՝
որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ ՚ի
մեհենի, ո՞չ ապա խիղճ մտացն ն՟ր․ որ տկարու՟ն
զգածեալ է, անդրէն շինիցի ուտել
11 զզոհեալսն․ *եւ կորնչիցի տկար եղբայրն
՚ի քում գիտութե՟ն, վ՟ս որոյ ք՟ս
12 մեռաւ։ *Եւ այնպէս յանցուցեալ յեղբարս,
եւ զխիղճ մտաց տկարացն զայրացուցեալ
13 ՚ի ք՟ս մեղանչէք։ *Վասն որոյ եթէ
կերակուր գայթագղեցուցանէ զեղբայրն
իմ, ո՛չ կերայց միս յաւիտեան, զի
մի՛ զեղբայրն իմ գայթագղեցուցից․

Գլ․ Թ․

1 Ո՞չ ապաքէն ազատ եմ, ո՞չ ապաքէն առաքեալ
եմ, ո՞չ ապաքէն զտ՟ր մեր
յ՟ս ք՟ս աչօք իմով տեսի․ ո՞չ ապաքէն գործ
2 իմ դուք էք ՚ի տ՟ր։ *Թէպէտ եւ այլոց
չիցեմ առաքեալ՝ այլ դէպ ձեզ եմ․ զի
կնիք իսկ առաքելութե՟ն իմոյ դուք էք ՚ի
տ՟ր․

տ՟ր ։ *Իմ պատասխանի առ որ զիս հարցանիցեն՝ 3
այս է ։ *Մի՞թէ ոչ ունիցիմք իշխանութ՟ի 4
ուտել եւ ըմպել ։ *Միթէ ոչ ունիցիմք 5
իշխանութ՟ի զքորս կանայս շրջեցուցանել
ը՟ն մեզ․ ո՟պ եւ այլ առաքեալքն , եւ
եղբարքն տ՟ն , եւ կեփաս ։ *Եթէ միայն 6
ես եւ բառնաբաս ոչ ունիցիմք իշխանութ՟ի
չգործել ինչ ։ *Ո՞վ երբէք զինուորեսցի 7
իւրովք թոշակօք ․ ո՞վ տնկեսցէ
այգի՝ եւ ՚ի պտղոյ նո՟ր ոչ ուտիցէ ․ ո՞վ
արածիցէ խաշն՝ եւ ՚ի կաթանց խաշինն
ոչ ուտիցէ ։ *Մի՞թէ ը՟ս մարդկութե՟ն 8
խօսիցիմ զայս ։ կամ թէ եւ օրէնքն զայն
ո՞չ ասիցեն ։ *Ի մովսէսի իսկ յօրէնսն 9
գրեալ է․ ոչ կապեսցես զբերան եզին կալոտւոյ ։
միթէ զեզանց ինչ փոյթ է ա՟յ ։
*Եւ ապաքէն վ՟ն մեր ասէ ․ քանզի վ՟ն 10
մեր գրեցաւ ։ զի յուսով պարտի որ սերմանէն՝
սերմանել․ եւ որ կասուն՝ յուսով
վայելել ։ *Իսկ թէ մեք ՚ի ձեզ զհոգեւորսն 11
սերմանեցաք՝ մեծ ի՞նչ է , եթէ ՚ի ձէնջ
զմարմնաւորսդ հնձիցեմք ։ *Իսկ թէ այլք 12
ձերում իշխանութ՟դ վայելեն ։ ոչ առաւել
եւս մեք ։ այլ ոչ ՚ի գործ ինչ արկաք զիշխանութ՟իս
զայս ․ բայց ա՟մ համբերեմք ․
զի մի՛ խափան ինչ լինիցիմք աւետարանին
ք՟սի ։ *Ո՞չ գիտէք եթէ որ ՚ի տաճարին 13
գործեն , ՚ի տաճարէ անտի ուտեն ․
եւ որ սեղանոյն պաշտօնեայք են ,
՚ի սեղանոյ անտի վայելեն ։ *Նոյնպէս եւ 14

Տէր հրաման ետ. որոց զաւետարանն աւետարանեն, յաւետարանէ անտի կեալ:
15 *Բայց ես և ոչ զմի ինչ յայսցանէ արկի ՚ի գործ, և ոչ գրեցի զայս՝ զի ինձ այնպէս ինչ լինիցի. լաւ է ինձ մանաւանդ մեռանել, և ոչ զի զպարծանս իմ ոք ըն-
16 դունայն համարիցի: *Զի եթէ աւետարանեմ, ոչի՛նչ են ինձ պարծանք, քանզի հարկ ՚ի վերայ կայ. բայց վա՛յ է ինձ, եթէ
17 ոչ աւետարանեմ: *Եթէ կամաւ զայն առնեմ, վարձք են ինձ. և եթէ ակա-
18 մայ՝ տնտեսութիւն յանձն է ինձ: *Եւ արդ՝ զի՞նչ վարձք իցեն ինձ, եթէ յաւետարանելն ձրի տաց զաւետարանն՝ զի մի՛ զեղծիցիմ ինչ իշխանութեամբս իմով յաւե-
19 տարանին անդ: *Քանզի ազատ էի յամենեցունց, և ամենեցուն զանձն ՚ի ծառայութիւն կա-
20 ցուցի. զի զբազումս շահեցայց: *Եղէ ընդ Հրէայսն իբրև զՀրէայ, զի զՀրէայսն
21 շահեցայց: *Եղէ ընդ օրինօք իբրև զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինօքն էին. իբր ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի, այլ զի որ ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահեցայց: ընդ անօրէնս եղէ իբրև զանօրէն. իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի Աստուծոյ, այլ ընդ օրինօք Քրիստոսի. զի շահեցայց զան-
22 օրէնսն: *Եղէ ընդ տկարս իբրև զտկար՝ զի զտկարսն շահեցայց: ընդ ամենայնի ամենայն եղէ. զի թերևս ապրեցուցից զո-
23 մանս: *Զայս ամենայն առնեմ վասն աւետարանին՝ զի կցորդ եղէց նմա:

*Ոչ

ԴԿ Ո՞չ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին ընթանան, 24
ընթանալ ամենեքին ընթանան.
բայց մի ոք առնու զյաղթութիւն.
այնպէս ընթացարո՛ւք՝ զի հասանիցէք:
Ամենայն որ պատերազմի՝ ամենայնի ժուժկալ 25
լինի. նոքա զի զեղծանելի պսակն
առնուցուն՝ և մեք զանեղծութեան: Արդ 26
ես իսկ այնպէս ընթանամ, ո՛չ որպէս յաներևոյթս.
այնպէս մրցիմ, որպէս ո՛չ եթէ ըզհողմն
ինչ կոծելով. այլ ճնշեմ զմարմին 27
իմ, և հնազանդեցուցանեմ. զի գուցէ
որ այլոց քարոզեցի՝ ես ինքնին անպիտան
գտանիցիմ.

Գլ. Ժ.

Ո՛չ կամիմ, եթէ ագէտ իցէք եղբարք, 1
զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպովն
էին. և ամենեքին ընդ ծովն անցին. և 2
ամենեքին ՚ի Մովսէս մկրտեցան յամպն
և ՚ի ծովն. և ամենեքին զնոյն հոգևոր 3
կերակուրն կերին. և ամենեքին զնոյն 4
հոգևոր ըմպելին արբին, զի ըմպէին ՚ի
հոգևոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոցա. և
վէմն էր ինքն Քրիստոս: Այլ ո՛չ եթէ ընդ բազումս 5
՚ի նոցանէ հաճեցաւ Աստուած. քանզի տապաստ
անկան յանապատի անդ: Այս 6
օրինակաւ լինէր վասն մեր. զի մի՛ լիցուք
ցանկացօղք չարեաց, որպէս և նոքայն
ցանկացան: Այլ մի՛ կռապաշտք լինել՝ 7
որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ, որպէս և գրեալ
է.

է. Նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել՝
8 և յարեան ՚ի խաղալ: *Եւ մի՛ պոռն
կեսցուք. որպ ոմանք ՚ի նոցանէ պոռնկե
ցան. և անկան ՚ի միում աւուր քսան և
9 երեք հազարք: *Եւ մի՛ փորձեսցուք զքս.
որպ ոմանք ՚ի նոցանէ փորձեցին. և յօձից
10 սատակեցան: *Եւ մի՛ տրտնջես
ցուք. որպ ոմանք ՚ի նոցանէ տրտնջեցին.
11 և կորեան ՚ի սատակչէ անտի. *Այլ
այն ամ օրինակաւ անցանէր ընդ նոսա.
բայց գրեցաւ վն մերոյ խրատու. յորս
վախճանն յաւիտենից հասին:
12 *Այսուհետև որ համարիցի հաստա
տուն կալ՝ զգո՛յշ լիցի. գուցէ անկանի
13 ցի. *Փորձութիւն ՚ի ձեր վր ոչ է եկեալ
բայց ՚ի մարդկանէ. այլ հաւատարիմ է
ած. որ ոչ արկցէ զձեզ ՚ի փորձութիւն ա
ւելի քան զկար ձեր. այլ արասցէ ընդ
փորձութեանն և զելս. զի համբերել կարաս
14 ջիք: *Վասն որոյ սիրելիք իմ. փախե
15 րո՛ւք ՚ի կռապաշտութենէ: *Իբրև ընդ իմաս
տունս խօսիմ. ընտրեցէ՛ք ձեզէն՝ զոր ա
16 սեմս: *Բաժակն օրհնութեան զոր օրհնեմք՝
ո՛չ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն
քի. հացն զոր բեկանեմք՝ ո՛չ ապաքէն
17 հաղորդութիւն է մարմնոյն քի: *Զի մի
հաց՝ մի մարմին եմք բազումքս. զի ամենեքին
18 ՚ի միոջէ հացէ անտի վայելեմք. *Տեսէ՛ք
զիէլն ըստ մարմնոյ. ո՛չ ապաքէն՝ որ ուտեն
19 ՚ի զոհիցն՝ հաղորդ են սեղանոյն: *Ինչ
արդ

արդ զի՞նչ, ասեմ, թէ զոհեալն իցէ՞ ինչ.
և կամ թէ կուռքն իսկ իցէ՞ն ինչ։ *Այլ 20
զոր զոհենն հեթանոսք, դիւաց և ոչ
այ զոհեն․ ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւաց
լինել․ Քանզի ոչ կարէք զբաժակն տն
ըմպել և զբաժակն դիւաց․ *Եւ ոչ կարէք 21
՚ի սեղանոյ տն վայելել և ՚ի սեղանոյ
դիւաց։ *Եթէ նախանձ ինչ արկանիցեմք 22
տն, միթէ զօրաւորագոյնք իցեմք քան
զնա։ *Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ 23
ոչ ամ ինչ օգուտ է, ամ ինչ ինձ մարթ
է, այլ ոչ ամենայն ինչ շինէ։ *Մի՛ ոք 24
զանձինն և եթ խնդրեսցէ, այլ և զընկերին։
*Ամենայն ինչ՝ որ ՚ի սպանդանոցի 25
վաճառի, կերիջիք՝ և մի՛ խորհիք վն խղճի
մտաց․ *Զի տն է երկիր լրիւ իւրով։ 26
*Եթէ ոք կոչէ զձեզ յանհաւատից՝ և 27
կամիցիք երթալ, զամ ինչ՝ որ առաջի
դնիցի, կերիջիք՝ և մի՛ խորհիք վն խղճի
մտաց։ *Ապա եթէ ոք ասասցէ ձեզ՝ 28
թէ այդ զոհեալ է, մի՛ ուտիցէք վն այնր
որ ցուցանէն, և վն խղճի մտացն։
*Այլ զխիղճ մտացն ասեմ ոչ զիւրն, 29
այլ զընկերին․ իսկ ընդէ՞ր իմն ազատութիւն
իմ դատիցի յայլոյ խղճէն մտաց։
*Եթէ ես շնորհօք վայելեմ, ընդէ՞ր 30
հայհոյիցիմ, վասն որոյ եսն գոհանամ։
*Արդ՝ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմպիցէք՝ 31
եթէ զի՞նչ և առնիցէք, զամ ինչ ՚ի փառս
այ արասջիք։ *Առանց գայթագղութեան լի 32

ջիք

գնելոյ Հրէից եւ Հեթանոսաց լինիջի՛ք՝ եւ
եկեղեցւոյն այ̃. *Ոպ̃ եւ ես ամենեւին ամենեցուն
հաճոյ լինիմ. ոչ խնդրեմ
զանձին օգուտ, այլ զբազմաց՝ զի ապրեսցին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Նմանօղք ինձ եղերո՛ւք, ոպ̃ եւ ես ք̃ի։ Դ.Զ
2 *Գովեմ զձեզ՝ զի զա̃մ ինչ զիմ յիշէք. եւ ոպ̃ աւանդեցի ձեզ՝ զաւանդութիւնս
3 ունիջիք։ *Կամիմ զի գիտիցէ՛ք
դուք. եթէ առն ամ̃ի գլուխ ք̃ս է, եւ
4 գլուխ կնոջ այր՝ եւ գլուխ ք̃սի ա̃ծ։ *Ամենայն
այր՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ՝ եւ զգլուխն ծածկեալ
5 ունիցի, յամօթ առնէ զգլուխն իւր։ *Եւ ամ̃
կին՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ բացաւ գլխով՝ յամօթ
առնէ զգլուխն իւր, զի այնպէս համարի՝
6 թէ գերծեալ իցէ. *Զի եթէ ոչ ծածկեսցի
կին, փոքրեսցէ զհերս իւր. ապա
եթէ անպատշաճ է կնոջ փոքրել կամ գերծանել,
7 ծածկեսցի։ *Առն մարթ ոչ է՛ պատշաճ
ծածկել զգլուխ իւր, զի պատկեր եւ
փառք այ̃ է. բայց կին փառք առն իւրոյ
8 է. *Զի ոչ եթէ այր 'ի կնոջէ է, այլ
9 կին յառնէ. *Քանզի ոչ բնաւ հաստատեցաւ
այր վ̃ս կնոջ, այլ կին վ̃ս առն։
10 *Վ̃ս այնորիկ պարտի կին շուք ունել
11 գլխոյն վ̃ս հրեշտակաց։ *Բայց ոչ կին

առ

առանց առն, և ոչ այր առանց կնոջ ՚ի
Տէր։ *Զի որպ՟ կին յառնէ՝ նոյնպէս և 12
այր ՚ի կնոջէ, բայց ամ՟ յԱյ՟։ *Այլ 13
դուք ձեզէն տեսէք զիրաւն. արժա՞ն է
կնոջ մերկ գլխոյ հոլանի յաղօթս կալ առա
ջի Այ՟։ *Եւ ո՞չ բնութի՟ն իսկ ուսուցա 14
նէ զձեզ. զի այր եթէ գիսաւոր է՝ անար
գանք են նմ՟. *բայց կին եթէ գիսաւոր 15
է՝ փառք են նմա. զի գէսք փոխանակ
զգեստու տուեալ են նմ՟։ *Ապա թէ 16
ոք կամի հակառակօղ լինել, մեք չու-
Վ.Ժ նիմք այնպիսի սովորութի՟ն, և ոչ եկեղե-
ցիքն Այ՟։

*Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ որպ՟ թէ գո- 17
վիցեմ, զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ ՚ի վատ-
թարն նկրտիք. *Նախ՝ յորժամ ՚ի մի 18
վայր ժողովիցիք յեկեղեցին, լսեմ եթէ
հերձուածք գոն ՚ի ձեզ. և սակաւ ինչ
հաւատամ։ *Բայց և հերձուածք լի- 19
նելոց են ՚ի ձեզ. զի որ ընտիրքն իցեն ՚ի
ձեզ՝ երևեսցին։ *Եւ արդ՝ ՚ի ժողո- 20
վելն ձեզ ՚ի միասին՝ ոչ է տունն Տն՟ ձեզ
տեղի հաց ուտելոյ. *Զի իւրաքանչիւր 21
որ զիւր ընթրիս յառաջանայ ուտել, և
ոմն քաղցեալ՝ և ոմն արբեալ։ *Միթէ 22
տունս ո՞չ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմպե-
լոյ. եթէ զեկեղեցեա՞ն Այ՟ արհամար-
հիցէք, և յամօթ առնէք զչքաւորսն.
զի՞նչ ասացից. գովեցի՞ց զձեզ. յայդմ
ոչ գովեմ։ *Զի ես ընկալայ ՚ի Տնէ՟, 23

զոր և ձեզն աւանդեցի. եթէ տ՟ր յ՟ս ՚ի
գիշերին յորում մատնէր, առ հաց.
24 գոհացաւ՝ եբեկ և ասէ. առէք՝ և
կերայք. այս է մարմին իմ, որ վ՟ս ձեր
բաշխի. զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի:
25 Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն
առ՝ և ասէ. այս բաժակ՝ նոր
ուխտ է իմով արեամբ. զայս արարէք
քանիցս անգամ եթէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ
26 յիշատակի: Քանիցս անգամ թէ ուտիցէք
զհացս զայս, և զբաժակս ըմպիցէք,
զմահն տ՟ն պատմեցէք, մինչև եկեսցէ
27 նա: Այսուհետև որ ուտիցէ
զհացս, կամ ըմպիցէ զբաժակս տ՟ն անարժանութ՟բ,
պարտական եղիցի մարմնոյ
28 և արեան տ՟ն. Փորձեսցէ մարդ
զանձն իւր, և ապա ՚ի հացէ անտի կերիցէ,
29 և ՚ի բաժակէն արբցէ: Զի որ ուտէ
և ըմպէ անարժանութ՟բ՝ դատաստանս
անձին իւրում ուտէ և ըմպէ. զի ոչ խտրէ
30 զմարմինն տ՟ն: Վ՟ս այսորիկ իսկ են
՚ի ձեզ բ՟զմ հիւանդք և ախտաժէտք. և
շատ ևս այն են, որ և ննջեցեալք իսկ եցեն:
31 Զի եթէ զանձինս քննէաք՝ ապա
32 ոչ դատապարտէաք: Եւ եթէ դատիմք՝
՚ի տ՟նէ խրատիմք. զի մի՛ ը՟դ աշխարհի
33 դատապարտեսցուք: Այսուհետև
եղբարք՝ յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք
34 ուտել՝ միմեանց մնասջիք: Ապա թէ
ոք քաղցեալ իցէ, ՚ի տան իւրում կերիցէ.

ցէ. զի մի՛ ՚ի դատապարտութիւն ժողովի-
ցիք. Բայց զայլն՝ իբրեւ յորժամ եկից, յայն-
ժամ պատուիրեցից.

ԳԼ. ԺԲ.

Այլ վասն հոգեւորացն եղբարք՝ ոչ կամիմ 1
եթէ տգէտ իցէք. *Գիտէք իսկ՝ 2
զի մինչ հեթանոսքն էիք, առ կուռսն
անմռունչս որպէս երթայիք եւ գայիք.
*Վասն որոյ ցուցանեմ ձեզ. զի ոչ ոք 3
հոգւովն Ա՟յ խօսի, եւ ասիցէ թէ նզովեալ է
Յ՟ս. եւ ոչ ոք կարէ ասել՝ Տ՟ր Յ՟ս, եթէ
ոչ հոգւովն սրբով. *Թէպէտ եւ բա- 4
ժինք շնորհաց են՝ այլ հոգին նոյն է. *Եւ 5
թէ բաժինք պաշտամանց են, այլ Տ՟ր
նոյն է. *Եւ թէ բաժինք յաջողուածոց են՝ 6
այլ Ա՟ծ նոյն է, որ յաջողէ զամենայն յամենայ-
նի. *Բայց իւրաքանչիւր ումեք տուեալ 7
է յայտնութիւն հոգւոյն՝ առ իւրաքանչիւր
օգուտ. *Ումեմն ՚ի հոգւոյն տուեալ է 8
բան իմաստութեան. այլում բան գիտու-
թեան ըստ նմին հոգւոյ. *Միւսում հաւատք 9
նովին հոգւով. այլում շնորհք բժշկու-
թեանց նովին հոգւով. *Այլում յաջողու- 10
թիւնք զօրութեանց. այլում մարգարէութիւն.
այլում ընտրութիւն հոգւոց. այլում ազգք
լեզուաց. այլում թարգմանութիւն լեզ-
ուաց. *Այլ զայս ամենայն յաջողէ մի եւ նոյն 11
հոգի, եւ բաժանէ իւրաքանչիւր որպէս
եւ կամի.

*Որ

12*Որպ՟ մարմին մի է, և անդամս բազումս
ունի. և ամ՟ բզմ՟ անդամք մարմնոյն՝ մի
13մարմին է. նոյնպէս և Քս՟. *Քանզի
միով հոգւով մեք ամենեքեան ՚ի մի մար
մին մկրտեցաք. եթէ հրէայք, եթէ հե
թանոսք, եթէ ծառայք, եթէ ազատք,
14ամենեքեան զմի հոգի արբաք. *Քանզի
մարմին ոչ մի անդամ է, այլ բազում.
15*Եթէ ասիցէ ոտն, զի չեմ ձեռն՝ չեմ
՚ի մարմնոյ անտի, ո՞չ այնու չիցէ ՚ի մար
16մնոյ անտի. *Եւ եթէ ասիցէ ունկն,
վ՟ զի չեմ ակն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ անտի.
17ո՞չ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի. *Եթէ
ամենայն մարմին ակն էր՝ ո՞ւր էր ունկն.
և եթէ ամենայն լսելիք էր՝ ո՞ւր էին հո
18տոտելիք. *Բայց արդ՝ ած՟ եդ զան
դամսն՝ զմի մի իւրաքանչիւր ՚ի նոցանէ
19՚ի մարմնի՝ որպէս և կամեցաւ. *Ապա
թէ էր ամենայն մի անդամ, ո՞ւր էր մար
20մին. *Բայց արդ՝ անդամք բազում
21են, և մարմին մի. *Ո՛չ կարէ ակն ասել
ցձեռն, թէ չե՛ս ինձ պիտոյ, և կմ՟ դար
ձեալ գլուխ ցոտս՝ թէ չէ՛ք ինձ պիտոյ.
22*Այլ առաւել որ թուին անդամք մար
մնոյն թէ տկարագոյնք իցեն, կարևորք
23են. *և որ թուինն թէ անարգագոյնք
իցեն մարմնոյն, այնոց առաւելագոյն պա
տիւ առնեմք. և ամօթոյքն մեր առաւել
24ս պարկեշտութի՟ ունին. *Եւ պարկեշ
տոյն մերոց չէ՛ ինչ պիտոյ. ք՟զի ած՟ խառ
նեաց

նեաց զմարմինն, և նուաստին առաւելս
պատիւ ետ. *Զի մի՛ իցեն հերձուածք՚ի 25
մարմնի անդ, այլ զի նոյնք զմիմեանց
հոգայցեն անդամքն: *Եթէ վշտանայ 26
ինչ մի անդամն, վշտանան ա՟մ անդամքն
ը՟ն՟մ. և եթէ փառաւորի մի անդամն,
խնդան ա՟մ անդամքն ընդ ն՟մ: *Այլ 27
դուք մարմին ք՟սի էք՝ և անդամք յան
դամոց նորա. Վ՟Ղ

*Եւ զորս եդ ա՟ծ յեկեղեցւոջ՝ այս են. 28
նախ՝ զառաքեալս, երկրորդ՝ զմարգա
րէս, երրորդ՝ զվարդապետս, ապա զօ
րութ՟իս, ապա շնորհս բժշկութ՟եց, օգ
նութ՟իս, վարիչս, ազգս լեզուաց, թարգ
մանութ՟իս լեզուաց: *Միթէ ամենե 29
քին առաքեա՟լք իցեն. միթէ ամենեքին
մարգարէ՟ք իցեն. միթէ ամենեքին վար
դապե՟տք իցեն. միթէ ամենեքին զօրու
թ՟ք իցեն. *միթէ ամենեքին շնորհս 30
բժշկութ՟ե՟ ունիցին. միթէ ամենեքին
՚ի լեզո՟ւս խօսիցին. միթէ ամենեքի՟ն
թարգմանիցեն: *Բայց նախանձաւո՛ր 31
լերուք շնորհացն, որ լաւն են: Այլ ես
առաւել ևս ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ:

ԳԼ: ԺԳ.

Եզ Եթէ զլեզուս մարդկա՟ն խօսիցիմ և ըզ 1
հրեշտակաց՝ և սէր ո՛չ ունիցիմ, ե
ղէ ես իբրև պղինձ որ հնչէ. կ՟մ իբրև
զծնծղայս որ ղօղանջեն: *Եւ եթէ ու 2

ԺԱ. նի

նիցիմ մարգարէութի, եւ գիտիցեմ զխորհուրդս
ամ՝ եւ զամ գիտութի. եւ եթէ
ունիցիմ զամ հաւատս՝ մինչեւ զլերինս
փոփոխելոյ, եւ սէր ոչ ունիցիմ, ոչի՛նչ
3 եմ։ *Եւ եթէ ջամբիցեմ զամ ինչս
իմ աղքատաց, եւ մատնիցեմ զմարմինս
իմ յայրումն, եւ սէր ոչ ունիցիմ, ոչի՛նչ
4 օգտիմ։ *Սէր երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ.
սէր ոչ նախանձի, ոչ ամբարհաւաճէ,
5 ոչ հպարտանայ. *ոչ յանդգնի,
ոչ խնդրէ զիւր, ոչ դրգռի, ոչ խորհի
6 զչար. *ոչ խնդայ ընդ անիրաւութի՝ այլ
7 խնդայ ընդ ստուգութի. *ամի տանէ. ամի
հաւատայ. ամենայն յուսայ։ ամի համբերէ։
8 *Սէր՝ ոչ երբէք անկանի. եթէ
մարգարէութիք են՝ խափանեսցին. եթէ
լեզուք՝ լռեսցեն. եթէ գիտութի՝ խափանեսցի.
9 *Քանզի փոքր ՚ի շատէ գիտեմք.
եւ փոքր ՚ի շատէ մարգարէանամք։
10 *Այլ յորժամ եկեսցէ կատարումն,
փոքր ՚ի շատէս խափանեսցի։
11 *Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի,　ՁԿ
իբրեւ զտղայ խորհէի, իբրեւ զտղայ համարէի.
այլ յորժամ եղէ այր, զտղայութիւնն
12 ՚ի բաց խափանեցի։ *Այժմ տեսանեմք
իբրեւ ընդ հայելի օրինակաւ, այլ
յայնժամ դէմ յանդիման. այժմ խելամուտ
եմ փոքր ՚ի շատէ, այլ յայնժամ
գիտացից՝ որպէս եւ նոյն ծանեաւ զիս։
13 *Բայց արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր,

Սք երեքեան. եւ մեծ քան զսոսա սէր է։

Գլ. ԺԴ.

Զհետ երթայք սիրոյ, եւ նախանձա 1
ւոր լերուք հոգեւորացն՝ առաւել
զի եւ դուք մարգարէանայցէք. *Զի որ 2
խօսի ՚ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի,
այլ ընդ Ա̅յ. զի ոչ ոք է որ լսէ, բայց հոգ-
ւով խօսի խորհուրդս։ *Իսկ որ մարգա- 3
րէանայն, մարդկան խօսի շինութի̅ եւ
մխիթարութի̅ եւ սփոփութի̅։ *Որ խօսի 4
՚ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ. եւ որ մար-
գարէանայն՝ զեկեղեցին շինէ. *Կամիմ 5
զի ամենեքին դուք ՚ի լեզուս խօսիցիք՝
առաւել զի մարգարէանայցէք. զի լաւ
է որ մարգարէանայն՝ քան զայն՝ որ ՚ի
լեզուս խօսիցի. բայց եթէ թարգմանի
Վ.չ. ցէ՝ զի եկեղեցին շինութի̅ առնուցու։
*Բայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ 6
ձեզ ՚ի լեզուս խօսելով. զի՞նչ օգուտ լի
նիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ, կ̅ յայտ
նութ̅բ, կամ գիտութ̅բ, կամ մարգա-
րէութ̅բ, կ̅մ վարդապետութ̅բ։ *Նոյն- 7
պէս՝ որպէս անշունչքն ձայն տայցեն,
եթէ փող եւ եթէ քնար. զի եթէ ընտ
րութի̅ ինչ բարբառոյն չտանիցեն, զիա՞րդ
ճանաչիցի փողոյն հարկանել՝ կամ քնա
րին հնչել։ *Քանզի եթէ խառնաձայն 8
արձակիցի փողն, ո՞վ պատրաստեսցի ՚ի
պատերազմ։ *Նոյնպէս եւ դուք՝ եթէ 9

լէ

լեզուօք ո՛չ նշանաւորեցէք զբանն՝ զիա՞րդ
ճանաչիցին խօսքն. զի լինիցիք այնուհետ
10եւ իբրեւ ընդ օդս խօսեցեալք ։ *Այնչափ
ազգք ձայնից են յաշխարհի , եւ ոչ
11ինչ անձայն է ։ *Իսկ արդ՝ եթէ ոչ
գիտիցեմ զզօրութիւն ձայնին , լինիցիմ
այնմ , որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ , եւ նա որ
12խօսիցին ընդ իս՝ խուժ ։ *Նոյնպէս եւ դուք՝
քանզի նախանձորդք էք հոգեւորացն , վասն
շինութեան եկեղեցւոյն խնդրեցէք՝ զի առաւելուսցէք ։
13*Վասն այսորիկ որ խօսին ի լեզուս , աղօթս արասցէ՝ զի եւ
14թարգմանիցէ ։ *Զի եթէ կամ յաղօթս
լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ յաղօթս ։ այլ
15միտք իմ անպտուղ են ։ *Իսկ արդ՝
զի՞նչ իցէ ։ կացից յաղօթս հոգւով , կացից
յաղօթս եւ մտօք ։ սաղմոս ասացից
16հոգւով ։ սաղմոս ասացից եւ մտօք ։ *Ապա
թէ ոչ՝ եթէ օրհնիցես հոգւով , որ
կայցէ ի տեղւոջ տգիտին՝ զիա՞րդ ասասցէ
ի քում գոհութեան՝ զամէնն ։ քանզի
17զոր ասեսն՝ նա ոչ գիտէ ։ *Դու բարւոք
գոհանաս , այլ ընկերն ոչ շինի ։
18*Գոհանամ զԱծ՝ վասն ամենեցուն ձեր՝ . ԶԲ
19առաւել լեզուաւ խօսիմ ։ *Այլ ի մէջ
եկեղեցւոյ կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել՝
զի եւ զայլս խրատիցեմ , քան բիւր
20բանս լեզուաւ ։ *Եղբարք մի՛ լինիք տղայք
մտօք , այլ ի չարեաց տղայացարուք ,
21եւ մտօք կատարեալ լինիջի՛ք ։ *Քանզի

և յօրէնսն գրեալ է, եթէ յօտար լեզուս՝ և'ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց
ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ, սակայն և ոչ այնպէս լուիցեն ինձ, ասէ
Տ̄ր: *Ապա ուրեմն լեզուքն նշանակք 22
վ̄ս են՝ ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհաւատից. իսկ մարգարէութ̄ի՝ ոչ անհաւատից՝ այլ հաւատացելոց: *Ապա եթէ 23
գայցէ եկեղեցին ամենայն'ի մի վայր, և
ամենեքին 'ի լեզուս խօսիցին, և մտանիցեն անդր տգէտք կամ անհաւատք.
ո՞չ ասիցեն՝ եթէ զի՛ մոլէքդ: *Իսկ ե- 24
թէ ամենեքին մարգարէանայցեն, և մըտանիցէ ոք անդր անհաւատ՝ կամ տգէտ,
յանդիմանի յամենեցունց, և քննի յամենեցունց. *և գաղտնիք սրտի նորա 25
յայտնի լինին: և ապա անկեալ 'ի վ̄ր
երեսաց՝ երկիր պագանիցէ ա̄յ, և խոստովան լինիցի՝ թէ արդարև ա̄ծ է'ի ձեզ:
ԶԳ *Եւ արդ զի՞նչ իցէ եղբարք. յորժամ 26
'ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւրոք
'ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի, թէ վարդապետութ̄ի ունիցի, եթէ յայտնութ̄ի
ունիցի, թէ լեզուս ունիցի, եթէ թարգմանութ̄ի ունիցի. ա̄մ 'ի շինած լինիցի:
*Եթէ 'ի լեզուս ոք խօսեսցի՝ երկուք, 27
և եթէ ևս աւելի՝ երեք, և ապա մի ըստ
միոջէ. և մինն թարգմանիցէ: *ապա 28
եթէ չիցէ՛ ոք որ թարգմանիցէ, լուռ
լիցի յեկեղեցւոջն. ը̄ն միտս իւր՝ և ընդ
ա̄յ

29 ա̄յ խօսեսցի։ *Բայց մարգարէք երկու
կ̄մ երեք խօսեսցին, և այլքն քննեսցեն։
30 *Ապա եթէ այլ ումեք որ նստիցին՝
31 յայտնեսցի, առաջինն լռեսցէ։ *Քան
զի կարօղ էք ամենեքին մի ը̄ս միոջէ մար
գարէանալ, զի ամենեքեան ուսանիցին,
32 և ամենեքեան մխիթարեսցին, *Քան
զի և հոգիք իսկ մարգարէից՝ մարգա
33 րէից հնազանդին. *զի ոչ եթէ խռո
վութ̄ե է ա̄ծ՝ այլ խաղաղութ̄ե, ո̄րպ յա̄մ
34 եկեղեցիս սրբոց։ *Կանայք՝ յա̄մ եկե
ղեցիս լռեսցեն. զի ոչ հրամայի նոցա
խօսել՝ այլ հնազանդ լինել. ո̄րպ և օրէնքն
35 իսկ ասեն. *Ապա եթէ ուսանել ինչ
կամիցին, ի տան զարս իւրեանց հարցա
նիցեն. քանզի անպատուէ՛ է կնոջ մար
36 դոյ յեկեղեցւոջ խօսել ։ *Եթէ ի
ձէ՞նջ բանն ա̄յ ել. և կ̄մ առ ձե՞զ միայն
37 եհաս. *Իսկ եթէ ոք համարիցի մար
գարէ լինել՝ կ̄մ հոգևոր, գիտասցէ՝ զոր
գրեցից առ ձեզ, թե տ̄ն պատուիրանք
38 են. *ապա թէ ոք ագիտանայցէ, ագի
39 տասցի. *Այսու հետև եղբարք, նա
խանձեցարո՛ւք մարգարէանալ, և զխօ
40 սելն լեզուօք մի՛ արգելուք։ *Ա̄մ ինչ
ձեր պարկեշտութ̄բ և ը̄ս կարգի լինիցի. Վ. Ձ.

Գլ. ԺԵ.

1 Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն
իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ. զոր և

ըն

ընկալարուք. յոր և հաստատեալ էք.
*որով ապրեցայքն. որով բանիւ աւետարանեցի
ձեզ՝ թէ ունիցիք. բայց եթէ՚ի 2
զուր ինչ հաւատայցէք. *Զի ես 3
ձեզ զառաջինսն աւանդեցի՝ զոր և ես ընկալայ.
թէ և ք̅ս մեռաւ վ̅ս մեղաց մերոց՝
ը̅ս գրոց. *և զի թաղեցաւ, թէ և 4
յարեաւ յաւուր երրորդի՝ ը̅ս գրոց. *և 5
թէ երևեցաւ կեփայի, և ապա երկոտասանիցն.
*ապա երևեցաւ աւելի ք̅ 6
զհինգ հարիւր եղբարց միանգամայն.
յորոց բազումք կան մինչև ցայժմ, և ոմանք
ննջեցին. *և ապա երևեցաւ յակովբայ, 7
ապա առաքելոցն ամենեցուն.
*Յուսկ յետոյ քան զամենեսին իբրև 8
անդրդի միոջ՝ երևեցաւ և ինձ, *զի ես 9
իսկ եմ տրուպն առաքելոց. որ չե՛մ իսկ
արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ. զի հալածեցի
զեկեղեցին ա̅յ. *Այլ շնորհօքն 10
ա̅յ եմ զինչ և իցեմ. և շնորհքն ն̅ր որ յիս՝
ընդունայն ինչ ո՛չ եղեն. այլ առաւել
քան զն̅ս ամենեսին վաստակեցի. և ո՛չ եթէ
ես՝ այլ շնորհքն ա̅յ որ ը̅ն իս. *Արդ 11
եթէ ես և եթէ նոքա՝ այսպէս քարոզեցաք,
և դուք այսպէս հաւատացէք. *Ապա 12
եթէ ք̅ս քարոզի՝ թէ՚ի մեռելոց յարուցեալ
է, զիա՞րդ ասեն ոմանք՚ի ձէնջ՝
եթէ յարութի̅ մեռելոց չի՛ք. *Եթէ 13
յարութի̅ մեռելոց չի՛ք, ապա՛ և ք̅ս չէ՛
յարուցեալ. *և եթէ ք̅ս չիցէ յարուցեալ 14

ցեալ, ընդունայն է քարոզութ՟ին մեր.
15 ընդունայն են և հաւատքն ձեր. *Եւ գտանի
ցիմք սուտ վկայք ա՟յ, զի վկայեցաք զա՟յ
թէ յարոյց զք՟ս. զոր ոչն արդեօք յարոյց
16 եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն. *Իսկ ե-
թէ մեռեալք ոչ յառնեն՝ ապա և ք՟ս չէ
17 յարուցեալ. *Եւ եթէ ք՟ս չիցէ յարու-
ցեալ, ընդունայն են հաւատքն ձեր. և
18 տակաւին ՚ի նմին մեղս կայցէք. *Իսկ
արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի ք՟ս, կորեա՞ն, ար-
19 դեօք. *Եթէ այսու կենօքս միայն յու-
սացեալ եմք ՚ի ք՟ս, ողորմելի եմք քան
զա՟մ մարդիկ.

ԶԴ

20 *Բայց արդ՝ ք՟ս յարուցեալ է ՚ի մեռե-
21 լոց՝ առաջին պտուղ ննջեցելոց. *Ք՟զի
մարդով եղև մահ, և մարդով յարութ՟ի
22 մեռելոց. *Որպէս ադամաւ ամենեքին
մեռանին, նոյնպէս և ք՟սիւ ամենեքեան
23 կենդանասցին. *Իւրաքանչիւր յիւրում
կարգի. նախ ք՟ս, և ապա ք՟սեանք ՚ի
24 գալստեան ն՟ր. *Եւ ապա կատարած.
յորժամ տացէ ՚ի ձեռս զթագաւորութ՟ին
ա՟յ և հօր. յորժամ խափանեսցէ զա՟մ
իշխանութ՟իս և զա՟մ պետութ՟ի և զզօրութ՟ի.
25 *Զի պարտ է նմա թագաւորել՝ մինչև
դիցէ զա՟մ թշնամիս ՚ի ներքոյ ոտից իւ-
26 րոց. *Յետին թշնամին խափանի՝ մահ.
և զա՟մ ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ո-
27 տից ն՟ր. *Բայց յորժամ ասիցէ. թէ
հնազանդեալ է նմա ա՟մ, յայտ է՝ թէ

բաց

բայց յայնմանէ՝ որ հնազանդեցոյց նմա
զա՟մ ։ *Այլ յորժամ հնազանդեսցի 28
նմա ա՟մ, յայնժամ և ինքն որդի հնա
զանդեսցի այնմ, որ հնազանդեցոյց ն՟մ
զա՟մ. զի եղիցի ա՟ծ ա՟մ յա՟մի. *Ապա 29
թէ ոչ զի՞նչ գործիցեն որ մկրտիցին վ՟ս
մեռելոց, եթէ արդարև մեռեալք ոչ
յառնիցեն. ընդէ՞ր իսկ բնաւ մկրտին վ՟ս
ն՟ց. *ընդէ՞ր և մեք վտանգիմք յա՟մ ժամ, 30
*և հանապազ մեռանիմք. ի պարծանս 31
ձեր եղբարք՝ զոր ունիմ ի ք՟ս
յ՟ս ի տ՟ր մեր։ *Իսկ եթէ վ՟ս մարդոյ ի գազա 32
նամարտի լեալ եմ յեփեսոս, զի՞նչ
օգուտ էր ինձ՝ եթէ մեռեալք ոչ յառ
նեն։ կերիցուք արբցուք՝ քանզի վաղիւ
մեռանիմք. *Մի՛ խաբիք. ապականեն 33
զբարս քաղցունս բանք չարք.
Զե *Թափեցարո՛ւք արդարութ՟բ և մի՛ մե 34
ղանչէք. զի զգիտութիւն ա՟յ ոչ ունին ո
մանք։ առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ. *Այլ 35
ասիցէ ոք զիա՞րդ յառնեն մեռեալքն՝ կ՟մ
որո՞վ մարմնով գայցեն։ *Անմիտ՝ դու 36
զոր սերմանեսն, ոչ կենդանանայ՝ եթէ
ոչ մեռանիցի ։ *Եւ զոր սերմանեսն, 37
ոչ զնոյն մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՝ սեր
մանես, այլ հատ մերկ. եթէ ցորենոյ
իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեաց. *և ա՟ծ 38
տայ նմա մարմին՝ ո՟պ և կամի. և իւրա
քանչիւր սերմանեաց զիւր մարմին. *Ոչ 39
ա՟մ մարմին նոյն մարմին է. այլ այլ մար

մին է մարդկան, եւ այլ մարմին անասնոց, այլ մարմին թռչնոց՝ եւ այլ մար-
40 մին ձկանց։ *Եւ մարմինք երկնաւորք,
եւ մարմինք երկրաւորք. այլ՝ այլ փառք
երկնաւորացն՝ եւ այլ փառք երկրաւորացն.
41 *Այլ փառք արեգական, եւ այլ փառք
լուսնի, եւ այլ փառք աստեղաց. եւ աստղ
42 քան զաստղ առաւել է փառօք. *Նոյն-
պէս եւ յարութիւն մեռելոց. սերմանի ա-
պականութեամբ՝ եւ յառնէ անապակա-
43 նութեամբ. *սերմանի անարգութեամբ՝ եւ յառ-
նէ փառօք. սերմանի տկարութեամբ՝ եւ յառ-
44 նէ զօրութեամբ. *սերմանի մարմին շնչաւոր՝
եւ յառնէ մարմին հոգեւոր. եթէ գոյ
45 մարմին շնչաւոր, գոյ եւ հոգեւոր, *Այս-
պէս եւ գրեալ է, եղեւ մարդն առաջին
Ադամ ի շունչ կենդանի. երկրորդ Ա-
46 դամ ի հոգի կենդանարար։ *Բայց ոչ
նախ հոգեւորն. այլ շնչաւորն, եւ ապա
47 հոգեւորն։ *Առաջին մարդն յերկրէ՝ հո-
ղեղէն. իսկ երկրորդ մարդն Տէր յերկ-
48 նից. *Որպէս հողեղէնն, նոյնպէս եւ հողե-
ղէնքս, եւ որպէս երկնաւորն՝ նոյնպէս եւ երկ-
49 նաւորքն։ *Եւ որպէս զգեցաք զպատ-
կեր հողեղինին. զգեցցուք եւ զպատկեր
երկնաւորին։

50 *Բայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մար- ՁՁ
մին եւ արիւն զարքայութիւն Այ ժառան-
գել ոչ կարեն. եւ ոչ ապականութիւն զա-
51 նապականութիւն ժառանգէ։ *Արդ՝ խոր-
հուրդ

հուրդ մի ասեմ ձեզ. ամենեքեան ննջեսցուք, այլ ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք։
*Յանկարծակի յական թօթափել՝ ի 52
փող յետին. քանզի փող հարկանի, և
մեռեալք յարիցեն առանց ապականու-
թեան, և մեք նորոգեսցուք։ *Զի պարտ 53
է ապականացուիս այսմիկ զգենուլ զան-
ապականութիւն, և մահկանացուիս այս-
միկ զգենուլ զանմահութիւն։ *Եւ յոր 54
ժամ մահկանացուս այս զգեցցի զան-
մահութիւն, և ապականութիւնս զանապակա-
նութիւն, յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրե-
ցաւ. եթէ ընկլաւ մահ ՚ի յաղթութիւն։
*Ո՞ւր է մահ, յաղթութիւն քո, ո՞ւր դժոխք 55
խայթոց քո։ *Խայթոց մահու մեղք են, 56
և զօրութիւն մեղաց օրէնք։ *Այլ շնորհք 57
Աստուծոյ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն ՚ի ձեռն Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

*Այսուհետև եղբարք իմ սիրելիք, 58
հաստատունք եղերուք, անշարժ կացէք,
առաւել լերուք ՚ի գործս Տեառն, յամենայն ժամ.
գիտասջիք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են ըն-
դունայն առաջի Տեառն։

ԳԼ. ԺԶ.

Այլ վասն հաշուէիցն որ ՚ի սուրբսն է, որպէս 1
պատուէր ետու եկեղեցեացն Գա-
ղատացւոց՝ նոյնպէս և դուք առնիջիք։
*Ըստ իւրաքանչիւր միաշաբաթուցն 2
իւրաքանչիւր ոք ՚ի ձէնջ առանձին իւրում
գան-

3 գանձեսցէ՝ որ ինչ և յաջողեսցի: *Զի
մի՛ յորժամ գայցեմ, յայնժամ հաշիւք
լինիցին: Այլ յորժամ եկից՝ զոր միան-
գամ ընտրեցէք թղթովք, զնոսա առաքե-
4 ցից տանել զշնորհսն ձեր յԵրուսաղէմ: *Ապա
թէ արժան իցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս եր-
5 թիցեն: *Այլ եկից առ ձեզ՝ յորժամ ՚ի
Մակեդոնիա անցանիցեմ, քանզի ընդ
6 շրջեցայց ՚ի Մակեդոնիա, *Թէ դէպ
լինիցի, առ ձեզ մնացից՝ և կամ ձմերե-
ցից. զի և դուք յուղարկիցէք զիս՝ ուր
7 և երթալոց եմ: *Զի ոչ կամիմ զձեզ
այժմ ՚ի հարևանցի տեսանել. այլ ու-
նիմ ժամանակ ինչ առնել առ ձեզ, ե-
8 թէ Տէր հրամայեսցէ: *Բայց այժմ լի-
9 նիմ յԵփեսոս մինչև ցՊենտեկոստէ. *զի
դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարևոր.
10 և հակառակորդք բազում են: *Իսկ՝ ե-
թէ եկեսցէ Տիմոթէոս՝ տեսջի՛ք զի առ-
անց երկիւղ լինիցի առ ձեզ. զի զգործ Տեառն
11 գործէ՝ որպէս և ես. *Մի՛ ոք զնա անար-
գեսցէ. և յուղարկեսջի՛ք զնա խաղաղու-
թեամբ՝ զի եկեսցէ առ իս. քանզի ակն ու-
նիմ նմա եղբարբք հանդերձ:
12 *Այլ վասն Ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղաչե- Ա. Զ
ցի զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք
հանդերձ. և արդեօք ո՛չ էին կամք զի
այժմ եկեսցէ. այլ եկեսցէ, յորժամ և
13 պարապեսցէ, *Հսկեցէ՛ք՝ հաստատո՛ւն
կացէ՛ք ՚ի հաւատս. ժրացարո՛ւք, զօրա-
ցա

ցարուք. *Ամենայն իրք ձեր սիրով լիցին. 14
*Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտէք զտ‐ 15
ունն ստեփանեայ և փորտունատեայ՝
որ են պտուղ աքայեցւոց, և 'ի պաշտօն
սրբոց կարգեցին զանձինս. *զի և դուք 16
հնազանդ լինիցիք այնպիսեացն. և ամ՟ի՝
որ գործակից իցէ և վաստակակից. *Ու‐ 17
րախ եմ 'ի գալ ստեփանեայ և փոր‐
տունատեայ և աքայիկոսի, զի զձեր պա‐
կասութիւն նոքա լցին. *Քանզի հանգու‐ 18
ցին զոգի իմ՝ և զձեր. արդ՝ ծանիջիք
զայնպիսիսն. *Ողջոյն տան ձեզ եկե‐ 19
ղեցիքն ասիացւոց. ողջոյն շատ տան ձեզ
'ի Տ՟ր՝ ակիւղաս, և պրիսկիղա՝ հան‐
դերձ տնայնովն եկեղեցեաւն իւրեանց.
*Ողջոյն տան ձեզ եղբարքն ամենեքեան. 20
Ողջոյն տուք միմեանց 'ի համբոյր սրբու‐
թեան. *Ողջոյնդ այդ՝ իմով ձեռին պօ‐ 21
ղոսի է. *Եթէ ոք ոչ սիրէ զՏ՟ր Յ՟ս, ե‐ 22
ղիցի նզովեալ՝ մարանաթայ. *Շնորհք 23
Տ՟ն մերոյ Յ՟սի Ք՟սի ը՟ ձեզ. *Եւ սէրն իմ 24
ը՟ ամենեսին ձեզ 'ի Ք՟ս Յ՟ս. Ամէն.

Առ կորնթացիս առաջին թուղթն՝ գրեցաւ 'ի
փիլիպպեայ. 'ի ձեռն ստեփանեայ և փորտու‐
նատեայ և աքայիկոսի.

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ.

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ յսի քսի կամօքն այ, եւ տիմոթէոս եղբայր. եկեղեցւոյ այ որ է ՚ի կորնթոս՝ սրբովքն ամենեքումբք՝ որ են յամ գաւառս աքայեցւոց: 2 *Շնորհք ըդ ձեզ եւ խաղաղութի, յայ հօրէ մերմէ՝ եւ ՚ի տնէ յսէ քսէ. 3 *Օրհնեալ է ած եւ հայր տն մերոյ յսի քսի. հայր գթութեց, եւ ած ամ մխիթարութե. 4 *որ մխիթարէն զմեզ յամ նեղութիւնս մեր. առ ՚ի կարօղ լինելոյ մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամ նեղութիս իցեն, մխիթարութբն՝ որով մեք մխիթարիմք յայ: 5 *Զի որպ առաւելան չարչարանքն քսի ՚ի մեզ. նոյնպս եւ ՚ի ձեռն քսի առաւել լիցի եւ մխիթարութին մեր: 6 *Զի եթէ նեղիմք, վս ձերոյ մխիթարութե եւ փրկութե, եւ եթէ մխիթարիմք, վս ձերոյ մխիթարութե եւ փրկութե, որ յաջողեալն է համբերութբ

ԲԿ

նոցին չարչարանաց, զոր և մեքն չարչարիմք. * և յոյսն մեր հաստատուն է վն̄ 7
ձեր. ք̄զի գիտեմք՝ եթէ որպ̄ կցորդ էք
չարչարանացն, նոյնպէս և մխիթարութե̄ն. * Վասնզի ոչ կամիմ ագէտ լինել 8
ձեզ եղբարք՝ վն̄ նեղութ̄ն մերոյ եղելոյ յԱսիա, զի առաւել քան զկար մեր
ծանրացաք, մինչև անյոյս լինելոյ մեզ և
՚ի կենաց. * Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ 9
մահու ընկալաք. զի մի՛ յանձինս ապաստանիցիմք, այլ յԱ̄ծ՝ որ յարուցանէ զմեռեալս. * որ յայնպիսի մահուանէ 10
փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ. * Ք̄զի յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ 11
օգնականութ̄բ աղօթից ձերոց վն̄ մեր.
Զի ՚ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ ՚ի մեզ,
բզ̄մօք յանձնեսցեն գոհութիւն վն̄ մեր:
ԲԴ * Վասնզի պարծանք մեր այս են. վկայութ̄ի 12
միտաց մերոց. զի սրբութ̄բ և սուգութ̄բ ա̄յ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութ̄բ,
այլ շնորհօքն ա̄յ շրջեցաք յաշխարհի.
բայց առաւել ևս առ ձեզ: * Վասնզի ո՛չ 13
եթէ այլազգ ինչ գրեմք առ ձեզ, այլ
զոր ընթեռնուցուքն՝ և գիտակ լինիցիք.
քանզի յուսամ եթէ մինչև ՚ի վախճան
գիտիցէք. * որպ̄ և խելամուտ եղէք մեզ 14
փոքր ՚ի շատէ. զի պարծանք ձեր եմք.
որպ̄ և դուք մեր յաւուրն տ̄ն մերոյ յս̄ի
ք̄սի: * Եւ այս ապաստան կամէի նախ 15
առ ձեզ գալ, զի դուք կրկին շնորհս ըն

դու

16 դունիջիք. * Եւ ի ձէնջ երթալ ի Մակեդոնիա. եւ դարձեալ ի Մակեդոնիա գալ առ ձեզ. եւ ի ձէնջ յուղարկել ի
17 Հրէաստան. * Իսկ եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթեւութ՟բ ինչ գնացի. եւ կամ զոր խորհիմն՝ ըս՟տ մարմնոյ ինչ խորհիցիմ, այլ զի եղիցի յինէն կողմանէ,
18 այոն՝ այո, եւ ոչն՝ ոչ, * Հաւատարիմ է ա՟ծ, զի բանն մեր որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ
19 է այո եւ ոչ, * Քանզի որդին ա՟յ յ՟ս ք՟ս, որ ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ, ինեւ եւ սիղուանոսիւ եւ տիմոթէիւ, ոչ եղեւ այո եւ
20 ոչ. այլ այոն ի նմին եղեւ: * Զի որչափ աւետիքն ա՟յ են՝ ի նմ՟ այոն. վ՟ն որոյ եւ
21 նովին ամէնն մեզ ի փառս ա՟յ: * Իսկ որ հաստատեացն զմեզ ձեօք հանդերձ
22 ի ք՟ս, եւ որ օծ զմեզ, ա՟ծ է. * որ եւ կնքեաց զմեզ եւ ետ զառհաւատչեայ հոգւոյն ի սիրտս մեր:

23 * Իսկ ես վկայ զա՟ծ կոչեմ անձին իմոյ. ԲԶ
զի վասն խնայելոյ ի ձեզ՝ ոչ եւս եկի ի կորնթոս. զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքդ՝ այլ գործակիցք եմք շնորհացդ ձերոց. քանզի հաւատովք հաստատեալ կայք:

ԳԼ. Բ.

1 Բայց զայս եւեթ ընտրեցի՝ զի մի՛ միւսանգամ տրտմութ՟բ եկից առ ձեզ.
2 * Զի եթէ ես տրտմեցուցանեմ զձեզ.

Եւ ո՞վ է՝ որ ուրախ առնիցէ զիս, եթէ ո՛չ
որ տրտմիցին յինէն։ *Եւ զայս զի գրե- 3
ցի՝ զի մի՛ յորժամ գայցեմ տրտմութիւն ինչ
կրիցեմ. ուստի արժանն իցէ ինձ ուրախ
լինել, յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ ամենեսին,
զի իմ ուրախութիւն ձեր ամենեցուն է.
*Զի ՚ի բազում վշտաց՝ և ՚ի նեղութենէ սրտի 4
գրեցի առ ձեզ բազում արտասուօք. ո՛չ զի
տրտմեսջիք. այլ զի զսէրն իմ գիտաս-
ջիք. զոր ունիմ առաւելապէս առ ձեզ։
*Ապա եթէ ոք տրտմեցոյց՝ ո՛չ եթէ զիս 5
տրտմեցոյց՝ այլ փոքր ՚ի շատէ, զի մի՛
ծանրացուցից ամենեցուն ձեզ. *Շա՛տ է 6
այնպիսւոյն պատուհասն այն՝ որ ՚ի բազ-
մաց անտի է. *Այսու հետև նմին հա- 7
կառակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝ և
մխիթարել. զի մի՛ յաւելեալ տրտմութեանն
ընկղմեսցի այնպիսին։ *Վասն որոյ աղա- 8
չեմ զձեզ հաստատել ՚ի նմա զսէրն. *Վասն 9
այնորիկ իսկ և գրեցի. զի զչափ առից
զձեր՝ եթէ յամենայնի հնազանդ իցէք. *Զի 10
եթէ ումեք շնորհիցէք՝ և ես. քանզի և
ես եթէ շնորհիցեմ, զոր ինչ շնորհիցեմն
վասն ձեր ՚ի դէմս քրիստոսի. *զի մի՛ զրկիցիմք 11
՚ի սատանայէ. քանզի չեմք ինչ անտե-
ղեակ խորհրդոցն նորա։

գ. կ *Եւ եկեալ հասի ես ՚ի տրովադա յա- 12
ւետարանն քրիստոսի, և դուռն բաց էր ինձ
՚ի տէր. *ո՛չ եւս հանգիստ հոգւոյ ի-
մում. քանզի ո՛չ գտի ես անդ զտիտոս զեղ- 13

բայր իմ․ այլ հրաժարեալ ի նոցանէ՝ գը
14 նացի ի Մակեդոնիա։ *Այլ այ շնորհք՝
որ յամ հաղթել հարկանէ զմեզ ի Քս
յս․ և զհոտ գիտութեն իւրոյ յայտնի
15 սանէ մեօք յամ տեղիս․ *զի հոտ անուշ
եմք Քրի առ Այ՝ ի մէջ փրկելոցն՝ և ի
16 մէջ կորուսելոցն․ *ոմանց հոտ՝ մահ
ուանէ ի մահ, և ոմանց հոտ՝ կենդանու
թե ի կեանս․ և առ այս ո՞ բաւական
17 իցէ․ *Քանզի ոչ եմք իբրև զայլսն, որ
վաճառական լինին բանին այ․ այլ
իբրև ի հաստատուէ, այլ իբրև յայ՝
առաջի այ ի Քս խօսիմք։

ԳԼ․ Գ․

1 Սկսանիմք այսուհետև վերստին զան
ձինս ընծայեցուցանել․ թէպէտ և
ոչ պիտոյ իցեն մեզ, որպ ոմանց թուղթք
2 ընծայութե առ ձեզ, կամ ի ձէնջ։ *Այլ
թուղթք մեր դուք էք․ գրեալ ի սիրտս
մեր, ծանուցեալ և ընթերցեալ յամ
3 մարդկանէ․ *յայտնեալք՝ զի էք թուղթք
Քրի, պաշտեցեալ ի մէնջ․ և գրեալ՝
ոչ մելանաւ, այլ հոգւովն այ կենդանւոյ․
ոչ ի տախտակս քարեղէնս, այլ ի տախ
տակս սրտի մարմնեղէնս։
4 *Յոյս մի այսպիսի ունիմք ի ձեռն Քրի Գ․ Դ․
5 առ Այ․ *իբր ոչ եթէ անձամբ բաւա
կան եմք խորհել ինչ իբրև ի մէնջ․ այլ
6 բաւականութիւն մեր յԱյ․ *որ և բա

ԺԳ ւա

ւականս արար զմեզ՝ պաշտօնեայս նորոյ
կտակարանացս՝ ոչ գրով, այլ հոգւով.
զի գիրն սպանանէ, այլ հոգին կեցու-
ցանէ։ *Իսկ եթէ պաշտօնն մահու 7
գրով՝ եւ դրոշմեալ ի տախտակսն քարեղէ-
նըս եղեւ փառօք, զի մի՛ կարասցեն հայել
որդիքն Իսրայէլի յերեսսն Մովսէսի՝ վասն փառաց
երեսացն իւր, որ խափանելոցն էր. *Ո՞ր- 8
չափ եւս առաւել պաշտօն հոգւոյն եղի-
ցի փառօք. *Իսկ եթէ պաշտօն դատա- 9
պարտութեան փառօք էր, ո՞րչափ եւս առաւել
պաշտօն արդարութեան փառօք. *Քանզի 10
ոչ եթէ փառաւորեալ փառաւորեցաւ յայսմ
մասին, վասն առաւելութեան փառացն. *Իսկ 11
եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փառօք
էր, ո՞րչափ եւս առաւել՝ որ կայունն է՝ փա-
ռօք իցէ. *Արդ՝ զի ունիմք այսպի- 12
սի յոյս, բազում համարձակութեամբ վարես-
ցուք. *Եւ ոչ որպէս Մովսէս արկանէր քօղ 13
ի վերայ երեսաց իւրոց, վասն չհայելոյ որդ-
ւոցն Իսրայէլի ի վախճան խափանելոցն։
*Այլ կուրացան միտք նոցա. քանզի մինչեւ 14
ցայսօր ժամանակի՝ նոյն քօղ ձգեալ կայ ի վերայ
ընթերցուածոց հին կտակարանացն, եւ ոչ
վերանայ, զի Քրիստոսիւ խափանելոց է։ *Այլ 15
մինչեւ ցայսօր՝ յորժամ ընթեռնուն զՄով-
սէս, նոյն առագաստ կայ ի վերայ սրտից նոցա.
*Այլ յորժամ դարձցին առ Տէր, ապա 16
վերասցի առագաստն։ *Իսկ Տէր Հոգին 17
է. ուր Հոգին Տեառն է, անդ ազատութիւն է։

*Բայց

18*Բայց մեր ամենեցուն բացաւ երեսօք
զփառսն տ՟ն իբրև ընդ հայելի տեսեալ,
՚ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ՚ի
փառս, որպ՟ և ՚ի տ՟ն հոգւոյ,

Գլ. Դ.

1 Վասն այսորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝
որպ՟ և գտաք զողորմութի՟, և ոչ ձանձ
2 րանամք. *այլ հրաժարեցաք ՚ի գաղտ
նեաց ամօթոյն. զի մի՛ գնասցուք խորա
մանկութ՟բ, և մի՛ նենգեսցուք զբանն ա՟յ.
այլ յայտնութ՟բ ճշմարտութ՟ն ընծայե
ցուսցուք զանձինս մեր առ ա՟մ միտս
3 մարդկան առաջի ա՟յ։ *Ապա թէ իցէ
և ծածկեալ աւետարանն մեր. ՚ի մէջ
4 կորուսելոցն է ծածկեալ. *որոց աստ
ուած աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զ
սիրտս անհաւատիցն, զի մի՛ ծագեսցէ
՚ի ն՟ս լուսաւորութի՟ աւետարանի փա
ռացն ք՟սի. որ է պատկեր աներևութին
5 ա՟յ. *Զի ոչ եթէ զանձինս քարոզեմք,
այլ զյ՟ս ք՟ս զտ՟ր. և զմեզ ծառայս ձեզ
6 վ՟ն ք՟սի։ *Զի ա՟ծ որ ասաց ՚ի խաւարէ
լոյս ծագել. որ և ծագեցաւ իսկ ՚ի սիրտս
մեր ՚ի լուսաւորութի՟ գիտութ՟ե փառացն
7 ա՟յ ՚ի դէմս յ՟սի ք՟սի։ *Այսու հետև ու
նիմք զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս.
զի առաւելութի՟ զօրութ՟ե՟ն իցէ յա՟յ, և
8 ոչ ՚ի մէնջ. *Յամենայնի նեղեալք՝
այլ ոչ նուաղեալք. կարօտեալք՝ այլ
ոչ

ոչ տարակուսեալք. *Հալածեալք՝ այլ 9
ոչ լքեալք. չարչարեալք՝ այլ ոչ սատա-
կեալք. *Յա՟մ ժամ զմահն յ՟սի ի մար- 10
մինս մեր կրեսցուք. զի և կեանքն յ՟սի ի
մարմինս մեր յայտնեսցին ։ *Քանզի 11
միշտ մեք՝ որ կենդանիքս եմք, ի մահ
մատնիմք վասն յ՟սի. զի և կեանքն յ՟սի
յայտնի լիցին ի մահկանացու մարմինս
մեր։ *Այսուհետև մահ ի մեզ զօրա- 12
նայ, և կեանք ի ձեզ. *Արդ՝ ունիմք 13
զնոյն հոգի հաւատոյ. ոպ՟ և գրեալ է.
հաւատացի՝ վ՟ որոյ և խօսեցայ. և մեք
հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք իսկ։
*Զայս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն զտ՟ր, 14
և զմեզ ը՟ յ՟սի յարուսցէ, և յանդիման
կացուսցէ ձեզ հանդերձ. *Քանզի ա՟մ 15
ինչ վ՟ ձեր է. զի շնորհքն յաճախեալք
ի բազմաց ի գոհու՟է անտի՝ առաւելես-
ցին ի փառս ա՟յ. *Վ՟ որոյ և ոչ ձանձ- 16
րանամք. այլ թէպէտ և արտաքինն մար-
դն մեր ապականի, այլ ներքինն մարդն
մեր նորոգի օր ըստ օրէ։ *Զի առժա- 17
մայն յաճախութ՟ի թեթև նեղութեան մե-
րում՝ ի յաւիտենականն առաւելութ՟ի,
զմեծութիւն փառացն գործէ ի մեզ.
*Քանզի ոչ գիտեմք զերևելիսն՝ այլ 18
զաներևոյթսն. զի երևելիքս առժամա-
նակ մի են, և աներևոյթքն յաւիտենա-
կանք.

Գլ ․ Ե ։

1 Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տաճար շինուածոյս մերոյ քակտեսցի,
շինած յԱյ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի, յաւիտենական յերկինս ։
2 *Եւ ի այս տաղտկամք· քանզի զբնակութի երկնից փափագեմք զգենուլ ·
3 *միայն թէ յորժամ զգենուցումքն, ոչ
4 մերկ գտանիցիմք ։ *Քանզի որ եմք ի յարկաւս ի այսորիկ՝ տաղտկամք ծանրացեալք· զի ոչ կամիմք մերկանալ, այլ զայն ՚ի վր այսր զգենուլ· զի ընկղմեսցի մահկանացուս ՚ի կենաց անտի ։ *Այլ
5 որ յաջողէն մեզ ՚ի սոյն Ած է· որ ետ մեզ զառհաւատչեայ հոգւոյն ։
6 *Արդ՝ համարձակիմք յամ ժամ, և գ. Ձ
գիտեմք՝ եթէ որչափ յամեմք ՚ի մարմնի
7 աստ՝ օտարանամք ՚ի տնէ· *զի հաւա-
8 տովք գնամք՝ և ոչ կարծեօք ։ *Այլ համարձակիմք՝ և առաւել ևս հաճեալ եմք ելանել ՚ի մարմնոյ աստի, և մտանել առ
9 Ած ։ *Վասն որոյ և առաստանամք, զի եթէ յամիցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հա-
10 ճոյ և եթ լիցեմք նմա · *Քանզի ամենեցուն մեզ յանդիմանել լինել կայ առաջի ատենին քի ։ զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւրով մարմնով՝ զոր ինչ գործեաց յա-
11 ռաջ՝ եթէ բարի, և եթէ չար ։ *Իսկ արդ՝ զահն տն գիտելով չափի· զմարդ-

կան ինչ միտս հաւանեմք . սակայն առաջի
այ յայտնելոց եմք . բայց ես յուսամ և
'ի ձեր միտս յայտնի լինել : * Իբր ոչ ե- 12
թէ միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայե-
ցուցանեմք ձեզ , այլ պատճառս տամք
ձեզ պարծանաց վն մեր . զի ունիցիք առ
այնոսիկ՝ որ առ աչսն պարծիցին , և ոչ
սրտիւք : * Զի եթէ առանցաք ինչ՝ այն 13
այ է . և եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է .
* Զի սէրն քսի խտրեալ է զմեզ զքննել զայս . 14
զի եթէ մին փոխանակ ամենեցուն մե-
ռաւ , ապա ուրեմն ամենեքեան մեռե-
լին . * և 'ի վր ամենեցուն մեռաւ , զի 15
որ կենդանիքն իցեն՝ մի՛ անձանց իցեն
կենդանիք , այլ այնմ՝ որ 'ի վր նոցայն
մեռաւ , և յարեաւ . * Այսուհետև մեք 16
ոչ զոք գիտեմք մարմնով . զի թէպէտ և
գիտէաք մարմնով զքս , այլ արդ ոչ ևս
նոյնպէս գիտեմք . * Բայց եթէ ինչ 'ի 17
քս նոր արարած իցէ . զի հինն անց , և
արդ նոր եղև ամ : * Այլ ամ ինչ յայ՝ 18
որ հաշտեցոյցն զմեզ ընդ իւր 'ի ձեռն քսի .
Վ.Զ և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտութն .
* Ու քզի ած էր՝ քսիւ զաշխարհս հաշ- 19
տեցուցանել ընդ իւր , և չհամարել նց
զմեղս իւրեանց , և եդ 'ի մեզ զբանն
հաշտութն . * Արդ՝ վն քսի պատգա- 20
մաւորիմք՝ ոպս և այ բարեխօսութն մեօք .
աղաչեմք վն քսի՝ հաշտեցարո՛ք ընդ այ :
* Զի զայն՝ որ ոչն գիտէր զմեղս , վն 21
մեր

մեր մեղս արար. զի մեք եղիցուք նովաւ
արդարութի̅ն ա̅յ.

Գլ. Զ.

1 Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք. մի՛
ընդունայն զշնորհսն ա̅յ ընդունել
2 ձեզ. *զի՛ ՚ի ժամանակի ընդունելութե̅
ան լուայ քեզ, և յաւուր փրկութե̅
օգնեցի քեզ: Ահաւասիկ ժամանակ է̅
3 ընդունելի. ահա օր փրկութե̅. *Մի՛ և մի՛
իւիք տայցեք պատճառս, զի մի՛ արատ
4 տեսցի պաշտօնն. *այլ յա̅մի ընծայե-
ցուցէք զանձինս ձեր իբրև զպաշտօնեայս
ա̅յ՝ համբերութե̅բ բազմաւ՝ ՚ի նեղութի̅ս՝ ՚ի
5 վիշտս՝ ՚ի չարչարանս, *՚ի գանս ՚ի բանտս
՚ի խռովութի̅ս յաշխատութի̅ս՝ ՚ի հսկմունս՝ ՚ի
6 պասս, *՚ի սրբութե̅ ՚ի գիտութե̅ յերկայն
մտութե̅ ՚ի քաղցրութե̅՝ ՚ի հոգին ս̅բ, ՚ի սէր՝
7 անանց կեղծաւորութե̅, *՚ի բանս ճշմար
տութե̅, ՚ի զօրութե̅ ա̅յ, վ̅ս զինուն արդա-
8 րութե̅ որ է̅ աջմէն և է̅ ահեկէնէ. *փա-
ռօք և անարգութե̅, գովութե̅ և պարսաւ
9 անօք, իբրև մոլարք՝ և ճշմարիտք. *իբ-
րև անծանօթք՝ և ծանուցեալք. իբրև
մահկանացուք՝ և ահաւասիկ կենդանի
եմք. իբրև խրատեալք՝ և ոչ մահապար-
10 տեալք, *իբրև տրտմեալք, և հանա
պազ ուրախ եմք. իբրև աղքատք՝ և զբա
զումս մեծացուցանեմք. իբրև ոչինչ ու-
11 նեցեալք, և զա̅մ ինչ ունիմք. *Բերանք
մեր

մեր բացեալ են առ ձեզ՝ կո՛րնթացիք. և
սիրտք մեր ընդարձակեալք. *Ո՛չ 12
նեղիք ՚ի մէնջ՝ բայց եթէ ՚ի գութս ձեր
նեղիցիք. *արդ՝ զնոյն հատուցումն իբրեւ 13
ը̅ն որդեակս ունիմ. ընդարձակեցարո՛ւք
և դուք, *և մի՛ լինիք լծակիցք անհաւատից, 14
քանզի զի՞նչ հաղորդութի̃ է
արդարութե̃ ը̅ն անօրէնութե̃. և կմ̃ զի՞նչ
հաւասարութի̃ է լուսոյ ը̅ն խաւարի. *և 15
կամ զի՞նչ միաբանութի̃ է քսի ը̅ն բելիարայ.
կամ զի՞նչ բաժին կայ հաւատացելոյն
ընդ անհաւատին. *կամ զի՞նչ 16
նմանութի̃ է տաճարի այ՝ մեհենաց։ Ապաքէն
դուք տաճար այ կենդանւոյ էք
ոպ̃ և ասաց ած, թէ բնակեցայց ՚ի նս̃.
և գնացից ՚ի նս̃. և եղէց նց̃ ած, և նոքա
եղիցին իմ ժողովուրդ. *Վ̃ որոյ 17
ելէ՛ք ՚ի միջոյ նց̃ և մեկնեցարո՛ւք, ասէ
տր. և ՚ի պիղծս մի՛ մերձենայք. *և ես 18
ընկալայց զձեզ. և ես եղէց ձեզ ՚ի հայր,
և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և ՚ի դստերս,
ասէ տր ամենակալ։

ԳԼ. Է.

Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք 1
սիրելիք, սրբեսցուք զանձինս մեր
յամ̃ պղծութե̃ մարմնոյ և հոգւոյ. կատարեսցուք
զսրբութի̃ ահիւն այ. *Զարուք 2
մեզ, զի ո՛չ ումեք մեղաք, և ո՛չ
զոք եղծաք, և ո՛չ զոք զրկեցաք։ *Ո՛չ 3

եթէ ՚ի դատապարտութիւն ինչ ասեմ. ք̅զի
յառաջ իսկ ասացի, եթէ ՚ի սիրտս մե-
րում կայք՝ ՚ի կեալ և ՚ի մեռանել ը̅ն ձեզ.
Դ Կ
4 *Բազում համարձակութի̅ է ինձ առ
ձեզ. բզ̅մ պարծանք են ինձ վ̅ս ձեր. լի՛
եմ մխիթարութե̅բ. առաւելեալ եմ ու-
5 րախութ̅բ յամ̅ նեղութիւնս մեր : *Քանզի
յորժամ հասաք մեք ՚ի մակեդոնիա իսկ,
և ոչ միով իւիք հանգիստ գտաւ մարմ-
նոյ մերում, այլ յամ̅ի նեղեալք. քան-
զի արտաքոյ մարտք՝ և ՚ի ներքոյ արհա-
6 միրք: *Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս,
մխիթարեաց զմեզ ա̅ծ ՚ի գալստեանն
7 տիտոսի : *ոչ միայն ՚ի գալստեանն նր̅.
այլ և ՚ի մխիթարութեանն՝ զոր մխիթարե-
ցաւ նա ՚ի ձեզ, ՚ի պատմել մեզ զանձուկն
ձեր՝ զողբումն ձեր՝ զնախանձն ձեր վ̅ս
իմ. մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ:
8 *Զի թէ և տրտմեցուցի զձեզ թղթո̅վն
ոչ զղջանամ, թէպէտ և զղջացեալ էի.
քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն, թէ
և առ ժամանակ մի տրտմեցոյց զձեզ.
9 *արդ ուրախ եմ, ոչ զի տրտմեցէք՝ այլ
զի յապաշխարութի̅ տրտմեցարուք. ք̅զի
տրտմեցայք դուք ը̅ս ա̅յ. զի մի՛ իւիք զըր-
10 կիցիք ՚ի մէնջ : *Զի որ ը̅ս ա̅յն տրտ-
մութի̅ է, ապաշխարութի̅ ՚ի փրկութի̅ առանց
զղջանալոյ գործէ. իսկ աշխարհի տրտ-
11 մութի̅ մահ գործէ: *Այդ՝ նոյն իսկ որ
ը̅ս ա̅յն տրտմեցարուք, որչափ ինչ փոյթ

գործեաց ՚ի ձեզ, կ̄մ աղերս կամ սաստ
կամ երկիւղ կամ անձուկ կ̄մ նախանձ
կամ վրէժխնդրութի̄. քանզի յա̄մի ըն-
ծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ ս̄բս լինել ի
ընդ յայդ միկ. * Ապա ուրեմն՝ թէ եւ գրե- 12
ցի ես առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ զըր-
կեացն, եւ ոչ վ̄ն այնորիկ որ զրկեցաւն.
այլ վ̄ն յայտնի լինելոյ փութոյն ձերոյ
որ վ̄ն մեր՝ առ ձեզ առաջի ա̄յ. * Վասն 13
այնորիկ մխիթարեալ եմք ՚ի վ̄ր մխիթա-
րութե̄ն մերոյ. առաւել եւս խնդացաք
՚ի վ̄ր խնդութե̄ն տիտոսի. քանզի հան-
գուցեալ էր հոգի ն̄ր ՚ի ձէնջ ամենե-
ցունց. * Զի թէ ինչ եւ պարծեցայ առ նմ̄ 14
վ̄ն ձեր՝ ոչ ամաչեցի. այլ որպ̄ զա̄մ ճըշ-
մարտութ̄բ խօսեցաք ը̄ն ձեզ. նոյնպէս եւ
պարծանքն մեր առ տիտոսի ճշմարիտ ե-
ղեն. * Եւ գութք նորա առաւել եւս 15
են ՚ի ձեզ. ք̄զի յիշեցուցանէր մեզ զա-
մենեցուն զձեր հնազանդութի̄, թէ որ-
պէս ահիւ եւ դողութ̄բ ընկալարուք զնա.
* Եւ արդ՝ ուրախ եմ. զի յա̄մի համար- 16
ձակ եմ առ ձեզ.

Գլ. Ը.

ԴԲ Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զշնորհսն ա̄յ 1
որ տուեալ են եկեղեցեացն մակե-
դոնացւոց. * Զի մեծաւ հանդերձանօք նե- 2
ղու է առաւելու ի խնդութե̄ն ն̄ց, եւ ծանր
աղքատութի̄ն ն̄ց, առաւել եղեւ ՚ի մե-
ծու

3 ծութի՟ առատութե՟ն նց՟ · *զի ըս՟ կարի նց՟
4 վկայեմ, և առաւելի քան զկար · *ինքնակամ
բզ՟մ աղաչանօք աղաչէին զշնորհսն,
և զհաղորդութի՟ պաշտամանն որ ՚ի սր՟բսն՝
5 տալ ցմեզ ։ *Եւ ոչ որպէս ակն ունէաք ,
այլ և զանձինս եւս ետուն , նախ տն՟՝ և
6 ապա մեզ կամօքն այ՟ · *աղաչել զՏիտոս՝
զի որպ՟ սկսաւն յառաջագոյն , նոյնպէս
և կատարեսցէ ՚ի ձեզ և զայդ· եւս
7 շնորհ · *Այլ որպ՟ յամ՟ի առաւել էք հաւատովք՝
և բանիւ և գիտութե՟բ և ամ՟
փութով, և որ ՚ի մէնջ ՚ի ձեզ սէրն է , զի
և յայդմ եւս շնորհի առաւել լինիցիք ·
8 *Ոչ որպ՟ հրամանս տալով ասեմ · այլ վս՟
այլոց փութոյ, և վս՟ ձերոյ սիրոյ՝ զմտերմութի՟
9 փորձեմ ։ *Քանզի գիտէք զշնորհսն
տն՟ մերոյ յ՟ի ք՟սի · զի վս՟ ձեր
աղքատացաւ՝ որ մեծատունն էր , զի դուք
10 նր՟ա աղքատութե՟ն մեծասջիք ։ *Եւ խրատ
մի յայսմիկ տամ · զի այն իսկ օգուտ ձեզ
է · որք ոչ միայն զառնելն՝ այլ և զկամելն
յառաջագոյն սկսայք ՚ի հերուն հետէ ։
11 *Բայց արդ և զառնելն իսկ կատարեցէք ·
զի որպ՟ յօժարութի՟ն ՚ի կամելոց է ·
12 նոյնպէս և առնելոյն ըս՟ գոյից · *Զի եթէ
յօժարութի՟ն առաջի կայ · ըս՟ գոյիցն
13 ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըս՟ չգոյիցն * Զի
ոչ եթէ այլոց հանգիստ կամիցիմ , և
14 ձեզ նեղութի՟ ։ *Այլ հաւասարութե՟բ
յայժմու ժամանակիս՝ ձեր առաւելու

թիւ

թիւն ՚ի նց՟ պակասութե՟ն. զի եւ նց՟ առաւելութի՟ն
եղիցի ՚ի ձերում պակասութեն.
զի եղիցի հաւասարութի՟ ո՟պ եւ
գրեալ է. *Թէ որ բազումն առ՝ ոչ աւելաւ, 15
եւ որ սակաւն՝ ոչ նուազեցաւ.
ԻԴ *Բայց շնորհք ա՟յ՝ որ ետ զնոյն փոյթ 16
վ՟ս ձեր ՚ի սիրտ տիտոսի. *Զի զաղաչանսն 17
ընկալաւ՝ եւ փութացաւ յօժարագոյն
դիմեաց գալ առ ձեզ: *Եւ առաքեցաք 18
ը՟ն նմա զեղբայրն՝ որոյ գովութիւն
յաւետարանին անդ է ը՟ն ա՟մ եկեղեցիս.
*Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ եւ ձեռնադրեալ 19
յեկեղեցեաց անտի, ուղեհակից
մեր եղեւ ՚ի շնորհս յայսոսիկ՝ որ պաշտին
՚ի մէնջ ՚ի փառս տ՟ն՝ եւ ՚ի մեր յօժարութի.
*Բայց զայս խորշեմք իսկ՝ 20
թէ գուցէ արատ ոք ինչ դնիցէ ՚ի հաստատութեանս
յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս ՚ի
մէնջ: *Քանզի խորհիմք զբարիս՝ ոչ 21
միայն առաջի տ՟ն, այլ եւ առաջի մարդկան.
*Եւ առաքեցաք ը՟ն ն՟ս զեղբայրն 22
մեր՝ զոր ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բ՟զմ
անգամ փոյթ գտեալ. եւ առաւել եւս
այժմ փութագոյն՝ յուսով մեծաւ ՚ի ձեզ:
*Բայց եթէ վասն տիտոսի ինչ բանք 23
են, իմ հաւասար է, եւ ձեր գործակից.
եւ եթէ եղբարք մեր, առաքեալքն եկեղեցւոյ՝
եւ փառք ք՟սի. *Եւ արդ՝ ը՟ն 24
հանդէս սիրոյ ձերոյ՝ եւ զմերոյ պարծանացն
վասն ձեր, ՚ի դէմս ցուցջի՛ք յան

դի

Գլ. Թ.

1 Այլ վն՟ պաշտամանն որ ՚ի սուրբսն է. Դ.Դ.
2 աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ։ * Գի
տեմ զյօժարութի՟ ձեր, զոր վն՟ ձեր
պարծեցեալ եմ ՚ի մէջ մակեդոնացւոց,
թէ աքայեցիքն ՚ի հերուն հետէ
պատրաստ են. և ձեր նախանձն զբա
3 զումս յորդորեաց։ * Եւ առաքեցաք
զեղբարսն՝ զի մի՛ պարծանքն մեր որ վն՟
ձեր ընդունայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդ
միկ. այլ ոպ՟ ասէի եւս, պատրաստա
4 գոյնք գտանիջիք. * գուցէ յորժամ
գայցեն ը՟ մեզ մակեդոնացիքն՝ և գտա
նիցեն զձեզ անպատրաստս, և ամաչես
ցուք մեք. զի մի՛ ասասցուք՝ թէ դուք,
5 ՚ի մասինդ յայդմիկ պարծանաց։ * Արդ
կարևոր համարեցայ աղաչել զեղբարս,
զի յառաջագոյն եկեսցեն առ ձեզ,
և յառաջագոյն պատրաստեսցեն զյա
ռաջագոյն խոստացեալ օրհնութի՟ ձեր ՚ի
պատրաստի ունել այնպ՟ իբրև զօրհնութի՟,
6 և մի՛ իբրև զագահութի՟։ * Քանզի որ
սերմանէ ճշդելով՝ ճշդելով և հնձեսցէ,
և որ սերմանէ առատութբ՟՝ առատութբ՟ և
7 հնձեսցէ։ * Իւրաքանչիւր ոպ՟ և յօժա
րեսցի ոք սրտիւ, մի՛ առ հարկի և տրտ
մութե՟. քանզի զտուրս զուարթատու
8 սիրէ ած՟։ * Այլ կարող է ած՟ զամ՟ շը՟
նորհս

նորհս առաւելուլ ՚ի ձեզ · զի յամենայնի
յա՟մ ժամ զա՟մ բաւականութի՟ ընկալեալ
առաւելուցուք յա՟մ գործս բարութե՟,
*որպ՟ և գրեալ է · սփռեաց և ետ տնան- 9
կաց · արդարութի՟ն ն՟ր մնայ յաւիտեան ·
Դե *Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանո- 10
ղաց՝ և հաց ՚ի կերակուր, պարգեւես-
ցէ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր, և
աճեցուսցէ զարդիւնս արդարութե՟ ձե-
րոյ · *յամենայնի մեծացեալք ա՟մ ա- 11
ռատութե՟՝ որ յորդորէ մեզ գոհութի՟ ա՟յ ·
*Զի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն 12
առ ՚ի լնուլ զպակասութի՟ս ս՟րբոց է, այլ
և առաւելուլ բազմօք գոհութիւս ա՟յ ·
*հանդերձիւ՟ պաշտամանս այսորիկ փա- 13
ռաւորել զա՟ծ ՚ի վ՟ր հնազանդութե՟ խոս-
տովանութե՟ ձերոյ յաւետարանն ք՟սի ·
և առատութե՟ հաղորդութե՟ն ՚ի նս՟ և յա-
մենեսին · և նց՟ աղօթք վ՟ս ձեր · քանզի
անձկացեալ են առ ձեզ վ՟ս առաւել շնոր-
հացն ա՟յ՝ որ ՚ի ձեզ · *Այլ շնորհք ա՟յ 14
՚ի վ՟ր անպատում պարգեւացն ն՟ր ·

ԳԼ · Ժ ·

Այլ ես ինքն պօղոս աղաչեմ զձեզ հե- 1
զութե՟ն և հանդարտութե՟ն ք՟սի, որ
յանդիման ձեզ՝ իբրև տառապեալ մի
եմ ՚ի միջի ձերում · բայց ՚ի հեռուստ
համարձակիմ առ ձեզ · *Աղաչեմ, զի 2
մի՝ ՚ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վստա

հու

հութե̅. կամ̅ համարձակեցայց յանդգնել ՚ի
վր̅ ոմանց, որ կարծեն զմէնջ՝ եթէ ըստ
3 մարմնոյ գնայցեմք։ *Զի թէպէտ և
մարմնով գնամք՝ այլ ոչ եթէ ըս̅ մարմ
4 նոյ զինուորիմք։ *Զի զէնք զինուորու
թե̅ մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրա
ւոր յա̅յ, առ ՚ի քակելոյ զամուրս, զխոր
5 հուրդս քակեմք, *և զամ̅ բարձրութի̅
համբարձեալ ՚ի վր̅ գիտութե̅ն ա̅յ. և
գերեմք զամ̅ միտս ՚ի հնազանդութիւն քի̅։
6 *և ՚ի պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ
ամ̅ անհնազանդութե̅՝ յորժամ ձեր ևս
հնազանդութիւնդ կատարեսցի։
7 *Ըստ իւրաքանչիւր երեսաց դիտեսջիք. Դ. Զ
եթէ ոք վստահ յանձն իցէ քի̅ լինել,
զայս խորհեսցի դարձեալ ՚ի միտս իւր,
թէ որպէս նայն քի̅ է՝ նոյնպէս և մեք։
8 *Զի թէ առաւել ևս պարծեցայց վր̅
իշխանութե̅ս մերոյ՝ զոր ետ մեզ տր̅ ՚ի շի
նել՝ և ոչ ՚ի քակել զձեզ, ոչինչ ամաչե
9 ցից։ *զի մի՛ թուեցայց իբրև ահ իմն
10 արկանել ձեզ թղթովքս։ *Զի ասեն,
թուղթքս ծանունք են և սաստիկք. բայց
տեսիլ մարմնոյ տկար՝ և բանն արհա
11 մարհեալ։ *զայս խորհեսցի այնպիսին,
զի որպիսիք եմք բանիւք թղթոցդ ՚ի հե
ռուստ, նոյնպիսիք և ՚ի մօտոյ արդեամբք
12 *Զանզի ոչ իշխեմք կշռել և հաւասա
րել զանձինս մեր ոմանց, որ զանձինս իւ
րեանց ձեզ ընծայեցուցանեն. այլ ան
ձամբ

համբ յանձինս՝ զանձինս չափեն, և ի
կշռել անձամբ յանձինս՝ ոչ առնուն ի
միտ։ *Այլ մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ 13
պարծեսցուք. այլ ը͞ս չափոյ կանոնին,
զոր բաժանեաց մեզ ա͞ծ չափով՝ հասա-
նել մինչև առ ձեզ. *Զի ոչ եթէ հա- 14
սու ինչ չէցեմք ի ձեզ, և ձգտեցուցանի
ցեմք զանձինս. քանզի մինչև առ ձեզ
հասաք աւետարանաւն ք͞ի. *Եւ ոչ 15
յանչափս ինչ պարծիմք օտար վաստա
կօք. Բայց յոյս միունիմք զաճմանն հա
ւատոց ձերոց՝ այլ դէրեն՝ ի ձեզ մեծանալոյ՝
ը͞ս կանոնիս մերոյ յառաւելուլն. *Ի վեր 16
ք͞ն զձեզ աւետարանել՝ ոչ օտար կա
նոնաւ ի պատրաստականս ինչ պարծել.
*Զի որ պարծին՝ ի տէր պարծեսցի։ 17
ԿԲ *Զի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցու 18
ցանէ՝ նա է ընտրեալ. այլ զոր տ͞րն ըն
ծայեցուցանէ.

ԳԼ. ԺԱ.

Ուէր եթէ ներէիք փոքր մի և իմում ա
նզգամութեանս. այլ և անսայցէք իսկ.
*Նախանձեցուցանեմ զձեզ Նախանձն
ա͞յ. զի խօսեցայ զձեզ առն միում, իբ
րև զկոյս մի ս͞բ յանդիման կացուցանել
ք͞ի։ *Բայց երկնչիմ գուցէ որ͞պ օձն 3
խաբեաց զեւայ խորամանկու͞թբ իւրով.
ապականեսցին միտք ձեր ի միամտութենէ
որ ի ք͞ս։ *Զի եթէ որ գալոցն իցէ՝ 4

ԺԿ այլ

այլ Քս քարոզիցէ՝ զոր մեք ոչ քարոզե-
ցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք՝ զոր ոչ
առէք, կամ աւետարան օտար՝ զոր ոչ ըն-
5 կալարուք, բարւոք անսայիք նմա: *Բայց
ես այսպէս համարիմ, թէ ոչինչ իւիք
պակաս իցեմ քան զլաւ առաքեալսն:
6 *Թէպէտ և տգէտ ևս իցեմ բանիւն, այլ
ոչ եթէ գիտութբ. սակայն յամի յայտ-
7 նեցաք զանձինս ամենևին առ ձեզ: *Բայց
եթէ մեղս ինչ գործեցի՝ զի զանձն խո-
նարհեցուցի. և այն՝ զի դուք բարձրաս-
ջիք. զի ձրի զաւետարանն այ աւետա-
8 րանեցի ձեզ: *զայլ եկեղեցիս կողոպ-
տեցի առեալ թոշակ ՚ի ձեր սպասաւո-
9 րութի: *Բայց յորժամ եկի առ ձեզ. թէ-
պէտ և պակասեաց ինչ, ոչ զոք ՚ի ձէնջ
ծանրացուցի, զի զպակասութին իմ լցին
եղբարքն եկեալք ՚ի մակեդոնացւոց.
և յամի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն
10 իմ պահեցի՝ և պահեցից: *Քանզի գոյ
յիս ճշմարտութին քսի:

Զի պարծանքս այս ոչ արգելցին յինէն Բ Դ
11 ՚ի կողմանս աքայեցւոց: *Ընդէ՞ր. իբրու
թէ ո՞չ սիրիցեմ զձեզ. զայն ած գիտէ.
12 *զոր առնեմն՝ և արարից, զի հատից
զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատճառսն
կամիցին. զի որով պարծիցին, և նոքա
13 իբրև զմեզ գտանիցին: *Զի այնպի-
սիքն սուտ առաքեալք, մշակք նենգա-
ւորք, կերպարանին ՚ի կերպարանս ա-

առաքելոց ք՟սի։ *Եւ չէ՛ն ինչ զարմանք․ 14
քանզի եւ ինքն սատանայ կերպարանի ՚ի
հրեշտակ լուսոյ․ *Եւ ոչի՛նչ է մեծ՝ թէ 15
եւ պաշտօնեայք ն՟ր կերպարանին իբրեւ
պաշտօնեայք արդարութ՟ե․ որոց կատա-
րածն եղիցի ը՟ս գործոց իւրեանց․ *Դար 16
ձեալ ասեմ՝ մի՛ ոք համարեսցի զիս անզ-
գամ․ ապա թէ ոչ՝ գոնէ իբրեւ զանզգամ
ընկալարո՛ւք զիս, զի եւ ես փոքր մի ինչ
պարծեցայց։ *Եւ զոր խօսիմս՝ ոչ եթէ 17
ը՟ս տ՟ն խօսիմ, այլ իբրեւ անզգամութ՟բ
ը՟ս կարգի այդց պարծանաց․ *Եւ ք՟զի 18
բ՟զմք պարծին ը՟ս մարմնոյ՝ եւ ես պարծե-
ցայց։ *Ատադիւր իմն անսայք անմը- 19
տացն ձերովդ իմաստութ՟բ․ *Ք՟զի ան- 20
սայք, եթէ ոք խաբէ զձեզ, եթէ ոք ծա-
ռայեցուցանէ, եթէ ոք ուտէ զձեր, ե-
թէ ոք առնու ինչ, եթէ ոք հպարտա-
նայ, եթէ ոք զձեզ յանդիման հարկա-
նէ․ *Ըստ անարգանացդ ասեմ, իբրեւ 21
թէ մեք տկարացաք արդեօք․ յոր ինչ
ոք համարձակիցի, անզգամութ՟բ ասեմ,
համարձակիմ եւ ես։ *Եբրայեցի՞ք ի- 22
ցեն, եւ ես․ ի՟էլացի՞ք իցեն, եւ ես․ զա-
ւակ աբրահամո՞ւ իցեն, եւ ես․ *պաշ 23
տօնեա՞յք ք՟սի իցեն, յանդգնագոյնս
ասացից՝ թէ առաւել եւս ես, եթէ վաս-
տակօք՝ առաւել, եթէ գանիւք՝ եւս ա-
ռաւել․ եթէ բանտիւք՝ աւելի՛ քան զն՟ս,
եթէ մահուամբք՝ բազում անգամ․ *Ի 24

հրէ

հրէից հնգիցս՝ քառասուն միով պակաս
25 հարի. *Երիցս ձաղկեցայ. միանգամ
քարկոծ եղէ. երիցս նաւակոծ եղէ. ըզ
տիւ և զգիշեր յանդունդս տառապեցայ:
26 *Ի ճանապարհս բզմ անգամ, վիշտս
ի գետոց, վիշտս յաւազակաց, վիշտս
յազգէ, վիշտս ի հեթանոսաց, վիշտս
ի քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս
27 ի ծովու, վիշտս ի սուտ եղբարց: *Ի
ջանս՝ և ի վաստակս. ի տքնութիւնս բա-
զում անգամ, ի քաղց և ի ծարաւ. ի
պահս բզմ անգամ. ի ցուրտ և ի մեր-
28 կութեան: *Թող զայլ նեղութիւնսն. և զի
համապազ խուժանն ի վր իմ կուտէր՝
29 և հոգք ամ եկեղեցեացն: *Ո՞ հիւան-
դանայ՝ և ո՛չ ես հիւանդանամ. ո՞ գայ-
թագղի՝ և ո՛չ ես տապանամ:
30 *Եթէ պարծել ինչ պա՛րտ իցէ, զտը- Բ Զ
31 կարութեն պարծեցայց: *Ածն և Հայր Տն
մերոյ յսի քսի գիտէ՝ որ է օրհնեալ յա-
32 ւիտեանս, զի ո՛չ ստեմ: *Ի Դամասկոս
ազգապետն Արետայ արքայի պահէր ըզ
33 քաղաքն Դամասկացւոց ունել զիս. *Եւ
ըն պատուհանն վանդակաւ կախեցայ ըն
պարիսպն, և փախեայ ի ձեռաց նրա:

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եթէ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ. այլ
օգնէ ինչ ո՛չ: Այլ եկից ի տեսիլս
2 և ի յայտնութիւնս տն: *Գիտեմ այր մի
ի

ի քս յառաջ քան զչորեքտասան ամ, եթէ
մարմնով ոչ գիտեմ, և եթէ առանց
մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, ած գիտէ․ յափշտակեալ
զայնպիսին մինչև յերրորդ երկինս։
*Եւ գիտեմ զայնպիսի այր․ եթէ 3
մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝
ոչ գիտեմ․ ած գիտէ․ *զի յափշտակեցաւ 4
ի դրախտն․ և լուաւ բանս անճառս,
զոր ոչ է պարտ մարդոյ խօսել։
*Վասն այնպիսւոյն պարծեցայց․ այլ 5
վն անձին իմոյ ոչ պարծեցայց․ բայց եթէ
ի տկարութիւնս։ *Զի եթէ և կամիցիմ 6
պարծել՝ ոչ եղէց անզգամ, քանզի
զարդարն ասեմ․ այլ անխայեմ, գուցէ
ոք համարիցի ինչ յիս աւելի՝ քան զոր
տեսանիցէ յիս՝ կմ լսիցէ յինէն։ *Եւ զի 7
մի՛ առաւելութբ յայտնութեցն հպարտացայց,
տուաւ ինձ խայթ մարմնոյ հրեշտակ
սատանայ՝ կռփել զիս, զի մի՛ հպարտացայց։
*Եւ վն այնորիկ երիցս անգամ 8
աղաչեցի զտր՝ զի ի բաց արասցէ յինէն․
*Եւ ասէ ցիս․ շատ են քեզ շնորհք իմ, 9
զի զօրութի իմ ի տկարութե կատարի․ և
արդ՝ լաւ ևս լիցի ինձ պարծել ի տկարութիս,
զի բնակեսցէ յիս զօրութին քսի․
գ․ դ *Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարութիս, 10
ընդ թշնամանս, ընդ վիշտս,
ընդ հալածանս, և ընդ նեղութիս վասն
քսի․ զի յորժամ տկարանամ յայնժամ
զօրանամ։ *Եղէ անզգամ, քզի դուք 11

ստի

ստիպեցիք զիս. զի ինձ պարտ էր 'ի ձէնջ
վկայութիւն առնուլ՝ թէ ոչինչ պակաս գտայ
քան զլաւ առաքեալսն. զի թէպէտ
12և ես ոչինչ եմ. *սակայն նշանք առաքելոյ
գործեցան 'ի ձեզ՝ ամ̅ համբերութբ̅,
նշանօք և արուեստիւք և զօրութբ̅ք.
13*Եւ արդ զի՞նչ իցէ, որո՞վ պակաս
գտայք քան զայլ եկեղեցիս. բայց
եթէ այնու՝ զի ես զձեզ ոչ ծանրացուցի.
14շնորհեցէ՛ք ինձ զվնաս զայդ. *Ահաւասիկ
այս երիցս անգամ պատրաստ
եմ գալ առ ձեզ. և ձեզ բեռն ինչ ոչ
եղէց. զի ոչ խնդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զձեզ.
ք̅զի ոչ պարտին որդիք հարց գանձել՝
15այլ հարք որդւոց. *Բայց ես մտադիւրութբ̅
ծախեցից, և ծախեցայց վասն
անձանց ձերոց. զի թէպէտ և յաւաւել
16սիրեմն զձեզ սակաւ սիրիցեմ. *Այլ
գրեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ. այլ
ք̅զի խորագէտ էի, խելօք կալայ զձեզ.
17*Մի՞թէ որովք առաքեցին առ ձեզ՝ նոքօք
18ինչ ագահեցի՞ 'ի ձէնջ. *Աղաչեցի
զտիտոս՝ և առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն,
միթէ ագահեցա՞ւ ինչ զձեր տիտոս. ո՛չ
նովին հոգւով գնացաք. ո՞չ նովին շաւղօք
շրջեցաք.
19*Դարձեալ համարիցիք՝ եթէ յոդոք անկեալ
ինչ ձեզ աղերսիցեմք. առաջի ա̅յ
'ի քս̅ խօսիմք, զի ամենայն ինչ սիրելիք
20վս̅ ձերոյ շինութե̅ է. *Այլ երկնչիմ,

գուցէ եկեալ՝ ո՛չ ոպ̄էս կամիմն գտանի-ցեմ զձեզ. և ես գտանիցիմ ձեզ՝ ոպ̄ և դուք ո՛չ կամիցիք: գուցէ դարձեալ՝ հեռ նախանձ սրտմտութիւնք գրգռութիւնք, չարախօսութիւնք քսութիւնք, հպարտութիւնք ամբարտաւանութիւնք խռովութիւնք: *Գուցէ դար- 21 ձեալ յորժամ գայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս ա̄ծ իմ առ ձեզ. և սուգ առնուցում վ̄ն բզմ̄ց յառաջագոյն մեղուցելոց և ո՛չ ապաշխարելոց՝ ՚ի վ̄ր պղծութեան և պոռնկութեան և գիջութեան՝ զոր գործեցին.

ԳԼ : ԺԳ.

Այս երիցս անգամ գամ առ ձեզ. զի 1
՚ի բերանոյ երկուց և երից վկայից
հաստատեսցի ա̄մ բան: *Յառաջ ասա 2
ցի, և դարձեալ կանխաւ ասեմ յանդի
ման երկիցս անգամ. և այժմ ՚ի բա
ցուստ գրեմ յառ̄ աջագոյն յանցուցելոցն՝
և այլոցն ամենեցուն. զի եթէ եկից
դարձեալ՝ ո՛չ խնայեցից. *Եթէ փորձ 3
ինչ խնդրէք զք̄սի, որ ինևս ը̄ ձեզ խօսի.
որ հզօրացեալն է ՚ի ձեզ, և ո՛չ տկարա
ցեալ: *Զի թէպէտ և խաչեցաւ ՚ի 4
մերմէ տկարութէ̄, այլ կենդանի է զօրու
թ̄բն ա̄յ: և մեք թէպէտ և տկարանայ
ցեմք վ̄ն նր̄, այլ կենդանի լիցուք ը̄ նմ̄
զօրութ̄բն ա̄յ:

Դ Կ *Փորձեցէ՛ք զանձինս ձեր, եթէ կայք 5
՚ի նոյն հաւատս. քննեցէ՛ք զանձինս, և

թէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի Քս Յս ՚ի ձեզ
6 է. բայց եթէ անպիտանք ինչ իցէք։ *Այլ
ակն ունիմ թէ գիտիցէք. զի մեք ոչ եմք
7 անպիտանք։ *Այլ խնդրեմք յԱյ՝ զի մի՛
ինչ արասցէ ձեզ չար. ոչ զի մեք ընտիրք
երևեսցուք, այլ զի դուք զբարիս գոր
8 ծիցէք՝ և մեք անպիտանք իցեմք։ *Զի
ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմար
տութեն. այլ վերակացու եմք ճշմարտու
9 թեն։ *Ուրախ եմք՝ յորժամ մեք տկա
րանայցեմք՝ և դուք զօրաւորք իցէք. զայդ
դոյն իսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաս
10 տատութենէ։ *Վասն այնորիկ զայս ՚ի
հեռուստ գրեմ. զի մի՛ յորժամ եկից՝
սաստկութբ վարեցայց՝ ըստ իշխանութեն.
զոր ետ ինձ Տր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել։
11 *Այսուհետև եղբարք, ողջ լերուք՝
հաստատունք կացէք՝ մխիթարեցարուք՝
միաբանս լերուք՝ խաղաղութի արարէք.
և Այծ խաղաղութե և սիրոյ եղիցի ընդ ձեզ։
12 *Ողջոյն տուք միմեանց ՚ի համբոյր սրբ
բութե։ ողջոյն տան ձեզ սբք ամենայն։
13 *Շնորհք Տն մերոյ Յսի Քսի, և սէրն
Այ, և հաղորդութի հոգւոյն սբյ ընդ ձեզ
ամենեսին, ամէն։

Առ Կորնթացիս Երկրորդ՝ Գրեցաւ ՚ի Փիլիպպեայ
՚ի ձեռն Տիտոսի և Ղուկասու։

ՆԱՍԻՂ ԼԺ

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ.

ԳԼ. Ա.

ԴԴ

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ 1
ոչ ՚ի մարդկանէ և ոչ ՚ի
ձեռն մարդոյ, այլ ՚ի ձեռն
յ̅սի ք̅սի և ա̅յ հօր՝ որ յարոյց
զնա ՚ի մեռելոց. * և որ ը̅ իս են եղբարք 2
ամ̅քին, եկեղեցեացդ գաղատացւոց.
* Շնորհք ը̅ ձեզ և խաղաղութ̅ի յա̅յ 3
՚ի հօրէ և ՚ի տ̅նէ մերմէ յ̅սէ ք̅սէ. * որ ետ 4
զանձն իւր վ̅ս մեղաց մերոց, զի զմեզ
փրկեսցէ յաշխարհէս առաջի չարէ, ը̅ս կամացն
ա̅յ և հօր մերոյ. * որում փառք 5
յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն. * Զար 6
մանամ զի այդպէս վաղվաղակի փոփոխիք
յայնմանէ՝ որ կոչեացն զձեզ ՚ի շնորհսն
ք̅սի՝ յայլ աւետարան. * որ ոչ գոյ 7
այլ. բայց եթէ իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն
զձեզ, և կամիցին շրջել զաւետարանն
ք̅սի. * Այլ թէ մեք, կ̅մ 8
հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ
աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ,
նզովե̅լ եղիցի. * Ո̅պ յառաջագոյնն ասացաք՝ 9

ցաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ ոք աւետարանեսցէ
ձեզ առաւել քան զոր առիքն
10 նզովեալ լիցի. * Արդ՝ մարդկան հաճոյ լինիցիմ,
թէ այ. կամ խնդրիցեմ մարդկան
հաճոյ լինել. եթէ տակաւին մարդկան
հաճոյ լինէի, ապա քսի ծառայ ոչ էի։ Ա
11 * Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն, դ. Զ
որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ է ըստ
12 մարդոյ. * քանզի և ոչ ես ՚ի մարդոյ առի,
և ոչ ուսայ յումեքէ. այլ ՚ի յայտնութենէ
13 յսի քսի. * Քանզի լուեալ իսկ
է ձեր զիմ գնացսն՝ որ երբեմն ՚ի Հրէութեանն
անդ, զի անչափ հալածէի զեկեղեցին
14 այ, և աւեր հարկանէի զնա։ * և
յառաջադէմ էի ՚ի Հրէութեանն՝ քան զբազում
հասակակիցս իմ որ յազգի իմում
էին. առաւել նախանձաւոր էի իմոց
15 հայրենի աւանդութեանցն։ * Այլ յորժամ
հաճեցաւ այ՝ որ որոշեաց զիս յորովայնէ
մօր իմոյ, և կոչեաց ՚ի ձեռն շնորհաց
16 իւրոց, * յայտնել զորդին իւր ինև,
զի աւետարանեցից զնա ՚ի հեթանոսս.
անդէն վաղվաղակի ոչ ՚ինչ զգացուցի մարմնոյ
17 և արեան. * և ոչ ելի յէմ առ որ
յառաջագոյն քան զիս առաքեալքն էին.
այլ շոգայ յԱրաբիա, և դարձեալ դարձայ
18 ՚ի Դամասկոս։ * Ապա յետ երից ամաց
ելի յէմ տեսանել զՊետրոս.
և եղէ առ նմա աւուրս հնգետասան։
19 * Այլ ոք յառաքելոցն անտի ոչ տեսի,
բայց

բայց միայն զՅակովբոս զեղբայրն Տն:
*Այլ զոր գրեմս առ ձեզ, ահաւասիկ 20
առաջի այ՝ զի ոչ ստեմ: *Ապա եկի ՚ի 21
կողմանս ասորւոց և կիլիկեցւոց. *Եւ 22
յանծանօթս էի երեսօք եկեղեցեացն՝ որ
՚ի թլփատութե անուն էին ՚ի քս: *Բայց 23
զի լսելով լուեալ էր, եթէ որ հալածէրն
զմեզ յայնժամ, արդ աւետարանէ զհա-
ւատսն՝ զոր երբեմն խախտէր: *Եւ փա- 24
ռաւոր առնէին ինև զած:

ԳԼ. Բ.

ե կ
*Ապա յետ ամաց չորեքտասանից միւս- 1
անգամ ելի յեղմ ընդ բառնաբայ,
առեալ ընդ իս և զտիտոս: *Եւ ելի ըստ 2
յայտնութեն. և զգացուցի նց զաւետա-
րանն՝ զոր քարոզէի ՚ի հեթանոսս, առան-
ձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն էին, գու-
ցէ ընդ ունայն ինչ ընթացեալ իցեմ, կամ
ընթանայցեմ: *Այլ և ոչ տիտոս՝ որ ընդ 3
իս ՚ի հեթանոսաց էր, բռնադատեցաւ
թլփատիլ. *Այլ վս սպրդողաց սուտ եղ- 4
բարցն, որք սպրդեցին մտանել դիտել
զազատութին մեր՝ զոր ունիմք ՚ի քս յս.
զի զմեզ ծառայեցուսցեն: *Որոց և ոչ առ- 5
ժամանակ մի անսացաք հնազանդութեն.
զի ճշմարտութի աւետարանին հաստա-
տեսցի առ ձեզ: *Բայց զկարծելոցն ե- 6
թէ իցեն ինչ, որպիսի ոք երբեմն էին,
չէ ինչ ինձ փոյթ. քանզի ած ակն մարդ-
կան

կան ոչ առնու ․ զի ինձ կարծեալքն այն
7 պիսի ինչ ոչ զգացուցին ։ *Այլ զնորին
հակառակն՝ իբրեւ տեսին թէ հաւատա
ցեալ է ինձ աւետարանն անթլփատութեան ;
8 որպէս պետրոսի՝ թլփատութեան ։ *զի որ յա
ջողեացն պետրոսի յառաքելութիւն ՚ի թլփա-
տութեան, յաջողեաց եւ ինձ՚ի հեթանոսս ։
9 *իբրեւ գիտացին զշնորհսն որ տուեալ
էին ինձ. յակոբոս՝ եւ կեփաս՝ եւ յովհան
նէս որ կարծեալքն սիւնքն էին, ձեռն
ետուն հաւանութեան ինձ եւ բառնաբայ․ զի
մեք՚ի հեթանոսս, եւ նոքա՚ի թլփատութիւն ։
10*բայց միայն զի զաղքատսն յիշեսցուք․
զոր եւ ես փութացայ զնոյն առնել ։

ԵԴ

11*Այլ յորժամ եկն կեփաս յանտիոք,
ընդդէմ դարձայ նորա․ քանզի գոգ իբ-
12րեւ ստգտանեալ իսկ էր ։ *Քանզի մինչ
չեւ եկեալ էին ոմանք առ ՚ի յակոբայ,
ընդ հեթանոսս ուտէր անխտիր․ իսկ իբ-
րեւ եկին, զատանէր եւ որոշէր զանձն․
երկուցեալ յայնցանէ՝ որ ՚ի թլփատութենէ
13յանտի էին ։ *Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմին
եւ այլ հրէայքն․ մինչեւ բառնաբաս ան-
դամ խոնարհեցաւ ՚ի նոցին կեղծաւորու-
14թեամբն ։ *Այլ իբրեւ տեսի թէ ոչ ուղիղ
գնային ՚ի ճշմարտութիւն աւետարանին,
ասեմ ցկեփաս առաջի ամենեցուն ․ ե-
թէ դու որ հրէայդ ես՝ հեթանոսաբար
եւ ոչ հրէաբար կեաս, զիա՞րդ ստիպես
15հեթանոսաց լինել հրէաբար ։ *զի մեք
բուն

բուն հրէայք եմք, և ո՛չ ՚ի հեթանոսաց
մեղաւորք։ *Զայս գիտեմք՝ եթէ ոչ 16
արդարանայ մարդ ՚ի գործոց օրինաց,
եթէ ոչ՝ ՚ի հաւատոցն յ՟ի ք՟սի. և մեք
՚ի ք՟ս յ՟ս հաւատացաք, զի արդարասցուք
՚ի հաւատոցն ք՟սի, և ոչ ՚ի գործոց օրի
նաց. զի ՚ի գործոց օրինաց ոչ արդարաս
ցի ամենայն մարմին։ *Իսկ եթէ մինչ 17
խնդրեցեմք արդարանալ ՚ի ք՟ս, և գը
տանիցիմք մեղաւորք. ապա ուրեմն՝ ք՟ս
մեղաց պաշտօնեայ եղև. քա՛ւ լիցի։ *Զի 18
եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ
շինիցեմ. ապա յանցաւոր զանձն իմ ես
ինձէն երևեցուցանեմ։ *Զի ես օրի 19
նօք՝ օրինացն մեռայ, զի ա՟յ կեցից. և ը՟
ք՟սի ՚ի խաչ ելից։ *Եւ կենդանի եմ այ 20
սուհետև, ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս ք՟ս։
ե զ Այլ որ այժմս կեամ մարմնով, հաւա
տովք՝ որդւոյն ա՟յ կեամ. որ սիրեացն
զիս, և մատնեաց զանձն վ՟ն իմ։ *Եւ 21
ես ոչ անարգեմ զշնորհսն ա՟յ։ զի եթէ
յօրինաց անտի էր արդարութի՟ն, ապա
ք՟ս զուր մեռաւ։

ԳԼ. Գ.

Ո՜վ անմիտ գաղատացիք, ո՞ նախանձ ա 1
րար զձեզ ոչ հնազանդել ճշմար
տութե՟. որոց գրեթէ առաջի աչաց ք՟ս
յ՟ս գրեցաւ ՚ի խաչ ելեալ։ *Զայս մի 2
այն կամիմ ուսանել ՚ի ձէնջ. ՚ի գործո՟ց
օրէ

օրինաց զհոգին ընկալարուք՝ եթէ 'ի լրոյ
3 հաւատոց · *Այդչափ անմի՞տ էք · սկ
սեալ հոգւով՝ եւ այժմ մարմնո՞վ վախճա-
4 նիք , *Եւ այնչափ անցք անցին ընդ ձեզ
5 զո՞ւր՝ եթէ լինի զուր · *Իսկ արդ՝ որ
բաշխեաց 'ի ձեզ զհոգին՝ եւ յաջողեաց
'ի ձեզ զզօրութ՟իս · 'ի գործո՞ց օրինաց է՝
6 եթէ 'ի լրոյ հաւատոց · *Որ՟պ աբրահամ
հաւատաց յա՟ծ՝ եւ համարեցաւ նմ՟ յար
7 դարութ՟ի · *Ծանիցէ՞ք արդեօք · զի որք
'ի հաւատոց անտի են , նոքա են որդիք
8 աբրահամու · *Յառաջագոյն գիտէր
գիր , եթէ 'ի հաւատոց անտի արդարա
ցուցանէ ա՟ծ զհեթանոսս՝ յառաջագոյն
խոստացաւ աբրահամու , թէ 'ի քեզ օրհ
9 նեսցին ամենայն ազգք · *Այսուհետեւ
որք 'ի հաւատոց անտի են · օրհնին ընդ
10 հաւատացելոյն աբրահամու : *Զի որ
միանգամ 'ի գործոց օրինացն են , ը՟ն՝ ա-
նիծիւք են · քանզի գրեալ է · թէ անի-
ծեալ ա՟մ մարդ՝ որ ոչ կայցէ յամենայն
գրեալսն 'ի գիրս օրինաց՝ առնել զամե-
11 նայն : *Զի օրինօքն ոչ ո՛ք արդարանայ
առաջի ա՟յ , այն յայտ իսկ է · զի արդարն
ասէ 'ի հաւատոց կեցցէ : Վ․Դ
12 *Բայց օրէնքն չեն 'ի հաւատոց , այլ որ
13 արասցէ զայն՝ կեցցէ 'ի նոսին : *Ք՟ս
գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն , եղեւ
վ՟ն մեր անէծք · զի գրեալ է , թէ անի-
ծեալ ա՟մ , որ կախեալ կայցէ զփայտէ ·

*զի ՚ի հեթանոսս օրհնութի՟ն աբրահա 14
մու եղիցի ՚ի ք՟ս յ՟ս. զի մեք զաւետիս հոգ
ւոյն ս՟բյ առցուք հաւատովք։ *Ըստ 15
մարդկութե՟ ասեմ, եղբարք. ապաքէն
զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք կա
րէ անարգել, և ոչ այլ հրաման ՚ի վե
րայ տալ։ *Իսկ աբրահամու խոստա 16
ցան աւետիքն. և զաւակի նորա. և ոչ ասէ
զաւակաց՝ իբրև զբազմաց, այլ իբրև
զմիոյ, թէ՝ և զաւակի քում, որ է ք՟ս։
*Բայց զայս ասեմ, զկտակն յառաջա 17
գոյն հաստատեալ յա՟յ ՚ի ք՟ս. օրէնքն որ
յետ չորեքհարիւր և երեսուն ամի եղան
ոչ կարեն խախտել առ ՚ի խափանելոյ զա
ւետիսն։ *Եթէ յօրինաց անտի է ժա 18
ռանգութի՟ն, ապա ոչ ևս յաւետեացն.
բայց աբրահամու աւետեօք շնորհեաց
ա՟ծ։ *Իսկ զի՞նչ իցեն օրէնք։ յանցուա 19
ծոց վ՟ս յաւելան, մինչև եկեսցէ զաւակն,
որում խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշ
տակօք ՚ի ձեռն միջնորդի։ *Իսկ միջ 20
նորդ միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց ա՟ծ մի է։
*Իսկ արդ՝ օրէնքն հակառակ ի՞նչ իցեն 21
աւետեացն ա՟յ. քաւ լիցի։ զի եթէ տր
ուեալ էին օրէնքն՝ որ կարօղ էին կենդա
նի առնել, ապա հաստատ յօրինաց ան
տի էր արդարութի՟։ *Այլ փակեցին 22
գիրք զամենեսին ը՟ մեղօք, զի աւետիքն
՚ի հաւատոց անտի յ՟սի ք՟սի տացին հա
ւատացելոց. *Մինչև հաւատքն ե 23
կեալ

կեալ էին՝ ը՟ օրինօքն փակեալ պահեաք
՚ի համբերձեալ հաւատսն, որ յայտնե-
24 լոց էին ՚ի մեզ։ *Ապա օրէնքն դաս-
տիարակ եղեն մեզ ՚ի ք՟ս յ՟ս, զի ՚ի հա-
25 ւատոցն արդարասցուք։ *Այլ իբրեւ եկին
հաւատքն, ոչ եւս ը՟ դաստիարակաւ եմք։
26 *Քանզի ամենեքին որդիք այ՟ էք հաւա-
27 տովք ՚ի յ՟ս ք՟ս։ *Որք միանգամ ՚ի ք՟ս
մկրտեցարուք, զք՟ս զգեցեալ էք. չի՛ք
28 խտիր, *ոչ հրէի՝ եւ ոչ հեթանոսի, ոչ
ծառայի՝ եւ ոչ ազատի. ոչ արուի՝ եւ ոչ
իգի. զի ամենեքեան դուք մի էք ՚ի ք՟ս
29 յ՟ս։ *Ապա եթէ դուք ք՟սի էք, ուրեմն
աբրահամու զաւակ էք՝ ըստ աւետեացն
ժառանգք։

ԳԼ ։ Դ.

1 Այս ասեմ. ցորքան ժամանակս ժա-
ռանգն տղայ է՝ չէ՛ ինչ առաւել քան Զ Կ
զծառայն. թէպէտ եւ տէր իցէ ամենե-
2 ցուն. *այլ ը՟ հազարապետօք է եւ ընդ
դաւառապետօք՝ մինչեւ ՚ի ժամանակա-
3 կէտ հօրն։ *Նոյնպէս եւ մեք մինչ տը-
ղայքն էաք՝ ընդ տարերբք աշխարհիս ՚ի
4 ծառայութե՟ կայաք. *Այլ իբրեւ եկն
լրումն ժամանակին, առաքեաց այ՟ զոր-
դին իւր՝ որ եղեւ ՚ի կնոջէ, եւ եմուտ ը՟
5 օրինօք. *զի զնս՟ որ ընդ օրինօքն իցեն,
գնեսցէ. զի մեք զորդեգրութի՟ ընկալ-
6 ցուք։ *Եւ զի էք դուք որդիք, առա-
քեաց

քեաց Ած զհոգի որդւոյն իւրոյ ՚ի սիրտս
մեր՝ որ աղաղակէ աբբա՝ հայր։ *Այ 7
սուհետև չե՛ս ծառայ, այլ որդի. եթէ
որդի՝ և ժառանգ Այ։ *Այլ յայնժամ 8
մինչ ո՛չն գիտէիք զԱծ՝ ծառայէիք այնո
ցիկ՝ որ ո՛չն էին ՚ի բնէ աստուածք։ *Այլ 9
այժմիկ ծանեայք զԱծ, մանաւանդ թէ
ծանուցայք իսկ յԱյ, զիա՞րդ դառնայք
միւսանգամ՝ անդրէն ՚ի տարերսն՝ ՚ի տը
կարս և յաղքատս, որոց միւսանգամ
զանձինս ծառայեցուցանել կամիք։
*Զաւուրս խտրէք՝ և զամիս՝ և զժա 10
մանակս՝ և զտարիս։ *երկնչիմ ՚ի ձէնջ, 11
գուցէ թէ ՚ի զուր ինչ վաստակեցի ՚ի
ձեզ։ *Եղերո՛ւք իբրև զիս, քզի և ես 12
իբրև զձեզդ էի։ Եղբարք՝ աղաչեմ ըզ
ձեզ՝ չի՛ք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս։
*Գիտէք դուք՝ զի տկարութբ մարմնոյ 13
աւետարանեցի ձեզ զառաջինն. և զփոր
ձանսն որ ՚ի մարմնի իմում էին, *ո՛չ 14
անարգեցէք՝ և ո՛չ անգոսնեցէք. այլ իբ
րև զհրեշտակ Այ ընկալայք զիս՝ իբրև
զՔս Յս։ *Իսկ արդ ո՞ւր է երանութին 15
ձեր։ վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար ինչ էր՝
զաչս ձեր հանէիք և տայիք ինձ։ *արդ՝ 16
զի՞ թշնամի իմն եղէ ձեզ, զի զստոյգն
խօսեցայ։ *Այլ նախանձեցուցանեն 17
զձեզ ո՛չ ՚ի բարւոք. և արգելուլ կամին
զձեզ՝ զի նոցա նախանձաւորք լինիցէք։
*Բայց լա՛ւ է նախանձաւոր լինել ՚ի բա 18

րիս յամ՟ ժամ, և ոչ միայն յորժամ 'ի
ձերում միջի իցեմ.

19*Որդեա՛կք իմ, զորս դարձեալ վերստին ԶԴ
երկնեմ, մինչև նկարեսցի ք՟ս 'ի ձեզ:
20*կամէի այժմ գալ առ ձեզ՝ և փոխել
զբարբառ իմ. զի տարակուսեալ եմ ես
21 վ՟ն ձեր: *Ասացէք ինձ՝ որ ը՟դ օրինօքն
կամիք լինել, չիցէ ընթերցեալ ձեր զօրէնս.
22 *զի գրեալ է՝ թէ Աբրահամու
երկու որդիք էին, մի յաղախնոյ անտի,
23 և մի յազատէն: *Այլ որ յաղախնոյն
էր՝ ը՟ս մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յազատէն՝
24 ըստ աւետեաց. *որ է առակ օրինակի: Ոի այս ինքն են երկու կտակարանք, մի 'ի լեառնէ սինայ 'ի ծառայութի
25 ծնեալ՝ որ է հագար: *քանզի հագարն՝
լեառն սինայ է յարաբիա, հաւասար է
այժմ երուսաղէմի. զի ծառայէ որդւովք
26 իւրովք համդերձ. *Այլ վերինն երուսաղէմ ազատ է՝ որ է մայր մեր ամենեցուն:
27 *զի գրեալ է. ուրա՛խ լեր ամուլ՝
որ ոչ ծնանէիր. գոչեա՛ և աղաղակեա՛
որ ո՛չդ երկնէիր. զի բազում են որդիք սկնդկնդ
28 առաւել քան զարամբւոյն, *Այլ
մեք ե՛ղբարք՝ ըստ սահակայ աւետեացն
29 որդիք եմք: *այլ ո՟պ յայնժամ, որ ը՟ս
մարմնոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ
30 ը՟ս հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ: *Այլ
զի՞նչ ասէ գիր. 'ի բա՛ց հան զաղախինդ
և զորդի դորա, զի մի՛ ժառանգեսցէ որ

դի աղախնոյն՝ ը̄ որդւոյն ազատի։ *Ապ̄յ, որոյ եղբարք՝ չե՛մք որդիք աղախնոյն, այլ ազատին. ազատութբ̄ն, որով Քս̄ զմեզ ազատեցոյց։

Գլ. Ե.

Պի՛նդ կացէք այսուհետեւ, եւ մի՛ միւս անգամ ընդ լծով ծառայութեան մտանէք։ 1

ԶԶ *Ահաւասիկ ես Պօղոս ասեմ ձեզ. զի եթէ թլփատիք, Քս̄ ինչ ձեզ ոչ օգնէ։ 2
*Վկայեմ ա̄մ մարդոյ՝ որ թլփատիցի, 3
թէ պարտական է զա̄մ օրէնսն կատարել։ *Խափանե̄լ էք ՚ի Քս̄է՝ որ օրինօքն 4
արդարանայք. անկեալ էք ՚ի շնորհացն։ *զի մեք հոգւոյն՝ ՚ի հաւատոց 5
յուսոյն արդարութե̄ ակն ունիմք։ *Զի 6
՚ի Քս̄ Յս̄՝ ոչ թլփատութի̄ ինչ կարօղէ՝ եւ ոչ անթլփատութի̄. այլ հաւատք սիրով
յաջողեալք։ *Բարւոք ընթանայիք, ո՞ 7
կասեցոյց զձեզ ճշմարտութե̄ն չհաւանել։
*զի այն հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են՝ որ 8
կոչեացն զձեզ։ *Փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն խմորէ։ *Այլ ես 9 10
յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ տ̄րամբ՝ թէ ոչ
այլազգ ինչ խորհիցիք. եւ որ խռովեցուցանէ զձեզ՝ կրեսցէ զդատաստան՝ ո՛ ոք
եւ իցէ։ *Այլ ես եղբարք՝ եթէ թլփատութի̄ քարոզէի՝ ընդէ՞ր տակաւին հալածիմ. ապա ուրեմն խափանեալ իցէ գայ 11

թագ

12թագղութ̄ին խաչին. *Երանի՛ թէ մոտա-
կտուր իսկ լինէին՝ որ զձեզն խռովեցու-
13ցանեն. *Զի դուք յազատութ̄ին կոչեցեալ
էք՝ եղբարք. միայն զի ազատութ̄ի ձեր ոչ
լինիցի ՚ի պատճառս մարմնոյ. այլ սի-
14րով ծառայեցէ՛ք միմեանց. *Զի ամ̄
օրէնք՝ ՚ի մի բանի կատարին. ՚ի սիրեսցեսն
15զընկեր քո իբրեւ զանձն քո. *Ապա ե-
թէ զմիմեանս խածատիցէք՝ եւ ուտիցէք,
զգո՛յշ լերուք՝ գուցէ ՚ի միմեանց սատա-
կիցիք.

16*Բայց զայս ասեմ. հոգւո՛վ գնացէք,
17եւ զցանկութ̄ին մարմնոյ մի՛ կատարէք. *Զի ԷԴ
մարմին ցանկայ հակառակ հոգւոյ, եւ
հոգի հակառակ մարմնոյ. եւ զի սոքա մի-
միանց հակառակ են. մի՛ զոր կամիցիքն
18զայն առնիցէք. *Իսկ եթէ հոգւով վա-
19րիք, ապա չէ՛ք ը̄ օրինօք. *Զի յայտ-
նի են գործք մարմնոյ. այսինքն են՝ շը-
նութ̄ի պոռնկութ̄ի, պղծութ̄ի գիջութ̄ի,
20*կռապաշտութ̄ի կախարդութ̄ի, թշնա-
մութ̄ի հեռ նախանձն, բարկութ̄ի հակա-
ռակութ̄իք երկպառակութ̄իք հերձուածք,
21*չարակնութ̄իք սպանութ̄իք, արբեցութ̄իք
անառակութ̄իք, եւ որինչ սոցին նման են.
զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ ձեզ, որպէս
կանխաւն ասէի, թէ որ զայսպիսի ինչ
գործեն՝ զարքայութ̄ին այ̄ ոչ ժառանգեն.
22*Իսկ պտուղ հոգւոյն այս է. սէր խըն-
23դութ̄ին խաղաղութ̄ին երկայնմտութ̄ին, *քաղց

րու

րութիւն բարութիւն, հաւատք, հեզութիւն ժուժկալութիւն.
զայսպիսեաց աստի օրէնքն չե՛ն
հակառակ: *Եւ որ Քրիստոսեանքն են, ըզմարմինս 24
իւրեանց ՚ի խաչ հանին կարեօքն
և ցանկութեամբք հանդերձ. *Եթէ 25
կեամք հոգւով` ընդ հոգւոյն և միաբանեսցուք.
*Եւ մի՛ լինիցուք սնապարծք` 26
միմեանց ձայն տալոյ, և ընդ միմեանս
նախանձելոյ.

ԳԼ. Զ.

Զե Եղբարք` եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի 1
ոք ՚ի ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս,
դուք որ հոգևորքդ էք` հաստատեցէ՛ք
զայնպիսին հոգւով հեզութեամբ. զգո՛յշ լինիցիք
անձանց` զի մի՛ և դուք փորձիցիք:
*Զմիմեանց բեռն բարձէ՛ք, և այնպէս 2
կատարեցէ՛ք զօրէնսն Քրիստոսի: *Եթէ համարիցի 3
ոք լինել ինչ` և չիցէ, զանձն իւր
խաբէ: *Զգործ իւր կշռեսցէ իւրա- 4
քանչիւրոք, և ապա անձին իւրում` միայն
պարծանս տացէ, և մի՛ առ ընկերաւն.
*զի իւրաքանչիւրոք զիւր բեռն բառնալոց 5
է: *Հաղորդութիւն արասցէ աշակերտն 6
վարդապետին` յամենայն բարութիս. *Մի՛ 7
խաբէք, Աստուած ո՛չ արհամարհի: *զի զոր 8
ինչ սերմանէ մարդ` զնոյն և հնձեսցէ.
որ սերմանէ ՚ի մարմին իւր, ՚ի մարմնոյ
անտի հնձեսցէ զապականութիւն. և որ սերմանէ
՚ի հոգին` ՚ի հոգւոյ անտի հնձես

ցէ

9 ցէ զկեանսն յաւիտենից : *Եւ զբա
րիս գործել մի' ձանձրասցուք, զի 'ի ժա
մանակի իւրում հնձեսցուք առանց լքա
10 նելոյ: *Այսուհետեւ մինչդեռ ժամա-
նակս 'ի ձեռս է՝ գործեսցուք զբարիս առ
ամենեսեան, մանաւանդ առ ընտանիսն
11 հաւատոյ: *Տեսէք՝ որպիսի գրով գրե-
12 ցի առ ձեզ իմով ձեռամբ : *Ո ի որ
միանգամ կամին բարեմարդիկ լինել
մարմնով, նոքա ստիպեն զձեզ թլփատել.
միայն թէ մի' զխաչին քս̃ի զհետ երթայ
13 ցեն *Քանզի ոչ որ թլփատեալքն իսկ են,
նոքա զօրէնս ոչ պահեն. այլ կամին՝ զի
դուք թլփատեսջիք, զի ձերով մարմնովն
պարծեսցին. Վ. Ձ.
14 *Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց միայն
'ի խաչն տն̃ մերոյ յս̃ի քս̃ի. որով ինձ
աշխարհ 'ի խաչ ելեալ է՝ եւ ես աշխար
15 հի: *Ոչ 'ի քս̃ յս̃ ոչ թլփատութի
ինչ է՝ եւ ոչ անթլփատութի. այլ նոր ա-
16 րարած: *Եւ որ միանգամ այսմ կա-
նոնի միաբան լինին, խաղաղութի 'ի վ̃ր
նց̃ եւ ողորմութի՝ եւ 'ի վ̃ր իսրայէլին այ̃ :
17 *Այսուհետեւ աշխատ ոք զիս մի' արաս-
ցէ. զի ես զչարչարանս քս̃ի 'ի մարմնի
18 իմում կրեմ: *Շնորհք տն̃ մերոյ յս̃ի
քս̃ի ը̃ հոգւոյդ ձերում եղբարք. ամէն:

Առ Գաղատացիս՝ գրեցաւ 'ի Հռոմէ.

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

ըԿ ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ 1
յս՟ի քս՟ի կամօքն ա՟յ, ս՟րբց որ
են յեփեսոս, եւ հաւատացելոց
՚ի քս՟ յս՟։ *Շնորհք 2
ընդ ձեզ եւ խաղաղութի՟ն յա՟յ հօրէ մերմէ՝
եւ ՚ի տ՟նէ յս՟է քս՟է. *Օրհնեալ է 3
ա՟ծ եւ հայր տ՟ն մերոյ յս՟ի քս՟ի, որ օրհնեաց
զմեզ ա՟մ հոգեւոր օրհնու՟թբ յերկնաւորս
՚ի քս՟. *ո՟պ ընտրեաց զմեզ նովաւ 4
յառաջ քան զլինելն աշխարհի լինել
մեզ սուրբս եւ անարատս առաջի ն՟ր
սիրով։ *Յառաջագոյն սահմանեաց ըզմեզ 5
յորդեգրութի՟ ՚ի ձեռն յս՟ի քս՟ի ՚ի
նոյն, ը՟ս հաճութե՟ կամաց իւրոց, *՚ի 6
գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց. որով
զուարճացոյց զմեզ սիրելեաւն։ *Որով 7
ունիմք զփրկութի՟ ՚ի ձեռն արեան ն՟ր,
զթողութի՟ մեղաց՝ ը՟ս մեծութե՟ շնորհաց
իւրոց. *որ առաւելաւ ՚ի մեզ ա՟մ իմաստութե՟բ 8
եւ գիտութե՟բ։ *Ցուցոյց մեզ ըզխորհուրդս 9
կամաց իւրոց՝ ը՟ս հաճութե՟

իւ

իւրում · զոր յառաջագոյն եդ նովաւ ,
10 *'ի տնտեսութ՟ի լրման ժամանակաց ,
բովանդակել զա՟մ ք՟րի ․ որ ինչ յեր
11 կինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ 'ի նմին ։ *Որով
և վիճակեցաք յառաջագոյն հրաւի֊
րեալք՝ ը՟ս յառաջադրութե՟ն Ա՟յ ․ որ զա՟մ յա
12 ջողէ ը՟ս խորհրդոց կամաց իւրոց ․ *Լի֊
նել մեզ 'ի գովեստ փառաց ն՟ր յառաջա
13 գոյն յուսացելոցս 'ի ք՟ս ․ *Որով և դուք
իբրև լուարուք զբանն ճշմարտութե՟ ․ զա
ւետարանն փրկութե՟ ձերոյ ․ որով և հա
ւատացեալ կնքեցայք հոգւոյն ս՟բյ ա֊
14 ւետեաց ․ *որ է առհաւատչեայ ժառան
գութե՟ մերոյ 'ի փրկութ՟ի նուաճութե՟ ․ 'ի
գովեստ փառաց նորա ։
15 *Վ՟ս այնորիկ և ես իբրև լուայ զհա Ը Դ
ւատսն ձեր՝ որ 'ի տ՟ր յ՟ս ․ և զսէրն որ ը՟ն
16 ա՟մ սուրբս ․ *ոչ դադարեմ 'ի գոհանա֊
17 լոյ վ՟ս ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս ․ *զի
ա՟ծ տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟սի հայրն փառաց՝ տա
ցէ ձեզ զհոգին իմաստութե՟ և յայտնու
18 թե՟՝ գիտութե՟ն իւրով ․ *լուսաւոր ա֊
նել զաչս սրտից՝ առ 'ի գիտելոյ մեզ՝
զի՞նչ է յոյս կոչմանն նորա ․ և զի՞նչ մե
ծութ՟ի փառաց ժառանգութե՟ նորա 'ի
19 սուրբս ․ *և զի՞նչ է առաւելուի մեծու
թե՟ զօրութե՟ ն՟ր 'ի մեզ հաւատացեալս ը՟ս
20 յաջողութե՟ կարողութե՟ զօրութե՟ իւրոյ ․ *զոր
յաջողեաց 'ի ք՟ս ․ զի յարոյց զնա 'ի մեռե
լոց ․ և նստոյց ը՟ն աջմէ իւրմէ յերկնա
ւորս ։]

ւորս ։ *՚ի վ̄ր ա̄մ իշխանութ̄ե՝ և պետու- 21
թե̄ և զօրութե̄ և տէրութե̄՝ և ա̄մ ան-
ուան անուանելոյ ,ոչ միայն յաշխարհիս
յայսմիկ՝ այլ և ՚ի հանդերձելումն ։ *Եւ 22
զա̄մ ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ոտից
ն̄ր ։ և զնա ետ գլուխ ՚ի վերայ՝ ա̄մ իրիք
եկեղեցւոյ ։ *որ է մարմին ն̄ր ։ լրումն՝ 23
որ զա̄մ յամենայնի լնու ։

Գլ ։ Բ ։

Եւ դուք որ մեռեալքն էիք ՚ի մեղս ձեր 1
և յանցանս ,*յորս երբեմն գնայիք 2
ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսորիկ՝ ը̄ս
իշխանին իշխանութե̄ օդոյս այսորիկ ,որ
այժմ ընդմտեալ է յորդիսն ապստամ-
բութեան ։ *յորս և մեք ամենեքեան 3
շրջէաք երբեմն ՚ի ցանկութիս մարմնոյ
մերոյ ,և առնէաք զկամս մարմնոյ՝ և ըղ
մտաց ,և էաք արդարև որդիք բարկու-
թե̄ իբրև այլքն ։

Ը.Զ. *Այլ ա̄ծ որ մեծն է ողորմութ̄բ՝ վ̄ս բա̄մ 4
սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեաց զմեզ ։ *մինչ 5
դեռ մեռեալքն էաք ՚ի մեղս մեր ,կեն-
դանիս արար զմեզ ՚ի ք̄ս ։ քանզի շնորհօք
ապրեցաք ։ *ը̄ նմին յարոյց ,և ը̄ նմին 6
նստոյց յերկնաւորս ՚ի ք̄ս յ̄ս ։ *Զի ցուց- 7
ցէ ՚ի յաւիտեանսն որ գալոցն են՝ զառա-
ւել մեծութ̄ի շնորհացն իւրոց՝ քաղցրու-
թ̄բ ՚ի մեզ ՚ի ք̄ս յ̄ս ։ *Զի շնորհօքն ն̄ր 8
էք փրկեալք ՚ի ձեռն հաւատոյն ։ և այս

ոչ

9 ոչ ՚ի ձէնջ, այլ Աստուծոյ պարգև է. *ո՛չ ՚ի գործոց.
10 զի մի՛ ոք պարծեսցի. *Զի նորա արա
րածք եմք՝ հաստատեալք Քրիստոսի Յիսուսի ՚ի
գործս բարութեան, զորս յառաջագոյն պատ
րաստեաց Աստուած. զի ՚ի նոսին գնասցուք.
11 *Վասն որոյ և դուք յիշեցէք՝ զի երբեմն
հեթանոսք էիք մարմնով, որ կոչեցեալքն էին
անթլփատութիւն՝ յանուանեալ թլփատու
12 թենէ անտի մարմնաւոր ձեռագործին. *զի
էիք ՚ի ժամանակին յայնմիկ առանց Քրիստոսի
և օտարացեալ էիք յաւագինութենէն Իսրայէլի,
և տարագիրք յուխտից աւետեացն, և
յոյս ինչ ո՛չ ունէիք՝ և անաստուածք էիք յաշ
13 խարհի. *Իսկ այժմիկ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի.
դուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մեր
14 ձաւորք եղերուք արեամբն Քրիստոսի. *Զի
նա է խաղաղութիւն մեր՝ որ արար զերկո
սեանն մի. և զմիջնորմն ցանկոյն քակեաց՝
15 զթշնամութիւն ՚ի մարմնի իւրում. *և զօ
րէնս պատուիրանացն հրամանօքն խա
փանեաց. զի զերկոսին հաստատեսցէ
ինքեամբ ՚ի մի նոր մարդ, և արասցէ խա
16 ղաղութիւն. *և հաշտեսցուսցէ զերկոսեան
միով մարմնովն ընդ Աստուծոյ՝ խաչիւն իւրով. քանզի
սպան զթշնամութիւն յանձին իւրում.
17 *Եւ եկն աւետարանեաց խաղաղութիւն
ձեզ հեռաւորացդ՝ և խաղաղութիւն մեր
18 ձաւորաց. *զի նովաւ ունիմք զմատու
ցութիւն երկոքեան միով հոգւով առ Հայր.
19 *Ապա այսուհետև ո՛չ էք օտարք և պան

դուխ

դուխտք, այլ քաղաքակիցք սբ՟ց և ընտանիք
այ՟· *շինեալք 'ի վր՟ հիման առաքելոց 20
և մարգարէից· որոյ է գլուխ
անկեանն քս՟ յս՟· * յորում ամ՟ շինուածն 21
յօդեալ և պատշաճեալ՝ աճէ 'ի տաճար
սուրբ տ՟րամբ: *Յորում և դուք ը՟ նմին 22
շինիք 'ի բնակութի՟ այ՟ հոգւովն:

Վ. Դ.

Գլ. Գ.

Վասն այսորիկ ես պօղոս կապեալ յսի՟ 1
քսի՟ վս՟ ձեր հեթանոսաց *Թէպէտ 2
լուեալ իսկ է ձեր զտնտեսութի՟ շնորհացն
այ՟, որ տուեալ են ինձ 'ի ձեզ: *Զի ըս՟ 3
յայտնութե՟ն ցուցաւ ինձ խորհուրդն·
որպ՟ս յառաջագոյն գրեցի առ ձեզ սակաւ
ուք· *առ 'ի կարող լինելոյ ընթեռնուլ 4
և 'ի միտ առնուլ զգիտութի՟ն զիմ 'ի
խորհրդեանն քսի՟ *Զի յայլոց ազգաց 5
ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան· որպ՟ս այժմ
յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքելոց և
մարգարէից՝ հոգւովն· *Լինել հեթանոսաց 6
ժառանգակիցս՝ և մարմնակիցս,
և հաղորդս աւետեացն 'ի քս՟ յս՟՝ աւետարանաւն,
*որոյ եղէ ես սպասաւոր ըստ 7
պարգևաց շնորհացն այ՟՝ որ տուան ինձ
ըս՟ յաջողութե՟ զօրութե՟ նր՟ *Ինձ որ տրուպս 8
եմ զամ՟ սբ՟յ՝ տուան շնորհքս այս
'ի հեթանոսս աւետարանել զանքննին
մեծութի՟ն քսի՟· *և լուսաւոր առնել զա 9
մենեսին· թէ զինչ է տնտեսութի՟ խորհր
դոյն

դոյն, որ ծածկեալ էր յամ յաւիտենից
10 առ այ՝ որ զամ ինչ արար. * Զի յայտնեսցի
այժմ իշխանութեանց և պետութեանց՝ որ
յերկինս են՝ ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմապատիկ
11 իմաստութիւն այ. * Ըստ յառաջադրութե
յաւիտենիցն՝ զոր արար ՚ի ձեռն
12 տն մերոյ յի քի. * Որով ունիմք զհամարձակութի
և զմերձաւորութի յուսովն ՚ի
13 ձեռն հաւատոցն նր. * Վասն որոյ աղաչեմ
մի՛ ձանձրանալ ՚ի նեղութես մերում.
14 որ վն ձեր է. որ է փառք ձեր. * Վասն
այսորիկ կրկնեմ ծունր առ հայր տն մերոյ
15 յի քի. * ուստի ամն հայրենութի
16 յերկինս և յերկրի անուանի. * զի տացէ
ձեզ ըստ մեծութե փառաց իւրոց. հաստատել
զօրութբ ՚ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ
17 ՚ի ներքին մարդն. * Բնակել քի հաւատովք
՚ի սիրտս ձեր. սիրով արմատացեալք
18 և հաստատեալք. * զի կարօղ
լինիջիք հասանել ընդ ամենայն սրբս.
զինչ է լայնութիւն, և երկայնութի,
19 և բարձրութի, և խորութի. * Ճանաչել
զառաւելութի գիտութե սիրոյն
20 քի. զի լցջիք ամ լրութբն այ. * Այլ
այնմ որ կարօղն է առաւել քան զամ ինչ
առնել յաճախութբ, քան զոր խնդրեմքն
և իմանամք. ըստ զօրութեն որ յաջողեալն
21 է ՚ի մեզ. * Նմա փառք յեկեղեցւոջ.
և ՚ի քս յս, յամ ազգս յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն.

Գլ.

Գլ. Դ.

Արդ՝ աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս 1
եմ ՚ի տ՟ր. արժանի գնալ կոչմանն
յոր կոչեցարուք ։ *Ամ՟ խոնարհութ՟՝ և 2
հեզութ՟, և երկայնմտութ՟՝ անսալ միմեանց
սիրով ։ *Փութալ պահել զմիաբանութի՟ 3
հոգւոյն յօդիւ՟ խաղաղութե՟ ։
*Մի մարմին՝ և մի հոգի. որպ՟ և կոչեցարուք 4
, ՚ի մի յոյս կոչման ձերոյ ։ *Մի 5
է տ՟ր, մի հաւատք, մի մկրտութիւն ։ *մի 9
ա՟ծ, և հայր ամենեցուն, որ ՚ի վ՟ր ամ՟ի
և ը՟ն ամենեսին՝ և յամենեսին ՚ի մեզ ։
*Իւրաքանչիւր ումեք ՚ի մէնջ տուեալ 7
են շնորհք ը՟ստ չափոյ պարգևացն
ք՟սի, *Վասն որոյ և ասէ. ել ՚ի բարձունս՝ 8
գերեաց զգերութի՟, և ետ պարգևս
մարդկան ։ *Իսկ ելն, զի՞նչ է, եթէ 9
ոչ՝ զի էջ նախ ՚ի ստորին կողմ՟ս երկրի.
*Որ էջն, նոյն է՝ և որ ելն ՚ի վերոյ 10
քան զա՟մ երկինս. զի լցցէ զա՟մ ։ *Նա 11
ետ զոմանս առաքեալս, զոմանս մարգարէս,
զոմանս աւետարանիչս, զոմանս
հովիւս և վարդապետս, *առ ՚ի հաստատութի՟ 12
սր՟բց, ՚ի գործ պաշտաման, ՚ի
շինուած մարմնոյն ք՟սի. *մինչև հասցուք 13
ամենեքեան ՚ի մի միաբանութի՟ հաւատոց
և գիտութե՟ որդւոյն ա՟յ. յայր կատարեալ
՚ի չափ հասակի կատարմանն
ք՟սի ։ *Զի մի՛ յայսմհետէ իցեմք տղայք 14
խռով

խռովեալք՝ և տատանեալք յամ̃ հողմոց
վարդապետութե̃․ խաբէութբ̃ մարդկան․
խորամանկութբ̃ ՛ի խաբէութի̃ մոլորութե̃։
15 *Այլ ճշմարտեալք սիրով՝ աճեցուսցուք
16 ՛ի նա զամ̃, որ է գլուխն Քս̃․ *ուստի ամ̃
մարմինն յօդեալ և պատշաճեալ ամ̃
խաղալեօք տարբերութե̃ ըս̃ ազդեցութե̃
չափով ըս̃ իւրաքանչիւր մասին՝ զաճումն
մարմնոյ գործէ՝ ՛ի շինած անձին իւրոյ
17 սիրով։ *Արդ՝ զայս ասեմ․ և ուխտեմ՝
՛ի տր̃․ մի՛ ևս ձեզ զնոյն օրինակ գնալ,
որպ̃ և այլ հեթանոսք գնան՝ ունայնութբ̃
18 մտաց իւրեանց։ *որոց խաւարեալ են
միտք իւրեանց, և օտարացեալ են ՛ի
կենաց անտի այ̃՝ վս̃ տգիտութե̃ն՝ որ է ՛ի
19 նս̃՝ վս̃ կուրութե̃ սրտից իւրեանց․ *Որք
զանձանց իւրեանց զյոյսն հատին, և
մատնեցին զանձինս գիջութե̃, ՛ի գործս
20 ամ̃ պղծութե̃ ագահութբ̃։ *Այլ դուք
21 ո՛չ այսպէս ուսարուք զՔս̃․ *Թէպէտ և
լուարուք զնմանէ՝ և նովաւ ուսայք՝ որպ̃
22 է ճշմարտութին յյս̃․ *՛ի բաց մերկանալ
՛ի ձէնջ ըստ առաջին գնացիցն զմարդն
հին՝ զապականեալն ցանկութբ̃ խաբէու
23 թե̃ն․ *Եւ նորոգել հոգւովն մտաց ձե
24 րոց․ *և զգենուլ զնոր մարդն՝ որ ըստ
ա̃յն հաստատեալ է՝ արդարութբ̃ և սրբ
25 ութբ̃ ճշմարտութե̃ն․ *Վասն որոյ ՛ի բաց
ընկեցէք զստութի․ խօսեցարո՛ւք զճշմար
տութի իւրաքանչիւր ը̃ն ընկերի իւրում․

զի եմք միմեանց անդամք։ *Բարկա- 26
նայք՝ եւ մի՛ մեղանչէք. արեգակն ՚ի վ՟ր
բարկու՟ե ձերոյ մի՛ մտցէ, *Եւ մի՛ տայք 27
տեղի սատանայի։ *Որ գողանայրն, մի՛ 28
եւս գողասցի. այլ մանաւանդ վաստա-
կեսցէ՝ գործել ձեռօք իւրովք զբարիս.
զի բաւական լիցի տալ ում պիտոյ իցէ.
*Ամենայն բան տգեղ ՚ի բերանոյ ձեր- 29
մէ մի՛ ելցէ. այլ որ ինչ բարին է ՚ի շի-
նած պիտոյից, զի տացէ շնորհս այնոցիկ
որ լսենն։ *Եւ մի՛ տրտմեցուցանէք ըզ 30
Հոգին ս՟բ Ա՟յ, որով կնքեցարուք յաւ-
ուրն փրկու՟ե։ *Ամենայն դառնութ՟ի՝ 31
եւ բարկութ՟ի, եւ սրտմտութ՟ի, եւ աղա-
ղակ՝ եւ հայհոյութիւն բարձցի ՚ի ձէնջ
ամենայն չարութ՟բն հանդերձ, *Եղե 32
րուք ընդ միմեանս քաղցունք՝ գթածք.
շնորհել միմեանց, որպէս եւ Ա՟ծ ք՟սի
շնորհեաց մեզ։

Գլ. Ե.

Եղերուք նմանօղք Ա՟յ, իբրեւ որդիք սի 1
րելիք։ *Եւ գնացէք սիրով՝ ո՟պ եւ ք՟ս 2
սիրեաց զմեզ, եւ մատնեաց զանձն իւր
վ՟ն մեր՝ պատարագ եւ զենումն Ա՟յ ՚ի հոտ
անուշից։ *Այլ պոռնկութ՟ի, եւ ա՟մ 3
պղծութ՟ի, կ՟մ ագահութ՟ի, եւ անուա-
նեսցի մի՛ ՚ի միջի ձերում. ո՟պ եւ վայելէ
ս՟բց, *Եւ զազրութ՟ի կամ խօսք յիմա- 4
րութ՟ե, կ՟մ խեղկատակութ՟ի որ ոչ վայելէ.

այլ

5 այլ մանաւանդ գոհութիւն։ *Զայս
տեղեկացեալ գիտասջիք. թէ ամ պոռ-
նիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ, որ է կռա-
պաշտի՝ ոչ ունի ժառանգութիւն յարքայ
6 ութեան Քի եւ Այ։ *Մի՛ ոք զձեզ խա-
բեսցէ բանիւք սնոտեօք. զի վն այսո-
րիկ իսկ գայ բարկութիւն Այ ՚ի վր որդ-
7 ւոցն անհաւանութեան։ *Մի՛ այսու հետեւ
8 լինիք բաժանորդք նց։ *Զի թէպէտ
եւ երբեմն էիք խաւար, այժմ լոյս էք ՚ի
9 տր. որպէս որդիք լուսոյ գնասջիք, *զի
պտուղ լուսոյ ամ բարութբ է՝ եւ արդա-
10 րութբ եւ ճշմարտութբ։ *Փորձեցէք զինչ
11 է հաճոյ տն. *եւ մի՛ կցորդ լինիք ան-
պտղութեան գործոցն խաւարի՝ այլ մանա-
12 ւանդ յանդիմանեցէք։ *Զի որ ՚ի ծա-
ծուկ ինչ գործի ՚ի նց՝ զայն եւ խօսել
13 յաղտեղի է։ *Այլ ամենայն ինչ յան-
դիմանեալ ՚ի լուսոյ՝ յայտնի լինի. զի ա-
14 մենայն ինչ որ յայտնի է՝ լոյս է։ *Վն
որոյ եւ ասէ. արի՛ որ ննջեսդ, եւ կանգ-
նեա՛ց ՚ի մեռելոց՝ եւ լուսատու լիցի
քեզ Քս։

16 *Տեսջի՛ք ոպ ճշմարտիւ գնայցէք, մի՛ Թ.Կ
16 իբրեւ անիմաստք, *այլ իբրեւ իմաս-
տունք. գնեցէ՛ք զժամանակս՝ զի ա-
17 ւուրքս չարութեան են։ *Վասն այնորիկ մի՛
լինիք անմիտք, այլ իմացարո՛ւք զինչ
18 կամք են տն։ *Եւ մի՛ արբենայք գի-
նւով յորում զեղխութիւն է. այլ մանաւանդ
լցա

լցարուք հոգւով: *Խօսել ՚ի սիրտս ձեր 19
սաղմոսիւք, և օրհնութբք՝ և երգովք հոգեւորօք,
երգել և սաղմոս ասել ՚ի սիրտըս
ձեր տն: *Գոհացարուք յամ ժամ 20
՚ի վր ամի, յանուն տն մերոյ յսի քսի՝
հօրն և այ: *Հնազանդ լերուք միմեանց 21
երկիւղիւն քսի: *Կանայք՝ իւրեանց ա 22
րանց հնազանդ լիցին իբրև տն: *Զի այր 23
է գլուխ կնոջ, որպ և քս գլուխ է եկեղեցւոյ,
և ինքն է փրկիչ մարմնոյ: *Այլ 24
որպ եկեղեցին հնազանդ լինի քսի, նոյն
պէս և կանայք իւրեանց արանց յամի:
*Արք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր, որպ և 25
քս սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր
մատնեաց ՚ի վն նր: *Զի զնա սրբեսցէ սր 26
բութբ աւազանին բանիւն, *զի կացուսցէ 27
ինքն իւր յանդիման փառաւոր զեկեղեցի,
զի մի՛ ունիցի ինչ արատ՝ կմ աղտեղութի,
կմ այլ ինչ յայնպիսեաց, այլ զի
իցէ սուրբ և անարատ: *Նոյնպ պարտին 28
արք սիրել զիւրեանց կանայս իբրև զիւրեանց
մարմինս: որ սիրէ զկին իւր,
զանձն իւր սիրէ: *Ո՛չ ոք երբեք ատեաց 29
զանձն իւր, այլ սնուցանէ, և
դարմանէ զնա, որպէս և քս զեկեղեցի,
*զի անդամք եմք մարմնոյ նր, ՚ի մարմ 30
նոյ նր և յոսկերաց նր: *Վն այսորիկ 31
թողցէ այր զհայր և զմայր իւր, և երթիցէ
զհետ կնոջ իւրոյ, եղիցին երկոքեան
՚ի մարմին մի: *Խորհուրդս այս՝ 32

մեծ է. բայց ես ասեմ ՚ի Քս՟ և յեկեղեցի.
33 *Այլ և դուք նոյնպէս մի ըս՟ միոջէ. զի իւրաքանչիւրոք զիւր կին այնպս՟
սիրեսցէ իբրև զիւր անձն. և կին երկնչիցէ յառնէ իւրմէ։

ԳԼ. Զ.

Թ Դ

1 Որդի՛ք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց
2 ՚ի տր՟. զի այն է արժանն։ *Պատուեա՛ զհայր քո և զմայր, որ է առաջին
3 պատուիրան յաւետիսն. *զի քեզ բարի եղիցի, և երկայնակեաց լինիցիս ՚ի վր՟
4 երկրի։ *Հա՛րք՝ մի՛ զայրացուցանէք զորդիս ձեր, այլ սնուցանիջիք զնս՟ խրատու
5 և ուսմամբ տն՟ն։ *Ծառա՛յք՝ հնազանդ լերուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց,
ահիւ և դողութ՟բ և միամտութ՟բ սրտից ձերոց, որպ՟ և Քս՟ի։
6 *Մի՛ առ ականէ ծառայել իբրև մարդահաճոյք. այլ իբրև ծառայք Քս՟ի առնել զկամս Այ՟.
7 *սրտի մտօք ծառայել իբրև տն՟ն, և մի՛ իբրև
8 մարդկան։ *գիտասջի՛ք՝ թէ իւրաքանչիւր ոք որ զինչ առնէ զբարին, ըզնոյն ընդունի և ՚ի տն՟է՝ եթէ ծառայ և
9 եթէ ազատ։ *Եւ դուք տեա՛րք՝ զնոյն առնիջիք առ նս՟. ներելով առնել զպատուհասն. գիտասջիք թէ և նց՟ և ձեր
տր՟ գոյ յերկինս. և ակնառութի՟ ո՛չ գոյ առաջի նորա։ Վ.

10 *Այսուհետև զօրացարո՛ւք տերամբ, և

կարողութ՟բ զօրութե՟ն նր՟։ * Եւ զգեցարուք 11
զսպառազինութիւնն ա՟յ. զի կարող լինի
ջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի.
* Զի ոչ է մեզ պատերազմ ը՟ մարմնոյ 12
և ը՟ արեան. այլ ը՟ իշխանութիւնս, և ը՟
պետութիւնս, և ընդ աշխարհակալս խա-
ւարիս այսորիկ՝ ընդ այսս չարութե՟ն՝ որ
՚ի ներքոյ երկնից։

Թ. Զ * Վասն այսորիկ առէք զսպառազինու 13
թիւնն ա՟յ. զի կարող լինիցիք ՚ի դիմի
հարկանել չարին յաւուրն չարութե՟ն։
* Եւ իբրև զամենայն ինչ կատարիցէք, 14
հաստատուն կայցէք. զտեղի կալջիք պըն
դեալ զմէջս ձեր ճշմարտութ՟բ. և զգե-
ցեալ զզրահսն արդարութե՟. * և ագու- 15
ցեալ զոտս պատրաստութ՟բ աւետարա-
նին խաղաղութե՟։ * Եւ ՚ի վերայ ամե- 16
նայնի առէք զվահանն հաւատոց. որով
կարող լինիջիք զամենայն նետս մուխս
չարին շիջուցանել։ * Եւ առէք զսաղա 17
ւարտն փրկութե՟. և զսուսեր հոգւոյն՝
որ է բանն ա՟յ։ * ամենայն աղօթիւք և 18
խնդրուածովք՝ աղօթս առնել յամե-
նայն ժամանակի հոգւով։ և ՚ի նոյն տք
նիջիք ամենայն ժուժկալութ՟բ՝ և խնդ-
րուածովք՝ վասն ամենայն սրբոց. * և 19
վասն իմ. զի ինձ տացի բան ՚ի բանալ
բերանոյ իմոյ, համարձակութ՟բ ցու-
ցանել զխորհուրդ աւետարանին. * վ՟ն 20
որոյ պատգամաւորիմ կապանօքս, զի նո

վին

մին համարձակեցայց, որպէս և պարտ
21 իցէ ինձ խօսել։ * Այլ զի գիտիցէք և
դուք զինէն, զինչ գործիցեմ, զամենայն
ինչ ցուցցէ ձեզ Տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝
և հաւատարիմ պաշտօնեայ ՚ի Տր։
22 * Զոր առաքեցի առ ձեզ վասն այդորիկ. զի
գիտասջիք դուք զմէնջ, և մխիթարեսցէ
23 զսիրտս ձեր։ * Խաղաղութիւն ընդ
եղբարս, և սէր հաւատովք հանդերձ
24 յԱյ ՚ի Հօրէ՝ և ՚ի Տնէ Յսէ Քսէ։ * Շնորհք
ընդ ամենեսին՝ որք սիրեն զՏր մեր Յս
Քս անեղծութեամբ. ամէն։

Առ Եփեսացիս՝ գրեցաւ ՚ի Հռովմէ ՚ի ձեռն Տիւքիկոսի։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ
ԳԼ. Ա.

Ա ժԿ ՊՕՂՈՍ ԵՒ ՏԻՄՈ- 1
Թէոս ծառայք յ͞սի ք͞սի՝ ա͞մ
սրբոց ՚ի ք͞ս յ͞ս. որ են ՚ի
կողմանս փիլիպեցւոց, ե-
պիսկոպոսակցօք եւ սարկաւագօք։ *Շ ը 2
նորհք ը͞ ձեզ եւ խաղաղութ͞ի յ͞այ հօրէ
մերմէ՝ եւ ՚ի տ͞նէ յ͞սէ ք͞սէ։ *Գոհանամ 3
զ͞այ իմոյ ՚ի վ͞ր ա͞մ յիշատակաց ձերոց,
*յա͞մ ժամ յա͞մ խնդրուածս իմ՝ վասն 4
ձեր ամենեցուն առնել աղօթս խնդու-
թ͞բ, *վասն հաղորդութ͞ե ձերոյ ընդ 5
աւետարանին, յօրէ յառաջնմէ մինչեւ
ցայժմ։ *Վստահ եմ յայդ, թէ որ ըս- 6
կսաւ ՚ի ձեզ զգործս բարեաց՝ կատա-
րեսցէ մինչեւ յօրն յ͞սի ք͞սի։ *որ͞պ իրաւ 7
իսկ թուի ինձ խորհել զայս վ͞ս ձեր ա-
մենեցուն. վ͞ս ունելոյ ինձ զձեզ՚ի սրտի
՚ի կապանս իմում, եւ ՚ի պատասխանա-
տուութ͞ե իմում. եւ ՚ի հաստատութ͞ե աւե-
տարանին, կցորդս ինձ շնորհացդ զձեզ ա-
մենեսին լինել. *Վկայ է ինձ ա͞ծ, որ͞պ 8
անձ

անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսին գը-
9 թովքն քրի՟ յսի՟: *Եւ զայն աղօթս առ-
նեմ. զի սէրն ձեր եւս քան զեւս առաւել
լիցի ՚ի գիտութե՟ եւ յամ՟իմաստութե՟.
10 *ընտրել ձեզ զլաւն՝ զի լիջիք հաստա-
տունք՝ եւ առանց գայթագղութե՟ ՚ի յաւ-
11 ուրն քսի՟. *լցեալ պտղովք արդարութե՟
՚ի ձեռն յսի՟ քսի՟՝ ՚ի փռ՟ս եւ ՚ի գովեստ այ՟.
12 *Կամիմ թէ գիտիցէք եղբարք. զի որ ԺԴ
ինչ վս՟ իմ էր, եւս քան զեւս ՚ի յառաջա-
13 դիմութե՟ աւետարանին եկն, *մինչեւ կա-
պանացս իմոց յայտնի լինել ՚ի քս՟ յամե-
նայն հրապարակս, եւ առ այլս ամենե-
14 սին, *եւ առ բազումս եղբարս ՚ի տր՟. որ
վստահեն կապանօքս իմովք՝ առաւել
եւս համարձակել՝ առանց երկիւղի զբանն
15 այ՟ խօսել. *Ոմանք առ նախանձու եւ
հակառակութե՟, եւ ոմանք մտադիւրու-
16 թե՟ իսկ զքս՟ քարոզեն. *եւ ոմանք ՚ի սի-
րոյ. քանզի գիտեն՝ եթէ ՚ի պատասխա-
17 նատուութե՟ աւետարանիս կամ. *եւ ոմանք
առ հեստութե՟ զքս՟ պատմեն, այլ ոչ սըր-
բութբ՟. քանզի համարին նեղութիւն յարու-
18 ցանել ՚ի վս՟ կապանաց իմոց. *Բայց
այս զինչ է. որով օրինակաւ եւ իցէ, ե-
թէ պատճառանօք՝ եւ եթէ ճշմարտութբ՟
քս՟ պատմի, եւ ես այս խնդամ, այլ եւ ու-
19 րախ եւս եղէց: *Գիտեմ եթէ այս
պահի ինձ ՚ի փրկութե՟ ՚ի ձերոց խնդրուա-
ծոց, եւ ՚ի պարգեւաց հոգւոյն յսի՟ քսի՟

*ըստ ակնկալութե̅ և յուսոյն իմոյ. զի 20
մի՛ ինչ յամօթ եղէց. այլ ա̅մ համարձակութ̅ որպ̅ և յա̅մ ժամ, և այժմ մեծասցի քս̅ 'ի մարմնի իմում. եթէ կենօք՝ և եթէ մահու: *Զի ինձ կեանք 21
քս̅ է, և մեռանել շահ: *Ապա եթէ 22
կեանքս մարմնոյ՝ այս ինձ պտուղ գործոյ է. և զինչ ընտրեցից՝ զայն ոչ գիտեմ: *Նեղեալ եմ յերկոցունց՝ զցան- 23
կալն, ելանել և ը̅դ քս̅ի լինել՝ առաւել լաւ համարիմ. * և կալ մնալ աստէն 'ի 24
մարմնի. կարևոր ևս վս̅ ձեր: *Եւ զայս 25
յուսացեալ գիտեմ, եթէ կացից՝ և մնացից ամենեցուն ձեզ, 'ի ձեր զարգանալ և խրախ լինել 'ի հաւատս. *զի պար- 26
ծանք ձեր առաւել լիցին 'ի քս̅ յս̅ ինև՝ 'ի միւսանգամ գալստեան իմում առ ձեզ:
*Միայն թէ արժանի աւետ̅րանին քս̅ի 27
գնայցէք. զի եթէ գայցեմ, և տեսանիցեմ ձեզ. և եթէ հեռի իցեմ, և լուիցեմ զձէնջ. զի հաստատուն կայցէք 'ի մի հոգի, և միով շնչով նահատակիցէք 'ի հաւատս աւետարանին. * և մի՛ զան- 28
գիտիցէք, և մի՛ ինչ 'ի հակառակորդաց անտի որէ նց̅ հանդէս կորստեան, և ձերոյ փրկութե̅: *Եւ այդ՝ յա̅յ է, 29
որ ձեզ շնորհեցաւ վս̅ քս̅ի, ոչ միայն 'ի նա հաւատալ՝ այլ և վս̅ նր̅ չարչարել:
*զնոյն պատերազմ ունել զոր յինէն տե- 30
սէք, և այժմ լսէք յինէն:

Գլ:

Գլ. Բ.

1 Արդ՝ եթէ մխիթարութի՟ ինչ իցէ ՛ի Քս՟,
եթէ սփոփութի՟ սիրոյ՝ եթէ հաղորդութի՟
հոգւոյ, եթէ գթութի՟ և ողորմութի՟.
2 * լցէ՛ք զխնդութի՟ իմ, զնոյն խորհիցի՛ք. զնոյն սէր յանձին ունիցի՛ք. հաւա‐
3 սարաշունչք՝ միախորհուրդք. * մի՛ ինչ ըս՟
գրգռութե՟, և մի՛ ինչ ըս՟ սնափառութե՟.
այլ խոնարհութբ՟ զմիմեանս լաւ համարել
4 առաւել քան զանձինս։ * մի՛ զանձանց և եթ գիտել՝ այլ իւրաքանչիւրք
5 զընկերին։ * Զնո՛յն խորհեսցի իւրաքանչիւրք
6 ՛ի ձեզ, որ և ՛ի Քս՟ Յս՟. * որ
՛ի կերպարանս Այ՟ էր, ոչինչ յափշտակութի՟
համարեցաւ զլինելն հաւասար Այ՟.
7 * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս
ծառայի առեալ, ՛ի նմանութի՟ մարդկան
եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ իբրև
8 զմարդ. * խոնարհեցոյց զանձն, եղեալ
հնազանդ մահու չափ՝ և մահու խաչի.
9 * Վասն որոյ և Ած՟ զնա առաւել բարձրացոյց.
և շնորհեաց նմա անուն՝ որ ՛ի
10 վեր է քան զամ՟ անուն։ * Զի յանուն
Յսի՟ Քսի՟ ամ՟ ծունր կրկնեսցի, երկնաւորաց՝
և երկրաւորաց՝ և սանդարամետականաց.
11 * և ամ՟ լեզու խոստովան
լիցի, թէ Տր՟ է Յս՟ Քս՟ ՛ի փառս Այ՟ Հօր.
12 * Այսուհետև սիրելիք իմ. որպէս յամժ՟
հնազանդեցարուք, մի՛ միայն ՛ի գալս‐
տեան

տեան իմում, այլ առաւել ևս այժմ՝
յորժամ հեռի եմ ՚ի ձէնջ, ահիւ և
դողութ՟բ զանձանց փրկութ՟ի գործեցէք։
*զի Ա՟ծ է՝ որ յաջողէ ՚ի ձեզ զկամելն 13
և զառնելն վ՟ս հաճութ՟ե։ *Զա՟մ ինչ 14
գործեցէք առանց տրտնջելոյ և քրթմն-
ջելոյ։ *Զի եղիջիք անբիծք և անարատք՝ 15
որդիք Ա՟յ, անմեղք ՚ի մէջ կամակոր և
խեղաթիւր ազգին. յորում միջի երևի-
ցիք իբրև լուսաւորք յաշխարհի. *ըզ- 16
բանն կենաց ունել յանձինս՝ ՚ի պար-
ծանս ինձ յաւուրն Ք՟սի. զի ոչ ընդունայն
ինչ ընթացայ՝ և ոչ ընդունայն վաստա-
կեցի։ *Այլ թէպէտ և նուիրիմ ՚ի 17
վ՟ր պատարագի և պաշտաման հաւատոց
ձերոց, խնդամ և ուրախակից եմ ամե-
նեցուն ձեր. *Նոյնպէս և դուք խնդա- 18
ցէք և ուրախակից եղերուք ինձ։ *Բայց 19
յուսամ ՚ի Տ՟ր Յ՟ս, զտիմոթէոս վաղվա-
ղակի առաքել առ ձեզ. զի և ինձ սր-
տի դիւր լինիցի, յորժամ գիտիցեմ ինչ
զձէնջ։ *Զի ոչ զ՟ք ունիմ համիշունչ 20
եթէ ընտանեբար հոգայցէ վասն ձեր։
*զի ամենեքին զանձանց խնդրեն, և ոչ 21
զՅ՟սի Ք՟սի. Բայց զփորձ ն՟ր գիտէք և 22
դուք. զի իբրև որդի հօր ծառայեաց ընդ
իս յաւետարանին։ *Արդ՝ զսա ակնու- 23
նիմ առաքել՝ ո՟պ նոյն հետայն զանձնէ
ստուգեցից։ *այլ յուսացեալ եմ ՚ի Տ՟ր՝ 24
թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից։ *Բայց 25

հա

լաւ համարեցայ զեպափրոդիտոս զեղ-
բայր՝ եւ զգործակից եւ զզինուորակից
իմ, զձեր առաքեալ, եւ զպաշտօնեայ ի-
26 մոց պիտոյից՝ առաքել առ ձեզ։ * Քան-
զի եւ ինքն իսկ յոյժ անձկացեալ էր տե-
սանել զամենեսեան զձեզ․ եւ հոգայր, զի
27 ձեր լուեալ էր թէ խօթացաւ։ * Նա եւ ար-
դարեւ խօթացաւ մերձ ի մահ, այլ ա̄ծ
ողորմեցաւ նմա․ ոչ նմա միայն, այլ եւ
ինձ՝ զի մի՛ տրտմութի̄ ի վ̄ր տրտմութե̄
28 կրեցից։ * Արդ՝ փութապէս յղեցի զնա,
զի տեսեալ զնա միւսանգամ ուրախ լի-
նիցիք․ եւ ես առանց տրտմութե̄ եղէց։
29 * Ընկալջի՛ք զնա ի տ̄ր ա̄մ խնդութ̄բ, եւ
զայնպիսիսն առ պատուականս ունիջիք։
30 * զի վ̄ս գործոյ տ̄ն մինչեւ ի մահ մեր-
ձեցաւ, գուն գործեալ օգնուլք հափ․
զի լցցէ զձեր պակասութի̄ իմոյ սպասա-
ւորութե̄։ Վ. Ժ.

Գլ. Գ.

1 Այսուհետեւ եղբա՛րք իմ, ուրա՛խ լե-
րուք ի տ̄ր․ զնոյն գրել առ ձեզ՝ ինձ
ոչինչ դանդաղելի է, եւ ձեզ կարի զգու-
2 շալի։ * Զգո՛յշ եղերուք ի շանց անտի
զգո՛յշ եղերուք ի չար մշակաց անտի․
զգո՛յշ եղերուք ի կրճատութե̄ անտի։
3 * Զի թլփատութի̄ մեք եմք, որ հոգ-
ւովն ա̄յ պաշտեմք․ եւ պարծիմք ի ք̄ս յ̄ս
4 եւ ոչ ի մարմին պանծացեալ եմք։ * Թէ

պէտ և ես իսկ զնոյն վստահութիւն ունիմ ՚ի մարմինս, եթէ ոք համարիցի այլ ապավստահ լինել ՚ի մարմին, առաւել ևս ես, *Թլփատութիւն ութօրեայ, յազգէ Իսրայէլի, 5
՚ի ցեղէ Բենիամենի. եբրայեցի յեբրայեցւոց. ըստ օրինացն փարիսեցի. *ըստ 6
նախանձայոյզն լինելոյ հալածէի զեկեղեցին. ըստ արդարութեան օրինացն լեալ անարատ։ *Այլ որ ինչ ինձ շահն էր, 7
զայն վնաս համարիմ վասն Քրիստոսի. *այլ 8
և համարիմ իսկ զամենայն վնաս՝ վասն առաւել գիտութեան Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ. վասն որոյ զամենայն զրկեցայ՝ և համարիմ կղկղանս, զի զՔրիստոս շահեցայց, *և գտայց 9
՚ի նմա, իբրև ոչ եթէ զիմ ինչ արդարութիւն՝ որ յօրինաց անտի է՝ ունիցիմ, այլ զհաւատոցն Քրիստոսի, որ յԱստուծոյ արդարութիւն է. *Հաւատովք ծանուցանել զնա՝ և զզօ- 10
րութիւն յարութեան նորա՝ և զհաղորդութիւն չարչարանաց նորա, կերպարանակից լինել մահու նորա, *Թէ ո՞րպէս հասից ՚ի մեռե- 11
լոցն յարութիւն. *Ոչ եթէ արդէն 12
առեալ իցէ, կամ արդէն կատարեալ իցեմ. պնդեալ մտեալ եմ թէ հասից, մանաւանդ թէ ըմբռնել իսկ իցեմ ՚ի Քրիստոսէ Յիսուսէ։ *Եղբարք՝ ես ոչ համարիմ զանձն 13
իմ թէ հասեալ իցեմ. բայց մի ինչ է՝ զի զառ ՚ի յետոյսն մոռացեալ է, և ՚ի յառաջադէմսն նկրտեալ եմ։ *ուշ է- 14
դեալ՝ ընթանամ ՚ի կէտ կոչմանն վեր ՚ի

Քր

15 քս̄ի յս̄ի ։ *Այսուհետեւ որ միանգամ կա-
տարեալքդ էք՝ զայս խորհեցարուք. և
եթէ այլազգ ինչ խորհիցիք՝ սակայն և
16 զայն ած̄ ձեզ յայտնեսցէ ։ *Բայց յոր
ժամանեցաքս սոյն խորհել՝ և սովին կա-
17 նոնի միաբան լինել ։ *Նմանօղք ինձ
եղերուք եղբարք՝ և դիտասջիք զայնոսիկ
որ այնպէս գնայցեն ։ ոպ̄ ունիքդ
18 զմեզ ձեզ օրինակ ։ *Զի բազումք
գնան, զորոց բզ̄մ անգամ ասէի ձեզ.
բայց արդ և լալով իսկ ասեմ՝ զթշնամեաց
19 խաչին քս̄ի. *որոց կատարածն կորուստ
է. որոց ած̄ որովայնն իւրեանց է, և
փառք ամօթն իւրե̄նց, որք զերկրաւորս
20 և եթ խորհին. *Այլ մեր առաքինու-
թ̄ի յերկինս է, ուստի և փրկչին ակն ու-
21 նիմք՝ տ̄ն յս̄ի քս̄ի. *որ նորոգեսցէ զմար-
մին խոնարհութ̄ե մերոյ՝ կերպարանա-
կից լինել մարմնոյ փառաց իւրոց. ըս̄տ զօ-
րութ̄են՝ առ ՚ի կարող լինելոյ հնազան-
դեցուցանել ընդ իւր և զա̄մ.

ԳԼ. Դ.

1 Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք և
անձկալիք, ուրախութիւն իմ, և
պսակ. այսպէս հաստատուն կայէք ՚ի
2 տ̄ր՝ սիրելիք. *Զևոդիա աղաչեմ, և
զսիւնտիքէ աղաչեմ, զնոյն խորհել ՚ի տ̄ր.
3 *Այո աղաչեմ և զքեզ՝ մտերիմ իմ և
լծակից. և դու օգնական լինիջիր ն̄ց՝

որք յաւետարանին նահատակեցան ընդ իս Կղեմաւ հանդերձ՝ եւ այլովք գործակցօք իմովք. որոց անուանքն են ՚ի դպրութե կենաց։ *Ուրախ լերուք ՚ի տր յամ 4 ժամ. դարձեալ ասեմ՝ ուրախ լերուք։ *Հեզութի ձեր յայտնի լիցի ամ մարդ 5 կան. տր մերձ է։ *Մի ինչ հոգայք. 6 այլ ամ աղօթիւք եւ խնդրուածովք գոհութբ. խնդրուածք ձեր յայտնի լիցին առ ած. *Եւ խաղաղութիւն այ՝ որ ՚ի 7 վեր է քան զամ միտս, պահեսցէ զսիրտս ձեր եւ զմիտս ՚ի քս յս։

ԱԿ Այսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշմար 8 տութի է՝ որ ինչ պարկեշտութի, որ ինչ արդարութի, որ ինչ սրբութի, որ ինչ սիրելի, որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութի, որ ինչ գովութի՝ զայն խորհիջիք։ *Զոր ուսարուքն, եւ ընկալա 9 րուք, եւ լուայք՝ եւ տեսէք յիս, զայն արարէք, եւ ած խաղաղութե եղիցի ընդ ձեզ։ *Ուրախ եղէ ես ՚ի տր յոյժ. զի 10 եւ դուք զմտաւ ածիք հոգալ ինչ վս իմ, որպէս եւ հոգայիքն. բայց բարբարէիք իմն է։ *Ոչ եթէ ըստ կարօտութե ինչ ա 11 սեմ. զի ես ուսայ որովք կարեմ բաւական լինել։ *Գիտեմ նուաստանալ. գիտեմ 12 առաւելուլ. յամի ամենեւին խրատեալ եմ, եւ յագել՝ եւ քաղցենալ, եւ առաւելուլ՝ եւ նուաստանալ։ *Յամի կարող եմ, այնու՝ որ զօրացուցանէ զիս։ *Բայց բարւոք 14 արա

արարէք՝ զի կցորդ եղերուք ինձ 'ի նե
15 ղութ̅ս. *Գիտէք և դուք Փիլիպպեցիք,
զի 'ի սկզբան աւետարանին իբրև ելի
ես 'ի Մակեդոնիա, և ոչ մի եկեղեցի
հաղորդեաց ինձ յաղագս տալոյ և առն
լոյ, բայց միայն դուք. *զի և 'ի Թեսա
ղոնիկէ՝ միանգամ և երկիցս զպէտս իմ
17 տուք բերել: *Ուր ոչ եթէ խնդրեմ
զտուրսն, *այլ խնդրեմ զպտուղն որ յա
18 ճախէ 'ի բանս ձեր. *Ունիմ առ է՛լ զա̅մ,
և առաւելեալ եմ. ընկալայ՝ և լի եմ 'ի
ձեռն Եպափրոդիտեայ, որ է 'ի ձէնջ
հոտ անուշից՝ պատարագ ընդունելի հա
16 ճոյ Ա̅յ. *Այլ Ա̅Ծ իմ լի արասցէ զա̅մ
պէտս ձեր ըստ իւրում մեծութե̅ն՝ փա
20 ռօք 'ի Ք̅ս Յ̅ս. *Այլ Ա̅յ և Հօր մերում
փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն.
21 *Ողջոյն տայք ա̅մ սրբոց՝ 'ի Ք̅ս Յ̅ս. *Ող
22 ջոյն տան ձեզ՝ որ ընդ իս են եղբարքն.
23 *Ողջոյն տան ձեզ ա̅մ սուրբքն. մանա
24 ւանդ որ 'ի տանէ կայսեր են: *Շնորհք
Տ̅ն մերոյ Յ̅ի Ք̅ի ը̅ հոգւոյդ ձերում. ամէն.

Առ Փիլիպպեցիս՝ գրեցաւ 'ի Հռոմայ 'ի ձեռն
Եպափրոդիտեայ.

ԹՈՒՂԹ.

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

ԱԲ

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ
յիսուսի քրիստոսի կամօքն աստուծոյ, եւ տիմոթէոս
եղբայր. *առ կողոսացիս 2
սուրբս եւ հաւատացեալս
եղբարս՝ ի քրիստոս. *Շնորհք ընդ 3
ձեզ եւ խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ եւ
ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ. *Գոհանամք զաստուծոյ եւ ըզ
հօրէ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, յամենայն ժամ վասն
ձեր աղօթս առնեմք. *Լուեալ ըզ 4
հաւատսն ձեր՝ որ ի քրիստոս յիսուս տէր մեր, եւ ըզ
սէրն որ ընդ ամենայն սուրբս ունիք. *վասն 5
յուսոյն որ պահի ձեզ յերկինս. յորմէ
լուարուք բանիւն ճշմարտութեան՝ աւետարանին, որ եհաս առ ձեզ. որպէս 6
ընդ ամենայն աշխարհ աճէ եւ պտղաբերէ.
որպէս եւ ի ձերում միջի. յօրէ յորմէ
լուարուք՝ եւ ծանեայք զշնորհսն աստուծոյ
ճշմարտութեամբ. *որպէս եւ ուսարուք յեպափրասայ 7
սիրելւոյ ծառայակցէ մերմէ, որ է
հաւատարիմ վասն ձեր՝ պաշտօնեայ քրիստոսի.
*որ եւ պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգեւոր. 8

9 ւոյն: *Վասն այսորիկ և մեք յօրէ յոր
մէ լուաք՝ ոչ դադարեմք վասն ձեր աղօ
թս առնել՝ և խնդրուածս մատուցա
նել, զի լնուցուք զգիտուի̅ կամացն նր̅
ամենայն իմաստութբ̅ և հոգևոր հան
10 ճարով. *գնալ ձեզ արժանի տն̅ յամե
նայն հաճութե̅, յամենայն գործս բա
րութեան պտղաբերք և աճեցունք գի
11 տութբ̅ն այ̅. *ամենայն զօրութբ̅ զօ
րացեալք ըստ զօրութե̅ փառաց նորա.
յամենայն համբերութիւն և երկայն
մտութի̅.

12 Գոհութբ̅ *գոհանալ զհյ̅ հօրէ՝ որ Ագ
կոչեացն զձեզ ՚ի մասն վիճակի սրբոյն
13 ՚ի լոյս. *որ փրկեացն զմեզ յիշխանութե̅
խաւարի, և փոխեաց զմեզ յարքայութի̅
14 որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ: *որով ունիմք
զփրկութի̅ արեամբն նր̅, և զթողութի̅
15 մեղաց՝ մարմնածնն նր̅. *որ է պատկեր ա
ներևութին այ̅, անդրանիկ ամենայն
16 արարածոց: *Զի նովաւ հաստատեցաւ
ամենայն, որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկ
րի, որ երևին՝ և որ ոչն երևին. եթէ
աթոռք, եթէ տէրութի̅ք, եթէ պետու
թի̅ք. եթէ իշխանութի̅ք. ամենայն ինչ
17 նովաւ՝ և ՚ի նոյն հաստատեցաւ: *Եւ
նա է յառաջ քան զամենայն, և ամե
18 նայն ինչ նովաւ եկաց բովանդակ. *Եւ
նա է գլուխ մարմնոյ եկեղեցւոյ. որ է
սկիզբն, անդրանիկ ՚ի մեռելոց, զի և

զի

ղիցի ինքն յամ՟ն յառաջացեալ. *Զի ի 9
նմ՟ հաճեցաւ ամենայն լրումն ա՟ծութեանն
բնակել. * և նովաւ հաշտեցուցանել 20
զամենայն ՚ի նոյն. արար խաղաղութի
արեամբ խաչին իւրոյ, որ ինչ յերկրի` և
որ ինչ յերկինս. *Եւ զձեզ` որ երբեմն
օտարացեալն էիք. և թշնամիք խորհրդովք
՚ի գործսն չարութե. *այժմ աւադիկ 22
հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ
իւրոյ ՚ի ձեռն մահուն իւրոյ, յանդիման
կացուցանել զձեզ սուրբս` և անբիծս`
և անարատս առաջի նր՟. *եթէ կայցէք 23
՚ի հաւատսն արմատացեալք և հաստատեալք,
և անշարժք ՚ի յուսոյ աւետարանին`
զոր լուարուք քարոզելոյ ընդ ամենայն
արարածս ՚ի ներքոյ երկնից. որոյ
եղէ ես պօղոս պաշտօնեայ։

ԱԴ *Եւ արդ` ուրախ եմ ՚ի չարչարանս իմ 24
վ՟ն ձեր. և լնում զպակասութիւնս նեղութեանց
ք՟ի ՚ի մարմնի իմում վ՟ն մարմնոյ նր՟ որ
է եկեղեցի. *որոյ եղէ ես պօղոս պաշտօնեայ` 25
ըստ տնտեսութեանն ա՟յ, որ տուեալ
է ինձ ՚ի ձեզ կատարել զբանն ա՟յ. *ըզ 26
խորհուրդն` որ ծածկեալն էր ՚ի յաւիտենից
և յազգաց. որ այժմ յայտնեցաւ
սրբոց իւրոց։ *Որոց կամեցաւ ա՟ծ ցուցանել, 27
թէ զինչ է մեծութի փառաց
խորհրդոյ նր՟ ՚ի հեթանոսս, որ է ք՟ս ՚ի
ձեզ` յոյսն փառաց. *զոր մեքն քարոզեմք. 28
և խրատեմք զա՟մ մարդ` և ու

ուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն
հոգևոր իմաստութբ՟. զի կացուսցուք
զամենայն մարդ կատարեալ ՚ի քս՟ յս՟.
29 *յոր և աշխատիմ պատերազմեալ ըստ
յաջողութե՟ նորա՝ որ յաջողեալ է
յիս զօրութբ՟:

ԳԼ. Բ.

1 Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ճըգնութի
ունիմ յանձին վս՟ ձեր՝ և վս՟
լաւոդիկեցւոցն. և որոց չիցէ տեսեալ
2 զերեսս իմ մարմնով: *Զի մխիթարեսցին
սիրտք նց՟ տեղեկացեալք սիրով. և
յամենայն մեծութի լրութե իմաստութե՝
՚ի գիտութի խորհրդոցն այ՟ հօր,
3 ՚ի քս՟ յս՟, *յորում ամ՟ գանձք իմաստութե
4 և գիտութե ծածկեալ կան: *Այլ
զայս ասեմ, զի մի՛ ոք զձեզ զառանցուսցէ
5 պատիր բանիւք: *Զի թէպէտ և
մարմնով հեռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ
եմ. խնդամ՝ իբրև տեսանեմ զկարգն
ձեր՝ և զհաստատութի հաւատոցն ձերոց
6 որ ՚ի քս՟ յս՟: *Արդ՝ ոպ՟ ընկալարուք զքս՟
7 յս՟ զտր՟, նովին գնասջիք. *արմատացեալք
և շինեալք ՚ի նա, և հաստատեալք
՚ի հաւատս, որպէս ուսարուքն՝ առաւելեալք
՚ի նմին գոհութբ՟: Վ. Ջ.
8 *Զգոյշ լերուք՝ մի՛ ոք իցէ որ զձեզ կողոպտիցէ
իմաստասիրութբ՟՝ և սնոտի խաբէութբ՟, ըս՟ մարդկան աւանդութե՝

և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և ոչ ըստ յիսուսի
քրիստոսի . *զի ՚ի նմա բնակէ ամենայն լրումն 9
աստուածութեանն մարմնապէս : *Եւ էք դուք 10
նովաւ լցեալք , որ է գլուխ ամենայն իշ-
խանութեան և պետութեան : *որով թլփատե- 11
ցարուք հաւատովք զանձեռագործ թլ-
փատութիւն ՚ի մերկանալ զանդամս մարմ-
նոյ թլփատութեամբն քրիստոսի : *Թաղեալք ընդ 12
նմին ՚ի մկրտութեան , որով և ընդ նմին յա-
րեայք հաւատովք՝ աստուծոյ ազդեցութեան , որ
յարոյց զնա ՚ի մեռելոց : *Եւ զձեզ որ 13
երբեմն մեռեալն էիք ՚ի մեղս և յանթլ-
փատութեան մարմնոյ ձերոյ , կենդանացոյց
յանձին իւրում . շնորհեաց մեզ զամե-
նայն յանցանս մեր . *և ջնջեաց զձեռա- 14
գիր մերոյ հակառակութեան հրամանօքն
իւրովք : որ կայր մեզ հակառակ՝ եբարձ
զայն ՚ի միջոյ՝ և բևեռեաց ընդ խաչափայ-
տին : *Մերկեաց զիշխանութիւնս և զպե- 15
տութիւնս , յայտ յանդիմանեաց խայտառակեաց
նշաւակել զնոսա յանձին իւրում ՚ի յարութեան
իւրում : *Մի որ այսուհետև զձեզ դա- 16
տեսցի՝ ուտելով կամ ըմպելով , կամ մա-
սամբք տօնից կամ ամսամտիւք կամ շաբա-
թուք . *որ են ստուերք հանդերձելոցն . 17
այլ մարմինն քրիստոսի է : *Մի որ զձեզ խաբես- 18
ցէ , որ կամիցի խոնարհութեամբ և կրօնիւք
հրեշտակաց , զոր չիցէ տեսեալ զրահետ
վարել՝ տարապարտ հպարտացեալ ՚ի մտաց
մարմնոյ իւրոյ . *և ոչ ունիցի զգլուխն 19

քրիստոսի

քս̅, ուստի ամենայն մարմինն յօդիւք և
խաղաղեօք տարաբերեալ և խառնեալ՝
20 աճէ զաճումն ա̅յ։ * Եթէ մեռարուք
ը̅ քս̅ի ՚ի տարերց աշխարհիս՝ զի՞ ևս իբրև
զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօնաւո
21 րիք։ * Մի՛ մերձենար, մի՛ ճաշակեր, մի՛
22 հուպ լինիր. * որ է ա̅մ ինչ ՚ի պէտս
ապականութ̅ե, ըստ պատուիրանաց և
23 վարդապետութ̅ե մարդկան. * որ յիմաս_
տութ̅ի իմն համարի, ինքնակամ կրօ_
նիւք և խոնարհութ̅բ՝ և անխնայութ̅բ
մարմնոյ. և ոչ ՚ի պատուի ինչ լրութ̅ե
մարմնոյ։

Գլ. Գ.

1 Եթէ յարերուք ը̅ քս̅ի, ապա զվերինն
խնդրեցէ՛ք, ուր քս̅ն նստի ը̅ աջմէ
2 ա̅յ. * զվերինն խորհեցարո՛ւք, մի՛ զայս
3 որ յերկրի աստ է։ * Քանզի մեռարուք՝
և կեանքն ձեր ծածկեալ են ը̅ քս̅ի յա̅ծ։
4 * Իսկ յորժամ քս̅ յայտնեսցի՝ կեանքն
ձեր, յայնժամ և դուք ը̅ նմա յայտնես
5 ջիք փառօք։ * Սպանէք այսուհետև զան
դամս ձեր զերկրաւորս. ՚ի բա՛ց ընկեցէք
զպոռնկութ̅ի զպղծութ̅ի զբիծ զցանկութ̅ի
չարեաց, և զագահութ̅ի՝ որ է կռապաշ_
6 տութ̅ի. * վասն որոյ գայ բարկութ̅ի ա̅յ ՚ի
7 վ̅ր որդւոցն անհաւանութ̅ե. * որովք և
դուք երբեմն գնայիք՝ մինչ կենդանիքն
8 էիք ՚ի նս̅. * Արդ՝ ՚ի բա՛ց թօթափեցէք
և

և դուք զայն ա՟մ, զբարկութիւն զսրտմտութիւն
զչարութիւն զհայհոյութիւն, զխեղկատակութիւն
՚ի բերանոց ձերոց։ *Մի՛ ստէք միմեանց. 9
մերկացարո՛ւք զհին մարդն գործովքն իւ-
րովք. *և զգեցարո՛ւք զնորն նորոգեալ 10
՚ի գիտութիւն ը՟ս պատկերի արարչին իւրոյ.
*ուր ո՛չ է հրեայ՝ և ո՛չ հեթանոս, թլ- 11
փատութիւն և անթլփատութիւն, խուժ՝
դուժ՝ սկիւթացի՝ ծառայ՝ ազատ. այլ
ամենայն և յամենայնի ք՟ս։ *Զգեցա- 12
րո՛ւք այսուհետև իբրև ընտրեալք ա՟յ՝
սուրբք և սիրեցեալք՝ զգութ ողորմու-
թեան զքաղցրութիւն զխոնարհութիւն զհե-
զութիւն զերկայնմտութիւն, *Ներել միմեանց, 13
շնորհել իւրեանց. եթէ ուրուք զումե-
քէ տրտունջ իցէ. որպէս ա՟ծ ք՟սիւ
շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէս և դուք. *Եւ 14
՚ի վերայ այսր ա՟մի զսէրն, որ է զօդ կա-
տարմանն. *և խաղաղութիւն ք՟սի հաս- 15
տատեսցի ՚ի սիրտս ձեր, յոր և կոչեցա-
րուքն միով մարմնով։

Առ. Եւ գոհացօ՛ղք լինիջիք. *զի բանն ք՟սի 16
բնակեսցէ ՚ի ձեզ առատապէս. ա՟մ ի-
մաստութ՟բ ուսուցանել և խրատել զմի-
մեանս. սաղմոսիւք և օրհնութ՟բք և եր-
գովք հոգևորօք՝ և շնորհօք օրհնել ՚ի
սիրտս ձեր զա՟ծ։ *Եւ զա՟մ զոր և առ- 17
նիցէք բանիւք և արդեամբք, զամենայն
յանուն տ՟ն յ՟ի արասջիք. գոհացօ՛ղք
լինիջիք զա՟յ և զհօրէ նովաւ։ *Կանայք 18

հնա

հնազանդ լերուք արանց ձերոց, որպ՟ և
19 վայելէ ՚ի տր՟։ *Արք սիրեցէք զկանայս
20 ձեր, և մի՛ դառնացուցանէք զնս՟։ *Որ
դիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց յա
մենայնի՝ զի այն է հաճոյ առաջի տն՟։
21 *Հարք՝ մի՛ զայրացուցանէք զորդիս ձեր,
22 զի մի՛ տրտմեսցին։ *Ծառայք՝ հնա
զանդ լերուք տերանց ձերոց յմն՟. մի՛
առ ականէ ծառայութբ՟՝ իբրև մարդ-հա
ճոյք, այլ միամտութբ՟ սրտի երկնչել ՚ի
23 տնէ՟։ *Զոր ինչ առնիցէք՝ սրտի մտօք
գործեսջիք իբրև տն՟, և ո՛չ իբրև մարդ
24 կան. *Գիտասջիք՝ զի ՚ի տնէ՟ առնուցուք
զհատուցումն ժառանգութե՟ ձերոյ. քզի
25 տն՟ քսի՟ ծառայէք։ *Իսկ ապիրատն ըն
կալցի զիւրում ապիրատութեն՟. զի չէ՛ք
ակնառութի՟ առաջի այ՟.

ԳԼ. Դ.

1 Տեարք՝ զիրաւունս և զհաւասարութի՟
ծառայից ձերոց շնորհեցէք. գիտաս
2 ջիք՝ զի և ձեր տր՟ գոյ յերկինս։ *Աղօ
թից անէ՛պ կացէք. տքնել ՚ի նմին գո
3 հութբ՟։ *Աղօթս արարէք միանգամայն
և վս՟ մեր, զի այ՟ բացցէ մեզ դուռն
բանին՝ խօսել զխորհուրդն քսի՟, վասն
4 որոյ և կապեալս կամ. *զի յայտնի ա
րարից զնա որպ՟ արժան իցէ ինձ խօսել։
*Իմաստութբ՟ գնասջիք առ արտաքինսն, Ա.Ք.
5 գնոյ առնել զժամանակս. *և բանն ձեր

յամ

յա՟մ ժամ լի շնորհօքա՟ն իբրև աղիւ
համեմեալ լիցի, գիտել ո՟պ արժան իցէ
ձեզ իւրաքանչիւրումեք տալ պատասխանի։
* Այլ որ ինչ զինէն իցէ՝ 7
ցուցցէ ձեզ զա՟մ տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝
և հաւատարիմ պաշտօնեայ և ծառայակից ՚ի տ՟ր. * զոր առաքեցի առ ձեզ 8
դ՟մին իրի, զի գիտասջիք վասն մեր. և
մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր. * ոնեսիմաւ 9
հանդերձ եղբարբ հաւատարմաւ և սիրելեաւ՝
որ է ՚ի ձէնջ. զա՟մ ինչ ցուցցեն
ձեզ՝ որ ինչ աստ է։ * Ողջոյն տայ ձեզ 10
արիստարքոս գերեկից իմ, և մարկոս եղբօրորդի
բառնաբայ. վասն որոյ առէք
պատուէր՝ եթէ եկեսցէ առ ձեզ ընկալջիք
զնա. * և յիսուս՝ որ անուանեալն 11
է յուստոս, որք են ՚ի թլփատութե՟ անտի։
զի դոքա միայն գործակիցք եղեն ինձ յարքայութե՟ն
ա՟յ, որք և եղեն իսկ ինձ մխիթարութ՟ի։
* Ողջոյն տայ ձեզ եպափրաս՝ 12
որ ՚ի ձէնջ ծառայ ք՟ի յ՟ի է. յամենայն
ժամ պատերազմեալ վ՟ս ձեր յաղօթս,
զի կայցէք կատարեալք և լցեալք յա՟մ
կամս ա՟յ։ * Վկայեմ նմա, զի բազում 13
աշխատութի՟ ունի վասն ձեր, և վ՟ս լաւոդիկեցւոցն,
և վասն այնոցիկ՝ որ յերապօլիսն
են։ * Ողջոյն տայ ձեզ ղուկաս 14
բժիշկ և սիրելի, և դեմաս. * Ողջոյն 15
տաջիք եղբարց՝ որ են ՚ի լաւոդիկիայ և
նիմփայ, և որ առտնին եկեղեցին է նորա

16 րա. * Եւ յորժամ՝ ընթեռնուցու առ
ձեզ թուղթդ՝ արասջիք զի և ՚ի Լաւոդի-
կեցւոց եկեղեցւոջն ընթերցցի. և զառ
՚ի Լաւոդիկեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռ-
17 նուցուք. * Եւ ասասջիք Արքիպպոսի.
զգո՛յշ լեր սպասաւորութեանդ՝ զոր ընկա-
լար ՚ի Տէր, զի զայդ կատարեսցես.
18 * Ողջոյնդ ձեռին իմոյ Պօղոսի է. յո՛ւշ
լիցին ձեզ կապանքս իմ: Շնորհք ընդ
ձեզ. ամէն.

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԱՌԱՋԻՆ.

ԳԼ. Ա.

ԲԿ

ՊՕՂՈՍ ԵՒ ՍԻՂՈՒԱ 1
նոս եւ Տիմոթէոս՝ եկեղեցւոյդ
Թեսաղոնիկեցւոց յԱծ՟
Հայր մեր եւ ՚ի Տր՟ Յս՟ Քս՟.
*Շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութի՟. Գոհանամք 2
զԱյ՟ յամ՟ ժամ վասն ձեր ամենեցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս մեր
անդադար. *յիշել զձեր գործն հաւատոց՝ 3
եւ զվաստակ սիրոյ՝ եւ զհամբերութի՟
յուսոյ Տն՟ մերոյ Յսի՟ Քսի՟՝ առաջի Այ՟ եւ
Հօր մերոյ. *Գիտեմք ե՛ղբարք սիրեցե՟լք 4
յԱյ՟՝ զընտրութի՟ ձեր. *զի աւետարանն 5
մեր ոչ եղեւ առ ձեզ միայն բանիւ, այլ
եւ զօրութբ՟՝ եւ Հոգւովսրբով՝ եւ լրութբ՟
բազմաւ. որպ՟ եւ գիտէք իսկ՝ թէ որպիսիք
եղեաք ՚ի միջի ձերում վասն ձեր.
*Եւ դուք նմանեալք մեզ՝ եւ Տն՟, ընկալեալք 6
զբանն ՚ի բազում նեղութե՟՝ խնդութբ՟
Հոգւոյն սբյ՟. *լինել ձեզ օրինակ 7
ամ՟ հաւատացելոց. որ են ՚ի Մակե

դով

8 դոնիա՝ և յԱքայիա։ * Զի ՚ի ձէնջ
հնչեաց բանն տ̅ն. ո՛չ միայն ՚ի Մակեդով-
նիա և յԱքայիա, այլ յա̅մ տեղիս հա-
ւատքն ձեր որ առ ա̅ծ են՝ սփռեցան.
զի այսուհետև ոչինչ է պիտոյ մեզ և
9 խօսել ինչ։ * Զի ինքեանք իսկ պատմեն
վ̅ն մեր, թէ ո՛րպէս եղև մեզ մուտ առ
ձեզ. և ո̅րպ դարձայք առ ա̅ծ ՚ի կռոց ան-
տի, ծառայել ա̅յ կենդանւոյ և ճշմար-
10 տի. * և ակն ունել որդւոյ ն̅ր յերկնից,
զոր յարոյց ՚ի մեռելոց զյ̅ս՝ որ փրկելոցն
է զմեզ ՚ի բարկու̅է անտի որ գալոցն է։

ԳԼ. Բ.

1 Դուք ինքնին գիտէք ե՛ղբ՛բք զմուտն ԲԴ
մեր առ ձեզ. զի ո՛չ ընդունայն ինչ
2 եղև. * այլ յառաջագոյն չարչարեալք և
թշնամանեալք, ո̅րպ և դուք իսկ գիտէք.
՚ի մէջ փիլիպեցւոց համարձակեցաք ա̅վ
մերով պատմել ձեզ զաւետարանն ա̅յ
3 մեծաւ պատերազմաւ։ * Զի մխիթա-
րութի̅ն մեր ո՛չ ՚ի մոլորութ̅է է՝ և ո՛չ ՚ի պղծ-
4 ութ̅է՝ և ո՛չ նենգութ̅բ. * այլ ո̅րպ ընտրեցաք
յա̅յ հաւատարիմ լինել աւետարանին,
նոյնպ̅ և խօսիմք. ո՛չ իբրև մարդկան հա-
ճոյ լինել՝ այլ ա̅յ որ քննէ զսիրտս մեր.
5 * Զի ո՛չ երբէք բանիւք ողոքանաց ե-
ղեաք առ ձեզ, ո̅րպ և դուք իսկ գիտէք.
և ո՛չ ՚ի պատճառս ագահութ̅է, ո̅րպ և ա̅ծ
6 վկայ է. * և ո՛չ խնդրեցաք փառս ՚ի մարդ-

կա

կանէ, ոչ ի ձէնջ և ոչ յայլոց. *Կարող 7
էաք իբրև քս՟ի առաքելոյս ծանրանալ,
այլ եղեաք հեզք ի միջի ձերում. որպէս
դայեակ մի որ սնուցանիցէ մանկունս.
*Նոյնպէս և մեք գթայաք ի ձեզ. հա- 8
ճոյ թուէր մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զաւե-
տարանն ա՟յ, այլ և զանձինս մեր. ք՟զի
սիրելիք մեր եղերուք. *Յիշէք եղբարք 9
զվաստակն մեր և զջանն. զի զցայգ և զցե-
րեկ գործեաք վասն չծանրանալոյ ու-
րուք ի ձէնջ. և քարոզեաք ձեզ զաւե-
տարանն ա՟յ: *Դուք ինքնին վկայէք՝ և 10
ա՟ծ, որպ՟ սրբութ՟բ և արդարութ՟բ և անբ-
ծութ՟բ՝ ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք. *որպ՟ 11
և գիտէք իսկ. զի զիւրաքանչիւր ոք ի
ձէնջ՝ իբրև հայր զորդիս՝ *մխիթարեաք 12
և սփոփեաք. և դնեաք վկայութ՟ի գնալ
ձեզ արժանապէս ա՟յ, որ կոչեացն զձեզ
Վ. ճ. յիւր արքայութիւն և ի փառս:

*Վասն այնորիկ և մեք գոհանամք զա՟յ ան- 13
պակաս՝ զի առե՟լ զլուր բանին ա՟յ առ ի
մէնջ՝ ընկալարուք. ոչ իբրև զբան մարդ-
կան, այլ որպ՟ ճշմարտիւ է զբան ա՟յ. որ և
յաջողե՟լ իսկ է ի ձեզ հաւատացե՟լդ:
*Զի դուք նմանօղք եղերուք եղբարք՝ 14
եկեղեցեացն ա՟յ՝ որ են ի Հրէաստանի ի
ք՟ս յ՟ս. զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք
և դուք ի ձերոց ազգականաց, որպ՟ և նո-
քայն ի հրէից. *որք և զտ՟էրն յ՟ս սպանին՝ 15
և զմարգարէսն, և զմեզ հալածեցին, և
ա՟յ

ա՟յ յաճոյ եղեն. եւ ա՟մ մարդկան հակառակ
16 եղեն. * եւ արգելուին զմեզ խօսել
հեթանոսաց՝ զի ապրեսցին. զի կատարեսցեն
զմեղս իւրեանց յա՟մ ժամ. ք՟զի
հասեալ է ՚ի վերայ նոցա բարկութիւն
մինչեւ իսպառ.

17 * Այլ մեք եղբա՛րք՝ թէպէտ եւ որբ մնացաք Բ Զ
՚ի ձէնջ առ ժամանակ մի, երեսօք՝
եւ ո՛չ սրտիւք. առաւել եւս փութացաք
տեսանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութ՟բ.
18 * Վասն այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ
ես պօղոս՝ միանգամ եւ երկիցս, եւ խափանեաց
19 զմեզ սատանայ. * Քանզի ո՞ վէ
մեր յոյս կ՟մ խնդութ՟ն կ՟մ պսակ պարծանաց
մերոց, եթէ ոչ դուք ՚ի տ՟ր՝ առաջի
20 տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի ՚ի նորա գալստեանն.
* զի դուք էք փառք մեր եւ խնդութ՟ի.

Գլ. Գ.

1 Վասն որոյ ոչ եւ՛ս ունիմք ժոյժ, զի բարւոք
թուեցաւ մեզ միայն մ՟նալ յաթէնս.
2 * Եւ առաքեցաք զտիմոթէոս
զեղբայր մեր եւ զգործակից աւետարանին՝
ա՟յ եւ հօրն ք՟սի, հաստատել զձեզ՝
եւ մխիթարել վ՟ս հաւատոցն ձերոց. Կ Զ
3 * Զի մի՛ տատանեսցիք ՚ի նեղութիւնս յայսոսիկ.
քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք.
4 զի ՚ի սոյն կամք. * Քանզի մինչ առ
ձեզն իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ.
թէ նեղութ՟եք հասանելոց եմ ՚ի վերայ
մեր.

մեր. որպէս և եղև իսկ՝ և գիտացիք:
*Վասն այնորիկ և ես զի ոչ կ՚սունէի 5
ժոյժ՝ առաքեցի գիտել զհաւատսն ձեր,
գուցէ արդեօք փորձե՟ց զձեզ փորձիչն,
և ընդունայն լինիցի ջանն մեր: *Բայց 6
արդ՝ իբրև եկն Տիմոթէոս ՚ի ձէնջ առ
մեզ, և ետ մեզ զաւետիս հաւատոցն ձե
րոց և զսիրոյ, զի ունիք ՚ի միտ զյիշա-
տակս մեր բարեաց յամ՟ ժամ. ցանկա-
ցեալ էք տեսանել զմեզ՝ ո՟պ և մեք զձեզ.
*Վ՟ս այնորիկ մխիթարեցաք ՚ի ձեզ եղ- 7
բարք՝ ՚ի վերայ ամ՟ վշտաց և նեղութե՟ց
ձերոց՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն ձերոց. *Զի 8
այժմ կենդանի եմք՝ եթէ դուք հաստա
տուն կայցէք ՚ի տ՟ր: *Զի՞նչ կարեմք 9
գոհութի՟ մատուցանել ա՟յ վ՟ս ձեր, ՚ի
վերայ ամենայն խնդութե՟ն, զոր խըն
դամք վ՟ս ձեր առա՟ջի ա՟յ մերոյ. *Զցայգ 10
և զցերեկ առաւել ևս աղաչեմք՝ տեսա-
նել զերեսս ձեր, և հաստատել զպակա
սութի՟ հաւատոցն ձերոց: *Այլ ինքն 11
ա՟ծ և Հայր մեր՝ և տ՟ր մեր յ՟ս ք՟ս՝ ուղղես-
ցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ: *Եւ ըզ 12
ձեզ ինքն տ՟ր բազմապատիկս և առաւելս
արասցէ սիրով ը՟դ միմեանս և առ ամե-
նեսին՝ որպէս և մեք ՚ի ձեզ. *Հաստա 13
տել զսիրտս ձեր անարատս ՚ի սրբութի՟
առաջի ա՟յ և Հօր մերոյ՝ ՚ի գալըս
տեան տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի հանդերձ ա-
մենայն սրբովք իւրովք:

Դ:

Գլ. Դ.

1 Այսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ՝ գ. Կ
եւ մխիթարեմք ՚ի Ք՟ս Յ՟ս. զի ոպ՟ ընկալարուք
՚ի մէնջ, թէ որպէս պարտ իցէ
ձեզ գնալ՝ եւ հաճոյ լինել ա՟յ. ոպ՟ եւ
գնայքդ իսկ, զի եւս քան զեւս յաւելուցուք
2 ՚ի նոյն։ *Դու գիտէք՝ թէ որպիսի
3 պատուիրանս տուաք ձեզ ՚ի տ՟ր Յ՟ս. *Զի
այս են կամք ա՟յ, սրբութ՟ի ձեր. ՚ի բաց
4 լինել ձեզ ՚ի պոռնկութ՟ե. *գիտել իւրաքանչիւրումեք
՚ի ձէնջ զիւր աման
5 ստանալ սրբութ՟բ եւ պատուով. *մի՛ ՚ի
ցաւս ցանկութ՟ե որպէս եւ այլ հեթանոսք՝
6 որ ո՛չ գիտեն զա՟ծ։ *Մի՛ զանցանել
եւ զրկել մերձ յայդմիկ զեղբայր
իւր. քանզի վրէժխնդիր է տ՟ր ՚ի վ՟ր ամ՟ի
այդորիկ, որպէս յառաջագոյն ասացաք
7 ձեզ, եւ եդաք վկայութ՟ի։ *Քանզի ո՛չ կոչեաց
զմեզ ա՟ծ ՚ի պղծութ՟ի՝ այլ ՚ի սրբութ՟ի։
8 *Այսուհետեւ որ անարգէ, ո՛չ
զմարդ անարգէ, այլ զա՟ծ՝ որ եւ ետ ըզ
9 հոգին ս՟ր ՚ի ձեզ։ *Այլ վ՟ս եղբայրսիրութ՟ե՝
չէ՛ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ,
զի դուք ինքնին իսկ ա՟ծուսոյցք էք առ
10 ՚ի զմիմեանս սիրելոյ։ *Քանզի եւ առնէք
իսկ զդոյն յա՟մ եղբարս որ են յա՟մ կողմանս
մակեդոնիացւոց։ Աղաչեմք զձեզ
եղբարք՝ առաւել եւս առաւելուլ եւ առատանալ.
11 հանդարտել, *եւ գործել

զիւ

զիւրաքանչիւր. և գործել ձեռօք ձերովք, որպէս և պատուիրեցաք ձեզ, զի գնայցէք պարկեշտութ՟ առ արտաքինսն՝ և մի՛ իւիք կարօտեալք իցէք:
*Ո՛չ կամիմ եղբարք՝ եթէ անգէտք իցէք 12
վասն ննջեցելոցն. զի մի՛ տրտմիցիք ոպ՟
և այլքն՝ որոց ո՛չ գոյ յոյս: *Եթէ հա- 13
ւատամք՝ եթէ յս՟ մեռաւ և յարեաւ.
նոյնպէս և ած՟ զննջեցեալսն ՚ի ձեռն յսի՟
Վ.Ճ. ածցէ ընդ նմա.
*Զայց զայս ասեմք տն՟ բանիւն, եթէ մեք 14
որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալըս-
տեանն տն՟ ո՛չ ժամանեմք ննջեցելոցն:
*Զի ինքնին տր՟ հրամանաւ, ՚ի ձայն 15
հրեշտակապետի և ՚ի փող այ՟ իջանէ յերկ-
նից. և մեռեալք ՚ի քս՟ յարիցեն յառա-
ջագոյն: *Ապա և մեք որ կենդանւոյն 16
մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ յափշ-
տակեսցուք ամպովք ը՟ առաջ տն՟ յօդս.
և այնպէս յամ՟ ժամ ը՟ տն՟ լինիցիմք:
*Այսու հետև մխիթարեցէք զմիմեանս 17
բանիւքս այսոքիւք:

ԳԼ. Ե.

ԲԴ *Այլ վս՟ ժամուց և ժամանակաց եղ- 1
բարք՝ չէ՛ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ.
*զի դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք, 2
թէ օրն տն՟ իբրև զգող գիշերի՝ այնպէս
հասանէ. *Յորժամ ասիցեն թէ խա- 3
ղաղութի՟ և շինութի՟ է, յայնժամ յան-

կար

կարծակի հասցէ նց սատակումն՝ որպէս և
4 երկունք յղւոյ, և մի՛ ապրեսցին: *Այլ դուք
եղբարք ոչ էք ՚ի խաւարի, թէ օրն ձեր
5 իբրև զգող ՚ի վր հասանիցէ. *զի ամե-
նեքին դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք
տուընջեան. չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւա-
6 րի: *ապա մի՛ զքնով անկանիցիմք՝ որպէս և
այլքն, այլ արթունք և զուարթունք եղի-
7 ցուք: *Զի որ ննջենն՝ գիշերի ննջեն,
8 և որ արբենանն՝ գիշերի արբենան. *այլ
մեք զի տուընջեան եմք, արթունք եղի-
ցուք, և զգեցցուք զզրահ հաւատոց և
սիրոյ, և դիցուք զսաղաւարտն յուսոյ
9 փրկութեան: *Զի ոչ եդ զմեզ ած ՚ի բար-
կութիւն, այլ ՚ի փրկութիւն կենդանութեան ՚ի
10 ձեռն տն մերոյ յի քի. *որ մեռաւն
վասն մեր. զի եթէ արթունք իցեմք՝ և
եթէ ննջեցեալք, նովաւ հանդերձ կեց-
11 ցուք: *Վասն որոյ մխիթարեցէք զմի-
մեանս, և շինեցէք զիրեարս՝ որպէս և
առնէքդ իսկ:
12 *Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ ճանաչել զձեզ
վաստակաւորս և զվերակացուս ձեր ՚ի
13 տր, և զխրատիչս ձեր: *և համարեսջի-
րուք զնս առաւել սիրով վն
գործոյ նց. խաղաղութիւն արարէք ընդ մի-
14 մեանս: *Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ խրա-
տեցէք զստահակս, մխիթարեցէք զկար-
ճամիտս, պատսպարան լերուք տկարաց,
երկայնամիտ լերուք առ ամենեսեան:

*Զգոյշ

*Զգո՛յշ լերուք՝ գուցէ ոք չարի չար 15
հատուցանիցէ. այլ յամ՟ ժամ զբարեց
զհետ երթա՛յք առ միմեանս և առ ամե-
նեսեան: *Յամենայն ժամ ուրախ լե- 16
րուք: *Անդադար աղօթս արարէք: *Յա- 17
մենայնի գոհացարո՛ւք. զի այս են կամք 18
ա՟յ ք՟րի յ՟իսի ՚ի ձեզ. *Զհոգին մի՛ շի- 19
ջուցանէք: *Զմարգարէու՟իս մի՛ արհա- 20
մարհէք. *Զամենայն ինչ փորձեցէ՛ք. 21
զբարին ընկալարո՛ւք. *Յամենայն իրաց 22
չարաց ՚ի բա՛ց կացէք: *Եւ ինքն ա՟ծ 23
խաղաղութ՟ե սուրբս արասցէ զձեզ համօ-
րէնս. և բովանդակ ձեր ոգի և շունչ և
մարմին՝ անարատ ՚ի գալուստն տ՟ն մե-
րոյ յ՟սի ք՟սի պահեսցի: *Հաւատարիմ 24
է՝ որ կոչեացն զձեզ, որև արասցէ զնոյն:
*Եղբա՛րք՝ աղօ՛թս արարէք և ՚ի մեր վե- 25
րայ: *Ողջո՛յն տաջիք եղբարց ամենե- 26
ցուն ՚ի համբոյր սրբութ՟ե: *Երդմնեցու- 27
ցանեմ զձեզ ՚ի տ՟ր՝ ընթեռնուլ զթուղ-
թդ առաջի ամենայն եղբարց սրբոց:
*Շնորհք տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի ը՟ ձեզ: 28
ամէն:

Առ Թեսաղոնիկեցիս առաջին Թուղթն՝ Գրեցաւ
յԱթենայ.

ԺԱԼ ԹԱՌԿԹ

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ.

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ԵՒ ՍԻՂՈՒԱ ԴԿ
նոս եւ տիմոթէոս՝ եկեղեց-
ւոյ թեսաղոնիկեցւոց՝ յա՟ծ
հայր մեր եւ ՚ի տէր յ՟ս ք՟ս։
2 *Շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութ՟ի
յա՟յ հօրէ մերմէ, եւ ՚ի տ՟նէ յ՟սէ ք՟սէ։
3 *Գոհանալ պարտիմք զա՟յ յա՟մ ժամ
վասն ձեր ե՛ղբարք՝ ոպ՟ եւ արժան իսկ է,
զի եւս քան զեւս աճէն հաւատքն ձեր,
եւ յաճախէ սէր իւրաքանչիւր ամ՟ցուն
4 ձեր առ միմեանս։ *Որպէս եւ մեզ ձեօք
պարծել յեկեղեցիսն ա՟յ՝ վ՟ն համբերու-
թ՟ե ձերոյ եւ հաւատոց՝ յա՟մ հալածանս
ձեր եւ ՚ի նեղութ՟իս, որում դուքն համբե-
5 րէք. *յօրինակ արդար դատաստանին
ա՟յ. արժանիք լինել ձեզ արքայութ՟են ա՟յ.
6 վասն որոյ եւ զճգնութ՟իդ կրէք. *եթէ
պարտ է առաջի ա՟յ՝ հատուցանել նեղ-
7 չացն ձերոց նեղութ՟ի. *եւ ձեզ նեղելոցդ
հանգիստ ը՟ մեզ՝ ՚ի յայտնութ՟են տ՟ն մե-

րոյ Յ՟ի, յերկնից հրեշտակօք զօրութ՟ն
իւրոյ. *'ի բոց հրոյ տալով վրէժս 8
այնոցանէ՝ որք ոչ ճանաչեն զա՟ծ, և որ
ոչ հնազանդին աւետարանին Տ՟ն մերոյ
Յ՟ի Ք՟ի. *որք տայցեն վրէժս 'ի սա- 9
տակումն յաւիտենից՝ յերեսաց Տ՟ն՝ և 'ի
փառաց զօրութ՟ն ն՟ր. *յորժամ գայցէ 10
փառաւոր լինել 'ի մէջ սրբոց իւրոց, և
սքանչելի 'ի մէջ ամենայն հաւատացե-
լոց. զի հաւատարիմ եղև վկայութիւն
մեր 'ի վ՟ր ձեր յաւուր յայնմիկ։ *Յոր և 11
աղօթս առնեմք վ՟ս ձեր յա՟մ ժամ,
զի զձեզ արժանիս արասցէ կոչմանն, ձե
րում ա՟ծ մեր՝ մինչև լցցէ զա՟մ հաճուի
բարութ՟ն, և զգործս հաւատոյն զօրու-
թ՟բ. *զի փառաւոր լիցի անուն Տ՟ն մե- 12
րոյ Յ՟ի Ք՟ի 'ի ձեզ՝ և դուք 'ի նմ՟, ըստ
շնորհացն Ա՟յ մերոյ և Տ՟ն Յ՟ի Ք՟ի։

Գլ. Բ.

Գ.Դ. Աղաչեմ զձեզ եղբա՛րք՝ վ՟ս գալստեանն 1
Տ՟ն մերոյ Յ՟ի Ք՟ի, և մերոյ ժողո-
վելոյն առ նա. *մի՛ վաղվաղակի խռո 2
վել ձեզ 'ի մտաց՝ և մի՛ զարհուրել, մի՛
հոգւով և մի՛ բանիւ և մի՛ թղթովք՝ իբ-
րև թէ 'ի մէնջ. ո՛չ թէ եկեալ հասեալ
իցէ օրն Տ՟ն։ *Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ՝ 3
և մի՛ իւիք իրօք. զի եթէ ոչ նախ եկես-
ցէ ապստամբութիւն, և յայտնեսցի մար-
դըն անօրէնութ՟ն՝ որդին կորստեան,

*հա

4 *Հակառակորդն հպարտացեալ ՚ի վերայ
ամենայնի, որ անուանեալ իցէ ա՟ծ, կ՟մ
պաշտօն. մինչեւ նստել ն՟մ ՚ի տաճարին
ա՟յ, եւ ցուցանել զանձն՝ թէ ա՟ծ իցէ։
5 *Ոչ յիշէք՝ զի մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ա-
6 սէի զայս։ *Եւ արդ դուք ինքնին գի-
տէք զայն՝ որ ունին ի յայտնելն ն՟մ յիւրում
7 ժամանակի։ *Զի խորհուրդն անօրէ-
նութ՟ն արդէն իսկ զօրանայ. բայց միայն
ժամ մինչ ՚ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմդ ու-
8 նի։ *Եւ ապա յայտնեսցի անօրէնն՝
զոր տ՟ր յ՟ս սատակեսցէ հոգւով բերանոյ
իւրոյ, եւ խափանեսցէ յայտնութ՟բ գալըս-
9 տեանն իւրոյ։ *Որոյ գալուստն ը՟ս ազ-
դեցութ՟ն սատանայի է, ամենայն զօրու-
թ՟բ եւ նշանօք եւ արուեստիւք ստովք.
10 *Եւ ամենայն պատրանօք անիրաւութ՟ն
՚ի վ՟ր կորուսելոցն. փոխանակ զի զսէրն
ճշմարտութ՟ն ոչ ընկալան՝ զի ապրեսցին.
եւ վասն այնորիկ առաքեսցէ ն՟ց ա՟ծ ազ-
դեցութ՟ի մոլորութ՟ն՝ հաւատալ ն՟ց ստու-
11 թ՟ն։ *Զի դատապարտեսցին ամենե-
քեան՝ որ ոչ հաւատացին ճշմարտութ՟ն,
12 այլ հաճեցան ը՟ն անօրէնութ՟ն։ *Այլ
մեք պարտիմք գոհանալ զա՟յ յամենայն
ժամ վ՟ն ձեր եղբարք սիրեցեալք ՚ի տ՟նէ.
զի ընտրեաց զմեզ ա՟ծ իսկզբանէ ՚ի փր-
կութ՟ի սրբութ՟բ հոգւոյն՝ եւ հաւատովքն
13 ճշմարտութ՟ն. *յոր եւ կոչեաց զձեզ աւե-
տարանաւն մերով ՚ի փրկութ՟ի փառացն
տ՟ն

տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի։ *Այսուհետև եղ- 14
բարք հաստատո՛ւն կացէք՝ և պինդ կա-
լարուք զաւանդութ՟իւն՝ զոր ուսարուք,
եթէ բանիւ և եթէ թղթով մերով։
*Այլ ինքն տ՟ր մեր յ՟ս ք՟ս և ա՟ծ և հայր 15
մեր, որ սիրեաց զմեզ՝ և ետ մեզ մխի-
թարութ՟ի յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց
շնորհօք, * մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ և 16
հաստատեսցէ յամ՟ բանս և ՚ի գործս
բարութ՟ե։

ԳԼ. Գ.

Դ․Զ Այսուհետև եղբարք՝ աղօթս արարէք 1
՚ի վ՟ր մեր, զի բանն տ՟ն ընթանայ-
ցէ. և փառաւորեսցի յամ՟ տեղիս՝ ո՟պ
և առ ձեզդ. * զի ապրեսցուք յանօրի- 2
նաց և յանզգամաց մարդոց. զի ոչ ամե-
նեցուն են հաւատք։ * Այլ հաւատա- 3
րիմ է տ՟ր, որ և հաստատեսցէ զձեզ՝ և
պահեսցէ ՚ի չարէ անտի։ * Վստահ եմք 4
՚ի ձեզ տ՟րամբ, թէ զոր պատուիրեցաքն
ձեզ, և առնէք՝ և առնիցէք։ * Այլ տ՟ր 5
ուղղեսցէ զսիրտս ձեր ՚ի սէրն ա՟յ՝ և ՚ի
համբերութ՟ին ք՟սի։ * Պատուիրեմ ձեզ 6
եղբարք յանուն տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի, խոր-
շել ձեզ յամ՟ եղբօրէ՝ որ ստահակն գը-
նայցէ. և ոչ ը՟ստ աւանդութ՟են՝ զոր ըն-
կալարուք ՚ի մէնջ։ * Զի դուք ինքնին 7
գիտէք՝ թէ որպէս պարտ է ձեզ նմանել
մեզ. և ոչ երբէք ստահակեցաք առ ձեզ։

և

8 *և ոչ ձրի զուրուք հաց կերաք, այլ ջանիւ
և վաստակով զցայգ և զցերեկ գործէաք՝
վ՟ն չծանրանալոյ ումեք 'ի ձէնջ։
9 *Ոչ եթէ չունիցիմք իշխանութ՟ի. այլ զի
զանձինս օրինակ տացուք ձեզ՝ նմանողս
10 լինել մեզ։ *Քանզի մինչ դեռ
առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս պատուիրէաք
ձեզ, թէ որ ոչն կամիցի գործել՝ և կերիցէ
11 մի՛. *Զի՝ լսեմք զոմանս 'ի ձէնջ՝
թէ ստահակութ՟բ գնան. գործ ինչ ոչ
գործեն, այլ յուլացեալ՝ հետաքրքիր
12 շրջին։ *Այնպիսեացն պատուէր տամք՝
և աղաչեմք 'ի տ՟ր յ՟ս ք՟ս, զի հանդարտութ՟բ
գործեսցեն՝ և զիւրեանց հաց կերիցեն.
13 *Այլ դուք եղբարք՝ մի՛ ձանձրանայք
14 զբարիս գործել. *Ապա թէ ոչ
ոք հնազանդեսցի բանիս մերում թղթովդ
այդուիկ, դուք նշանակեսջիք
զնա, և մի՛ խառնակեսջիք ը՟դ նմա՝ զի պատկառեսցէ։
15 *Բայց մի՛ իբրև զթշնամի համարիջիք՝
այլ խրատեսջիք իբրև զեղբայր։
16 *Եւ ինքն տ՟ր խաղաղութ՟ե՝ տացէ
ձեզ խաղաղութ՟ի յա՟մ ժամ յա՟մ իրս։
17 Տ՟ր ը՟դ ամենեսին ը՟դ ձեզ։ *Ողջոյնս իմով
ձեռին պօղոսի է, որ է նշանակ. յա՟մ
18 թուղթս այսպէս գրեմ։ *Շնորհք տ՟ն
մերոյ յ՟սի ք՟սի ը՟դ ամենեսին ձեզ. ամէն։

Առ Թեսաղոնիկեցիս երկրորդ՝ գրեցաւ յԱթենոյ։

ԹՈՒՂԹ.

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱՋԻՆ.

ԳԼ. Ա.

ԱԿ

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ յ՟սի ք՟սի ը՟ս հրամանի փրկչին մերոյ ա՟յ՝ և ք՟սի յ՟սի յուսոյն մերոյ. * տիմոթեայ 2
սիրելւոյ հաւատովք. շնորհք ողորմութի՟ խաղաղութի՟ յա՟յ հօրէ և ՚ի տ՟նէ
մերմէ յ՟սէ ք՟սէ: * Որպէս աղաչեցի ըզ 3
քեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ երթայի ՚ի
մակեդոնիա. զի պատուէր տացես ո-
մանց չլինել օտարուսմունս. * և չհայել 4
յառասպելս և ՚ի տոհմաթիւս անչափս.
որ մանաւանդ խնդիրս յուզեն, և ո՛չ
զշինութի՟ ա՟յ հաւատովք: * Քանզի 5
գլուխ պատուիրանին սէր է, ՚ի ս՟բ սըր-
տէ՝ և ՚ի միտաց բարեաց՝ և յանկեղծա-
ւոր հաւատոց: * յորոց ոմանք վրիպե- 6
ցան խոտորեալք յունայնութի՟ բանից:
* Կամին լինել վարդապետք օրինաց. ին- 7
քեանք ո՛չ իմանան զինչ խօսին՝ և ո՛չ վ՟ս
որոց պնդեն են. * Գիտեմք՝ եթէ բար- 8
ւոք են օրէնք՝ եթէ ոք զն՟ս օրինօքն կը

րեա

9 րեսցէ։ * Բայց զայս գիտասցես, զի ՚ի վ՟ր
արդարոյ օրէնք ոչ կան, այլ ՚ի վ՟ր անօ-
րինաց և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և
մեղաւորաց՝ անսրբոց և պղծոց, զհայր
և զմայր անարգողաց, մարդասպանաց,
10 * պոռնկաց արուագիտաց՝ մարդելու-
ղաց ստոց ստերդմնաց. և եթէ այլ ինչ
իցէ հակառակ ողջամիտ վարդապետու-
11 թ՟են. * որ ըս՟տ աւետարանի փառաց երա-
նելւոյն ա՟յ է, որում եղէ ես հաւատա-
րիմ։ Վ. Ժ.

12 * Շնորհս ունիմ այնմիկ որ զօրացոյցն
զիս ՚ի ք՟ս յ՟ս ՚ի տ՟ր մեր. զի հաւատարիմ
համարեցաւ կարգել ՚ի սպասաւորու թ՟ի.
13 * որ յառաջագոյն հայհոյիչն էի և հա-
լածիչ և թշնամանիչ. այլ գտի ողոր-
մու թ՟ի, զի զայն յանգիտու թ՟ե և յանհա-
14 ւատու թ՟ե գործէի։ * և առաւել եղեն շը-
նորհք տ՟ն մերոյ հաւատովքն և սիրովն՝
15 որ ՚ի ք՟ս յ՟ս։ * Հաւատարիմ է բանս՝ և
ա՟մ ընդունելու թ՟ե արժանի է. զի ք՟ս
յ՟ս եկն յաշխարհ փրկել զմեղաւորս, ո-
16 րոց գլուխն ես եմ։ * Այլ վ՟ն այնորիկ
գտի ողորմու թ՟ի, զի նախ յիս եցոյց յ՟ս ք՟ս
զա՟մ երկայնմտու թ՟ի՝ յօրինակ այնոցիկ
որ հաւատալոցն իցեն ՚ի նա՝ ՚ի կեանսն
17 յաւիտենից. * Այլ թագաւորին յա-
ւիտենից՝ անեղծի և աներևութի, միոյն
ա՟յ՝ փառք և պատիւ յաւիտեանս յաւի-
18 տենից. ամէն։ * Զայս պատուէրան
աւանդ

ւանդեմ քեզ որդեակ իմ տիմոթէոս,
ը՟ս կանխելոց 'ի քեզ մարգարէութ՟եցն.
զի դու զինուորեսցիս նոքօք զգեղեցիկ զի-
նուորութիւն. *ունիցիս հաւատս ս՟վք 19
մտօք, զոր ոմանց մերժեալ յանձանց
իւրեանց՝ նաւաբեկեցան 'ի հաւատս.
*որոց սակի են հիմենոս՝ եւ աղէքսանդ- 20
րոս, զորս մատնեցի սատանայի, զի խրա-
տեսցին չհայհոյել.

Գլ. Բ.

Ես արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամ՟ առ- 1
նել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղա-
տանս՝ գոհութիւնս վասն ամ՟ մարդկան.
*Մանաւանդ վասն թագաւորաց եւ ամ՟ 2
իշխանաց. զի խաղաղութ՟բ եւ հանդար-
տութ՟բ վարեսցուք զկեանս մեր, ամենայն
ած՟պաշտութ՟բ եւ սրբութ՟բ. *Զի այն է 3
բարի եւ ընդունելի առաջի փրկչին մե-
րոյ այ՟. *որ զամ՟ մարդիկ կամի զի կեց- 4
ցեն՝ եւ 'ի գիտութ՟ ճշմարտութ՟ եկեսցեն.
*Զի մի է ած՟, եւ մի միջնորդ այ՟ եւ 5
մարդկան՝ մարդ յս՟ քս՟. *որ ետ զանձն 6
փրկանս ը՟ ամենեցուն՝ վկայու՟ ի ժամա-
նակաց իւրոց. *յոր եդայ ես քարոզ եւ 7
առաքեալ. ճշմարիտ ասեմ 'ի քս՟՝ եւ ոչ
ստեմ, եղէ վարդապետ հեթանոսաց հա-
ւատովք եւ ճշմարտութ՟բ.
ԱԴ*Կամիմ զի արք կայցեն յաղօթս յամ՟ 8
տեղիս. բառնայցեն զս՟բ ձեռս 'ի վեր ա-

ռանց

9 ռանց բարկուե՟ և երկմտուե՟։ * Նոյնպ՟
և կանայք ՚ի զարդ խոնարհուե՟՝ ակնածութբ՟
և զգաստութբ՟ զարդարել զանձինս.
մի՛ ՚ի հիւսս ոսկեմանս ընդելուզեալս
մարգարտով, կամ ՚ի հանդերձս
10 պաճուճեալս, * այլ որպ՟ վայելէ կանանց
զա՟ծպաշտութի՟ յանձնառելոց գործովք
11 բարութ՟։ * Կին մարդ ցածութբ՟ ուսցի
12 ամ՟ հնազանդութբ՟։ * Այլ ուսուցանել
կնոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ, և ոչ ձախաբանս
լինել քան զայր մարդ. այլ ՚ի
13 լռութե՟ կալ։ * Զի ադամ նախ ստեղծաւ՝
14 և ապա եւայ։ * Եւ ադամ ոչ
պատրեցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ և յանցեաւ.
15 * բայց կեցցէ վասն որդեծնութեանն՝
եթէ կացցեն ՚ի հաւատս և ՚ի
սէր և ՚ի սրբութի՟ պարկեշտութբ՟։

ԳԼ. Գ.

1 Հաւատարիմ է բանս. եթէ ոք եպիսկոպոսուե՟
ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ
2 ցանկայ։ * Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ
լինել, միոյ կնոջ այր, հեզ՝ ցած՝
3 պարկեշտ՝ հիւրասէր՝ ուսուցիչ։ * մի՛
թշնամանօղ, մի՛ հարկանօղ, այլ հանդարտ.
մի՛ կռւօղ, մի՛ արծաթասէր.
4 * զիւրում տանն իսկ բարւոք վերակացու
լեալ իցէ. որդեակս ունիցի, որ ՚ի
հնազանդուե՟ կայցեն ամ՟ պարկեշտութբ՟։
5 * Ապա եթէ ոք իւրում տանն վերակա_

ցու հզօրիցէ լինել, զիա՞րդ եկեղեցւոյ
Այ խնամակալ լինիցի։ *Մի՛ մատաղա- 6
տունկ, զի մի՛ հպարտացեալ ՚ի դատաս-
տանս սատանայի անկանիցի։ *Այլ 7
պարտ է նմա վկայութի բարի և յարտաք-
նոցն ունել. զի մի՛ ՚ի նախատինս անկա-
նիցի՝ և յորոգայթս սատանայի։ *Նոյն 8
պէս և զսարկաւագունս պարկեշտս. մի՛
երկբանս, մի՛ գինեսէրս, մի՛ զօշաքաղս.
*Այլ ունիցին զխորհուրդ հաւատոցն 9
սուրբ մտօք։ *Ինքեանք նախ փորձես- 10
ցին, և ապա ՚ի պաշտօնն մատիցեն, զի
անարատք իցեն։ *Նոյնպէս և կանայք 11
նց պարկեշտք. մի՛ չարախօսք, հեզք՝ հա-
ւատարիմք յամի։ *Սարկաւագք լինի- 12
ցին միոյ կնոջ արք. որք որդւոց իւրեանց
բարւոք վերակացու լեալ իցեն։ և տանց
իւրեանց. *զի որ բարւոքն պաշտիցեն, 13
աստիճան բարի անձանց իւրեանց շա-
հին, և բազում համարձակութի ՚ի հա-
Վ.Ջ. ւատսն՝ որ ՚ի Քս Յս։

*Զայս գրեմ առ քեզ. զի ակնունիմ 14
՚ի մօտոյ գալ։ *Ապա թէ յամեցից՝ զի 15
գիտասցես, թէ որպէս պարտ իցէ քեզ
՚ի տան Այ շրջել. որ է եկեղեցի Այ կեն-
դանւոյ, սիւն և հաստատութի ճշմար-
տութե. *Եւ յայտնի իսկ մեծ է խոր 16
հուրդն ածպաշտութե. որ երևեցաւ մար
մնով, արդարացաւ հոգւով, յայտնեցաւ
հրեշտակաց՝ քարոզեցաւ ՚ի հեթանոսս՝

հա

հաւատարիմ եղև յաշխարհի՝ և վերացաւ փառօք:

ԳԼ. Դ.

1 Այլ Հոգին մ՟ք յայտնապէս ասէ. թէ ԱԶ
ի ժամանակս յետինս՝ քակեսցին ո-
մանք ի հաւատոցն. և հայեսցին յայս
մոլորութե՟, և ի վարդապետութիս՟ դիւաց,
2 *կեղծաւորութ՟ք ստաբանք, խարեալք
3 իւրեանց խղճին մտաց, * որ արգելու-
ցուն յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն ի կե-
րակրոց՝ զոր ա՟ծ հաստատեաց ի վայե-
լել հաւատացելոց. և որք հասեալ իցեն
4 ի ճշմարտութե՟ն վ՟ր: *Զի ամ՟ արա-
րածք այ՟՝ բարի են, և չի՛ք ինչ խոտան.
5 մանաւանդ որ գոհութ՟ք ը՟ունիցին. *զի
6 սրբի բանիւն այ՟՝ և աղօթիւք: *Զայս
խրատ տուեալ եղբարց, բարւոք պաշ-
տօնեայ լինիցիս ք՟րի յ՟սի, սնանիցիս բա-
նիւք հաւատոց, և բարւոք վարդապե-
7 տութ՟ն՝ զորոց զհետն իսկ եղեր: *Այլ
ի պղծ բանից՝ և յառասպելաց պառա-
ւանց հրաժարեսջի՛ր: Բայց կրթեա՛
8 զանձն քո յա՟ծպաշտութ՟ի. *զի մարմնոյ
կրթութ՟ի առ սակաւ ինչ օգտակար է.
իսկ ա՟ծպաշտութ՟ի առ ամ՟ ինչ օգտակար
է. և զաւետիս կենաց ունի՝ զարդիս և
9 զհանդերձելոցն: *Հաւատարիմ է բա-
10 նըս և ամ՟ ընդունելութե՟ արժանի է: *զի
ի սոյն իսկ վաստակեմք՝ և նախատինս

յանձն առնումք· զի յուսացեալ եմք
յԱծ՟ կենդանի, որ է փրկիչ ամ՟ մարդ-
կան· մանաւանդ հաւատացելոց։ *Պատուէր 11
տուր զայդ՝ և ուսուցանիջիր·
*զի մի՛ ոք զքո մանկութիւնդ արհամարհեսցէ 12
։

Այլ օրինակ լինիջիր հաւատացելոց՝
բանիւք՝ գնացիւք՝ սիրով հաւատովք սրբութ՟·
*Մինչև գամ ես, մի՛տ դիր ըն- 13
թերցուածոց մխիթարութե՟՝ վարդապե-
տութե՟։ *Մի՛ անփոյթ առներ զշնոր- 14
հացդ՝ որ ՚ի քեզ են, որ տուաւ քեզ
մարգարէութբ՟ ՚ի ձեռնադրութե՟ երիցութե՟։
*Զայդ խորհեաց՝ և ՚ի դո՛յն կանխեա- 15
ջիր· զի քո յառաջադիմութիւնդ ամենե-
ցուն յայտնի լիցի։ *Զգո՛յշ լինիջիր ան- 16
ձին և վարդապետութե՟դ՝ և ՚ի դմին յա-
մեսջիր։ զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն
ապրեցուսցես, և զայնոսիկ՝ որ քեզն
լսիցեն։

ԳԼ. Ե.

Ծերոյ մի՛ պատուհասեսցես, այլ մխի- 1
թարեսջի՛ր իբրև զհայր, զերիտա-
սարդս իբրև զեղբարս, *զպառաւունս 2
իբրև զմարս, զմանկամարդս իբրև ըզ-
քորս՝ ամենայն սրբութբ՟։ *Զայրիս պա- 3
տուեա՛, որ ստոյգ այրիքն իցեն։ *Ապա 4
թէ ոք այրի՝ որդիս և թոռունս ունիցի,
ուսանիցին նախ իւրեանց տանց բարի

առ

առնել՝ և զփոխարէնս հատուցանել ծը
նողացն. զի այն է բարի՝ և ընդունելի
5 առաջի այ։ *Իսկ որ ճշմարտիւ այրին
իցէ. և մենացեալ յուսացեալ յած. և
կանխէ յաղօթս և ՚ի խնդրուածս ըն
6 ցայգ և զցերեկ։ *Իսկ գիրգ այրին՝ կեն
7 դանւոյն մեռեալ է. *զայս պատուի
8 րեա՛ զի անարատք իցեն։ *Իսկ եթէ ոք
իւրոց՝ և մանաւանդ ընտանեացն խնամ՝
ո՛չ տանիցի, ՚ի հաւատոցն ուրացեալ է՝
9 և չար ևս քան զանհաւատսն է։ *Այրի
Ը այրիս անուանեսցի, որ չիցէ պակաս
՚ի վաթսնամենից, միոյ առն կին լեալ.
10 *և ՚ի գործս բարիս վկայեալ, եթէ ման
կունս սնուցեալ իցէ, եթէ զհիւրս ըն
կալեալ իցէ, եթէ զսրբոց զոտս լուա
ցեալ իցէ, եթէ նեղելոց բաւական լեալ
իցէ, եթէ զամ գործոց բարեաց զհետ
11 երթեալ իցէ։ *Այլ ՚ի մանկամարդաց
այրեացն հրաժարեա՛, զի յորժամ խայ
12 տան զՔի՛ ամուսնանալ կամին. *ևն
զդատաստանս ընդունելին, զի զառաջին
13 հաւատսն արհամարհեցին։ *Միան
գամայն և դատարկանձունք ուսանին՝
շրջողք տանէ ՚ի տուն. և ո՛չ միայն դա
տարկք, այլ և փաղքուշք և հետաքըր
14 քիրք. և խօսին՝ որ ինչ ո՛չ է պիտոյ։ *Կա
միմ զմանկամարդացդ ամուսնանալ, որ
դիս ծնանել, տնարարս լինել, և մի՛ ինչ
պատճառս տալ հակառակորդին ՚ի հայ

հոյ

հոյութե աղագս։ *Զի արդէն իսկ ոմանք 15
խոտորեցան զհետ սատանայի։ *Եթէ 16
ոք հաւատացեալ՝ այրիս ունիցի՝ բաւա-
կան լիցի նոցա, և մի՛ ծանրասցի եկե-
ղեցւոյն. զի ճշմարիտ այրեացն բաւա
կան լինիցի։

ԲԴ *Որ բարւոք վերակացու լինին երիցունք 17
կրկին պատուոյ արժանի եղիցին. մանա-
ւանդ որ աշխատիցին բանիւ և վարդա-
պետութբ։ *Քանզի ասէ գիր. մի՛ կա- 18
պեսցես զցռուկ եզին կալոտւոյ, և ար-
ժանի է մշակն վարձու իւրոյ։ *Ընդ երի- 19
ցուէ չարախօսութի մի՛ ընդունիցիս. բայց
եթէ երկուք՝ և երիւք վկայիւք։ *Իսկ 20
որ մեղանչենն՝ առաջի ամենեցուն յան-
դիմանեա, զի և այլքն երկիցեն։ *Վկայ 21
ութի դնեմ առաջի այ և յսի քսի՝ և ընտ-
րելոց հրեշտակաց, զի զայդ պահեսցես
առանց մտահաճութե. մի՛ ինչ առնել ա-
չառանօք։ *Ձեռս վաղվաղակի յուրուք 22
վր մի՛ դնիցես, և մի՛ կցորդ լինիցիս մե-
ղաց օտարաց. զանձն քո սուրբ պահես-
ջիր։ *Այսուհետև մի՛ ջուր և եթ ըմ- 23
պիցես՝ այլ սակաւիկ մի և գինի խառ-
նեսջիր վս ստամոքսի և ստէպ հիւան-
դութեց։ *Ոմն մարդք՝ որոց մեղքն յայտնի 24
են՝ և յառաջագոյն հասեալ՛ի դատաս-
տան, և են՝ որոց զհետ երթան։ *Նոյնպ 25
և բարի գործքն յայտնի են, և որ այլ-
ազգ ևս ինչ իցեն՝ թաքչել ոչ կարեն.

Գլ. Զ։

1 Որ միանգամ ը՟դ լծով ծառայութ՟ե իցեն,
զիւրաքանչիւր տեարս պատուոյ արժանի
համարեսցին. զի մի՛ անուն ա՟յ
2 և վարդապետութիւն հայհոյեսցի։ *Իսկ
որ հաւատացե՟լ տեարս ունիցին՝ մի՛ արհամարհեսցեն,
զի եղբարք են. այլ առաւել
ծառայեսցեն՝ զի հաւատացեալքն
են և սիրունք. որք զբարերարութ՟ի յանձինս
ունիցին։ զայս ուսուցանիջիր՝ և
3 մխիթարեսջիր։ *Իսկ եթէ ոք այլազգ
ինչ ուսուցանիցէ, և ոչ անսայցէ ողջմտութ՟ե
բանից տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի, և ը՟ս
4 ա՟ծպաշտութ՟ե վարդապետութ՟են. *այնպիսին
հպարտացեալ է, և ոչինչ ոչ գիտէ.
այլ տապի ՚ի խնդիրս և ՚ի բանս
հակառակութ՟ե. ուստի լինին նախանձ
5 հեռ հայհոյութ՟ի կարծիք չարեաց, *խառդախութ՟իք
ապականելոց մտաց մարդկան՝
և օտարացելոց ՚ի ճշմարտութ՟է անտի.
որ շահավաճառ համարին զա՟ծպաշտութ՟ին.
բայց դու մերժեսջիր յայնպիսեացն։
6 *Այլ շահավաճառ մեծ ա՟ծպաշտութ՟ի
7 է՝ բաւականութ՟բ հանդերձ, *զի ոչ բերաք
ինչ յաշխարհս՝ և ոչ տանել ինչ
8 կարասցուք. *այլ ունիմք կերակուր և
9 հանդերձս, և այնու շատասցուք։ *Իսկ
որք կամին մեծանալ՝ անկանին ՚ի փորձութ՟ի

ձութ՟ի և յորոգայթ, և 'ի բազում ցանկու՟թիս անմիտս և վնասակարս. որք ընկղմեն զմարդիկ 'ի սատակու՟մն և 'ի կորուստ: * Զի արմատ ամ՟ չարեաց արծաթսիրու՟թի է. որում ոմանց ցանկացեալ՝ վրիպեցան 'ի հաւատոցն, և զանձինս արկին ը՟ բազում ցաւովք: * Բայց 10 11
դու ո՛վ մարդ ա՟յ՝ փախի՛ր յայսցանէ, և ե՛րթ զհետ արդարու՟ե զա՟ծպաշտու՟թե զհաւատոց զսիրոյ զհամբերու՟ե զհեզու՟թե: * Դու մարտի՛ր զբարւոք մարտն 12
հաւատոյ, և բո՛ւռն հար զկենացն յաւիտենականաց՝ յոր կոչեցարն, և դաւանեցեր զբարւոք դաւանու՟թին առաջի բազում վկայից: * Պատուիրեմ քեզ ա- 13
ռաջի ա՟յ՝ որ կենդանի առնէ զամենայն, և յի՟ի ք՟ի՝ որ վկայեաց առաջի պոնտացւոյ պիղատոսի զբարւոք դաւանու՟թին. * պահել քեզ զպատուիրանն անբիծ՝ 14
անարատ, մինչև 'ի յայտնու՟թի տն՟ մերոյ յի՟ի ք՟ի. * զոր յիւր ժամանակս ցուց- 15
ցէ երանելին՝ և միայն հզօր, Թագաւոր Թագաւորաց և տ՟ր տերանց. * որ միայն 16
ունի զանմահու՟թի՝ բնակեալ 'ի լոյս անմատոյց. զոր ոչոք ետես 'ի մարդկանէ՝ և ո՛չ տեսանել կարօղ է. որում պատի՟ւ և զօրու՟թի յաւիտեանս, ամէն: * Մե- 17
ծատանց՝ որ են յայսմ աշխարհի՝ պատուէր տա՛ջի՛ր մի՛ հպարտանալ և մի՛ յուսալ 'ի մեծու՟թի անստոյգ, այլ յա՟ծ՝ որ

տայ մեզ զամ առատապէս ՚ի վայելել.
18 *Զբարիս գործել, մեծանալ գործովք
բարութ, առատս սիրուն հաղորդս լի-
19 նել. *Գանձել անձանց հիմն բարի ՚ի
հանդերձեալսն. զի բուռն հարկանիցեն
20 զճշմարիտ կենացն: *Ո՜վ Տիմոթէէ՝
պահեա՛ զաւանդն՝ խոտորեալ ՚ի պղծոց
և ՚ի նորաձայն բանից և ՚ի հակառակու-
21 թէ և ՚ի մոլարանուն գիտութէ. *զոր
ոմանց յանձն առեալ՝ վրիպեցան ՚ի հա-
ւատոց անտի: Շնորհք ը քեզ: ամէն:

Առ Տիմոթէոս առաջին թուղթն գրեցաւ ՚ի Լա-
ւոդիկեայ, որ է մայր քաղաքաց Պակատիանոց-
ւոյ.

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ.

ԳԼ. Ա.

գ.կ
Պ ՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ
յի՟ի քի՟ի կամօքն ա՟յ , ըստ
աւետեաց կենացն՝ որ ՚ի քս՟
յս՟ . * Տիմոթեայ որդւոյ 2
սիրելւոյ՝ շնորհք ողորմութի՟
եւ խաղաղութի՟ , յա՟յ հօրէ՝ եւ ՚ի քս՟է յս՟է
տ՟նէ մերմէ։ * Շնորհս ունիմ ա՟յ՝ զոր 3
պաշտեմն ՚ի նախնեաց՝ մտօք սրբովք,
թէրև զի անպակաս ունիմ զքեն յիշատակ
յաղօթս իմ. զցայգ և զցերեկ.
* ցանկացեալ եմ տեսանել զքեզ, յիշատակեալ 4
զարտասուսն քո՝ զի լցայց
ուրախութ՟բ. * զմտաւ ածեալ զանխիղճ 5
հաւատսն՝ որ են ՚ի քեզ. որ յառաջագոյն
բնակեցաւ ՚ի հանոյ քում լաւոդեայ,
և ՚ի մօր քում եւնիկեայ. հաստատեալ
եմ թէ և ՚ի քեզ է. * Վ՟ որոյ 6
յիշեցուցանեմ քեզ արծարծել զշնորհսն
ա՟յ՝ որ են ՚ի քեզ ՚ի ձեռնադրութե՟
իմմէ. * Զի ոչ ետ մեզ ա՟ծ հոգի 7
վհատութե՟, այլ զօրութե՟ և սիրոյ՝ և
զգաստութե՟. * Մի այսուհետև ամօթ 8
հա

համբերեցես զվկայութ՛ի տ͞ն մերոյ՝ եւ մի
զիս զկապեալ նո͞ր, այլ կցորդ լեր չարչարանաց
աւետարանին ը͞ս զօրութ͞ն ա͞յ։
9 *Որ փրկեաց զմեզ, եւ կոչեաց ՚ի կոչումն
սուրբ ոչ ը͞ս գործոց մերոց՝ այլ
ը͞ս իւրում յառաջադրութ͞ն եւ շնորհացն,
որ տուաւ մեզ ՚ի ք͞ս յ͞ս յառաջ ք͞ն զժամանակս
յաւիտենից։
10*Բայց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւել Գ Դ
փրկչին մերոյ յ͞սի ք͞սի․ որ խափանեաց
զմահ՝ եւ լուսաւոր արար զկեանս եւ զանեղծութ͞ի
11՚ի ձեռն աւետարանին․ *որոյ
եդայ ես քարոզ եւ առաքեալ՝ եւ վարդապետ
12հեթանոսաց։ *Վասն որոյ եւ զայս
չարչարանս կրեմ, այլ ոչ ինչ ամօթ համարիմ․
քանզի գիտեմ՝ յո՛ հաւատացեալն
եմ․ եւ հաստատեալ եմ, թէ կարող
է զաւանդն իմ պահել յօրն յայն։
13*Ունիցիս օրինակ ողջմտութ͞ե բանիցն,
զորս յինէն լուար՝ հաւատովք եւ սիրով
14որ ՚ի ք͞ս յ͞ս․ *Զբարուոք աւանդն պահեսջիր՝
՚ի ձեռն հոգւոյն ս͞րբ ՚ի մեզ բնակելոյ․
15*Զայս գիտասջիր՝ զի մեկնեցան
՚ի մէնջ ամենեքեան որ են յասիա,
որոց սակի են փիգելոս եւ հերմոգենէս։
16*Տացէ տ͞ր ողորմութ͞ի տանն ոնեսիփորայ․
զի բ͞զմ անգամ հանգոյց զիս․ եւ ըզ
զկապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ․ *այլ
17իբրեւ եկն ՚ի հռոմ, պնդագոյնս խնդրեաց
18զիս՝ եւ եգիտ։ *Տացէ ն͞մ տ͞ր՝ ողորմութ͞ի

մուն՟ գտանել ՚ի տ՟նէ յաւուրն յայնմիկ.
և որչափ ինչ միանգամ յեփեսոս սպասա-
կալուն ինձ, զայն դու ինքնին քաջ գիտես

Գլ. Բ.

Արդ դու որդեակ իմ, զօրացիր շնոր-
հօքն՝ որ ՚ի Ք՟ս Յ՟ս: *Եւ զոր լուար 2
յինէն բազում վկայիւք՝ զայն աւանդես-
ցես հաւատարիմ մարդոց՝ որք բաւա-
կան իցեն և զայլս ուսուցանել:
ՒԶ *Չարչարակից լեր իբրև զբարւոք զինուոր 3
Ք՟սի Յ՟սի: *Ոչ ոք զինուորեալ աստէն ը՟ 4
կեանս աշխարհիս պատաղի, եթէ զօրա-
վարին հաճոյ լինիցի: *և եթէ մարտիկ 5
ոք իցէ, ոչ պսակի՝ եթէ ոչ ը՟ օրինին
մարտիցէ: *Եւ հողագործին աշխատե- 6
լոյ պարտ է նախ ՚ի պտղոյն վայելել: *Ի- 7
մա՛ զինչ ասեմս, տացէ քեզ տ՟ր իմաստու-
թի՟ յա՟մի: *Յիշեա՛ զՔ՟ս Յ՟ս յարուցե՟լ ՚ի մե- 8
ռելոց ՚ի զաւակէ դաւթի ը՟ աւետարա-
նիս իմում. *յորում չարչարիմ կապանօք 9
չափ իբրև զչարագործ. այլ բանն ա՟յ ոչ
եթէ կապեալ իցէ: *Վա՟ այնորիկ ա՟մի 10
համբերեմ վ՟ն ընտրելոցն, զի և նք՟ փր-
կուե՟ն հասանիցեն որ ՚ի Ք՟ս Յ՟ս երկնաւոր
փառօքն հանդերձ: *Հաւատարիմ է 11
բանս. զի եթէ ը՟ նմ՟ մեռաք՝ ը՟ նմին և
կեցցուք. *և եթէ համբերեմք, ը՟ նմին և 12
թգ՟ւորեսցուք. և եթէ ուրանամք՝ և նա
ուրանայ զմեզ. *և եթէ չհաւատամք, 13
նա

նա հաւատարիմ մնայ, ուրանալ զանձն
14 իւր ոչ կարէ։ *Զայս յուշ արասջիր վկայ
ուի̅ եդեալ առաջի ա̅յ. մի՛ բանակռուե̅լ ը-
նել, յոչ ինչ պիտո՛ ՚ի կործանումն լսողաց։
15 *Փութասջի՛ր զանձն քո ընտիր կացու- Կիր
ցանել առաջի ա̅յ. մշակ առանց ամօթոյ.
ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտութե̅։
16 *Այլ ՚ի պղծոց և ՚ի սնոտի խօսից մեր-
ժեսջի՛ր. զի առաւել յառաջ դայցեն
17 յամբարշտութիւն. *և բանք նոցա իբրև ըզ-
քաղցկեղ ճարակ գտանեն. որոց սակի են
18 հիմենոս՝ և փիղետոս. *որք վրիպեցան
՚ի ճշմարտութե̅, և ասեն՝ եթէ յարութի̅
մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է. և կործա-
19 նեն զհաւատս ոմանց։ *Այլ հաստա-
տուն հիմն ա̅յ կայ՝ և ունի զկնիքս զայս,
եթէ ծանեաւ տ̅ր զայնոսիկ՝ որ իւրն են.
և ՚ի բաց լիցի յանիրաւութե̅ ամ̅ որ ան-
20 ուանէ զանուն տ̅ն. *Այլ ՚ի տան մե-
ծի ո՛չ միայն են անօթք ոսկեղէնք և ար-
ծաթեղէնք, այլ և փայտեղէնք և խեցե-
ղէնք. են՝ որ ՚ի պատուի են, և են որ յա-
21 նարգութե̅. *Եթէ ոք սրբեսցէ զանձն
իւր յայնպիսեաց անտի, եղիցի անօթ
պատուական՝ սրբեալ և պիտանի տ̅ն իւ-
րում՝ յամ̅ գործս բարութե̅ պատրաստեալ։
22 *Այլ յերիտասարդական ցանկութե̅ց
փախի՛ր. և երթ զհետ արդարութե̅՝ զհա-
ւատոյ զսիրոյ զխաղաղութե̅ զսրբութե̅, ը̅ն
այնոսիկ՝ որ կարդան զանուն տ̅ն սուրբ

սըր

սրտիւք։ *Այլ ՚ի յիմար և յանխրատ 23
խնդրոց հրաժարեա՛. գիտասջի՛ր՝ թէ ան
տի ծնանին կռիւք։ *Բայց ծառայի տն̃ 24
ոչ է պարտ կռուել, այլ հեզ լինել առ
ամ̃սին՝ ուսուցիչ անոխակալ. *հանդար 25
տու̃բ խրատել զհկռ̃կօղսն. թերևս տա
ցէ նց̃ ած̃ ապաշխարու̃ թ ՚ի գիտու̃ թ ճշ
մարտութե̄. *և սթափեսցին յորոգայթից 26
սատանայի, որսացեալք ՚ի նմէ ՚ի նր̃ կամս։

Գլ. Գ.

ԿԻԲ.

Այս գիտասջիր՝ թէ յաւուրս յե 1
տինս եկեսցեն ժամանակք չարք.
*զի եղիցին մարդիկ անձնասէրք արծա 2
թասէրք հպարտք ամբարտաւանք հայ
հոյիչք՝ անհաւանք ծնօղաց, անշնորհք
անսուրբք, *աննուէրք անգութք բանսար 3
կուք անժոյժք վէ̃ք անբարեսէրք, *մատ 4
նիչք յանդգունք ամբարհաւաճք, ցան
կասէրք մանաւանդ՝ քան ած̃ասէրք. *որ 5
ունիցին զկերպարանս ած̃պաշտութե̄, և
՚ի զօրութե̄ անտի նր̃ ուրացեալ իցեն. և
խորշեսջի՛ր ՚ի նոցանէ։ *Քանզի ՚ի նոցա 6
նէ են՝ որ մտանեն տանէ ՚ի տուն, և գե
րեն զկանայս չեղջակութե̄լս մեղօք վա
րեալս ՚ի պէսպէս ցանկութիս. *որ յամ 7
ժամ ուսանին, և երբէք ՚ի գիտութի̄ ճշ
մարտութե̄ ոչ հասանին։ *Այլ որպ̃ յանէսն 8
և յամրէս հակառակ կացին մովսեսի.
նոյնպ̃ և ս̃քա հակառակ կան ճշմարտու

թեն

թէ̃ն. մարդք ապականեալք մտօք՝ անպիտանք ՚ի հաւատս։ *Այլ ո՛չ երբէք
9 գայցեն յառաջ ՚ի լաւ անդր. քանզի անմտութ̃ին նց̃ յայտնի լինիցի ամենեցուն,
որպէս եւ նոցայն իսկ եղեւ.

10 *Այլ դու զհե՛տ եկիր վարդապետութ̃ե իմոյ՝ առաջնորդութ̃ե յօժարութ̃ե հաւատոց՝ երկայնմտութ̃ե սիրոյ համբերութ̃ե,
11 *հալածանաց չարչարանաց. որպիսիք եղեն ինձ յանտիոք եւ յիկոնիոն եւ ՚ի լիւստրիա, որպիսի հալածանաց համբե-
12 րի. եւ յամ̃է փրկեաց զիս տ̃ր։ *Եւ ամ̃քին՝ որ կամիցին ա̃ծպաշտութ̃բ կեալ ՚ի ք̃ս յ̃ս,
13 ՚ի հալածանս կացցեն. *Այլ մարդք չարք եւ կախարդք յառաջ եկեսցեն ՚ի չար անդր. մոլորե̃լք՝ եւ մոլորեցուցանիցեն.
14 *Այլ դու հաստատո՛ւն կ՛աց յոր ուսարդ։ եւ հաւատարիմ եղեր. գիտես ուստի ու-
15 սար. *զի ՚ի մանկութ̃է զգիրս ս̃բս գիտես, որ կարօղ են իմաստուն առնել զքեզ ՚ի փրկութ̃ի՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն որ ՚ի ք̃ս յ̃ս։
16 *Ամենայն գիրք ա̃ծաշունչք եւ օգտակարք, ՚ի վարդապետութ̃ի են՝ եւ յանդիմանութ̃ի եւ յուղղութ̃ի եւ ՚ի խրատ արդարութ̃ե, Դ. Հ.
17 *զի կատարեա՛լ իցէ մարդն ա̃յ յամ̃ գործս բարութ̃ե հաստատեալ։

ԳԼ. Դ.

1 Օայս վկայութ̃ի դնեմ առաջի ա̃յ՝ եւ յ̃սի ք̃սի, որ դատելոց է զկենդանիս եւ

զմե

զմեռեալս՝ ՚ի յայտնութեան իւրում և յար-
քայութեան. *և դու քարոզեա՛ զբանն, հաս
՚ի վ̄ր ժամու և տարաժամու. յանդիմա- 2
նեա՛ սաստեա՛ մխիթարեա՛ ա̄մ երկայն-
մտութ̄բ և վարդապետութ̄բ։ *Քանզի ե-
կեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտութ̄ե վարդա- 3
պետութ̄ենն ոչ անսայցեն. այլ ը̄ս իւրաքան-
չիւր ցանկութ̄ց կուտեսցեն իւրե̄նց վար-
դապետս՝ ը̄ս մարմաջելո̄յ լսելեաց իւ-
րեանց. *և ՚ի ճշմարտութ̄է անտի դար-
ձուցանիցեն զլսելիս՝ և յառասպելս կոր- 4
ծանեսցին. *Այլ դու զուարթ կաց
յա̄մի. ճգնեա՛ց, զգործս աւետարանչի 5
գործեա՛. զպաշտօնդ քո կատարե̄ կա՛լ։
*Զի ես այսուհետև նուիրեալ եմ, և 6
ժամանակ դարձի իմո̄յ հասե̄ կայ։ *Զբ 7
արւոք պատերազմ պատերազմեցայ,
զընթացսն կատարեցի, զհաւատսն պա-
հեցի։ *Այսուհետև կայ մնայ ինձ ար- 8
դարութ̄ե պսակն, զոր հատուսցէ ինձ տ̄ր
յաւուր յայնմիկ արդարն դատաւոր. ոչ
միայն ինձ, այլ և ամենեցուն՝ որ սիրե-
ցին զյայտնութի̄ նորա։

ՉՇ *Փութասջիր գալ առ իս վաղվաղակի. 9
զի դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշ-
խարհ, և գնաց ՚ի Թեսաղոնիկէ. *Կրեսկէս՝ 10
՚ի գաղատիա, տիտոս ՚ի դաղմատիա. *Ղու 11
կաս միայն է ը̄ն իս. Զմարկոս առե̄ ը̄ն
քեզ ածիցես զի է ինձ պիտանի ՚ի սպասա
ւորութ̄ի. *Զտիւքիկոս առաքեցի յեփե 12

սոս

13սոս: *Զփելոնն Թողի 'ի Տրովադայ առ
Կարպոսի, յորժամ գայցես՝ բերջիր և զգ
14գիրսն, մանաւանդ զմատեանսն: *Աղեք-
սանդրոս դարբին բազում չարչարանս ե-
ցոյց ինձ. հատուսցէ նմա տր̅ ըստ գործս նր̅:
15 *Յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր. զի
16շատ հկռ̅կ եկաց բանից մերոց: *Յա-
ռաջնում ատենին ոչ ոք ինձ 'ի թիկունս
եկաց, այլ ամ̅քին Թողին զիս. մի համա
17րեսցի նց̅ այն: *Այլ տր̅ օգնեաց ինձ, և
զօրացոյց զիս, զի ինև քարոզութիւն հաս
տատեսցի, և լուիցեն ամ̅ հեթանոսք.
և ապրեցայ ես 'ի բերանոյ առիւծուն:
18 *Փրկեսցէ զիս տր̅ յամ̅ գործոց չարաց,
և զերծուսցէ զիս յարքայութիւն՝ որ յեր
կինս է. որում փառք յաւիտեանս յաւի
19տենից. ամէն: *Ողջոյն տաջիր Պրիսկեայ
20և Ակիւղեայ՝ և Ոնեսիփորայ տանն: *Երա-
ստոս մնաց 'ի Կորնթոս: զՏրոփիմոս
21Թողի 'ի Մելիտոս հիւանդագին: *Փու-
թասջիր յառաջ քան զձմեռն գալ: Ողջոյն
տան քեզ Եւբուղոս և Պուդէս և Ղինոս և
22Կղօդիա՝ և եղբարք ամենեքեան: *Տր̅ յս̅ քս̅
ընդ հոգւոյդ քում: Շնորհք ընդ քեզ: ամէն

Առ Տիմոթէոս երկրորդ թուղթ, որ էր եփե-
սացւոց եկեղեցւոյն եպիսկոպոս առաջին ձեռ-
նադրեալ. գրեցաւ 'ի Հռոմէ՝ յորժամ երկրորդ
անգամ էկաց յատենին պօղոս առաջի Ներոնի կայ
սեր հռոմայ.

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ՏԻՏՈՍ:

ԳԼ. Ա.

ԿԻՐ ՊՕՂՈՍ ԾԱՌԱՅ,
ա՟յ և առաքեալ յ՟ի ք՟ի,
ըստ հաւատոց ընտրելոցն
ա՟յ, և ՚ի գիտութի՟ ճշմար-
տութե՟՝ որ ը՟ ա՟ծպաշտութե՟նն է. * յու- 2
սով կենացն յաւիտենից, զոր խոստա-
ցաւ անստուտն ա՟ծ յառաջ քան զժամա-
նակս յաւիտենից. * Բայց յայտնեաց իւ- 3
րովք ժամանակօք զբանն իւր քարոզու-
թ՟բ, որոյ եղէ ես հաւատարիմ ըստ
հրամանի փրկչին մերոյ ա՟յ: * Տիտոսի 4
որդւոյ սիրելւոյ ըստ հասարակաց հա-
ւատոց, շնորհք՝ և խաղաղու՟թի յա՟յ հօրէ՝
և ՚ի տ՟նէ յ՟սէ ք՟սէ փրկչէ մերմէ: * Վ՟ս 5
այնորիկ իսկ թողի զքեզ ՚ի կրետէ, զի
որ ինչ միանգամ պակաս իցէ՝ ուղղես-
ցես, և կացուսցես ըստ քաղաքաց երի-
ցունս, ո՟պ և ես քեզ պատուիրեցի: * Ե- 6
թէ ոք անարատ իցէ, միոյ կնոջ այր, որ-
դեակս ունիցի հաւատացեալս՝ և ոչ
յամբաստանութի՟ անառակու՟թե, կամ

ան

7 անհնազանդս: *Զի պարտ է եպիսկո-
պոսին անարատ լինել՝ ոպ՟ և ա՟յ տնտեսի
մի՛ յանդուգն, մի՛ բարկացօղ, մի՛ թշ-
նամանօղ, մի՛ հարկանօղ, մի՛ զօշ՟քաղ.
8 *այլ՝ հիւրասէր, բարեսէր, ցած, ար-
9 դար, սուրբ, ժուժկալ. *վերակացու
լինել հաւատարիմ բանին վարդապե-
տուե՟, զի կարօղ իցէ և մխիթարել ողջ
մտութ՟բ վարդապետուե՟ն., և զհակա-
10 ռակորդսն կշտամբել: *Քանզի բա-
զումք են անհնազանդք՝ զրախօսք և
մտախաբք. մանաւանդ որ ՚ի թլփա-
11 տուէ՟ անտի են. *զորս պարտ է ըմբերա-
նել. որք զա՟մ տունս կործանեն, և ուսու-
ցանեն զոր չէ՛ արժան՝ վ՟ս զօշաքաղուե՟:
12 *Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ ԴՃ
մարգարէ, կրետացիք հանապազասուտք
13 չարաճճիք դատարկապորտք: *Եւ ըս-
տոյգ է վկայութիս այս: վ՟ն որոյ կըշ-
տամբեսցես զնոսա խստագոյնս, զի ա-
14 ռողջասցին ՚ի հաւատս. *և մի՛ հայես-
ցին ՚ի հրէական առասպելս, և ՚ի պա-
տուէրս մարդկան զառածելոց ՚ի ճշ-
15 մարտութ՟է: *Ամ՟ ինչ սուրբ է սրբոց,
բայց պղծոցն և անհաւատից՝ ոչինչ է
սուրբ. այլ պղծեալ են միտք և խոր-
16 հուրդք նց՟. *խոստանան գիտել զա՟ծ,
և գործովք իւրեանց ուրանան. պիղծք
և անհաւանք՝ և յա՟մ գործս բարեաց
անպիտանք:

ԳԼ. Բ.

Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ ողջա 1
միտ վարդապետութեդ։ * Ծերոց 2
զգաստս լինել, պարկեշտս՝ ցածունս,
ողջամիտս ՚ի հաւատս ՚ի սէր ՚ի համբե-
րութե ՚ի ժուժկալութե. * Պառաւանց 3
նոյնպէս ՚ի զգաստութե՝ ՚ի սուրբ վայել
չութե, մի՛ բանսարկուս՝ մի՛ գինեմոլս,
այլ բարեխրատս. * զի զգաստացուցա- 4
նիցեն զմանկամարդսն՝ այրասէրս լինել՝
որդեսէրս, * ցածունս սուրբս տնարարս 5
բարեգործս, հնազանդս իւրեանց ա-
րանց. զի մի՛ բանն Այ և վարդապետու-
թիւն հայհոյեսցի։ * Երիտասարդս 6
նոյնպէս աղաչեսջիր՝ ցածունս լինել
* ամենեցուն զանձն օրինակ կացուցա 7
նել՝ գործոց բարութե, վարդապետութե
զանեղծութի ունել, զսրբութի, զպարկեշ
տութի. * զբանն ողջմտութե, անպարսաւ 8
լինել. զի որ հակառակորդն իցէ՝ յամօթ
լիցի, և մի՛ ինչ ունիցի ասել զմէնջ չա-
րութի. * Ծառայից՝ իւրեանց տերանց 9
հնազանդ լինել՝ և հաճոյս յամի. մի՛ հա
կառակօղս, * մի՛ հատուս. այլ զամ հա- 10
ւատս ցուցանել բարութե, զի զվրդպտուի
Կ.Ծ. փրկչին մերոյ Այ զարդարեսցեն յամի։
* Քանզի երևեցաւ շնորհն Այ փրկիչ 11
ամ մարդկան. * որ խրատէ զմեզ՝ զի ու- 12
րասցուք զամպարշտութի և զաշխար-
հա

հական ցանկու՟իս. զգաստու՟բ և արդա-
րու՟բ և ա՟ծպաշտու՟բ կեցցուք յաշխար-
13 հի. * և ակնկալցուք երանելի յուսոյն՝
և յայտնու՟ե փառաց մեծին ա՟յ՝ և փրկ
14 չին մերոյ յ՟ի ք՟ի. * որ ետ զանձն վ՟ս
մեր, զի փրկեսցէ զմեզ յա՟մ անօրէնու-
թ՟ե, և սրբեսցէ իւր ժողովուրդ սեպ-
հական՝ նախանձաւոր գործոց բարու՟ե.
15 * Զայդ խօսեաց՝ և մխիթարեա՛ և յան-
դիմանեա՛ ա՟մ սաստիւք. զի մի՛ ոք լիցի
որ զքեզ արհամարհիցէ.

ԳԼ. Գ.

1 Եւ յուշ արասջիր ն՟ց, իշխանու՟եց և ՁԸ
պետու՟եց հնազանդ լինել՝ և հպա-
տակ կալ. և ա՟մ գործոց բարու՟ե պատ-
2 րաստ գտանել. * մի՛ զոք հայհոյել՝ ան-
կռիւս լինել՝ հեզս, զա՟մ ցածու՟ի առ ա-
3 մենայն մարդիկ ցուցանել. * Զի էաք
երբեմն և մեք անմիտք անհաւանք՝ մո-
լորեալք՝ ծառայեալք ցանկու՟եց և պէս-
պէս անառակու՟եց. չարու՟բ՝ և նախան-
ձու շրջեալք, ատեցեալք՝ և զմիմեանս ա-
4 տեալք. * Իսկ յորժամ քաղցրու՟ի և մար-
դասիրու՟ի փրկչին մերոյ ա՟յ յայտնեցաւ,
5 * ո՛չ ՚ի գործոց արդարու՟ե զոր արարաք
մեք, այլ ը՟ստ իւրում ողորմու՟են ապրե-
ցոյց զմեզ ՚ի ձեռն աւազանին միւսան-
գամ ծննդեանն, և նորոգու՟բ հոգւոյն
6 ս՟բյ. * զոր եհեղ ՚ի մեզ առատու՟բ, ՚ի
ձեռն

ձեռն յիւ քի փրկչին մերոյ: *զի արդա 7
րացեալք շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգա
ւորք յուսովն կենացն յաւիտենականաց:
*Հաւատարիմ է բանս, եւ ՚ի սոյն կամիմ 8
զքեզ հաստատուն լինել, զի փոյթ արաս
ցեն գործոց բարեաց վերակացու լինել՝
հաւատացեալքն յած, զի այն է բարի եւ
օգտակար մարդկան: *Այլ զյիմարութե 9
խնդիրս՝ եւ զազգաբանութիւնս, եւ զհեռ՝ եւ զօ
րինական կռիւսն՝ ՚ի բաց մերժեսջիր: զի
անօգուտք են՝ եւ սնոտիք: *Յառնէ հեր 10
ձուածողէ՝ յետ միանգամ եւ երկիցս խրա
տելոյ՝ հրաժարեսջիր: *Գիտասջիր՝ զի 11
թիւրեալ է այնպիսին, եւ մեղանչէ՝ ան
ձամբ զանձն դատապարտեալ: *Յոր 12
ժամ յղեցից առ քեզ զարտեմայ կամ զՏ
իւքիկոս, փութասջիր գալ առ իս ՚ի Նի
կոպօլիս: զի անդ եդի ՚ի մտի ձմերել:
*Զզենաս զօրինական դպիր՝ եւ զապո 13
ղոս՝ փութով արձակեսջիր, զի մի՛ ինչ պա
կասիցէ նց: *Ուսցին եւ մերքն եւս՝ բար 14
եաց գործոց վերակացու լինել ՚ի պէտս
կարեւորս: զի մի՛ անպտուղք լինիցին: *Ող 15
ջոյն տան քեզ՝ որ ընդ իս են, ամենեքին:
Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւա
տովք: Շնորհք ընդ ձեզ ամենեսին: ամէն:

Առ տիտոս կրետացւոց եկեղեցւոյն առաջին
ձեռնադրելոյ եպիսկոպոսի, գրեցաւ ՚ի նիկոպօլէ
մակեդոնացւոց:

ԹՒԱՄԴԹՒ

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ.

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ԿԱՊԵԱԼ
յ՟ի ք՟ի, և տիմոթէոս եղ-
բայր. փիլիմոնի սիրելւոյ
2 և գործակցի մերոյ, * և ապփեայ քեռ,
և արքիպպեայ զինուորակցի մերոյ՝ և
3 առ տանն եկեղեցւոյդ. * Շնորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութ՟ի յ՟այ հօրէ մերմէ
4 և ՚ի տ՟նէ յ՟սէ ք՟սէ. * Գոհանամ զ՟այ
իմոյ յ՟ամ ժամ, յիշատակաւ յաղօթս
5 իմ վ՟ն քո, * լուեալ զքո հաւատսն
և զսէր, զոր ունիս առ տ՟ր յ՟ս և առ
6 ա՟մ սուրբս. * Զի հաղորդութ՟ի հա-
ւատոցն քոց արդիւնք լինիցին՝ գիտութ՟ե
ա՟մ բարութ՟ե, որ ՚ի ձեզ է ՚ի ք՟ս յ՟ս.
7 * Խնդութ՟ի յոյժ ընկալայ՝ և մխի-
թարութ՟ի ՚ի վ՟ր սիրոյն քո. զի գութք
սրբոց քև հանգուցեալ են ե՛ղբայր.
8 * Վասն որոյ բազում համարձակու-
թիւն ունիմ ՚ի ք՟ս հրաման տալ
9 քեզ զարժանն. * Վասն սիրոյ՝ մանա-
ւանդ թէ աղաչեմ իսկ այն-
պիսի

պիսի լինել՝ որպէս և պօղոս ծերացեալ,
արդ և կապեալ յ͞սի ք͞սի։ *Աղաչեմ 10
զքեզ վ͞ն որդւոյ իմոյ՝ զոր ծնայ ՚ի կա-
պանս իմ, զոնեսիմոս. * որ երբեմն ան- 11
պիտան էր քեզ. բայց արդ քեզ և ինձ
պիտանի. * զոր յղեցի առ քեզ. և դու 12
զդա ընկալջիր՝ այսինքն է՝ զիմ աղիս։
*Զոր կամէի առ իս արգելուլ, զի ընդ 13
քո ունիցի ինձ սպաս ՚ի կապանս աւետա-
րանին։ *Բայց առանց քո կամաց ոչինչ 14
կամեցայ առնել, զի մի՛ բարիքդ քո ՚ի
հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ։ *Եւ թեր- 15
ևս վ͞ն այնորիկ մեկնեցաւ առ ժամա-
նակ մի, զի յաւիտեան ունիցիս զդա.
*մի՛ ևս իբրև զծառայ՝ այլ ՚ի վեր քան 16
զծառայ, իբրև զեղբայր սիրելի. եթէ
ինձ այսչափ ո՞րչափ ևս առաւել քեզ մարմ-
նով և տ͞րամբ. *Եթէ զիս քեզ հա- 17
ղորդ համարիցիս, ընկա՛լ զդա իբրև զիս։
*Եւ եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ 18
պարտիցէ, զայն ինձ համարեա՛ց։ *Ես 19
պօղոս գրեցի իմով ձեռամբ. ես հա-
տուցից, զի մի՛ ասիցեմ քեզ՝ թէ և դու
զանձն քո ինձ պարտիս։ *Այո եղբայր՝ 20
ես քո փոխանակ եղէց ՚ի տ͞ր. հանգո՛
զաղիսդ իմ ՚ի ք͞ս. *Յուսացեալ ՚ի հնա- 21
զանդութ͞իդ քո՝ գրեցի առ քեզ. քանզի
գիտեմ թէ առաւել ևս ք͞ն զոր ասեմդ՝
առնիցես։ *Միանգամայն և պատրաստ,
տեսջիր ինձ վանս. քանզի յուսամ եթէ

23 յաղօթիւք ձերովք շնորհեցայց ձեզ։
24 *Ողջոյն տայ քեզ եպափրաս գերեկից
իմ ՚ի քս̅ յս̅. *և մարկոս, և արիստարքոս,
և դեմաս, և ղուկաս՝ գործակիցք
25 իմ։ *Շնորհք տն̅ մերոյ յս̅ի քս̅ի ը̅դ
հոգւոյդ ձերում։ ամէն։

Առ փիլիմոնն և առ ապփիա տեարս ոնեսիմեայ, և առ արքիպպոս սարկաւագ կողոսացւոց եկեղեցւոյն, գրեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի ձեռն ոնեսիմեայ ծառայի։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

{Եկ} ԲԱԶՈՒՄ ՄԱ-
սամբք և բազում օրինա-
կօք կանխաւ խօսեցաւ ած
ընդ հարսն մեր մարգա- 2
րէիւք. *'Ի վախճանի աւուրցս այսոցիկ
խօսեցաւ ընդ մեզ որդւովն՝ զոր եդ ժա-
ռանգ ամի. որով և զյաւիտեանսն ա-
րար: *Որ է լոյս փառաց՝ և նկարագիր 3
էութե նորա. որ կրէ զամ բանիւ զօրութե
իւրոյ. սրբութի մեղաց մերոց արարեալ՝
նստաւ ը աջմէ մեծութեն 'ի բարձունս.
*Այնչափ առաւել եղեալ քան զհրեշ- 4
տակս, որչափ լաւ ևս քան զնս անուն
ժառանգեաց: *Քանզի յո՞ երբեք ա- 5
սաց 'ի հրեշտակաց, որդի իմ ես դու՝ ես
այսօր ծնայ զքեզ. և դարձեալ՝ թէ ես
եղէց նմա 'ի հայր, և նա եղիցի ինձ յոր-
դի: *Եւ յորժամ միւսանգամ մուծ- 6
ցէ զանդրանիկն յաշխարհ, ասէ. եր-
կիրպագցեն նմա ամ հրեշտակք այ:
*Եւ առ հրեշտակսն ասէ, ո՛ արար զհ- 7

հրեշ

հրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս
8 իւր բոց հրոյ ։ *Իսկ ցորդին ասէ ․ Ա-
թոռ քո ած՟ յաւիտեանս յաւիտենից ․
գաւազան ուղղութե՟՝ գաւազան արքայ-
9 ութե՟ քո ։ *Սիրեցեր զարդարութի՟ և
ատեցեր զանօրէնութի՟ ․ վս՟ այսորիկ օծ ըզ-
քեզ ած՟ ած՟ քո իւղով ուրախութե՟՝ առա-
10 ւել քան զընկերս քո ։ *Եւ դու տր՟ ՚ի սկզ-
բանէ զերկիր հաստատեցեր ․ և գործք
11 ձեռաց քոց երկինք են ․ *Նոքա կորն-
չին՝ և դու կաս և մնաս ․ ամենեքեան
12 իբրև զձորձ մաշեսցին, *և իբրև զվեր-
արկու ․ գալարեսցե՛ս զնոսա իբրև ըզ-
հանդերձ, և գալարեսցին ․ բայց դու
նոյն իսկ ես՝ և ամք քո ոչ պակասեն ։
13 *Յո՞ երբէք ասաց ՚ի հրեշտակաց ․ Նիստ
ըն՟ աջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթշնամիս քո
14 պատուանդան ոտից քոց ․ *Ո՞չ ապաքէն
ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ
առաքին ՚ի սպասաւորութի՟ վս՟ այնոցիկ
որ ժառանգելոցն են փրկութի՟ ։

Գլ ․ Բ ․

1 Վասն այնորիկ պա՛րտ է մեզ առաւել ԵԴ
և ս ունկնդիր լինել բանիցն ասա-
2 ցելոց՝ զի մի՛ երբէք նուաղեսցուք ։ *Զի
եթէ որ ՚ի ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ
բանն՝ հաստատուն եղև, և ամ՟ յանցա-
ւորութի՟ և անհնազանդութի՟ ընկալաւ
3 զպատիժ պատուհասի ․ *մեք զիա՞րդ

ապ

ապրեսցուք հեղգացեալքս յանպիսի փըր
կութե՟, որ սկիզբն առ խօսելոյ ՚ի տ՟նէ. և
և ՚ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն՝ ՚ի մեզ
հաստատեցաւ. *վկայեալ ա՟յ նշանօք 4
և արուեստիւք և պէսպէս զօրութ՟բք, և
մասամբք հոգւոյն ս՟րյ ը՟ստ իւրոց կամաց.
*Ո՛չ եթէ հրեշտակաց հնազանդե 5
ցոյց զհանդերձեալ աշխարհն, վ՟ն որոյ
մեքս խօսիմք: *Վկայեաց ոք ուրեք՝ և 6
ասէ. զի՞նչ է մարդ՝ եթէ յիշեսցես զնա,
կամ որդի մարդոյ՝ թէ այց արասցես նմ՟.
*Փոքր մի խոնարհ արարեր զնա քան 7
զհրեշտակս. փառօք և պատուով պսա-
կեցեր զնա՝ և կացուցեր զնա ՚ի վ՟ր ձե-
ռակերտաց քոց: *զամենայն ինչ հնա 8
զանդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նր՟. Ըստ
՚ի հնազանդեցուցանելն զա՟մ, ոչինչ ե-
թող անհնազանդ ՚ի նմանէ. բայց այժմ
ոչ ևս տեսանեմք հնազանդեալ նմ՟ զա՟մ:
*Այլ զփոքր մի խոնարհեալ քան ըզ 9
հրեշտակս տեսանեմք զյ՟ս՝ վ՟ն չարչարա-
նաց մահուն. փառօք և պատուով պսա-
կեալ, զի շնորհօքն ա՟յ վ՟ն ամենեցուն
զմահ ճաշակեսցէ: *Ո՛ր վայելէր իսկ 10
նմա, վ՟ն որոյ ա՟մ՝ և որով ա՟մ, բազում
որդիս ՚ի փառս ածել՝ և զառաջնորդ
Վ. Ձ. փրկութե՟ն նց՟ չարչարանօք կատարել.
*Որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի միոջէ 11
են ամենեքին, վ՟ն որոյ ոչ ամօթ հա
մարի եղբարս անուանել զն՟ս, և ասէ.

*Պատ

12 *Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց.
13 ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ: *Եւ
դարձեալ՝ Թէ ես եղէց յուսացեալ ՚ի
նա: Եւ դարձեալ. Ահաւասիկ ես եւ մանկունք
14 իմ, զոր ետ ինձ ած: *Արդ՝ որովհետեւ
մանկունք հաղորդեցին արեան
եւ մարմնոյ, եւ ինքն իսկ մերձաւորութբ
կցորդ եղեւ նոցունց. զի մահուն
իւրով խափանեսցէ զայն, որ զիշխանութի
մահուն ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ.
15 *Եւ ազատեսցէ զայնոսիկ, որ մահուն
երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք
16 ՚ի ծառայութե: *Քանզի ոչ
երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ.
այլ զզաւակէն աբր·համու բուռն հարկանէ:
17 *Ուստի պա՛րտ իսկ էր նմա ամենայնիւ
եղբարց նմանել. զի ողորմած
լինիցի, եւ հաւատարիմ քահանայապետ
յածակոյս կողմանէ անտի, առ ՚ի քաւելոյ
18 զմեղս ժողովրդեանն: *Զի որով
ինքն չարչարեցաւ զփորձ առեալ, կարօղ
է եւ փորձանաւորացն օգնական
լինել:

Գլ. Գ.

1 Ուստի եղբա՛րք սուրբք՝ երկնաւոր կոչմանն
բաժանորդք, նայեցարուք ՚ի Քս
առաքեալն եւ Քս քահանայապետ խոստովանութե
2 մերոյ Յս Քս, *որ հաւատարիմ
է արարչին իւրոյ՝ որպ եւ Մովսէս
յամ

յամ՟ 'ի տան նորա ։ * Զի առաւել ես 3
փառաց քան զՄովսէս արժանի եղև . որ
չափ առաւել պատիւ ունիցի ք՟ զտունն՝
տանն առնելի . * Զի ամ՟ տուն կազմի , 4
յումեքէ կազմի . իսկ որ զամ՟ արար , ած՟
է ։ * Մովսէս հաւատարիմ է յամ՟ տան 5
նորա իբրև զծառայ՝ առ 'ի վկայութե՟
բանիցն ասացելոց ։ * Այլ Ք՟ս իբրև որ- 6
դի 'ի վերայ տան իւրոյ . որոյ տունն մեք
իսկ եմք . միայն թէ զհամարձակութի՟
և զպարծանս յուսոյն մինչև 'ի վախճան
հաստատուն ունիցիմք ։ * Վասն որոյ 7
այսպէս ասէ հոգին ս՟բ . այսօր եթէ ձայ
նի նորա լուիցէք , * մի' խստացուցանէք 8
զսիրտս ձեր իբրև 'ի դառնութե՟ն յաւուրն
փորձութե՟ն յանապատի . * Ուր փորձեցին 9
զիս հարքն ձեր . քննեցին զիս՝ և տեսին
զգործս իմ զքառասուն ամ . * Վ՟ն որոյ 10
տաղտկացայ ազգաւն այնուիկ , և ա-
սացի . միշտ մոլորեալ են սրտիւք . և նո-
քա ոչ ծանեան զճանապարհս իմ . * Որ 11
պէս երդուայ 'ի բարկութե՟ իմում՝ թէ
մտցեն 'ի հանգիստ իմ ։

ԵԶ * Տեսէ՛ք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի 12
յումեքէ 'ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատու-
թե՟՝ ապստամբ լինել յա՟յ կենդանւոյ ։
* Այլ մխիթարեցէ՛ք զմիմեանս զօրհա- 13
նապազ՝ մինչդեռ այսօրդ անուանի կոչ .
զի մի՛ ոք խստասցի 'ի ձէնջ խաբէութե՟
մեղաց ։ * Քանզի բաժանորդք եղեաք 14
Ք՟ի .

Քսի. միայն թէ զսկիզբն հաստատութենն
15 մինչեւ ցվախճան պինդ կալցուք: *Որ ասելն.
այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝
մի՛ խստացուցանիցէք զսիրտս ձեր իբրեւ 'ի
16 դառնութեն. *Քանզի ոմանք լուան՝
եւ դառնացուցին, այլ ոչ ամենեքեան՝
որ ելեալ էին յեգիպտոսէ 'ի ձեռն մովսէսի.
17 *Յումէ՞ տաղտկացաւ զքառասուն
ամն. ո՞չ ապաքէն 'ի յանցուցելոցն
որոց ոսկերքն անկան յանապատի անդ.
8*Ու՞մ երդուաւ չմտանել 'ի հանգիստ
իւր, եթէ ոչ անհաւատիցն: *Եւ տեսանեմք՝
զի ոչ կարացին մտանել վասն
անհաւատութեն.

Գլ. Դ.

1 Երկիցուք այսուհետեւ, գուցէ 'ի թողուլ
զաւետիսն՝ 'ի մտանելոյ 'ի հանգիստն
նորա՝ գտանիցի ոք 'ի ձէնջ նուազեալ.
2 *Քանզի եմք աւետարանեալք
ոպ եւ նոքայն. այլ նց ոչինչ օգնեաց լուր
բանին, չխառնելոցն 'ի հնազանդութի
3 հաւատոց. *Այլ մեք մտանեմք 'ի հանգիստն,
որք հաւատացաքս. որպէս եւ
ասացն՝ թէ որպէս երդուայ 'ի բարկութեն
իմում, թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ.
թէպէտ եւ արդիւնքն 'ի սկզբանէ աշխարհի
4 լեալ էին. *Քանզի ասէ ուրեք վն
աւուրն եօթներորդի այսպէս. եւ հանգեաւ
ած յաւուրն եօթներորդի յամենայն

նայն գործոց իւրոց։ *Այլ աստ դարձեալ 5
ասէ՝ թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ։
*Այլ արդ՝ քանզի արգելեալ ոմանք մտանել 6
'ի նա, և որք յառաջագոյն աւետարանեալն
էին՝ չմտին վն՟ անհաւատութեն։ *դարձեալ այլ որ սահմանէ՝ 7
զայսօրն 'ի դաւիթ, և ասէ՝ յետ այնչափ
ժամանակաց, ըպ՟ յառաջագոյնն
ասաց, այսօր եթէ ձայնի նր՟ լուիցէք՝ մի՛
խստացուցանէք զսիրտս ձեր։ *Զի եթէ 8
զնս՟ յեսուայ հանգուցեալ էր, ապա
վն՟ այլոյ աւուր ո՛չ խօսէր յետ այնորիկ։
*Արդ ուրեմն նուաղեալ է շաբաթութն 9
ժողովրդեանն այ՟։ *Զի որ եմուտ 'ի 10
հանգիստն նր՟, և նա հանգեաւ յիւրոց
Վ.Ժ. գործոց անտի, ըպ՟ և ած՟ յիւրայոցն։
*Փութասցուք այսուհետև մտանել 11
յայն հանգիստ, զի մի՛ որ ընդ նովին օրինակաւ
անհաւատութեն անկանիցի։
*Քանզի կենդանի է բանն այ՟՝ և ազդող՝ 12
և հատու քան զամ՟ սուր երկսայրի,
և անցանէ մինչև ցորոշումն շնչոյ՝ և
ոգւոյ՝ և յօդից՝ և ուղղոց. և քննիչ է
մտաց՝ և խորհրդոց սրտից։ *Այլ չիք 13
արարած աներևոյթ յերեսաց նր՟, այլ
ամ՟ ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց
նր՟ զորմէ մեր բանքս են։ *Ունիմք 14
այսուհետև քահանայապետ մեծ անցեալ
ըն՟ երկինս, զյս՟ զորդին այ՟, պինդ կալցուք
զխոստովանութին։ *Քանզի ո՛չ 15
եթէ

Եթէ ունիմք քահանայապետ՝ որ ոչ իցէ կարող չարչարակից լինել տկարութեան մերոյ. այլ փորձ է ամենայնիւ ըստ նմանութեան առանց մեղաց:

16 *Մատիցուք այսուհետեւ համարձակութեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա. զի ընկալցուք զողորմութիւն եւ գտցուք շնորհս՝ ի դէպ ժամանակի օգնականութեան: ՁԿ

ԳԼ. Ե.

1 Ամենայն քահանայապետ՝ ի մարդկանէ առեալ՝ վասն մարդկան կայ յԱստուծոյ կողմն անդր. զի մատուսցէ պատարագս
2 եւ զոհս վասն մեղաց: *Չափով չարչարակից կարող է լինել տգիտաց եւ մոլորելոց. քանզի եւ ինքն իսկ տկարութեամբ
3 զգածեալ է: *Եւ վասն այնորիկ հարկ է որպէս վասն ժողովրդեանն, նոյնպէս եւ վասն անձին մատուցանել պատարագս վասն մե-
4 ղաց: *Եւ ոչ եթէ անձամբ ոք առնու պատիւ. այլ կոչեցեալն յԱստուծոյ՝ որպէս եւ Ա-
5 հարոն: *Նոյնպէս եւ Քրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ շուքեդ լինել քահանայապետ. այլ որ խօսեցաւն առ նա՝ թէ որդի իմ
6 ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ: *Որպէս եւ ի միւսումն ասէ. դու ես քահանայ յաւի-
7 տեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի: *Որ յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս եւ պաղատանս առ այն, որ կարողն էր ապրեցուցանել զնա ՛ի մահուանէ. ուժգին

գոչ

գոչմամբ և արտասուօք մատուցանէր,
և լուեալ լինէր առ յաւուէն. * Թէպէտ 8
և որդի էր՝ ուսաւ ՚ի չարչարանացն անտի
զհնազանդութի՛ւն. * Եւ իբրև կատարե- 9
ցաւ՝ եղև ամ՟ հնազանդելոց իւրոց պատ-
ճառք փրկութեան յաւիտենից. * և ա- 10
նուանեցաւ յայ՟ քահանայապետ յաւիտենից ըս՟ կարգին Մելքիսեդեկի.

ԶԴ * Վասն որոյ բազում են մեզ բանք, և 11
դժուարապատում ՚ի մեկնել՝ քանզի խօթամիտք
եղերուք լսելեօք. * Փոխանակ 12
զի պարտ էր ձեզ լինել վարդապետս վս՟
ժամանակին. դարձեալ պիտոյ է ձեզ
ուսանել՝ թէ զի՛նչ են նշանագիրք ՚ի սկզբան
բանիցն այ՟. և եղերուք կարօտք կաթին՝
և ոչ հաստատուն կերակրոյ * Զի 13
ամ՟ որ կաթնկեր է՝ տգէտ է բանին արդարութե՟,
քանզի տղայ է. * Այլ կատա- 14
րելոցն է հաստատուն կերակուր. որոց՝
վասն ՚ի չափն հասանելոյ՝ ճաշակելիքն
կիրթ են ընտրութե՟ բարւոյ և չարի.

ԳԼ. Զ.

Վասն որոյ թողեալ զբանն սկզբանն 1
ք՟սի, ՚ի կատարումն եկեսցո՛ւք. մի՛
միւսանգամ արկանել հիմն ապաշխարութե՟
՚ի մեռելոտի գործոց անտի, և
հաւատոցն որ յած՟, * և մկրտութեցն 2
վարդապետութե՟, և ձեռնադրութե՟ ձեռաց,
և յարութե՟ մեռելոց, և դատաստանին

3 նին յաւիտենից ։ *Եւ արդ՝ արասցուք
4 զայն, եթէ ա՟ծ հրամայեսցէ։ *Քանզի
անհնար է միանգամ մկրտելոցն, որ
ճաշակեցին յերկնաւոր պարգևացն, և
5 հաղորդք եղեն հոգւոյն ս՟բյ, *և զգեղեցիկ
բանին ա՟յ ճաշակս ճաշակեցին, և
6 զզօրութիւնս հանդերձելոյ աշխարհին, *և
կործանեցին, միւսանգամ նորոգել յապաշխարութիւն.
և վերստին 'ի խաչ հանել
անձանց զորդին ա՟յ, և դարձեալ
7 խայտառակել։ *Քանզի երկիր՝ որ ըմպիցէ
զանձրև բազում անգամ եկեալ
'ի վ՟ր ն՟ր, և ծնանիցի արդիւնս շահեկանս
ն՟ց՝ վ՟ն որոյ գործեցին, ընդունի զօրհնութիւն
8 յա՟յ։ *Իսկ որ բերէ զփուշ և զտատասկ,
անպիտան է՝ և մերձ յանէծս՝
և վախճան նորա յայրումն։
9 *Բայց հաստատեալ եմք վ՟ն ձեր սիրելիք՝ Զ.Զ.
'ի լաւ անդր, և որ լին է փրկութեան.
10 զի թէպէտ և այսպէս խօսիմք. *ո՛չ եթէ
անիրաւ ինչ է ա՟ծ՝ մոռանալ զգործս
ձեր և զսէրն՝ զոր ցուցէք յանուն
ն՟ր. զի պաշտէիք զսուրբսն՝ և պաշտէք։
11 *Եւ կամք ըղձանամք, զի իւրաքանչիւր
ոք 'ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ 'ի
հաստատութիւն յուսոյն՝ մինչև ցվախճան.
12 *զի մի՛ հեղգացեալք լինիցէք։ Նմանօղք
եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովք
և երկայնմտութեամբ ժառանգեցին զաւետիսն։
13 *Զի աբրահամու խոստացեալ

ա՟յ

զաւետիսն ա̅յ, քանզի յայլ ոք ՚ի մեծ ոչ
գոյր երդնուլ. *յանձն իւր երդուաւ՝ և 14
ասէ. այո՛, օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և
բազմացուցանելով բազմացուցից զքեզ:
*Եւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհաս 15
աւետեացն. *Ապաքէն մարդիկ՝ որ ինչ 16
՚ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն երդնուն.
և ա̅մ հակառակութեան նց̅ վախճան առ ՚ի
հաստատութիւն՝ երդումն է. *Որով առաւել 17
ևս կամեցեալ ա̅յ ցուցանել ժառանգաւորաց
աւետեացն զհաստատութիւն
խորհրդոյն իւրոյ, միջնորդեաց երդմամբ.
*Զի երկու անփոփոխելի իրօքն՝ 18
որովք անհնարին էր ստել ա̅յ, հաստատուն
մխիթարութիւն ունիցիմք. որք
ապաստան եղեաք բուռն հարկանել զհանդերձե̅լ
յուսոյն. *զոր իբրև զխարիսխ 19
հաստատուն և անշարժ ունիցիմք
անձանց մերոց. որ և մտանիցէ ՚ի ներքին
կողմն վարագուրին, *ուր կարապետն 20
մեր յ̅ս եմուտ վ̅ն մեր, ը̅ն կարգին մելքիսեդեկի՝
եղև քահանայապետ յաւիտենից:

ԳԼ: Է:

Քանզի այս Մելքիսեդեկ՝ թագաւոր 1
էր Սաղիմայ. քահանայ ա̅յ բարձրելոյ,
որ ել ընդ առաջ աբրահամու՝
յորժամ դարձեալ գայր ՚ի կոտորածէ
թագաւորացն՝ և օրհնեաց զնա. *որում 2

և տասանորդս յամ՟է ետ աբրահամ.
նախ թարգմանի թ՟գաւոր արդարութ՟ե,
ապա թագաւոր սաղեմայ՝ որ է թագա-
3 ւոր խաղաղութ՟ե. *անհայր՝ անմայր՝
չհամարեալ յազգս, որոյ ո՛չ սկիզբն ա-
ւուրց և ո՛չ կատարած կենաց. նմանեալ
որդւոյ ա՟յ՝ կայ մնայ քահանայ մշտնջե-
4 նաւոր. *Արդ՝ տեսէ՛ք որպիսի ոք էր սա,
որում և աբրահամ տասանորդս ետ յա-
5 ւարէ անտի՝ նահապետն. *և որք յորդ-
ւոցն ղևեայ զքահանայութ՟ին առնուն,
պատուէր ունին տասանորդել զժող-
վուրդն ըստ օրինացն. այսինքն է՝ զեղ-
բարս իւրեանց, թէպէտ և ելեալ իցեն
6 յերանացն աբրահամու. *Իսկ չհամա-
րեալ յազգս ՚ի նոցանէ՝ տասանորդեաց
զաբրահամ, և զնա՝ որոյ զաւետիսն ըն-
7 կալեալ էր, օրհնեաց. *Զի առանց
ամ՟ հակառակութ՟ե, նուաստն ՚ի լաւէ
8 անտի օրհնեսցի. *Եւ աստ մարդիք մահ-
կանացուք տասանորդս առնուն. բայց
անդ վկայեցաւ՝ թէ կենդանի է. և ոպ՟
9 բանից կարգ է ասել. *թէ աբրահամու
և ղևի իսկ՝ որ զտասանորդսն առնոյր,
10 տասանորդեցաւ. *Զի դեռևս յերանս
հօր իւրոյ էր՝ յորժամ ը՟ առաջ եղև նմ՟
մելքիսեդեկ.

11 *Իսկ արդ՝ եթէ կատարում՟ն ՚ի ձեռն, է Կ
ղևտացւոց քահանայութ՟ենն էր, քանզի
ժողովուրդն յայն օրէնս գրեցաւ. զի՞նչ
այլ

պիտոյ էր ը՟ս կարգին մելքիսեդեկի այ
լում քահանայի յառնել, եւ ոչ ասել՝
թէ ըստ կարգին ահարոնի. *Այլ ՚ի 12
փոփոխել քահանայութե՟, հարկ էր եւ
օրինացն փոփոխումն լինել։ *Ո ի զորմէ 13
այսպէսն ասի՝ յայլմէ ազգէ կալաւ հա
ղորդութի՟, յորմէ ոչոք երբէք եղեւ հա
ղորդ սեղանոյն։ *Արդ յայտ իսկ է, 14
թէ յազգէ յուդայ ծագեաց տ՟ր մեր.
յորմէ ազգէ վ՟ն քահանայից մովսէս ինչ
ոչ խօսեցաւ. *Եւ եւս առաւել յայտ է՝ 15
թէ ը՟ս նմանութե՟ մելքիսեդեկի յառնե
լոց է այլ քահանայ. *որ ոչ ը՟ս մարմնա 16
ւոր պատուիրանին եղեւ, այլ ը՟ս զօրութե՟
կենացն անվախճանից. *Քանզի վկայե 17
ցաւ, թէ դու ես քահանայ յաւիտեան
ը՟ս կարգին մելքիսեդեկի. *Արհամար 18
հութի՟ լինէր առաջին պատուիրանին՝
վ՟ն նորին տկարութե՟ եւ անշահութե՟. *Ք՟զի 19
ոչի՛նչ կատարումն գործեցին օրէնքն, եւ
մուտ ազնուագոյն յուսոյն՝ որով մերձե
նամք առ ա՟ծ։ *Եւ այնչափ, զի ոչ ա 20
ռանց երդման. զի են ոմանք՝ որ առանց
երդման են կացել քահանայք։ *Բայց 21
սա երդմամբ՝ ՚ի ձեռն այնորիկ՝ որ ասացն
՚ի նա. երդուաւ տ՟ր՝ եւ ոչ եւս զղջասցի,
դու ես քահանայ յաւիտեան։ *Եւ այն 22
չափ լաւագոյն ուխտի եղեւ երաշխաւոր
յ՟ս։ *Եւ բազում են կացեալ քահա 23
նայք՝ վ՟ն մահու արգել լինելոյ ՚ի մշտըն

24ձեռնաւորել։ *Իսկ սա վ՟ն յաւիտեան
կալոյ՝ առանց անցանելոյ ունի զքահա
25նայութ՟ին։ *Ուստի և կենդանի առնել
համօրէն կարօղ է զմատուցեալսն նովաւ
առ ա՟ծ. քանզի միշտ կենդանի է՝ լինել
բարեխօս վասն նոցա։

16*Զի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քա Ա
հանայապետ, որ անմեղ անարատ՝ զա
տե՟լ ի մեղաւորաց, և բարձրացե՟լ քան
27զերկինս. *որում ոչ հանապազ հարկ
է ո՟պ այլոց քահանայապետիցն, նախ վ՟ն
իւրեանց մեղացն պատարագս մատու
ցանել՝ և ապա վ՟ն ժողովրդեանն. իսկ
սա զայն միանգամայն կատարեաց, զի
28զանձն իւր մատոյց պատարագ։ *Օրէն
քն զմարդիկ կացուցանեն քահանայա
պետս զզգածեալս տկարութ՟բ. իսկ բանն
երդմանն յետ օրինացն՝ զորդի, որ յաւի
տեան կատարեալ է։

ԳԼ. Ը.

1 Այլ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի
ունիմք քահանայապետ, որ նստաւ
ընդ աջմէ մեծութե՟ աթոռոյն յերկինս,
2 *սրբութ՟եցն պաշտօնեայ՝ և խորանին
ճշմարտութ՟ե, զոր տ՟րն կանգնեաց՝ և
3 ոչ մարդ. *Զի ա՟մ քահանայապետ վ՟ն
մատուցանելոյ զօհս և զպ՟տրագս կայ.
ուստի հարկ է ն՟մ ունել ինչ՝ զոր մա
4 տուցանիցէ։ *Զի եթէ էր յերկրէ.

թէր

Թերևս չէ՛ր իսկ քահանայ. զի գոյին՝ որ
մատուցանէին ը՟ս օրինացն պատարագ.
*որք առակաւ և օրինակաւ պաշտէին 5
երկնաւորացն. ո՟պ և հր՝մայեցաւ մովսէ-
սի՝ յորժամ գործելոց էր զխորանն.
տեսջի՛ր՝ ասէ, արասցե՛ս զա՟մ ը՟ս օրինա-
կին՝ որ ցուցաւ քեզ ՚ի լերինն. *Բայց 6
արդ՝ առաւատագոյն ես պաշտամանն հաս-
եա՟լ, որչափ լաւագոյն ևս ուխտի է միջ-
նորդ՝ որ յառաւել աւետիսն օրինադրե-
ցաւ: *Զի եթէ առաջինն անարատ էր, 7
ապա երկրորդին տեղի ո՛չ խնդրէր. *Եա 8
աւադիկ բամբասէ զն՟ս ասէ. ահաւա-
սիկ աւուրք եկեսցեն՝ ասէ տ՟ր. և կա-
տարեցից ՚ի վ՟ր տանն Ի՟լի և ՚ի վ՟ր տանն
յուդայ՝ ուխտ նոր. *ո՛չ ը՟ս ուխտին՝ զոր 9
եդի ը՟ն հարսն ն՟ց՝ յաւուր յորում առի ՚ի
ձեռն՝ հանել զն՟ս յերկրէն եգիպտացւոց.
և զի նոքա ո՛չ կացին յուխտին իմում, և
ես անփոյթ արարի զնոցանէ՝ ասէ տ՟ր ա-
մենակալ: *Զի այս է ուխտն՝ զոր ե- 10
դից տանն Ի՟լի յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ա-
սէ տ՟ր. տաց զօրէնս իմ ՚ի միտս ն՟ց՝ և ՚ի
սիրտս ն՟ց գրեցից զն՟ս. և եղէց ն՟ց ա՟ծ,
և նոքա եղիցին ինձ ՚ի ժողովուրդ: *Եւ 11
ո՛չ ևս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զքա-
ղաքակից իւր, և իւրաքանչիւր զեղբայր
իւր, և ասիցեն թէ ծանի՛ր զտ՟ր. զի ա-
մենեքին ծանիցեն զիս ՚ի փոքրկանց մին-
չև ՚ի մեծամեծս ն՟ց: *Զի քաւիչ եղէց 12

անի

անիրաւութ՟եց ն՟ց. և զմեղս ն՟ց՝ և զանօ
1 րէնութ՟իս այլ ոչ ևս յիշեցից։ *Որ ա-
սելովն նոր, հնացոյց զառաջինն. և որ
հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յապակա
նութիւն։ Վճ.

Գլ. Թ.

1 Ունէր ուրեմն և առաջինն իրաւունս
պաշտաման յայնժամ զաշխարհական
2 սրբութ՟ին։ *Զի խորանն առաջին հան-
դերձեցաւ այսպէս. յորում աշտանակն
և սեղանն և հացն նուիրաց՝ որ սրբութ՟ի
3 կոչէր։ *Իսկ յետ երկրորդ վարագուրին
խորանն՝ որ կոչէր սրբութ՟ի սրբութ՟եց.
4 *յորում կայր բուրվառն ոսկի, և արկղն
կտակարանաց պատ՟ ներքոյ և արտա-
քոյ ոսկւով. յորում սափորն ոսկի լի մա
նանայիւ, և գաւազանն Ահարոնի՝ որ
ծաղկեցաւ, և տախտակք կտակարանացն.
5 *և ՚ի վերայ ն՟ր քերովբէքն փառաց՝ որ
հովանի ունէին ՚ի վ՟ր քաւութ՟են. վ՟ն
6 որոյ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միոջէ։ *Իսկ
այն ամ՟ իբրև այնպ՟ս հանդերձ՟ կայր,
յառաջին խորանն յամ՟ ժամ մտանէին
քահանայք զպաշտամունսն կատարել.
7 *Բայց յերկրորդն միանգամ ՚ի տար-
ւոջն քահանայապետն. և զայն ոչ ա-
ռանց արեան, զոր մատուցանէր վ՟ն իւր՝
և վասն ժողովրդեանն անգիտութ՟ե։
8 *Զայս ցուցեալ Հոգւոյն Ս՟բյ՝ մինչ չև

յայտնեալ էր ճանապարհն սրբութեցն.
քանզի դեռ առաջին խորանն ունէր ըզ
հաստատութի. *որ է առակ ժամանա 9
կին, որ առաջի կայր. յորում պատա
րագքն և զոհքն մատչէին, որք ոչ կա
րէին ըս միտս կատարել զպաշտամունսն.
բայց միայն կերակրովք և ըմպելեօք, *և 10
պէսպէս մկրտութբք՝ մարմնոյ արդարու
թիւնք. որ մինչև ՚ի ժամանակս ուղղու
թեն ՚ի վր կային: *Այլ քս եկել քա 11
հանայապետ հանդերձելոցն բարեաց՝
մեծաւն և կատարելովն՝ անձեռագործ
խորանաւ, այսինքն է՝ որ ոչ յայսց արա
րածոց, *և ոչ արեամբ նոխազաց և զուարակաց 12
այլ իւրով արեամբն եմուտ
միանգամ ՚ի սրբութիսն՝ յաւիտենականս
գտեալ զփրկութի: *Զի եթէ արիւն 13
ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր երնջոցն
ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ՚ի մար
մնոյ սրբութե. *Որչափ ևս առաւել ա 14
րիւնն քսի, որ ՚ի ձեռն հոգւոյն յաւիտե
նականի մատոյց զանձն անարատ պատա
րագ այ, սրբեսցէ զխիղճ մտաց ձերոց ՚ի
մեռելոտի գործոց անտի՝ պաշտել զած
կենդանի: *Եւ վն այնորիկ նորոյ ուխ 15
տին է միջնորդ. զի յորժամ մահ լինիցի՝
՚ի փրկութի ՚ի վն առաջին ուխտին յանցա
նաց, զաւետիսն առցեն հրաւիրեալքն ՚ի
ժառանգութի յաւիտենից: *Քանզի ուր 16
կտակ է, հա՛րկ է զմահ ՚ի մէջ բերել

17 զկտակագրին։ *Զի կտակ յետ մահու
հաստատուն է. ապա թէ ոչ՝ զիա՞րդ
իցէ հաստատութիւն, մինչ կտակագիրն կեն-
18 դանի է։ *Վասն որոյ և ոչ առ̅ջինն առանց
19 արեան նորոգեր։ *Քանզի իբրև պատ-
մեցաւ ա̅մ պատուիրանք օրինացն ՚ի Մով-
սեսէ՝ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն
ցլուցն և նոխազացն, ջրով և բրդով՝
կարմրով և զոպայիւ, զկտակարանօքն
իսկ և զա̅մ ժողովրդեամբն սրսկեաց,
20 և ասէ. այս է արիւն կտակին՝ զոր պատո-
21 ւիրեաց ձեզ ա̅ծ. *Եւ զխորանն
և զամենայն կահս սպասուն նոյնպէս
22 սրսկեաց զարիւնն։ *Եւ գրեթէ ա̅մ
ինչ արեամբն սրբէր ը̅ս օրինացն. և ա-
ռանց հեղման արեան չլինէր թողութի̅
23 *Ապա հարկ էր օրինաւորացն այնոցիկ
սոքօքն սրբել. և բուն իսկ երկնաւորացն
առաւել ևս պատարագօք քան զնոյնս։
24 *Զի ոչ եթէ ՚ի ձեռագործ սրբութիւն
եմուտ ք̅ս յօրինակս ճշմարտութե̅ն. այլ
՚ի բուն իսկ յերկինս, յանդիման լինել
25 երեսացն ա̅յ վ̅ն մեր։ *Եւ ոչ զի բ̅զմ ան-
գամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝
որպ̅ քահանայապետն, որ մտանէր ՚ի սրբ
բութի̅ սրբութե̅ցն ամի ամի արեամբն օտա
26 րաւ. *ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմ̅ բ̅զմ
անգամ չարչարել իսկզբանէ աշխարհի.
բայց արդ աւասիկ միանգամ ՚ի կատա-
րած յաւիտենից՝ յանարգութի̅ մեղաց

իւ

իւրով պատարագաւն յայտնեալ է։ *Եւ 27
զոր օրինակ կայ մնայ մարդկան միանգամ
մեռանել՝ եւ յետ այնորիկ դատաստան.
*Նոյնպէս եւ Քրիստոս միանգամ մատուցեալ 28
պատարագ առ ՚ի բառնալոյ զմեղս բազմաց.
իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց
յայտնեսցի այնոցիկ, որ ակն ունիցին
նմա հաւատովք ՚ի փրկութիւն։

Գլ. Ժ.

Բ Քանզի զստուեր հանդերձելոց բարեացն 1
ունէին օրէնքն, եւ ոչ զնոյն
կերպարանս իրացն. ամի ամի զնոյն պատարագս
մատուցանեն յանգ, որք ոչ են կարօղ՝
զմատուցեալսն կատարել. *Ապա թէ 2
ոչ՝ դադարէին ՚ի մատուցանելոյ, վասն եւ
ոչ մի ինչ այնուհետեւ խիղճ մեղաց ունելոց
պաշտօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն.
*Այլ անդէն ՚ի նմին ՚ի յիշատակս մեղացն 3
կային ամի ամի։ *Քանզի ոչ կարէր 4
արիւն նոխազացն եւ ցլուց բառնալ
զմեղս։ *Վասն որոյ ՚ի մտանելն իւրում 5
յաշխարհ՝ ասէ. զզոհս եւ զպատարագս
ոչ կամեցար, բայց մարմին հաստատեցեր
ինձ. *ըզ ողջակէզս եւ ըզ վասն մեղացն 6
ոչ հաճեցար։ *Յայնժամ ասացի թէ 7
ահաւասիկ եկի. ՚ի ճառս գրոց գրեալ
է վասն իմ, առնել զկամս քո Աստուած.
*Վերագոյնն ասէ, թէ ըզ զոհս՝ եւ ընդ 8
պատարագս՝ եւ ըզ ողջակէզս՝ եւ ըզ վասն մեղացն

ղացն ո՛չ հաճեցար, և ո՛չ կամեցար՝ որք
9 ըստ օրինացն մատչէին ։ *Ապա ասէ՝
ահաւասիկ գամ առնել զկամս քո
ա͞ծ ։ մերժէ զառաջինն՝ զի զերկրորդն
10 հաստատեսցէ ։ *որով կամօք և մեք սրբեցաք՝
՚ի ձեռն պատարագի մարմնոյն
11 յ͞սի միանգամ ։ *Եւ ամենայն քահանայապետ
կայ հանապազօրդ ՚ի պաշտաման,
և զնոյն պատարագս մատուցանէ
բ͞զմ անգամ, որք ո՛չ երբէք կարող են
12 բառնալ զմեղս ։ *Իսկ սա զմին վ͞ս մեղաց
մատոյց պատարագ ։ և մշտնջենաւոր
13 նստաւ ընդ աջմէ ա͞յ ։ *և այսուհետև
ակն ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր ՚ի
14 ներքոյ ոտից իւրոց ։ *Քանզի միով պատարագաւ
կատարեաց զսրբեալսն ՚ի
15 մշտնջենաւորս ։ *Այլ վկայէ մեզ և
հոգին ս͞բ՝ յետ ասելոյն յառաջագոյն ։
16 *Եթէ այս է ուխտն՝ զոր եդից ը͞ն հարս
ն͞ց յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ տ͞ր ։ տաց
զօրէնս իմ ՚ի սիրտս ն͞ց, և ՚ի խորհուրդս
17 ն͞ց գրեցից զն͞ս ։ *Ապա ասէ՝ թէ զմեղս
ն͞ց և զանօրէնութիւնս ն͞ց այլ ո՛չ ևս յիշեցից ։
18 *Իսկ ուր թողութ͞ի է, ո՛չ ևս պիտոյ
է վ͞ս մեղաց պատարագ ։ Վ.Ժ.
19 *Ունիմք այսուհետև եղբարք՝ համարձակութ͞ի
՚ի մուտս սրբութ͞ցն արեամբն
20 յ͞սի ։ *զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ
նորոգ և կենդանի ՚ի ձեռն վարագուրին,
21 այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ ։ *և քահանայ

մեծ ՚ի վերայ տանն այ՟. *Մատիցուք 22
ճշմարիտ սրտիւք՝ լրութ՟ հաւատոց, լը-
ուացեալ զսիրտս ՚ի խղճէ չարեաց՝ և մը-
կըրտեալ զմարմինն ՚ի ջուրն սրբութե՟:
*Պինդ կալցուք զխոստովանութ՟ի ան- 23
շարժ յուսոյն, զի հաւատարիմ է որ խոս-
տացաւն: *Եւ զգուշասցո՛ւք միմեանց 24
յորդորմամբք սիրոյ և գործոց բարեաց.
*Եւ մի՛ թողցուք զժողովս միմեանց, ոպ՟ 25
և սովոր են ոմանք. այլ մխիթարեսցուք,
և այնչափ ևս առաւել՝ որչափ տեսանի-
ցէք զօրն մերձեալ: *Զի կամակար մտօք 26
եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելու՟
գիտու՟ ճշմարտու՟ն՝ այնուհետև ոչևս
պիտոյ է վ՟ մեղաց պատարագ. *այլ 27
ահեղ ակնկալութ՟ի դատաստանին, և
նախանձ հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառա-
կորդսն: *Արհամարհեալ ուրուք զօ- 28
րէնսն մովսէսի, առանց ողորմութե՟ց՝
առ երկուք կ՟ երիւք վկայիւք մեռանէր:
*Իսկ ո՞րչափ սաստիկ պատժոց արժանի 29
համարիցիք զայն, որ զորդին այ՟ առ ոտն
եհար. և զարիւն նորոյ ուխտին խառ-
նակ համարեցաւ՝ որով և սրբեցաւն. և
զհոգին շնորհաց թշնամանեաց: *Արդ 30
գիտեմք զայն՝ որ ասացն. իմ են վրէժ
խնդրութի՟ք. և ես հատուցից՝ ասէ տր՟.
և դարձեալ թէ՝ դատի տր՟ զժողովուրդ
իւր: *Ահ մեծ է անկանել ՚ի ձեռս այ՟ 31
կենդանւոյ:

Աւր՝

32* Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս.
յորս լուսաւորեալք բ͞զմ ճգնանց և չար
33 չարանաց համբերեցէք. * մերթ ՚ի նախա-
տինս և ՚ի նեղութիւնս խայտառակեալք.
մերթ կցորդք այնպիսեաց վաստակաւո-
34 րացն լինել: * Քանզի և ընդ կապեալս
չարչարեցարուք, և զյափշտակութիւն ըն-
չից ձերոց խնդութեամբ ընկալարուք. քանզի
գիտէիք թէ լաւագոյն ևս ստացուածս
ունիք անձանց յերկինս՝ ուր կան և
35 մնան: * Արդ մի՛ մերժէք ՚ի ձէնջ զհա-
մարձակութիւն ձեր, յորում կայ մեծաց
36 վարձուց հատուցումն: * Պիտո՛յ է ձեզ
համբերութիւն. զի զկամս ա͞յ արարեալ՝
37 հասջիք աւետեացն. * Զի փոքր մի ևս
ևս քան որչափ՝ որ գալոցն իցէ՝ եկեսցէ
38 և ո՛չ յամեսցէ. * Զի արդարն իմ ՚ի
հաւատոց կեցցէ. և եթէ յերկմիտս ոք
իցէ, ո՛չ հաճեսցի ընդ նա անձն իմ:
39 * Բայց մեք ո՛չ եթէ երկմտութեամբ եմք ՚ի
կորուստ. այլ հաւատովք ՚ի փրկութիւն
հոգւոց.

Գլ. ԺԱ.

1 Զի՞նչ են հաւատք, եթէ ո՛չ յուսա-
ցելոց իրաց հաստատութիւն, և յայն
2 դիմանութիւն՝ որոց ո՛չն երևին: * Զի նովաւ
3 վկայեցան առաջինքն: * Հաւատովք
իմանամք հաստատեալ զյաւիտեանսն
բանիւն ա͞յ, յաներևութից զերևելիսս

և

եղեալ ։ *Հաւատովք լաւ պատարագս 4
հաբէլ ք՟ զկայէն մատուցանէր ա՟յ, ո-
րով վկայեցաւ թէ արդար լինել. զի ՚ի
վերայ պատարագացն եղև ն՟մ վկայութ՟ի
յա՟յ. զի թէպէտ և մեռաւ ՚ի նմին, սա-
կայն տակաւին խօսի։ *Հաւատովք ե- 5
նովք փոխեցաւ՝ զի մի՛ զմահ Ճաշակես-
ցէ. և ո՛չ ուրեք գտանէր, ք՟զի փոխեաց
զնա ա՟ծ. և յառաջ քան զփոխելն նորա՝
վկայեցաւ հաճոյ լինել ա՟յ։ *Բայց ա- 6
ռանց հաւատոց անհնարէ հաճոյ լինել.
այլ հաւատալ արժանէ այնմ որ մերձե-
նայ առ ա՟ծ՝ թէ է՛ ա՟ծ. և որ խնդրեն
զնա՝ լինի պարգևատու։ *Հաւատովք 7
առեալ հրաման նոյի՝ վ՟ս չևևս երևե-
լեացն՝ զահի հարեալ կազմէր զտապանն
՚ի փրկութ՟ի տան իւրոյ, որով դատեցաւն
զաշխարհ. և հաւատոցն արդարութ՟ե
եղև ժառանգաւոր. *Հաւատովք՝ որ 8
աբրահամ կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղև ելա-
նել ՚ի տեղին, զոր առնլոց էր ՚ի ժառան-
գութ՟ի. ել գնաց՝ և ո՛չ գիտէր յո՛վ եր-
թիցէ ։ *Հաւատովք պանդխտեցաւ 9
յերկրին աւետեաց իբրև յօտարութ՟ե.
խորանօք բնակեաց սահակաւ և յակով-
բաւ հանդերձ՝ ժառանգակցօք նոցին
աւետեաց։ *ք՟զի ակն ունէր հիմամբք 10
հաստատելոյ քաղաքին, որոյ Ճարտա-
րապետ և արարիչ ա՟ծ է։ *Հաւատովք 11
և ինքն սառա՝ որ ամուլն էր, զօրութ՟ին

առն

առնլոյ զսերմ̅ն որդեծնութե̅՝ ընդունէր,
և ՚ի տարաժամ հասակի ծնանէր. ք̅զի
հաւատարիմ համարեցաւ զայն՝ որ խոս
12 տացաւն. *վասն որոյ և ՚ի միոջէն ծնա֊
նէին, և այն ՚ի յանցեալ ժամանակի,
իբրև զաստեղս երկնից բազմութե̅, և
իբրև զաւազ առափն ծովու առանց թը
13 ուոյ։ *Ըստ հաւատոց մեռան ամենե֊
քին սոքա, և չև և՛ս ընկալեալ զաւետի
սըն, այլ ՚ի հեռուստ տեսին զն̅ս՝ և ցըն
ծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օ֊
14 տարք և պանդուխտք են յերկրի։ *Զի
որք զայնպիսին խօսին, յայտ առնեն
15 եթէ զաւառ իմ̅ն խնդրեն։ *զի եթէ
զայն յիշէին՝ ուստի ելինն, գոյր ժամա
16 նակ դառնալոյ անդրէն։ *Նա աւանիկ
ազնուագունի իմ̅ն ցանկացեալ են, այս֊
ինքն է՝ երկնաւորին. վասն որոյ ո՛չ ա֊
մօթ համարի ա̅ծ՝ կոչել նց̅ ա̅ծ. քանզի
17 պատրաստեաց նոցա քաղաք. *Հաւա֊
տովք մատոյց աբրահամ ՚ի փորձութե̅
իւրում զիսահակ պատարագ. և զմիա֊
մօրն մատուցանէր, որոյ զաւետիսն ըն֊
18 կալեալ էր. *որում ասացաւն, թէ
19 սահակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ. *եդ
՚ի միտ իւրում թէ և ՚ի մեռելոց կարող
է յարուցանել ա̅ծ. ուստի և յառակս
20 ընկալաւ զնա։ *Հաւատովք՝ վ̅ս հան֊
դերձելոց իրաց օրհնեաց իսահակ զյա֊
21 կովբ և զեսաւ։ *Հաւատովք յակովբ
՚ի

ի մեռանելն իւրում, զիւրաքանչիւրոք
յորդւոցն Յովսեփու օրհնեաց, եւ երկիր
եպագ ի ծայր գաւազանի իւրոյ: * Հաւատովք 22
Յովսէփ ի վախճանել իւրում
յիշեաց զելս որդւոցն Իսրայէլի, եւ վ̃ն
ոսկերաց իւրոց պատուիրեաց: * Հաւատովք՝ 23
զՄովսէս իբրեւ ծնաւ, թաքուցաւ
ամիս երիս ի հարց իւրոց. քանզի
տեսին կայտառ զմանուկն, եւ ոչ զանգիտեցին
ի հրամանէ թագաւորին:
* Հաւատովք Մովսէս իբրեւ աճեաց՝ ուրացաւ 24
կոչել որդի դստերն փարաւոնի,
* Լաւ համարեցաւ չարչարել ը̄ ժողովրդեանն 25
Այ̄, քան առ ժամանակ մի վայելել
ի մեղս: * Առաւել համարեցաւ ըզնախատինսն 26
Քի̄, քան զմեծութիւն գանձուցն
Եգիպտացւոց. զի հայեցեալ ակն
ունէր վարձուցն հատուցման: * Հաւատովք 27
թողոյր զերկիրն Եգիպտացւոց, եւ
ոչ երկնչէր ի ցասմանէ թագաւորին.
զի զաներեւոյթն իբրեւ զտեսանել համբերու ը̄ համարեցաւ: * Հաւատովք արար 28
զզատիկն եւ զհեղումն արեանն. զի
մի՛ սատակիչ անդրանկացն մերձենայցէ
ի նմ̄: * Հաւատովք անցին ընդ ծովն 29
Կարմիր՝ իբրեւ ը̄ ցամաք երկիր. զորոյ
զփորձ առեալ Եգիպտացւոցն՝ ընկղմեցան: * Հաւատովք պարիսպքն Երիքովի 30
անկան, շուրջ եկեալ զնոքօք զեօթն օր:
Հաւատովք Ռախաբ պոռնիկ ոչ կորեաւ 31

ընդ անհաւատսն, որոյ ընկալեալ էր
32 զլրտեսսն խաղաղութբ։ * Եւ արդ
զի՞նչ ևս ասացից. զի չէ՛ բաւական ժամանակս
պատմել որ վասն Գեդէոնի Բա
րակայ Սամփսոնի Յեփթայեայ՝ Դաւթի
33 և Սամուէլի և այլոց մարգարէիցն. * որք
հաւատովք պարտեցին զթագաւորութիս.
գործեցին զարդարութի. հասին աւետեաց.
34 խցին զբերանս առիւծուց. * շիջուցին
զզօրութի հրոյ. ապրեցան ՚ի բերանոյ
սրոյ. զօրացան ՚ի տկարութե.
եղեն զօրաւորք ՚ի պատերազմի. առին
35 զբանակս օտարաց. * Ընկալան կանայք
՚ի յարութե զմեռեալս իւրեանց. կէսք
կոշկոճեցան՝ և չև՛ս ընկալեալ զփրկու
թի, զի լաւագոյն յարութեն հասանի
36 ցեն։ * Եւ կէսք զտանջանաց և զգանից
զփորձ առին, զկապանաց և զբանտից.
37 * Քարկոծեցան, սղոցեցան, փորձեցան.
սպանմամբ սրոյ մեռան. շրջեցան
լաշկ մաշկօք՝ և մորթովք այծենեօք.
կարօտեալք, նեղեալք. չարչարեալք.
38 * որոց ո՛չ արժէ աշխարհս. յանապատի
մոլորեալք՝ և ՚ի լերինս՝ և յայրս՝ և ՚ի
39 փապարս երկրի։ * Եւ սոքա ամենեքին
վկայեալք ՚ի հաւատոյն, չև՛ս ընկալան
40 զաւետիսն. * Այ վ՟ մեր լաւագոյն
համարեալ, զի մի՛ առանց մեր կատարեսցին։

Գլ. ԺԲ.

Այսուհետեւ եւ մեք՝ որ այսչափ շուրջ 1
զմեօք մածեալ ունիմք զբազմութի
վկայից. զհպարտութի̃ զա̃մ ՚ի բաց ըն-
կեսցուք՝ եւ զմեղս կարեւորս. համբերու-
թբ̃ ընթասցուք ՚ի պատերազմ՝ որ ա-
ռաջի կայ մեզ: *Հայեսցուք ՚ի զօրագ- 2
լուխն հաւատոց՝ եւ ՚ի կատարիչն յս̃. որ
փոխանակ ուրախութե̃ն՝ որ նմա առաջի
կայր, յանձն առ զխաչն, արհամար-
հեաց զամօթ, նստաւ ը̃ աջմէ աթոռոյն
այ̃: *Արդ՝ ածէք զմտաւ, որ զայսպի- 3
սի համբերութի ՚ի մեղաւորաց հակառա-
կութե̃ անտի կրեաց. զի մի՛ աշխատ լինի-
ցիք անձամբք ձերովք՝ եւ լքանիցիք.
Ոչեւ եւս արեամբ չափ պատերազմե̃լ էք՝ 4
հակառակ կացէք մեղացն. *Եւ մոռացա- 5
րուք զմխիթարութի̃ն, որ ը̃ ձեզ իբրեւ
ընդ որդեակս խօսի:
Դ Որդեակ իմ՝ մի՛ լքանիր ՚ի խրատու տն̃.
եւ մի՛ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ՚ի նմա-
նէ. *Զի զոր սիրէ տր̃՝ խրատէ, տան- 6
ջէ զա̃մ որդի՝ զոր ընդունի: *Ի խրա- 7
տու համբերութե̃ կայք, իբրեւ յորդիս
մատուցեալ է ՚ի ձեզ ա̃ծ. ո՞ր որդի է՝
զոր ոչ խրատիցէ հայր. *Զի եթէ ա- 8
ռանց խրատու լինիցիք, որով ամենեքին
բաժանորդք եղեն. ապա խորթք իցէք՝
եւ ոչ որդիք. *Զի եթէ ՚ի մարմնա- 9
ւոր

ւոր հարցն մերոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝
պատկառեմք, ո՞չ ապա և ս առաւել հնա
զանդեսցուք Հօրն հոգւոց՝ և կեցցուք։
10*Զի նոքա առ սակաւ ժամանակս ըստ
կամաց իւրեանց խրատէին, իսկ նա վասն
օգտի, առ ՚ի ընդունելոյ զսրբութի՟ն ն՟ր։
11*Ամենայն խրատ առ ժամանակն ո՛չ
ուրախութ՟ե թուի՝ այլ տրտմութ՟ե. բայց
յետոյ պտուղ խաղաղութ՟ե նովաւ կրթելոցն
12 հատուցանէ յարդարութ՟ի։ *Վասն
որոյ զձեռս լքեալս և զծունկս կթոտս
13 հաստատեցէք։ *և զշաւիղս ուղի՛ղս արարէք
ոտից ձերոց. զի մի՛ որ կաղն իցէ
գլորիցի, այլ մանաւանդ բժշկեսցի։
14*Զխաղաղութ՟ե զհետ երթա՛յք ը՟ ամենեսին՝
և զսրբութ՟ե. առանց որոյ ո՟չք
15 տեսանիցէ զՏ՟ր։ *Զգո՛յշ լերուք՝ գուցէ
ոք յետնեալ գտանիցի ՚ի շնորհացն
Ա՟յ։ Մի՛ ոք արմատ դառնութ՟ե ՚ի վե՟ր
երևեալ նեղիցէ, և նովաւ բ՟զմք պղծիցին։
16 *Մի՛ ոք պոռնիկ և պիղծ իբրև
զեսաւ. որ ը՟ միոյ կերակրոյ զանդրանիկութիւն
17 վաճառեաց։ *գիտէք՝ զի թէպէտ
և յետոյ կամեցաւ ժառանգել զօրհնութիւն,
խոտան գտաւ. զի ապաշխարութ՟ե
տեղի ո՛չ եգիտ. թէպէտ և արտասուօք
խնդրեաց զնա։

18*Զի ո՛չ էք մատուցեալ առ լեառն շօշափելի,
որ հրո՟վն վառեալ էր՝ և միգով Դ
և մառախղով և խաւարաւ և մթով։

*ուր փողն հնչէր և բարբառ պատգամացն. 19
ուստի որք լուանն՝ հրաժարեցին,
զի մի՛ կրկնեսցի առ նոսա բանն: *Զի 20
ոչ հանդուրժէին հրամանին. Թէպէտ
և գազան մերձենայր 'ի լեառն՝ քարկոծ
լինէր: *Եւ այնպէս ահագին էր տեսիլն, 21
զի և Մովսէս ասէր, եթէ զահի
հարեալ եմ և դողամ: *Այլ մատուցեալ 22
էք 'ի սիովն լեառն և 'ի քաղաք ա̃յ
կենդանւոյ՝ յե̃մ յերկինս, և 'ի բիւրաւոր
բանակս հրեշտակաց, *և յեկեղեցիս 23
անդրանկաց գրելոց յերկինս, և
առ դատաւորն ամենեցուն ա̃ծ, և յոգիս
արդարոց կատարելոց. *և 'ի նորոց 24
կտակարանաց միջնորդն յ̃ս, և 'ի հեղումն
արեանն՝ որ առաւել խօսի քան
զհաբելին:

*Զգո՛յշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք 25
յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա
ոչ կարացին զերծանել հրաժարեալք
յայնմանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր.
ո՞րչափ ևս առաւել մեք, եթէ յերկնաւորէն
թիկունս դարձուցանիցեմք: *Որոյ 26
ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ.
և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ. միւսանգամ
շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և
զերկինս: *Այլ միւսանգամն յայտ 27
առնէ զշարժելոցն իբրև զեղելոց փոփոխումն,
զի հաստատունն կացցեն անշարժքն:
*Վ̃ որոյ թագաւորու̃ ան 28

շարժ ընկալեալ պինդ կալցուք զշնորհսն
որով պաշտեսցուք զԱծ հաճութբ̄ ահիւ եւ
զգուշութբ̄. *քանզի Ած մեր հուր ծախիչ
է։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեսցի առ
2 ձեզ։ *Զօտարասիրութիւն մի՛ մոռանայք.
զի այնու ոմանք յանգէտս ընկալան
3 զհրեշտակս։ *Յո՛ւշ լիցին ձեզ կապեալքն՝
ոպ̄ թէ դուք ը̄ նս̄ կապեալ լիցէք.
եւ չարչարեալքն, ոպ̄ եւ դուք ինք
4 մարմնաւոր էք։ *Պատուական է ամուսնութիւն
ամենեւին՝ եւ սուրբ անկողինք.
բայց զշունս եւ զպոռնիկս դատի Ած։
5 *Անբարք անարծաթասէրք լինիցին, բաւական
համարել որչափ ինչ ՚ի ձեռս իցէ.
քանզի ինքն իսկ ասաց. ոչ թողից
6 զքեզ՝ եւ ոչ ը̄ մայր հարից. ոպ̄ համարձակ
լիցուք ասել. Տր̄ է իմ օգնական,
եւ ես ոչ երկեայց, զի արասցէ ինձ մարդ։
7 *Յիշեցէք զառ̄ջնորդս ձեր որ խօսեցան
ձեզ զբանն Այ̄. հայեցեալք յելս գնացից
նց̄՝ նմանօղք եղերուք հաւատոցն։
8 *Յս̄ քս̄ երէկ եւ այսօր, նոյն եւ յաւիտեանս։
9 *Ուսմունս պէսպէսս եւ յօտարաձայնս
մի՛ դանդաչէք. զի լաւ է շընորհօք
հաստատել զսիրտս՝ եւ ոչ կերակրովք.
որովք ոչ ինչ օգտեցան՝ որ այնպէսն
գնացին։

*Ու

Ե *Ունիմք մեք սեղան, ուստի ոչ ունին 10
իշխանութի՟ ճաշակել, որք պաշտեն զպաշտօն
խորանին. *Զի որոց անասնոց 11
մատչէր արիւնն ՚ի սրբութիւնս վ՟ն մեղաց
՚ի ձեռն քահանայապետին, նոցուն մարմինքն
այրէին արտաքոյ բանակին: *Վ՟ն 12
որոյ և Յ՟ս՝ զի սրբեսցէ իւրով արեամբն
զժողովուրդն, արտաքոյ դրանն չարչարեցաւ:
*Արդ՝ եկա՛յք ելցո՛ւք առ նա 13
արտաքոյ բանակին, առեալ յանձն զ
նախատինս ն՟ր: *Քանզի ոչ եթէ ունիմք 14
քաղաք՝ որ աստէն մնալոց իցէ, այլ
զհանդերձեալսն խնդրեմք: *Արդ՝ ՚ի 15
ձեռն ն՟ր մատուսցո՛ւք պատարագ օրհ
նութե՟ յա՟մ ժամ ա՟յ. այսինքն է՝ զպը
տուղ շրթանց խոստովանելոց յանուն
ն՟ր: *Զբարերարութի և զհաղորդութի 16
մի՛ մոռանայք, զի ը՟ն այնպիսի պատարագս
հաճի ա՟ծ: *Ունկնդի՛ր լերուք առաջնորդաց 17
ձերոց, և հպատա՛կ կացէք ն՟ց.
զի նոքա տքնին վ՟ն ոգւոց ձերոց՝ ո՟պ թէ
համարս տալոց իցեն ը՟ն ձեր. զի խնդութ՟բ
արասցեն զայն՝ և մի՛ յոգւոց հանելով.
զի այն ոչ յօգուտ ձեր է:
ԿԻՐ *Աղօ՛թս արարէք վ՟ն մեր. զի հաստատեալ 18
գիտեմք եթէ բարւոք միտս ունիմք.
յա՟մի կամիմք բարւոք գնացս ցուցանել:
*Այլ առաւել աղաչեմ՝ զի զայն 19
առնիցէք, զի վաղվաղակի պատսպարեցայց
ձեզ: *Այլ ա՟ծ խաղաղութե՟՝ որ եհան ՚ի 20

ԽԱ. մե

մեռելոց զհովիւն հօտից զմեծն արեամբ յաւիտենական ուխտին զտ՟ր
21 մեր յ՟ս. *Հաստատեսցէ զձեզ ՚ի գործս բարութ՟ե՝ առնել զկամս նորա. և արասցէ ՚ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր ՚ի ձեռն յ՟սի ք՟սի. որում փառք յաւի-
22 տեանս. ամէն: *Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անսա́լ բանիս մխիթարութ՟ե. քանզի
23 սակաւուք գրեցի ձեզ: *Ու ճանաչէ́ք զեղբայրն մեր զտիմոթէոս զարձակեալն առ ձեզ. ը՟ն որում, եթէ վա-
24 ղագոյն գայցէ՝ տեսից զձեզ: *Ողջո́յն տայջիք ամենայն առաջնորդաց ձերոց, և ամենայն սրբոց: Ողջոյն տան ձեզ՝ որ ՚ի կողմանս իտալիացւոց են:
25 *Շնորհք ը՟ն ամենեսին ձեզ: ամէն.

Առ Եբրայեցիս՝ գրեցաւ յիտալիոյ ՚ի ձեռն տիմոթէոսի:

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ
ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԳԼ. Ա.

Ա.Դ ՅԱԿՈԲՈՍ ԱՍՏՈՒԾՈՅ 1
և տ̃նյ̃ի ք̃ի ծառայ, երկոտասան
ազգացդ որ ՚ի սփիւռս
էք՝ ողջոյն։ *Ամենայն ուրախութեան 2
արժանի համարիջիք եղբարք,
յորժամ ՚ի պէսպէս փորձութ̃եց ՚ի մէջ
անկանիցիք։ *Գիտասջիք զի հանդէս 3
ձերոց հաւատոցն յօրինեալ գործէ ըզ
համբերութ̃ի։ *Իսկ համբերութ̃ին գործ 4
կատարել ունիցի, զի իցէք ողջանդամք
և կատարեալք, և ո՛չ իւիք նուազեալք։
*Ապա թէ ոք ՚ի ձէնջ իցէ նուազեալ 5
յիմաստութ̃ե, խնդրեսցէ յա̃յ, որ տայն
ա̃մի առատապէս՝ և ո՛չ նախատէ. և տացի
նմա։ *Բայց խնդրեսցէ հաւատովք՝ 6
և մի՛ երկմտեսցէ. զի որ երկմիտն է՝ նըման
է հողմակոծեալ և տատանեալ ալեաց
ծովու։ *Մի՛ ակնկալցի մարդն 7
այն առնուլ ինչ յա̃յ. *զի այր երկմիտ՝ 8
առանց հաստատութ̃ե է յա̃մ ճանապարհս
իւր

9 իւր։ *Պարծեսցի եղբայր խոնարհ ՚ի
10 բարձրութիւն իւր, *և որ մեծատունն իցէ
՚ի խոնարհութիւն իւր. քանզի իբրև զծա-
11 ղիկ խոտոյ անցցէ. *զի ծագեաց արև
հանդերձ խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց զ-
խոտն, և թօթափեցաւ ծաղիկն նր, և
կորեաւ վայելչութիւն երեսաց նր. նոյն-
պէս և մեծատունն հանդերձ շաւիղօքն
12 իւրովք թարշամեսցի։ *Երանի է այր
որ համբերիցէ փորձանաց. զի եղեալ ըն-
տիր ևս գտանիցի, առցէ զպսակն կե-
նաց՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց։
13 *Մի՛ ոք որ ՚ի փորձութեան իցէ, ասիցէ՝ Ա Ե-
թէ յայ փորձիմ, զի ած անփորձ է չա-
14 րեաց. փորձէ նա և ոչ զոք. *իւրաքան-
չիւրոք փորձի առ յիւրոցն ցանկութեց
15 ձգեալ և պատրեալ։ *Ապա այնուհե-
տև ցանկութիւնն յղացեալ զմեղս ծնանի.
16 և մեղքն կատարեալ զմահ ծնանին։ *Մի
17 խաբիք եղբարք իմ սիրելիք. *զի ամ
տուրք բարիք՝ և ամ պարգևք կատա-
րեալք ՚ի վերուստ են իջեալ առ ՚ի հօրէն
լուսոյ. յորում չիք փոփոխումն՝ և կամ
18 շրջելոյ ստուեր։ *Կամեցեալ ծնաւ զ-
մեզ բանիւն ճշմարտութեան լինել մեզ
19 պտուղ ինչ ստացուածոց նորա. *Գի-
տասջիք եղբարք իմ սիրելիք. Եղիցի
ամ մարդ արագ առ ՚ի լսել, և ծանր առ
՚ի խօսել, և ծանր առ ՚ի բարկանալ։
20 *Զի բարկութիւն մարդոյ զարդարութիւն այ
ոչ

ո՛չ գործէ։ *Սորով ՚ի բա՛ց Թօթափեալ 21
զա՟մ աղտեղութիս և զյաւելուածս չա-
րեաց, հեզութ՟բ ընդունիջի՛ք զբանն ըն-
դաբոյս. որ կարողն է կեցուցանել զո-
գիս ձեր. *Լինիջի՛ք առնելիք բանին, և 22
մի՛ լսելիք միա՛յն համարեսջի՛ք զանձինս.
*Զի եթէ ոք լսօղ միայն իցէ բանին՝ և 23
ոչ առնելի, նման է նա մարդոյ՝ որ պը-
շուցեալ հայիցի ը՟ն երեսս իւր՝ որ ծնա-
նիցին ՚ի հայելւոջ. *զի հայեցե՟լ ետես 24
զինքն՝ և զանց արար, և անդրէն մոռա-
ցաւ թէ որպիսի ոք էր. *Իսկ որ յա- 25
ռեալ ՚ի կատարեալ օրէնս ազատութ՟են
հայիցի՝ և ՚ի նմին կացցէ, ո՛չ եղև նա լը-
սօղ մոռացութ՟ե՝ այլ առնելի գործոյն։ նա՝
յառնելն իւրում լիցի երանելի. *Ե- 26
թէ ոք կամիցի կրօնաւոր լինել՝ և ո՛չ
սանձահարիցէ զլեզու իւր՝ այլ զբաղե-
ցուցինիցէ զսիրտն իւր, այնպիսւոյն վայ-
րապար է կրօնաւորութ՟ին։ *Կրօնաւո- 27
րութ՟ի սուրբ և անարատ՝ առ ՚ի յա՟յ և ՚ի
հօրէ՝ այս է, այցելու լինել որբոց և այ-
րեաց ՚ի նեղութ՟ե իւրեանց, անարատ
պահել զանձն յաշխարհէ.

ԳԼ. Բ.

Ա.Զ

Եղբա՛րք իմ, մի՛ աչառութ՟բ ունիցիք ըզ 1
հաւատսն տն՟ մերոյ յս՟ի քս՟ի, որ տր՟ն
է փառաց. *Եթէ մտանիցէ ՚ի ժողո- 2
վուրդ ձեր այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի

և

ի հանդերձս պայծառս, մտանիցէ անդր
և աղքատ ոք՝ ի հանդերձս աղտեղիս.
3 *Հայիցիք ընդ այն՝ որ ունիցի զհան
դերձն պայծառս, և ասիցէք՝ եթէ դու
նի՛ստ աստ պատուով. և ցաղքատն ասի
ցէք՝ եթէ յո՛տն կաց դու այդր, կամ թէ՝
նի՛ստ առ պատուանդանաւս իմով.
4 *Ո՞չ խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դա
5 տաւորք չարեաց խորհրդոց. *Լուա
րո՛ւք ինձ եղբա՛րք իմ սիրելիք, ո՞չ ապա
քէն ած ընտրեաց զաղքատս աշխարհիս,
որ են մեծատունք հաւատովք, և ժա
ռանգաւորք արքայութեն՝ զոր խոստա
6 ցաւ սիրելեաց իւրոց. *Եւ դու՛ք անար
գեցէք զաղքատս. Ո՞չ մեծատունքն յաղ
թահարեն զձեզ՝ և նոքա քարշեն զձեզ
7 ի դատաստան. *Ո՞չ նոքա հայհոյեն
զբարւոք անունն՝ որ կոչեցեալ է ի վր
8 ձեր. *Ապա թէ զօրէնսն կատարիցէք
զարքունականս ըստ գրոց, եթէ սիրեսցես
զընկեր քո իբրև զանձն քո, բարւոք առ
9 նէք. *Իսկ եթէ աչառիցէք, մեղս գոր
ծէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն իբրև
10 օրինազանցք. *Որ ոք զամ օրէնսն պա
հիցէ, և միով իւիք ինչ գթիցէ, եղև
11 ամ օրինացն պարտական. *Զի որ ա
սացն՝ թէ մի՛ սպանանիցես, ասաց թէ և
մի՛ շնայցես. զի եթէ սպանանիցես ո՛չ,
բայց շնայցես, եղեր յանցաւոր օրինացն.
12 *Այնպէս խօսեցարո՛ւք՝ և այնպէս ա

րա

րարկէք, որպէս զի ազատութեան օրինօքն իցէք
դատելոց։ *Զի անողորմ դատաստան 13
լինելոց է այնմ, որ ոչ առնիցէ զողոր-
մութի. քանզի բարձրագլուխ պարծի
ողորմութի առ դատաստանաւն։
Աէ *Զի՞նչ օգուտ իցէ եղբարք իմ, եթէ 14
ասիցէ ոք հաւատս ունել՝ եւ գործս ոչ
ունիցի. միթէ կարիցէ՞ն հաւատքն ապ-
րեցուցանել զնա։ *Եթէ եղբայր ոք 15
կամ քոյր՝ իցեն մերկ կմ կարօտեալ ա-
ւուրն կերակրոյ, *ասիցէ ոք'ի ձէնջ ցնո 16
սա. երթա՛յք խաղաղութ. ջեռարո՛ւք եւ
յագեցարո՛ւք. եւ ոչ տայցէք նց զպէտս
մարմնոյն, զի՞նչ օգուտ իցէ, *Այնպէս 17
եւ հաւատք եթէ գործս ոչ ունիցին, մե-
ռեալ են առանձինն. *Այլ թերեւս ա- 18
սիցէ ոք. եթէ դու հաւատս ունիս՝ եւ
ես գործս ունիմ. ցո՛յց ինձ զհաւատսն
քո առանց գործոց, եւ ես ցուցից քեզ'ի
գործոցն իմոց զհաւատս։ *Դու հա- 19
ւատաս՝ զի մի է ած, բարւոք առնես.
եւ դեւք հաւատան՝ եւ սարսեն։ *Կամի՞ս 20
գիտել ո՜վ մարդ սնոտի, զի հաւատք ա-
ռանց գործոց դատարկ են. *Աբրահամ 21
հայր մեր ո՞չ ապաքէն'ի գործոց արդա-
րացաւ՝ հանեալ'ի սեղան զորդին իւր զի
սահակ պատարագ։ *Տեսանե՞ս՝ զի հա- 22
ւատքն եղեն գործակից գործոցն նր. եւ
'ի գործոց անտի հաւատքն կատարեցան։
*Եւ կատարեցաւ գիրն՝ որ ասէ. հա- 23
ւա

ւատաց աբրահամ յա՟ծ, և համարեցաւ
նմա յարդարութ՟ի. և կոչեցաւ բարեկամ
24 ա՟յ: *Տեսանէք՝ զի ՚ի գործոց արդարա-
նայ մարդ՝ և ո՛չ ՚ի հաւատոց միայն:
25 *Սոյնպէս և ռախաբ պոռնիկ՝ ո՞չ ապա-
քէն ՚ի գործոց արդարացաւ. ընկալեալ
զլրտեսսն՝ և ը՟ այլ ճանապարհ արձա-
26 կեաց: *Զորօրինակ մարմին առանց
հոգւոյ մեռեալ է, սոյնպէս և հաւատք
առանց գործոց մեռեալ են:

Գլ. Գ.

1 Մի՛ բազում վարդապետք լինիք եղբ- Բ Կ
բա՛րք իմ, գիտասջի՛ք՝ զի մեծ դա-
2 տաստանի ընդունելոց եմք. *Քանզի բազ՟մ
ինչ յանցանեմք ամենեքեան: Եթէ
ոք բանի՟ւ ո՛չ յանցանիցէ՝ նա է մարդ
կատարեալ, որ կարօղն է սանձահարել
3 զա՟մ մարմին իւր: *Տե՛ս զի ձիոց սանձս
՚ի բերան դնեմք՝ առ անսալոյ նո՟ց մեզ, և
4 զա՟մ մարմինս նո՟ց նուաճեմք: *Ահաւա-
սիկ և նաւք որպիսի ինչ են, և ՚ի սաս-
տիկ հողմոց վարին. և փոքր թևովն շրջ-
ջին՝ յո՛ր կոյս և միտք ուղղչին կամիցին:
5 *Սոյնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ
է՝ և մեծամեծս բարբառի. ահա և սա-
կաւ ինչ հուր զո՛րպիսի անտառս հրդե-
6 հէ: *Եւ լեզու հուր՝ զարդ անիրա-
ւութե՟, լեզու հաստատեալ է յանդամս
մեր, որ զա՟մ մարմինն ապականէ, և

վա

վառէ հրով զանիւ ծննդեան. և բորբո-
քեալ տոչորի 'ի գեհենի։ *Ամենայն 7
բնուի՟ գազանաց՝ և թռչնոց և սողնոց՝
և որ 'ի ծովու են, հնազանդեալ է՝ և
հնազանդի մարդկեղէն բնուե՟։ *Բայց 8
զլեզու մարդկան ոչ ոք կարէ հնազան-
դել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի թունօք
մահաբերիւ։ *Սովաւ օրհնեմք զտ՟րն 9
և զհայր, և նովաւ անիծանեմք զմար-
դիկ՝ որ ըստ՟ նմանութե՟ այ՟ արարան։ *Ի 10
նմին բերանոյ ելանեն օրհնուիք՟ և ա-
նէծք։ ոչ է պարտ եղբարք իմ այսմ
այսպէս լինել։ *Միթէ աղբիւր ան- 11
դստին 'ի միոյ ականէն բղխիցէ՞ քաղցր
և դառն *Միթէ մարթ ի՞նչ իցէ եղ- 12
բարք իմ՝ թզենւոյ ձէթ բերել, կամ
որթոյ՝ թուզ, և ոչ աղտաղտին տեղւոյ
ջուր քաղցր առնել։

ԲԲ *Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ 'ի 13
ձեզ, ցուցցէ 'ի բարւոք գնացից զգործս
իւր հեզու թբ՟ իմաստութեն՟։ *Ապա ե- 14
թէ նախանձ՝ և դառնուի՟ և հակառա-
կուի՟ ունիցիք 'ի սիրտս ձեր, մի՛ պարծիք
սուտ առնել զճշմարտութին՟։ *Ոչ է 15
իմաստուիս՟ այս իջեալ 'ի վերուստ, այլ
երկրաւոր՝ շնչաւոր՝ և դիւական։ *Զի 16
ուր հեռ և նախանձ, անդ է անկարգու-
թի՟՝ և ամ՟ իրք չարք։ *Իսկ վերին ի- 17
մաստուին՟, նախ զի սուրբ է՝ ապա խա-
ղաղարար, հեզ՝ դիւրահաւան՝ լի ողոր-
մու

մութբ և պտղովք բարեաց, անխիղճ,
18 առանց կեղծաւորութ։ *Պտուղ արդարութ
խաղաղութբ սերմանի այնոցիկ
որ առնեն զխաղաղութի։

ԳԼ. Դ.

1 Ուստի՞ պատերազմունք՝ և ուստի՞ կռիւք
'ի ձեզ ո՞չ յայսպիսի ցանկութեց
ձերոց՝ որ զօրացեալ են յանդամս
2 ձեր։ *Ցանկանայք՝ և ո՛չ ունիք. սպանանէք
և նախանձիք՝ և ո՛չ կարէք հասանել.
պատերազմիք կռուիք՝ և ո՛չ ունիք.
3 վն զի ո՛չ խնդրէք։ *Խնդրէք՝ և ո՛չ առնուք,
վասն զի չարաչար խնդրէք. զի
անդէն 'ի ցանկութիս ձեր մաշեսջիք։
4 *Շնացողք՝ ո՞չ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս
այսորիկ թշնամութի է առ ած. զի
որ ոք կամիցի սիրել զաշխարհ՝ թշնամի
5 առնէ զանձն իւր այ։ *Կամ թէ վայրապար
համարիցիք՝ զոր ասէ գիրն. առ
նախանձ ինչ՝ որում փափաքէ հոգին՝ որ
6 բնակեաց 'ի մեզ, *տալ զառաւել շնորհսն,
վն որոյ ասէ. տր ամբարտաւանից
հակառակ կայ, տայ շնորհս խոնարհաց։
7 *Հնազանդեցարո՛ւք այսուհետև այ, և ըդ
կացէք հակառակ չարախօսին. և լիցի
8 փախստական առ 'ի ձէնջ։ *Մերձեցարո՛ւք
առ ած՝ և մերձեսցի առ ձեզ։ *Սրբեցէք
զձեռս մ'ղաւորք, և ուղի՛ղ ա-

րա

բարէք զսիրտս՝ ե՛րկմիտք. * Տառապե- 9
ցարո՛ւք՝ սգացարո՛ւք եւ լացէ՛ք. ծաղր ձեր
՚ի սուգ դարձցի, եւ ուրախութ̄ի ձեր ՚ի
տրտմութ̄ի։ * Խոնարհեցարո՛ւք առաջի 10
Տ̄ն՝ եւ բարձրացուսցէ զձեզ. * Մ՛ի բամ- 11
բասէք զմիմեանս ե՛ղբարք. որ բամբա-
սէ զեղբայր՝ կամ դատի զեղբայր իւր,
զօրէնսն բամբասէ՝ եւ զօրէնսն դատի.
իսկ եթէ զօրէնսն դատիցիս՝ ո՛չ առնելի
օրինացն ես՝ այլ դատաւոր։ * Մ՛ի է օ- 12
րէնսդիր եւ դատաւոր՝ որ կարօղն է փըր-
կել եւ կորուսանել. * Դու ո՞վ ես՝ որ դա- 13
տիս զընկերն. * Հաւասիկ են, որ ա-
սեն. այսօր՝ եւ վաղիւն երթիցուք յայս ա-
նուն քաղաք. եղիցուք անդ տարի մի.
վաճառեսցուք՝ եւ շահեսցուք, * որք ո՛չ 14
գիտէք զվաղիւն, * Ո՞րպիսի ինչ են 15
կեանք ձեր. զի իբրեւ զմրրիկ էք, որ առ
սակաւ մի երեւա՛լ եւ ապա ապականել.
փոխանակ զի ասէիք՝ եթէ Տ̄ր կամեսցի՝
եւ կեցցուք, արասցուք զայս ինչ՝ կամ
զայն. * Բայց արդ՝ պարծիք յամբարտա- 16
ւանութ̄ ձերում. ամ̄ ինչ այսպիսի պար-
ծանք չարութ̄ են. * Որ գիտիցէ զբա- 17
րին՝ եւ ո՛չ առնիցէ, մեղք են նմա։

ԳԼ. Ե.

ԲԴ Արդ՝ այսուհետեւ մե՛ծատունք լացէ՛ք 1
եւ ողբացէ՛ք ՚ի վ̄ր թշուառութեանցն, որ
գալոց են ՚ի վ̄ր ձեր։ * Ո՛հ մեծութ̄իւ 2
ձեր

ձեր յոչինչ է, եւ է հանդերձք ձեր կերա
3 կուր ցեցոյ։ *Արծաթ ձեր եւ ոսկի ժանգահար, եւ ժանգ նց̅ լիցի ձեզ ՚ի վկայութ̅ի, եւ կերիցէ զմարմինս ձեր. իբրեւ
4 զհուր գանձեցէք աւուրցն յետնոց։ *Ահաւասիկ վարձք մշակաց՝ որ գործեն
զանդս ձեր առ ձեզ են. զրկե̅լն ՚ի ձէնջ
աղաղակէ, եւ բողոք հնձողացն եհաս
5 յականջս տ̅ն զօրութ̅ց։ *Փափկացայք
՚ի վ̅ր երկրի՝ եւ զբօսայք. սնուցէք զսիր
6 տս ձեր իբրեւ աւուր սպանման։ *Օրր
կեցէք սպանէք զարդարն, որ ոչ կայր ձեզ
7 հակառակ. *Երկայնամիտ լերուք եղբարք իմ մինչեւ ՚ի գալուստն տ̅ն. ահա
մշակ երկայնամտեալ սպասէ պատուական պտղոյն երկրի, մինչեւ առցէ զկա
8 նուխ եւ զանագան։ *Երկայնամտեցէ՛ք
եւ դուք, եւ հաստատեցէ՛ք զսիրտս ձեր.
9 զի գալուստն տ̅ն մերձե̅լ է. *Մի տրտ
մեցուցանէք զմիմեանս եղբարք, զի մի՛
դատիցիք. ահաւասիկ դատաւորն առ
10 դուրս կայ։ *Օրինակ առէ՛ք եղբա՛րք՝
չարչարանաց եւ երկայնմտութե̅ զմարգա
11 րէսն, որ խօսեցան յանուն տ̅ն։ *Ահաւասիկ երանեմք համբերողաց. զհամբերութ̅ի յոբայ լուարուք՝ եւ զկատարումն տ̅ն տեսէք. զի բազմագութ է տ̅ր
եւ ողորմած։
12 *Յառաջ քան զա̅մ ինչ եղբա՛րք իմ, մի՛ Բ Ե
երդնուցուք՝ մի՛ յերկինս՝ մի՛ յերկիր՝ մի՛

յայլ ինչ երդումն, այլ եղիցի ձեր այոն այո, եւ ոչն՝ ոչ. զի մի՛ ՚ի կեղծաւորութ̄ի ինչ անկանիցիք: *Վշտանայցէ ոք ՚ի 13
ձէնջ, յաղօ՛թս կացցէ. բերկրեսցի ոք, սաղմոս ասասցէ: *Հիւանդանայցէ ոք 14
՚ի ձէնջ՝ կոչեսցէ՛ զերիցունս եկեղեցւոյն՝ եւ արասցեն ՚ի վ̄ր ն̄ր աղօթս, օծցեն իւղով յանուն տ̄ն. * եւ աղօթքն հաւա- 15
տովք փրկեսցեն զաշխատեալն, եւ յարուսցէ զնա տ̄ր. եւ եթէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝ թողցի նմա: *Խոստովա՛ն ե- 16
ղերուք միմեանց զմեղս, եւ աղօ՛թս արարէք ՚ի վ̄ր միմեանց՝ ոպ̄ զի բժշկեսջիք. քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոյ յօգնականութ̄ի: *Եղիա մարդ էր 17
իբրեւ զմեզ չարչարելի. եւ յաղօթս եկաց՝ եւ ո՛չ տեղաց յերկիր զերիս ամս եւ զվեց ամիս: *Եւ դարձեալ եկաց յա- 18
ղօթս՝ եւ ետուն երկինք զանձրեւ՝ եւ բուսոյց երկիր զպտուղ իւր: *Եղբա՛րք իմ, 19
եթէ ոք ՚ի ձէնջ մոլորիցի ՚ի ճշմարտութ̄է ճանապարհէն՝ եւ դարձուսցէ ոք զնա.
*Գիտասցէ՛, զի որ դարձուսցէ զմեղա- 20
ւորն ՚ի մոլորութ̄է ճանապարհէն իւրմէ, փրկեսցէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ՝ եւ ծածկեսցէ զբազմութ̄ի մեղաց:

ԹՈՒՂԹ ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ.

ԳԼ. Ա.

ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ Բ.Ձ
յ͞սի ք͞սի, ընտրելոցդ նժդեհից,
որ ՚ի սփիւռս պոնտացւոց
գաղատացւոց և կապադովկեցւոց
և ասիացւոց և բիւթանացւոց։
2 * ը͞ս կանխագիտութ͞ենն ա͞յ հօր.
սրբութ͞բ հոգւոյն, ՚ի հնազանդութ͞ի
և ՚ի հեղումն արեանն յ͞սի ք͞սի. շնորհք
3 ը͞դ ձեզ և խաղաղութ͞ի բազմասցի։ * Օրհնեալ
է ա͞ծ և հայր տ͞ն մերոյ յ͞սի ք͞սի,
որ ը͞ս բազում ողորմութ͞ե իւրում ծնաւ
զմեզ վերստին ՚ի յոյսն կենդանի. ՚ի
ձեռն յարութ͞ենն յ͞սի ք͞սի ՚ի մեռելոց.
4 * յանեղծ և յանարատ և յանթառամ
ժառանգութ͞ին որ պահեալ է յերկինս
5 ՚ի ձեզ. * որ զօրութ͞բն ա͞յ պահեալ էք
հաւատովք՝ ՚ի պատրաստեալ փրկութ͞ին,
6 յայտնեալ ՚ի յետին ժամանակի։ * Որով
ուրախ լինիջիք՝ որ այժմ սակաւիկ
ինչ

լինիչ ը՟ պատուհասի իրացդ տրտմեալ էք ՚ի
պէսպէս փորձութիւնս: *Զի եւ հանդէս ձե- 7
րոց հաւատոցն առաւել ք՟ զոսկի կորս-
տական պատուականէ, որ հրով փոր-
ձեալ գտաւ ՚ի գովութի՟ եւ ՚ի փառս, եւ
՚ի պատիւ ՚ի յայտնութե՟ն յ՟ի ք՟ի: *Զոր 8
ոչն տեսէք՝ եւ սիրեցէք. ը՟ որ այժմ ոչ
հայեցեալք՝ բայց հաւատացէք. եւ ու-
րախ էք անճառ եւ փառաւորե՟լ խնդու-
թ՟բն. *ընկալեալ զկատարումն հաւա- 9
տոյն ձերոց զոգւոցն փրկութի՟. *Վասն 10
որոյ փրկութե՟ խնդրեցին եւ քննեցին մար-
գարէքն. որք վ՟ն որոյ ՚ի ձեզ լինելոց էին
շնորհքն՝ մարգարէանային. *քննէին 11
յորում եւ յորպիսի ժամանակի ցուցա-
նէր ՚ի նմ՟ հոգին ք՟ի. որ նախ զչարչա-
րանացն ք՟ի վկայէր՝ եւ յետ այնորիկ՝ զ
փառացն: *Որոց եւ յայտնեցաւ իսկ. զի 12
ոչ եթէ անձանց, այլ մեզ մատակարարք
լինէին նոցին. որք այժմ պատմեցան
այնոքիւք, որ աւետարանեցինն ձեզ հո-
գւովն սրբով, որ առաքեցն յերկնից.
զոր ցանկային տեսանել գոնեայ ը՟ ա-
ղօտ հրեշտակք:

Բէ *Որով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ զ- 13
ուարթացեալք բովանդակ սպասեցէք
հասելոցն ձեզ շնորհաց ՚ի յայտնութե՟ն
յ՟ի ք՟ի, *իբրեւ զորդիս հնազանդու- 14
թ՟ե. մի՛ կերպարանեալք առ՟ջին ձերովք
անգիտութե՟ն ցանկութ՟բք. *այլ ըստ 15

սրբոյն

սրբ՟յն որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբք
16 յա՟մ գնացս ձեր լինիջիք. * վասն որոյ
գրեալ է, եթէ եղերո՛ւք սուրբք զի ես ս՟բ
17 եմ. * Եւ եթէ հայր կոչիցէք զայն, որ
առանց աչառութե՟ դատի ը՟ս իւրաքանչիւր
գործոց. ապա երկիւղիւ զձերոյն
պանդխտութե՟ ժամանակս գնասջիք.
18 * Գիտասջիք, զի ո՛չ ապականացու արծաթեղինօք՝
և ոսկեղինօքն փրկեցարուք
՚ի ձերոց ունայնութե՟ հայրենաւոր
19 գնացիցն. * այլ պատուական արեամբն
ք՟ի, իբրև անբիծ և անարատ գառին.
20 * Որ յառաջծանօթն էր՝ նախ ք՟ զսկզբանէ
աշխարհի. և երևեցաւ ՚ի վախճան
21 ժամանակաց վ՟ս ձեր. * որք նովաւ
հաւատացիք յա՟ծ՝ որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց,
և ետ ն՟մ փառս. զի հաւատքն
22 ձեր և յոյս իցեն յա՟ծ: * Զանձինս ձեր
սրբել հնազանդութ՟բ ճշմարտութ՟են,
յեղբայրսիրութե՟ առանց կեղծաւորութե՟,
՚ի սուրբ սրտէ սիրել սերտիւ զմիմեանս:
23 * Ծնեալք վերստին ո՛չ յապականութե՟
սերմանէն. այլ յանապականացուէն,
կենդանի և մշտնջենական բանիւն
24 ա՟յ: * Զի ա՟մ մարմին իբրև
զխոտ է. և ա՟մ փառք մարդոյ իբրև զծաղիկ
խոտոյ. խոտն ցամաքեցաւ՝ և
25 ծաղիկն թօթափեցաւ, * և բան տ՟ն մնայ
յաւիտեան. այսինքն է բանն, որ ՚ի ձեզ
աւետարանեցաւ:

Գլ. Բ.

ԳԿ Ի բաց թօթափել այսուհետև զա՟մ չարութի՟՝ և զա՟մ նենգութի՟ և ըզկեղծաւորութի՟ս և զնախանձ, և զա՟մ չարախօսութի՟. 1 *Իբրև զարդի ծնեալ մանկունս խօսունս. և անխարդախ կաթինն փափաքեցէք. զի նովաւ աճիցէք ՚ի փրկութի՟. 2 *Եթէ ճաշակիցէք՝ զի քաղցր է տ՟ր. 3 *Առ որ մատուցեալ ՚ի վէմ կենդանի, որ թէպէտ ՚ի մարդկանէ անարգեալ. այլ առ ՚ի յա՟յ ընտրեալ և պատուական է. 4 *Եւ դուք իբրև զվէմս կենդանիս շինիք տաճար հոգևոր յանարատ քահանայութի՟, մատուցանել զհոգևորն պատարագս՝ հաճոյս ա՟յ, ՚ի ձեռն յ՟սի ք՟սի. 5 *Վասն զի կայ իսկ ՚ի գրի, թէ ահաւասիկ դնեմ ՚ի սիոն վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան պատուական, և որ ՚ի նա հաւատասցէ՝ մի՛ ամաչեսցէ. 6 *Ձեզ այսուհետև հաւատացելոց է վէմ պատուական. իսկ անհաւատից. վէմ զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան. 7 *և վէմ գլորման և վէմ գայթագղութե՟, որ գայթագղին ապստամբեալք ՚ի բանէն՝ յոր և եդանն. 8 *Այլ դուք ազգ էք ընտիր, թագաւորութի՟, քահանայութ՟ի. ազգ սուրբ. ժողովուրդ սեպհական. ո՟պ զի զձեր առաքինութիս նուիրիցէք այնմ, որ զձեզ ՚ի խաւարէն 9

10կոչեաց յիւր սքանչելի լոյսն. * Որք երբեմն չժողովուրդ՝ բայց արդ ժողովուրդ
ա̃յ. որք չողորմեալք՝ այժմ ողորմութի̃ն
11գտէք: * Սիրելիք՝ աղաչեմ, իբրեւ ըղպանդխտս եւ զնժդեհս 'ի բաց մերժել 'ի մարմնաւոր ցանկութեանց, որ զի-
12նուորին ընդդէմ ոգւոց. * զվարս ձեր 'ի մէջ հեթանոսաց պարկեշտս ցուցանել. զի որով բամբասիցեն զձեզ իբրեւ զչարագործս՝ 'ի բարւոք գործոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւոր առնիցեն զա̃ծ յաւուրն այցելութե̃.

13* Հնազա́նդ լերուք ա̃մ մարդկեղէն ԲԳ
ստեղծուածոյ վ̃ն տ̃ն. եթէ թագաւո-
14րի՝ իբրեւ առաւել ումեք, * եթէ դատաւորաց՝ իբրեւ 'ի նմանէ առաքելոց 'ի վրէժխնդրութի̃ չարագործաց՝ եւ 'ի գո-
15վութի̃ բարեգործացն: * Զի այսպէս են կամք ա̃յ, բարեգործացն պապանձեցուցանել զանզգամ մարդոյ զանգիտութի̃:
16* Իբրեւ զազատս լինել՝ եւ մի՛ իբրեւ պատրուակ չարութե̃ ունել զազատութի̃ն. այլ
17իբրեւ ա̃յ ծառայք: * Զամենեսեան պատուեցէ́ք. զեղբայրսիրութի̃ սիրեցէք յա̃յ երկերո́ւք. զթագաւորս պատուե-
18ցէք. * Ծառայք հնազա́նդ լինել յա̃մ երկիւղի̃ տերանց, ո́չ միայն բարերա-
19րացն եւ հեզոց՝ այլ եւ կամակորացն: * Զի այս շնորհք յա̃յ են, եթէ բարւոք ինչ մտօք տանիցի ոք վշտաց յանիրաւի.

*Քանզի զի՞նչ երախտիք իցեն, եթէ 20
յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք, եւ համ-
բերիցէք. այլ եթէ բարիս գործիցէք՝ չար-
չարիցիք՝ եւ համբերիցէք, այն շնորհք
յ՟այ են: *Քանզի ՚ի դոյն իսկ կոչեցա- 21
րուք. զի եւ ք͞ս վ͞ն ձեր մեռաւ, եւ ձեզ
եթող օրինակ՝ զի զհետ երթայցէք հե-
տոց ն͞ր. *որ ո՛չ արար մեղս, եւ ո՛չ գտաւ 22
նենգութ͞ն ՚ի բերան ն͞ր. *որ բամբասեալ՝ 23
եւ ո՛չ փոխարէն բամբասէր. չարչարեալ՝
եւ ո՛չ պահէր սպառնալիս. բայց իրա-
ւամբք մատնէր դատաւորին: *որ զմեր 24
մեղս իւրով մարմնովն վերացոյց ՚ի խա-
չափայտն. զի լիցուք զերծեալք ՚ի մեղաց
անտի, եւ իցեմք արդարութեան կենակիցք.
որոյ վիրօքն բժշկեցայք. *Քանզի էիք 25
իբրեւ զոչխարս մոլորեալս, այլ այժմ
դարձարուք առ հովիւն եւ տեսուչ ոգ-
ւոց ձերոց:

ԳԼ. Գ.

Գ Դ Նոյնպէս եւ կանայք հնազանդ լինել 1
արանց իւրեանց. զի եթէ իցեն նոքա
ապստամբք ՚ի բանէ անտի, յաղագս կա-
նանց գնացից, եւ առանց բանի իսկ շա-
հեսցին, *դիտեալ երկիւղիւն զձեր պար- 2
կեշտ գնացս. *Որոց լինիցի ո՛չ արտա- 3
քուստ հիւսիւք եւ ոսկեհուռ ծամակա-
լօք՝ կամ պաճուճեալ զգեստուք զարդ:
*այլ ծածուկ սրտին մարդն. անեղծու- 4

թե

Թ̅ք հեզութ̅՝ և հանդարտութ̅ հոգւոյն,
5 որ է առաջի ա̅յ բազմապատիկ: *Քանզի
այսպէս երբեմն և կանայք՝ որ յուսացեալ
էին յա̅ծ՝ զարդարէին զանձինս
6 հնազանդեալ իւրեանց արանց: *Որպ̅ և
Սառայ՝ զի հնազանդ էր աբրահամու,
և տէր իւր կոչէր զնա. որոյ եղերուք
դուք որդիք: բարեգործք էին, և ոչ
կասկածէին՝ և ոչ ՚ի միոջէ ինչ երկիւղէ:
7 *Այնպէս և արք իմաստութ̅ք բնակեսցեն
ը̅նդ նս̅. իբրև տկար անօթոյ առնիցեն
պատիւ կանանց՝ իբրև ժառանգակցաց
շնորհացն կենաց. զի մի՛ խափան լի-
8 նիցին աղօթիցն ձերոց: *Եւ գլուխս ամենայնի,
զի համախոհք իցէք՝ համակարէք
եղբայրասէրք՝ ազնուագութք խո-
9 նարհք: *Մի՛ չար փոխանակ չարի հատուցանել,
կամ̅ բամբասանս ը̅նդ բամբասանաց.
այլ զորրին հակառակն՝ օրհնել,
զի յայս իսկ կոչեցարուք՝ զի զօրհնութի̅

ժառանգիցէք:

10 *Զի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տեսանել
զաւուրս բարութ̅, լռեցուսցէ
զլեզու իւր ՚ի չարութէ, և զշրթունս
11 իւր ՚ի չխօսելոյ զնենգութի̅: *Խոտորեսցի
՚ի չարէ, և արասցէ զբարի. խնդրեսցէ
զխաղաղութի̅, և երթիցէ զհետ
12 նր̅: *Զի աչք տ̅ն ՚ի վերայ արդարոց,
և ականջք նր̅ յաղօթս նց̅. երեսք տ̅ն ՚ի
13 վր̅ չարագործաց: *Եւ ո՞ իցէ որ չարչա-

րիցէ զձեզ, եթէ դուք բարւոյն նախանձաւորք
լինիցիք։ *Այլ թէ և չարչարիցիք 14
ևս յաղագս արդարութ͞ե, երանելի
էք. բայց յերկիւղէ ն͞ց մի՛ երկնչիցիք և
մի՛ խռովեսջիք։ *Այլ զտ͞ր զնոյն զք͞ս՝ 15
սուրբ առնիջիք ՛ի սիրտս ձեր։ Պատրաստ
լիցէք տալ պատասխանի ամ͞ի՝ որ
խնդրիցէ զբանն. որ է վ͞ս յուսոյն ձերոյ։
*Այլ հեզութ͞բ և երկիւղիւ ունիցիք 16
բարս քաղցունս. զի որով չարախօսիցեն
զձէնջ՝ յամօթ լիցին՝ որք բամբասեն
զձեր բարւոք գնացս՛ի ք͞ս։ *Զի 17
լա՛ւ է բարեգործաց, եթէ կամիցին ընդ
ա͞յ կամացն չարչարիլ՝ ք͞ չարագործացն.
*զի և ք͞ս միանգամ վ͞ս մեղաց ՛ի վերայ 18
ձեր մեռաւ, արդարն ՛ի վ͞ր անարդարոց.
զի զձեզ մերձեցուսցէ առ ա͞ծ. թէպէտ
և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է հոգւով։
*Որով և ոգւոցն՝ որ էին ՛ի բանտին, 19
երթեալ քարոզեաց՝ *երբեմն ապստամբելոցն, 20
յորժամ ներէր ն͞ց ա͞յ երկայնմտութ͞ին
յաւուրս նոյի, յորս տապանն
կազմէր. յոր նուազունք՝ այսինքն
ոգիք ութ ապրեցան ՛ի ջրոցն։
*Որ և զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուսցէ 21
մկրտութ͞ին. ո՛չ զմարմնոյ աղտն ՛ի
բաց ընկենլով՝ այլ զբարւոք մտացն
հանդէս առ ա͞ծ ՛ի ձեռն յարութ͞ն յ͞ի
ք͞ի. *որ է ընդ աջմէ ա͞յ երթեալ յերկինս, 22
՛ի հնազանդել նմա հրեշտակաց

և իշխանութեանց և զօրութեանց։

ԳԼ. Դ.

գ․ե

1 Արդ Քի՟ չարչարելոյն մարմնով վ՟ն մեր, և
դուք ՚ի նոյն միտս վառեցարո՛ւք· զի
որ չարչարեցաւ մարմնով՝ դադարէ ՚ի մեղաց·
2 *զի մի՛ ևս ը՟ս մարդկան ցանկութեանց՝ այլ ը՟ս
կամացն այ՟ կեցցէ զայլ ևս ժամանակն։
3 *Բաւական է անցեալ ժամա
նակն լինելոյ կամացն հեթանոսաց, որք
գնային գիջութ՟բ՝ ցանկութ՟բ գինե
հարութ՟բ անառակութ՟բ արբեցութ՟բ՝
4 անօրէն կռապաշտութ՟բ։ *Որով օտա
րացեալք ո՛չ ը՟ս ձեզ վարին ՚ի նոյն անկար
5 գութ՟ե զեղխութ՟ի, և հայհոյեն։ *Որ
տայցեն պատասխանի այնմ, որ ՚ի պատ
րաստին ունի դատել զկենդանիս և զմե
6 ռեալս։ *Զի ՚ի սոյն իսկ և մեռելոց
խոստացեալ է, զի դատեսցին ը՟ս մարդ
կան մարմնով՝ և կենդանի լինիցին ը՟ս
7 այ՟ հոգւով։ *Մերձեցաւն վախճան մեր
ձեալ է· զգաստացարո՛ւք այսուհետև՝ և
8 լերո՛ւք զուարթունք յաղօթս։ *Նախ
քան զամ՟ սէր սե՛րտ ունել ը՟ս միմեանս·
զի սէր ծածկէ զբազմութ՟ի մեղաց։
9 *Օտարասէ՛րք լինել ընդ միմեանս ա
10 ռանց տրտնջելոյ։ *Իւրաքանչիւրոք ո՟պ
և ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս ըզ
նոյն մատակարարել, իբրև զբարւոք
հազարապետս պէսպէս շնորհացն այ՟։

*Եթ՟

*Եթէ ոք խօսեսցի՝ իբրեւ զայ պատգա 11
մըս. եթէ ոք մատակարարիցէ՝ իբրեւ 'ի
զօրութեն՝ զոր շնորհէ ած. զի յամի փա-
ռաւորեսցի ած 'ի ձեռն յի քի, որում
փառք եւ զօրութի յաւիտեանս ամէն:
Գ Ձ *Սիրելիք՝ մի՛ օտարոտի համարել զջե- 12
ռանդն լինել՝ որ 'ի փորձութի ձեզ լինիցի,
որպէս թէ օտար ինչ իրք ձեզ դիպիցին.
*Այլ իբրեւ հաղորդեալք քսի չարչարա 13
նացն՝ ուրախ լինիջիք. զի եւ 'ի յայտնու-
թն փառաց նր ցնծացեալք բերկրես-
ջիք. *Իսկ եթէ նախատիցիք եւ վն ա- 14
նուանն քսի, երանելի էք. զի փառացն՝
եւ զօրութն անունն է, եւ այ հոգին 'ի վր
ձեր հանգուցեալ է: *Մի՛ ոք 'ի ձէնջ 15
չարչարեսցի իբրեւ զսպանող. կամ իբրեւ
զգող, կամ իբրեւ՝ զչարագործ, կամ իբ-
րեւ զօտարատեսուչ: *Ապա եթէ իբրեւ 16
զքրիստոնեայ՝ մի՛ ինչ ամաչեսցէ. այլ
փառաւոր առնիցէ զած անուամբս այ
սուիկ. *Զի ժամանակ է սկիզբն լի- 17
նելոյ դատաստանին 'ի տանէն այ. զի ե-
թէ նախ 'ի մէնջ. իսկ զի՛նչ կատարած
այնոցիկ իցէ՝ որ ոչ հաւանեցան այ աւե
տարանին: *Իսկ եթէ արդարն հազիւ 18
կեցցէ, իսկ ամբարիշտն եւ մեղաւորն ուր
գտանիցի. *Որպէս զի որ չարչարիցին 19
ըստ այ կամացն, հաւատարիմ հաստա-
չին աւանդեսցեն զիւրեանց ոգիս բարե
րարութբք.

Գլ:

Գլ. Ե.

1 Զերիցունս այսուհետեւ աղաչեմ՝ իբրեւ Գ.Է
երիցակից՝ եւ վկայ չարչարանացն ք՟ի, որ եւ հանդերձեալ փառացն
2 յայտնելոց հաղորդ. * արածեցէք՝ որ ի
ձեզ հօտդ է ա՟յ. վերակացու լինել՝ մի՛
իբրեւ ակամայ՝ այլ կամաւ ըս՟ ա՟յ. մի՛ զօշա-
3 քաղութ՟բ, այլ յօժարութ՟բ. * մի՛ իբրեւ
տիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ
4 հօտին: * Եւ ի յերեւել հովուապետին՝
ընդունիջիք զանթառամ փառացն պսակ:
5 * Նոյնպէս եւ երիտասարդք հնազանդ
լերուք ծերոց: Ամենեքեան ընդ
միմեանս զխոնարհութ՟ի ունիցիք. զի ա՟ծ
ամբարտաւանից հակառակ կայ, տայ
6 շնորհս խոնարհաց: * Խոնարհեցարո՛ւք
ընդ հզօր ձեռամբն ա՟յ. զի զձեզ բարձ-
7 րացուսցէ ի ժամանակի: * Զամենայն
հոգս ձեր ընկեցէք ի նա, զի նա է՝ որ
հոգայ վասն ձեր:

8 * Արթո՛ւն լերուք՝ հսկեցէք. զի ոսոխն ԴԿ
ձեր ս՟տնայ իբրեւ զառիւծ գոչէ, շրջի
9 եւ խնդրէ՝ թէ զո՛ կլանիցէ: * Որում ի
դիմի հարկանիցիք հաստատութ՟բ հաւա-
տովք. գիտասջիք զնոյն անցս չարչարա-
նաց եղբայրութ՟ն ձերոյ՝ յաշխարհի յան-
10 ձինս կատարել: * Այլ ա՟ծ ամենայն շնորհաց՝ որ կոչեաց զձեզ յիւր ի յաւիտենական փառսն ք՟իւ յ՟իւ, որում փոքր

մի եղերուք չարչարակիցք, նա կազդուրեցուսցէ կարողացուսցէ հաստատահիմն արասցէ ։ *Նմա իշխանութիւն եւ փառք 11 յաւիտեանս . ամէն ։ *Ի ձեռն սիղուանոսի հաւատարիմ եղբօր, որպէս 12 կարծեմ՝ փոքր ՚ի շատէ գրեցի առ ձեզ մխիթարել . եւ ՚ի վերայ սորին վկայել . զի եւ այս ճշմարիտ շնորհք Աստուծոյ են՝ յոր հաստատեալ կայցէք . *Ողջոյն տայ 13 ձեզ՝ որ ՚ի Բաբելոն ընտրելակից եկեղեցին է . եւ Մարկոս որդի իմ ։ *Ողջոյն 14 տաջիք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան ։ Խաղաղութիւն ընդ ձեզ ամենեսին, որ էք ՚ի Քրիստոս Յիսուս . ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՂԻԿԷ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԵՐԿՐՈՐԴ.

ԳԼ. Ա.

1 ՇՄԱՒՈՆ ՊԵՏՐՈՍ ԴԲ
ծառայ եւ առաքեալ յ՟սի
ք՟սի, որոց հանգիտապատիւ մեզ հասեալ է
հաւատոց յարդարու՟ն ա՟յ մերոյ եւ փրկչին
2 յ՟սի ք՟սի. *Շնորհք ը՟ն ձեզ՝ եւ խաղա-
ղութի՟ բազմասցի՝ գիտութ՟բն ա՟յ եւ յ՟սի
3 ք՟սի տ՟ն մերոյ։ *Որպէս ա՟մ ինչ մեզ՝ իւ-
րոյ ա՟ծեղէն զօրութե՟ն առ ՚ի կեանս եւ
յա՟ծպաշտութի՟ շնորհեալ. ՚ի ձեռն գի-
տութե՟ այնորիկ, որ կոչեացն զմեզ յիւր
4 ՚ի փառսն եւ ՚ի վայելչութի՟։ *Որով մեծա
մեծքն եւ պատուականն աւետիք պար-
գեւեալ են մեզ. զի նոքիմբք ա՟ծեղէն
բնութե՟ն լինիցիմք հաղորդակիցք,
փախուցեալք ՚ի ցանկութե՟ց աշխարհիս
5 եւ յապականութե՟ց։ *Եւ սմին այսմիկ
զա՟մ փոյթ ՚ի մէջ առեալ՝ ձերովք հա-
ւատովքն մատակարարեսջիք զառաքի-
նութի՟. եւ առաքինութ՟բն զգիտութի՟,

* և գիտութեան զժուժկալութիւն, և ժուժկալութեան 6
զհամբերութիւն, և համբերութեան
զաստուածպաշտութիւն. և աստուածպաշտութեան 7
զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսիրութեան
զսէր: * Զայսոսիկ ձեր 8
յանձին կալեալ՝ և ՚ի սոյն յաճախեալ,
ոչ դատարկս և անպտուղս զձեզ հաստատիցեն,
՚ի Տն մերոյ Յսի Քսի գիտութին:
* Իսկ յոր ոչն լիցեն այդքա մերձ, 9
կոյր է և զաշչացու. ՚ի մոռացօնս դարձուցեալ
զորբութի առաջնոց իւրոցն յանցանաց:
* Վասն որոյ եղբարք՝ առաւել 10
փութասջիք զի բարեաւն գործովք հաստատուն
զձեր կոչումն և զընտրութին
պահիցէք. Զայս արարեալ՝ ոչ երբեք
յանցանիցէք. * զի այսպէս առատապէս 11
հորդեսցի ձեզ մուտ ՚ի յաւիտենական
արքայութին Տն մերոյ և փրկչին Յսի Քսի.
Դ·Դ * Սովոր պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յիշեցուցանել 12
վասն սոցին առաւել ևս գիտակացն
և հաստատելոցն՝ եկեալ հասեալ
ճշմարտութեն. * Քանզի իրաւունս 13
համարիմ մինչդեռ եմ ՚ի մարմնի
աստ՝ զարթուցանել զձեզ յիշատակօք.
* Գիտեմ թէ վաղվաղակի է լինելոց 14
մերկանալ յինէն մարմնոյս. որպէս և
Տր մեր Յս Քս եցոյց ինձ. * Եւ փութամ 15
ջանալ միշտ զձեզ յորդորել, զի և յետ
իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք
զյիշատակս այսոցիկ. * Քանզի ոչ եթէ 16

պա

պաճուճեալ ինչ առասպելաց զհետ եր-
թեալ ցուցաք ձեզ զտն մերոյ յի՛ք ք՛ի
զզօրութին և զգալուստն. այլ մեզէն
եղեալ ականատեսք նր մեծութեանն.
17*Քանզի առեալ յայ և 'ի հօրէ ըզ-
փառս և զպատիւն. եկեալ այնպիսի
բարբառոյ՝ 'ի մեծ վայելչութե փառաց
անտի. եթէ դա՛ է որդի իմ սիրելի՝ ըդ
18որ ես հաճեցայ. *Եւ զայս բարբառ
մեք իսկ լուաք եկեալ յերկնից՝ որ ընդ
19նմա իսկ էաք 'ի սբ լերինն. *Եւ ու-
նիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէ-
ական. որում եթէ անսայցէք՝ բարւո՛ք
առնէք. իբրև ճրագի որ տայցէ լոյս
'ի խաւարչտին տեղւոջ, մինչև տիւն
լուսաւորեսցէ, և արուսեակն ծագես-
ցէ 'ի սիրտս ձեր.
20*Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք. Դ Դ
զի ամ մարգարէութի իւրոց գրոց լու-
21ծումն ո՛չ ունի. *Քանզի ո՛չ եթէ ըս
կամաց մարդկան տուաւ մարգարէու-
թի երբէք, այլ 'ի հոգւոյն սբյ կրեալք՝
խօսեցան մարդիկ այյ.

Գլ. Բ.

1 Լինէին և սուտ մարգարէք 'ի ժողովր-
դեանն՝ որպէս և այժմ 'ի ձեզ լինի-
ցին սուտ վարդապետք. որք սպրդեալ
մուծանիցեն հերձուածս կորստեան, և
զոր տրն գնեաց զնս ուրացեալ՝ ածեն
'ի վր

՚ի վր̄ անձանց զարագահասն կորուստ:
*Եւ բազումք անկեալ երթիցեն զհետ 2
նոցա անառակութե̄ցն, վասն որոյ ճըշմարտութե̄ն
ճանապարհ հայհոյեսցի: *Եւ 3
ագահութ̄բ մտացածին բանիւք առնիցեն
զձեզ վտարանդի. որոց դատաստանն
՚ի բնէ ոչ դատարկանայ, և կորուստ
ն̄ց ոչ նիրհեսցէ: *Զի եթէ 4
՚ի հրեշտակսն յանցուցեալս ա̄ծ ոչ խնայեաց,
այլ խաւարին կապանօք արկեալ
՚ի տարտարոսն՝ ետ պահել ՚ի դատաստան:
*Նա և ոչ ՚ի սկզբանն աշխարհի 5
խնայեաց. բայց զութերորդն զնոյ՝ զարդարութե̄ն
քարոզ պահեաց ՚ի ջրհեղեղէ
աշխարհի՝ ամբարշտելոցն ածեալ.
Եւ զքա̄ղքս սոդոմացւոցն և գոմորացւոցն 6
դարձուցե̄լ յաճիւն՝ դատեցաւ,
օրինակ առ յապա ամբարշտելոցն կացուցանէր:
*Եւ զարդարն զղովտ ձանձրացեալ 7
յանկարգ գիջութե̄ն գնացից
փրկեաց. *քանզի ականատես և ականջալուր 8
արդարն բնակեալ ՚ի մէջ նոցա,
որ ըստ օրէ զիւր սուրբ ոգին՝ նոցա
անօրէն գնացիւքն տանջէր:
ԴԵ *Գիտէ տ̄ր զա̄ծպաշտս փրկել ՚ի փորձուէ̄, 9
և զանիրաւս պահել ՚ի տանջանս
աւուրն դատաստանի. *Մանաւանդ՝ որ 10
զհետ մարմ̄նոյ պղծալից ցանկութե̄ց իցեն
երթեալ. արհամարհօղք տէրութե̄ն՝ ժըպիրհք
յանդգունք՝ չզանգիտեն զփառսն

հայ

11 հայհոյել: *Ուր հրեշտակք զօրութեամբ և
կարողութեամբ քան զնոսա մեծամեծք՝ ոչ
ածեն զնոքօք ի Տեառնէ զհայհոյութեան դա-
12 տաստան: *Այլ սոքա իբրև զանխօս
անասունս ըստ բնածին բարուցն յեղ-
ծումն և յապականութիւն՝ որոց չենն գի-
տակ, հայհոյեն յապականութեան իւրեանց,
13 և ապականեսցին՝ *տանջեալք ի վար-
ձուց անիրաւութեան. որ ցանկութիւն զաւուրն ըն-
փափկութեան համարին. բծկանք արատա-
ւորք՝ փափկացեալք ի պատիրս իւրեանց.
14 լեալ ձեզ խրախճանակիցք: *Աչս ու-
նին հանգոյնս պոռնկաց՝ անդադարս ի
մեղաց. պատրեն զանձինս յողդողդաց.
որ ունին սիրտ հարեալ զագահութեան,
15 մանկունք անիծից. *Թողեալ զուղորդ-
ճանապարհն՝ մոլորեցան. զհետ երթեալ
ճանապարհին Բաղաամայ Բէովրեան՝
16 զվարձս անիրաւութեան սիրեցին. *որ կըշ-
տամբանս իւրոյ անօրէնութեան ստացաւ
զէշն անխօսուն, մարդկեղէն բարբա-
ռովն բարբառեալ՝ արգել զմարգարէին
17 զանօրէնութիւն: *Այսպիսիքն են աղ-
բիւրք անջրդիք՝ և մէգք վարեալք ի մ-
րրկէ. որոց աղջամուղջք խաւարին յա-
18 ւիտեան պահեալ կան: *Քանզի մեծա-
բանս սնոտեաց բարբառելով՝ պատրեն
գիջութեամբք ցանկութեամբք մարմնոյ զայնո-
սիկ որ ստոյգն փախչիցին յայնցանէ որ
19 ի մոլորութեան շրջիցին: *Նոցա ազատութիւն

խոս

խոստանան, և ինքեանք ապականութեն
ծառայք են. զի որով ոք յաղթիցի ոք,
նորին և ծառայ է. *Զի եթէ փախու- 20
ցեալք ՚ի պղծութեց աշխարհի գիտութ-
ն տն մերոյ և փրկչին յիսի քսի, և դարձեա-
լ նոյնս շաղեալք պարտիցին՝ եղև նոցա
վախճանն չար քան զառաջինն. *Զի 21
լաւ էր նց՝ եթէ բնաւ իսկ չէր ծանու-
ցեալ զարդարութեն ճանապարհ, քան
զի ծանեան՝ և յետս կացին ՚ի սբ պատ-
ուիրանէն՝ որ նց աւանդեցաւ. *Ե- 22
կեալ ՚ի դէպ նոցա ճշմարիտ առակին
զդօնութն, եթէ շուն դարձեալ անդրէն
՚ի փսխած իւր, և խոզ լուացեալ՝ ընդ
տիղմ թաւալեալ.

Գլ. Գ.

Դ.Ձ. Զայս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ 1
գրեմ. որով զարթուցից ՚ի յիշա-
տակ զհաստատութն միտս ձեր. *յիշել 2
զյառաջագոյն ասացեալ պատգամս ՚ի
սրբոց մարգարէից և յառաքելոցն ձերոց,
զպատուիրս տն և փրկչին. *Բայց զայս 3
նախ գիտասջիք. զի յաւուրս յետինս ե-
կեսցեն արհամարհօղք՝ այպանօղք, որ
ըստ իւրեանց ցանկութեց գնասցեն. *և 4
ասիցեն՝ ո՞ւր են աւետիք գալստեան նո-
րա. զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ա-
մենայն ինչ նոյնպէս կայ մնայ իսկզբա-
նէ արարածոց. *Եւ զայն մոռացեալ 5

իցե

իցէ նոցա որ զայսն կամին. եթէ երկինք
էին իսկզբանէ՝ և երկիր ՚ի ջրոյ, և
6 ջուրք հաստատեալ բանիւն այ. *Վասն
որոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ապա-
7 կանեալ կորեաւ. *Իսկ այժմ երկինք և
երկիր նովին բանիւ գանձեալ են, հրոյ
պահեալք յօրն դատաստանի՝ և կորըս-
8 տեան ամբարշտաց մարդկան. *Իսկ այս
աս մի՛ լիցի ՚ի ձենջ ծածկեալ սիրելիք,
զի մի օր տն իբրև զհազար ամ է, և հա-
9 զար ամ իբրև զմի օր. *Ո՛չ յամեցու-
ցէ տր զաւետիսն՝ ոպ ոմանք յամր հա-
մարին, այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ.
քանզի ո՛չ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ, այլ
զամենեցուն հասանել յապաշխարու-
թիւն.

10 *Եւ եկեսցէ օր տն իբրև զգող. յո- ԴԷ
րում երկինք տագնապաւ անցցեն, և
բնութիւնք հրով կիզեալ լուծցին, և եր-
11 կիր՝ և որ ՚ի նմ գործք գտանիցին. *Իսկ
՚ի լուծանել այսպէս այսր ամի, ո՞րպիսի
ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել. այլ սուրբ
12 և ածպաշտ կարգաւ ակնունել, *և
փութալ հասանել գալստեան աւուրն
տն. յորում երկինք հրայրեացք լուծա-
նիցին. և բնութիւնք հրդեհեալ հալիցին.
13 *Նորոյ երկնից՝ և նորոյ երկրի ըս աւե-
տեացն հայեցեալ սպասիցեմք, յորս ար-
14 դարութիւն բնակէ. *Վասն որոյ սիրե-
լիք՝ այսոցիկ սպասեալ. փոյթ յանձին

ու

ունիցիք՝ անբիծք և անարատք գտա-
նել նմա ՚ի խաղաղութ՟ի. * և զՏ՟ն եր- 15
կայնմտութ՟ին՝ փրկութ՟ի համարեսջիք.
Որ օրինակ և սիրելի եղբայրն մեր
Պօղոս՝ ը՟ս շնորհելոյ իմաստութ՟են նմա
յոյ՝ գրեաց ձեզ. * ո՟ր և յամենայն 16
իսկ թուղթսն խօսի վասն այսորիկ. յորս
գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց. զոր ան-
ուսմունքն և յողդողդքն կամակորեն.
որպէս և զամենայն իսկ գիրս առ ի-
րեանց անձանցն կորուստ. * Դուք 17
այսուհետև սիրելիք՝ իբրև զկանխա-
գէտս զգուշասջիք, զի մի՛ անառակ
մոլորութ՟ին զգածեալք՝ անկանիցիք
յաստեաց հաստատութ՟են. * Աճեցէք 18
շնորհօք և գիտութ՟ին Տ՟ն մերոյ և փրկ
չին յ՟ի ք՟ի. Նմա փառք՝ և այժմ.
և յօրն յաւիտենից. ամէն.

ԹՈՒՂԹ ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ:

ԳԼ. Ա.

1 ՈՐ ԷՐՆ Ի ՍԿԶԲԱՆԷ, եզ
զորմէ լուաքն՝ որում ակա-
նատեսն իսկ եղեաք. ը՟դ որ
հայեցաքն, և ձեռք մեր շօ-
2 շափեցին ՚ի վերայ բանին կենաց: *Եւ
կեանքն յայտնեցան, և տեսաք՝ և վկա-
յեմք և պատմեմք ձեզ զյաւիտենա-
կան կենացն, որ էր առ հօր՝ և երևե-
3 ցաւ մեզ: *Զոր տեսաքն և լուաք՝ պատ-
մեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդութ՟ի
ունիցիք ընդ մեզ. և մեր հաղորդութ՟ին
իցէ ընդ հօր՝ և ընդ որդւոյ նորում յ՟ի ք՟ի:
4 *Եւ զայս գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրախու-
5 թիւն կատարեալ լիցի: *Եւ այս են ա-
ւետիքն՝ զոր լուաք առ ՚ի նմանէ՝ և պատ-
մեմք ձեզ. զի ա՟ծ լոյս է, և խաւար ՚ի
6 նմա չիք և ոչ մի: *Եթէ ասիցեմք ե-
թէ հաղորդութ՟ի ունիմք ընդ նմա՝ և ՚ի
խաւարի շրջիցիմք, ստեմք՝ և ոչ առնեմք

զճշմ

զճշմարտութիւն. *Ապա եթէ ը՟ լոյս գը- 7
նայցեմք՝ որպ՟ եւ նա լոյս է, հաղորդուի՟
ունիմք ը՟ միմեանս. եւ արիւն յս՟ի որդ-
ւոյ ն՟ր սրբէ զմեզ յամ՟ մեղաց։ *Եթէ 8
ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ մեք ոչ ունիմք,
զանձինս խաբեմք. եւ ճշմարտութի՟ ն՟
մեզ ոչ գոյ։ *Ապա եթէ խոստովան 9
լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատարիմ է նա՝
եւ արդար առ ՚ի թողուլ զմեղս մեր,
եւ սրբել զմեզ յամ՟ անիրաւութե՟. *Եւ 10
եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք, սուտ
առնեմք զնա. եւ բան նր՟ ոչ է ՚ի մեզ։

Գլ. Բ.

ԵԲ Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ 1
մեղիցէք. եւ եթէ մեղիցէ ոք, ու-
նիմք բարեխօս առ ա՟ծ զյս՟ քս՟՝ զարդարն՝
եւ զանարատ։ *Եւ նա է քաւութի՟ մե- 2
ղաց մերոց. եւ ոչ եթէ մերոցն միայն՝
այլ եւ ա՟մ աշխարհի. *Եւ յայսմիկ գի- 3
տեմք՝ եթէ ծանեաք զնա, եթէ զպատ-
ուիրանս նր՟ պահիցեմք. *Որ ասիցէ՝ ե- 4
թէ ծանեայ զնա, եւ զպատուիրանս նր՟
ոչ պահիցէ, սուտ է՝ եւ ճշմարտութի՟ ՚ի
նմ՟ ոչ գոյ։ *Իսկ որ պահիցէ զբանս նո- 5
րա, արդարեւ ՚ի նմա կատարեալ է սէր
ա՟յ. այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա
եմք։ *Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել, այն- 6
պէս պարտի գնալ՝ որպ՟ եւ նայն գնաց։
ԵԳ *Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան 7

գրեմ ձեզ, այլ զհին պատուիրանն՝ զոր
իսկզբանէ ունէիք. և հին պատուիրան՝
8 բանն է զոր լուարուք։ * Դարձեալ նոր
պատուիրան գրեմ ձեզ՝ որ է ճշմարիտ
ի նմա՝ և ի ձեզ. զի խաւարն անցանէ,
9 և լոյսն ճշմարիտ արդէն լուսաւորէ. * Որ
ասէ եթէ ի լոյսն իցէ՝ և զեղբայր իւր
ատիցէ. սուտ է՝ և ի խաւարի է առ
10 այժմ։ * Որ սիրէ զեղբայր իւր. ի լոյս բը
նակէ՝ և գայթագղութիւն ի նմա չիք.
11 * Իսկ որ ատեայ զեղբայր իւր՝ ի խաւա
րի է, և ի խաւար շրջի. և ոչ գիտէ յո՛
երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զաչս նո
12 րա։ * Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թողե
ին ձեզ մեղքն ձեր վասն անուան նորա։
13 * Գրեմ ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք
զայն՝ որ իսկզբանէն է. * Գրեմ ձեզ ե
րիտասարդք՝ զի յաղթեցիք դուք չարին։
14 * Գրեցի ձեզ մանկունք՝ զի ծանեայք
դուք զհայրն. Գրեցի ձեզ հարք՝ զի ծա
նեայք դուքզայն որ իսկզբանէն է. Գրե
ցի ձեզ երիտասարդք՝ զի էք դուք հզօ
րացեալք՝ և բանն այ ի ձեզ բնակէ, և
15 յաղթեցիք դուք չարին։ * Մի սիրէք
զաշխարհ՝ և մի՛ որ ինչ յաշխարհի է.
16 * Եթէ ոք սիրէ զաշխարհ, ոչ է ի նմա
սէր հօր. զի ամ որ ինչ յաշխարհի է՝
ցանկութիւն է մարմնոյ, և ցանկութի է ա
չաց, և ամբարտաւանութիւն աստի կե
նացս. որ ոչ է ի հօրէ՝ այլ յաշխար

հէ աստի է։ *Եւ աշխարհս անցանէ՝ և 17
ցանկութի՟ն իւր. իսկ որ առնէ զկամս այ՟՝
մնայ յաւիտեան։

ԵԴ *Որդեակք յետին ժամանակ է, և ո՟պ 18
լուարուք՝ եթէ նեռն գալոց է, և ար-
դէն իսկ նեռինք բազումք եկեալ են, ո-
րով մարթեմք իմանալ՝ եթէ յետին ժա-
մանակ է։ *Ի մէնջ ելին, այլ ոչ 19
էին ի մէնջ. զի եթէ ի մէնջ էին՝ ապա
առ մեզ մնային. այլ զի յայտնի լինի-
ցին՝ եթէ ոչ էին ամենեքին նք՟ ի մէնջ։
*Եւ դուք օծութի՟ ունիք առ ի սրբոյն, 20
և գիտէք ամենեքին. *Ոչ գրեցի ձեզ՝ 21
եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութի՟ն, այլ թէ
գիտէք զնա. և թէ՝ զի ամ՟ ստութի՟ ոչ է
ի ճշմարտութե՟ անտի։ *Իսկ ո՞ լիցէ սուտ, 22
եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ յի՟ս չէ՝ քս՟։ Նա
իսկ է նեռն, որ ուրանայ զհայր և զոր-
դի։ *Ամենայն որ ուրանայ զորդի, և 23
ոչ զհայր ընդունի. իսկ որ խոստովանի
զորդի, նա և զհայր ընդունի։ *Դուք՝ 24
զոր լուարուքն իսկզբանէ՝ ի ձեզ բնա-
կեսցէ. զի եթէ ի ձեզ բնակեսցէ՝ զոր
իսկզբանէն լուարուք, և դուք յորդի և
ի հայր բնակեսջիք։ *Եւ այս են աւե 25
տիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զ
կեանս յաւիտենականս։

ԵԵ *Զայս գրեցի ձեզ, զի մի՛ ոք զձեզ մո- 26
լորեցուցանիցէ։ *Եւ դուք օծութի՟ն՝ 27
զոր ընկալարուք ի նմանէ՝ բնակեսցէ ի
ձեզ.

ձեզ. և չէ՛ ինչ պիտոյ՝ թէ որ զձեզ ուսուսցէ, այլ որպ՟ զի նր՟ օծութ՟ին ուսուցանիցէ զձեզ վ՟ս ամ՟ի. և ճշմարիտ է՝ և չէ՛ սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք ի

28 նմա։ *Եւ այժմ որդեակք՝ կացէք ի նմին. զի եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակութ՟ի, և մի՛ ամաչեսցուք ի նմանէ

29 ի գալստեանն նր՟։ *Եթէ գիտիցէք՝ եթէ արդար է նա, իմասջի՛ք՝ եթէ ամ՟ որ առնէ զարդարութ՟ի՝ առ ի նմանէ է ծնեալ.

ԳԼ. Գ.

1 Տեսէ՛ք՝ որպիսի սէր շնորհեաց մեզ Հայր, զի որդիք այ՟ կոչեսցուք և եմք. վ՟ա այսորիկ աշխարհ ո՛չ ճանաչէ զմեզ՝ քանզի ո՛չ ծանեաւ զնա։

2 *Սիրելիք՝ այժմ որդիք այ՟ եմք, և չևևս ԵՉ է յայտ՝ եթէ զի՛նչ լինելոց իցեմք. գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեսցի՝ նման նմա լինելոց եմք, զի տեսանելոց եմք զնա

3 որպէս և էն. *Եւ ամ՟ որ ունի զայս յոյս յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որպ՟ և նայն

4 սուրբ է։ *Ամ՟ որ զմեղս գործէ, նա՝ և զանօրէնութ՟ի առնէ, և մեղքն իսկ մեղքն

5 անօրէնութ՟ի է. *Եւ գիտեմք՝ զի նա յայն սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձ-

6 ցէ, և ի նմ՟ մեղք ո՛չ են. *Ամենայն որ ի նմա է հաստատեալ՝ ո՛չ մեղանչէ. և ամ՟ որ մեղանչէ, ո՛չ ետես զնա՝ և ո՛չ ծա-

նեաւ զնա։ *Որդեակք՝ մի՛ ոք զձեզ 7
խաբեսցէ. որ առնէ զարդարութիւն, արդար է՝ ոպ՟ եւ նայն արդար է։ *Իսկ որ 8
առնէ զմեղս՝ ի ստ՟նայէ է, զի ի սկզբանէ սատանայ մեղանչէ. վ՟ն այսորիկ
յայտնեցաւ որդին ա՟յ՝ զի լուծցէ զգործըս ստ՟նայի։ *Ամենայն որ յա՟յ է ծնեալ՝ 9
մեղս ոչ առնէ, զի սերմն նո՟ր ի նմա
մնայ. եւ ոչ կարէ մեղանչել, զի յա՟յ է
ծնեալ։ *Յայսմիկ յայտնի են ի մի- 10
մեանց որդիք ա՟յ՝ եւ որդիք սատանայի։
Ե Ի Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ չէ
նա յա՟յ, եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր. *Զի 11
այս է պատուիրանն՝ զոր լուարուք ի սկզբանէ՝ զի սիրեսցուք զմիմեանս։ *Ո՛չ 12
որպէս Կայէնն ի չարէ անտի էր՝ եւ սպան
զեղբայրն իւր, եւ յո՞ր սակս սպան զնա.
զի իւր գործքն չար էին, եւ եղբօրն բարիք։ *Իսկ մի՛ ինչ զարմանայք եղբարք, 13
եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ։ *Մեք գի- 14
տեմք՝ զի փոխեցաք ի մահուանէ ի կեանըս, քանզի սիրեմք զեղբարս. իսկ որ
ոչն սիրէ, անդէն ի մահուան մնայ։ *Ա- 15
մենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. եւ գիտէք՝ զի ամ՟ մարդասպան ոչ ունի կեանս յաւիտենականս յանձին հաստատեալ. *Յայսմիկ գիտա- 16
ցուք զսէրն ա՟յ, զի նա զանձն իւր եդ վ՟ն
մեր. եւ մեք վ՟ն եղբարց մերոց պարտիմք
դնել զանձինս։ Որ ունիցի զկեանս ինչ 17

զաշ

զաշխարհիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր
կարօտեալ ինչ՝ և փակիցէ զգութս իւր
առ ի նմանէ, զիա՞րդ սէրն Այ ի նմա
կայցէ բնակեալ։

18 *Որդեակք՝ մի՛ բանիւք և լեզուաւ սի- ԶԿ
րեսցուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութբ։
19 *Եւ այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ
ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք. և առաջի
նր արասցուք հանդէս սրտից մերոց։
20 *Զի եթէ ստգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝
այլ Ած մեծ է ք զսիրտս մեր՝ և գիտէ
21 զամ. *Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ
ոչ ստգտանիցեն, համարձակութի ու-
22 նիմք առ Ած. *և զոր ինչ հայցեմք, առ-
նումք ի նմանէ. զի զպատուիրանս նր
պահեմք. և զհաճոյս առաջի նորա առ-
23 նեմք. *Եւ այս է պատուիրան նր, զի
հաւատասցուք յանուն որդւոյ նր յսի
քսի, և սիրեսցուք զմիմեանս, ոպ և ետ
24 մեզ պատուէր. *Եւ որ պահէ զպատ-
ուիրանս նր, ի նմա է հաստատեալ՝ և նա
ի նմա. և յայսմանէ գիտեմք եթէ բնա-
կէ ի մեզ՝ ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ։

ԳԼ. Դ.

1 Սիրելիք՝ մի՛ ամ հոգւոյ հաւատայք: ԶԲ
այլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յԱյ
իցեն. զի բազմ սուտ մարգարէք ելեալ
2 են յաշխարհ. *Եւ մեք այսուիկ ճանա-
չեմք զհոգին Այ. Ամենայն հոգի՝ որ
խոս

խոստովանի զյս̄ քս̄ մարմնով եկեալ, յա̄յ
է նա. * Եւ ամ̄ հոգի՝ որ ո՛չ խոստովանի 3
զյս̄ մարմնով եկեալ, չէ՛ նա յա̄յ. եւ այս
նեռինն է, զորմէ լուարուք՝ եթէ գալոց
է, եւ արդէն իսկ յաշխարհի է. * Դուք 4
յա̄յ էք ո՛րդեակք, եւ յաղթեցէք նց̄. զի
մեծ է որ ՚ի ձեզդ է՝ քան զայն որ յաշխարհին է. * Նոքա յաշխարհէ են, վս̄ 5
այնորիկ յաշխարհէ խօսին, եւ աշխարհ
լսէ նց̄. * Մե՛ք յա̄յ եմք, որ զա̄ծ ճանաչէ՝ լսէ մեզ, եւ որ չէ՛ յա̄յ՝ ո՛չ լսէ մեզ. 6
այսուիկ ճանաչեմք զհոգին ճշմարտութե̄ եւ զհոգին խաբէութե̄.

ԶԳ * Սիրելի՛ք՝ սիրեսցո՛ւք զմիմեանս, զի սէր 7
յա̄յ է. եւ ամ̄ որ սիրէ՝ յա̄յ է ծնեալ՝ եւ
ճանաչէ զա̄ծ. * Եւ որ ո՛չն սիրէ՝ ո՛չ ճանաչէ զա̄ծ, զի ա̄ծ սէր է. * Վս̄ զի յայսմ 8 9
երեւեցաւ սէրն ա̄յ ՚ի մեզ, զի զորդին իւր
միածին առաքեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կենդանիք. * Յայսմ է սէրն. 10
ո՛չ զի մեք սիրեցաք զա̄ծ՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ, եւ առաքեաց զորդին իւր ՚ի
քաւութի̄ մեղաց մերոց. * Սիրելի՛ք՝ եթէ 11
ա̄ծ այնպէս սիրեաց զմեզ, ապա եւ մեք
պարտիմք զմիմեանս սիրել.

ԶԴ * Զա̄ծ ուրուք երբեք չի՛ք տեսեալ. եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ ա̄ծ ՚ի մեզ 12
բնակէ, եւ սէր նր̄ ՚ի մեզ կատարեալ
է. * Այսուիկ գիտեմք, եթէ մեք ՚ի 13
նմա բնակեալ եմք՝ եւ նա ՚ի մեզ, զի ՚ի

հո

14 Հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ ։ *Եւ մեք տեսաք՝ եւ վկայեմք զի Հայր առաքեաց զՈր-
15 դին իւր փրկիչ աշխարհի ։ *Որ ոք խոստովանեսցի՝ եթէ յս՟ է որդի այ՟, ած՟ ՚ի
16 նմա բնակէ՝ եւ նա յած՟։ *Եւ մեք հաւատացաք, եւ ծանեաք զսէրն այ՟՝ զոր ունի առ մեզ։ Ած՟ սէր է, եւ որ կայ ՚ի սէրն՝ բնակեալ է յած՟, եւ ած՟ ՚ի նմ՟ բնակէ։
17 *Յայսմիկ կատարեալ է սէրն նր՟ ՚ի մեզ։ զի համարձակութիւն ունիցիմք յաւուրն դատաստանի. զի որպ՟ եւ նայն է՝ նոյնպէս
18 եւ մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ։ *Երկիւղ ո՛չ գոյ ՚ի սէր, այլ սէրն կատարեալ ՚ի բաց մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղն տանջանօք է. իսկ որ երկնչին, չէ՛ կա-
19 տարեալ ՚ի սէրն։ *Մեք սիրեսցուք զած՟,
20 զի նա նախ սիրեաց զմեզ։ *Եթէ ոք ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զած՟, եւ զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է. որ ո՛չ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տեսանէ, զած՟ զոր ո՛չն ե-
21 տես՝ զիա՞րդ կարիցէ սիրել. *Եւ զայս պատուէր ունիմք առ ՚ի նմանէ, զի որ սիրէ զած՟՝ սիրէ նա եւ զեղբայր իւր։

ԳԼ. Ե.

ջջ

1 Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յս՟ է քս՟, յայ՟ ծնեալ է. եւ ամենայն որ սիրէ զծնօղն, սիրէ եւ զծնեալն ՚ի նմանէ.
2 *Այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդին այ՟, յորժամ զած՟ սիրեսցուք՝ եւ զ

պա

զպատուիրանս ն՟ր պահեսցուք· *Քանզի 3
այս է սէրն ա՟յ, եթէ զպատուիրանս ն՟ր
պահեսցուք· և պատուիրանք ն՟ր չեն ինչ
ծանունք։ *Զի ամ՟ որ յա՟յ ծնեալ է՝ 4
յաղթէ աշխարհի· և այս է յաղթութի՟ն՝
որ յաղթէ աշխարհի, հաւատքն մեր։
*Եւ ո՞ իցէ՝ որ յաղթիցէ աշխարհի· ե- 5
թէ ոչ՝ որ հաւատայցէ՝ եթէ յ՟ս է որդի
ա՟յ։ *Սա է՝ որ եկն ջրով և հոգւով և ա- 6
րեամբ, յ՟ս ք՟ս· ոչ ջրով միայն, այլ և ա-
րեամբ և ջրով· և հոգին է՝ որ վկայէ·
զի հոգին իսկ է ճշմարտութի՟։ *Զի 7
երեք են որ վկայեն յերկինս· հայր,
բանն, և հոգին ս՟բ· և երեքեանս մի են։
*և երեք են որ վկայեն յերկրի, հոգի, 8
ջուր, և արիւն· և երեքեանն մի են։
*Եթէ զմարդկան ինչ վկայութի՟ ունի- 9
ցիմք՝ ապաքէն ա՟յ վկայութի՟ն մեծ իցէ·
Այս է վկայութի՟ն ա՟յ, զի վկայեաց ՚ի
վ՟ր որդւոյն իւրոյ։ *Որ հաւատայ յոր- 10
դին ա՟յ· ունի յանձին զվկայութի՟ս զայս·
որ ոչ հաւատայ որդւոյ ա՟յ, սուտ առնէ
զնա, քանզի ոչ հաւատայ վկայութե՟ն՝
զոր վկայեաց ա՟ծ ՚ի վ՟ր որդւոյն իւրոյ։
*Եւ այս իսկ է վկայութի՟ն, զի կեանս 11
յաւիտենականս ետ մեզ ա՟ծ· և այս են
կեանք՝ որ յորդին ն՟ր են։ *Որ ընդունի 12
զորդին, ընդունի և զկեանս· և որ ոչ
ընդունի զորդին ա՟յ, և ոչ զկեանս ըն-
դունի։

*Զայս

13 *Զայս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասջիք ե_ Զէ․
թէ կեանս յաւիտենականս ունիք․ և
զի հաւատայցէք յանուն որդւոյն այ։
14 *Եւ այս է համարձակութիւն զոր ու_
նիմք մեք առ նա, զի զոր ինչ հայցես
15 ցուք ըս կամաց նորա, լսէ մեզ։ *Եւ
եթէ գիտիցեմք՝ եթէ լսէ հայցուա_
ծոցն մերոց․ ապա գիտեմք՝ եթէ առ_
նումք զհայցուածսն՝ զոր հայցեմք առ
16 ՚ի նմանէ։ *Եթէ ոք տեսցէ զեղբայր
իւր մեղուցեալ մեղս՝ որ ոչ առ ՚ի մահ,
խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեանս՝ մե_
ղուցելոյն ոչ առ ՚ի մահ․ են մեղք՝ որ
մահու չափ են, ոչ վասն այնորիկ ա_
17 սեմ եթէ խնդրեսցես։ *Ամենայն ա_
նիրաւութիւն մեղք են , և են մեղք՝ որ
18 մահու չափ են։ *Գիտեմք եթէ ամե_
նայն որ յայ է ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ․ այլ
որ յայն է ծնեալ՝ պահէ զանձն, և չարն
19 առ նա ոչ մերձենայ։ *Գիտեմք եթէ
յայ եմք, և աշխարհս ամենայն ՚ի չարի
20 կայ։ *Եւ գիտեմք՝ եթէ որդին այ եկն,
և ետ մեզ միտս․ զի ծանիցուք զճշմա_
րիտն․ և եմք ՚ի ճշմարտին որդւոյ նր
յսի քսի ․ զի նա է ճշմարիտ այծ՝ և
21 կեանք յաւիտենականն։ *Որդեակք՝
պահեցէք զանձինս ՚ի կռապաշտութենէ։

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ.

Եկ

ԵՐԻՑՈՒՆ ԱՌ.
ընտրեալ կիւրիա, եւ առ որ-
դեակս իւր զոր ես սիրեմ
ճշմարտութ՟բ. եւ ոչ եթէ ես միայն, այլ
եւ ամենեքեան ոյք գիտակ են ճշմար- 2
տութ՟են. * Վ՟ն որոյ ճշմարտութ՟են՝ որ՚ի
մեզ հաստատեալ է, զի եւ ընդ ձեզ իցէ.
եւ դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք: 3
* Շնորհք՝ ողորմութ՟ի խաղաղութ՟ի յԱ՟յ՚ի
Հօրէ, եւ՚ի տ՟նէ յ՟նէ ք՟ծէ որդւոյն Հօր՝
ճշմարտութ՟բ եւ սիրով եղիցին ը՟ ձեզ.
* Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդւ- 4
ոց քոց՝ որ գնան ճշմարտութ՟բ, ըստ
պատուիրանին զոր առաք՚ի Հօրէ:
* Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ կիւրիա. 5
իբրեւ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրե-
մ քեզ, այլ զոր ի սկզբանէն ունէաք,
զի սիրեսցուք զմիմեանս: * Եւ այս է 6
սէրն, զի գնասցուք ը՟ պատուիրանաց
նորա. եւ այս է պատուիրանն, զի որպէս
լուարուքն ի սկզբանէ՝ ըստ նմին գնաս

ջիք

7 ջիք։ *Զի բազում մոլորեցուցիչք ելին
յաշխարհ. որ ոք ոչ խոստովանի զյս̃ քս̃
եկեալ մարմնով, նա մոլորեցուցիչ է՝ և
նեռն։

8 *Զգոյշ լինիջիք անձանց՝ զի մի՛ կորու- Է. Բ
սանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն, այլ զի առ-
9 նուցուք բովանդակ զվարձս։ *Ամենայն
որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ՚ի վարդապետու-
թե̃ն քս̃ի, զա̃ծ ոչ ճանաչէ. որ կայ ՚ի
վարդապետութե̃ն, նա՝ և զորդի և
10 զՀայր ընդունի։ *Եթէ ոք գայցէ առ
ձեզ՝ և զվարդապետութի̃ս զայս ոչ ունի-
ցի. մի՛ ընդունիցէք զնա ՚ի տուն, և մի՛
11 ողջոյն տայցէք նմա։ *Եւ որ ասասցէ
նմա ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարեաց գործոց
12 նորա։ *Բազում ինչ ունէի գրել առ
ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քարտիսիւ և դեղով
գրել. զի ակնունիմ ինձէն իսկ գալ առ
ձեզ, և բերան ՚ի բերան խօսել. զի ու-
13 րախութիւն մեր լիցի կատարեալ։ *Ող-
ջոյն տան քեզ որդիք քեռ քո ընտրելոյ։
Շնորհք ընդ ձեզ։

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ ԿԱԹՈՂԻԿԷՅ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐՐՈՐԴ.

ՅԵՐԻՑՈՒԷ ԱՌ 1
գայիոս սիրելի · զոր եսդ սիրեմ
ճշմարտութբ: * Սիրելի՝ 2
վասն ամենայնի իրաց քոց
յաջողութե եւ առողջութե աղօթս առնեմ · որպէս եւ իսկ յաջողի անձին
քո: * Յոյժ ուրախ եղէ՛ ի գալ եղբարցդ 3
եւ լինել վկայ քոյոյ ճշմարտութեդ, որպէս
գնաս դու ճշմարտութբ: * Մեծ 4
եւս ինչ ուրախութի քան զայս ոչ ունիմ,
զի լսեմ եթէ իմ որդեակքն ճշմարտու
թբ գնան: * Սիրելի՛ հաւատարիմ գործես 5
զայդ, զոր եթէ առնիցես առ եղ
բարս՝ զգոյն եւ առ օտարս, * որք վկայեցին 6
զքո սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ· որոց
բարիս արարեալ յուղարկես արժանիս
այ: * Զի վս անուանն ելին, եւ ոչ 7
ինչ յումեքէ առնուն զհեթանոսականացն: 8
* Մեք այսուհետեւ պարտիմք ըն
դունել զայնպիսիսն, զի գործակիցք
լիցուք ճշմարտութեանն:

Գրե

9 *Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն. այլ որ յառաջադէմն ԵԴ
՚ի նոցանէ է՝ Դիոտրեփէս,
10 ոչ ընդունի զմեզ. *Վասն այսորիկ եթէ
եկից՝ յիշեցուցից զգործս նորա՝ զոր
առնէ, բանիւք չարեօք շատախօսութիւն
առնէ զմեզ աշխատ. և ոչ այսոքիւք շատացեալ,
ոչ ինքն ընդունի զեղբարս,
և զայնոսիկ որ ընդունինն, արգելու.
11 նաև յեկեղեցւոյ ևս հանէ. *Սիրելի՛
մի՛ լինիցիս նմանող չարին՝ այլ բարւոյն.
զի որ զբարիս առնէ՝ յԱստուծոյ է. և որ զչարիս
գործէ՝ նա ոչ ետես երբէք զԱստուած.
12 *Դեմետրեայ վկայեալ է յամենեցունց.
և յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի ճշմարտութենէ,
և մեք վկայեմք. և դու գիտես՝ զի
13 ճշմարիտ է մեր վկայութիւն. *Բազում
ինչ ունէի գրել քեզ. այլ ոչ կամիմ
14 քարտիսիւ և դեղով գրել. *Զի ակն
ունիմ ՚ի մօտոյ իսկ տեսանել զքեզ,
15 և բերան ՚ի բերան խօսել. *Խաղաղութիւն
ընդ քեզ. Ողջոյն տան քեզ սիրելիք. Ողջոյն տուջիր սիրելեաց մերոց
իւրաքանչիւր յանուանէ.

* * *

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ
ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԷԵ ՅՈՒԴԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ 1
քսի ծառայ, և եղբայր յա-
կոբայ. հեթանոսաց՝ որ յայ
հօրէ էք սիրեցեալք, և յսի
քսի պահեալք և ընտրեալք. *Ողորմու- 2
թի ձեզ՝ և խաղաղութի և սէր բազմաս
ցի: *Սիրելիք՝ զամ փոյթ յանձին կա- 3
լեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց
փրկութե, հարկ յանձին կալայ գրել
ձեզ և աղաչել՝ զի ջանիցիք ՚ի վերայ հա
ւատոյն, որ միանգամ աւանդեցաւ
սրբոց: *Քանզի սպրդեցին մոլին ո- 4
մանք. որ յառաջագոյն իսկ կատարեալ
եին ՚ի սոյն դատաստան. ամպարիշտք.
որ զայ մերոյ շնորհսն դարձուցին յան-
կարգութի. և զմի միայն իշխանն՝ և զտէր
մեր յսն քսն ուրացեալք. *Յիշեցուցա 5
նել ձեզ այսուհետև կամ է ինձ՝ որ գի
տէքդ զամենայն. զի ած միանգամ զժ
ողովուրդն փրկեաց յեգիպտոսէ. երկ
րորդ անգ. զանհաւատսն կորոյս: *Եւ 6

ԻՊ զհրեշ

զՀրեշտակս՝ որ ոչ պահեցին զիւրեանց իշխանութիւն, այլ թողին զիւրեանց բնակութիւն, ՚ի դատաստանս մեծի աւուրն՝ մշտնջենաւոր կապանօք պահեաց
7 ՚ի խաւարի։ *Որպէս Սոդոմ և Գոմոր, և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն, որ ըստ նմին օրինակի պոռնկեցան, զհետ ընկերացն մարմնոյ, կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտենականն հրոյն ընկալեալ դատաս-
8 տան։ *Սոյն նմին օրինակի և սոքա իբրև քնով՝ դանդաչեալք՝ զմարմին պղծեն, զտէրութիւն քամահեն՝ զփառս հայ-
9 հոյեն։ *Իսկ Միքայէլ հրեշտակապետն՝ յորժամ բանսարկու սատանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն Մովսիսեան մարմնոյն, ոչ ժպրհեցաւ հայհոյութեան դատաստանին հանդուրժել, այլ ասէ, սաս-
10 տեսցէ ՚ի քեզ Տէր։ *Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն իմանան՝ հայհոյեն. և զայլն ևս՝ զոր բնութեամբ իբրև զանխօս անասունս գի-
11 տեն, ՚ի նոսին ապականեսցին։ *Վայ է նոցա, զի ընդ ճանապարհին Կայենի գնացին, և ըստ մոլորութեան Բաղաամայ զեղխեցան զհետ վարձուց, և ընդ հակառակութեան Կորխայ կորեան։
12 *Սոքա են ատեցեալք շաղմունք՝ երթ՚ Է։ Ջ
զհետ ցանկութեանց իւրեանց. ՚ի սէրս իւրեանց խարդախութեամբ, լինին ընդ ձեզ ուրախակիցք. աներկիւղ զանձինս ճարակեն. ամպք անջրդիք հողմակոծեալք.

ծառք

ծառք պտղակորոյսք անպտուղք կրկնամեռք՝ խլեալք արմատովքն. *անսաստ 13
ալիք ծովու, որ միշտ փրփրեն զիւրեանց
զանձանց զամօթ. աստեղք մոլարք, որոց մէգ խաւարին յաւիտենից պահեալ
է: *Մարգարէացաւ վ̅ն̅ նց եւ եօթ- 14
ներորդն յադամայ ենովք՝ եւ ասէ. ահաւասիկ եկն տ̅ր̅ բիւրաւորօք սրբովք հրեշտակօք, *առնել դատաստան ը̅ն̅ ամենայ- 15
նի, եւ յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամբարշտեցին. եւ վ̅ն̅ ամենայն խստաբանից, զոր խօսեցան զնմանէ մեղաւորք եւ
ամբարիշտք: *Սոքա են տրտնջօղք եւ 16
շոգմոզք, երթեալք ը̅ս̅ իւրեանց անձանց
ցանկութեց. եւ բերանք նոցա զամբարտաւանս բարբառին. առնուն ակն երեսաց վասն օգտի:

*Բայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկան- 17
խասաց բանս զառաքելոցն տ̅ն̅ մերոյ յ̅ս̅ի
ք̅ի̅. *զի ասէին ձեզ, եթէ ՚ի յետին 18
ժամանակս եղիցին մարդք արհամարհօղք. երթեալք ը̅ս̅ իւրեանց ամբարշ-
տութեցն ցանկութեց. *Սոքա են նշա- 19
նակեալք շնչաւորք, որ զհոգին ո՛չ ունի-
ցին: *Այլ դուք սիրելիք՝ եղիցուք շի- 20
նել զանձինս սրբու̅թ̅ն հաւատոց ՚ի հոգին ս̅բ̅. կացցուք յաղօթս, *պահել 21
զանձինս սիրովն ա̅յ̅. ակնունել ողորմութեն տ̅ն̅ մերոյ յ̅ս̅ի ք̅ի̅ ՚ի կեանսն

յա

22 յաւիտենականն։ * Եւ ոմանց պատա-
23 պարտելոց լինիջիք կշտամբիչք, * Եւ զո-
մանս ապրեցուցանիջիք՝ յափշտակեալ
՚ի հրոյ. եւ ոմանց ողորմեսջիք երկիւղիւ
ատեալ, եւ զպատմուճանն որ ՚ի մարմ-
24 նոյն լցեալ աղտեղեալ։ * Եւ այնմ, որ
կարօղն է պահել զձեզ անարատս եւ ան-
բիծս, հաստատել առաջի իւրոյ փա-
25 ռացն անբերկեան ցնծութ̃բ. * միոյն ա̃յ
փրկչին մերոյ յ̃ի ք̃ի տ̃ն մերոյ՝ փառք
մեծութ̃ի զօրու̃ի եւ իշխանու̃ի՝ յառաջ
քան զա̃մ յաւիտեանս, եւ այժմ եւ յա-
մենայն յաւիտեանս. ամէն։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ.

ԳԼ. Ա.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ յսի քսի, ի ձեռն որոյ ետ ած ցուցանել ծառայից իւրոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի. եւ նշանակեաց առաքելով ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ: առ ծառայ իւր յովհաննէս. *Որ վկայեաց զվկայութիւն բանին այ, եւ զ- 2
վկայութիւն յսի քսի՝ զոր ետես. եւ որ են՝ եւ որ լինելոցն են յետ այնորիկ: *Երանի՝ որ 3
կարդասցէ կամ լուիցէ զբանս մարգարէութս, եւ պահեսցէ զոր ի սմա գրեալ է. զի ժամանակս մերձեալ է.

*Ի յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիսն՝ որ 4
են յասիայ, շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութիւն յայ՝ յէէն՝ եւ որ էն՝ եւ որ գալոցն է, եւ յեօթն զօրութեց հոգւոյն՝ որ է առաջի աթոռոյն իւրոյ. *եւ ի յսէ քսէ հաւատա- 5
րիմ վկայէն, որ է անդրանիկն ի մեռելոց, եւ իշխան թագաւորութեց երկրի. որ սի-

րեաց զմեզ, և ելոյծ զկապանս մեղաց
6 մերոց արեամբն իւրով. * և արար զմեզ
թագաւորս և քահանայս այ և Հօր իւ
րոյ. որում փառք և զօրութի՛ն այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն.
7 * Ահաւասիկ գալոց է ը ամպս. և տես
ցեն զնա ամ աչք, և տեսցեն զնա ժողովք
երկրի, և որք խոցեցին զնա ամ ազգք յերկ
րի, և կոծեսցին ի վր նր. այո՛ ամէն.
8 * Ես եմ այբ և ես եմ քէ, ասէ տր ած,
որ էն՝ և որ էր՝ և որ գալոցն է՝ Ամենակալ.
9 * Ես յովհաննէս եղբայր ձեր և հաղորդա
կից նեղութեն՝ և արքայութեն՝ և համբերութեն
որ ի քս յս. եղէ ես ի կղզւոջն որ անուա
նէր կղզի պատմոս՝ վս բանին և վս վկայ
10 ութեն յսի քսի. * Եւ եղև յիս հոգի ի
կիւրակէի աւուր, և լուայ զձայն զհետ
իմ զմեծ իբրև զձայն փողոյ, որ ասէր
զիս. Ես եմ այփա՝ և ով. առաջին և վեր
11 ջին. * զոր տեսանես՝ գրեա՛ ի գիրս, և
տո՛ւր առաքել յեօթն եկեղեցիս՝ որ յե
փեսոս, և ի զմիւռնիա՝ ի պերգամոն, և
ի թիւատիրա, և ի սարդիկէ, և ի փի
12 ղադելփիա, և ի լաւոդիկեա. * Եւ
դարձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ընդ
և ի դառնալն իմում տեսի եօթն ճրա
13 գարան ոսկի. * Եւ ի մէջ եօթն ճրա
գարանացն նման որդւոյ մարդոյ. զգե
ցեալ պատմուճան պճղնաւոր, և գօտեւո
14 րեալ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն. * Եւ

գլուխ նր̅ եւ հերքն իբրեւ զասր սպիտակ՝
եւ ոպ̅ զձիւն. աչք նր̅ ոպ̅ բոց հրոյ. *Եւ 15
ոտք նր̅ նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ ՚ի մէջ
հնոցի հրաշէկ. եւ ձայն նր̅ իբրեւ զձայն
ջուրց բազմաց. *Եւ ունէր յաջոյ ձե- 16
ռինն իւրում աստեղս եօթն, եւ ՚ի բերա
նոյ նր̅ ելանէր սուր երկբերանեան. եւ
երեսք նր̅ իբրեւ զարեգակն ծառագայթեալ
երեւէին. *Եւ իբրեւ տեսի զնա՝ անկայ 17
առ ոտս նր̅ իբրեւ զմեռեալ. եւ եդ ՚ի վր̅
իմ զաջ իւր՝ եւ ասէ ցիս. մի՛ երկնչիր, ես
եմ առաջին, եւ ես եմ յետին. *Եւ ես 18
եմ կեանք՝ եւ ես նոյն որ մեռայ, եւ եմ
կենդանի այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն. եւ ունիմ զփականս
մահու եւ դժոխոց. *Գրեա՛ զոր տեսա- 19
նես՝ որ են, եւ որ յապա՝ եւ որ հանդեր-
ձեալ է լինել այս. *զխորհուրդ եօթն աս- 20
տեղացդ՝ զոր տեսերդ յաջս իմ, եւ զեօթն
ճրագարանս ոսկիս. եօթն աստեղքն՝
հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն են, եւ ճր-
րագարանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են.

ԳԼ. Բ.

Եւ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն 1
գրեա՛. այսպէս ասէ կալողն՝ որ ունի
զաստեղս եօթն յաջու ձեռին իւրում, եւ
շրջի ՚ի մէջ եօթն աշտանակի ոսկւոյ.
*Գիտեմ զգործս քո եւ զվաստակս քո եւ 2
զհամբերութի̅ քո. եւ զի ո՛չ բառնաս ըզ

չարս, և փորձեցեր՝ որ ասեն զինքեանս
առաքեալս՝ և ոչ են, և հեբրայեցիս՝ և սու-
3 տեն. *Եւ համբերեցեր և վշտացար
4 վն՟ անուան իմոյ՝ և աշխատեցար. *Այլ
ունիմ առ քեզ, զի զսէրն՝ քո զառաջին
5 թողեր. *Յիշեա՛ այժմ ուստի անկարն՝
և ապաշխարեա՛, և զառաջին գործսն քո
արա՛. ապա թէ ոչ՝ գամ ես փութանակի,
և շարժեցից զաշտանակս քո ՚ի տեղւոջէ
6 իւրմէ՝ եթէ ոչ ապաշխարեսցես. *Արդ՝
զայս ունի՛ս՝ զի ատեսցես զգործսն Նիկո-
7 ղայոսի, զոր ես ատեմ. *Որ ունի ա-
կանջս լսելոյ, լուիցէ զինչ ասէ Հոգին
ընդ առ եկեղեցիս. որ յաղթէն, տաց նմ՟
ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ որ է ՚ի մէջ
8 դրախտին ածյ՟. *Եւ առ հրեշտակ զմիւռ-
նացւոց եկեղեցւոյն գրեա՛. այսպէս ասէ
առաջինն և անվախճանն, որ եղև մե-
9 ռեալ՝ և կենդանացաւ. *Գիտեմ զգործս
քո՝ և զնեղութիւն և զաղքատութիւն, այլ
աղքատութիւն քո մեծութիւն է, և ըզ-
հայհոյութիւն՝ որ ասէին զինքեանս Հը-
րէայս գոլ՝ և չէին իսկ, այլ ժողովա-
10 սատանայի. *Մի՛ երկնչիր՝ վն՟ որոց կա-
միս չարչարել. ահա հանդերձէ բանսար-
կուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի բանտ, զի փոր-
ձիցիք, և ունիցիք նեղութիւն աւուրս տասն,
լե՛ր հաւատարիմ մինչև ՚ի մահ, և տաց
11 քեզ զպսակն կենաց. *Որ ունի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ընդ ասէ առ

եկե

կեղեցիս․ որ յաղթէ, ոչ անիրաւեսցի յերկրորդ
մահուանէն․ *Եւ առ հրեշտակն 12
որ ՚ի Պերգամոն եկեղեցւոյն․ գրեա՛․ այսպէս
ասէ՝ որ ունի զսուրն երկսայրի սրըեալ․
*Գիտեմ զգործս քո՝ և զի բնակեալ 13
ես ուր աթոռն է սատանայի․ և ունիս
զանուն իմ, և ոչ ուրացար զհաւատս իմ
յաւուր յորում Անթիպաս վկայն իմ հաւատարիմ
եղև․ զի վկայ է իմ հաւատարիմ
ա̃մ հաւատացեալ՝ որ սպանաւ ՚ի ձէնջ,
որ կայք՝ ուր սատանայ է բնակեալ․
*Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ․ զի կայ 14
առ քեզ վդ̃պտութիւն Բաղաամու՝ որ ուսոյց
զԲաղակ դնել գայթագղութիւն առաջի
որդւոցն Ի̃լի, ուտել նշ̃յ զոհեալ՝ և պոռնկել․
*այսպէս և դու ունիս զվարդապետութիւն 15
Նիկողայոսեցւոց՝ զոր ես ատեամ․
*Արդ՝ ապաշխարեա՛, ապա թէ ոչ՝ գամ 16
վաղվաղակի․ և պատերազմեցայց ը̃դ նս̃
սրովն բերանոյ իմոյ․ *Որ ունիցի ականջս 17
լսելոյ՝ լուիցէ՛ զինչ Հոգին ասէ առ եկեղեցիս․
որ յաղթէ՝ տաց նմ̃ ուտել ՚ի մանանայէն
թաքուցելոյ․ և տաց նմ̃ զքարն
սրբու̃է․ և գրեալ անուն նոր ՚ի վերն, զոր
ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն որ առնուն․ Եւ 18
առ հրեշտակն որ ՚ի Թիւատիրոյ եկեղեցին՝
գրեա՛․ այսպէս ասէ որդին Այ̃․ որոյ աչք
իւրեն իբրև զբոց հրոյ, և ոտք նր̃ նման
պղնձի ծխելոյ․ Գիտեմ զգործս քո՝ և զսէր 19
և զհաւատս՝ և զպաշտօնս քո համբերութի̃․

զի ըզմ՛ և վաստակ քո վերջինն քան զառա
20ջինն։ * Այլ ասեմ առ քեզ ըզմ՛, զի թո
ղեր զկինն զյեզաբէլ, որ ասէր զինքն
մարգարէ, և ուսուցանէր մոլորութ՛ ըզ
ծառայս իմ պոռնկել և ուտել զզոհելն։
21* Եւ ետու նմա ժամանակ ապաշխարել
զպոռնկութենէ իւրեանց՝ և ոչ ապաշխարե
22ցին։ * Ահաւասիկ ես արկանեմ զնա ՚ի
հիւանդս, և զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ
՚ի նեղութիս մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշ
23 խարեսցեն ՚ի գործոց իւրեանց։ * Եւ
զորդիս նոցա սպանից մահուամբ. և ծա
նիցեն ամենայն եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յան
գիմանեմ զերիկամունս և զսիրտս. և
տամ ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւ
24րեանց. * Այլ ձեզ ասեմ՝ որք ՚ի Թիւա
տիր էք. և ոչ ունիք զվարդապետութիւն
զայս. որ ոչ ծանեայք զխորս սատանայի՝
զոր խօսին. ոչ արկից զձեզ ծանրութիւն.
25* Այլ զոր ունիք, պահեցէք՝ մինչև ես
26գամ. * Եւ որ յաղթէ՝ և պահէ զգործս
իմ մինչև ցվախճան, տաց նմա իշխանութիւն
27՚ի վերայ ազգաց. * և հովուեսցէ զնոսա գա
ւազանաւ երկաթեաւ. և իբրև զանօթ
28բրուտի փշրեսցէ զնոսա. * Որպէս և ես ընկալայ
՚ի հօրէ իմմէ, և տաց նմա զաստղն առա
29ւօտուն. * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուի
ցէ զինչ Հոգին ասէ առ եկեղեցիս.

Գլ. Գ.

Եւ առ հրեշտակ սարդիացւոց եկեղեց- 1
ւոյն գրեա՛. այսպէս ասէ՝ որ ունի
զեօթն հոգիսն այ̃՝ եւ զեօթն աստեղս. գի-
տեմ զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոյ ու-
նիս՝ եւ մեռեալ ես. *Եղի՛ր արթուն՝ եւ հաս- 2
տատեա՛ այսուհետեւ՝ զի հանդերձեալ են
մեռանել. քանզի ոչ գտի զգործս քո կա-
տարեալ առաջի այ̃. *Արդ եւս յիշեա՛ թէ 3
ոպ̃ լուար, եւ պահեա՛ եւ ապաշխարեա՛.
ապա թէ ոչ զուարթնուս՝ գամ ոպ̃ գող.
եւ ոչ ոք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ.
*Այլ ունիս սակաւ մի զանուն սարդիացւո- 4
ցն, որք ոչ աղտեղացուցին զհանդերձս
իւրեանց. եւ շրջին ի սպիտակս՝ որում
արժանի եղեն. *Որ յաղթէ՝ այսպէս ըզ- 5
գեցցի սպիտակս. եւ ոչ ջնջեսցի անուն նր̃
ի դպրութ̃էն կենաց. եւ խոստովանեցայց
զանուն նր̃ առաջի հօր իմոյ՝ եւ առաջի հր-
եշտակաց: *Որ ունի ականջս լսել՝ լւ- 6
ւիցէ՛ զինչ ասէ հոգին առ եկղ̃ցիս. *Եւ 7
առ հրեշտակն փիլադելփեաց եկղ̃ցւոյն
գրեա՛. այսպ̃ս ասէ ս̃րբն ճշմարիտն. որ ու-
նի զփականս դաւթի. բանայ՝ եւ ոչ ոք է
որ փակէ, եւ փակէ՝ եւ ոչ ոք է որ բանայ.
*Գիտեմ զգործս քո. ահա ետու առաջի քո 8
դուռն բացեալ, զոր ոչ ոք կարէ փակել.
զի սակաւիկ ունիս զօրութ̃ի. եւ պահեցեր
զբանս իմ, եւ ոչ ուրացեր զանուն իմ. *Ա- 9
հա

հաւասիկ ես տամ քեզ զժողովրդենէ սատա-
նայի, որք ասեն զինքեանս հրեայս գոլ՝
և ոչ են, այլ ստեն. արարից զնոսա՝ զի ե-
կեսցեն՝ և երկիրպագեսցեն առաջի ոտից
10 քոց, և ծանիցեն զի ես սիրեցի զքեզ. Զի
պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ, և ես
պահեցից զքեզ ՚ի ժամ փորձութեան քո. որ
հանդերձեալ է գալ յամենայն տիեզերս փոր-
11 ձել զամենայն բնակեալս յերեսս երկրի. Ահա
գամ վաղվաղակի, կալ զոր ունիսդ՝ զի
12 մի՛ ոք առցէ զպսակ քո: *Որ յաղթէ՝ ա-
րարից զնա սիւն տաճարի Աստուծոյ իմոյ, և ար-
տաքս այլ մի՛ ելցէ. և գրեցից ՚ի վերայ
նորա զանուն Աստուծոյ իմոյ, և զանուն քաղաքի
Աստուծոյ իմոյ՝ զնորոյն Երուսաղեմի, որ իջանելոց է յերկ-
13 նից Աստուծոյ իմոյ. և անուն իմ նոր: *Որ ու-
նի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին առ
14 եկեղեցիս: *Եւ առ հրեշտակն Լաւոդի-
կեայ եկեղեցւոյն գրեա՛. այսպէս ասէ ամէնն
վկայն հաւատարիմ և ճշմարիտ, սկիզբն
15 սկզբան արարածոց Աստուծոյ. Գիտեմ զգործս
քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ. պարտէր
16 քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ ջերմ: *Այլ դու
գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ, հան-
17 դերձեալ ես փսխել ՚ի բերանոյ իմմէ. Զի
ասես. մեծատուն եմ՝ և մեծացայ, և ոչ
ինչ կարօտ եմ. և ոչ գիտես՝ եթէ դու
ես ողորմելի և հեզգ և աղքատ՝ մերկ և
18 կոյր: *Արդ՝ ես խորհուրդ տամ քեզ,
առ գնեա՛ յինէն ոսկի փորձեալ ՚ի հրոյ՝ զի
մե

մեծատացիս, և հանդերձս սպիտակս՝ զի զգե-
ցցիս, զի մի՛ երևեսցի անվայելչութիւն մեր-
կութեան քո. և դիր դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես.
✱ Ես՝ զոր սիրեմ, յանդիմանեմ և խրա- 9
տեմ, նախանձեաց այժմ, և ապաշխարեա.
Ահաւասիկ կամ ես առ դուրս և բախեմ, 20
եթէ ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ և բանայ-
ցէ դրունսն, մտից առ նա՝ և ընթրիս
արարից առ նմա, և նա ընդ իս. Որ յաղթէ՝ 21
տաց նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ, որպէս և
ես յաղթեցի՝ նստայ յաթոռ հօր իմոյ.
✱ Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ՝ զինչ ասէ 22
հոգին առ եկեղեցիս.

Գլ. Դ.

Եւ յետ այսր ամի տեսի՝ և ահա դրունք 1
երկնից բացեալ էին, և ձայն փողոյն
առաջնոյ զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր.
Ել այսր՝ և ցուցից քեզ՝ զինչ լինելոց է յետ
այս ժամու. ✱ Եւ ժամանեալ էի յիս հոգի, և 2
տեսի աթոռ մի՝ զի կայր յերկինս. ✱ և 3
ի վերայ աթոռոյն նստէր նման տեսլեան
ակնանց յասպիսոյ և սարդիոնի. և քահանայք 4
շուրջ զաթոռովն նմանք տեսլեան զմրխ-
տի և շուրջ զաթոռովն աթոռք քսան և
չորք՝ և ի վերայ աթոռոցն նստէին քսան և
չորք երիցունք՝ զգեցեալ հանդերձս սպի-
տակս, և ի գլուխս իւրեանց պսակս ոս-
կիս. ✱ Եւ յաթոռոյ անտի ելանէին փայ- 5
լատակմունք և ձայնք և որոտմունք. և

եօթն ղամբարք հրոյ բորբոքելոյ առաջի
6 աթոռոյն. որ են եօթն հոգիքն այ։ * Եւ էր
առաջի աթոռոյն ծով ապակեղէն՝ նման
սպիտակութ սառուցին, եւ ի մէջ աթոռոյն
չորք կենդանիք՝ եւ լի էին աչօք առաջոյ
7 եւ յետոյ։ * Եւ էր կենդանին առաջին
նման առիւծու, եւ երկր կենդանին
նման զուարակի, եւ երրդ կենդանին
ունէր երեսս մարդոյ, եւ չրդ կենդանին
8 նման արծուոյ թռուցելոյ։ * Եւ չորեքին
կենդանեացն էին վեց վեց ի նցնէ վեց
թեւք, շուրջանակի եւ ի ներքոյ լի էին աչօք։
ոչ հանգչէին՝ ոչ զտիւ եւ ոչ զգիշեր
ասելով. սբ. սբ. սբ. տր ած ամենակալ՝ որ
9 էն եւ էս, եւ որ գալոց ես։ * Եւ յորժամ
տային կենդանիքն փառս եւ պատիւ եւ գոհութի
նստելոյն ի վր աթոռոյն՝ կենդանւոյն
10 յաւիտեանս յաւիտենից, * անկանէին
քսան եւ չորք երիցունքն առաջի նստելոյն
յաթոռն. եւ երկիր պագանէին
կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից. եւ
դնէին զպսակս իւրեանց առաջի աթոռոյն
11 ասելով, * արժանի ես տր ած մեր՝
առնուլ փառս եւ պատիւ եւ զօրութի.
զի դու ստեղծեր զամ, եւ ի կամս քո
ստեղծան՝ եւ կան հաստատուն։

Գլ. Ե.

1 Եւ տեսի ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր ի վր
աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ եւ ար

տաքոյ, եւ կնքեալ եօթն կնքով: *Եւ տե- 2
սի հրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի քարոզէր ՚ի
ձայն մեծ. ո՞ է արժանի բանալ զգիրքս՝
եւ լուծանել զկնիքս նորա: *Եւ ոչ ոք կարէր՝ 3
ոչ ՚ի յերկինս եւ ոչ յերկրի եւ ոչ ՚ի ներ-
քոյ երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տեսանել
զնա: *Եւ ես լայի ուժգին՝ զի ոչ ոք գտ- 4
աւ արժանի բանալ զգիրքն եւ հայել ՚ի
նա: *Եւ մի յերիցանցն ասէ ցիս. մի՛ 5
լար. ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն յազ-
գէն յուդայ յարմատոյն դաւթի՝ բանալ
զգիրքն՝ եւ լուծանել զեօթն կնիքսն նորա:
*Եւ տեսի ՚ի մէջ աթոռոյն եւ ՚ի մէջ չո- 6
րից կենդանեացն՝ եւ ՚ի մէջ երիցանցն
գառն կայր զենեալ, որ ունէր եօթն եղ-
ջիւրս՝ եւ աչս եօթն, որ են եօթն հոգիք
Աստուծոյ՝ որ են առաքեալ ընդ ամենայն երկիր: *Եւ 7
եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա որ նըս-
տէր ՚ի վերայ աթոռոյն: *Եւ յորժամ առ 8
զգիրսն, չորք կենդանիքն եւ քսան եւ չորք
երիցունքն անկանէին առաջի գառինն,
եւ ունէին իւրաքանչիւր քնար՝ եւ բուր-
վառ ոսկի լի խնկով, որ է աղօթք սրբոց:
*Եւ օրհնէին երգս նորս եւ ասէին. ար- 9
ժանի ես առնուլ զգիրդ՝ եւ բանալ զկը-
նիքս դորա, զի զենար՝ եւ գնեցեր զմեզ
Աստուծոյ արեամբդ քով՝ յամենայն ազգաց եւ ՚ի լե-
զուաց եւ ՚ի ժողովրդոց հեթանոսաց: *Եւ 10
արարեր զսոսա Աստուծոյ մերոյ թագաւորս եւ
քահանայս՝ թագաւորեսցեն ՚ի վերայ երկրի.

*Եւ

11 *Եւ տեսի, եւ լուայ զձայն հրեշտակաց
բազմաց՝ որք կային շուրջ զաթոռովն եւ
զչորիւք կենդանեօքն եւ զծերովքն.
եւ էր թիւ նոցա՝ բիւրք բիւրուց՝ եւ հազարք
12 հազարաց. *ասէին ձայնիւ մեծաւ. արժան
է գառնդ զենեալ առնուլ զմեծութիւն
եւ զիմաստութիւն եւ զզօրութիւն եւ զպատիւ եւ
13 զփառս եւ զօրհնութիւն: *Եւ ամենայն արարածք՝
որ են յերկինս եւ յերկրի եւ ՚ի ծովու եւ որ
՚ի նոսա՝ լուայ զի ասէին. որ նստի յաթոռն
եւ գառինն օրհնեալ բարեբանեալ եւ փառաւորեալ
յաւիտեանս յաւիտենից:
14 *Եւ չորք կենդանիքն ասէին, ամէն.
եւ երիցունքն անկանէին առաջի նորա եւ
երկիր պագանէին.

Գլ. Զ.

1 Եւ տեսի զի եբաց զմին ՚ի կնքոցն, եւ
լուայ ՚ի միոյ ՚ի չորից կենդանեացն
իբրեւ զձայն որոտման՝ զի ասէր՝ թէ գամ:
2 *Եւ տեսի՝ եւ ահա ձի սպիտակ, եւ որ հեծեալն
էր ՚ի նմա ունէր աղեղն. եւ տուաւ
նմա պսակ, եւ ել յաղթօղն՝ զի յաղթես
3 ցէ: *Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ,
լուայ յերկրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր,
4 գամ: *Եւ ել այլ ձի կարմիր. եւ որ հեծեալն
էր ՚ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առնուլ
զխաղաղութիւն յերկրէ, զի զմիմեանս զեն
5 ցեն. եւ տուաւ նմա սուր մի մեծ: *Եւ
յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ, լուայ յեր-

րորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ եկ գամ. և
տեսի՝ և ահա ձի սեաւ, և որ նստէրն էր
՚ի վ̄ր ն̄ր ունէր կշիռս ՚ի ձեռին իւրում։
* Եւ լուայ ձայն ՚ի մէջ չորից կենդա- 6
նեացն. կապիճ մի ցորենոյ՝ դենարի միոյ.
և երեք կապիճ գարւոյ՝ դենարի միոյ. և
ձէթ և գինի մի՛ վնասեսցես։ * Եւ յոր- 7
ժամ եբաց զկնիքն չ̄րդ, լուայ ձայն ՚ի
չ̄րդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ եկ գամ։ և 8
տեսի՝ և ահա ձի դալուկ, և որ նստէրն ՚ի
վ̄ր՝ ունէր զմահ. և դժոխք երթային
զհետ նր̄. և տուաւ նմ̄ իշխանութի՛ չոր-
րորդ մասին աշխարհի՝ սպանանել սրով և
սովով և մահուամբ՝ և գազանօք երկրի.
* Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ՝ 9
տեսի ՚ի ներքոյ սեղանոյն զհոգիս ա̄ն
մարդկան զենելոց վ̄ս բանին ա̄յ՝ և վ̄ս վկա-
յութե̄ն զոր ունէին. * որք ասէին ՚ի 10
ձայն մ̄ծ. մինչև յե՞րբ տ̄ր ս̄բ և ճշմա-
րիտ՝ ոչ դատիս, և խնդրես զվրէժ արեան
մերոյ ՚ի բնակչաց երկրի. * Եւ տուաւ 11
նց̄ պատմուճան սպիտակս, և ասացաւ նց̄
զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչև
լցցին ծառայակիցք նց̄ և եղբարք նց̄՝ որք
հանդերձեալ են կոտորիլ իբրև զնս̄։
* Եւ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեցե- 12
րորդ՝ եղև շարժումն մ̄ծ, և արեգակն
եղև սեաւ իբրև զկապերտ այծեայ. և
լուսինն բոլորովին եղև արիւն։ Եւ աս- 13
տեղք երկնից թօթափեցան ՚ի յերկիր.

ԻԵ որ

ոպ տերև թզենւոյ զի ուժգին շարժիցի
14 ՚ի հողմոյ։ * Եւ երկինն իբրև զմագաղաթեայ
գիրս գալարեցաւ․ և ամ՟ լերինք
և կղզիք ՚ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան․
15 * Եւ թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հազարապետք
և մեծամեծք և զօրաւորք՝
և ամ՟ ծառայք և ամ՟ ազատք թաքուցին
զինքեանս յայրս և ՚ի ծերպս վիմաց․
16 * Եւ ասէին լերանց՝ թէ անկերուք ՚ի
վր՟ մեր․ և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ․
17 * զի եկն օր մեծ բարկութե՟ն նր՟․
և ո՞վ կարէ կալ առաջի նորա։

ԳԼ․ Է․

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝
զի կային ՚ի չորս անկիւնս երկրի․ և
ունէին զչորս հողմս երկրի՝ զի մի՛ շնչեսցէ
հողմ ՚ի վր՟ երկրի, և մի՛ ՚ի ծովու՝ և մի՛ ՚ի
2 ծառս․ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի ել
յարևելից․ և ունէր զկնիք այ՟ կենդանւոյ,
և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս
հրեշտակսն՝ որոց առեալ էր իշխանութի՟ ապականել
3 զերկիր և զծով։ * և ասէր․ մի՛
վնասէք երկրի՝ մի՛ ծովու՝ մի՛ ծառոց, դադարեցէք
մինչև կնքեցից զծռ՟յս այ՟ ի-
4 մոյ ՚ի ճակատս նց՟։ * Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն՝
հարիւր քառասուն և չորք հազար
5 կնքեալք յամ՟ ազգէ որդւոցն Իսրի՟։ * Յազգէն
Յուդայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ։
Յազգէն Ռուբենի՝ երկոտասան հազար

կնքեալ։ Յազգէն Գադայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ *Յազգէն Ասերայ՝ երկոտասան 6
հազար կնքեալ։ Յազգէն Նեփթաղիմայ՝
երկոտասան հազար կնքեալ.
Յազգէն Մանասէի՝ երկոտասան հազար
կնքեալ։ *Յազգէն Շմաւոնի՝ երկոտասան 7
հազար կնքեալ։ Յազգէն Ղեւեայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ Յազգէն Իսաքարայ՝
երկոտասն հազար կնքեալ։ *Յազգէն 8
Զաբուղոնի՝ երկոտասն հազար կնքեալ։
Յազգէն Յովսեփայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ Յազգէն Բենիամենի՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ *Եւ յետ այսորիկ 9
տեսի՝ և ահա ժողովուրդ բզ՟մ որոց
ոչ գոյր թիւ, յա՟մ հեթանոսաց և յա՟մ
ազգաց և յա՟մ լեզուաց և յա՟մ ժ՟ղվրդոց,
որք կային առ՟ջի աթոռոյն և առաջի գառինն՝
արկեալ զիւրեամբք հանդերձս ըսպիտակս,
և արմաւենիս ՚ի ձեռս իւրեանց։
*Աղաղակէին ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէին. 10
փրկու՟թի այ՟ մերոյ՝ որ նստի ՚ի վ՟ր աթոռոյն
և գառինն։ *Եւ ա՟մ հրեշտակք կային 11
շուրջ զաթոռովն և զերիցամբքն և զչորից
կենդանեօքն, և անկանէին յերեսս
առ՟ջի աթոռոյն՝ և երկիրպագանէին այ՟
*ասելով. ամէն. օրհնու՟թի և փառք և իմաստու՟թի 12
և գոհու՟թի և պատի՟ւ և զօրու՟թի
և շնորհք ա՟ն այ՟ մերոյ՝ յաւիտ՟նս յաւիտենից. ամէն։
*Եւ ասէ ցիս մի յերիցանց 13
անտի. ս՟ք որ զգեցեալք են զհանդերձս
սպի

14 սպիտակս՝ ովք են՝ եւ կամ ուստի՞ գան։ Եւ ասացի ցնա. Տէր՝ դու գիտես. եւ ասէ ցիս,
սոքա են՝ որ գան ՝ի վշտաց մեծաց, եւ լուացին
զարկանելիս իւրեանց՝ եւ սպիտակա-
15 ցուցին արեամբ գառինն։ * Վասն այնորիկ
են առաջի աթոռոյն Աստուծոյ՝ եւ պաշտեն զնա
զտիւ եւ զգիշեր ՝ի տաճարի նորա. եւ որ նստի
16 ՝ի վերայ աթոռոյն՝ բնակեսցէ ՝ի նոսա. * Ոչ
քաղցիցեն եւ ոչ ծարաւեսցեն, եւ ոչ ոք մե-
17 ղիցէ նոցա՝ ոչ արեգակն եւ ոչ տօթ. * Եւ
գառնն ՝ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուեսցէ զնոսա, եւ առաջնորդեսցէ նոցա ՝ի կենաց աղբեւր ջրոյ կենդանւոյ. քանզի եհատ Աստուած զամենայն արտասուս յերեսաց նոցա։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝
եղեւ լռութիւն յերկինս՝ որպէս կէս ժամու։
2 * Եւ տեսի հրեշտակս եօթն, որ առաջի
Աստուծոյ կային. եւ տուաւ նոցա եօթն փող.
3 * Եւ այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սեղանն
եւ ունէր խնկանոց ոսկի. եւ տուաւ նմա
խունկ բազում, զի մատուսցէ զաղօթս ամենայն
սրբոց ՝ի վերայ ոսկեղէն սեղանոյ առաջի աթոռոյն.
4 * Եւ ել ծուխ խնկոցն աղօթք
սրբոցն ՝ի ձեռաց հրեշտակացն առաջի Աստուծոյ։
5 * Եւ ելից հրեշտակն զխնկանոցն ՝ի հրոյ
սեղանոյն՝ եւ արկ զնա յերկիր. եւ եղեւ
որոտումն եւ ձայնք եւ փայլատակումն եւ
6 շարժումն մեծ։ * Եւ եօթն հրեշտակքն

որ ունէին եօթն փողսն՝ պատրաստեցին
զինքեանս առ՚ի հարկանել: *Եւ առա 7
ջին հրեշտակն եհար զփողն, եւ եղեւ կար
կուտ եւ հուր եւ արիւն խառնեալ, եւ ան
կաւ յերկիր, եւ զերրորդ մասն երկրի այ
րեաց, եւ զեր̅րդ մասն ծառոց այրեաց, եւ
զա̅մ դալար խոտոյ այրեաց. *Եւ երկ̅դ 8
հրեշտակն փողեաց, եւ իբրեւ զլեառն մի
մեծ հրդեհեալ անկաւ ՚ի ծով, եւ եղեւ
եր̅դ մասն ծովու արիւն. *Եւ սատակե 9
ցաւ եր̅դ մասն ղուղակաց, եւ որ ունէր
շունչ կենդանի՝ ապականեցաւ. եւ եր̅դ
մասն նաւուց ընկղմեցաւ: *Եւ եր̅դ 10
հրեշտակն փողեաց, եւ անկաւ յերկնից
աստղ մի մեծ՝ բորբոքե̅լ իբրեւ զղամբար,
եւ անկաւ յերրորդ մասն գետոց եւ աղբե
րաց. *Եւ էր անուն աստեղն. դառնու̅ի. 11
եւ բազումք մեռան ՚ի դառնու̅է ջուրցն.
*Եւ չորրորդ հրեշտակն փողեաց, եւ 12
վիրաւորէր երրորդ մասն արեգակին՝ եւ
երրորդ մասն լուսնի՝ եւ երրորդ մասն
աստեղաց. եւ խաւարէր երրորդ մասն
ն̅ց, եւ երրորդ մասն գիշերոյ նոյնպ̅ս.
*Եւ տեսի՝ եւ լուայ ձայն հրեշտակի 13
թռուցելոյ ՚ի մէջ երկնից՝ զի ասէր ՚ի
ձայն մեծ, վա՜յ վա՜յ վա՜յ՝ որ բնակեալ
են յերկրի. յորժամ լինիցի ձայն ե
րիցն եւ փողոց, զոր կամիցին հրեշ
տակքն հարկանել.

Գլ:

Գլ․ Թ․

1 Եւ հինգեր՟դ հրեշտակն փողհար․ և տե
սի զի աստղ մի անկաւ յերկ՟նից, և
2 տուաւ նմ՟ բանալի գբոյն անդնդոց․ և
ելանէր ծուխ ՚ի գբոյն ոպ՟ զծուխ հնոցի
մեծի․ և խաւարեցաւ արեգակն և օդք։
3 *Եւ ՚ի գբոյն ելանէր մարախն ՚ի յերկիր,
և տուաւ նց՟ իշխանութ՟ի իբրև զխայթոցս
4 կարճի․ * և ասացաւ նց՟ զի մի՛ մեղիցեն
խոտոյ երկրի և մի՛ ամ՟ ծառոց, բայց
միայն մարդոյ երկրայնոյ, որ ո՛չ ունիցին
5 զկնիք ՚ի վ՟ր ճակատու իւրեանց։ *Եւ
տուաւ նց՟ հրաման՝ զի՛ մի՛ սպանանիցեն
զն՟ս, այլ չարչարեսցեն զն՟ս ամիսս հինգ․
և չարչարանք նց՟ իբրև զխայթոցս կարճի՝
6 որ հարկանիցէ զմարդ։ *Եւ յաւուրսն
յայնոսիկ խնդրեսցեն մարդիկ զմահ՝ և
մի՛ գտցեն․ և ցանկան մեռանել՝ և փա
7 խիցէ ՚ի նոցանէ մահ։ *Եւ նմանութ՟ի
մարախոյն, նմանութ՟ի ձիոյ պատրաստելոյ
՚ի պտ՟րզմ․ և ՚ի վ՟ր գլխոց նց՟ իբրև ըզ
պսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ․ և երեսք նց՟ իբրև
8 զերեսս մարդոյ․ *և հերք նց՟ իբրև ըզ
հերս կնոջ․ և ատամունք նց՟ իբրև զա
9 ռիւծու, *Եւ ունէին զրահս իբրև ըզ
զրահս երկաթի․ և ձայն թևոց նց՟ իբրև
զձայն կառավար ձիոյ բազմաց՝ որ ար
10 շաւեն ՚ի պատերազմ․ *և ունէին ագիս ըս՟
նմանութ՟ի կարճի․ և խայթոց յագիս նց՟․
և

և ունէին իշխանութի՟ շարչարել զմարդիկ
ամիս հինգ։ * և ունէին թ՟գւոր ՚ի վ՟ր իւրեանց 11
զհրեշտակն դժոխոց, և անուն ն՟ր
եբրայեցերէն՝ աղբադոն, որ կոչի ՚ի հայ
բարբառ՝ կորուստ։ * Ահաւասիկ վայ մի 12
էանց, և վայք երկու գալոց են։ * Եւ վեցերորդ 13
հրեշտակն հարկանէր զփողն. և
լուայ ձայն ՚ի չորից կենդանեացն՝ որ էին
առաջի սեղանոյն ա՟յ. * զի ասէր ցհրեշտակն 14
վեցերորդ՝ որ ունէր զփողն. լոյծ
զչորս հրեշտակսն զկապեալս ՚ի վ՟ր գետոյն
եփրատայ։ Եւ լուծան չորս հրեշտակքն 15
՝ պատրաստեալք ՚ի ժամ և յօր և
յամիս և ՚ի տարի, զի սպանցեն զերրորդ
մասն մարդկան։ * և համարք հեծելոց 16
զօրաց ն՟ց՝ բիւրք բիւրուց՝ և հազարք՝ հազարաց՝
լուայ զթիւ ն՟ց։ * Եւ տեսի ձիս 17
՚ի տեսլեանն, և հեծեալս ՚ի ն՟ս՝ որք ունէին
զրահս հրեղէնս, և յակինթս հուր
գեհն՟լս ծծմբով. և գլուխք ձիոցն իբրև
զգլուխս առիւծուց. և ՚ի բերանոյ ն՟ց
հուր ելանէր՝ և ծուխ և ծծումբ։ * Եւ 18
՚ի հարուածոցս յայսցանէ մեռաւ եր՟րդ
մասն մարդկան՝ ՚ի հրոյն և ՚ի ծխոյն և ՚ի
ծծմբոյն, որ ելանէր ՚ի բերանոյ ն՟ց։ * զի 19
իշխանութի՟ ՚ի բերանս է ն՟ց՝ և յագիս ն՟ց.
և ագիք ն՟ց նմանութի՟ օձի. և ունէին գլուխս՝
որովք վնասէին զանիրաւս։ Եւ 20
այլք ՚ի մարդկանէ որ ոչ մեռան ՚ի հարուածոցս
յայսցանէ, ոչ ապաշխարեցին և

ոչ դարձան՚ի գործոց ձեռաց իւրեանց,
յերկրպագութ՟է դիւաց և կռոց յոսկեղինաց
և յարծաթեղինաց՝ և՚ի պղնձոյ և՚ի
քարէ և՚ի փայտէ․ որք ոչ տեսանել կարեն
21 և ոչ լսել և ոչ գնալ․ *և ոչ ապաշխարեցին
՚ի մ՟րդասպանութ՟է՝ և՚ի դեղատուութ՟է,
և՚ի պոռնկութ՟է և՚ի գողութ՟է իւրեանց։

Գլ ։ Ժ․

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի իջանէր
յերկնից, և զգեցեալ էր ամպ՝ և
ծիածան՚ի գլուխ ն՟ր․ և երեսք ն՟ր իբրև
2 զարեգակն, և ոտք ն՟ր ոպ՟ սիւն հրոյ։ Եւ ունէր
՚ի ձեռին իւրում գրկոյք մի բացեալ․
և եդ զոտն իւր զաջ՚ի վ՟ր ծովու, և զձախն
3 ՚ի վ՟ր երկրի։ * և աղաղակեաց ՚ի ձայն
մեծ՝ գոչեաց իբրև զառիւծ․ և յորժամ
աղաղակեաց՝ խօսեցան եօթն որոտմունք
4 յիւրեանց ձայնս, *Եւ յորժամ խօսեցան
եօթն որոտմունքն՝ կամէի գրել․ և
լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր, կնքեա՛ զոր
խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և մի՛ գրեր։
5 *Եւ հրեշտակն զոր տեսի, որ եդ զոտն
իւր ՚ի վ՟ր ծովու և ցամաքի,
6 համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս․ և
երդուաւ ՚ի կենդանին յաւիտենից՝ որ
հաստատեաց զերկինս՝ և որ՚ի նմ՟, և զերկիր
և որ ՚ի նմա․ զի ոչ ևս կայ այլ ժ՟մկ․
7 *այլ յաւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին՝
յորժամ հարցէ զփողն, կատա

րես

րեսցի խորհուրդն այ՟ որ աւետարանեցաւ
ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէիցն. Եւ 8
ձայնն զոր լուայ յերկնից՝ դարձեալ խօսե-
ցաւ ընդ իս՝ եւ ասէ. Երթ առ զգրքոյկն՝ զոր
ունի հրեշտակն բացեալ ի ձեռին իւրում,
եւ կայ ի վերայ ծովու եւ ցամաքի. *Եւ ես 9
երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի ի նմա-
նէ. եւ ասէ ցիս, առ զսա՝ եւ կե՛ր զդա.
եւ դառնասցի յորովայն քո. այլ ի բերան
քո է քաղցր իբրեւ զմեղր: *Եւ առի զգր- 10
քոյկն բացեալ ի հրեշտակէն՝ եւ կերայ զնա.
եւ էր ի բերան իմ որպէս մեղր. եւ յորժամ
կերայ, դառնացաւ որովայն իմ. *Եւ 11
ասէ ցիս. հասանէ քեզ դարձեալ մար-
գարէանալ ի ժողովուրդս՝ եւ ի հեթա-
նոսս եւ ի լեզուս եւ ի թագաւորս երկրի.

Գլ. ԺԱ.

Եւ տուաւ ինձ եղէգն նման գաւազա- 1
նի. եւ կայր հրեշտակն՝ եւ ասէր ցիս.
արի եւ չափեա՛ զտաճարն այ՟ եւ զսեղանն՝
եւ զերկրպագուսն որ ի նմա: Եւ զգաւի- 2
թն որ արտաքոյ տաճարին՝ թո՛ղ զնա՝ եւ
մի՛ չափեր. զի տուեալ է զնա հեթանոսաց.
եւ զքաղաքն սբ՟ կոխեսցեն ամիսս քառա-
սուն եւ երկուս: Եւ տաց երկուց վկայից 3
իմոց՝ եւ մարգարէասցեն աւուրս հազար
երկերիւր եւ վաթսուն՝ զգեցեալ քուրձ.
*Սոքա են երկու ձիթենիքն՝ եւ երկու 4
ճրագք, որ կան առաջի այ՟ յերկրի: *Եւ 5

որք կամիցին վնասել նց՟․ հուր ելցէ՛ ի բե
րանոյ նց՟՝ և կերիցէ զթշնամիս նց՟․ և որք
կամիցին մեղանչել նց՟՝ այսպ՟ սատակես
6 ցին։ *Սոքա ունին իշխանութի՟ փակել
զերկինս՝ զի մի՛ տեղասցէ զաւուրս մար
գարէութե՟ նց՟․ և ունին իշխանութի՟ ի վ՟ր
ջուրց՝ դարձուցանել զն՟ս յարիւն, և հար
կանել զերկիր յա՟մ հարուածս՝ քանիցս
7 անգա՟մ և կամիցին։ *Եւ յորժամ կատա
րեսցեն զա՟մ աւուրս վկայութե՟ իւրեանց․
յայնժամ գազանն որ ելանէ յանդնդոց՝
տացէ ը՟ն ն՟ս պտ՟րզմ, և յաղթեսցէ նց՟ և
8 սպանցէ զն՟ս։ *Եւ դի նց՟ անկե՟լ կայցեն
ի մէջ հրապարակացք՟ղքին նց՟ մեծի,
որ անուանե՟լ կոչի ը՟ս հոգւոյն՝ սոդոմ և
եգիպտոս, ուր և տ՟րն նոցա խաչեցաւ։
9 *Եւ տեսցեն զն՟ս ա՟մ ցեղք և ժ՟ղվուրդք՝
և ա՟մ լեզուք և հեթանոսք, զի դի նց՟
անկե՟լ կայցեն զերիս աւուրս և կէս․ և
ոչ տացեն թաղել ի գերեզմանս զոսկերս
10 նց՟․ *Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ
լինիցին և խնդան ի վ՟ր նց՟․ մինչև ընծայս
և պատարագս տանել միմեանց․ վ՟ս զի
ն՟ք երկոքին մարգարէքս չարչարեսցեն
11 զբնակիչս երկրի։ *Եւ յետ երից աւուրց
և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յա՟յ մտցէ ի ն՟ս
և յարիցեն կացցեն ի վ՟ր ոտից իւրեանց,
և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ ի վ՟ր ամենե
12 ցուն՝ որ սպանիցենն զն՟ս։ *Եւ լուայ բզ
ձայն մեծ՝ որ ասէր ցն՟ս․ վերացէ՛ք ելէ՛ք
աստ։

աստ. եւ վերացան ելին յերկինս ամպովք
եւ տեսին զն՟ս թշնամիք իւրեանց. * Եւ ՚ի 13
ժամուն յայնմիկ շարժումն մեծ եղեւ, եւ
տասներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ,
եւ մեռան ՚ի շարժմանէն արք եօթն հազար.
եւ յետ այնորիկ ահ մեծ եղեւ յամենեսեան,
եւ փառս տային ա՟յ երկնաւորի.
* Ահաւասիկ վայն եր՟կդ էանց, եւ վայն 14
եր՟դ գալոց է վաղվաղակի. * Եւ յորժամ 15
եօթներորդ հրեշտակն հարկանէր զփողըն,
եղեւ ձայն յերկինս՝ եւ ասէ. եղեւ թագաւորութ՟ի
ա՟մ տիեզերաց տ՟ն մերոյ՝ եւ
յ՟ի ք՟սի իւրոյ. եւ թագաւորեսցէ ՚ի վ՟ր
ա՟մ յաւիտենս յաւիտենից. * Եւ քսան 16
եւ չորս երիցունքն՝ որ նստէին յաթոռս
իւրեանց առաջի ա՟յ, անկանէին ՚ի վ՟ր երեսաց
իւրեանց՝ եւ երկիրպագանէին տ՟ն
ա՟յ. եւ ասէին. * Գոհանամք զքէն տ՟ր ա՟ծ 17
ամենակալ, որ էն եւ էս՝ եւ առեր զզօրութ՟ի
քո մեծ, եւ թագաւորեցեր. * Եւ հեթա 18
նոսք բարկացան, եւ եկն բարկութ՟ի քո, եւ
ժամանակ մեռելոց՝ զի դատեսցին. եւ
տաս վարձս ծառայից քոց մարգարէից.
եւ սրբոց երկիւղածաց անուան քոյ՝ փոքունց
եւ մեծամեծաց, եւ ապականես զապականիչս
երկրի. * Եւ բացաւ տաճարն 19
ա՟յ որ յերկինս, եւ երեւեցաւ տապանակն
ա՟յ՝ ՚ի տաճարն իւր. եւ եղեն փայլատակմունք
եւ ձայնք եւ որոտմունք եւ շարժումն
եւ կարկուտ մեծամեծ։

Գլ.

Գլ. ԺԲ.

1 Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս․ կին
մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն, եւ լու-
սին ի ներքոյ ոտից նորա․ եւ ի վերայ գլխոյ նորա
2 պսակ աստեղեայ յերկոտասանից․ * եւ էր
յղի․ եւ ճչէր յերկնելն, եւ բազում վշտօք
3 մերձ էր ի ծնանել․ * Եւ երեւեցաւ այլ
նշան յերկինս՝ եւ ահաւասիկ վիշապ մի մեծ
հրեղէն, որոյ էին գլուխք եօթն՝ եւ եղ-
ջիւրք տասն․ եւ ի վերայ գլխոյ նորա եօթն
4 խոյրք։ * եւ տուտն նորա քարշէր զերրորդ
մասն աստեղաց երկնից, եւ արկ զնոսա յեր-
կիր․ եւ վիշապն կայր առաջի կնոջն՝ որ
հանդերձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի
5 կինն զորդին իւր՝ կլցէ զնա վիշապն։ Եւ
ծնաւ կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հով-
ուել զամենայն հեթանոսս գաւազանաւ եր-
կաթեաւ, եւ յափշտակեցաւ որդի նորա առ
6 Աստուած, եւ առ աթոռ նորա։ * Եւ կինն փա-
խեաւ յանապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատ-
րաստեալ յԱստուծոյ, զի կերակրեսցի անդ աւուրս
7 հազար երկերիւր եւ վաթսուն։ * Եւ եղեւ
պատերազմ յերկինս․ Միքայէլ եւ հրեշտակք
իւր կռուէին ընդ վիշապին․ եւ վիշապն պա-
8 տերազմէր զօրօք իւրովք․ * եւ ոչ կարացին
կալ ընդդէմ, եւ տեղի ոչ գտաւ նոցա յերկինս
9 * Եւ անկաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին,
որ անուանեալ կոչի բանսարկու եւ սատա-
նայ, որ մոլորեցոյց զամենայն տիեզերս երկրի․
10 եւ հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան․ * Եւ լու

ուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր. արդ
եղև զօրութիւն և փրկութիւն և արքայութիւն ա՟յ մե-
րոյ, և իշխանութիւն օծելոյ ն՟ր. զի անկաւ
չարախօսն եղբարց մերոց, որ չարախօսէր
զնոցանէ առաջի ա՟յ զտիւ և զգիշեր: Եւ 11
ն՟ք յաղթեցին ն՟մ արեամբ գառինն, և
բանիւ վկայութեան ն՟ր. և ոչ հաճեցան ը՟ն
վիշապն մինչև ՚ի մահ: * Վ՟ն այսորիկ ու- 12
րախ լիցին երկինք՝ և ա՟մ որ բնակեալ են
՚ի ն՟մ: Վայ երկրի և ծովու՝ զի անկաւ
բանսարկուն առ ձեզ, որ ունի զցասումն
բզ՟մ. և կայցէ առ սակաւ մի ժ՟մկս: Եւ 13
յորժամ ետես վիշապն թէ անկաւ յեր-
կիր, զհետ եղև կնոջն՝ որ ծնաւ զմանու-
կըն արու: Եւ տուաւ կնոջն երկու թևք 14
արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ ՚ի
տեղի իւր. ուր կերակրէր անդ ժ՟մկ և
ժ՟մկս և կէս ժ՟մկի՝ յերեսաց օձին: Եւ ե- 15
հեղ օձն ՚ի բերանոյ իւրմէ զհետ կնոջն
ջուր՝ զի ընկղմեսցէ զնա: * Եւ օգնեաց 16
երկիր կնոջն, և եբաց երկիր զբերան իւր
և եկուլ զջուրն՝ զոր եհեղ վիշապն ՚ի բե-
րանոյ իւրմէ: * Եւ ցասեաւ վիշապն ը՟ն 17
կնոջն, և գնաց պատերազմել ը՟ն այլ զա-
ւակս ն՟ր՝ որք պահէին զպատուիրանս
ա՟յ. և ունէին զվկայութիւն յ՟ի: * Եւ 18
կաց ՚ի վ՟ր աւազոյ ծովու:

Գլ. ԺԳ.

Եւ տեսի զի ելանէր ՚ի ծովէն գազան, 1
և ունէր գլուխս եօթն՝ և եղջիւրս

տասն, և՛ի վր՟ եղջերացն նր՟ տասն խոյր.
2 և՛ի վր՟ գլխոյ նր՟ անուն հայհոյութ՟։ Եւ
գազանն զոր տեսի՝ նման ընձու, և ոտք
նր՟ իբրև զարջու, և բերան նր՟ ոպ՟ զառիւ-
ծու. և ետ նմ՟ վիշապն զզօրութի՟ իւր՝ և զա-
3 թոռ իւր և զիշխանութի՟ մեծ։ * Եւ մի ՛ի
գլխոց նր՟ վիրաւորեալ էր ՛ի մահ. և վէր
մահուան նր՟ ողջանայր։ Եւ զարմացաւ
ամ՟ երկիր զհ՟ գազանն, զի ետ նմ՟ վիշապն
4 զթագաւորութի՟ իւր. * և երկիր պագին
վիշապին՝ որ ետ զիշխանութի՟ն գազանին, և
ասէին. ո՞վ իցէ նման գազանին. կամ ո՞վ
5 կարիցէ պատերազմել ը՟դ դմա։ * Եւ տը-
ուաւ նմ՟ բերան խօսել զմեծամեծս, և
զհայհոյութի՟. և տուաւ նմ՟ իշխանութի՟ զա-
6 միս քառասուն և երկու։ * Եւ եբաց ըզ-
բերան իւր հայհոյութ՟ առ ած՟, և հայ-
հոյեաց զանուն նր՟՝ և զխորանն նորա, և
7 զերկնային խորանն։ * Եւ տուաւ նմ՟ իշ-
խանութի՟ առնել պտրզմ՟ ը՟դ սրբս՟՝ և յաղ-
թել նց՟, և տուաւ նմ՟ իշխանութի՟ ՛ի վր՟
ամ՟ ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց.
8 * զի երկրպագեսցեն նմ՟ ամ՟ որ բնակեալ
են ը՟դ երեսս երկրի. որոց ոչ են գրեալ ա-
նուանք նց՟ ՛ի դպրութ՟ կենաց գառինն
9 զենլոյ ՛ի սկզբանէ աշխարհի. * Որ ունիցին
10 ականջս լսելոյ՝ լուիցեն։ Ոի են ոմանք՝
որք ՛ի գերութ՟ վարեսցին, և են ոմանք՝ որ
սրով մեռցին, և են ոմանք՝ որ անձամբ
զանձինս սպանանեն։ Աստ է համբերութ՟
11 և հաւատ սրբց՟. * Եւ տեսի այլ գազան՝

զի ելանէր յերկրէ, և ունէր եղջիւրս եր-
կու նման գառինն, և խօսէր իբրև զվի-
շապն ։ * Եւ զիշխանութի՟ զա՟մ զառաջ 12
նոյ գազանին գործէր առաջի նր՟. և
առնէր զերկիր և զա՟մ բնակիչս նորա՝
զի երկիր պագանիցեն գազանին առաջ-
նոյ՝ մինչև ողջացաւ վէր մահու նր՟։ * Եւ 13
առնէր նշանս բազումս, և տայր հրոյ
իջանել յերկնից յերկիր՝ առաջի մարդ-
կան. * և մոլորեցուցանէր զորս բնակե՟լ 14
էն յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են 'ի
ձեռս նր՟՝ առնել առաջի գազանին,
ասեն ցնա բնակիչք երկրի. արա՛ ըզ
պատկեր գազանին, որ 'ի վիրաց սրոյն
եկեաց ։ * Եւ տուաւ նմա իշխանութի՟, 15
զի տացէ հոգի պատկերի գազանին, և
զի խօսեսցի պատկերն. և երկիրպագցեն
նմա ա՟մ բնակիչք երկրի. և որ ո՛չ պագ-
ցէ երկիր պատկերի գազանին, սպանցէ
զնա ։ Եւ արասցէ զա՟մ՝ փոքունս և ըզ
մեծամեծս և զմեծատունս և զազատս
և զաղքատս և զծառայս, զի տացէ նշ՟
դրոշմ յաջու ձեռին՝ և 'ի վ՟ր ճակատու
նց՟. * Եւ ո՛չք կարասցէ գնել և վաճա- 16
ռել՝ եթէ ո՛չ ունիցի զդրոշմ գրոյն՝ և
զանուն գազանին և զթիւ անուան նր՟։
* Աստ է իմաստութի՟. որ ունի միտս՝ 17
համարեսցի զթիւ գազանին. թիւ ե-
ղեալն մարդոյ, և թիւ անուան նր՟ է
այս. վեց հարիւր վաթսուն և վեց։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Եւ տեսի՝ եւ ահա գառն կայր ՚ի վերայ լերինն
սիոնի. եւ ընդ նմա հարիւր քառա
սուն եւ չորս հազարք, որ ունէին զանուն
նորա՝ եւ անուն հօր նորա գրեալ ՚ի վերայ ճակատուց
2 նոցա։ *Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որպէս
զձայն ջուրց բազմաց՝ եւ ձայն որոտման
մեծի. եւ լուայ իբրեւ զձայն զքնարհարաց
3 զի հարկանէին զքնարս իւրեանց։ *Եւ
երգէին զերգս նորս առաջի աթոռոյն՝
եւ առաջի չորից կենդանեացն՝ եւ առաջի երիցանցն.
եւ ոչ ոք կարէր գիտել զերգսն
բայց միայն հարիւր քառասուն եւ չորս հազարքն,
4 որք ազատեալ են յերկրէ։ Սոքա են՝
որք ընդ կանանս ոչ խառնակեցան. եւ են
կուսանք. սոքա զհետ երթան գառինն՝ ուր
եւ երթիցէ. սոքա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ
5 առաջի Աստուծոյ եւ գառինն։ *Եւ ՚ի բերան նոցա ոչ
6 գտաւ սուտ՝ զի անբիծք են։ *Եւ տեսի
այլ հրեշտակ թռուցեալ ՚ի մէջ երկնից. եւ
ունէր աւետարան յաւիտենական՝ աւետա
րանել ամենայն ազգաց եւ լեզուաց՝ որ բնակեալ
7 են յերկրի։ *Եւ ասէր ՚ի ձայն մեծ. երկերուք
յԱստուծոյ՝ եւ տուք փառս նմա, զի եկն ժամ
դատաստանի նորա. եւ երկիր պագէք արարչին
երկնի եւ երկրի եւ ծովու եւ աղբերաց ջուրց։
8 *Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նորա
եւ ասէր. անկաւ անկաւ բաբելոն մեծն՝
՚ի գինւոյ արբեցութենէ՝ ՚ի ցասմանէ՝ ՚ի պոռնկութենէ
իւրմէ՝ որ արբեցոյց զամենայն հեթա

նոսա։ *Եւ այլ հրեշտակ երրորդ գայր ըզհետ 9
նոցա և 'ի ձայն մեծ ասէր. ո՛վ ոք երկրպագեաց
գազանին և պատկերին նորա' և կամ
զդրոշմ նշանի նորա առ 'ի ճակատ իւր' և կամ
'ի վերայ աջոյ ձեռին իւրոյ, այնպիսին արբցէ 10
'ի բաժակէ ցասմանն Աստուծոյ' արկելոյ յանապակէ
բարկութեան բաժակին. և տանջեսցի
հրով և ծծըմբով առաջի Աստուծոյ և գառինն։
*Եւ ծուխ խ նոցա ելցէ յաւիտեանս 11
յաւիտենից. և ոչ ունին հանգիստ' որք
երկիրպագէին գազանին 'ի տուէ և 'ի գիշերի.
և որք երկիրպագէին պատկերին, և
առին զդրոշմ և զանուն նորա. Եւ համբերութիւնք 12
սրբոցն աստ է, այս որք պահեն զպատուիրանս
Աստուծոյ, և զհաւատսն Յիսուսի. *Եւ լուայ 13
ձայն յերկնից' որ ասէր ցիս, գրեա՛,
երանի մեռելոցն' որք 'ի տէր ննջեցին այժմիկ
վաղվաղակի' զայս ասէ հոգին, քանզի հանգեան
յաշխատութենէ իւրեանց. բայց միայն
գործք իւրեանց չոգան զհետ նոցա *Եւ 14
տեսի' և ահա ամպ սպիտակ, և 'ի վերայ ամպոյն
նստէր նման որդւոյ մարդոյ, և 'ի
գլուխ իւր պսակ ոսկի, և 'ի ձեռին իւրում
ունէր գերանդի սրեալ. *Եւ այլ 15
հրեշտակ ելանէր յերկնից, աղաղակէր 'ի
ձայն մեծ և ասէր. որ նստիսդ 'ի վերայ ամպոյդ'
առաքեա՛ զգերանդիդ քո' և հնձեա՛,
զի եկն ժամանակ հնձոց, և հասեալ են հունձք
երկրի. *Եւ արկ' որ նստէր 'ի վերայ ամպոյն' 16
զգերանդին իւր յերկիր, և հնձեր
զամենայն բնակիչս երկրի. *Եւ այլ հրեշտակ 17

ելանէր 'ի տաճարէն՝ որ յերկինս, և ունէր
18 և նա գերանդի սուր: *Եւ այլ հրեշտակ
ելանէր 'ի սեղանոյն՝ որ ունէր իշխանութիւն
'ի վերայ հրոյ, և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ
առ հրեշտակն՝ որ ունէր զգերանդին սըրեալ՝
և ասէր. կթեա՛ զողկոյզս յայգւոյ
19 երկրի, զի հասեալ է խաղողդ 'ի դմա: Եւ
արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յերկիր, և
կթէր զխաղողդ նորա, և արկանէր 'ի հնձանն
20 աստուծոյ 'ի մեծ: *Եւ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ
քաղաքին, և ելանէր 'ի հնձանէն
արիւն մինչև 'ի սանձս ձիոյն. և երկայնութիւն
նորա հազար և վեց հարիւր ասպարէզ:

ԳԼ: ԺԵ:

1 Եւ տեսի այլ նշան յերկինս մեծ և
սքանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին
եօթն վէրս զկնի. զի նոքօք կատարեր
2 բարկութիւն աստուծոյ: *Եւ տեսի որպէս ծով ապակեղէն
խառնեալ հրով. և որք յաղթեցին
գազանին՝ և թուոյ անուան նորա՝ և
պատկերի նորա՝ և դրոշմի նորա, նոքա կային 'ի
վերայ ծովուն ապակեղենի. և ունէին զքնարս
3 աստուծոյ: *Եւ երգէին զերգս մովսէսի ծառայի
աստուծոյ. և զերգս գառինն՝ ասելով. թէ մեծամեծ
և սքանչելի են գործք քո՝ տէր աստուած
ամենակալ, արդար՝ և ճշմարիտ են ճանապարհք
քո՝ թագաւոր ամենայն հեթանոսաց.
4 *Եւ ո՛վ ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեսցէ
զտէր անուն քո. զի դու միայն սուրբ ես, և արժանի
երկրպագելոյ. զի ամենայն հեթանոսք

եկեսցեն եւ երկիրպագցեն առաջի քո տր̃՝
յորժամ արդարութիւնք քո յայտնեցան։ *Եւ 5
յետ այսորիկ տեսի՝ եւ բացաւ տաճարն
խորանին վկայութե̃՝ որ էր ՚ի յերկինս. *Եւ 6
ելանէին եօթն հրեշտակք՝ որք ունէին
եօթն հարուածս, եւ զգեցեալ էին ՚ի տաճա-
րէն կտաւս մաքուրս՝ եւ պայծառս. եւ գօ-
տեորեալ էին առ ստեամբք իւրեանց գօ-
տիս ոսկեղէնս։ *Եւ ՚ի չորից կենդա- 7
նեացն տուաւ եօթն հրեշտակացն՝ եօթն
սկաւառակս լի ցասմամբն այ̃ կենդան-
ւոյն յաւիտեանս յաւիտենից։ Եւ լցաւ 8
տաճարն ծխով փառացն այ̃՝ եւ զօրութեն
նր̃. եւ ո՛չ ոք կարէր մտանել ՚ի տաճարն՝
մինչեւ կատարեսցին եօթն հարուածքն
յեօթն հրեշտակացն։

ԳԼ. ԺԶ.

Եւ լուայ ձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ զի ա- 1
սէր ցեօթն հրեշտակսն, երթա՛յք հե-
ղէք զեօթն սկաւառակսդ ցասմանն այ̃
յերկիր։ *Եւ գնաց առաջինն հրեշտակն՝ 2
եւ եհեղ զսկաւառակ իւր յերկիր. եւ եղեւ
հարուածք չարաչար ՚ի վր̃ մարդկանն, որ
ունէին զդրոշմ գազանին, եւ երկիր պա-
գին պատկերի նր̃։ *Եւ երկր̃դ հրեշտակն 3
եհեղ զսկաւառակ իւր ՚ի ծով, եւ դարձան
ջուրքն յարիւն մեռելոյ. եւ ամ̃ շունչ կեն-
դանի որ էր ՚ի ծովու՝ սատակեցաւ։ Եւ 4
երր̃դ հրեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր ՚ի
գետս՝ եւ յաղբերս ջուրց, եւ եղեւ արիւն։

5 *Եւ լուայ 'ի հրեշտակէն՝ զի ասէր. ար
դար է՝ որ էնն և է, և սրբ 'ի գործս իւր՝
6 զի այսպէս դատեցար. *Վս զի զարիւն սրբց
և զարիւն մարգարէիցն հեղին ամպա
րիշտք. վսյնորիկ արիւն ետ ըմպել նց ըս
7 արժանեացն: *Եւ լուայ 'ի սեղանոյ անտի
զի ասէր. այո՛ տր ած ամենակալ, արդար
8 և ճշմարիտ են դատաստանք քո: *Եւ
չորրդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ
9 իւրմէ 'ի վր արեգականն. *և տուաւ նմ
խորշակահար առնել զմարդիկ հրով. և
տապացան մարդիկ 'ի տապ մեծ. և հայ
հոյեցին զած՝ որ ունէր իշխանութի 'ի վր
հարուածոցս այսոցիկ. և ոչ ապաշխարե
10 ցին 'ի փառս նր: *Եւ հինգերրդ հրեշ
տակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վր
աթոռոյ գազանին, և եղև թագաւորութի
նր խաւարեալ. և ծամէին զլեզուս իւ
11 րեանց յախտէ ցաւոցն, *և հայհոյեցին
զած երկնից 'ի ցաւոց իւրեանց՝ և յախտէ
դառնութեն, և ոչ ապաշխարեցին 'ի գոր
12 ծոց իւրեանց. *Եւ վեցերրդ հրեշտակն ե
հեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վր գետոյն
մեծի եփրատայ, և ցամաքեցին ջուր ըննր.
զի պատրաստեսցի ճանապարհ թգւորի
13 ելիցն արևու. Եւ տեսի՝ զի ելանէր 'ի բե
րանոյ վիշապին՝ և 'ի բերանոյ գազանին
և 'ի բերանոյ սուտ մարգարէին՝ ոգիք ե
14 րեք անսուրբք իբրև զգորտս: *Քզի նք
էին ոգիք դիւականք, որք առնէին ըզ
նշանս՝ և երթային առ թգւորս ամ երկրի

ժողովել զնս՟ ՚ի պտրզմ՟ յօրն մեծ տն՟ ամե-
նակալի։ Քզի այսպէս ասաց տր՟․ * Ահա 15
գամ իբրեւ զգող, երանի որ լիցեն ար-
թունք, եւ պահեսցեն զհանդերձս իւ-
րեանց․ զի մի՛ մերկ շրջեսցին, եւ երեւե-
ցին ամօթանք իւրեանց։ * Եւ ժողովեցից 16
զնս՟ ՚ի տեղի մի, որ կոչի եբրայեցերէն՝
արմաքեդոն։ * Եւ եօթներրդ՟ հրեշտակն 17
եհեղ ՚ի սկաւառակէ իւրմէ ՚ի վր՟ օդոյ․
եւ ել ձայն մեծ յերկնից՝ ե յաթոռոյն՝ ա-
սելով․ եղեւ։ * Եւ եղեն փայլատակմունք 18
եւ ձայնք եւ որոտմունք․ եւ եղեւ շարժումն
մեծ՝ որպի՟ չէր եղել իսկզբանէ՝ յորմէհե-
տէ եղեւ մարդ ՚ի վր՟ երկրի՝ այնպի՟ շար-
ժումն մեծ․ * Եւ եղեւ քաղաքն մեծ յե- 19
րիս մասն, եւ քաղաքք ազգացն անկան․ եւ
բաբելոն մեծ յիշեցաւ առջի այ՟, տալ նմ՟
զբաժակն գինւոյ ցասման բարկութենր։
* Եւ ամ՟ կղզիք փախեան, եւ լերինք ՚ի մի 20
ջոյ բարձան։ * Եւ կարկուտ մեծ իբրեւ կշ- 21
շիռ տաղանդոյ միոյ իջանէր յերկնից ՚ի
վր՟ մարդկան․ եւ հայհոյեցին մարդիկ
զած՟ յերկինս՝ վս՟ հարուածոյ կարկտին,
զի մեծ էր հարուածն եւ սաստիկ։

ԳԼ․ ԺԷ։

Եւ եկն միոմն յեօթն հրեշտակացն՝ որք 1
ունէին զեօթն սկաւառակսն․ խօ-
սեցաւ ընդ իս՝ եւ ասէ․ ե՛կ այսր եւ ցուցից
քեզ զդատաստանս մեծ պոռնկին՝ որ նստի ՚ի
վր՟ ջուրց բազմաց։ Ընդ որում պոռնկեցան 2

թգ՟ւորք երկրի՝ և արբեցան բնակիչք եր
կրի՝ ՚ի գինւոյ արբեցութ՟ պոռնկութ՟ նր՟
3 Եւ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւովն.
և տեսի կին մի՝ զի նստէր ՚ի վ՟ր կարմիր
գազանի, և լի էր անուամբք հայհոյութ՟. և
գազանն զոր տեսի՝ ունէր գլուխս եօթն
4 և եղջիւրս տասն. * Եւ կինն զգեցեալ էր
ծիրանիս և կարմիրս, և զարդարեալ ոսկ
ւով և մարգարտով և ակամբք պատուա
կանօք. ունելով բաժակ ոսկի ՚ի ձեռին
իւրում, և լի էր գարշելի և անմաքրութ
5 պոռնկութ՟: * և ՚ի ճակատն նր՟ գրեալ ա
նուն՝ խորհրդով. մեծն բաբելոն՝ մայր
6 պոռնկաց և գարշելեաց երկրի: * Եւ տե
սի զկինն արբեցեալ յարենէ սրբ՟ց՝ և յա
րենէ ամ՟ վկայիցն. և զարմացայ՝ տեսեալ
7 զնա՝ զարմացումն մ՟ծ. Եւ ասէ ցիս հր
եշտակն. ընդէ՞ր զարմացար, ես ասացից
քեզ զխհրդս կնոջն, և զգազանին որ բար
ձեալ ունի զնա, որ ունի զեօթն գլուխն՝
8 և զտասն եղջիւր: * Եւ գազանդ զոր տե
սեր՝ որ էր, և չէր, և հանդերձեալ է ելա
նել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի կորուստ երթալ. և
զարմացան ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ՚ի
վ՟ր երկրի. որոց ոչ էր գրեալ անուանք նց՟
՚ի գիր կենաց իսկզբանէ աշխարհի. զոր
տեսանէին զգազանն, զի էր՝ և չէ, և մերձ
9 է: * Աստ է իմաստութ՟՝ որ ունի միտս: և
եօթն գլուխն՝ եօթն լերինքեն, ուր կինն
նստեալ էր ՚ի վ՟ր նց՟. և նոքին թգ՟ւորք են
10 եօթն. և թգ՟ւորք եօթն գոլով. * հինգն

անկան, և մին եկաց, և մինն ոչ է եկեալ.
և յորժամ գայ՝ սակաւիկ մի ժամանակ ունի։
*Եւ գազանն՝ որ էր՝ և չէ՝ և նա ութերորդ 11
է. և է յեօթանց անտի, և ՚ի կորուստ եր
թալոց է։ *Եւ տասն եղջիւրն՝ զոր տե 12
սեր՝ տասն թագաւորք են. որոց չև և՛ս է ա
ռեալ զթագաւորութիւն, այլ առնուն՝ և կան
իշխանք ՚ի մի ժամ. և առնուն նոքա զիշխա
նութիւն ընդ գազանին։ *Սոքա մի կամս ունին, 13
և զզօրութիւն և զիշխանութիւն գազանին տան։
*Եւ ընդ գառինն պատերազմին. և գառնն 14
յաղթէ նոցա. զի տէր է նոցա, և թագաւոր թագա
ւորաց. և որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են, ընտ
րեալք և հաւատացեալք։ *Եւ ասաց ցիս. 15
զջուրսն զոր տեսեր՝ ուր նստէր պոռնիկն,
ժողովուրդք են, և բազմութիւնք և ազգք և լե
զուք։ *Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր 16
գազանին, նոքա տեսցեն զպոռնիկն՝ և ա
տեսցեն զնա, և զմարմին նորա կերիցեն՝ և
այրեսցեն զնա հրով։ *Քանզի Աստուած ետ ՚ի 17
սիրտս նոցա առ ՚ի լինել նոցա մի կամս, և տալ
զթագաւորութիւն գազանին՝ մինչև կատա
րեսցին բանքն Աստուծոյ։ *Եւ կինն զոր տեսեր՝ է 18
քաղաքն մեծ, որ ունի զթագաւորութիւն ՚ի
վերայ թագաւորութեանց երկրի։

ԳԼ. ԺԸ.

Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ ի 1
ջեալ յերկնից՝ որ ունէր իշխանութիւն
մեծ, և երկիր լուսաւորեցաւ ՚ի փառաց նորա։
*Եւ աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ ասելով. 2

անկաւ բաբելոն մեծն, որ եղեալ էր բնա
կութիւն դիւաց՝ եւ արգելան ամենայն այսոց պղծոց,
եւ բանտ պահպանութեան ամենայն ոգւոց անսըր
3 բից՝ եւ ատելեաց։ * Վասն զի ՚ի բարկութենէ
գինւոյ պոռնկութեան նորա արբին ամենայն ազգք
եւ թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա պոռնկեցան. եւ
վաճառականք երկրի՝ ՚ի նորա զօրութենէն յորա
4 նալոյ մեծացան։ * Եւ լուայ ձայն յերկ
նից՝ զի ասէր. ելէք ՚ի միջոյ դորա ժողովուրդ
իմ, զի մի՛ հաղորդ լինիցիք մեղաց դորա, եւ մի
5 զհարուածս դորա ընդունիցիք. * զի հասին
կցեցան մեղք դորա մինչեւ յերկինս. եւ յի
6 շեաց Աստուած զամպարշտութիւնս դորա։ եւ հատու
ցանէ դմա՝ որպէս եւ հատոյցն մեզ, եւ առցէ
դա երկպատիկ ըստ գործոց իւրոց. եւ զբա
ժակն որով խառնեաց՝ խառնեցէք դմա
7 կրկին։ * Եւ որչափ փառաւորեաց զինքն եւ
խայտաց, այնչափ հատուցէք դմա սուգ.
զի ՚ի սրտի իւրում ասէր՝ թէ յամենայն ժամ նս
տայց ես թագուհի՝ եւ այրի ոչ եւս եղէց։
8 * Վասն այնորիկ ՚ի միում աւուր եկեսցեն ՚ի
վերայ դորա հարուածք՝ մահ եւ սուգ եւ սով. եւ
՚ի հուր այրեսցի. զի հզօր է Տէր Աստուած՝ որ
9 դատեցաւն զդա։ * Եւ լայցեն՝ եւ կոծես
ցին ՚ի վերայ դորա թագաւորք երկրի, որք ընդ դմա
պոռնկեցան եւ խաղացին. եւ հեծեսցեն՝
յորժամ տեսցեն զծուխ կիզման տանջա
10 նաց դորա։ * ՚ի հեռաստանէ կայցեն վասն եր
կիւղի տանջանաց դորա՝ եւ ասասցեն. վա՛յ
քաղաքիդ մեծի բաբելոնի. քաղաքդ հզօր, զի ՚ի միում ժամու եկին հասին դա

տաստանք քո։ * Եւ վաճառականք երկրի 11
ողբասցեն և սգասցեն ՚ի վ՟ր քո, զի բեռն
նց՟ ո՛չ ոք գնէ։ * և շահք որ ՚ի քէն՝ ո՛չ ևս 12
լիցի՝ ոսկւոյ և արծաթոյ և ականց պատուականաց՝ և մրգ՟րտոյ և բեհեզոյ և ծիրանւոյ և ոսկեթելի և որդան, և ամ՟
փայտ խնկոյ՝ և ամ՟ անօթ փղոսկրեայ, և
ամ՟ անօթ ՚ի փայտէ պատուականէ և ՚ի
պղնձոյ և յերկաթոյ և ՚ի կճոյ, * և կինա 13
մոմոն և ամ՟ խունկ և իւղ և կնդրուկ, և
գինի և ձէթ և նաշիհ և ցորեան, և ստա
ցուածք ամ՟, արջառ և ոչխար. և երիվարաց և կառաց՝ որ վայել է մարմնոց և ոգւոց մարդկան։ * Եւ ամ՟ ցանկութ՟ անձին 14
քո գնաց ՚ի քէն, և ամ՟ լուսափայլ վայելուչն, պայծառն և գէրն և ապիտակն գնաց ՚ի քէն, և ո՛չ ևս գտցես զայդ։ * Եւ 15
ամ՟ շահավաճառք այսոքիւք մեծացեալք՝
՚ի քէն՝ ՚ի բաց կացցեն վ՟ս երկիւղի տանջանաց քոց լալով՝ և սուգ առնլով։ * Եւ 16
ասասցեն. վա՛յ վա՛յ քաղաքդ մեծ. որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրանիս և որդան և
ոսկեզօծս՝ և քարինս պատուականս՝ և
մրգ՟րիտս. * զի ՚ի միում ժամու պակա 17
սեցաւ այսչափ մեծութ՟ քո. և ամ՟ նաւավար՝ և ամ՟ որ ՚ի տեղիս տեղիս նաւեն, և
նաւազք և որք միանգամ ուռկինաւ գործեն՝ ՚ի հեռաստանէ կայցեն լալով։ * և 18
աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զծուխ կիզման նր՟, ասելով. ո՞ նմանէ քղ՟քիս այսմիկ
մեծի։ * Եւ արկցեն հող ՚ի վ՟ր գլխոց իւ 19

րեանց՝ և գուժալով ձայնիւն մեծաւ լա
լով և սգալով ասասցեն. վա՜յ վա՜յ քաղաքդ
մեծ, որով ամենեքեան մեծացան այնք՝ որք ու
նէաք զնաւս ՚ի ծովս՝ վասն պատուականութեան
քո. զի ՚ի միում ժամու ապականեալ կոր
20 ծանեցար: * Ուրախ լերուք ՚ի վերայ նորա եր
կինք՝ և սուրբ առաքեալք և մարգարէք. զի դա
տեցաւ Աստուած զդատաստան ձեր ՚ի նմանէ:
21 * Եւ առ հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև
զերկան մեծ, և ընկեց ՚ի ծով՝ ասելով.
այսպէս յարձակմամբ անկցի բաբելոն քաղաքն
22 մեծ, և այլ ոչ ևս գտցի: * և ձայն քնա
րերգաց և երաժշտականաց՝ արուեստա
կանաց՝ և փողահարաց՝ և թմբկի, այլ
23 ոչ ևս լուիցի ՚ի քեզ: * և լոյս ճրագի և
ձայն երկանի՝ այլ ոչ ևս երևեսցի ՚ի քեզ,
և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ ևս
լուիցի ՚ի քեզ. և ոչ վաճառականք քո՝
փառաւորք և մեծամեծք երկրի, որ զուար
ճացեալ էին ՚ի քեզ. վասն զի կախարդութեան
դեղատուութեամբ քո մոլորեցան ամենայն ազգք:
24 * Եւ ՚ի քեզ ամենայն արիւն մարգարէիցն և սրբոց գը
տաւ, և ամենայն գրելոց յերկրին կենդանեաց:

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազ
մութեան յերկինս ասելով. ալէլուիա,
փրկութիւն և փառք և պատիւ և զօրութիւն Աստուծոյ
2 մերում. * զի ճշմարիտ և արդար են դա
տաստանք նորա. զի դատեաց զպոռնիկն
մեծ ՚ի պոռնկութեան իւրում, և խնդրեաց

զվրէժ արեան ծառայից իւրոց 'ի ձեռաց
նր՟։ *Եւ կրկին անգամ օրհնեցին՝ եւ ասա 3
ցին, ալէլուիա, եւ ծուխ նր՟ ելանէր յա
ւիտեանս յաւիտենից։ *Եւ անկան քսան 4
եւ չորք երիցունքն՝ եւ չորք կենդա
նիքն, եւ երկիրպագին ա՟յ՝ որ նստէրն յա
թոռ փռ՟ց, ասելով, ամէն՝ ալէլուիա։
*Եւ ձայն յաթոռոյն ելանէր՝ ասելով. 5
օրհնեցէք զա՟ծ մեր ա՟մ ծառայք նր՟, եւ
որք երկնչիք 'ի նմանէ՝ փոքունք եւ մեծա
մեծք։ Եւ լուայ ձայն բազմութե՟ն մեծի՝ 6
իբրեւ զձայն ջուրց բազմաց, եւ իբրեւ ըզ
ձայն հզօր որոտմանց, ասելով գոչել՟.
ալէլուիա, վ՟ն զի թգ՟ւրեաց տ՟ր ա՟ծ մեր
ամենակալ։ *Խնդամք՝ եւ ցնծամք եւ 7
տամք փառս նմ՟, զի եկն հարսանիք գա
ռինն։ եւ կինն հարսն նր՟ պատրաստեաց
զինքն։ *Եւ տուաւ նմ՟ զգենուլ բեհեզս 8
սպիտակս ս՟րբս եւ լուսափայլս. որ է բե
հեզն արդարութի՟ ս՟րբց։ *Եւ մի յերի 9
ցանցն ասէր ցիս. գրեա՛ զայդ, երանելիք
են ա՟մքեան՝ որ կոչեցե՟լ են յընթրիս հար
սանեաց գառինն։ *Եւ ես անկե՟լ առա 10
ջի ոտից նր՟, երկիրպագի նմ՟. եւ ասէ ցիս,
անսա՛՝ մի՛ անկանիր առաջի իմ, ք՟զի եւ ես
ծառայակից քո եմ, եւ եղբարց քոց՝ որք
ունին զվկայութի՟ն յի՟սի. ա՟ծ ա՟յ միայն
երկիրպագեա՛. քանզի հաստատութի՟ յի՟ի է
տեսիլդ, եւ հոգի մարգարէութե՟դ. զի վը
կայութի՟ն յի՟ի է հոգւոյն ս՟րբոյ. որ 'ի մար
գարէսն էր։ *Եւ տեսի զերկինս բացե՟լ, 11

և ահա ձի սպիտակ․ և որ հեծեալն էր ՚ի
նմա՝ հաւատարիմ և ճշմարիտ, և արդա
12 րութեամբ դատի՝ և պատերազմի։ * և աչք նորա
բոց հրոյ, և ՚ի վերայ գլխոյ նորա պսակս բազումս․
և ունէր անուն գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ՝
13 բայց միայն ինքն։ * և արկեալ զիւրեաւ
հանդերձ ներկեալ արեամբ․ և կոչէր ա-
14 նուն նորա՝ Բան Աստուծոյ։ * և զօրավարք երկնից՝
և զօրք երկնից զհետ երթային նորա ձիովք
սպիտակօք, զգեցեալ բեհեզս սուրբս և
15 սպիտակս։ * Եւ ՚ի բերանոյ նորա ելանէր
սուր սրեալ, զի նովաւ հարցէ զազգս․ և նա
հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ․
և նա կոխեսցէ զհնձան գինւոյ՝ ցասման
16 բարկութեան Աստուծոյ ամենակալի։ * և ունէր ՚ի
վերայ պատմուճանի իւրոյ, և ՚ի վերայ անդա-
մոց իւրոց գիր գրեալ․ Թագաւոր թագաւորաց,
17 և Տէր տերանց։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝
որ կայր ՚ի վերայ արեգական, զի աղաղա-
կեաց ՚ի ձայն մեծ ամենայն հաւուց թռուցե-
լոց ընդ մէջ երկնից՝ ասելով․ եկայք ժողո-
18 վեցարուք յընթրիս մեծին Աստուծոյ․ * և կե-
րիջիք զմարմինս թագաւորաց, և զմարմինս
հզօրաց, և զմարմինս երիվարաց՝ և ամենայն
հեծելոց ՚ի նոսա, և զմարմինս ազատաց և
19 ծառայից՝ մեծի և փոքու։ * Եւ տեսի
զգազանն՝ և զթագաւորս երկրի՝ և զզօրս նոցա
ժողովեալս առնել պատերազմ ընդ այնմ, որ
հեծեալն էր ՚ի ձին սպիտակ՝ և ընդ զօրս նորա։
20 * Եւ ըմբռնեցաւ գազանն, և որ ընդ նմա
սուտ մարգարէն՝ որ առնէր զնշանսն առաջի

ն՟ր, և զորս մոլորեցոյց. և եւս առնուլ
զդրոշմ գազանին՝ և զերկրպագուս պատ
կերի ն՟ր. և կենդանւոյն արկին զն՟ս ՚ի
լիճ հրոյ այրեցելոյ ծծմբով։ *Եւ այլքն 21
մեռան ՚ի սրոյ հեծելոյն ՚ի վ՟ր ձիոյն յո-
րոյ բերանոյ ելանէր սուրն. և ա՟մ թռ-
չունք յագեցան ՚ի մարմնոց ն՟ց.

Գլ. Ի։

Եւ տեսի այլ հրեշտակ զի իջանէր յերկ 1
նից, և ունէր զփականս դժոխոց, և
շղթայս մեծ ՚ի ձեռին իւրում. *և ըմ 2
բռնեաց զվիշապն՝ զօձն զառաջին, որ
է բանսարկուն և սատանայ, և կապեաց
զնա հազար ամ; *և արկ զնա յանդունդս 3
դժոխոց, և փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի
այլ մի՛ ևս մոլորեցուսցէ զազգս, մինչև
կատարեսցի հազար ամն. և յետ այնորիկ
պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի ժ՟մկ.
*Եւ տեսի աթոռս, և նստան ՚ի վ՟ր ն՟ց. 4
և դատաւորութի տուաւ ն՟ց; ընտրել զհո
գիս չարչարելոցն վ՟ս վկայութեն յ՟ի՝ և վ՟ս
բանին ա՟յ. և զորս ոչ երկրպագին գա-
զանին, և ոչ առին զդրոշմ ն՟ր ՚ի ճակատս
իւրեանց՝ և ոչ ՚ի վերայ աջու ձեռին իւ
րեանց. և կեցին՝ և թագաւորեցին ը՟ք՟ի
հազար ամ։ *Եւ յետ այսորիկ ՚ի մեռե- 5
լոց ոչ ոք եկեաց, մինչև ՚ի կատարել հա-
զար ամին, այս է յարութի առաջին։ *Ե- 6
րանի ս՟րբոցն, որք ունին բաժին ՚ի յարու
թեն առաջնում, ՚ի վ՟ր ն՟ց երկ՟դ մահն

մի ունի իշխանութին · այլ եղիցին քհնայք
Այ՝ և Տն Յսի Քի, և թգւորեսցեն ըն նմ
7 հազար ամ։ * Եւ յետ հազար ամին լուծ
ցէ զսատանայ՝ և հանցէ ՚ի բանտէ անտի ·
ելցէ և մոլորեցուսցէ զազգս ամ ըն չորս
կողմանս երկրի · և զԳոգ և զՄագոգ առ
ցէ ՚ի ձեռս՝ ժողովել նոքօք զամ զօրս ՚ի
պատերազմ · որոց թիւն նց իբրև զաւազ
8 ծովու ։ * և ելցեն ՚ի լայնութի երկրի, և
պատեսցեն շուրջ զբանակս սրբցն, և զք
9 ղաքն սիրելոյ ։ * Եւ իջցէ հուր յերկ
նից առ ՚ի յայ՝ և կերիցէ զնս և զզօրավա
րութիւնն նց զսատանայ՝ որ մոլորեցոյց զնս ·
և արկցէ զնս ՚ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ,
10 ուր էր գազանն՝ * և սուտ մրգրէն · և
11 չարչարեսցին զտիւ և զգիշեր ։ * Եւ տե
սի աթոռ սպիտակ մեծ · և ՚ի վր նր նս
տեալ՝ յորոյ երեսացն երկնչէին և փախ
չէին երկինք և երկիր, և տեղի ոչ գտաւ
12 նց ։ * Եւ տեսի զմեռեալս մեծամեծս և
զփոքունս, որ կային առաջի աթոռոյն ·
և գրեանք բանային · և այլ գիրք բացա
կենաց, և դատեցան մեռեալք ՚ի գրելոցն՝
13 ըս գործոց իւրեանց ։ * Եւ ետ ծով զմե
ռեալս իւր, և մահ և դժոխք զիւրեանց
մեռեալս · և դատեցան իւրաքանչիւր ըս
14 գործոց իւրեանց ։ * Մահ՝ և դժոխք
մատնեցան ՚ի լիճ հրոյն ։ այս է մահն
15 երկրորդ ։ * և որ ոչ ոք գտաւ ՚ի գիրն
կենաց գրեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն ։

ԻԱ

ԳԼ. ԻԱ.

Եւ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր. ք՟զի 1
առաջինն երկինք և երկիր անցին. և
ծով ոչ գոյր: *Եւ զքղ՟քն ս՟բ զնորն եղ՟մ 2
տեսի՝ զի իջանէր յա՟յ՝ և յերկնից, զարդա-
րեալ և պատրաստեալ ո՟պ հարսն առն իւրոյ:
*Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր. ա- 3
հաւասիկ խորանն ա՟յ ՚ի մէջ մարդկան, և
բնակեսցէ ը՟նդ ն՟ս. և նք՟ ժղ՟վուրդ նմ՟. և
սա ա՟ծ ն՟ց: *Եւ ջնջեսցէ զա՟մ արտօսր յա- 4
չաց ն՟ց. և մահ ոչ ևս գոյ, ոչ սուգ՝ և ոչ
աղաղակ, ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխատանք ոչ ևս
գոյ, զի առաջինն անցին: *Եւ ասաց ցիս՝ 5
որ նստէր ՚ի վ՟ր աթոռոյն. ահաւասիկ
առնեմ զա՟մ նոր. և ասէ ցիս, գրեա՛. այս
բանք ճշմ՟րտ և հաւատարիմք: Եւ ասէ 6
ցիս. եղէ՝ ես եմ ալփա և օ, սկիզբն և կա-
տարած. ես ծարաւելոցն տամ յաղբերէ
ջրոյ կենաց ձրի: *Որ յաղթէ, ժառան- 7
գեսցէ զայս ա՟մ. և ես եղէց ն՟ց ա՟ծ, և նք՟
եղիցին ինձ որդիք: և ծուլացն և անհա- 8
ւատից՝ սպանողաց և պոռնկաց՝ և կախար-
դաց և կռապաշտից՝ և դեղատուաց, և ա՟մ
ստոց՝ ամպարշտաց. որոց բաժինն իւրեանց
՚ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով. որ է
մահն երկ՟ր: *Եւ եկն առ իս մի յեօթն 9
հրեշտակացն, որք ունէին զեօթն սկա-
ւառակսն լցեալս եօթն վախճանաւ կատա-
րածովք, խօսեցաւ ը՟նդ իս և ասէ. ե՛կ ցուցից
քեզ զհարսնն և զկին գառինն: Եւ առ 10

տարաւ զիս ՚ի լեառն մի բարձր և մեծ·
հոգւովիմ, և ցոյց ինձ զքղ՟քն մեծ և ս՟բ՝
11 Եղ՟մ. զի իջեալ էր յերկնից առ ՚ի յա՟յ: *Եւ
ունէր զփառս ա՟յ. և էր ՚ի նմ՟ լուսաւորու-
թի՟, նմանե՟լ ականց պատուականաց՝ քար
12 յասպիս սառնատեսակ և կենդանի: *Եւ
էին պարիսպք նր՟ մեծ և բարձր, և ունէր
դրունս երկոտասան. և յերկոտասան դրունսն
երկոտասան հրեշտակս. և անուանք իւրա-
քանչիւրոցն ՚ի վ՟ր դրանցն գրեալ էին՝ ա՟ն
13 երկոտասան ցեղիցն Ի՟ղի: *Յարեւելից կող-
մանէ դրունք երեք, և ՚ի հիւսիսոյ կող-
մանէ դրունք երեք, և ՚ի հարաւոյ կող-
մանէ դրունք երեք, և յարեւմտից կող-
14 մանէ դրունք երեք: Եւ պարիսպք քղ՟քին
ունէր հիմունս երկոտասան, և ՚ի նո՟ եր-
կոտասան անուանք երկոտ՟ան առաքելոց գա-
15 ռինն: *Եւ որ խօսէրն ը՟նդ իս, ունէր է-
ղէգն ոսկի ՚ի ձեռին իւրում, զի չափեսցէ
զքղ՟քն՝ և զդրունս նր՟՝ և զպարիսպս նր՟:
16 *Եւ էր քղ՟քն քառակուսի. և որչափ եր-
կայնութ՟ին նր՟՝ նոյնչափ և լայնութ՟ին՝ և բարձ-
րութ՟ին՝ հաւասար: և էր չափ երկայնութ՟ե
նր՟ երկոտասան հազար ասպարէզս. և լայ-
նութ՟ին նր՟ և բարձրութ՟ին միաչափ՝ կշռօ:
17 *Եւ չափեաց զպարիսպն նր՟ հարիւր և
քառասուն և չորս ասպարէզս. չափ մար-
18 դոյ՝ որ է հրեշտակին: *Եւ էր շինուած
պարսպացն քղ՟քին յասպիս. և քղ՟քն էր ոս-
կի մաքուր՝ նման ա՟պ և սպիտակ ապակ-
19 ւոյ: *Եւ հիմունք քղ՟քին յա՟մ ականց

պատուականաց. Հիմն առաջին պարսպին յասպիս, երկրորդն շափիւղա, երրորդն քաղկեդոն, չորրորդն զմրուխտ, * Հինգերորդն 20 եղենգնաքար, վեցերորդն սարդիոն, եօթներորդն ոսկեքար, ութերորդն բիւրեղ, իններորդն տպազիոն, տասներորդն քրիսոպրասոս, մետասաներորդն յակինթ, երկոտասաներորդն ամեթոյս: * Եւ էին երկոտասան դրունքն 21 յերկոտասան մարգարտաց՝ միաձեւ: Եւ իւրաքանչիւրոցն դրունք՝ էին մի մի դրունն՝ ’ի միոյ միոյ մարգրտէ. եւ հրապարակք քաղաքին ոսկի մաքուր՝ որպէս զապակի պայծառ: * Եւ 22 տաճար ոչ տեսի ’ի նմա. քանզի տէր աստուած ամենակալ տաճար էր նորա՝ եւ գառնն: * Եւ 23 քաղաքին չէին պէտք արեգական եւ լուսնի, զի լուսաւորեսցեն զնա. քանզի փառքն այ լուսաւորէին զնա յամ ժամ. եւ ճրագ ’ի նմա գառնն: * Եւ գնասցեն հեթանոսք 24 ’ի լոյս նորա. եւ թագաւորք երկրի լուսազգեաց լինէին ’ի փառաց նորա. * Եւ դը- 25 րունք նորա ոչ փակէին ’ի տուէ եւ ’ի գիշերի, այլ բաց կային հանապազորդ. եւ գիշեր ոչ եւս լինէր ’ի նմա. * այլ փառք եւ 26 պատիւ ազգաց, * եւ ոչ մտցէ անդր ամ 27 չարակամ՝ եւ պիղծ եւ ստութ, բայց միայն որ գրեալ են ’ի դպրութեան կենաց գառինն:

ՏՐՅ

ԳԼ. ԻԲ.

Եւ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի 1 ջրոյ՝ սառնատեսակ, որ ելանէր յաթոռոյն այ եւ գառինն: * Եւ գնայր ’ի 2

մէջ հրապարակաց քաղաքին. և զեզերբ
գետոյն աստի և անտի ծառ կենաց՝ որ
բերէր պտուղս երկոտսն. ըստ միոյ միոյ ամսոյ
տայրին զպտուղս իւրեանց. և տերև
3 ծառոյն էր բժշկութի հեթանոսաց։ ❋ Եւ
նզովք անդ ոչ եւս էին. և աթոռն այ և
գառինն նր ի նմ. և ծառայք նր պաշ-
4 տէին զնա. ❋ և տեսանիցեն զերեսս նր.
5 և անուն նր գրեալ էր ի ճակատս նց. ❋ և
գիշեր ոչ անդ; և չէ՛ր ինչ անդ պէտք ճը-
րագի և լուսոյ արեգական. վս զի տր
ած լուսաւորէր զնս. և թգւորեսցեն յա-
6 ւիտեանս յաւիտենից. ❋ Եւ ասէ ցիս.
այս բանք հւտրիմ է և ճշմարիտ. և տր
ած մրգրէից հգց՝ առաքեաց զհրեշտակ
իւր՝ ծռյից իւրոց ցուցանել՝ զոր լինե-
7 լոց է վաղվաղակի։ ❋ Ահա գամ վաղվա-
ղակի. երանի՝ որ պահէ զբանս մրգրէու-
8 թես զայս։ ❋ Եւ ես յովհաննէս լուայ՝ և
տեսի զայս ամ. և յորժամ լուայ և տեսի
անկայ՝ և երկիր պագի հրեշտակին՝ որ
9 ցուցանէր ինձ զայս ամ. Եւ ասէ ցիս. մի՛
անկանիր առաջի իմ՝ և երկիրպագանէր,
քզի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց
քոց՝ որ պահեսցեն զբանս մարգարէութե
10 գրոյս այսորիկ. այ երկիրպագ. ❋ Եւ ասէ
ցիս դրձլ. մի՛ կնքեր զբանս մրգրէական
11 գրոցս այսմիկ, քզի ժմկս մերձ է. ❋ Որ
ամպարշտելոցն է՝ ամպարշտեսցի, և որ
աղտեղանալոցն է՝ աղտեղասցի, և որ ար-
դարանալոց է՝ արդարասցի, և որ սուրբ

լոցն է՝ սրբեսցի։ *Ահա գամ վաղվաղա 12
կի՝ և վարձք իմ ը՟ն՟դ իս, հատուցանել իւ
րաքանչիւր ը՟ս՟տ գործս իւրեանց։ *Ես 13
եմ ալփա և օվ, սկիզբն և կատարած, ա
ռաջին և վերջին. *Երանելիք են՝ որ 14
պահեն զպատուիրանս ն՟ր՟ա. ն՟ք ունին
իշխանութի՟ ունել ՚ի փայտէն կենաց և
մանել ը՟ն՟դ դրունս քաղաքին։ *Այլ 15
ցեն արտաքս՝ շունք և դեղատուք և
պոռնօղք և կռապաշտք, և ամ՟ենեքեան որ
սիրեն զստութի՟։ *Ես յ՟ս՟ առաքեցի զհրեշ 16
տակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեացդ.
ես արմատ և սեռ ՚ի դաւթայ, և աստղ
պայծառ առաւօտին։ *և հոգին, և փե 17
սային՝ որ գալոցն եմ. և որ լսէ՝ ասելով
թէ եկ, և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ. և
որ ոք կամի առնուլ զջուրն կենաց ձրի։
*Վկայեմ և ես ամ՟ի՝ որ լսէ զբանս մար 18
գարէութե՟ գրոցս այսմիկ. թէ ոք յաւել
ցէ ՚ի սա, յաւելցէ ա՟ծ ՚ի վ՟ր՟ ն՟ր՟ զեօթն
հարուածսն՝ գրեալս ՚ի գիրս յայս։
*Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ՚ի բա 19
նից մարգարէութե՟ գրոցս այսմիկ՝ պակասե
ցուսցէ և հատցէ ա՟ծ զբաժին նորա ՚ի
ծառոյն կենաց՝ և ՚ի քաղաքէն ս՟ր՟բ՟ց՝ որ գրեալ
է ՚ի գիրս յայս. *Ասաց՝ որ վկայեաց 20
զայս. գամ ես վաղվաղակի. ամէն. Եկն
տ՟ր յ՟ս՟ քս՟։ Շնորհք տ՟ն մերոյ յ՟ի՟ քս՟ի ՚ի
վ՟ր՟ ամ՟ սրբոց։ Ամէն.

ՎԱԽՃԱՆ։

ЗИОП-Арм.ССР

40